

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MECĀMİ'Ü'L-EZKĀR
(İnceleme-Metin-Dizinler)

Yüksek Lisans Tezi

Üzeyir ÖZEN

Sivas
Mart 2018

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MECĀMİ'Ü'L-EZKĀR
(İnceleme-Metin-Dizinler)

Yüksek Lisans Tezi

Üzeyir ÖZEN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Hatice EMİNOĞLU

Sivas
Mart 2018

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Bilim Dalı : Türk Dili
Tezin Başlığı : Mecâmi'ü'l-Ezkâr (İnceleme-Metin-Dizinler)
Savunma Tarihi : 16.02.2018
Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Hatice EMİNOĞLU

Unvanı - Adı Soyadı

İmza

Jüri Başkanı : Prof. Dr. Recep TOPARLI

Üye : Prof. Dr. Hanifi VURAL

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hatice EMİNOĞLU

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Üzeyir ÖZEN tarafından hazırlanan Mecâmi'ü'l-Ezkâr (İnceleme-Metin-Dizinler) başlıklı tez, kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

İmza
Üzeyir ÖZEN

ÖN SÖZ

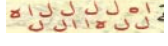
Bütün semavî dinlerde insanlar, yaratıcı-kul ilişkisi içerisinde güç yetiremediği kimi konularda isteklerini, arzularını ifade etmek için dua etme ihtiyacı duymuşlardır. İnsanlar, dua vasıtasıyla sonsuz güç ve kudret sahibi yaratıcıyla aracısız irtibat kurmuşlardır.

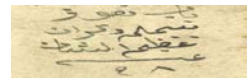
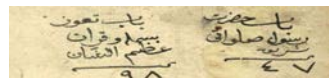
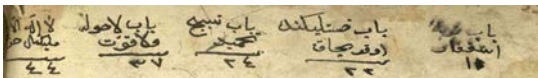
İslâm dininde de duanın ayrı bir yeri vardır. Dua etme ihtiyacı insanda doğuştan gelen bir ihtiyaçtır. Nitekim Kuran-ı Kerim’de birçok ayette Allah’a dua etmenin gerekliliğinin vurgulandığı bilinmektedir.

Duanın bir başka yönü ise zikirdir. Zikir, bir şeyi sürekli olarak anmak veya hatırlamaktır. Zikri Allah’ı sürekli hatırlamak, unutmamak suretiyle gafletten ve nisyandan kurtulma şeklinde özetleyebiliriz. Dua ile zikir genellikle bir arada, birbirini tamamlayan unsurlar olarak karşımıza çıkabilir.

Dua kitapları duaların nasıl yapılması gerektiği, hangi duaların daha etkili olduğu, duaların yerine ve zamanına göre nasıl yapılması gerektiği, dua yerine geçen ayetlerin niteliği gibi konularda bilgiler veren eserlerdir.

Çalışmamıza konu olan eser Cāfer bin Muḥammed tarafından yazılan ve ne zaman istinsah edildiğini bilmediğimiz, ancak eserdeki ibarelerden XVI. veya XVII. yüzyıllardan sonra tercüme edildiği sonucuna ulaştığımız Mecāmi’ ü'l-Ezkār adlı eserdir.

Eser, Ankara Milli Kütüphanede 3704 numarada kayıtlıdır. Harekeli nesih olarak yazılan eser, sayfa numarası verilmiş 109 varaktan oluşmaktadır. Eserde kişi adları, eser adları ve özellikle vurgulanmak istenen bazı ibareler kırmızı mürekkeple, metin kısmı ise siyah mürekkeple yazılmıştır. Eserin yüzüncü yaprağının b yüzünde şeklinde yazılmış harfler bulunmaktadır. Eserde satır sayısı 15’tir. Ayrıca sayfa numarası verilmemiş ve eserin sonunda bulunan bir yaprakta çeşitli *bab* adları vardır.

Çalışmamız *İnceleme*, *Metin* ve *Dizinler* olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin yanı sıra eserin tanıtımı, dua ve zikir kavramları ve dua ve zikirle ilgili yapılan çalışmalar çalışmanın *Giriş* bölümünde ele alınmıştır. Eserin dil bilgisi incelemesinden

Çıkarılan bulgular *Sonuç* kısmında özetlenmiştir. Çalışmamızın sonuna eserin tıpkıbasımı eklenmiştir.

Çalışmamızın inceleme bölümünde betimlemeli dil bilgisi yöntemiyle metnin yazım, ses ve biçim bilgisi incelemesi yapılmıştır. Daha sonra eviri yazı harfleriyle yazılan metin verilmiştir. Metindeki yaprak numaraları ve satır numaraları kalın yazılmıştır. Ayrıca metnin bölümleri kırmızı renkle vurgulanmıştır. Arap harfli metinde satır sonunda satıra sığmayan veya satır sonunda kısaltma olarak ele alınan sözcükler hangi satırda başlıyorsa o satırda verilmiştir. Arap harfli metinde bitişik yazılıp günümüz yazım kurallarında ayrı olması gereken ek ve edatlar kısa çizgi (-) ile sözcük gövdesine bitişik yazılmıştır. Yazımında eksiklik olan veya okunuğu problemlili olan sözcükler hakkında sayfa sonunda dip notla gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Ekler Dizini bölümünde ise sözcüklerin kökenine ayrıntılı olarak girilmemiş, ekler ve eklendikleri sözcükler alfabetik olarak sıralanmıştır. Metindeki sözcüklerin tamamının yer aldığı dizinli sözlük bölümünde ise sözcüklerin metindeki anlamı esas alınmış, ses ve yazım olarak birbirinden farklı olan aynı sözcükler ayrı madde başlarında gösterilerek birbirine gönderilmiştir. Birleşik fiillerden bazıları da dizinde gösterilerek metindeki anlamları tırnak içinde verilmiştir.

Bu çalışmayı yapmamda değerli bilgilerini, tecrübelerini ve kıymetli zamanlarını benden esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Emin Eminoğlu'na ve tez süresince sabırla ve titizlikle bana yardımcı olan, her zaman beni olumlu yönde teşvik eden değerli hocam, kıymetli tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hatice Eminoğlu'na teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
KISALTMALAR.....	ix
ÖZET	xi
ABSTRACT.....	xiii
GİRİŞ.....	1
1. Dua ve Zikir.....	1
2. Dua ve Zikrin Kaynağı.....	2
3. Dua ve Zikir Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	3
4. Mecâmi‘ ü’l-Ezkâr.....	4
5. Eserin Müellifi.....	5
6. Mecâmi‘ ü’l-Ezkâr’ın Konusu ve Bölümleri.....	6
7. Eserin Söz Varlığı.....	8
I. İNCELEME.....	9
1. YAZIM ÖZELLİKLERİ.....	9
1.1. Ünlülerin Yazımı.....	9
1.1.1. <i>a</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	9
1.1.1.1. Söz Başında <i>a</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	9
1.1.1.2. Söz İçinde <i>a</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	10
1.1.1.3. Söz Sonunda <i>a</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	11
1.1.1.4. İkili Yazılışlar.....	12
1.1.2. <i>e</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	12
1.1.2.1. Söz Başında <i>e</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	12
1.1.2.2. Söz İçinde <i>e</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	13
1.1.2.3. Söz Sonunda <i>e</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	14
1.1.3. <i>ı</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	14
1.1.3.1. Söz Başında <i>ı</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	14
1.1.3.2. Söz İçinde <i>ı</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	14
1.1.3.3. Söz Sonunda <i>ı</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	15
1.1.3.4. İkili Yazılışlar.....	16
1.1.4. <i>i</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	16
1.1.4.1. Söz Başında <i>i</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	16

1.1.4.2. Söz İçinde <i>i</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	17
1.1.4.3. Söz Sonunda <i>i</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	18
1.1.4.4. İkili Yazılışlar.....	18
1.1.5 <i>o</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	19
1.1.5.1. Söz Başında <i>o</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	19
1.1.5.2. Söz İçinde <i>o</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	19
1.1.5.3. İkili Yazılışlar.....	20
1.1.6. <i>ö</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	20
1.1.6.1. Söz Başında <i>ö</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	20
1.1.6.2. Söz İçinde <i>ö</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	21
1.1.6.3. İkili Yazılışlar.....	22
1.1.7. <i>u</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	22
1.1.7.1. Söz Başında <i>u</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	22
1.1.7.2. Söz İçinde <i>u</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	23
1.1.7.3. Söz Sonunda <i>u</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	24
1.1.7.4. İkili Yazılışlar.....	24
1.1.8. <i>ü</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	24
1.1.8.1. Söz Başında <i>ü</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	24
1.1.8.2. Söz İçinde <i>ü</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	25
1.1.8.3. Söz Sonunda <i>ü</i> Ünlüsünün Yazılışı.....	26
1.1.8.4. İkili Yazılışlar.....	26
1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI.....	27
1.2.1. <i>b</i> ve <i>p</i> (ب/پ) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	27
1.2.1.1. Söz Başında <i>b</i> ve <i>p</i> (ب,پ).....	27
1.2.1.2. Söz İçinde <i>b</i> ve <i>p</i> (ب,پ).....	27
1.2.1.3. Söz Sonunda <i>b</i> ve <i>p</i> (ب,پ).....	28
1.2.1.4. İkili Yazılışlar.....	28
1.2.2. <i>c</i> ve <i>ç</i> (چ/ج) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	28
1.2.2.1. Söz Başında <i>c</i> ve <i>ç</i> (چ/ج).....	29
1.2.2.2. Söz İçinde <i>c</i> ve <i>ç</i> (چ/ج).....	29
1.2.2.3. Söz Sonunda <i>c</i> ve <i>ç</i> (چ/ج).....	30
1.2.2.4. İkili Yazılışlar.....	30
1.2.3. <i>d</i> ve <i>t</i> (د/ت) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	30

1.2.3.1. Söz Başında <i>d</i> ve <i>t</i> (ت / د / ط).....	30
1.2.3.1.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin <i>te</i> (ت) Harfiyle Yazılması.....	31
1.2.3.1.2. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>te</i> (ت) Harfiyle Yazılması.....	31
1.2.3.1.3. Ön Ünlülü Sözcüklerin <i>dal</i> (د) Harfiyle Yazılması.....	31
1.2.3.1.4. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>dal</i> (د) Harfiyle Yazılması.....	32
1.2.3.1.5. Ön Ünlülü Sözcüklerin <i>ti</i> (ط) Harfiyle Yazılması.....	32
1.2.3.1.6. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>ti</i> (ط) Harfiyle Yazılması.....	32
1.2.3.2. Söz İçinde <i>d</i> ve <i>t</i> (ت / د / ط).....	33
1.2.3.2.1. Söz İçinde <i>t</i> Ünsüzünün <i>te</i> (ت) İle Yazılışı.....	33
1.2.3.2.2. Söz İçinde <i>d</i> Ünsüzünün <i>dal</i> (د) İle Yazılışı.....	33
1.2.3.2.3. Söz İçinde <i>t</i> Ünsüzünün <i>ti</i> (ط) İle Yazılışı.....	33
1.2.3.3. Söz Sonunda <i>d</i> ve <i>t</i> (ت / د / ط)	
Ünsüzlerinin Yazılışı.....	34
1.2.3.4. İkili Yazılışlar.....	34
1.2.4. /g/, /ğ/, /k/, /k/, /ñ/ (ك / غ / ق / ك / ك) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	35
1.2.4.1. Söz Başında /g/, /ğ/, /k/, /k/, (ك / غ / ق / ك)	
Ünsüzlerinin Yazılışı.....	35
1.2.4.1.1. Söz Başında <i>g</i> (ك) Ünsüzü.....	35
1.2.4.1.2. Söz Başında <i>k</i> (ك) Ünsüzü.....	35
1.2.4.1.3. Söz Başında <i>k</i> (ق) Ünsüzü.....	35
1.2.4.2. Söz İçinde /g/, /ğ/, /k/, /k/, /ñ/ (ك / غ / ق / ك / ك)	
Ünsüzlerinin Yazılışı.....	35
1.2.4.2.1. Söz İçinde <i>g</i> (ك) Ünsüzü.....	35
1.2.4.2.2. Söz İçinde <i>ğ</i> (غ) Ünsüzü.....	36
1.2.4.2.3. Söz İçinde <i>k</i> (ق) Ünsüzü.....	36
1.2.4.2.4. Söz İçinde <i>k</i> (ك) Ünsüzü.....	36
1.2.4.2.5. Söz İçinde <i>ñ</i> (ك / ك) Ünsüzü.....	36
1.2.4.3. Söz Sonunda /g/, /ğ/, /k/, /k/, /ñ/ (ك / غ / ق / ك / ك)	
Ünsüzlerinin Yazılışı.....	37
1.2.4.3.1. Söz Sonunda <i>g</i> (ك).....	37
1.2.4.3.2. Söz Sonunda <i>ğ</i> (غ).....	37
1.2.4.3.3. Söz Sonunda <i>k</i> (ق).....	37
1.2.4.3.4. Söz Sonunda <i>k</i> (ك).....	38
1.2.4.3.5. Söz Sonunda <i>ñ</i> (ك / ك).....	38

1.2.4.4. İkili Yazılışlar.....	38
1.2.5. <i>s</i> ve <i>ş</i> (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	39
1.2.5.1. Söz Başında <i>s</i> ve <i>ş</i> (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	39
1.2.5.1.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin <i>sin</i> (س) İle Yazılışı.....	39
1.2.5.1.2. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>sin</i> (س) İle Yazılışı.....	39
1.2.5.1.3. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>sad</i> (ص) İle Yazılışı.....	39
1.2.5.2. Söz İçinde <i>s</i> ve <i>ş</i> (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	40
1.2.5.2.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin <i>sin</i> (س) İle Yazılışı.....	40
1.2.5.2.2. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>sin</i> (س) İle Yazılışı.....	40
1.2.5.2.3. Art Ünlülü Sözcüklerin <i>sad</i> (ص) İle Yazılışı.....	41
1.2.5.3. Söz Sonunda <i>s</i> ve <i>ş</i> (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	41
1.2.5.4. İkili Yazılışlar.....	41
1.2.6. <i>k</i> ve <i>h</i> (خ/ق) Ünsüzlerinin Yazılışı.....	41
1.3. ÖNEMLİ YAZILIŞLAR.....	41
1.3.1. <i>ki</i> (كي/كه) Bağlacının Yazımı.....	41
1.3.1.1. Bitişik Yazılan <i>ki</i> Bağlacı.....	42
1.3.1.2. Ayrı Yazılan <i>ki</i> Bağlacı.....	42
1.3.1.3. İkili Yazılışlar.....	42
1.3.1.3.1. (كه) ve (كي) Olarak İkili Yazılış.....	42
1.3.1.3.2. Bitişik ve Ayrı Olarak İkili Yazılış.....	43
1.3.2. <i>kim</i> (كيم/كم) Bağlacının Yazımı.....	43
1.3.2.1. Bitişik Yazılan <i>kim</i> Bağlacı.....	43
1.3.2.2. Ayrı Yazılan <i>kim</i> Bağlacı.....	43
1.3.2.3. İkili Yazılışlar.....	44
1.3.3. <i>dahı</i> Bağlacının Yazımı.....	44
1.3.4. <i>da</i> , <i>de</i> Bağlacının Yazımı.....	44
1.3.5. <i>ile</i> Edatının Yazımı.....	44
1.3.5.1. <i>ile</i> Kullanımı.....	45
1.3.5.1.1. Bitişik.....	45
1.3.5.1.2. Ayrı.....	45
1.3.5.2. <i>bile</i> Kullanımı.....	46
1.3.5.3. <i>birle</i> Kullanımı.....	46

1.3.6. <i>i</i> - Fiilinin Yazımı.....	46
1.3.6.1. Bitişik.....	46
1.3.6.2. Ayrı.....	47
1.3.7. <i>ol/şol</i> Gösterme Sıfatlarının Yazılışı.....	47
1.3.7.1. Bitişik.....	47
1.3.7.2. Ayrı.....	47
1.3.7.3. <i>şol</i> Kullanımı.....	48
1.3.7.4. İkili Yazılışlar.....	48
2. SES BİLGİSİ.....	49
2.1. ÜNLÜLER.....	49
2.1.1. KÖK HECEDE /e/, /é /, /i/	49
2.1.1.1. Kapalı é [Üstünlü ye (ç) ile Yazılıp e Okunanlar].....	49
2.1.1.2. Üstün ( ) ile e Yazılanlar.....	50
2.1.1.3. Esre (.) ile i Yazılanlar.....	50
2.1.1.4. İkili Yazılışlar.....	50
2.1.1.5. Yabancı Sözcüklerde İkili Yazılışlar.....	50
2.1.2 ÜNLÜ UYUMLARI.....	51
2.1.2.1. Önlük-Artlık Uyumu.....	51
2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu.....	52
2.1.2.2.1. Sözcük Kök ve Gövdelerinde	
Düzlük Yuvarlaklık Uyumu.....	52
2.1.2.2.1.1. Uyumsuz Örnekler.....	52
2.1.2.2.1.2. İkili Yazılışlar.....	53
2.1.2.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu.....	53
2.1.2.2.2.1. Düz Ünlülü Ekler.....	53
2.1.2.2.2.2. Yuvarlak Ünlülü Ekler.....	54
2.1.2.2.2.3. Hem Düz hem Yuvarlak Ünlülü	
Biçimi Bulunan Ekler.....	55
2.1.3 ÜNLÜ UZUNLUKLARI.....	65
2.1.4. ÜNLÜ DÜŞMESİ.....	65
2.1.4.1. Sözcük Tabanında Görülen Ünlü Düşmeleri.....	65
2.1.4.2. Ekleme Sırasında Görülen Ünlü Düşmeleri.....	66

2.1.5. ÜNLÜ TÜREMESİ.....	66
2.1.5.1. Alıntı Sözcüklerde Ünlü Türemesi.....	66
2.1.5.2. Türkçe Sözcüklerde Ünlü Türemesi.....	66
2.1.6. ÜNLÜ BİRLEŞMESİ.....	67
2.2. ÜNSÜZLER.....	67
2.2.1. ÜNSÜZ DEĞİŞİMLERİ.....	67
2.2.1.1. Ötümlüleşme.....	67
2.2.2. ÜNSÜZ DÜŞMESİ.....	68
2.2.3. ÜNSÜZ TÜREMESİ.....	68
2.2.3.1. Ekleme Sırasında Ünsüz Türemesi.....	68
2.2.3.1.1. <i>n</i> Türemesi.....	68
2.2.3.1.2. <i>y</i> Türemesi.....	68
2.2.3.2. İkizleşme Yoluyla Ünsüz Türemesi.....	69
2.2.4. ÜNSÜZ UYUMU.....	69
3. BİÇİM BİLGİSİ.....	71
3.1. SÖZCÜK YAPIMI.....	71
3.1.1. Yapım Ekleri.....	71
3.1.1.1. Addan Ad Yapma Ekleri.....	71
3.1.1.2. Fiilden Ad Yapma Ekleri.....	74
3.1.1.3. Addan Fiil Yapma Ekleri.....	75
3.1.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri.....	76
3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ.....	78
3.2.1. ADLAR.....	78
3.2.1.1. Ad Çekimi.....	78
3.2.1.1.1. Çokluk Eki.....	78
3.2.1.1.2. İyelik Ekleri.....	78
3.2.1.1.3. Durum (Hâl) Ekleri.....	78
3.2.1.1.3.1. Belirtme Hâli Eki.....	78
3.2.1.1.3.2. Yönelme Hâli Eki.....	79
3.2.1.1.3.3. Bulunma Hâli Eki.....	79
3.2.1.1.3.4. Çıkma Hâli Eki.....	80
3.2.1.1.3.5. İlgi Hâli Eki.....	80
3.2.1.1.3.6. Eşitlik Hâli Eki.....	80
3.2.1.1.3.7. Vasıta Hâli Eki.....	81

3.2.1.1.3.8. Yön Gösterme Hâli Eki.....	81
3.2.2. SIFATLAR.....	81
3.2.2.1. Niteleme Sıfatları.....	81
3.2.2.2. Belirtme Sıfatları.....	82
3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları.....	82
3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları.....	82
3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları.....	82
3.2.2.2.4. Soru Sıfatları.....	83
3.2.2.3. Sıfatlarda Pekiştirme.....	83
3.2.3 ZAMİRLER.....	83
3.2.3.1. Kişi Zamirleri.....	83
3.2.3.2. İşaret Zamirleri.....	83
3.2.3.3. Dönüştürme Zamirleri.....	83
3.2.3.4. Soru Zamirleri.....	83
3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri.....	84
3.2.4. ZARFLAR.....	84
3.2.4.1. Yer-Yön Zarfları.....	84
3.2.4.2. Zaman Zarfları.....	84
3.2.4.3. Durum (Hâl) Zarfları.....	85
3.2.4.4. Miktar Zarfları.....	85
3.2.4.5. Soru Zarfları.....	85
3.2.4.6. Üstünlük Zarfları.....	85
3.2.5. EDATLAR.....	85
3.2.5.1. Çekim Edatları.....	86
3.2.5.2. Kuvvetlendirme Edatları.....	86
3.2.6. BAĞLAÇLAR.....	86
3.2.7. ÜNLEMLER.....	87
3.2.8. FİİLLER.....	87
3.2.8.1. FİİL ÇEKİMİ.....	87
3.2.8.1.1. Kişi Ekleri.....	87
3.2.8.1.2. Basit Çekimler.....	88
3.2.8.1.2.1. Bildirme Kipleri.....	88
3.2.8.1.2.2. Tasarlama Kipleri.....	90
3.2.8.1.3. Birleşik Çekimler.....	91

3.2.8.1.3.1. Hikâye.....	91
3.2.8.1.3.2. Rivayet.....	92
3.2.8.1.3.3. Şart.....	92
3.2.8.1.3.4. Bildirme.....	92
3.2.8.2. BİRLEŞİK FİİLLER.....	93
3.2.8.2.1. Adlarla Birleşik Fiil Yapan Yardımcı Fiiller.....	93
3.2.8.2.2. Yardımcı Fiil Gibi Kullanılan Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller.....	93
3.2.8.2.3. Fiillerle Birleşik Fiil Yapan Yardımcı Fiiller.....	96
3.2.8.3. ÇEKİMSİZ FİİLLER.....	96
3.2.8.3.1. Ad-Fiiller.....	96
3.2.8.3.2. Sıfat-Fiiller.....	97
3.2.8.3.3. Zarf-Fiiller.....	97
3.2.9. EK-FİİL.....	99
4. SONUÇ.....	101
II. METİN.....	105
III. DİZİNLER.....	231
1. DİZİNLİ SÖZLÜK.....	231
2. ÖZEL ADLAR DİZİNİ.....	405
KAYNAKÇA.....	429
TIPKIBASIM.....	433

KISALTMALAR

age.	:	adı geçen eser
agm.	:	adı geçen makale
Ar.	:	Arapça
Ar.+Far	:	Arapça-Farsça
Ar.+T	:	Arapça-Türkçe
bk.	:	bakınız
C	:	Cilt
Far.	:	Farsça
Far.+Ar	:	Farsça+Arapça
Far.+T.	:	Farsça+Türkçe
Fr.	:	Fransızca
Hz.	:	Hazreti
İt.	:	İtalyanca
krş.	:	karşılaştırınız
mm	:	Milimetre
Rum.	:	Rumca
s.	:	sayfa
S	:	Sayı
Sogd.	:	Soğdca
s.s.	:	sayfa sayısı
T.	:	Türkçe
vb.	:	ve başkası, ve başkaları, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi
(?)	:	Bilinmeyen sözcük/okunamayan sözcük
~	:	İkili ya da üçlü kullanım
>	:	Dil bilgisinde çıkma
<	:	Dil bilgisinde gelişme

ÖZET

Eser, Cāfer b. Muḥammed tarafından yazılmıştır. Mecāmi‘ü’l-Ezkār insanların hayatlarını kolaylaştıracağına, insanlara sağlık ve sıhhat verdiğiğine inanılan duaları ve ayetleri içeren bir dua kitabıdır.

Eser dil özellikleri bakımından Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesinin özelliklerini içinde barındıran bir özellik göstermektedir. Eserin ne zaman yazıldığı kesin olmamakla birlikte XVI. yüzyıldan sonra yazıldığını tahmin etmekteyiz. Bu yönüyle XVI. yüzyıl sonrası Osmanlı Türkçesinin özelliklerini taşıdığını söylemek mümkündür.

Eser ana hatlarıyla müellifin de ifadesiyle “*tesbīḥ ve taḥmīd ve tahlīl ve tevḥīd ve taḥdīs ve kelime-i zikrullāhdur ve Ḥazreti Muḥammed Muṣṭafā ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellemiñ rūḥ-ı şerīfine ṣalavāt virmegiñ fezā’ili ve şevābı ve niçe mühhim ve maşlaḥat için okunacak ed‘iyye-i me’sūre ve ḥavāş-ı Kur’an-ı ‘Azīm ve celīle-i laṭīfe*” (Metin: 2a/3-4-5-6-7) bölümlerinden oluşmaktadır. Bu bölümleri, eserin içeriğini de göz önünde bulundurarak, *giriş bölümü, tövbe ve istiğfar bölümü, hastalıkta okunacak dualar ve ayetler bölümü, tespih-tahmit ve tehlil bölümü, lahavlevelakuvvetenin fazileti bölümü, Ḥazreti Muhammed’e salavat vermenin fazileti bölümü; besmele, Kuran-ı Kerim ve bazı sure ve ayetlerin fazileti bölümü* şeklinde 7 bölüme ayırabiliriz.

Eserin bölümlerinde surelerin, ayetlerin, salavat vermenin ve bazı duaları okumanın insan hayatındaki etkilerine değinilmiştir. Yine sure, ayet, salavat ve duaların ahiret hayatı açısından ne denli önemli olduğu üzerinde durulmuştur.

Çalışmamıza konu olan eserin tanıtıldığı *Giriş* kısmının ardından, I. bölümde eserin dil özellikleri betimlemeli yöntemle incelenmiştir. Bulgular *Sonuç* kısmında belirtilmiştir. II. bölümde metnin yazı çevrimi yapılarak metin ortaya konulmuştur. III. bölümde ise metnin dizinli sözlüğü ve metinde geçen özel adların dizini yer almıştır. Çalışmanın sonunda da eserin tıpkıbasımı verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dua Kitapları, Cāfer b. Muḥammed, Mecāmi‘ü’l-Ezkār, XVI - XVII. yüzyıl Osmanlı Türkçesi.

ABSTRACT

The work was written by Cāfer bin Muḥammed. Mecāmi‘ü’l-Ezkār is a prayer book which contains some prayers that are believed to make people's life easier and also contains the prayers and the verses that would give health and well-being to people. In terms of language features, the work shows a feature that it inholds the characteristics of old Anatolian Turkish and Ottoman Turkish. Although it is uncertain when the work was written, there are clues that it was written in 16th-17th centuries. From this aspect, it is possible to say that it carries the characteristics of Ottoman Turkish of 16th-17th centuries.

The work with outline of it and also the expression of the author, it consist of; *“tesbīḥ ve taḥmīd ve tahlīl ve tevḥīd ve taḥdīs ve kelime-i zikrullāhdur ve Ḥazreti Muḥammed Muṣṭafā ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellemiñ rūḥ-u ṣerīfine ṣalavāt virmegiñ feẓā’ili ve ṣevābı ve niçe mühhim ve maṣlaḥat için okunacaḳ ed’iyye-i me’sūre ve ḥavāṣ Kur’ān-ı ‘aẓīm ve celīle-i laṭīfe cem’ olunmuşdur”* (Metin: 2a/3-4-5-6-7) chapters. Taking into account the content of the work, we can seperate these chapters into seven parts such as; introduction part, repentance and forgiving part, prayers and verses of God to be read in disease part, paternoster-praise and reciting prayers part, the virtue of la havle vela kuvvete (the power and force are only from God) part, saying Salavat to Proper Muhammad part, the virtue of Basmala -Quaran and some soorahs and verses of God part.

In parts of the work, it is referred to soorahs, verses of God, salute to Proper Muhammad and the effects of reading some prayers in human life. And also it is emphasized how important soorah, verses of God, salavat and prayers are in Hereafter.

After the Introduction part which is the subject of our work, the language characteristics have been studied by means of descriptive method in the first chapter. The results have been mentioned in the Conclusion part. In the second chapter, the text which is read by the letters of translation has been given. And the third chapter contains the indexed version of the text and also contains suffixes which are mentioned in the text. At the end, the facsimile of the work have been added for the simplicity for researchers.

Keywords: Prayers Books, Cāfer b. Muḥammed, Mecami‘ü’l-Ezkar, 16-17th century Ottoman Turkish.

GİRİŞ

1. Dua ve Zikir

Semavî olsun veya olmasın dua ve zikir hemen her dinin temel unsurlarındandır. İnsanlar bazen günahlarına duydukları pişmanlıklar için, bazen sıkıntılı anlarında sıkıntılarından kurtulmak için, bazen de güç yetiremedikleri arzu ve isteklerine ulaşabilmek için duayı etkili bir eylem olarak görürler.

Dua sözcüğü çeşitli sözlüklerde; nidâ ‘çağırarak, seslenmek’ istemek, yardım talep etmek¹ anlamlarına ve dua etmek, davet etmek, birini ziyarete çağırarak, beddua etmek, hayır dua etmek, bir şeyin gelmesini istemek, teşvik etmek,² yalvarmak, ileri sürmek, celbetmek, teklif etmek, sevk etmek, hatırlatmak, namaz kılmak, bir şey için Allah’a yalvarmak, bir şeye karşı Allah’tan yardım dilemek,³ küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya vâkî olan talep ve niyazda bulunmak⁴ vb. manalara gelmektedir. Allah’a sunulacak talepleri sözlü veya yazılı olarak dile getiren, yalvarma ve yakarış için söylenen dinî metinlere⁵ de dua denir. Dua kelimesi bu anlamlarına ilaveten Osmanlı Türkçesinde Allah'a (c.c.) yakarışları ifade eden⁶ ibareleri de içine almaktadır. Türkçe Sözlükte ise, "İbadet veya yakarma amacıyla okunan, dinî değeri olan metin."⁷ anlamlarını taşımaktadır.

Zikir; sözlükte anma, söyleme, sözünü etme; bir tarikata bağlı olanların Tanrı'nın adını art arda söylemesi;⁸ Allah'ı anmak ve unutmamak suretiyle gafletten ve nisyandan kurtuluş⁹ anlamlarında kullanılır. Unutmanın zıddı olan zikir ayrıca, telaffuz etmek, bir şeyi ezberlemek, unutulmuş bir şeyi dil ve kalp ile hatırlamak; zorunlu olsun veya olmasın bir işte bulunan düzen, insanın bildiği bir şeye sahip olması ve onu koruması anlamlarına gelir. Râgıb el-İsfehânî (ö. 502/1109) biri dil ile, diğeri kalp ile olmak üzere zikrin iki çeşidinin olduğunu söyler.¹⁰

İçerikleri ve yazılış yöntemleri farklı gibi görünse de aslında dua ve zikir konularında yazılan eserlerin temel amaçlarının benzer olduğunu söylemek

¹ TDV İslâm Ansiklopedisi, “*Dua mad.*”, TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529

² Mevlüt Sarı, (*El-Mevârid-Arapça-Türkçe Lügat*), Bahar Yay., İstanbul, 1982, s.495.

³ Bayraktar Bayraklı, “*Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur’an Tefsiri*” Bayraklı Yay., C.I, İstanbul, 2009, s. 431.

⁴ TDV İslâm Ansiklopedisi, “*Dua mad.*”, TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529

⁵ TDV İslâm Ansiklopedisi, “*Dua mad.*”, TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529-530.

⁶ Mustafa Nihat Özmen, “*Büyük Osmanlıca/Türkçe Sözlük*”, 5. Baskı, İnkılap ve Aka Kitapevleri, İstanbul, 1973, s.153.

⁷ Komisyon, “*Türkçe Sözlük*”, Türk Tarih Kurumu Basımevi, C.I, Ankara, 1988, s.408-409.

⁸ Komisyon, “*Türkçe Sözlük*”, Türk Tarih Kurumu Basımevi, C.I, Ankara, 1988, s.408-409.

⁹ TDV İslâm Ansiklopedisi, “*Zikir mad.*”, TDV Yay., İstanbul, C.XLIV , s.409.

¹⁰ TDV İslâm Ansiklopedisi, “*Dua mad.*”, TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.561.

mümkündür. İslâm'ın kabulünden sonra Türk edebiyatında dua ve zikir konulu eserlerin yaygınlaştığı söylenebilir.

2. Dua ve Zikrin Kaynağı

Farklı dinlerde dua; içerik, şekil ve anlatım biçimlerine göre değişse de asıl ve en yaygın dua şekli yalvarıp yakarmadır. Duanın bu türünde dua eden kötülükten kurtulmayı ve iyiliğe kavuşmayı diler. Diğer bir dua türü ise şükretmedir. Bu ise kabul edilen bir dilek veya istekten dolayı Tanrı'ya şükretmenin bir göstergesi olarak yapılan duadır.¹¹

Eski kültür topluluklarından Meksika, Sümer, Babil, Mısır ve Yunan dinlerinde birbirine benzeyen ve dua yerine kullanılan ortak şiirler vardır. Maniheizmdeki duada ruhu etkileyen düalist bir görüş hâkimdir. Romalılar Jüpiter mabedinde dua ederken Cermenlerde büyüünün dua üzerinde önemli bir gücü vardır. Bunun yanında eski toplumlarda büyü ile dua arasındaki sınırı kesin çizgilerle belirlemek mümkün değildir.

Yahudilerde dua Tanrıya yaklaşma vesilesi olarak kabul edilir. Hristiyanlıkta dua Tanrıya ulaşma, onu tanıma ve vicdanın sesi olarak nitelendirilir. İslâm'da ise dua Allah'a yakarma, istek ve ihtiyaçlarını arz ederek onun lütfunu dileme; çağırma, seslenme, davet etme; ibadet etme, yardıma çağırma, bir durumu arz etme; Allah'ın birliğini tanıma; isnat ve iddia etme anlamlarında kullanılmıştır. Duanın mabetlerdeki cemaatin düzenlenmesinde önemli rol oynadığı büyük dinlerin ortaklaşa kabul ettikleri bir konudur.¹²

Zikir ise dil veya kalp ya da her ikisi ile yapılan; unutulmuş bir şeyi hatırlamak veya hatırdaki olanı korumak için yapılan bir eylemdir. Allahı anmanın sığınma, besmele, takdis, tesbih, hamdele, tekbir, tehlil, havkale, istiğfar, tasliye şeklindeki ifadelerle yapılması mümkündür.¹³ Çalışmamıza konu olan eserde de üzerinde durulan temel kavramlar bu ve benzer kavramlardır. Zikrin hem kalp hem de dille yapılmasının daha makbul olduğu İslâm âlimlerinin çoğunca kabul gören bir yaklaşımdır.

Duanın aynı zamanda zikir sayıldığı, İslâmî literatürde bilinen bir gerçektir. Zikir ve dua kavramları “*ezkar ve ed'iyе*” gibi ifadelerle genellikle bir arada kullanılmaktadır.¹⁴ Bu ifadeler çalıştığımız eserde de sıklıkla geçmektedir.

Hatim duası, mevlit duası, ramazan duası; yedinci, kırkıncı, elli ikinci gece duaları, sakal duası, şifa duaları, hac ve umre duaları, nikah duası, yemek duası, Ebü Eyyüb el-Ensari'nin kabrini ziyaret ederken okunacak dua, çeşitli tekke ve tarikatların kendi özelliklerine ve tarikat disiplinlerine uygun tarzda tertip edip okumayı gelenek hâline getirdikleri dualar gibi klişeleşmiş dua metinleri vardır.

¹¹ TDV İslâm Ansiklopedisi “*Dua Mad.*” C.IX, s.529-530.

¹² TDV İslâm Ansiklopedisi “*Dua Mad.*” C.IX, s.530.

¹³ TDV İslâm Ansiklopedisi, “*Zikir Mad.*”C.XLIV, s.409-410.

¹⁴ TDV İslâm Ansiklopedisi “*Zikir Mad.*”C.XLIV, s.409-410.

Bunlardan başka doğum, ölüm, nişan, düğün, ziyafet, önemli bir işe başlama veya bitirme gibi istisnai durumlarda, törenlerde zamana, mekana, olaya ve duruma uygun düşen çoğu secili dualar okunması geleneği bütün İslâm dünyasında çok yaygındır; aynı şekilde hem Arapça hem de millî dillerde tertip edilen dua mecmuaları İslâm ülkelerinde halen en çok basılan ve okunan yayınlardandır.¹⁵

3. Dua ve Zikir Üzerine Yapılan Çalışmalar

Umumi hadis mecmualarındaki dua bölümlerini bir yana bırakırsak dua konusunda yazılan ilk kitabın Muhammed bin Fudayl bin Gazvan ed-Dabbî'nin (ö. 195/811) yazdığı *Kitabü'd-Dua* adlı eser olduğunu söyleyebiliriz. Nesâî'nin *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyl* adlı eserinde dua konusunda yazılmış önemli eserlerden biridir. Ebu Süleyman el-Büstî'nin (ö. 388/998) yazdığı *Me'âni'd-Da'âvat ve Tefsiruha* adlı eser dua metinlerinin yorum ve açıklamalarının yapıldığı ilk müstakil eser olarak kabul edilir.

Ünlü hadis âlimi Ahmed bin Hüseyin el-Beyhakî'nin (ö. 458/1066) *Ed-Da'âvatü'l-Kebir* adlı eseri dua konusunda günümüze ulaşan önemli eserlerden biridir. Ebu Bekir et-Turtuşî'nin (ö. 520/1126) *Ed-Duâü'l-Me'sûr ve Adabüh*, Nevevî'nin *El-Ezkar* adlı eserleri, Takıyyüddin İbn Teymiyye'nin (ö. 728/ 1328) *El-Kelimüt-Tayyib* adlı eseri, Ahmed bin Harb'in (ö. 741 1340) iki ciltlik *Ed-Da'avat*, Takıyyüddin İbnü'l-İmâm'ın (ö . 745 / 1344) *Silâhu'l-Mü'min*, İbnü'l-Cezerî'nin (ö. 833 / 1430) pek çok defa basılmış olan *El-Hısnü'l-Hasin Min Kelâm-ı Seyyidi'l-Mürselîn*, dua konusunda yazılmış önemli eserlerden bazılarıdır.¹⁶

Diğer konular gibi dualarında büyük bir titizlikle incelendiği Gazzâlî'nin *İhya'ü Ulumi'd-Din* adlı eseri bu tarzda yazılmış eserlerin en değerlilerinden biri olarak kabul edilir.¹⁷

Günümüzde Ahmet Baydar'ın *Din ve Dua*¹⁸ adlı eseri duanın dindeki, özellikle İslâm dinindeki, yeri konusunda önemli bilgiler veren bir eserdir. Halil Altuntaş'ın *Duayı Anlamak*¹⁹ adlı eserinde kul ile Allah arasındaki bağlantıda duanın önemi ön plana çıkarılmıştır. Duanın hem dinî hem düşünce dünyasını ele alan bir çalışma ise Adil Bebek²⁰ tarafından yapılmıştır. Çalışmada ağırlıklı olarak duanın düşünce hayatına etkileri üzerinde durulur. Osman Cilacı²¹ ilahî dinlerdeki duaların toplumların ve insanların psikolojisi üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Cilacı'nın dua konusunda başka çalışmaları da vardır. Sıtkı Güllü²² ise duanın Kuran-ı Kerim'deki yeri, önemi ve Kuran-ı Kerim'de geçen dua ayetleri

¹⁵TDV İslâm Ansiklopedisi DİA, "Dua mad." C.IX, s. 538-539.

¹⁶TDV İslâm Ansiklopedisi "Dua Mad." C.IX, s. 537-538.

¹⁷TDV İslâm Ansiklopedisi "Dua Mad." C.IX, s. 538.

¹⁸Ahmet Baydar, *Din ve Dua*, İstanbul: Beyan Yayınları, 2009.

¹⁹Halil Altuntaş, *Duayı Anlamak*, Ankara: DİB Yayınları, 2010.

²⁰Adil Bebek, *Din ve Düşünce Açısından Dua*, İstanbul: Rağbet Yayınları, 1998.

²¹Osman Cilacı, *Psiko-Sosyal Açısından İlahi Dinlerde Dualar*, Konya: Arı Matbaası, 1982.

²²Sıtkı Güllü, "Kur'an-ı Kerim'de Dua Kavramı", *EKEV Akademi Dergisi*, C. 8, S. 18, 2004, ss. 115-130.

konusunda bir makale kaleme almıştır. H. M. Soysaldı²³ A. Tekineş²⁴ dua konusunda çalışma yapan diğer araştırmacılardan bazılarıdır.

Zikir konusunda ise İsmail Karagöz'ün *Kur'ân'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir*²⁵ adlı eseri bu alanda yapılan önemli çalışmalardan biridir. Eserde zikir kavramı, zikrin Kur'andaki anlamı, Allah'ı zikretmenin önemi, zikrin nasıl yapılacağı, zikir çeşitleri, zikrin sünnetteki yeri ve Allah'ın insanı zikri gibi konularda tafsilatlı bilgiler yer almaktadır. Selçuk Eraydın²⁶, Mustafa Kara²⁷, Hasan Kamil Yılmaz²⁸ ise tasavvuftaki zikri ele alan araştırmalar yapmışlardır. Tasavvufta zikrin yeri, tarikatlara göre zikir çeşitliliği ve zikrin tarikatlarda nasıl yapıldığı, zikrin tarihi gelişimi gibi konular hakkında aydınlatıcı bilgiler vermişlerdir.

4. Mecâmi'ü'l-Ezkâr

İncelediğimiz eserin kütüphane kayıtlarında yazıldığı yüzyıl ve yer konusunda bilgi verilmemiştir; ancak eserin dilinden ve eserde geçen bazı bilgilerden yola çıkarak, eserin XVI.Yüzyıldan sonra yazıldığını söylememiz mümkündür. Eser harekeli nesihle yazılmıştır. Eserin 1, 2 ve 3. yapraklarına sayfa numarası verilmemiştir. İkinci ve üçüncü yaprağın b yüzünde Millî Kütüphane tarafından verilen kayıt numarası (3704) ve tasnif numarası (297-333) sol üst köşede yer almaktadır. Metin kısmı 4. yapraktan itibaren başlamaktadır. Çalıştığımız eserde satır sayısı standarttır diyebiliriz. Eserin son sayfası 9 satırdan oluşmaktadır, 10. satır diyebileceğimiz kısım silinmiştir. 've 'sse'lâm' ibaresi silik bir şekilde yazılmıştır ama okunmaktadır.

Ankara Millî Kütüphanede eserle ilgili verilen bilgiler aşağıdaki gibidir:

---

²³ Hacı Mehmet Soysaldı, Kur'anı Kerime Göre Dua, 2.Baskı, Şule Yay., İstanbul, 2005.

²⁴ Ayhan Tekineş, *Dua Nedir*, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2007.

²⁵ İsmail Karagöz, *Kur'ân'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006.

²⁶ Selçuk Eraydın, *Tasavvuf ve Tarikatlar*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2004.

²⁷ Mustafa Kara, *Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi*, Erkam Yayınları, İstanbul, 1995.

²⁸ Hasan Kamil Yılmaz, *Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 1994.

Genel Bilgiler		Özellikleri	Notlar
Arşiv Numarası	06 Hk 3704	Boyut 260x160- (Dış-İç) 205x100 mm.	Şemseli kahverengi meşin cilt.
Eser Adı	Mecamiül-Ezkar	Yaprak 109	
Yazar Adı	Cafer b. Abd-Allâh	Satır 15	
Müstensih		Yazı Türü Harekeli Nesih	
Konu	İslâm Dini-Hadis ve hadis ilmi	Kağıt türü	
Dili	Türkçe		
Telif Tarihi Hicri (Miladi)	0 (0)		
İstinsah Tarihi Hicri (Miladi)	0 (0)		
İstinsah Yeri			
Bulunduğu Yer	Millî Kütüphane-Ankara		
Koleksiyon	Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi		
Dvd Numarası	1408		

Eserin kütüphane kayıtları yukarıda görüldüğü şekilde düzenlenmiştir. “ *ve mağfūr-leh Ebussu‘ūd Efendi hâzretleri buyurmuş-ki kim-ki...*” (Metin: 82a/6) ifadelerine dayanarak eserin XVI. yüzyıldan sonra yazıldığını söylemek kuvvetle muhtemel olmuştur. Dolayısıyla eserde Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerinden ziyade Osmanlı Türkçesi özelliklerinin görülmesi olağandır. Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerinin bulunduğunu da göz önüne aldığımız zaman eserin Eski Anadolu Türkçesinin ve Osmanlı Türkçesinin özelliklerini bir arada barındırdığını söylemek yanlış olmaz. Eserin yazarı “... *çü kulağ şey’i ile müntefî‘ olmazlar diyü cümlesi Türki dilince cem‘ eyledim-ki her mü’min ihvāna kolay ve āsān olsun...*” (Metin:2a/12-13) ifadeleriyle eserini neden Türkçe yazdığını açık bir şekilde belirtmiştir.

Eserin konusu kütüphane kayıtlarında, *İslâm dini-hadis ve hadis ilmi*, olarak verilmiştir. Ancak eserin içeriği incelendiğinde hadis ilminden ziyade dua ve zikir konularını içeren bir eser olduğu görülmektedir.

Eser, *şemseli kahverengi meşin ciltli* olarak kayıtlarda yer almaktadır. Eserin koleksiyon yeri olarak *Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi* verilmiştir. Dvd numarası *1408* dir. Dıştan *260x160* içten *205x100* mm. boyutlarındadır. Eser *109* yaprak olarak numaralandırılmıştır. Eserin *a* yüzlerinde *15.* satırdan sonra satırın altında *b* yüzünün ilk sözcüğü yazılmıştır.

5. Eserin Müellifi

Eserin yazarı metinde *Cāfer bin Muḥammed* (Metin:1a/4.) şeklinde geçse de eserin künyesinde *Cafer bin Abd-Allâh* şeklinde geçmektedir. *İslâm Ansiklopedisi*, *Osmanlı Müellifleri*, *Şakayıkı Numaniye* gibi eserlerde eserin yazarı *Cāfer bin Muḥammed* veya *Cafer bin Abd-Allâh* hakkında bilgi bulunamamıştır.

Nevevî'ye²⁹ ait el-Ezkâr adında bir eser olsa da söz konusu eserin konusu itibarıyla çalıştığımız metinle ilgisi olmadığı anlaşılmaktadır.

6. Mecâmi'ü'l-Ezkâr'ın Konusu ve Bölümleri

Eserin konusu kütüphane kayıtlarında *İslâm Dini-Hadis ve hadis ilmi* olarak verilmiştir. Ancak eser incelendiği zaman eserin konusunun dua ve zikir olduğunu söylemek mümkündür. Eserde ayet ve hadislerin dua yönü üzerinde daha fazla durulmuştur. Ayet ve hadisler, hangi ayet veya hadis; nasıl, ne zaman veya ne şekilde okunursa dünya ve ahiret için daha faydalı ve faziletli olur gibi bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Eserde bölümlere *bâb* denmiş ve bölümlerin gösterilmesinde özel bir işaret veya başlık kullanılmamış, bölümler kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Eserde giriş bölümü diyebileceğimiz bölüm dışında birbirinden kesin çizgilerle ayrılan altı bölüm bulunmaktadır. Bu bölümler şunlardır: *Tövbe ve istiğfâr bölümü, hastalıkta okunacak dualar ve ayetler bölümü, tespîh, tahmîr ve tehîl bölümü, lahavlevelakuvvetinin fazileti bölümü, Hazreti Muhammed'e salavat vermenin fazileti bölümü, besmele-Kur'an-ı Kerim ve bazı sure ve ayetlerin fazileti bölümü.*

Giriş bölümü diyebileceğimiz eserin ilk bölümünde yazar; eserini neden yazdığını, dayanağının neler olduğunu belirtmiş, dünyanın faniliği, her canlının ölümlü olduğu ve aslolanın dünyada iken kalıcı bir eser bırakmak olduğu gibi konular üzerinde durarak esere bir giriş yapmıştır. Daha sonra eserin bölümlerini sıralamış, eserin adını neden Mecâmi'ü'l-Ezkâr olarak belirlediğini ifade etmiştir. Yine bu bölümde eserini neden Türkçe olarak yazdığını da belirtmiştir. Ayrıca eserin okuyucuya ne gibi faydası olacağı üzerinde durmuş, eserin yazılış amaçlarından birinin de okuyucuların veya insanların ahiretini kurtarmak olduğu vurgulanmıştır. Kul hakkı, üzerinde kul hakkı varken diğer ibadetlerin faydasızlığı, helalleşmek, sadaka vermenin önemi ve Hz. Peygamberle ilgili hadisler ve kıssalar vardır. Bu bölüm eserin geneli düşünüldüğünde kısadır denebilir.

Tövbe ve istiğfâr bölümü metinde, *bâb-u tevbe ve istiğfâr ve dahî bir miqdâr tevbe ve istiğfâr ahvâlin beyân idelim-ki* (Metin: 10b/1-2-3) şeklinde belirtilmiştir. Bu bölümde insanın her daim tövbe etmesi gerektiği, özellikle ölüm anında tövbe üzerine bulunması gerektiği, Allah'ın tövbe edenlerin günahını sevaba çevirdiği, tövbenin ertelenmemesi gerektiği, kelime-i tevhidin ve bazı duaların önemi, zikrin önemi, kabir azabından kurtulmak için Kur'an okumanın önemi gibi konular; ayet, hadis ve çeşitli kıssalarla örneklendirilerek anlatılmıştır.

Hastalıkta okunacak dualar ve ayetler bölümü metinde, *bâb-ü ma'âlab hastalığında okuyacak ve yazup içirecek âyetler zikr olunur* (Metin: 22b/13-14-15)

²⁹ Ebû Zekeriyâ Yahyâ bin Şeref bin Müri en-Nevevî (ö. 676/1277). Hadis âlimi ve fakih.

şeklinde adlandırılmıştır. Bu bölümde ana hatlarıyla çeşitli hastalıklar ve bu hastalıklara yakalananların okuyacağı dualar verilmiştir. Çocuğu hasta olan bir şeyhin dua okuyarak çocuğunu iyileştirmesi, Fatıha suresinin hastalıklara etkisi bu bölümde ele alınan konulardır. Bu bölüm diğerlerine göre oldukça kısadır.

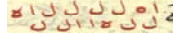
Tespıh-tahmıt ve tehlıl bölümüne ise metinde, *gāyetün küllü insanın ve küllü men ‘aleyhā fānin bāb ü tesbīh ve taḥmīd ve tehlīl beyānındadır*(Metin: 24b/6-7) şeklinde geçiş yapılmıştır. Bu bölümde bazı tespih ve tahmitlerin birçoğ ibadetten daha efdal olduğu belirtilir. *Sübḥānallāh ve ‘l-ḥamdülillāh, lāilāheillallāh , vallāh ü ekber* demenin fazileti ve sevabı bu bölümde ayet ve hadislerle örneklendirilerek üzerinde en çok durulan kavramlar olmuştur. Söz konusu zikirleri yapmanın fazileti ve sevabı kıssalarla örneklendirilmiştir. *Estagfırullāh* demenin fazileti ve yoksulluğu gidermesi, sadaka vermenin önemi, bu bölümde üzerinde durulan diğer hususlardır.

Ayrıca söz konusu zikirleri sıkça yapanların çeşitli hastalıklardan kurtulacağı da yine bu bölümde işlenmiştir.

Lahavlevelākuvvetenin fazileti bölümü ise metinde, *ba‘de geldik lāhavlevelākuvveteillābillāhiniñ fazīletine*(Metin:37a/3) şeklinde adlandırılmıştır. Bu bölümde *lāhavlevelākuvvet* ediyenlerin, bu zikri sıkça yapanların; hastalıktan, fakirlikten ve dünya belalarından emin olacakları, darlığa düşenlerin darlıktan kurtulacağı belirtilmiştir. Önceki bölümlerde olduğu gibi yine ayet ve hadislerle konu örneklendirilmiş, konuya uygun çeşitli kıssalar anlatılmıştır. Borçluların borçlarından kurtulmak için okuyacağı dualar, işleri kolaylaştıracak dualar bölümde işlenen diğer konulardır.

Hız. Muhammed’e şalavat vermenin fazileti bölümü ise metinde, *bāb Ḥazreti Resūlullāh ‘aleyhi’s-selāmıñrūḥ-ı şerīfine şalavāt virmegiñfezā’ili beyānındadır* (Metin:47b/2-3) şeklinde belirtilmiştir. Bu bölüm diğerlerine göre eserdeki en hacimli bölümdür. Şalavat vermenin ne denli önemli olduğu, şalavat verenlerin günahlarının affedileceği, cennette mertebelerinin yüce olacağı, kulun bir şalavatına ne kadar sevap yazılacağı, şalavat verenleri cehennemden kabul etmeyeceği, şalavat verenlerin şirk, kul hakkı gibi büyük günahları dışında bütün günahlarının bağışlanacağı, Hazreti Muhammed’in adını duyup da şalavat vermeyenlerin sonunun kötü olacağı, cuma günü şalavat vermenin daha faziletli olacağı, ayet, hadis ve kıssalarla ifade edilmiştir. Burada verilen hadisler birinci hadis, ikinci hadis, üçüncü hadis gibi sıralanmıştır. Miraç hadisesinde gerçekleşen çeşitli doğaüstü olaylardan söz edilmiştir. Ayrıca şalavat vermenin borçların ödenmesini kolaylaştıracağı üzerinde de durulmuştur. Konuyla ilgili çeşitli kıssalar anlatılmıştır.

Besmele, Kuran-ı Kerim ve bazı sure ve ayetlerin fazileti bölümüne ise metinde, *bāb-ü te‘aze ve besmele ve Qur‘ān-ı ‘Azīmüñ ve Fātiḥanıñve Āyete‘l-Kürsiniñ ve şehidallāh ü ve kulı ‘l-lāhümmeniñ fezā’ilive Yāsīn-iŞerīfün ve İḥlāsuñ sevābı ve fazīleti beyānında*(Metin: 98a/3-4-5) şeklinde geçiş yapılmıştır. Bu bölümde besmele çekmenin önemi ve sevabı, *her şey’in bünyadı vardır cemī‘ kitāblarıñ bünyadı Qur‘āndır Qur‘āniñ bünyadı süre-i Fātiḥadır Fātiḥanıñ bünyadı [*

dır (Metin: 98b/2-3-4) şeklinde ifade edilmiştir. Kur'an okumanın önemi ve sevabı, Fatihanın fazileti, Ayetel Kürsi okumanın faziletleri, Şehidallahu ve Kulillahümme ayetlerinin faziletleri, Yasin suresininin faziletleri ve İhlas suresininin faziletleri üzerinde durulmuştur. Bu bölüm kısa bir bölümdür ve eserin son bölümüdür. Ayrıca (Metin: 100b/2) harfleri verilmiştir ki bu kısım metin bağlamında anlamlandırılmamıştır. Eserde hatime veya son söz gibi bir kısım oluşturulmamış eser ve 'sselām(Metin:109b/10) ibaresiyle sonlandırılmıştır.

7. Eserin Söz Varlığı

Eser, söz varlığı açısından zengin sayılabilir. Ancak yazıldığı dönemin bir sonucu olarak özellikle Arapça, Farsça sözcükler hayli fazladır. Kur'an ve hadis örnekleri metindeki şekliyle alınmıştır ve bunlar dizin kısmına dâhil edilmemiştir.

Eserin dili için sade diyemeyiz. Bununla birlikte Türkçe sözcüklerin sayısı yadsınamayacak kadar fazladır ve eskicil özellikler taşıyan sözcükler de mevcuttur. Metinde geçen sözcüklerin sayısı, kökenlerine göre dağılımı ve söz varlığı içindeki oranları şu şekildedir:

Türkçe	868	% 38,89
Arapça	1124	% 50,42
Farsça	174	% 7,58
Arapça+Türkçe	39	% 1,70
Farsça+Türkçe	18	% 0,80
Arapça+Farsça	6	% 0,26
Farsça+Arapça	4	% 0,13
Rumca	2	
Fransızca	1	
İtalyanca	1	
Toplam	2237	

Yukarıda görüldüğü gibi metnin söz varlığının yarısı Arapça kökenli sözcüklerden oluşmaktadır.

Bu oranın fazla olmasının sebeplerinden biri metnin konusunun dini içerikli olmasıdır. Bir diğer sebep ise metnin yazıldığı dönemdir.

Farsça sözcüklerin neredeyse hepsi, Arapça sözcüklerin ise çoğunluğu günümüzde de genellikle kullandığımız sözcüklerdir; ancak Arapça olduğunu düşündüğümüz sözcüklerden bazıları başvurduğumuz Osmanlıca-Türkçe sözlüklerde de bulunamamıştır. Söz konusu sözcükler *Metin* kısmında dipnotlarla gösterilmiştir. Osmanlıca-Türkçe sözlüklerde bulunamayan sözcüklerde yanlış yazılmış veya okunurken yanlış yorumlanmış olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

I. İNCELEME

1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1. Ünlülerin Yazımı

Metinde ünlüler genellikle harekeyle gösterilmiştir. Ünlülerin az da olsa harfle veya harf ve harekeyle gösterildiği olmuştur.

Metinde ölçünlü bir yazım söz konusu değildir. Aynı kök ve gövdelerin yanında aynı eklerin de farklı şekillerde yazımlarına rastlanmıştır. Türkçe sözcüklerde ikili yazımlar söz konusu olduğu gibi Arapça ve Farsça sözcüklerde de ikili yazımlar vardır.

1.1.1.a Ünlüsünün Yazılışı

1.1.1.1. Söz Başında Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında *a* ünlüsü genellikle üstünlü elif (ا) ile yazılmıştır. Ancak medli elifle (اِ) ve dik üstünlü elif (اً) ile yazılan örnekler de vardır.

Üstünlü Elif İle:

<i>açarsa</i> 	18b/7	<i>adlu</i> 	32a/13
<i>ağ</i> 	32a/7	<i>ayrık</i> 	19a/12
<i>anası</i> 	40a/7	<i>ayağ</i> 	1b/3
<i>andan</i> 	7a/5	<i>artura</i> 	83b/3
<i>açıcı</i> 	14b/4	<i>arasın</i> 	88a/7

Medli Elif İle:

<i>arı</i> 	10b/11	<i>açları</i> 	18a/1
<i>atlandı</i> 	95b/15	<i>atasına</i> 	100a/5
<i>azık</i> 	17b/8	<i>az</i> 	67a/3
<i>anasına</i> 	100a/5	<i>barışdırmağa</i> 	66a/6

Dik Üstünlü Elif İle:

sağısınca 99b/13

şaçılsa 94b/14

1.1.1.2. Söz İçinde Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde *a* ünlüsü üstün (َ), üstünlü elif (ِ), dik üstünlü elif (ِ), cezmlı güzel he (ِ) ve lam elif (ِ) ile yazılmıştır.

Üstün İle:

acığırsam 44a/10

boğazlamağa 41a/7

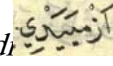
başlaya 45b/12

yazmak 65b/9

bağışlayalar 3b/10

barmağına 48a/8

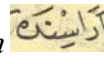
barışdırmağa 66a/6

azmayaydı 92b/13

Üstünlü Elif İle:

boşanur 24a/8

olmasun 97b/1

arasında 88a/11

tartılacaq 15b/4

tatlıdur 25b/14

kanatları 83a/14

Dik Üstünlü Elif İle:

yımşak 9a/7

buña 108a/12

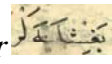
ayağına 56a/13

kıynadı 16a/6

kıpanı 14b/15

aralığımızda 88a/10

Cezmlı Güzel He İle:

bağışlayalar 3b/10

arası 11b/8

muştulayalar 83b/11

muştulağı 97b/1

Medli Elif İle:

ayağ 	1b/3	yılanlar 	17a/6
çayanlar 	17a/7	arasın 	88a/7
yazmak 	65b/9		

Lam Elif İle:

kulağı 	108b/13	yılan 	91a/2
çalabım 	108a/15	kaplamışdı 	91b/6

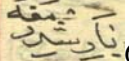
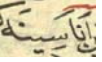

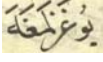

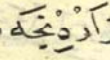
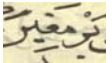
Dik Üstün İle:

Metinde Türkçe sözcüklerde dik üstünlü yazıma rastlanmamıştır. Dik üstün elif kullanılmıştır. Ancak yabancı sözcüklerde dik üstünlü yazımlar vardır.

1.1.1.3. Söz Sonunda Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda *a* ünlüsü ağırlıklı olarak güzel he(٥) ile yazılmıştır. Nadir de olsa üstünle(٥), elifle (٥) ve lamelifle (٥) yazılan örnekleri de vardır.

Güzel He İle:

barışdırmağa 	66a/6	anasına 	100a/5
yoğsa 	9b/1	boğazlamağa 	41a/7
ayağına 	56a/13	ardınca 	78b/11
barmağına 	48a/8		

Elif İle:

aña 	25b/15	baña 	25b/13
---	--------	--	--------

Lamelif İle:

ola 100b/11

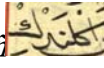

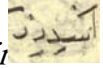

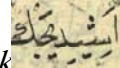
1.1.1.4. İkili Yazılışlar:

arasın 	88a/7	arası 	11b/8
atasına 	51b/1	atası 	40b/7
anası 	40a/7	anadan 	11b/13
aşşam 	35b/15	aşşam 	106b/11
şabāh 	84a/4	şabāh 	106b/10
ola 	100b/11	ola 	2b/3
ad 	14b/6	ad 	98b/9
bağışlaya 	6a/11	bağışlardı 	18b/2
yaza 	34a/2	yaza 	24a/12

1.1.2.e Ünlüsünün Yazılışı

1.1.2.1.Söz Başında Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında eünlüsü yalnız üstünlü elif ( ) ile yazılmıştır.

egüp 	5b/10	egeri 	94a/10
eglendin 	69b/4	ekerse 	6b/10
esdirin 	13b/11	etmek 	9a/11
esirgeye 	7b/14	eşidicek 	10a/13

eylese 73a/8

eydele 94a/11

1.1.2.2.Söz İçinde Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde eünlüsü üstün (َ), cezmlı güzel he (ُ) ve lamelif (لا) ile yazılmıştır.

Elif İle:

yücele 100a/1

yirden 31b/4

virilecek 90b/5

üzerime 103b/15

beñzemez 48b/9

sürerdim 40b/7

öğrenmege 66a/8

diyenler 12b/2

Cezmlı Güzel He İle:

tepesinde 26a/13

idemeyeyorum 66a/15

depredirem 32b/14

diyevüz 17a/10

dilesele 99a/15

eydele 94a/11

getüreler 15a/7

götüreler 95a/2

Lam Elif İle:

dökülen 94a/11

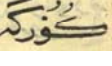

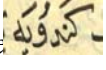
1.1.2.3. Söz Sonunda Ünlüsünün Yazılışı:

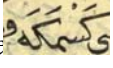
Söz sonunda ünlüsü yalnız cezmlı güzel he (ه) ile yazılmıştır.

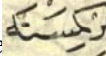
ekerse 6b/10

nice 95b/1

gözüne 61b/7

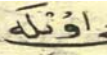
kendüye 87b/2

kesmege 67b/6

kimesne 44b/10

kimseye 1b/1

öğrenmege 66a/8

öyle 13b/14

öñince 78b/11

1.1.3 ı Ünlüsünün Yazılışı

1.1.3.1. Söz Başında Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında ünlüsü esreli elif (ا) ve esreli elif ve ye (اي) ile yazılmıştır. Söz başında ı ünlüsüyle başlayan sözcüklerimiz sınırlı sayıdadır.

Esreli Elif İle:

ıssı 16a/4

Esreli Elif ve Ye İle:

ırak 7b/11

ırmağından 98b/10

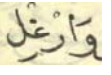
1.1.3.2. Söz İçinde Ünlüsünün Yazılışı:

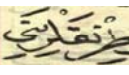
Söz içinde ünlüsü esre (ا) ve esreli ye (اي) ile yazılmıştır.

Esre İle:

yazılmışdır 57b/9

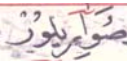
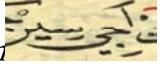

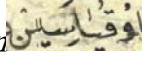
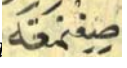

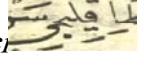
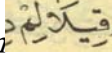
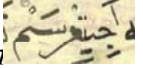
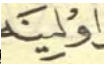
açıcı 14b/4

vargıl 96a/7

tırnaqlarını 70b/5

tarlığında		68b/13	kığırılmaz		11b/15
oturmağıñ		9b/14	kırtarı		40a/9
şağışınca		99b/13	koñşusınıñ		18b/2
kızu		18a/3	kırkıncı		61b/3
yılık		53b/8	şayılu		73a/15

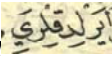

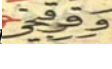

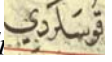

Esreli Ye İle:

şuvarılı		14a/1	acısın		66b/6
yıl		9b/15	oқыyasın		31a/14
şıgnmağa		26a/8	kılına		94a/6
kılıcı		107a/1	kılalım		25a/6
acığırsam		44a/10	olına		55a/4

1.1.3.3. Söz Sonunda Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda ünlüsü esreli ye (ى) ile yazılmıştır. Ancak esre ( ) ile yazılan da vardır. Esre ( ) ile yazılan istisna kabul edilebilir.

Esreli Ye İle:

adı		94a5	ayrıldıqları		53a/9
kılağı		108b/13	arı		75a/11
bağışladı		77b/14	başımı		87b/13
kırkıncı		61b/3	kıldığı		28a/7
ķosalarđı		19a/ 15	ķoyunları		40b/6

qurı قوری 14a/5 pasını پاستیو 21a/6

Esre İle:

yoli یولی 4a/4

1.1.3.4. İkili Yazılışlar

qızıl قزیل 19b/6 kıztı قزتل 18a/3

yoli یولی 100b/8 yoli یولی 4a/4

1.1.4. İ Ünlüsünün Yazılışı

1.1.4.1. Söz Başında İ Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında İ ünlüsü esreli elif (ا) ve esreli elif ve ye (ای) ile yazılmıştır.

Esreli Elif İle:

ikindı اکندی 102b/5 iletdiler ایتدیلر 78a/11

inerler ایزلر 17a/2 incüden انجودن 101a/12

işleri ایشلری 45b/4 işledr ایشلدر 10b/9

iy ای 106b/13 itmişçe ایتیشمه 33b/12

Esreli Elif ve Ye İle:

içe ایچه 24a/12 içirdim ایچردیم 24a/8

idemlü ایدملو 66a/10 iken ایکن 1b/8

iki ایکی 5b/12 iyile اییله 93a/13

irince ایرینجه 15a/8 irgürmedin ایرگورمدن 12a/6

iş اییش 100b/1 işdirler ایشدیرلر 63b/8

itdiler ایتدیلر 64a/6

1.1.4.2. Söz İçinde Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde ünlüsü esre ( ) ve esreli ye ( ) ile yazılmıştır.

Esre İle:

ikindi		102b/5	bildiginden		65b/2
bildiği		67a/8	birinde		15a/9
birinci		54a/5	çevir		82b/6
deği		39b/2	yışii		18b/6
diği		92a/4	diledüğü		87a/9
dimeklik		33b/4	gizler imiş		80a/12
içirdim		24a/8	irişdi		48a/14
iletiser		88a/3	didı		71a/1

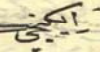
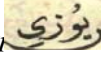

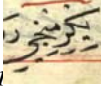

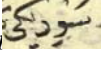
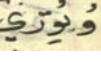
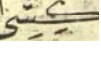
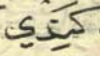

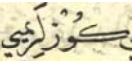

Esreli Ye İle:

idicilerin		10b/6	yirine		5a/5
didı		31a/10	bile		3a/10
biñ		9b/3	beyinler		16a/5
didik		63b/4	içirecek		22b/14
eşiddirdi-kı		91a/6	yigirmi		105a/5
yigi		88a/12	virirsın		72b/5

1.1.4.3. Söz Sonunda Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda ünlüsü esreli ye (ي) ile yazılmıştır. Hemze (ء) ile yazılan örneğe de rastlanmıştır.

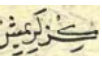
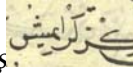
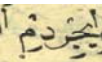

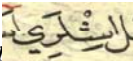
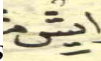
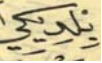

Esreli ye ile:

ikinci		17b/2	yüzi		48b/7
biri		8b/15	birisi		32b/1
biti		15a/10	yigirminci		53b/15
yerli		3a/12	virdi		101a/2
şimdi		105b/7	sevdiği		30b/14
ötürü		13b/3	kişi		11b/13
kendi		13a/6	iki		5b/12
gözlerimi		91b/6	gizli		18a/10

Hemze ile:

küsülüyi		66a/6	kimseyi		22a/2
----------	---	-------	---------	--	-------

1.1.4.4. İkili Yazılışlar

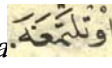

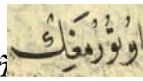

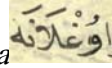

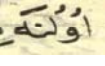

gizlerimiş		91a/5	gizler imiş		80a/12
içirdim		24a/8	içirecek		22b/14
işleri		45b/4	iş		100b/1
bildiği		67a/8	bildiginden		65b/2
birine		100b/4	birinde		15a/9

<i>kim-ki</i> 	105b/15	<i>kim-ki</i> 	27a/2
<i>ise</i> 	3b/8	<i>ise</i> 	6b/11

1.1.5 oÜnlüsünün Yazılışı

1.1.5.1. Söz Başında o Ünlüsünün Yazılışı:

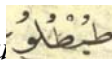

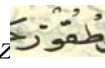

Söz başında o ünlüsü ötreli elif ve vav (ؤ) ile yazılmıştır.

<i>otlatmağa</i> 	40b/7	<i>ortak</i> 	66a/2
<i>otuz</i> 	100a/7	<i>oturmağın</i> 	9b/12
<i>oğul</i> 	106b/4	<i>oķ</i> 	95b/11
<i>oda</i> 	100a/6	<i>oğlana</i> 	100a/3
<i>onuncı</i> 	51b/5	<i>on</i> 	103b/5
<i>oluna</i> 	105b/1	<i>ol</i> 	105b/12

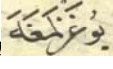

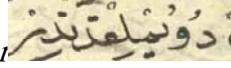

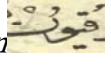
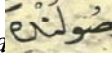
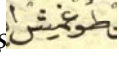

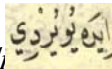
1.1.5.2. Söz İçinde o Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde o ünlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

Ötre İle:

<i>şoñra</i> 	31a/2	<i>şokup</i> 	91a/7
<i>şol</i> 	51b/1	<i>şoŗtolu</i> 	91a/2
<i>şoķsan</i> 	103b/6	<i>şoķuz</i> 	103b/5
<i>şolusı</i> 	90a/15	<i>şoŗprağa</i> 	102b/14

Ötreli Vav İle:

boğazlamağa		41a/7	bol		43a/4
borç		42b/11	bozam		11a/10
yoğdu		11a/10	çok		2b/11
doğri		41a/2	doğandı		90a/14
dolduru		31b/12	doyumlıkdandı		41a/9
doyurmuşca		33b/13	kosalar		32b/3
qopa		16b/9	qork		7a/11
qoyun		41a/5	şolunda		60a/12
toğmiş		32b/8	toñuz		95a/8
dönderiyorui		106a/14	ideyoridi		90b/8

1.1.5.3. İkili Yazılışlar

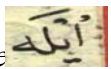
tolusi		90b/14	tolusi		90a/15
--------	---	--------	--------	--	--------

1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı

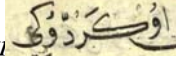

1.1.6.1. Söz Başında ö Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında önlüsü ötreli elif (ا) ve ötreli elif ve vav (او) ile yazılmıştır. Sözcüklerin çoğunluğu ötreli vav (او) ile yazılmıştır.

Ötreli Elif İle:

öyle		8a/4
------	---	------

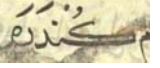
Ötreli Vav İle:

ödeyiver		42b/15	ögem		19a/7
öğrenüp		3a/7	öğret		36a/15
öldüğü		5a/11	öñince		78b/11
öñerdüğü		30b/12	öpdi		96a/13
örtüm		80a/13	örü		74b/13
ötür		13b/3	öyle		59b/3

1.1.6.2. Söz İçinde Ö Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde önlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

Ötre İle:

bölük		20a/6	köpüğü		28b/9
göndere		60a/3			

Ötreli Vav İle:

bölük		51b/9	böyle		2b/7
dökdukçe		91b/1	döküldüğü		27a/7
dönmeye		12b/5	dördüncü		17b/4
döşek		17b/14	göçüp		1b/6
gök		104b/5	gökçek		17b/14
gölge		104b/3	gönderdi		50a/8
gönül		21a/8	göz		15a/8

köprisi كُيُوسِي 102a/6

söge سُوْغِه 5b/8

söyle سُوْئِيْه 7a/7

sözden سُوْزْدَنْ 108a/12

1.1.6.3. İkili Yazılışlar

öyle اَوَيْلَه 59b/3

öyle اَوَيْلَه 8a/4

bölük بُوْلُوْك 51b/9

bölük بُوْلُوْك 20a/6

göçüp كُوْجُوْب 1b/6

göçen كُوْجُوْن 5b/9

gönderdi كُوْندَرْدِي 50a/8

gönderdi كُوْندَرْدِي 60a/3

1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı

1.1.7.1. Söz Başında u Ünlüsünün Yazılışı:

Söz başında u ünlüsü ötreli elif (ا) ve ötreli elif ve vav (او) ile yazılmıştır.

Ötreli Elif İle:

uğurladı اُوْغُوْرْلَادِي 66b/15

ummaduğı اُوْمْدُوْغِي 45b/6

uyhuya اُوْیْیُوْیَه 80a/13

Ötreli Elif ve Vav İle:

uci اُوْیْجُو 19b/6

uçsa اُوْیْسَه 78b/10

uçmak اُوْیْمَاق 25b/3

uğradı اُوْغُوْرْدِي 82b/7

uğrı اُوْغُوْرِي 67b/5

uğurlamış اُوْغُوْرلَمِش 67a/15

ulaşdı اُوْلَاشْدِي 50a/3

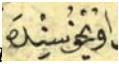
ulu اُوْلُو 107b/3

unuda اُوْنُوْدَه 12b/7

uram اُوْرَم 96a/4

utanup اُوْتَانُوْب 13a/13

uyandım اُوْیْاْنْدِيْم 24a/1

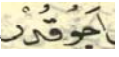
uyuşında 22b/10

uyuşduğı 69b/14

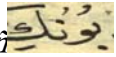
1.1.7.2. Söz İçinde u Ünlüsünün Yazılışı:

Söz içinde u ünlüsü ötre (ُ) ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır. Lam elif (ل) ile yazılan da vardır. Genellikle eklerin ötre ile sözcük kök veya gövdelerinin ötreli vav ile yazıldığı görülmektedir.

Ötre İle:

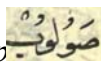
açuşdur 91b/8

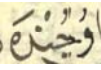
avuş 34a/2

bunuñ 5b/15

buyruk 5a/13

bulu 13b/2

şavulup 77a/11

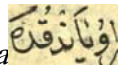
ucunda 36a/6

onunci 51b/5

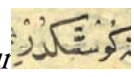
oluna 105b/1

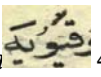
dolduru 31b/12

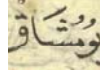
unutsa 75a/2

uyanduşda 22b/11

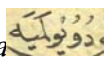
uyuşduğı 69b/14

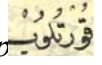
kuşuñdur 20a/3

şuyuya 41a/2

yumuşak 71a/10

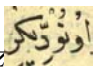
Ötreli Vav İle:

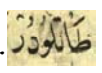
duyulmaya 70a/7

şurtulup 77b/2

uşup 79a/1

unuda 12b/7

unuddınız 5b/2

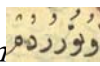
şatludur 25b/14

uyuşında 22b/10

uzun 8a/8

şuru 13b/14

şutlu 8a/5

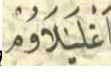
otururdum 85a/1

oşunacak 2a/6

şusuz 13b/13

tozun 13b/11

Lamelif İle:

ağlayalum 93a/10

1.1.7.3. Söz Sonunda u Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda u ünlüsü ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

bu 53a/1

ulu 107b/3

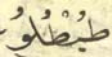
ķuru 14a/5

ķutlu 8a/5

yazu 56a/2

yazıķlu 94a/15

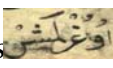
varlu 33a/9

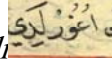
toptolu 91a/2

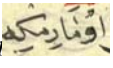
oķu 69a/2

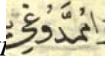
ķarşu 40b/1

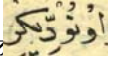
1.1.7.4. İkili Yazılışlar

uğurlamış 67a/15

uğurladı 66b/15

umarım-ķi 55a/13

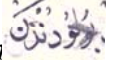
ummaduġı 45b/6

unuddımız 5b/2

unutsa 75a/2

uyħuya 72b/12

uyħuya 80a/13

buludundan 14a/3

bului 13b/2

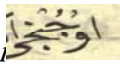
1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı

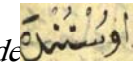
1.1.8.1. Söz Başında ü Ünlüsünün Yazılışı:

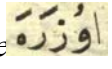
Söz başında ü ünlüsü yalnız ötreli elif ve vav (و) ile yazılmıştır. Ancak medli ötreli elif ve vav (و) ile yazılanlar da vardır.

üç 6a/9

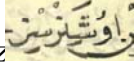
üçer 32a/3

üçüncü 17b/3

üstünde 20b/5

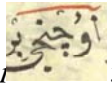
üzere 100b/1

üründüleyüp 2a/1

üşenirsiz 95a/7

üzerime 103b/15

Medli Ötreli Elif ve Vav İle:

üçüncü 50a/5

1.1.8.2. Söz İçinde ü Ünlüsünün Yazılışı:

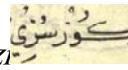
Söz içinde ünlüsü ötre (') ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır. Genellikle eklerin ötre ile sözcük kök veya gövdelerinin ötreli vav ile yazıldığı görülmektedir.

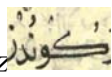
Ötre İle:

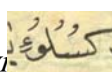
benüm 101a/13

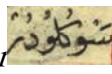
dürüldür 12b/9

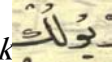
gönüldür 13b/9

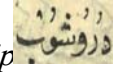
gözsüzi 99b/3

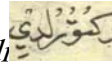
gündüz 13b/3

küsülüvi 66a/6

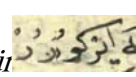
sevgülüdür 27a/15

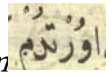
bölük 51b/9

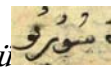
dürüşüp 10a/7

götürüldü 17a/13

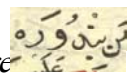
güçlük 2a/14

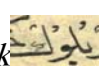
irgürü 13a/9

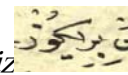
örtüm 80a/13

sürüyü 61b/15

Ötreli Vav İle:

bindüre 76a/12

bölük 20a/6

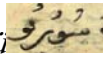

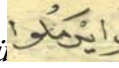

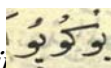

birinüz 11b/7

bugün 87b/13

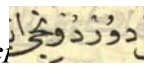

<i>dikilür</i> 	26a/2	<i>diledüm</i> 	85a/6
<i>dirilsün</i> 	92a/15	<i>dün</i> 	77b/10
<i>dürüşüp</i> 	10a/7	<i>düşüp</i> 	17a/3
<i>elümüz</i> 	55b/8	<i>güzel</i> 	56a/8
<i>küp</i> 	91b/2	<i>niçün</i> 	24a/1
<i>ölülere</i> 	77b/14	<i>tüyüsü</i> 	94a/9

1.1.8.3. Söz Sonunda ü Ünlüsünün Yazılışı:

Söz sonunda ü ünlüsü ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

<i>sürüyü</i> 	61b/15	<i>berü</i> 	38a/8
<i>dürlü</i> 	2b/12	<i>içeri</i> 	89b/12
<i>idemlü</i> 	66a/10	<i>kendi</i> 	105a/7
<i>küpü</i> 	91a/9	<i>küsülü</i> 	65b/15
<i>örtülü</i> 	8b/6	<i>örü</i> 	74b/13

1.1.8.4. İkili Yazılışlar

<i>dördüncü</i> 	17b/4	<i>dördüncü</i> 	49b/4
<i>üstüne</i> 	101a/11	<i>üstüne</i> 	104b/3
<i>bölük</i> 	51b/9	<i>bölük</i> 	20a/6
<i>güçlük</i> 	66b/1	<i>güçlük</i> 	2a/14
<i>küsülü</i> 	65b/15	<i>küsülü</i> 	66a/6

1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

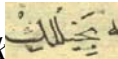

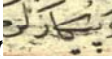

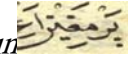

1.2.1. b ve p (ب,پ) Ünsüzlerinin Yazılışı

Metinde *b* (ب) ünsüzü bulunan sözcüklerin hepsi Arap alfabesindeki (ب) harfiyle yazılmıştır. Ancak *-Upzarf* fiil eki metnin tamamında *b* (ب) ile yazılmıştır ve söyleyişi göz önünde bulundurularak ve okuma geleneğine uyularak *-Up* şeklinde okunmuş ve yazılmıştır.

Başında *p* (پ) ünsüzü bulunan sözcüklerin yazılışında (ب,پ) ayrımının gözetildiğini söylemek mümkün değildir.

1.2.1.1. Söz Başında b-p (ب,پ):

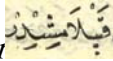
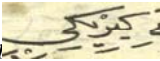
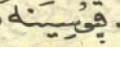
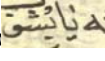
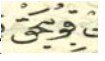
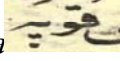
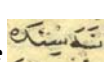

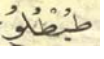

Metinde *b* ünsüzüyle başlayan Türkçe sözcüklerin tamamı Arap alfabesindeki *be* (ب) harfiyle yazılırken; *p* ünsüzüyle başlayan Türkçe sözcüklerde (پ) harfi kullanılmıştır. İkili yazılışlara da rastlanmaktadır.

<i>babamı</i> 	80b/6	<i>pasını</i> 	21a/6
<i>bağıllık</i> 	70a/12	<i>pek</i> 	100b/12
<i>birei</i> 	20b/4	<i>puñarlar</i> 	13b/15
<i>bol</i> 	31a/5	<i>parmağın</i> 	75b/14
<i>bulu</i> 	13b/2	<i>balıklar</i> 	57a/1

1.2.1.2. Söz İçinde b-p (ب,پ):

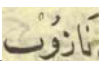

Söz içinde *b/p* (ب,پ) ünsüzlerinin yazımında belli bir kural gözetilmemiştir. İçinde *p* olan sözcükler bazen (ب) harfi ile bazen de (پ) harfi ile yazılmıştır. İçinde *b* olan sözcükler ise her zaman *be* (ب) harfiyle yazılmıştır.

<i>dibi</i> 	18a/4	<i>köprisi</i> 	102a/6
<i>işidüp</i> 	49b/1	<i>öpdi</i> 	96a/13
<i>başup</i> 	1b/3	<i>toprağa</i> 	102b/14
<i>çekmeyüp</i> 	3b/4	<i>kapuya</i> 	40b/1
<i>çalabum</i> 	108a/15	<i>depredürdi</i> 	33a/12
<i>depredirem</i> 	32b/14	<i>ķapanur</i> 	14b/15

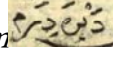
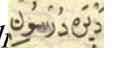
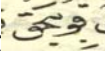
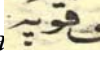
<i>kaplamışdı</i> 	91b/6	<i>kibrigi</i> 	94a/9
<i>kapusına</i> 	77a/11	<i>yapışıp</i> 	59a/9
<i>kopacak</i> 	104b3	<i>kopa</i> 	16b/9
<i>tepesinde</i> 	26a/13	<i>köpüğü</i> 	54a/5
<i>toptolu</i> 	91a/2	<i>küp</i> 	90a/15

1.2.1.3. Söz Sonunda b-p (پ, ب):

Söz sonunda *p* ünsüzü sadece *-Up* zarf fiil ekinde görülmektedir ve metnin tamamında *-Up* zarf fiil eki (ب) ile yazılmıştır.

<i>yazup</i> 	100a/12	<i>bilüp</i> 	34a/7
<i>deyüp</i> 	46b/7	<i>dönüp</i> 	40a/11
<i>eyleyüp</i> 	36b/6	<i>kalğup</i> 	39b/15

1.2.1.4. İkili Yazılışlar:

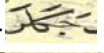
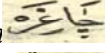
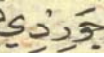
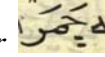

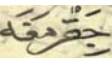
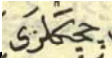
<i>barmağının</i> 	70b/3	<i>parmağın</i> 	75b/14
<i>toptolu</i> 	91a/2	<i>toptolu</i> 	94b/9
<i>depredirem</i> 	32b/14	<i>depredürdi</i> 	33a/12
<i>kopacak</i> 	104b3	<i>kopa</i> 	16b/9

1.2.2. c ve ç (ج/چ) Ünsüzlerinin Yazılışı

Metinde Türkçe sözcüklerdeki *c* ve *ç* ünsüzlerinin yazımında Arap alfabesindeki cim (ج) harfi ve ç ünsüzünü karşılayn üç noktalı cim (چ) harfi kullanılmıştır. Ancak kullanımda belli bir kural yoktur. Sözcük kök ve gövdelerinde *c/ç* (ج/چ) ayrımı gözetilse de ikili yazımlara da rastlanmaktadır. Ekler genellikle c (ج) ünsüzüyle yazılmıştır. Az da olsa ç (چ) ünsüzüyle yazılanlar da vardır.

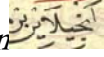

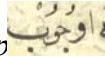

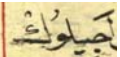

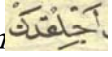

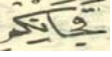

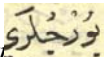

1.2.2.1. Söz Başında c veç (ج/چ):

Metinde c ile başlayan Türkçe sözcük yoktur. Metinde söz başındaki ç'li sözcüklerin yazımında ise genellikle (چ) harfi kullanılmıştır. Bunun yanında c'li yazımlara da rastlanmaktadır.

çekeler		71b/1	çağıra		18b/9
çevirdi		31a/10	çamar		94b/11
çıkā		18b/7	çevii		82b/6
çoği		87b/4	çîñlasa		69b/11
çoqlıgından		71b/1	çıyan		91b/2
çıkarmağa		40a/7	çiçekler		94b/10

1.2.2.2. Söz İçinde c veç (ج/چ):

Söz içinde c ünsüzü (ج) harfiyle yazılmıştır. Söz içindeki ç ise (چ/چ) harfleriyle yazılmış ama daha çok cim (چ) harfi kullanılmıştır. Eklerin yazımında da Arap alfabesindeki cim(چ) harfinin tercih dildiğini söyleyebiliriz.

beşinci		17b/5	ancılayın		50b/6
çoqca		68b/9	açar		56b/10
uçup		79a/1	niçe		2a/11
açılıñ		21b/2	şacı		94b/13
içinde		24a/12	içe		24a/12
şaçılsa		94b/14	şırça		20b/7
açlıqdan		44a/9	surçalı		24a/11
kaçan-kim		103a/9	uçam		83a/6
gerçek		65b/3	üçer		28a/10
borçları		44b/6	egerçe		2a/9

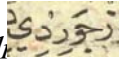

1.2.2.3. Söz Sonunda *c* ve *ç* (ج/چ):

Metinde Türkçe sözcüklerde söz sonunda *c* ünsüzüne rastlanmamıştır. Söz sonundaki ç ünsüzleri ise arap alfabesindeki *cim* (ج) harfiyle yazılmıştır.

aç		14b/4	ağaç		26a/1
güç		66a/11	kazanç		89b/9
üç		96b/15	avuç		34a/2
borç		44b/4			

1.2.2.4. İkili Yazılışlar:

çevirdi		31a/10	çeviri		82b/6
içe		72a/1	içer		24a/12
nice		60a/5	niçer		2a/11
şaçılrsa		94b/14	şaçar		94b/13
uç		18b/8	uçam		83a/6

1.2.3. *d* ve *t* (ط / د / ت) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde *d* ünsüzü dal (د) harfiyle, *t* ünsüzü ön ünlülü sözcüklerin tümünde te (ت) harfiyle yazılmıştır. *t* ünsüzü art ünlülü sözcüklerin çoğunda tı (ط) harfiyle, birkaç örnekte ise te (ت) harfiyle gösterilmiş; söz sonunda bazı örneklerde dal (د) harfiyle yazılmıştır. Ayrıca art ünlülü bazı sözcüklerin söz başında hem dal (د) hem te (ت)/ tı (ط) harfleriyle yazıldığı örnekler görülebilmektedir.

1.2.3.1. Söz Başında *d* ve *t* (ط / د / ت):

Ön ünlülü sözcüklerde *d* ünsüzü (د) harfiyle *t* ünsüzü (ت) harfiyle yazılmıştır. Ancak art ünlülü sözcüklerde *t* ünsüzü genellikle tı (ط) harfiyle yazılrsa da dal (د) ve te (ت) harfiyle yazılanlar da vardır.

1.2.3.1.1. Ön Ünlülü Sözcüklerin *te* (ت) Harfiyle Yazılması:

<i>tepesinde</i>		26a/13	<i>terinden</i>		70a/10
<i>tükene</i>		58b/14	<i>tüyle</i>		60b/12
<i>tereyağından</i>		71a/10	<i>Türkiye</i>		101a/8

1.2.3.1.2. Art Ünlülü Sözcüklerin *te* (ت) Harfiyle Yazılması:

<i>toprağa</i>		102b/14
----------------	--	---------

1.2.3.1.3. Ön Ünlülü Sözcüklerin *dal* (د) Harfiyle Yazılması:

<i>dedi</i>		66b/2	<i>degi</i>		70b/7
<i>degin</i>		79a/3	<i>degi</i>		72b/3
<i>demür</i>		16a/5	<i>depredirem</i>		32b/14
<i>deve</i>		17b/6	<i>dip</i>		18a/4
<i>diledik</i>		66a/3	<i>diñleyen</i>		6a/7
<i>direk</i>		18a/3	<i>ditrei</i>		18a/6
<i>döndürmegi</i>		106b/14	<i>dökülen</i>		91a/11
<i>döşek</i>		20b/6	<i>dükel</i>		5a/4
<i>düketdi</i>		20a/7	<i>dürlü</i>		6b/1
<i>dün</i>		17b/13	<i>dürüşüp</i>		10a/7

1.2.3.1.4. Art Ünlülü Sözcüklerin *dal* (د) Harfiyle Yazılması:

<i>daği</i> دَاغِي	43a/5	<i>doğrı</i> دُوغْرِي	41a/2
<i>doyumlıqdadır</i> دُوْيُمْلِيْغَدَانْدِير	41a/9	<i>dura</i> دُوْرَه	50b/3
<i>doyurmaqdur</i> دُوْيُورْمَقْدُر	18a/1	<i>dudağ</i> دُوْدَاغ	33a/11
<i>duta</i> دُوْتَه	52a/11	<i>duyulmaya</i> دُوْيُولْمَايَه	70a/7

1.2.3.1.5. Ön Ünlülü Sözcüklerin *tı* (ط) Harfiyle Yazılması:

Metinde tı (ط) harfiyle yazılan ön ünlülü sözcüger rastlanmamıştır.

1.2.3.1.6. Art Ünlülü Sözcüklerin *tı* (ط) Harfiyle Yazılması:

<i>tağlarınca</i> طَاغْلَارِنْجَا	102b/9	<i>tağılmadan</i> طَاغْلَانْدَان	40b/10
<i>talar</i> طَالَار	57b/2	<i>tamla</i> طَامْلَه	26a/15
<i>tanıq</i> طَانِيق	18a/9	<i>tarafa</i> طَارْفَه	32b/4
<i>tarlığa</i> طَارْلِيْغَه	38b/8	<i>tartarlarsa</i> طَارْتَارْلَارْسَه	32b/11
<i>taş</i> طَاش	57a/3	<i>taşra</i> طَاشْرَه	26a/13
<i>taşuram</i> طَاشُورَه	67a/3	<i>tırnaqlarını</i> طَرْنَقْلَارِنِي	70b/5
<i>toğmiş</i> طُوْغْمِيْش	32b/8	<i>toğrı</i> طُوْغْرِي	40b/10
<i>toptolu</i> طُوْطُولُو	91a/2	<i>toqsan</i> طُوْقسَان	103b/6
<i>toquz</i> طُوْقُوْز	103b/5	<i>tolusi</i> طُوْلُوسِي	90a/15
<i>toñuz</i> طُوْئُوْز	95a/8	<i>tudaq</i> طُوْداق	32b/15
<i>tura</i> طُوْرَه	102b/15	<i>tutam</i> طُوْتَام	86b/9

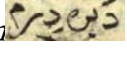

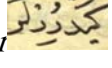

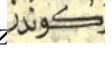
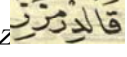

1.2.3.2. Söz İçinde *d* ve *t* (ط / د / ت):

Söz içinde *d*/ünsüzü barındıran ön ünlülü ve art ünlülü ekler genellikle dal (د) harfiyle yazılmıştır. Sözcük tabanındaki ön ünlülü ve art ünlülü *t* ünsüzü te (ت) harfiyle yazılmıştır. Ancak art ünlülü *t* ünsüzlerinin az da olsa tı (ط) harfiyle yazıldığı da görülmektedir.

1.2.3.2.1. Söz İçinde Ünsüzünün *te* (ت) İle Yazılışı:

<i>altundan</i> 	20b/4	<i>arta</i> 	19a/8
<i>atdı</i> 	96a/1	<i>biti</i> 	15a/10
<i>erte</i> 	73a/2	<i>eyitdi</i> 	7a/11
<i>getü</i> 	7a/12	<i>sıtma</i> 	100a/11

1.2.3.2.2. Söz İçinde *d* Ünsüzünün *dal* (د) İle Yazılışı:

<i>dağıdı</i> 	21a/5	<i>dedikçe</i> 	26a/1
<i>dedim</i> 	51a/15	<i>depredirem</i> 	32b/14
<i>bulutdan</i> 	14a/5	<i>ide</i> 	93b/15
<i>geydürirler</i> 	60b/1	<i>giderii</i> 	54b/4
<i>gündüz</i> 	13b/3	<i>kaldırmazız</i> 	55b/8
<i>qarındaş</i> 	66b/2	<i>südden</i> 	71a/10

1.2.3.2.3. Söz İçinde *t* Ünsüzünün *tı* (ط) İle Yazılışı:

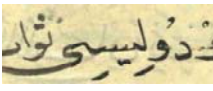

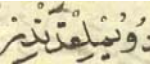

<i>aqtarayım</i> 	91a/10	<i>taştııup</i> 	77a/13
<i>toştolu</i> 	91a/2	<i>toştolu</i> 	94b/9

1.2.3.3. Söz Sonunda *d ve t* (ط / د / ت) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz sonunda tı (ط) ile yazılan sözcüğe rastlanmamıştır. Söz sonunda te (ت) ve dal (د) ile yazılan sözcükler sınırlı sayıdadır.

<i>ad</i> 	95a/15	<i>ana</i> 	35b/3
<i>at</i> 	33b/14	<i>süa</i> 	12b/5
<i>ķanaa</i> 	78b/5	<i>oa</i> 	22a/2
<i>döri</i> 	9a/14	<i>eyii</i> 	92a/4
<i>gi</i> 	66a/6	<i>et</i> 	41a/7
<i>it-</i> 	7a/13		

1.2.3.4. İkili Yazılışlar:

<i>doğri</i> 	41a/2	<i>toğri</i> 	40b/10
<i>dolısı</i> 	30a/5	<i>tolısı</i> 	90a/15,
<i>doyumlıķdandır</i> 	41a/9	<i>toyumluk</i> 	41b/2
<i>dudağ</i> 	33a/11	<i>tuğak</i> 	32b/15
<i>toprağa</i> 	102b/14	<i>toprağı</i> 	93b/3
<i>ķartarlarsa</i> 	32b/11	<i>ķartılıp</i> 	77a/13
<i>dura</i> 	50b/3	<i>tura</i> 	102b/15
<i>ķanadları</i> 	85a/10	<i>ķanatları</i> 	83a/14
<i>iddik(itdik)</i> 	41a/5	<i>itdi</i> 	7a/9
<i>giddi(gitdi)</i> 	17a/13	<i>gitdi</i> 	31a/14
<i>oa</i> 	22a/2	<i>otdan</i> 	16a/11
<i>öğred ki</i> 	19a/11	<i>öğret-ki</i> 	32a/1

1.2.4. /g/, /ğ/, /k/, /k/, /ñ/ (ك /غ /ق /ك /ك) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde künsüzü kaf (ق) harfiyle, ğ ünsüzü gayın (غ) harfiyle yazılmış ve art ünlülü sözcüklerde kullanılmıştır; g, künsüzleri ise kef (ك) harfiyle yazılmış ve ön ünlülü sözcüklerde kullanılmıştır. ñ ünsüzünün yazımında bazı sözcüklerde kef içinde üç nokta (ك) da kullanılmıştır.

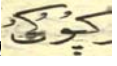
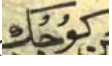
1.2.4.1. Söz Başında /g/, /ğ/, /k/, /k/ (ك /غ /ق /ك) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde Türkçe sözcüklerde söz başında ğ ünsüzüne rastlanmamıştır.

1.2.4.1.1. Söz Başında g (ك) Ünsüzü:

geçdi		77b/13	gice		77b/13
gölge		104b/3	güzel		56a/8

1.2.4.1.2. Söz Başında k (ك) Ünsüzü:

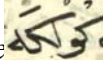

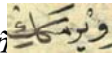

kendi		23b/12	kıçirek		60b/12
köpüğü		30b/4	küçük		5b/9

1.2.4.1.3. Söz Başında k (ق) Ünsüzü:

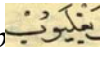

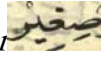

kanı		41b/7	kıdırılmaz		11b/15
koyun		40b/2	kulağ		2a/12

1.2.4.2. Söz İçinde /g/, /ğ/, /k/, /k/, /ñ/ (ك /غ /ق /ك /ك) Ünsüzlerinin Yazılışı:

1.2.4.2.1. Söz İçinde g (ك) Ünsüzü:

degil		39b/2	döşegin		20b/6
eglendi		69b/4	girdigi		88a/11
gölge		104b/3	virgii		92a/14
virtegin		10a/2	sevgili		7b/4

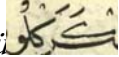

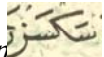
1.2.4.2.2. Söz İçinde ğ (غ) Ünsüzü:

ağaç		26a/1	ağırlığınca		34a/1
bağlayup		84b/11	çağıra		18b/9
yog-ısa		18b/2	toğmış		11b/13
şıgın		40b/2	kağı		103a/1

1.2.4.2.3. Söz İçinde k (ق) Ünsüzü:

kağı		105b/3	yukaru		46b/8
toğuz		103b/5	şakın		7b/13
oğudı		39b/12	korqa		41a/15
dutmağda		9a/2	çığduğda		57b/2

1.2.4.2.4. Söz İçinde k (ك) Ünsüzü:

büyükliğı		78b/8	çekme		17a/15
dikilür		26a/2	ekerse		6b/10
gereklü		93b/12	gökçek		17b/14
ikindi		70b/13	seksen		102a/3

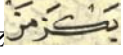

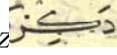

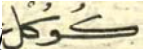
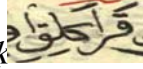
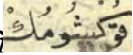
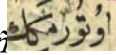

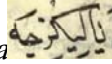

1.2.4.2.5. Söz İçinde ħ (ك/ك) Ünsüzü:

Üç Noktalı kef (ك) İle:

soñ		1b/1
-----	---	------

Üç Noktasız kef (ك) İle:

aña		04a/4	añam		19a/7
-----	---	-------	------	---	-------

beñzemez		48b/9	baña		7b/14
çiñlasa		69b/11	deñiz		30b/4
deñlü		33b/6	diñlen		18b/10
göñüi		97b/1	ğarañlıq		17b/3
ğoñşumuñ		91a/4	oturmañıñ		10a/1
öñünce		78b/11	piñarlar		13b/15
saña		108b/1	şoñra		3b/3
toñuz		95a/8	yalñızca		78b/13
yaña		82a/4	yeñiden		40b/14

1.2.4.3. Söz Sonunda /g/, /ğ/, /k/, /k/, /ñ/ (ك /غ /ق /ك /ك /ن) Ünsüzlerinin Yazılışı:

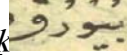
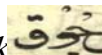

1.2.4.3.1. Söz Sonunda g (ك):

Türkçe sözcüklerde söz sonunda g ünsüzüne rastlanmamıştır.

1.2.4.3.2. Söz Sonunda ğ (غ):

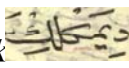

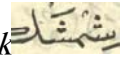
dudağ		33a/11	uçmağ		14b/4
-------	---	--------	-------	---	-------

1.2.4.3.3. Söz Sonunda k (ق):

artık		12b/5	azık		17b/2
barmağ		101a/1	buyruk		5a/13
çok		7b/5	ıraq		7b/11
ğarañlıq		17b/3	kırk		28a/1
tanıq		18a/9	uçmaq		97b/5

1.2.4.3.4. Söz Sonunda *k* (ك):

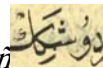

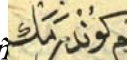
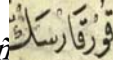

<i>bilmek</i> 	108b/12	<i>bölük</i> 	82b/7
<i>dimek</i> 	27b/2	<i>dimeklik</i> 	33b/4
<i>döşek</i> 	20b/6	<i>etmek(ekmek)</i> 	9a/13
<i>gökçek</i> 	80a/14	<i>şimşek</i> 	102a/6

1.2.4.3.5. Söz Sonunda *ñ* (ك/ك):

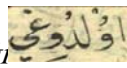

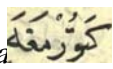
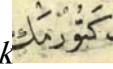

Üç Noktalı *kef* (ك) İle:

<i>eñ</i> 	1b/1	<i>evüñ</i> 	5a/11
---	------	---	-------

Üç Noktasız *kef* (ك) İle:

<i>açuñ</i> 	96a/6	<i>babamuñ</i> 	80b/1
<i>döşegin</i> 	20b/6	<i>eglendiñ</i> 	69b/4
<i>biñ</i> 	9b/3	<i>geñ</i> 	102b/9
<i>göndermeñ</i> 	5b/6	<i>korqarsañ</i> 	100b/13
<i>oturmañın</i> 	10a/1		

1.2.4.4. İkili Yazılışlar:

<i>kanı</i> 	103a/1	<i>kanı</i> 	105b/3
<i>öldüğü</i> 	5a/11	<i>öldüğü</i> 	66b/5
<i>getürmeğe</i> 	95a/7	<i>getürmek</i> 	91b/15
<i>uçmağ</i> 	14b/4	<i>uçmağ</i> 	97b/5
<i>buna</i> 	37a/1	<i>buña</i> 	10a/15

1.2.5. *s* ve *ş* (س/ص) Ünsüzlerinin Yazılışı

Ön ünlülü Türkçe sözcüklerin yazımında Arap alfabesindeki sin (س) harfi kullanılmıştır. Ön ünlülü veya art ünlülü eklerin yazımında da sin(س) harfi kullanılmıştır. Art ünlülü sözcüklerde ise genellikle sad (ص) harfi kullanılmıştır. Ancak art ünlülü sözcüklerin yazımında ikili kullanımlara rastlanmaktadır.

1.2.5.1.Söz Başında *s* ve *ş*(س/ص) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz başında ön ünlülü sözcükler sin (س) harfiyle, artünlülü sözcükler ise sad (ص) harfiyle yazılmıştır. Ancak art ünlülü sözcüklerde ikili yazımlar da vardır.

1.2.5.1.1.Ön Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

<i>sekizinci</i>		50b/14	<i>seksen</i>		102a/1
<i>sen</i>		94a/1	<i>sevmediği</i>		87b/3
<i>sevgüliye</i>		62a/12	<i>sile</i>		78a/6
<i>söyle</i>		87a/5	<i>sürüp</i>		70b/15

1.2.5.1.2.Art Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

<i>saña</i>		100b/13	<i>sağışınca</i>		99b/13
<i>sıtma</i>		100a/11	<i>surçalı</i>		24a/11

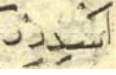

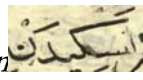
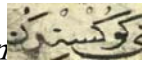
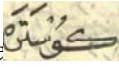

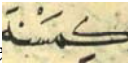
1.2.5.1.3.Art Ünlülü Sözcüklerin *sad* (ص) İle Yazılışı:

<i>şacı</i>		94b/13	<i>şakınmak</i>		6b/15
<i>şakla</i>		106a/10	<i>şanup</i>		91a/6
<i>şatun</i>		5b/4	<i>şıgı</i>		40b/2
<i>şordum</i>		41b/7	<i>şusuz</i>		13b/13

1.2.5.2.Söz İçinde *s* ve (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz içinde kök veya gövde durumundaki Türkçe sözcüklerin yazımında ön ünlülü sözcüklerde *sin* (س) harfi, art ünlülü sözcüklerde *sad* (ص) harfi kullanılmıştır. Ancak ön ünlülü eklerde *sin* (س) harfinin kullanıldığı görülmektedir.

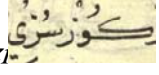

1.2.5.2.1.Ön Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

<i>esdirir</i>		13b/11	<i>esirgeye</i>		7b/14
<i>eskiden</i>		40b/13	<i>gögsinden</i>		102b/15
<i>göstere</i>		77a/8	<i>isterse</i>		69a/7
<i>issi</i>		109a/1	<i>kesei</i>		21a/5
<i>kimesne</i>		6a/3			

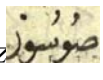
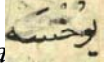
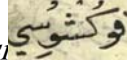

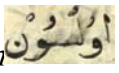
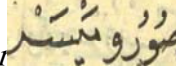
1.2.5.2.2.Art Ünlülü Sözcüklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

<i>issi</i>		16a/4	<i>toksar</i>		103b/6
-------------	---	-------	---------------	--	--------

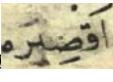
Ön Ünlülü Eklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

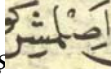
<i>birisi</i>		17b/6	<i>dese</i>		81b/9
<i>virşün</i>		67b/9	<i>dimesi</i>		30a/11
<i>gözsüzi</i>		99b/3	<i>iletiser</i>		88a/3

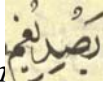
Art Ünlülü Eklerin *sin* (س) İle Yazılışı:

<i>şusuz</i>		13b/13	<i>yoḥsa</i>		9a/12
<i>koḥşusi</i>		90b/12	<i>yoḥsillık</i>		104b/9
<i>olsun</i>		8a/4	<i>şorumaysar</i>		88a/2

1.2.5.2.3.Art Ünlülü Sözcüklerin *sad* (ص) İle Yazılışı:

aķsıra 109a/15

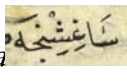
aşılmış 101a/11

başdıgım 51a/12

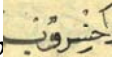
1.2.5.3. Söz Sonunda s ve ş (ص/س) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Söz sonunda s ve ş (ص/س) ünsüzleriyle yazılan sözcüğe rastlanmamıştır.

1.2.5.4. İkili Yazılışlar:

sağışınca 99b/13

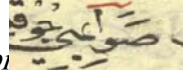
sağışınca 4b/10

aķsırup 70a/11

aķsıra 109a/15

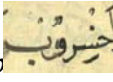
Türkçe olmamasına rağmen *sevap* sözcüğünde de ikili yazım söz konusudur.

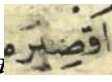
şevāba 6a/12

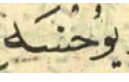
şavābi 9a/11

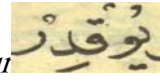
1.2.6. k ve ħ (خ/ق) Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde bu ünsüzler birkaç sözcükte dönüşümlü olarak kullanılmıştır.

aķsırup 70a/11

aķsıra 109a/15

yohsa 9b/1

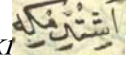

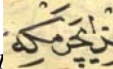
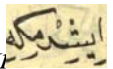

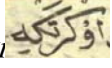

yoķdı 25a/6

1.3. ÖNEMLİ YAZILIŞLAR

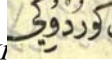
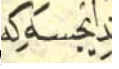
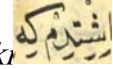
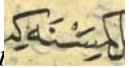
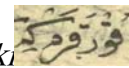

1.3.1. ki (كِي/كِه) Bağlacının Yazılışı:

Metinde *ki* bağlacı (كِه) ve (كِي) şeklinde yazılmıştır. Metinde *ki* bağlacı genellikle bitişik yazılmıştır. Ancak Arap alfabesinde kendinden sonraki sözcüğe bitişik yazılmayan sözcüklerden sonra gelen *ki* bağlacı doğal olarak ayrı yazılmıştır. Bunun yanında kendinden sonraki harfbitişik yazılan harflerden sonra geldiğihâldeayrı yazılan *ki* bağlacı da vardır. Metinde bitişik yazılan *ki* bağlacı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir.

1.3.1.1. Bitişik Yazılan *ki* Bağlacı:

<i>ağlaram-ki</i> 	92a/8	<i>bildim-ki</i> 	91b/5
<i>dilerem-ki</i> 	7b/11	<i>eşiddim-ki</i> 	104a/14
<i>geldi-ki</i> 	24a/2	<i>gördi-ki</i> 	32b/14
<i>içerem-ki</i> 	62b/8	<i>işiddim-ki</i> 	65b/2
<i>kaçan-ki</i> 	23a/1	<i>kim-ki</i> 	105b/15
<i>öğret-ki</i> 	32a/1	<i>severin-ki</i> 	105b/5

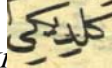
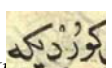
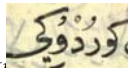
1.3.1.2. Ayrı Yazılan *ki* Bağlacı:

<i>didi ki</i> 	104a/4	<i>bilgil ki</i> 	12b/8
<i>döküle ki</i> 	27a/7	<i>eydir ki</i> 	56b/10
<i>geldi ki</i> 	63b/2	<i>gördüki</i> 	72b/6
<i>içse ki</i> 	35b/3	<i>işitdim ki</i> 	66b/4
<i>kimesne ki</i> 	10b/8	<i>korğaram ki</i> 	11a/10
<i>öğred ki</i> 	19a/11	<i>sürdüm ki</i> 	40b/15

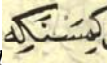

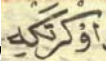
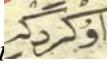
1.3.1.3. İkili Yazılışlar:

Metinde *ki* bağlacının hem bitişik ve ayrı olarak hem de (که) ve (کی) olarak ikili yazımlarına rastlanmıştır.

1.3.1.3.1. (که) ve (کی) Olarak İkili Yazılış:

<i>geldi ki</i> 	63b/2	<i>geldi-ki</i> 	24a/2
<i>gördi-ki</i> 	32b/14	<i>gördi ki</i> 	72b/6

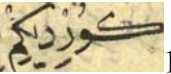
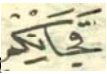

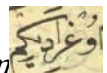
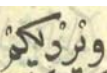
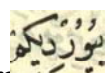

1.3.1.3.2. Bitişik ve Ayrı Olarak İkili Yazılış:

<i>geldi-ki</i> 	86a/14	<i>geldi ki</i> 	63b/2
<i>işiddim-ki</i> 	65b/2	<i>işiddim ki</i> 	66b/4
<i>kimesne-ki</i> 	51b/3	<i>kimesne ki</i> 	10b/8
<i>öğret-ki</i> 	32a/1	<i>öğred ki</i> 	19a/11

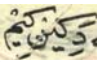
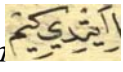
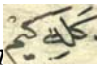

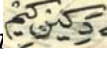
1.3.2. *kim* (كيم / کم) Bağlacının Yazılış:

Metinde *kim* bağlacı (کم) ve (كيم) şeklinde yazılmıştır. Metinde *kim* bağlacının bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Arap alfabesinde kendinden sonraki sözcüğe bitişik yazılmayan sözcüklerden sonra gelen *kim* bağlacı doğal olarak ayrı yazılmıştır. Bunun yanında kendinden sonraki harfe bitişik yazılan harflerden sonra geldiği hâlde ayrı yazılan *kim* bağlacı da vardır. Metinde bitişik yazılan *kim* bağlacı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir.

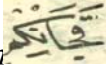
1.3.2.1. Bitişik Yazılan *kim* Bağlacı:

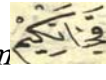
<i>gördi-kim</i> 	19b/14	<i>kaçan-kim</i> 	103a/9
<i>ne-kim</i> 	104b/7	<i>uğradı-kim</i> 	28a/3
<i>viridi-kim</i> 	92a/11	<i>buyurdı-kim</i> 	102b/4
<i>eyitdi-kim</i> 	31b/2		

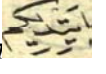
1.3.2.2. Ayrı Yazılan *kim* Bağlacı:

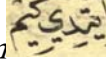
<i>degin kim</i> 	77a/3	<i>eyitdi kim</i> 	20b/12
<i>gele kim</i> 	17a/11	<i>öğred kim</i> 	19a/6
<i>var kim</i> 	20b/3	<i>yoğdur kim</i> 	57b/14
<i>buyura kim</i> 	56a/3	<i>degin kim</i> 	77a/3

1.3.2.3. İkili Yazılışlar:

kaçan-kim 103a/9

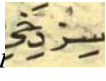
kaçan-kim 93b/10

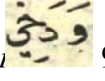
eyitdi-kim 31b/2

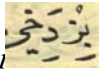
eyitdi kim 20b/12

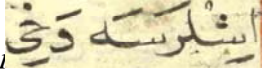
1.3.3. *daḥı* Bağlacının Yazılışı

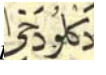
Metinde *daḥı* (دخي) bağlacı ölçünlü olarak kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır.

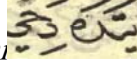
siz *daḥı* 5b/14

ve *daḥı* 97b/5

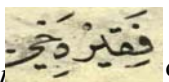
biz *daḥı* 66a/4

işlerse *daḥı* 11b/3

deñlü *daḥı* 30b/4

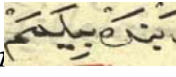
ayetde *daḥı* 43b/8

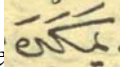
oğumak *daḥı* 68a/6

faķır *daḥı* 91a/13

1.3.4. *da, de* Bağlacının Yazılışı

Metinde ‘*da, de*’ bağlacı sadece iki yerde kullanılmış ve kendinden önceki sözcüğe bitişik yazılmıştır.

ben-de bilmem 40b/11

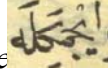

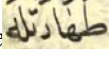

turp yemek-de 70a/5

1.3.5. *ile* Edatının Yazılışı

Metinde ‘*ile, bile, birle*’ şeklinde kullanılan edatlar vardır. Bunlardan *ile* edatı önlük-artlık uyumuna uymuştur. Bitişik ve ayrı yazıldığı örnekler vardır. Yazımda bir ölçün yakalamak için bitişik yazılan *ile* edatı önlük artlık uyumuna uygun yazılmış ve kısa çizgiyle (-) gösterilmiştir.

1.3.5.1. *ile* Kullanımı:

1.3.5.1.1. Bitişik:

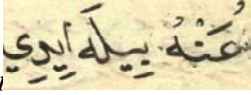
<i>bilmezlig-ile</i> 	108a/5	<i>içmeg-ile</i> 	24a/12
<i>dili-ile</i> 	12b/3	<i>isim-ile</i> 	99a/14
<i>izni-ile</i> 	5a/10	<i>kalb-ıla</i> 	2a/14
<i>niyyet-ile</i> 	19b/8	<i>sa'adet-ile</i> 	69a/1
<i>senûn-ile</i> 	88a/11	<i>şerîfîñ-ile</i> 	79b/10
<i>yüz-ile</i> 	9b/13	<i>nedâmet-le</i> 	17a/4
<i>taḥâret-le</i> 	7b/12	<i>şıdḡ-ıla</i> 	15b/5
<i>lisân-ıla</i> 	26b/4	<i>şalavât-ıla</i> 	50b/11

1.3.5.1.2. Ayrı:

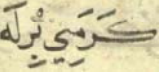
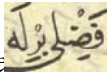
<i>şey ile</i> 	2a/12	<i>cemîle ile</i> 	2b/10
<i>ḡâḡır ile</i> 	3b/5	<i>mâlımız ile</i> 	5b/3
<i>şular ile</i> 	13b/12	<i>kañḡısı ile</i> 	25a/1
<i>dimesi ile</i> 	30a/11	<i>hemze ile</i> 	35b/2
<i>ḡoyumlıḡ ile</i> 	41b/2	<i>imân ile</i> 	102b/7

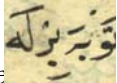
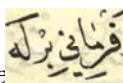

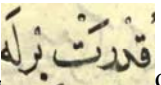
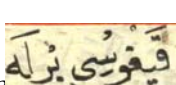
1.3.5.2. *bile* Kullanımı:

anhü bile idi 70b/12

1.3.5.3. *birle* Kullanımı:

keremi birle 100a/13 *fazlı birle* 100a/8

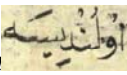

tevbe birle 23a/4 *fermanı birle* 93b/5

şudreti birle 95b/11 *şayğusu birle* 97b/1

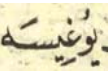
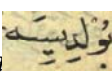
1.3.6. *i*- Fiilinin Yazılışı

Metinde ‘*i*’ ek fiilinin bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Eğilimin daha çok bitişik yazma şeklinde olduğunu söyleyebiliriz.

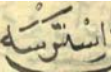
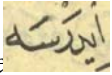
1.3.6.1. Bitişik:

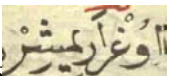
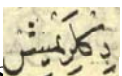
olındıysa 2a/10 *yoğsa* 9b/1

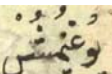

olursa 13a/1 *şuvarırlarsa* 13b/15

yoğısa 18b/2 *buldıysa* 24a/13

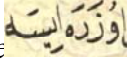

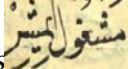
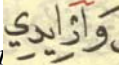
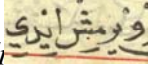
dirse 39b/3 *itmezse* 39b/3

isterse 69a/7 *iderse* 85a/7

uğrar-imiş 41a/2 *diñler-imiş* 90b/13

yoğ-umuş 90b/14 *tutmuş-ıdı* 40b/6

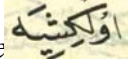
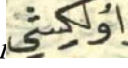
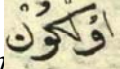
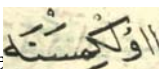
1.3.6.2.Ayrı:

itmek ise		39b/13	deñlü ise		54a/5
üzere ise		54b/1	ne ise		61b/1
olur imiş		67a/3	meşgûl imiş		69b/2
var idi		95a/13	virmiş idi		95a/15

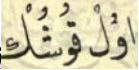
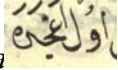
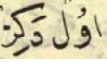
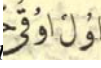
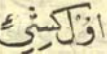

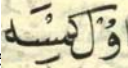

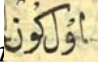
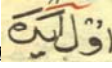
1.3.7. ol/şol Gösterme Sıfatlarının Yazılışı

Metinde *ol* (أول) ve *şol* (شول) gösterme sıfatları vardır. Metinde *ol* (أول) gösterme sıfatı kendinden sonraki sözcüktengenellikle ayrı yazılmıştır. Ancak gösterme sıfatının bitişik yazıldığı örnekler de vardır. Bitişik yazıldığı örneklerden dolayı ikili yazılışlar da karşımıza çıkmaktadır.

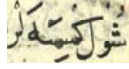
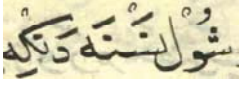
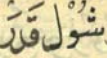
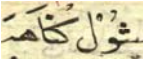
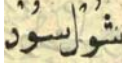
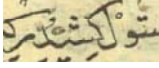
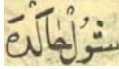

1.3.7.1.Bitişik:

<i>ol-kişiyē</i>		103b/3	<i>ol-kişī</i>		103b/7
<i>ol-gün</i>		107b/5	<i>ol-kimesne</i>		107b/6

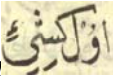
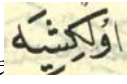
1.3.7.2.Ayrı:

<i>ol kuşuñ</i>		94b/5	<i>ol ağaçda</i>		94b/7
<i>ol deñiz</i>		94b/8	<i>ol oқи</i>		95b/12
<i>ol kişiyi</i>		98a/9	<i>ol veli</i>		100b/6
<i>ol kimse</i>		102b/5	<i>ol āyei</i>		105b/10
<i>ol gün</i>		22b/2	<i>ol ayda</i>		22a/4

1.3.7.3. şol/Kullanımı:

şol kimseler		104a/3	şol nesneden-ki		108b/2
şol kadar		6a/2	şol günâhı		11b/1
şol süd		12b/5	şol kişidür		21a/13
şol halde		28a/3	şol kul-ki		41a/15

1.3.7.4. İkili Yazılışlar:

<i>ol kişiyi</i>		98a/9	<i>ol-kışıye</i>		103b/3
------------------	---	-------	------------------	---	--------

2. SES BİLGİSİ

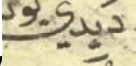
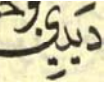
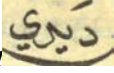

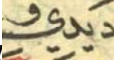

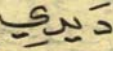

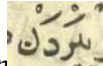

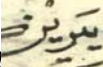

2.1. ÜNLÜLER

2.1.1. KÖK HECEDE e/ é / i

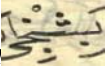
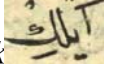
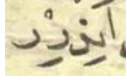
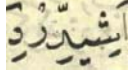

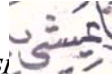
İncelenen metinde Türk yazı dilinde var olan temel ünlüler *a, e, ı, i, o, ö, u, ü* kullanılmıştır. Kapalı *é* için ayrı bir işaret söz konusu değildir. Ancak bazı sözcüklerin üstünlü ye (ي) ile yazıldığı görülmektedir. Bu durumda sözcüğün okunuşunda hareke esas alınmıştır.

2.1.1.1. Kapalı *é* [*Üstünlüye* (ي) ile Yazılıp *e* Okunanlar]:

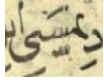
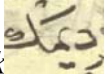
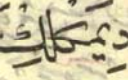
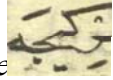
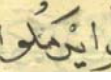

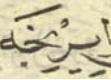
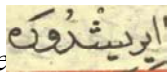
Metinde *üstünlüye* (ي) ile yazılan sözcükler kapalı *é* olarak değerlendirilmiştir.

dedi		10a/9	dedi		40a/14
dedi		54b/2	dedi		67a/3
dedi		57b/13	dedi		68a/11
dedi		40b/10	dedi		66b/15
dedi		86b/14	dedi		98b/5
dedükçe		26a/1	geñ		102b/9
yer		71a/11	yerde		89b/5
tez		94a/3	yerden		90a/7
yerden		90a/8	yeré		82b/11
yeri		32b/4	yerin		102b/10
yerine		69b/6			

2.1.1.2. Üstün ile ( ) e Yazılanlar:

<i>beşinci</i>		17b/5	<i>eylik</i>		6b/11
<i>endir-</i>		90a/6	<i>eşiddir-</i>		91a/6
<i>yemek-de</i>		70a/5	<i>yemişi</i>		14a/10

2.1.1.3. Esre (.) ile Yazılanlar:

<i>dimesi</i>		30a/11	<i>dimek</i>		
		16a/8 8a/14	<i>dimeklik</i>		33b/4
<i>idemli</i>		66a/10	<i>idinmek</i>		98b/11
<i>irince</i>		15a/8	<i>irişdüre</i>		53a/15

2.1.1.4. İkili Yazılışlar:

<i>de</i> -100b/11 ~ <i>di</i> -100b/11	<i>en</i> -94a/4 ~ <i>in</i> -48a/14
<i>eriş</i> -92a/3 ~ <i>iriş</i> -48a/14	<i>erte</i> 73a/2 ~ <i>irte</i> 31a/2
<i>eşid(t)</i> - 79a/8 ~ <i>işid</i> -28a/15	<i>et</i> -90a/3 ~ <i>it</i> -39a/11
<i>ey</i> 19b/11 ~ <i>iy</i> 106b/13	<i>eyd(t)</i> - 109a/15 ~ <i>iyd</i> -52a/15
<i>eyle</i> -35b/15 ~ <i>iyile</i> -93a/13	<i>ne</i> 6b/10 ~ <i>ni</i> 49b/2
<i>ver</i> -72b/15 ~ <i>vir</i> -101a/2	<i>ye</i> -8b/5 ~ <i>yi</i> -86b/13
<i>yemek</i> 70a/5 ~ <i>yimek</i> 12b/14	<i>yene</i> 105b/14 ~ <i>yine</i> 95b/15
<i>yer</i> 94a/3 ~ <i>yir</i> 11b/8	<i>yeşil</i> 24a/11 ~ <i>yışı</i> 18b/6
<i>yetiş</i> -80b/11 ~ <i>yitiş</i> -51b/1	

2.1.1.5. Yabancı Sözcüklerde İkili Yazılışlar:

Metinde bazı yabancı sözcüklerde (e,i) ünlülerinde ikili yazılışlara rastlanmaktadır.

<i>diger</i> 74a/10 ~ <i>digir</i> 73a/15,	<i>eger</i> 107b/14 ~ <i>iger</i> 27b/10,
<i>em(i)</i> 60b/15 ~ <i>imr</i> 35a/3,	<i>şehadet</i> 62a/11 ~ <i>şihadet</i> 67a/10

2.1.2 ÜNLÜ UYUMLARI

2.1.2.1. Önlük-Artlık Uyumu

Çalıştığımız metinde önlük-artlık uyumuna büyük oranda uygunluk söz konusudur. Türkçe sözcüklerde ve eklerde sadece iki ‘*faķırlık, getürmaĝa*’ sözcükte önlük-artlık uyumunun bozulduĝu görölmektedir.

İsimden isim yapma eki *+IIĞ, +IUĞ* Türkçe sözcüklerde tam bir uyum gösterirken yabancı sözcüklerde sözcüğün son hecesindeki ünlüyle uyum göstermektedir. *-iken* zarf-fiil eki ön ünlülü sözcüklerde önlük-artlık uyumuna uyarken, art ünlülü sözcüklerde uyumu bozduĝu görölmektedir. *-mak* isim-fiil eki metnin tamamında önlük artlık uyumuna uyarken sadece bir sözcükte bu uyumu bozmaktadır.

-mAĞ İsim-Fiil Eki:

Uyumlu:

şakınmak 6b/15, *ķomamak* 3b/7, *ıtımak* 3a/11, *ķılmaķdan* 9a/14, *doyurmaķdur* 18a/1, *getürmekdir* 3a/13, *dimek* 20a/10, *itmekligiñ* 21a/2, *görmek* 30a/7, *öğretmek* 39b/13,

Uyumsuz ve İkili Yazılış:

getürmek 91b/15~ *getürmaĝa* 95a/7

+ki Aitlik Eki:

Metinde *ki* aitlik eki sık kullanılan bir ek deĝildir ve birkaç yabancı sözcükte görölmektedir ve uyumludur.

evvelki gök 49a/15-b/1, *evvelkisinden* a’ lā mertebe 83a/14-15, *evvelki* ķademde 51a/8

+IIĞ, +IUĞ İsimden İsim Yapma Eki:

Yabancı Sözcüklerde Uyumlu:

ķastalıķdan 75b/13, *ķelāllık* 4a/2, *ķālıķdan* 63a/11, *rāzılıķ* 4b/12, *ķastelik* 8b/9, *faķırlık* 39a/11, *dervişlikden* 44a/5, *ķileķārlık* 66b/13

Yabancı Sözcüklerde Uyumsuz:

faķırlık 68b/5, *zārılıķ* 93a/9

Türkçe Sözcüklerde Uyumlu:

baķıllık 70a/12, *ķazançlık* 67a/2, *ķarlıķdan* 41b/1, *ķanıķlık* 82b/1, *yoķsıllık* 72a/4, *yıllık* 74b/10, *gözsüzlikden* 32a/5, *dimeklik* 33b/4, *eylik* 6b/11, *dirlik* 8a/11

Türkçe Sözcüklerde Uyumsuz:

Türkçe sözcüklerde uyumsuz kullanımlara rastlanmamıştır.

Uyumsuz ve İkili Yazılış:

*faķirlik*39a/11 ~ *faķirlik* 74b/11

-iken(-ken) Zarf-Fiil Eki:

Metinde *iken* zarf-fiili genellikle ayrı yazılmıştır. Ancak bitişik yazıldığı örnekler de vardır. Bitişik yazıldığı örneklerde ön ünlülü sözcüklerde önlük-artlık uyumuna uyarken, art ünlülü sözcüklerde önlük-artlık uyumuna uymamıştır:

Bitişik:

Uyumlu:

dirken 90b/12

Uyumsuz:

dururken 74b/13, *otururken* 93b/12, *olunurken* 103b/4, *yaturken*103b/7

Ayrı:

yaramaz *iken* 12a/2, var *iken* 90b/15, elde *iken* 1b/8, şıhhatde *iken* 13a/14, fırsat elde, *iken* 17a/14, dünyada *iken* 17b/12, kürsüde *iken* 39b/4, bu hâlde *iken* 66a/11, var *iken*90b/15

2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Metnin genelinde düzlük yuvarlaklık uyumundan söz etmek mümkün değildir. Sözcük tabanlarının yanında eklerde de düzlük-yuvarlaklık uyumunun büyük oranda bozulduğu görülmektedir.

2.1.2.2.1. Sözcük Kök ve Gövdelerinde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

İncelediğimiz metinde sözcük kök ve gövdelerinde *düzlük-yuvarlaklık* bakımından belli bir ölçün olmadığı görülmektedir. Bazı sözcük kök ve gövdeleri *düzlük-yuvarlaklık* uyumuna uyarken, bazı sözcük kök ve gövdeleri *düzlük-yuvarlaklık* uyumuna uymamaktadır. İkili kullanımları olan sözcükler de vardır.

2.1.2.2.1.1. Uyumsuz Örnekler:

Sözcük Kökünde:

*girül*2b/11, *altun*10a/5, *içün* 13a/3, *ķapu*77a/11, *ķamu* 92b/11, *demür*16a/5,

avuç34a/2,yuğuru 46b/8,taşu- 67a/3,kendü 28a/6,şunu 72a/3, incü101a/12

Sözcük Gövdelerinde:

geldük 1b/5,deñlü2b/7,sevgülü34a/6, ırgür- 13a/9, şatun (al-) 5b/4, bitür 6b/1, yağmur14a/4,yapucılar 20a/4,üçüncü 48b/11,yazu56a/2,gizlü71a/5, yapuğ77a/11, içerü89b/12,yazuğ 94b/1,şaygu 97b/1

2.1.2.2.1.2. İkili Yazılışlar:

kendü 28a/6~ kendi 23b/12

şuru 97a/2~ şuru 14a/5

2.1.2.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Metinde eklerin genelinin düz ve yuvarlak şekillerinin kullanıldığı görülmektedir. Sözcük kök ve gövdelerinde olduğu gibi eklerde de düzlük-yuvarlaklık bakımından belli bir ölçün olduğunu söylemek mümkün değildir. Aynı köke veya gövdeye gelen eklerde bile ikili kullanımlar olduğu görülmektedir.

2.1.2.2.2.1. Düz Ünlülü Ekler:

Metinde birçok ekin düz ünlülü kullanımı vardır ama aynı eklerin yuvarlak ünlülü kullanımları da bulunmaktadır. Metnin tamamında düz ünlülü veya yuvarlak ünlülü kullanılan ek sayısı azdır.

+CI İsimden İsim Yapma Eki:

Bu ek metnin tamamında düz ünlülü olarak kullanılmıştır.

Uyumlu:

yalancı 67a/8, yarlıgacıyım 10b/8,

Uyumsuz:

yapucuları 20a/1

+sIn teklik II. Şahıs Eki:

Düz ünlülü sözcüklerden sonra kullanılan ek metnin tamamında düzlük yuvarlaklık uyumuna uymuştur:

varasın 23a/3, şurasın 23a/4,oşuyasın 23a/13,öğredesin 33a/7,yatasın 34a/4

+(y)I, +(n)I, +I Belirtme Hali Eki:

Belirtme hali eki metnin tamamında düz ünlülü yazılmıştır. Ancak bazı yuvarlak ünlülü sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı görülmektedir:

Uyumlu:

kelîmeyi 18a/9, *dünyâyı* 27a/15, *kişiyi* 32a/15, *kimesneyi* 55b/6, *deveyi* 66b/15, *nesneyi* 74b/12, *bitiyi* 15a/11

birini 32b/7, *menzilini* 36a/11, *anı* 36b/6, *elini* 56a/1, *nışfını* 59b/2, *devesini* 66b/7, *arçasını* 70b/3, *tırnaqlarını* 70b/5, *kanadlarını* 83a/9, *gözlerini* 99b/5, *beni* 40b/6, *seni* 65b/7, *söyleyeni* 52b/1, *oğlunu* 77b/6, *teni* 83b/12, *bizi* 5a/15, *ölmegi* 7b/8, *kanadı* 18b/7

Uyumsuz:

küsülüyi 66a/6, *şuyı* 14a/4, *bunu* 32a/4, *gönlünü* 43a/3, *yolunu* 75a/2, *yüzünü* 80a/13, *oğlunu* 95b/15, *ömrünü* 97a/5, *kulunu* 106b/1, *günü* 53a/5, *uzunluğı* 15a/8

2.1.2.2.2. Yuvarlak Ünlülü Ekler:

Metinde sürekli yuvarlak ünlüyle yazılan ekler -Up, zarf-fiil ekidir. Ayrıca -üben, zarf-fiil eki ve I. çoğul kişi eki +vüz de yuvarlak ünlüyle yazılmıştır ama karşılaştırma yapılacak örnekleri yoktur. Ekler bir sözcükte kullanılmıştır.

-Up Zarf-Fiil Eki:

Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan bu ek, düz ünlülü sözcüklerden sonra metnin tamamında-düzlük yuvarlaklık uyumunu bozmuştur.

Uyumlu:

olup 95a/9, *urup* 97a/4, *konup* 1b/2, *okuyup* 4a/9, *korğup* 13a/13, *koyup* 17a/4, *furup* 67a/4, *kurtulup* 77b/2

Uyumsuz:

kılıp 92a/2, *yazup* 100a/12, *başup* 1b/3, *inanup* 3a/8, *kalup* 4a/7, *kazanup* 6b/14, *añup* 13a/6, *çıkarup* 40b/10, *ağsırup* 70a/11

Metinde *idüben* 78b/12,*diyevüz* 17a/10 sözcüklerini karşılaştırabileceğimiz başka örnekler yoktur.

2.1.2.2.2.3. Hem Düz hem Yuvarlak Ünlülü Biçimi Bulunan Ekler:

Metinde kullanılan diğer eklerin çoğunun hem düz ünlülü hem de yuvarlak ünlülü şekilleri vardır. Dolayısıyla bu eklerin çoğunda ikili yazılışlar da görülmektedir. Bazı eklerin ise karşılaştırma yapacak kadar çok örneği yoktur.

Metinde geçen eklerden *-dI*, *-dU* görülen geçmiş zaman kipi eki, *+IIK*, *+IUK* isimden isim yapma eki, *+(s)I*, *+U* teklik III. şahıs iyelik eki, *-(I)I-*, *-(U)I-* fiilden fiil yapma eki, *-(I)n-*, *-(U)n-* fiilden fiil yapma eki, *+dIKCA*, *+dUKCA* zarf-fiil eki, *+dIKdA*, *+dUKdA* zarf-fiile ki, *+dIr*, *+dUr* teklik III. şahıs bildirme eki, *-dIK*, *-dUK* sıfat-fiil eki, *-dIr-*, *-dUr-* fiilden fiil yapma eki, *-Ir-*, *-Ur-* fiilden fiil yapma eki, *-Ir*, *-Ur* geniş zaman eki, *-IK*, *-UK* fiilden isim yapma eki, *-mIş*, *-mUş* sıfat-fiil eki ve öğrenilen geçmiş zaman kipi eki, *+II*, *+IU* isimden isim yapma eki ve *+(n)Iñ*, *+(n)Uñlgi* eki, *+(I)ncI*, *+(U)ncI* sıra sayı eki, *-(I)ş*, *(U)ş* fiilden fiil yapma eki, *+sIz*, *+sUz* yokluk eki bu eklerden bazılarıdır.

-dI, -dU Görülen Geçmiş Zaman Kipi Eki:

Görülen geçmiş zaman kipi eki metinde düz ünlülü ve yuvarlak ünlülü şekliyle kullanılmıştır. Düz ünlülü kullanımlarının düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı örnekler daha çokken, yuvarlak ünlülü kullanımları genellikle düzlük yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Düz Ünlülü ve Uyumlu Kullanımı:

eyitdi 32b/9, *didi* 33a/7, *kıvandırdı* 33a/9, *geldi* 36a/5, *yaratdı* 36a/11, *gösterdi* 36a/11, *işitdi* 36b/6, *kıldı* 36b/7, *yazdı* 39b/11, *eyledi* 40a/13, *işledi* 10b/9, *düketdi* 20a/8

Düz Ünlülü ve Uyumsuz Kullanımı:

şordı 40a/11, *olundı* 38b/11, *oğudı* 39b/12, *depredürdi* 33a/12, *oldı* 12a/11, *buyurdı* 13b/1, *gördi* 48b/15, *otururdı* 58a/12, *dutdı* 80a/15

-dIñ, -dUñ –dIñIz, -dUñUz Görülen Geçmiş Zaman Kipi II. Tekil ve II. Çoğul kişi Eki:

Görülen geçmiş zaman kipi ekinin II. tekil ve II. çoğul kişilerinde de ölçünlü bir kullanım yoktur. Düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan kullanımları olduğu gibi, düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan kullanımları da vardır.

Uyumlu:

olduñ 32a/5, *bulduñ* 40b/4, *kurtulduñ* 77a/1, *getürdüñ* 40b/9, *itmediñ* 4b/1

Uyumsuz:

olduñız 17a/3, *giddiñüz* 17a/4, *itmediñüz* 17a/12, *oldıñ* 77a/2

+IIK, +IUK İsimden İsim Yapma Eki:

Metinde bu ekin daha çok düz ünlülü şekli kullanılmıştır. Düz ünlülü kullanımı yuvarlak ünlülü hecelerden sonra uyumu bozmuştur. Yuvarlak ünlülü kullanımları ise düzlük-yuvarlaklık uyumuna genellikle uymuştur. Uymayan iki örneği vardır.

Uyumlu:

tanıklık 82b/1, *ğarañlık* 17b/3, *yoğsullık* 39a/14, *tarlıktan* 41b/1, *açlıktan* 44a/9, *yıllık* 53b/7, *ğazançlık* 67a/2, *bağılılık* 70a/12, *ağırlığınca* 34a/1, *dirlik* 8a/11, *dimeklik* 33b/4, *ğuşluğda* 35a/7, *muştuluk* 68a/10, *uzunluğu* 15a/8, *ğüçlük* 2a/14

Uyumsuz:

doyumlığdandır 41a/9, *çoğlığından* 71b/1, *ululığın* 27a/6, *şusuzluğu* 102a/12, *ğarañluğında* 17b/13, *rāzılığını* 94a/14, *ğözsüzlikden* 32a/5, *çoğlığı* 88b/7,

İkili Yazılış:

ğarañluğında 17b/13 ~ *ğarañlık* 17b/3

+(I)ncI, +(U)ncI Sıra Sayı Eki:

Metinde bu ek düz ünlülü sayılardan ve sözcüklerden sonrakullanılınca düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuş; ancak yuvarlak ünlülü sayılardan veya sözcüklerden sonra gelince düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymamıştır.

Uyumlu:

altıncı 59b/12, *ğırğıncı* 61b/3, *ikinci* 17b/2, *birinci* 51b/14, *beşinci* 64a/1, *yedinci* 64a/1, *sekizinci* 64a/2, *yigirminci* 53b/15

Uyumsuz:

ğokuzuncı 51a/5, *onuncı* 51b/5, *otuzuncı* 57b/5, *üçüncü* 63b/15, *dördüncü* 63b/15

-(I)ş, (U)ş Fiilden Fiil Yapma Eki:

Metinde birkaç örnekte görülen bu ek düz ünlüyle yazılmıştır. Yuvarlak ünlüyle yazılan örnekleri de vardır ve düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Düz Ünlülü ve Uyumlu:

eriş- 92a/3, *iriş-* 25a/8, *yapış-* 46b/10, *yitiş-* 51b/1, *barış-* 66a/6, *ğağırış-* 17a/7, *ğaynaş-* 91a/3

Yuvarlak Ünlülü ve Uyumlu:

buluş- 65b/13, dürüş- 10a/7

+sIz, +sUz Yokluk Eki:

Uyumlu:

gözsüzi 99b/3, şusuz 13b/13, gözsüzlükden 32a/5, şusuzluğu 102a/12, muşhafsız 105b/8, günâhsız 11b/13

Uyumsuz:

mecâlsüz 87b/14, şâhibsüz 90b/15, kılıçsuz 8a/13

+sIz II. Çoğul Kişi Eki:

Metinde bu ekin de genellikle düz ünlülü şekli vardır. Ancak birkaç örnekte yuvarlak ünlülü kullanımı da görülmektedir.

Uyumlu:

irişesiz 25a/8, üşenirsiz 95a/7, okuyasız 108a/5, gözlersiz 5b/15, dostlarımsız 16a/8

Uyumsuz:

buyurursız 41a/8, olursız 92b/12, hizmetlenürsüz 5b/5

+(s)I, +I, +U Teklik III. Şahıs İyelik Eki:

Metinde bu ekin yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu görülmüştür. Ekin yuvarlak ünlülü kullanımları genellikle kendinden önceki hecenin yuvarlak olduğu ve kendinden sonra isim çekim eklerinin geldiği durumlarda görülmektedir. Düz ünlülü sözcüklerden sonra ek düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymaktadır. Metinde ek sıkça geçmektedir. Metinde bazı sözcüklerde III. tekil şahıs iyelik ekinde ek yığılmalarının olduğu da görülmüştür. Çalışmamızın eklerle ilgili bölümünde bu kullanımlar üzerinde durulmuştur.

Uyumlu:

birisidir 4b/5, katında 5a/5, niçesi 5a/7, biri 8b/15, çoklığı 88b/7, şâhibisi 90b/4, kanadı 57a/11, adı 94a/13, anası 40a/7, atası 40b/3, ayağı 77b/5, bitisi 15a/8, dolısı 30a/5, düşünde 71b/15, gölgesinde 104b/14, gözünde 96a/13, gününde 95b/13, köprisi 102a/6, şolunda 60a/12, şöñunda 106a/1

Uyumsuz:

şoñı 1b/1, çoğı 87b/4, tolusı 90a/15, yolu 100b/8, ucu 19b/6, günü 43b/12, gögsinden 102b/15, göñli 14a/6, koñşusu 90b/12, oğı 40b/1

İkili Yazılışlar:

ucı 19b/6 ~ *ucunda* 80b/5

şoñı 1b/1 ~ *şoñunda* 106a/1

güni 43b/12 ~ *gününde* 95b/13

yolu 100b/8 ~ *yolunu* 75a/2

-(D)l, -(U)l Fiilden Fiil Yapma Eki:

Bu ek metinde üç sözcük dışında düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymaktadır.

Uyumlu:

açıl- 45a/13, *añıl-* 51a/14, *kıgırıl-* 11b/15, *şayıl-* 73a/15, *şacı* 1-94b/14, *bitiril-* 109a/10, *devril-* 90a/14, *dikil-* 27a/5, *diril-* 92a/15, *kesil-* 68a/3, *kurul-* 89b/14, *kırtul-* 32b/9, *konul-* 15b/3, *şavul-* 77a/11, *dökül-* 27a/7, *dürül-* 5b/13, *getürül-* 65b/10, *götürül-* 17a/13, *örtül-* 8b/6, *görül* 2a/10,

Uyumsuz:

buyurıl 47a/3, *yapul-* 20a/11, *şavul-* 77a/11

-(D)n, -(U)n Fiilden Fiil Yapma Eki:

Bu ek de metinde düzlük yuvarlaklık uyumuna uyan eklerdendir. Ancak iki kılıanımında düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozmuştur.

Uyumlu:

alın- 5b/5, *bulun-* 28a/15, *oķun-* 2a/6, *görün-* 100b/4, *idin-* 39b/2, *olun-* 105b/1, *şıgın-* 108b/1, *toķun-* 50a/12,

Uyumsuz:

idün- 42b/13, *olın-* 55a/4

İkili Yazılışlar:

idin- 39b/2 ~ *idün-* 42b/13

olun- 105b/1 ~ *olın-* 55a/4

+dİr, +dUr Teklik III. Şahıs Bildirme Eki:

Metinde bu ekin ölçünlü bir kullanımı yoktur. Düz ünlülü sözcüklerden sonra hem düz hem de yuvarlak ünlülü biçimleriyle yazılan ek; yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düz veya yuvarlak biçimiyle kullanılmıştır. Ancak yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra ekin daha çok yuvarlak ünlülü yazılışı tercih edilmiştir.

Uyumlu:

buyurmuştur 1a/7, *degildir* 1b/2, *vardır* 2b/12, *artıktır* 10a/1, *virmekdir* 16a/14, *kılmaktadır* 17b/13, *giriserdir* 20a/4, *uçmaktadır* 21b/1, *benimdir* 67a/1, *elindedir* 78a/12, *kaplamıştır* 91b/6, *eydir* 106a/6, *yoğdur* 1b/4, *çoğdur* 9b/1, *budur* 11b/3, *oldur* 12b/3, *açukdur* 91b/8

Uyumsuz:

buyurmuştur 9a/1, *olmuştur* 24a/3, *getürmüştür* 49b/12, *oldur* 66a/2, *komuşdur* 98a/13, *toğuzdur* 98b/13, *nedir* 101b/11, *çoğdur* 105a/14, *yoğdur* 103a/2, *olunmuştur* 2a/7, *oğumaktadır* 17b/12, *tatlıdur* 25b/14, *kanğısıdur* 30b/11, *arasındadır* 106a/14

İkili Yazılışlar:

getürmüştür 69a/9 ~ *getürmüştür* 49b/12
yoğdur 1b/4 ~ *yoğdur* 103a/2
olunmuştur 4b/13 ~ *olunmuştur* 2a/7
çoğdur 9b/1 ~ *çoğdur* 105a/14
oldur 12b/3 ~ *oldur* 66a/2
buyurmuştur 38b/2 ~ *buyurmuştur* 9a/1

-dIK, -dUK Sıfat Fiil Eki:

Metinde bu ekin hem düz ünlülü hem de yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. Kullanımda belli bir ölçün yoktur. Aynı sözcükte farklı kullanımlara da rastlanmıştır.

Uyumlu:

olduğudur 2a/11, *eylediklerini* 95a/5, *sevdiği* 30b/14, *geldiğim* 40b/12, *viridiği* 49b/11, *bildiğinden* 65b/2, *dilediği* 87a/9, *kıldığı* 28a/7, *kurtardığı* 41b/2, *öldüğü* 5a/11, *döküldüğü* 27a/7, *gördüğü* 90b/7,

Uyumsuz:

eyledüklerinden 1b/15, *getürdüğü* 78b/4, *viridüğü* 48b/4, *eyledüğü* 3a/14, *itdüğü* 3a/15, *didüğü* 3b/2, *önerdüğü* 30b/12, *sevdüğü* 87b/3,

İkili Yazılışlar:

eylediklerini 95a/5 ~ *eyledüklerinden* 1b/15

virdigi 49b/11 ~*virdügi* 48b/4
sevdiği 30a/14 ~*sevdügi* 87b/3
itdiğim 30a/10 ~*itdügi* 3a/15

-dlkCA, -dUkCA Zarf Fiil Eki:

Fazla kullanılmamakla birlikte bu ekinde düz ve yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna bir sözcükte uymamıştır.

Uyumlu:

gezdikçe 40a/1, *virdikçe* 84b/12, *dökdükçe* 91b/1,

Uyumsuz:

dedükçe 26a/1,

-dlkdA, -dUkdA Zarf Fiil Eki:

Fazla kullanılmasa da bu ekin de düz ve yuvarlak ünlülü biçimleri vardır. Yuvarlak ünlülü sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyarken, düz ünlülü sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan yazılışlar da vardır uymayan yazılışlar da vardır.

Uyumlu:

didikde 66a/13, *eyledikde* 106b/8, *oturdukdA* 39b/15, *olduğda* 35a/6

Uyumsuz:

varduğda 2b/1, *çıkarduğdan* 5b/14, *çıkuğda* 57b/2, *kalduğda* 102a/5, *geldükde* 1b/5, *itdükdde* 5a/6, *kesdükdde* 84a/9, *didükde* 92a/13

İkili Yazılış:

didikde 66a/13~*didükde* 92a/13

-dlr, -dUr Fiilden Fiil Yapma Eki:

Metinde düzve yuvarlak ünlülü kullanımlarını gördüğümüz bu ek, aynı fiillere hem yuvarlak hem de düz ünlülü biçimiyle gelmiştir. Dolayısıyla aynı fiillerde hem düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuş hem de düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozmuştur.

Uyumlu:

yağdırur 14a/3, *kıvandırdı* 33a/9, *geydirmişçe* 33b/13, *irişdir-* 48a/14, *ulaşdır-* 50a/3, *kaldırmazız* 55b/8, *barışdırmağa* 66a/6, *bildirdi* 87b/4, *eşiddirdi* 91a/6, *endirirsin* 104a/2, *döndürmegil* 106b/14, *esdirir* 13b/11, *getirmemiş* 90b/15

Uyumsuz:

döndirici 106a/8, *irişdüre* 53a/15, *geydürirler* 60b/1, *bindüre* 76a/12,
kırdurup 83a/1

İkili Yazılışlar:

geydirmişce 33b/13~*geydürirler* 60b/1
irişdir- 48a/14 ~*irişdüre* 53a/15
döndürmegil 106b/14~*döndirici* 106a/8
yağdırır 14a/6 ~*yağdurur* 14a/7
getirmemiş 90b/15 ~*getürmeden* 73a/4

-Ir-, -Ur-, Fiilden Fiil Yapma Eki:

Metinde fazla kullanılmasa da bu ekinde düz ve yuvarlak yazılmış biçimleri vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyduğu kullanımlar olduğu gibi, düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan kullanımları da vardır.

Uyumlu:

bitirür 13b/12, *içirdim* 24a/8, *doyurmuşca* 33b/13, *düşürd* 95b/11

Uyumsuz:

içürmeyince 103a/15, *artura* 83b/3, *geçürse* 99a/1

İkili Yazılış:

içirdim 24a/8~*içürmeyince* 103a/1

-Ir-, -Ur Geniş Zaman Eki:

Metinde sıkça kullanılan bu ekin hem düz hem yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. Ekin ölçünlü bir yazılışı söz konusu değildir. Ekin aynı sözcüklerde farklı kullanımları görülmektedir.

Uyumlu:

yağdırır 14a/6, *buyurur* 21a/7, *dağdırır* 21a/5, *doldurur* 31b/13, *durur* 20b/7,
eydir 93a/15, *geydirirler* 60a/11, *giderir* 54b/4, *gönderir* 98a/9, *görürüz*
67a/12, *görünür* 91b/7, *irgürür* 13a/9, *işidir* 50a/7, *kırtarır* 40a/9, *olur*
103b/12, *oturur* 94b/7, *geçürür* 90b/4, *oğunur* 45b/2, *şuvarır* 13b/13, *tırur*
91a/13

Uyumsuz:

yağdırur 14a/3, *depredürdi* 33a/12, *aluram* 66b/15, *ayrılır* 13b/2, *bilür* 56a/6, *bitürür* 21a/3, *boşanur* 24a/8, *buyurır* 76b/11, *dikilür* 26a/2, *eydür* 80b/12, *giderür* 8b/11, *sayılır* 73a/15, *tartılır* 15b/2, *varur* 106a/4

İkili Yazılış:

yağdırır 14a/6 ~ *yağdırur* 14a/3
buyurur 21a/7 ~ *buyurır* 76b/11
eydir 93a/15 ~ *eydür* 80b/12
giderir 54b/4 ~ *giderür* 08b/11
virir 103a/9 ~ *virür* 80a/4
yaradır 78b/8 ~ *yaradur* 78a/15

-İK, -UK Fiilden İsim Yapma Eki:

Metinde fazla kullanılmayan bu ekin hem düz hem yuvarlak ünlülü kullanımı vardır. İki sözcükteki kullanımı dışında ek düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Uyumlu:

artık 68a/7, *ayrık* 19a/12, *bölük* 82b/7, *buyruk* 5a/13, *köpük* 54a/5,

Uyumsuz:

açuk 91b/8, *yapuk* 77a/11

-mİş, -mUş Sıfat-Fiil Eki ve Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi Eki:

Metinde bu ekin de düz ve yuvarlak ünlülü kullanımları vardır. Ekin yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu kullanımlar görülmektedir. Ölçünlü bir kullanımı olduğu söylenemez.

Uyumlu:

aşılmış 101a/11, *çıkılmış* 89b/14, *yanmış* 84b/14, *yarlığanmışlardan* 76b/5, *yazılmış* 56a/2, *dimişdir* 106b/7, *gelmişdir* 57b/7, *geçmiş* 75a/4, *egilmiş* 50b/3, *itmişdir* 49b/14, *buyurmuşdur* 9a/1, *olmuş* 16b/9, *oğumuşca* 82a/2, *durmuşlar* 84b/11, *yoğumuş* 90b/14, *bulmuş* 90b/14, *komuşdur* 98a/12, *sürmüş* 40b/3, *görmüşdir* 42b/15, *ölmüş* 43a/3, *getürmüşdir* 49b/12,

Uyumsuz:

buyurmuşlar 49b/13, *olmuşdur* 50a/9, *getürmüşdir* 50a/12, *olunmuşdur* 50b/8,

görmüş 77b/7, kurulmuş 89b/14, görülmüş 2a/10, ölmüş 3b/8, kurtulmuş 4a/13, toğmuş 11b/13, doyurmuşça 33b/13, tutmuş 40b/6,

İkili yazılışlar:

buyurmuşdur 9a/1 ~ buyurmuşlar 49b/13

olmuş 16b/9 ~ olmuşdur 50a/9

getürmüşdür 49b/12 ~ getürmüşdir 50a/12

görmüşdür 42b/15 ~ görmüş 77b/7

+II, +IU İsimden İsim Yapma Eki:

Metinde bu ek, düz ünlülü sözcüklerden sonra düz veya yuvarlak biçimiyle; yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra ise yuvarlak veya düz biçimiyle kullanılmıştır. Ekin her iki yazılışının da düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyduğu ve düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu kullanımlar vardır.

Uyumlu:

surçalı 24a/11, tatlıdur 25b/14, yazılıydı 47a/14, yerli 3a/12, dükeli 5a/4, gizli 18a/10, kutlu 8a/5, şulu 14a/5, dürlü 2b/12, sevgülü 4b/15, yüzlü 7b/10, örtülü 8b/6, küsülü 65b/15,

Uyumsuz:

koçulu 70a/10, sevgülü 7b/4, sınıklı 14a/15, adlu 32a/13, varlu 33a/9, tatlu 71a/10, yazıklı 94a/15, deñlü 97a/1, idemlü 66a/10, gizlü 71a/5, gereklü 93a/15,

İkili Yazılışlar:

sevgülü 4b/15 ~ sevgülü 7b/4

tatlıdur 25b/14 ~ tatlu 71a/10

gizli 18a/10 ~ gizlü 71a/5

+(n)İñ, +(n)Uñ İlgı Eki:

Bu ek metinde sıkça kullanılan eklerden biridir. Ekin kullanılma sıklığı göz önüne alındığında düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan örneklerin az olduğunu söyleyebiliriz. Gerek düz ünlülü sözcüklerden sonra gerekse yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra ekin düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozduğu görülmektedir.

Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan kullanım sayısı istisna kabul edilebilir.

Uyumlu:

bunuñ 2b/1, kuşuñ 19b/14, yoluñ 41a/1, koñşumuñ 91a/4, kuluñ 93b/8, günüñ 20b/8, göñülüñ 21a/6, gözüñ 98b/7, bunlarıñ 2a/1, anıñ 4a/11, anlarıñ 5a/8, geçmişleriñ 5a/9, dutanıñ 9a/3, virmegiñ 9a/14, kıлмаğıñ 9a/15, bitürmegiñ 9b/1, çekmeniñ 9b/6, oturmağıñ 9b/14, idicileriñ 10b/6, kimseniñ 12b/14, yaratduğumuñ 36b/2

Uyumsuz:

kapusınıñ 14b/4, anuñ 16b/9, balıguñ 18a/4, ayuñ 20b/8, babamuñ 80b/1, evüñ 5a/11, günüñ 61b/6,

İkili Yazılışlar:

*anıñ 4a/11 ~ anuñ 16b/9
seniñ 20a/6 ~ senüñ 93a/2
ayıñ 60b/2 ~ ayuñ 20b/8
günüñ 20b/8 ~ günüñ 61b/6*

-İñ, -Uñ, -İñİz, -UñUz Emir Kipi II. Çoğul Kişi Eki:

Bu ek düz ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde düzlük-yuvarlaklık uyumunu bazı kullanımlarda bozmuştur. Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde ise düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymuştur.

Uyumlu:

oluñ 18a/9, tutuñ 26a/7, dutuñ 93a/12, oğuñ 109b/5, döküñ 93a/8, kılıñ 5b/12, idiñ 12a/9, kullarıñ 19a/11, idiñ 55a/7,

Uyumsuz:

açuñ 96a/6, açılıuñ 21b/2, saçuñ 96a/6, diyüñ 84a/11, biliñüz 5a/12,

+İñ, +Uñ +nİz, +ñUz II. Tekil ve II. Çoğul İyelik Eki:

Bu ek düz ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde düzlük-yuvarlaklık uyumunu bazı kullanımlarda bozmuştur. Yuvarlak ünlülü sözcüklerden sonra geldiğinde ise düzlük-yuvarlaklık uyumuna, bir sözcük dışında, uymuştur.

Uyumlu:

kuşuñ 20a/3, oğluña 33a/6, borcuñ 43a/13, iddüğüñ 35b/7, gözüñe 61b/7,

Uyumsuz:

eliñüzde 17a/11, *kapuñıza* 5a/15, *dilüñi* 8b/7, *işüñüz* 103a/2, *evüñe* 104b/12, *biriñüz* 11b/7, *kalkanıñuzı* 26a/7, *diliñüzden* 108a/5

2.1.3 ÜNLÜ UZUNLUKLARI

Metinde Türkçe sözcüklerde söz başındaki bazı ünlüler medli elifle yazılmıştır. Bunun yanında söz içinde de bazı ünlülerin medli elifle yazıldığı görülmektedir. Dolayısıyla medli elifle yazılan ünlülerin bu dönemde Türkçe sözcüklerdeki ünlü uzunluklarıyla ilgili fikir vermekten uzak olduğunu söyleyebiliriz.

ad 95a/15 *and* 35b/3 *aç* 33b/13

ayağ 40b/14 *ataya* 5b/10 *at* 33b/14

ayun 20b/8 *anaya* 5b/10 *var* 20a/15

olan 3a/5 *başına* 5a/13 *kaç* 45b/1

kıvandırdı 33a/9

2.1.4. ÜNLÜ DÜŞMESİ

Metinde ünlü düşmeleri daha çok sözcük köklerinde türeme sırasında görülen ünlü düşmeleridir. Bunun yanında ekleme sırasında meydana gelen ünlü düşmeleri de vardır.

2.1.4.1. Sözcük Tabanında Görülen Ünlü Düşmeleri:

ayır-ıl- > *ayrıl-* 53a/9

çağır-ış- > *çağırşalar* 17a/7

devir-ıl- > *devrild* 90a/14

ayır-ık > *ayırık* 12b/13

eyi+lik > *eylik* 6b/11

buyur-uğ > *buyruk* 5a/13

küçük+cük > *küccük* 18a/9

beñiz+e- > *beñzemez* 48b/9

diri+lik > *dirlik* 8a/11

oğul+an > *oğlan* 100a/5

uğur-ı > *uğır* 67b/5, sözcüğün ‘*uğurladı* 66b/15 > *uğrı* 67b/5’ iki yazılışı da kullanılmıştır.

yahnuz 17b/2, sözcüğünde ise ünlü düşmesi olmamıştır.

2.1.4.2. Ekleme Sırasında Görülen Ünlü Düşmeleri:

ağız+ı > *ağzından* 18b/6

boyun+ı > *boynu* 17b/6

egin+i > *egnine* 97a/4

karın+ı > *karını* 94b/10

göğüs+ü > *gögsinden* 102b/15

aşağı+ı+dan > *aşağıdan* 14a/4

oğıl+ı > *oğıl* 40b/5

üzere > *üzre* 2b/8, sözcüğün her iki yazılışı ‘*üzere* 23a/5 ~ *üzre* 2b/8’ da kullanılmıştır.

gönül-ü > *göñline* 104b/5, bu sözcüğün ekleme sırasında ünlü düşmesi olmamış yazılışı da vardır: *göñülü*, *göñülün* 21a/6.

2.1.5. ÜNLÜ TÜREMESİ

2.1.5.1. Alıntı Sözcüklerde Ünlü Türemesi

Metinde son iki sesi ünsüz olantek heceli yabancı sözcüklerin yazımında, sözcüğün sonundaki iki ünsüzün arasına harekeyle ünlü getirilmiştir. Böylelikle ünlü türemeleri olmuştur. Ancak yabancı sözcüklerin geneli sözcüğün kendi dilindeki kullanımına uygun yazılmıştır.

‘*ağıl*’ > ‘*ağıl*’ 90b/13

ğayb > *ğayıbdan* 86b/13

hüküm > *hükümden* 62b/6

ism > *isimdir* 99b/2

qabr > *qabirde* 109b/5

qadr > *qadirlerini* 11a/7

kenz > *kenizlerinden* 37a/9

naql > *naqildir* 102a/8

nefs > *nefisleri* 57a/13

rızık > *rızıqları* 32b/6

vaqt > *vaqıtta* 66b/6

2.1.5.2. Türkçe Sözcüklerde Ünlü Türemesi

Metinde Türkçe sözcüklerde ünlü türemesini örneklendirecek kullanıma rastlanmamıştır.

2.1.6. ÜNLÜ BİRLEŞMESİ

bu+öyle > *böyle* 90b/11

uş+öyle > *şöyle* 75b/9

uş+imdi > *şimdi* 91b/4

ne+ise+ne > *nesne* 90b/5

kendi+özü > *kendözü* 27a/5

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. ÜNSÜZ DEĞİŞİMLERİ

2.2.1.1. Ötümlüleşme

Metinde son sesinde ötümsüz ünsüz bulunan bazı sözcüklerin ötümsüz ünlülerinin, ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında veya iki ünlü arasında kaldıklarında ötümlüleştiği görülmektedir. Metinde ötümlüleşme oluşumunda belli bir ölçün yoktur. İki ünlü arasında kadığı hâlde ötümlüleşmeyen ötümsüz örnekler de vardır.

-ç->-c-:

agaç-ı > *ağacı* 13b/15

borç-un > *borc-un* 72b/4

uç-ı > *ucı*

-k->-g-:

bilmek-e > *bilmege* 37b/2

bölük-inden > *bölüğinden* 59b/5

büyüklik-i > *büyükliği* 78b/8

döşek-ine > *döşegine* 75a/15

etek-in > *etegin* 80b/5

nesnecik-im > *nesnecigim* 33a/15

-k->-ğ-:

acığ-ırsam > *acığırşam* 44a/10

ağırlık-ınca > *ağırlığınca* 34a/1

ayağ-ına > *ayağına* 56a/13

barışdırmak-a > *barışdırmağa* 66a/6

barmağ-ın > *barmağın* 48a/8

balık-uñ > *balığınñ* 18a/4

durağ-ı >durağı 25b/14

toprak-a >toprağa 93b/3

çıktık-ı >çıktığı 19b/13

-t- >-d-:

art-ına >ardına 84b/7

dağıt-ır >dağıdır 21a/5

et-e >ede 59a/7

git-eceğim >gideceğim 100b/9

öğret-eyim >ögredeyim 44b/1

-p- >-b-:

Çalap-um >Çalabum 108a/15

ırmağ-ından >ırmağından 98b/10

uçmak-ın >uçmağını 103a/14

bulut-ından >buludından 14a/3

dört-i >dördü 60b/2

eşit-icek >eşidicek 10a/13

kilit-ini >kilidini 14b/4

unut-asın >unudasın 70a/2

dip-i >dibi 18a/4

2.2.2. ÜNSÜZ DÜŞMESİ

Metinde bir örnekte son sesi 'k' olan sözcüğe '-cIK' ekinin gelmesinden dolayı, bir fiilde de türeme sırasında ünsüz düşmesi olmuştur.

küçük+cük >küccük 18a/9

geltür- >getürmek 91b/15

2.2.3. ÜNSÜZ TÜREMESİ

Üzerinde çalıştığımız metinde ünlü türemesi daha çok ekleme sırasında iki ünlünün yan yana gelmesinden kaynaklanan türemelerdir. Bunun yanında bazı Türkçe sözcüklerde ikizleşme şeklinde türemeler de görülmektedir.

2.2.3.1. Ekleme Sırasında Ünsüz Türemesi

Metinde ekleme sırasında *n* ve *y* türemesi gerçekleşmiştir. Metindeki ünsüz türemeleri genellikle sözcük tabanındaki ünlüden sonra ünlüyle başlayan ek gelmesinden kaynaklansa da bazı türemelerin ünsüzle başlayan eklerde gerçekleştiği görülmektedir.

2.2.3.1.1. n Türemesi:

Zamirlerin çekiminde ve iyelik eklerinden sonra durum ekleri geldiğinde ikisinin arasında bir zamir *n*'si türemiştir:

bu-n-ların 47a/15, *a-n-ların* 53a/4, *kıttı-n-da* 99b/12, *ardı-n-da* 104a/5, *günü-n-*

de 104a/7, *yüzü-n-de* 1b/9, *içi-n-de* 7b/1, *şomluğu-n-dan* 11b/14, *a-n-dan*

12b/11, *buludı-n-dan* 14a/3, *yağmuru-n-dan* 14a/6, *yağa-n-dan* 14a/9, *köprisi-*

n-den 2b/15, *üzeri-n-den* 13a/11, *eylemesi-n-den* 54b/5, *ayağı-n-a* 56a/13, *yol-*

n-a 100b/10, *kapısı-n-a* 67a/13, *yiri-n-e* 99b/8, *üzeri-n-e* 56b/9, *eli-n-e* 59a/9, *bu-n-a* 37a/1, *kendü-n-e* 4a/7, *göñlü-n-e* 14a/15, *yüzü-n-e* 80b/2

Metinde bir sözcükte (*oturmaññ* 10a/1) ünlü türemesi *ñ* (ঞ) harfi ile yazılmıştır.

2.2.3.1.2.y Türemesi:

Metinde ünlüyle biten sözcük kök ve gövdelerine ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde, ek-fiilin çekimlerinde ve edatların bitişik yazımında yardımcı ünsüzü araya girer.

ana-y-a 10a/6, *ata-y-a* 10a/8, *şakla-y-up* 3a/8, *yarlığa-y-up* 50b/11, *oğu-y-a* 55b/3, *kapu-y-a* 40b/1, *oğı-y-asın* 31a/12, *de-y-e* 47a/8, *işle-y-e* 74b/12, *kimesne-y-e* 76b/13, *virme-y-eler* 3b/12, *di-y-e* 35b/5, *kendü-y-e* 87b/2, *içürme-y-ince* 103a/15, *şu-y-ı-y-la* 13b/15, *yu-y-ar* 18a/14, *olundı-y-sa* 2a/10, *eyledi-y-se* 6b/12, *ağı-y-la* 98b/7, *ikisi-y-le* 101a/15

2.2.3.2. İkizleşme Yoluyla Ünsüz Türemesi

Metinde iki sözcükte ikizleşme yoluya ünsüz türemesi olmuştur.

ısığ >*ıssı-ı* >*ıs-s-ı* 16a/4

ıs-ine >*ıs-s-ine* 72a/13

2.2.4. ÜNSÜZ UYUMU

Metinde ötümsüz ünsüzlerle biten sözcüklere gelen eklerin başındaki ünsüzler ötümlü ünsüz ile yazılmış ve ünsüz uyumuna bağlı olmamıştır. Uyuma girmeyen bu ekler +dA bulunma hâli eki, +dAn çıkma hâli eki, +dİr, +dUr bildirme eki, -dİr-, -dUr- fiilden fiil yapma eki, -dİK, dUK sıfat-fiil eki, +dI, +dU görülen geçmiş zaman kipi eki, -dİKdA -dUKdA, -dİKCA -dUKCA zarf fiil ekleridir.

+dA

agaçda 94b/9, *kuşlukda* 35a/7, *toprakda* 17a/6, *uçmağda* 75b/6, *düşde* 88a/1, *gökde* 20a/12,

+dAn

açlıktan 44a/9, *agaçdan* 25b/15, *bulutdan* 14a/5, *çokdan* 6a/1, *dönmekden* 106a/10, *tarlıktan* 41b/1

+dİr, +dUr

açukdur 91b/8, *artıkdr* 73b/8, *çokdur* 9b/1, *dimekdür* 39a/3, *dönmekdir* 12b/8,

oçumaçdur 17b/12

-dİr-, -dUr-

esdirir 13b/11, *ulaşdır-* 50a/3, *irişdür-* 53a/15

-dİK-, -dUK

başdıgım 51a/12, *çıkdıgı* 19b/13, *dutdıgı* 100a/11, *itdigim* 30a/10, *uyuşdıgı*

69b/14, *geçdügi* 103a/10,

+dI, +dU

açdım 81a/2, *baçdı* 91b/1, *çıkdı* 91a/15, *dutdı* 80a/15, *geçdi* 77b/13, *ilettiler*

78a/11, *öpdi* 96a/13

-dIKdA, -dUKdA

çıkdıkdA 57b/2, *geçdükdA* 78a/8, *itdikde* 64a/10, *kesdükde* 84a/9

-dIKCA, -dUKCA

Metinde ötümsüz ünsüzlerden sonra gelen başka örneği yoktur.

dökdükçe 91b/1

İkili Yazılışlar:

İkili yazılışlardaki ünsüz uyumuna uygun kullanımlar şeddeli (~) yazılışlardır.

elbetde 51a/4 ~ *elbette* 67a/4

cennetde 102a/6 ~ *cennette* 105a/7

3. BİÇİM BİLGİSİ

3.1. SÖZCÜK YAPIMI

3.1.1. Yapım Ekleri

Sözcük kök veya gövdelerine gelerek onlardan yeni sözcükler türeten bu ekler, metinde isimden isim, fiilden isim, isimden fiil ve fiilden fiil yapma ekleri olarak görülmektedir ve böyle sınıflandırılmıştır.

3.1.1.1. Addan Ad Yapma Ekleri

+An:

Bu ek metinde bir sözcükte görülmektedir. Çoğul eki olarak kullanılan bu ek kalıplaşmış olarak görülür.

oğul+an >oğlan 100a/3

+CA:

Küçültme anlamı da veren bu ek metinde bazı sözcüklerde yapım eki görevinde kullanılmıştır. Sıfata gelerek *yakınlık, gibilik* bildirmiştir.

ağ+ça >ağça 33b/7

+CAK:

Sıfat fonksiyonunda kelimeler türeten bu ek, eklendiği sözcüğe küçültme anlamı katmıştır. Kalıcı isim yaptığı örnek de vardır. Ayrıca ek *tizcek* sözcüğünde zarf anlamı da katmıştır.

gök+çek >gökçek 80a/14

tiz+cek >tizcek 69b/2

yalın+cağ >yalıncağ 33b/13

+CI:

Bir işi âdet haline getirenleri anlatmak için kullanılan bir ektir.

yalan+cı >yalancı 67b/14

du'ā+cı >du'ācı 11a/8

+cIK, +cUK:

Küçültme ve sevgi anlamları veren bir ektir.

oğlan+cıklar >oğlancıklar 89b/7

baba+cığım >babacığım 77b/9

nesne+cigim >nesnecigim 33a/15

güccük > güccük 18a/9

+(n)cIIAyIn:

Eklendiği sözcüklere *gibi, kadar* anlamları vererek zarf yapan birektir.

an+cılayın > ancılayın 50b/6

biz+cileyin > bizcileyin 5b/14

+DAsI:

Zaman bildiren isimlere gelerek zarf yapan bir ektir.

yarın+dası 77b/7

+daş:

Ortaklık ve beraberlik bildiren isimler yapan bir ektir.

*kar(in)+daşları>kardeşleri*5a/4

*karın+daşın>karındaşın*66a/13

*yol+daş>yoldaş*17b/8

+düz:

Zaman zarfı yapan bir ektir.

*gün+düz>gündüz*13b/3

+(ş)Ar: sayı isimlerinde görülür. Üleştirme sayıları yapar. Bir örnekte de miktarca üleştirmenin azlığını gösterir.

on+ar >onar 103b/2

bir+er>birer 2a/1

iki+şer >ikişer 39b/8

*yedi+şer >yedişer*45b/3

az+ar >azar 91a/11

+ıl:

Sadece renk adlarına gelen bir ektir.

kız+ıl >kızıl 19b/6

*yeş+il >yeşil*24a/11

+(I)k:

az+ık >azık 17b/8

+II, +IU:

Metinde bu ek hem isimden isim yapma eki olarak hem de sıfat işlevinde isimler yapan bir ek olarak kullanılmıştır.

adlı 32a/13, *yazılı* 47a/14, *surçalı*24a/11, *ilgili* 109a/10, *deñlü*58a/1,

*dükelisini*18a/11, *küsülü*65b/15, *tatlıdır*25b/14

dürlü dürlü (şular)13b/12, (barmağ) *deñlü*(varak) 101a/1, *şınıklı*(gönlüne)

14a/15, *dükelî*(kullarıñ) 19a/11, *koçulı*(çiçekler) 70a/10

+IİK, +IUK:

Metinde bu ek soyut isimler(*yoğsullık*), mecaz isimler(*güçlük*), yer isimleri(*ekinligidir*), zaman isimleri(*kuşluğda*), türetmenin yanında sıfat işlevinde kullanılan sözcükler de yapmıştır.

açlıktan 44a/9, *doyumlıkdandır* 41a/9, *karañlık*17b/3, *yoğsullık*104b/9,

*tanıklık*93b/11,*bahıllık*70a/12,*kazançlık*67a/2,*ululuğın*27a/6,*ağırlığınca*
34a/1, *ekinligidir*6b/10,*yigitligi*13a/15,*eylik*6b/14,*dimeklik*33b/4,
*muştuluğ*68a/10, *kuşluğ*da 35a/7,*güçlük*2a/14, (seksen) *yıllık* (günâhın) 53b/7

+(I)ncI/+(U)ncI:

Sayı isimlerine gelerek sıralama sayı sıfatları yapan bir ektir.

birinci 76b/3,*ikinci* 51a/9,*otuzuncı* 57b/5,*üçüncü*58a/10

+ndi:

İki sayı ismine gelerek vakit bildiren bir isim yapmıştır.

iki+ndi >ikindi 70b/13

+rA:

Zaman bildiren zarflar yapan bir ektir.

soñ+ra >soñra 11b/8

+rAk:

Hal eki ve mukayese eki olarak kullanılan bir yapım ekidir. Sıfat ve zarf türeten bir ektir.

*kiçirek*60b/12,*yegrekdir*63b/3

+sII:

Sıfat yapmak için kullanılan bir ektir.

yohsıllık 72a/4

+sUz/+sIz:

Metinde bu ek yokluk anlamı veren bir ek olarak kullanılmıştır. Yokluk bildiren isimler ve sıfatlar yapar.

muşhafsız 105b/8,*nihâyetsizdir* 106a/5, *kılıçsuz* 8a/13,*şusuz* 13b/13, *gözsüzi*
99b/3,

+te:

Metinde bu ek iki yerde geçer.

irte namâzından31a/2, *irte* oldı90a/13

3.1.1.2. Fiilden Ad Yapma Ekleri

Fiil kök veya gövdelerine gelerek onlardan isim yapan eklerdir. Bu eklerin geçtiği örneklerin sayısı metinde fazla değildir:

-Az:

boğ-az >boğazla41a/10

-Ak:

durağı 25b/14

-Ç:

kazanç90a/10

-cIk:

emciki12b/6

-dİz :

yıldız 57a/14

-em:

idemli 66a/10

-IcI/-UcI:

Bir fiil çok ve sürekli yapan kişi ve nesnelere bildiren isimler yapar.

açıcı14b/4, kılıcı 107a/1, kırtarıcı 16a/11, döndirici106a/8, idici10b/14, yapucuları 20a/1

-gI/-gU:

sevgüli 29b/9, sevgülüsüdür34a/6

-K:

tanık93a/15, yumuşak71a/10, yarağ30b/5, büyük 71a/9, ırak 104b/10, döşek 20b/6

-IK, -UK:

İsim ve sıfat türeten bir ektir.

ayrık19a/12, artıkdır68a/7, bölük 82b/7, yapuğ77a/11, buyruğ5a/13, sınıklı 14a/15, açuğ91b/8

-(h)ku-:

udı-ku >uyku >uyhuya72b/12

-(I)m:

*ölüm*23b/11, *doyumluğdandır*41a/9, *toyumluk* 41b/2

-mA:

Metinde bu ek isim-fiil eki olarak kullanılmanın yanında kalıcı isimler de yapmıştır.

*(i)sıtma*100a/11, *dimes*30a/11, *eylemesinden*54b/5, *oturmañıñ*9b/11

-mAQ:

Bu ek de metinde isim-fiil eki olarak kullanılmanın yanında kalıcı isimler yapmıştır.

etmek (ekmek) 87b/2, *uçmaq* 97b/5, *almaq*90b/9, *bağmaq* 65a/14, *şığınmağa* 26a/8, *dilemek* 13a/2, *öğretmek* 39b/13, *işitmek* 49b/14

-mAz:

Geniş zamanın olumsuz sıfat-fiilekidir. Kalıcı sıfatlar da yapar.

yaramaz 12a/2

-meklik:

Mastar eki işlevinde kullanılan bu ek metinde fazla kullanılmamıştır.

dimeklik 33b/4, *itmekligiñ* 21a/2

-mİş:

yemişi 14a/9

-mUr:

*yağmur*57a/13

-In, -Un:

şatun(al-) 5b/4, *ekinligidir*6b/10

-U:

*yazu*56a/2, *koğulı*70a/10, *tolus*90b/14

3.1.1.3. Addan Fiil Yapma Ekleri

İsim kök veya gövdelerine gelerek onlardan fiil yapan eklerdir.

+A-:

Geçişli ve geçişsiz fiiller yapan bir ektir.

dile- 54b/13, *yarlığa-*57b/15, *beñze-* 48b/9, *boşa-* 24a/8, *tüne-*26a/14

+Ar-:

şu(v)+ar- *şuvar-*98b/10

+İK-:

Metinde bu ek geçişsiz fiil yapmıştır.

aç+ık >acık- 44a/10

+irge-:

es-irge 82b/10

+IA-:

İsimlerden geçişli ve geçişsiz fiiller yapan bu ek sıkça kullanılan bir ektir.

üründüle-2a/1, işle-12b/7, muştula- 97b/1, bağışla-77b/14, gözle-5b/15, ağırla- 93a/11, bağla- 84b/11, başla-65b/5

+IA-n-:

yüklen-91a/10, kanadlan-78b/9, atlan-96a/14, bağışlan- 5b/12

+IAş-:

helâllaş-3b/8

+sIr-:

aķşır- 109a/15

3.1.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri

Fiil kök veya gövdelerine gelerek onlardan yeni fiiller yapmaya yarayan eklerdir.

-Ar-:

Geçişli fiiller yapan bir ektir.

çıkar- 67a/15, gider- 95a/12

-der-:

Geçişli ve ettirgen fiiller yapan bir ektir.

dönder- 65a/12, gönder- 50a/8

-dIr-, -dUr-:

İşlek olarak kullanılan bu ek, geçişli ve çoğunlukla ettirgen fiiller yapar.

esdir- 13b/11, geydir- 60a/11, kaldır- 55b/8, irişdür- 53a/15, doldur- 79a/14,

döndür-65a/12

-gür-:

İşlek olmayan bir ektir.

irgür- 43a/2

-(D)l,-(U)l-:

Asıl edilgenlik ekidir ve işlek olarak kullanılan bir ektir.

tartıl- 77a/6,*dökül-* 91a/11,*yazıl-* 89b/6,*viril-* 102b/11,*dürül-* 5b/13,*ayrıl-* 53a/9,*kığırıl-* 11b/15,*diril-* 92a/15

-n-:

Dönüştürme veya edilgenlik yapan sözcükler türetmiştir. Genellikle edilgenlik yapan fiiller türetmiştir.

boşan- 24a/8,*kapın-* 14b/15,*şığın-* 108b/1,*eglen-* 69b/4, *diñlen-* 104b/15,*inan-* 87a/14

-(D)n,-(U)n-:

Dönüştürme veya edilgenlik yapan sözcükler türetmiştir. Kullanımların çoğu dönüştürme işlevindedir.

*olun-*65b/11, *yarlığan-* 97a/7, *öğren-* 107b/13, *alın-* 5b/5,*görün-* 91b/8, *idin-* 90b/10, *bulun-* 28a/15

-Ir-, -Ur-:

Geçişli ve ettirgen fiiller türeten bir ektir.

geçir- 97a/6, *içir-* 24a/8, *bitür-* 13b/12,*düşür-* 95b/11,*artur-* 83b/3, *geçür-* 97a/6,*doğur-*33b/13,*degür-* 92a/4,

-(D)ş-, -(U)ş-, -ş- :

İsteşlik bildiren bir ektir. Karşılıklı veya birlikte yapma anlamları verir. ‘*iriş-*, *çağırış-*, *ulaş-*’ fiillerinde kendi kendisince yapıma anlamı vermiştir.

tolaş- 91b/9, *dürüş-* 10a/7, *kaşnaş-* 91a/3,*iriş-* 84a/5,*yetiş-* 80b/11,*buluş-* 65b/13,*çağırış-* 17a/7, *ulaş-* 50a/3

-t(d)-:

*depred-*32b/14, *otlat-*40b/12, *düket-*20a/8,

-tİr-, -tUr-:

getir- 90b/15,(*keltür-* > *getür-* 96b/2)

-y-:

koy- 77a/2, *toy-* 94b/11

3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

3.2.1. ADLAR

3.2.1.1. Ad Çekimi

3.2.1.1.1. Çokluk Eki

Metinde çoğul ekiolarak *+lAr* eki kullanılmıştır.

+lAr:

adlarımla 98b/9, *anlar* 51b/12, *bāğlar* 20b/1, *balıklar* 57a/1, *çaylar* 13b/15, *kızlar*89b/8, *koynulardan* 41a/7, *kuşlar* 104b/3, *öülere*77b/14, *tüyler*60b/12, *yirler*14a/14, *bāğçeler* 20b/1, *çiçekler* 70a/10, *deñizler* 58b/13, *erenler* 12a/2

3.2.1.1.2. İyelik Ekleri

Metinde kullanılan iyelik eklerinden bazıları aşağıda sıralanmıştır. Teklik III. Şahıs iyelik ekinin bazı kullanımlarında ek yığılması olduğu görülmüştür.

Teklik I. Şahıs:	+(I)m, +(U)m	<i>adım</i> 74b/15, <i>kalbim</i> 13b/2, <i>koñşumuñ</i> 90b/13, <i>göñlüm</i> 41a/7
Teklik II. Şahıs:	+(I)ñ, +(U)ñ	<i>dilüñ</i> 8b/7, <i>koñşularınla</i> 8a/10, <i>peyğanberinñdür</i> 20b/11
Teklik III. Şahıs:	+I, +sI	<i>koñşusı</i> 90b/12, <i>gözsüz</i> 99b/3, <i>beşincisi</i> 27a/6, <i>bitügi</i> 77a/12, <i>yayısına</i> 95b/10, <i>belisinde</i> 100a/12, <i>hātunısı</i> 89b/8, <i>şāhibisi</i> 90b/4,
Çokluk I. Şahıs:	+(I)mIz, +(U)mUz	<i>aralığımız</i> 88a/10, <i>kabrimiz</i> 77b/13, <i>evlerimizde</i> 5b/3, <i>atamız</i> 79a/8, <i>elümüz</i> 55b/8
Çokluk II. Şahıs:	+(I)ñUz, +(U)ñuz	<i>biriñüz</i> 11b/7, <i>işüñüz</i> 103a/2,
Çokluk III. Şahıs:	+lArI	<i>kanadları</i> 85a/10, <i>çiçekleri</i> 94b/10

3.2.1.1.3. Durum (Hâl) Ekleri

3.2.1.1.3.1. Belirtme Hâli Eki:

Metinde belirtme hali eki kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre

*+I, +(n)I, +(y)I, ve +n*biçimleriyle kullanılmıştır.

+I:

açları 18a/1, *adı*94a/5, *şusuzluğu*102a/12, *tarlığı*45a/11, *beni*80b/6, *ölmegi* 7b/8, *seni*39b/7, *sizi*85a/13, *söylemegi*102b/1, *yeri* 32b/4, *yigittigi* 13a/15

+(n)I:

şunu 17a/9, *bunu*28a/15, *cânını* 96a/4, *oğun*96a/14, *yalanını*95a/5, *pasını* 21a/6, *kilidini*14b/4, *idüğünü* 56a/8, *kendini* 34b/6, *birini*32b/7, *elin*56a/1,

+(y)I:

*küsülü*yü 66a/6, *belâ*yı 38b/5, *dünyâ*yı 27a/15, *eşyâ*yı 86b/1, *bitiyi* 15a/11, *kimesneyi* 100a/11, *kişiyi* 98a/9

+n:

altın 82b/6, *barmağın*48a/8, *borcın*42b/15, *cânın*106a/4, *kanadın*52a/9, *sebebin*48b/15, *yelin* 13b/10, *boyunların* 5b/9

Eksiz Belirtme:

*adı*ñ19a/6, *eli*ñ68a/3

3.2.1.1.3.2. Yönelme Hâli Eki:

Metinde yönelme hali eki kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre *+A*biçimiyle kullanılmıştır.

+A:

ğula 48a/14, *baña*25b/13, *oda* 100a/6, *yola*80a/9, *anlara* 86b/4, *gönlüme*1a/13, *öğrenme*ge66a/8, *söze*67b/12, *yere*82b/11, *göklere*14a/14, *adına* 97a/6, *yanına*77b/8, *oğluna*32a/13, *koşullarına* 105a/3, *kendine*87b/4, *üzerine* 101b/4, *gözlerine*70b/15, *aşağıya*91b/1, *araya* 42b/11, *kapuya* 40b/1, *ğuyuya* 41a/2, *şuya* 103b/8, *deveye* 67b/9, *kimesneye*72b/6, *ğibiye*12a/4, *kendüye*87b/2

3.2.1.1.3.3. Bulunma Hâli Eki:

Bulunma halieki de kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre *+dA* biçimiyle kullanılmıştır.

+dA:

ğağda 94b/9, *altıncıda* 76b/5, *ğuşluğda* 35a/7, *ğtoprakda*17a/6, *uçmağda*75b/6, *ğyıldı*3a/11, *ğbağçede*20b/1, *ğbende* 91b/5, *ğbeşincide* 76b/4, *ğdüşde* 88a/1,

*elde*17a/14, *yirde*14b/9, *bunda*89b/13, *ağzında* 26b/3, *ardında* 84b/13, *başında* 78b/1, *katında*72b/3, *birinde*15a/9, *bölüğünde*27a/4, *tepesinde*26a/13, *üstünde*20b/6, *üzerinde*94b/5,

3.2.1.1.3.4. Çıkma Hâli Eki:

Metinde çıkma hali eki *+dAn* biçimiyle kullanılmıştır.

+dAn:

yanımdan 85a/1, *yağandan*14a/9, *yoldan*87b/2, *açlıktan* 89b/8, *ağaçdan*25b/15, *baldan* 71a/10, *bulutdan*14a/5, *enardan* 71a/9, *oddan*84a/4, *sıtmadan*100a/13, *yerden*76b/10, *yeyecekden*89b/10, *benden*31a/10, dilden 13a/7, *elden*17a/13, *ağzından* 93b/12, *ayağından* 103a/1, *başından* 60b/14, buludından 14a/3, *çoklığından* 71b/1, *bundan*, *knadından* 26a/15, *kısmından*3a/15, *kullarından*99a/6, *tarlığından* 68b/13, *terinden*70a/10, *üzerinden*13a/11, *yerinden* 72b/7, *dilinden*98b/15

3.2.1.1.3.5. İlgi Hâli Eki:

Metinde ilgi hali eki kendinden önceki sesin (ünlü-ünsüz) durumuna göre *+İñ* *+Uñ* ve *+(n)İñ* *+(n)Uñ* biçimleriyle kullanılmıştır. Teklik birinci kişi zamiri ve çokluk birinci kişi zamirine *+(I)m* ve *+(U)m* şekillerinde geldiği görülmektedir. İlgi halinin eksiz kullanımları da vardır.

+İñ, +Uñ:

kapularıñ 20b/3, *anıñ* 32a/11, *ayıñ* 60b/2, *bunlarıñ*41b/10, *kanadlarıñ* 78b/8, *idicileriñ*10b/6, *itmekliğiñ*21a/2, *günüñ* 61b/6, *bitürmegiñ*9b/3, *kapunuñ*20a/15, *kitābuñ*2a/8, *koñşumuñ*90b/13, *senüñ*93a/2, *evüñ*5a/11

+(n)İñ, +(n)Uñ:

*koñşusınıñ*18b/2, *kapusınıñ* 14b/4, *ğayrınıñ*21a/3, *namāzınıñ* 73a/2, *ikisiniñ*36a/5, *kimesneniñ*80b/14, nesneniñ 103a/6, *bunuñ*52a/9, *kapunuñ* 20a/15, *kullarınıñ* 106a/13,

+Im, +Um:

benim 19a/9, *bizim* 25a/6, *benüm* 51b/11, *bizüm* 106b/13

Eksiz İlgi Hâli:

birisiñ va' *desi*1b/4, *ecel şarābın*1b/8, *başı ucunda* 36a/6, *ğayrılar elin*5b/15

3.2.1.1.3.6. Eşitlik Hâli Eki:

Metinde eşitlik hali eki *+cA* eşitlik anlamının yanında ‘*olarak, gibi, göre, kadar*’ anlamları kattığı da olmuştur.

+cA:

*yalınızca*78b/13, *dünyāca* 20a/13,*doyurmuşca* 33b/13,
*nice*100b/11,*gizlice*90b/12, *tağdirce*59b/10, *bunca*66a/14,*şağışınca*4b/10,
ağırlığınca 34a/1,*ardınca*78b/11, *cennetince* 26a/3,*dilince*2a/12

3.2.1.1.3.7. Vasıta Hâli Eki:

+lA:

adlarımla 98b/9, *bunuñla* 107b/10, *koñşularınıñla* 8a/10, *şuyıyla* 13b/15, *luğfiyla*
3a/1, *diliyle* 78b/2, *ikisiyle* 101a/15, *seniñle* 40a/12, *benimle* 48a/7,

+n:

*vaqtın*11a/6

3.2.1.1.3.8. Yön Gösterme Hâli Eki:

Metinde *+ArI*, *+ArU* ve *+rA* yön gösterme hali ekleri kullanılmıştır.

+ArI, +ArU:

*yuğaru*46b/8, *içerü* 89b/12, *üzerine* 106a/9, *berü* 38a/8

+rA:

*şoñra*32a/10, *taşra*98b/11, *üzre* 23a/5

3.2.2. SIFATLAR

Bir adı nitelik, nicelik, yer, sıra vb. yönlerden niteleyen veya belirten sözcükler olan sıfatlar metinde niteleme veya belirtme işleviyle sıkça kullanılmıştır.

3.2.2.1. Niteleme Sıfatları

Varlıkların kalıcı özelliklerini niteleyen bu sıfatlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

dürlü dürlü (devlete) 2b/5, *ırağ* (yerde) 3b/13, *şağışınca* (hayır ve hasenāt) 4b/10,
dükeli (mü'min kardeşleri) 5a/4, *şimdik* (hâlde) 5a/14, *şolğadar* (ferah) 6a/2, *güler*
(yüzlü) 7b/10, *melül* şüretli) 7b/10, *uzun* (ömürüm) 8a/8, *eyü* (dirlik) 8a/11, *kılıçsuz*
(şehid ölümü) 8a/13, *arı* (kullarını)10b/11, *tevbe idici* (kullarını)10b/11, *nā-ğax*
(yere)11a/4, *şom* (nefsime) 11a/10, *anadan toğmuş* (şābī) 11b/13, *gelecek* (gün)
12b/1, *şınıqlu* (gönlüne)14a/15, *ıssı* (günlerde) 16a/4, *ğāş* (dostlarımsız) 16a/8, *kıızıl*
(yākütandan)18a/3, *güccük* (günāhın) 18a/9, *yışıl* (kuş) 18b/6, *şırça* (barmağın)20b/7,

ziyāde (ecirler) 20b/14, *surçalıyeşil* (çanak) 24a/11, *sevgüli* (kelām) 24b/15, *aķ* (nāme) 32a/7, *bay* (kişi) 33b/7, *toğrı* (yola) 39b/10, *gökçek* (su 'āl) 53a/2, *sā'ir koķuli* (çiçekler) 70a/10, *gizlice* (yerden) 89b/12, *küp tolusı* (altun bulmuş) 90b/14, *göñüller döndirici* (pādişāh) 106a/7, *itmişce* (sevābı) 81b/14

3.2.2.2. Belirtme Sıfatları

Varlıkların geçici özelliklerini belirten bu sıfatlar metinde işaret, sayı, belirsizlik ve soru sıfatları olarak kullanılmıştır. Bu sıfatlardan bazıları şunlardır:

3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları

bu (bende) 1a/3, *işbu* (kitābuñ) 2a/8, *böyle* (zevķı) 2b/7, *ol* (şirātdan) 3a/1, *şol* (kimesne) 10b/8

3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları

Asıl Sayı Sıfatları:

yüz biñ (dürlü koŗķular) 2b/11, *yedi* (cehennem) 2b/13, *beş* (vaķıt) 3a/10, *yılda bir* (ay) 3a/11, *üç* (ihlāş) 4a/9, *iki* (rek'at namāz) 5b/12, *biñ* (rek'at) 9b/3, *bir* (dirhem nafāķa) 10a/4, *kırķ* (dirhem altun) 10a/5, *yüz* (yıl) 14b/7, *toķsan toķuz* (bitisi) 15a/7, *yetmiş biñ* (dil) 18b/10, *biñ* (başı) 26b/2, *on biñ* (aķça) 33b/7, *üç yüz altmış* (lisānı) 48b/7, *seksen yıllık* (günāhın) 53b/7, *yedi kat* (gök) 61a/11, *beş vaķıt* (namāzdan) 106a/7,

Sıra Sayı Sıfatları:

evvel (cezāsi) 9a/3, *ikinci* (haķ) 12b/12, *üçüncü* (haķķ-ı 'abiddür) 12b/13, *altıncı* (haşlet) 27a/7, *ikinci* (gök) 49b/2, *üçüncü* (gök) 49b/3, *dördüncü* (gök) 49b/4, *beşinci* (gök) 49b/5, *altıncı* (gök) 49b/6, *yedinci* (gök) 49b/7, *evvelki* (gök) 49a/15

Üleştirme Sayı Sıfatları:

birer (miķdār) 2a/1, *ikişer* (yüz) 39b/8

3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

Metinde görülen belirsizlik sıfatlarından bazıları aşağıda sıralanmıştır.

her (bār) 6a/6, *bir* (āyetde) 1a/7, *niçe* (mühhim) 2a/5, *bütün* (fā'idesi) 2b/1, *digir* (hikāyet) 10b/9, *artık* (çäre yoķdur) 12b/11, *ba'zi* ('ulemā) 13a/1, *ayrık* (kimesne) 19a/12, *birkaç* (zamāna) 40a/14, *birmiķdār* (şığır) 40b/2, *fülān* (kimesne) 50a/7, *hiçbir* (ķılı) 57b/8, *biriki* (bölügin) 59b/5, *nice* (yıl 'amelden) 83a/1, *ķamu* (kāfirler meķhūr) 96b/4

3.2.2.2.4 Soru Sıfatları

Metindeki soru sıfatları aşağıda sıralanmıştır.

her *ne* (zamān-ki) 1b/4, *ne kadar* (ḥayr) 4a/3, *kanḳı* (mü'min) 6a/5, *nice* (su'âlim) 7a/5, *nice* (dürlü tesbîḥ) 26b/4,

3.2.2.3 Sıfatlarda Pekiştirme

Sıfatlarda pekiştirme metinde iki yerde karşımıza çıkmaktadır:

topḥolu (kuş olur) 94b/9, *dürlüdürlü* (devlete) 2b/5

3.2.3 ZAMİRLER

3.2.3.1. Kişi Zamirleri

Metinde kişi zamirlerinin hepsi kullanılmıştır. Kullanıldığı yerler ve kullanım şekillerinden bazıları aşağıda sıralanmıştır:

benden (selām eyle) 25b/13, *benüm* (katımda dünyā) 63b/2, *baña* rahmet 7b/14, *sen* bunuñ-içün 4a/15, *saña* iki nesneden 32a/14, *aña* (ḥarām ola) 25b/3, *anuñ* (günāhına) 28b/8, *anı* (men' i ider) 11b/5, *anıñ* (gibiye) 12a/4, *biz* (daḥı) 66a/4, *bizüm* (Rabbümüz) 106b/13, *sizi* (cennete) 12a/11, *siziñ* (gibi) 5a/13, *anlar* (şalavāt vermeye) 49b/12, *anlarıñ* (şalavātı) 53a/4, *aña* on biñ 61a/4,

3.2.3.2. İşaret Zamirleri

bu (düşdi-ki) 1b/1, *bunu* (dise-ki) 5a/1, *bunda* (zıkr iddüm) 41b/13, *bundan* (‘ aceb saña) 86b/11, *şunu* (dileriz kim) 17a/9, *şol* (kadar ferah) 6a/2, *anı* (san) 7b/3, *andan* (şoñra) 3a/10, *bunlarıñ* (niyyetleri) 82b/8, *şunlardan* (olurlar) 10b/115, *anlarıñ* (niçesi) 5a/7

3.2.3.3. Dönüşlülük Zamirleri

Metindeki dönüşlülük zamirleri ve kullanımları aşağıda gösterilmiştir:

kendözi (zıkr eylemiş) 27a/5, *kendi* (fazlı) 98a/15, *kendü* (vaşfi) 28a/6, *kendiñe* (ne şanarsañ) 7b/3, *kendüsi* (kimiñ olduğın) 67b/10, *kendüye* (tābi' eylemek) 87b/2

3.2.3.4. Soru Zamirleri

Metinde görülen başlıca soru zamirleri aşağıda sıralanmıştır.

ne (idügi) 1a/13, *kimin* (kendüne kalup) 4a/7, *kim* (‘ amel taḥṣīl) 6b/12, *nedir* (su’ālīñ) 7a/6, *kanḳısı* (ile başlasa) 25a/1, *ḳanda* (bulduñ) 40b/4, *ḳanı* (gelsün) 56b/11, *ni* (vāḳıf olurlar) 49b/2

3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri

Metinde kullanılan bazı belirsizlik zamirleri ve geçtiği yerler aşağıda sıralanmıştır.

kimseye (bāḳī) 1b/1, *birisiñ* (va‘ desı) 1b/4, *şeyler* (cem‘ eyledim) 1b/13, *niçesi* (faḳırlerdir) 5a/7, *ba‘ zılar* (eydir) 7a/7, *biri* (‘ ömri ziyāde) 8b/15, *kimse* (cemī‘) 11b/10, *dükelisini* (yarlıgadam) 18a/11, *ğayrınıñ* (muḥabbetini) 21a/3, *birisi* (olsa) 48a/6, *biri birine* (beñzemez) 48b/9, *ğayrıda* (rivāyet) 60a/8, *hergez* (sen itdügüñ gibi) 71a/3, *ḳamu* (ferište ola) 93b/9

3.2.4. ZARFLAR

Fiillerin, fiilimsilerin veya kendi türünden sözcüklerin anlamını çeşitli yönlerden tamamlayan zarflar metinde; yer-yön, zaman, durum, miktar ve soru zarfları olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.2.4.1. Yer-Yön Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları yer-yön bakımından tamamlayan sözcüklerdir. Metinde geçen yer-yön zarfları aşağıda sıralanmıştır:

yuḳardan (raḫmet yağmuru) 14a/3, *aşağdan* (hızmet) 14a/4, *yuḳaru* (ḳaldurup) 46b/8, *taşra* (çıḳamadı) 69b/3, *içerü* (girüp) 89b/12

3.2.4.2. Zaman Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları zaman bakımından tamamlayan bu sözcüklerden bazıları metinde aşağıdaki gibi kullanılmıştır:

imdi (evvelki du‘ āyı) 36b/8, *şoñra* (tevbe itse) 11b/8, *evvel* (dünyā yüzünde) 1b/8, *neḳatı* (unuddıñız) 5b/2, *yarınḳıyāmetgününde* (miskīn ile) 7b/7, *dā‘im* (ölmeği aḳadur) 7b/8, *hergice* (abdest) 8a/14, *birlaḫza* (oturmağın) 9b/14, *eşidicek* (eyitdi) 10a/13, *nā-gāh* (mevt yetişse) 10b/5, *hemān* (ol kişi) 11b/12, *aşla* (günāh işlemek) 12b/7, *hergün* (yüz kerre istiğfār iderin) 13b/4, *pes* (ne zaman) (Tañrı te‘ ālā buyurdu-kim) 19a/8, *andañşoñra* (vefāt itse) 22a/1, *ba‘ de* (diye) 25b/2, *şoñragine* (geldi) 31a/15, *henüz* (namāzından) 32b/8, *şabāh* (üç kerre) *aḫşam* (üç kerre) 35b/15, *yene* (meşğül olmaḳ) 47a/2, *andan* (çıḳdı) 69b/3, *yarın* (tamu ḳapusunda ḳalḳan ola) 93b/9, *pesimdi* (tevbe farz oldu) 12a/11

3.2.4.3. Durum (Hâl) Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları durum bakımından tamamlayan sözcüklerdir. Metinde geçen durum zarflarından bazıları aşağıda sıralanmıştır:

eyle(olsa)1b/7, *sögesöge*(dergâha varduklarında)5b/8, *tez*(unuddınız)5b/2, *girü*(edâ itmektür) 12b/11,*böyle*(naql itdugin) 28a/15,*örüdürurken*(bevl iden) 74b/13,*tez*(geldiñ) 77a/12,*yanar*(gördi) 77b/7,*yayılmış*(turur) 91a/12,*şafşaf*(duralar) 103b/3,*girü*(bozam) 11a/10, *göre*(kıyās) 65b/10,*üzreola* 2b/8

3.2.4.4. Miktar Zarfları

Fiilleri, zarfları veya sıfatları miktar bakımından tamamlayan sözcüklerdir. Metinde kullanılan bazı miktar zarfları şunlardır:

birermikdâr(üründüleyüp)2a/1, *gâye*(ıraq yerde)3b/13, *nekat*(tez unuddınız)5b/2, *yine*(eyitdi)7a/12, *niçeker*(ol günâhı işlerse) 11a/13, *yetmişkez*(işlerse) 11b/3, *yüzkerre*(istiğfâr iderin) 13b/4, *üçyüzaltmışkerre*(nazar ider) 13b/10, *dahl*(latîf oldı) 80b/4, *kat*(ıssı günlerde) 16a/4,

3.2.4.5.Soru Zarfları

Fiillerin anlamını soru yoluyla tamamlayan zarflardır. Metinde kullanılan soru zarflarından bazıları aşağıda gösterilmiştir:

niçün(gâfilsin) 24a/1, *kaçan*(döşege düşseñ) 23a/12,*nice*(kılayın) 28a/8,*niçe*(seniñ olur imiş) 67a/3,*neye*(ağlarsın) 100b/6,*ni*(beş biñ kez) 49b/6, *nicesin*(iy qarındaş) 66a/12, *ne*(gökçek cemâlin) 56a/7

3.2.4.6. Üstünlük Zarfları

eñšoñ(bu cihân fânîdür)1b/1, *eñ* āsānı ğamm 37b/13, *çok* (itmek gerekdür)2b/11,*çokçok*(dimek) 20a/10

3.2.5. EDATLAR

Tek başlarına anlamları olmayıp başka sözcüklerle öbikleşerek anlam ve görev

kazanan, yeni anlam ilgileri kuran bu sözcükler;metinde çekim edatları ve

kuvvetlendirme edatları olarak görülmektedir.

3.2.5.1. Çekim Edatları

Metinde görülen bazı çekimedatları ve kullanıldıkları yerler aşağıda gösterildiği gibidir:

hak-ıla 67b/12, gelmedi *gibi* 1b/7, olmak *içün* 1b/13, olmadığından *çü*2a/12, şey'i *ile*2a/12, *yalınuz* bu zikir 2b/9, olduğu *deñlü* 3a/4, siziñ *gibi* 5a/13, rahmet nazarıyla 13a/8, mağribe *degin* 18b/8, tevbe *birle* 23a/4,dünyā gögi *ķadar* 30a/4,itmege *ķadir degilem* 35b/6,aķşama *ķarşu* 40b/1,olsa *ancaķ* benimle cennete 48a/7,ķiyāmete *dek* aña 50b/5,köpügi *deñlü* 54a/5, *benümle*bile hullei 60b/1,*ancaķ* seniñ rüḥ-u şerifine 68a/6, şol *ķadar* vüs' at 69a/3,ķuş *yalınzca* 'arş altına 78b/13,*işte* şimdi seni bildim 65b/7, şiddiķi rahmetullāhu 'aleyh*bile*idi 70b/12

3.2.5.2. Kuvvetlendirme Edatları

kitāblardan *daḥı* 1b/15, 'ibādet *daḥı*2b/10,müslimānları bile 5a/6, didügin *bile* dimemek 74b/15

3.2.6. BAĞLAÇLAR

Tek başlarına anlamı olmayan, anlamca birbiriyle ilgili cümleleri veya cümlede görevdeş sözcük ve söz öbeklerini bağlamaya yarayan bağlaçların metinde geçenleri ve bazı örnekleri aşağıda sıralanmıştır. Bunlardan en çok kullanılanları; *daḥı, eger, çün, ki, kim, ve, ammā, ya* 'nī bağlaçlarıdır. Bu bağlaçlardan *ve* bağlacı *vü, ü* biçiminde, *çün* bağlacı *çün-ki* ve *çün-kim* biçiminde kullanılmıştır.

buna *daḥı* müdāvemet 37a/1,kelimātı eyit-*ki* 32b/10, gözsüzlükten *ve* kabāyılardan 32a/5, eyledim *ve egerçe* bunda2a/9, ola *ammā* ol2b/8, bilmek *ve daḥı*harām 3a/15, gerekdür *eger* var3b/7, yazılmaz *yāḥūd* ol kimse3b/13, bitüre *nitekim*Ḥazreti Resülullāh 6b/1, *ya* 'nīḤazreti Resülullāh 6b/8, buyurmuşdur *kim* dünyā 6b/9, 'ömrüm *vü* çok tã' at8a/9, bulına *zirā* ḥaķ 10b/5, *egerçi* ol günāhı 11b/2, ķorkup *veyā* utanup13a/13, şadaķadan *yā* bir loķmadan5b/1,olmaz *meger* bir kimesne 22b/4,ķatlıdur *lākin* aģaķdan 25b/14,eydir*iger* bir kimesneye 27b/10,olsa-*daḥı*ķaķ 28b/9,ḥamd *ü* şenā 30a/12,eyleye *tā kimḥaķ* te'ālā 30b/15,ideyim-mi *beli* yā resülullāh 37a/10,bunları *bile* sürmüş 40b/3,ben-*de* bilmem 40b/11,getürdüm *ancaķ* ta' accüb iderem 40b/11,geldim *meger* eskiden 40b/13,anasına *veyāḥūd* birine 51b/1, olur *nite-ki* balıķ 57a/4,yazılmışdır *çün-kim* bir kimesne 57b/10,cennete *bile* gire 61b/2,*ne ... ne* 62a/5,belā *vü* ğurbetde 80b/6,*hem* bu deñlü 91b/9,āyetidür *zirā ki* rahmetullāh 105b/5,gerekdür *ḥattā*Ḥazreti

Resülullāh 107b/4, olur *illā* meger īmān 11a/5, ider *eger* günāhiñ üzerine 11a/12, eydir *ger* Tevrātı 82a/3, gerekdür *zīrā* āḥiretde2b/11, *çünki* bāğçe 14a/12, ide *çünki*yāmet 18b/13,*gerek ...gerek* 42b/5,ben-*debilmem* 40b/11, turpyemek-*de*70a/5

3.2.7. ÜNLEMLER

Metinde geçen ve türlü duyguları anlatmaya yarayan ünlemler aşağıda sıralanmıştır:

tā böyle *zevk*12b/7, *ey* ev şahibleri5a/12, *yā* resülullāh7a/4, *iy* mü'min olan 12a/5, iydeler ki *be-hey* kişi 77a/12, *hay* müslimān koñşumuñ 91a/3

3.2.8. FİLLER

3.2.8.1. FİİL ÇEKİMİ

3.2.8.1.1. Kişi Ekleri

Metinde kullanılan zamir kökenli ve iyelik kökenli kişi ekleri şu şekildedir:

► Zamir Kökenli Kişi Ekleri:

+Am	<i>depredirem</i> 32b/14, <i>korqaram</i> 11a/10, <i>getürmezem</i> 72b/11, <i>iderin</i>
+In	<i>korqarin</i> 44a/5, <i>şuvarurin</i> 98b/10
+sIn, sUn	<i>ağlarsın</i> 100b/6, <i>yirsün</i> 86b/13
+Ø	
+Iz, +Uz	<i>viririz</i> 11a/11, <i>dilemeziz</i> 17a/9, <i>qaldırmazız</i> 55b/8, <i>oluruz</i> 39b/14
+vUz	<i>diyevüz</i> 17a/10
+sIz,	<i>oquyasız</i> 108a/5, <i>üşenirsiz</i> 95a/7, <i>buyurursız</i> 41a/8
+lAr	<i>şorırlar</i> 109b/6, <i>bağışlayalar</i> 78b/4, <i>eydeler</i> 94a/11

► İyelik Kökenli Kişi Ekleri:

+(A)m	<i>şıgdım</i> 14a/15, <i>itdim</i> 49b/10, <i>açığırsam</i> 44a/10, <i>götürsem</i> 90b/3
+ñ	<i>dilerseñ</i> 106b/4, <i>bildiñ</i> 65a/1, <i>olursañ</i> 100b/7, <i>olaydıñ</i> 80a/8
+Ø	
+K	<i>didik</i> 63b/4, <i>ummazdı</i> 5b/2
+ñUz	<i>unuddıñız</i> 5b/2, <i>itmediñüz</i> 17a/12, <i>itmeseñiz</i> 63b/5

+lAr *oldılar*80b/13, *geldiler*56b/5, *varsalar*44b/14, *virse*ler53b/15

3.2.8.1.2. Basit Çekimler

3.2.8.1.2.1. Bildirme Kipleri

Metinde görülen basit zamanlı bildirme kipi ve kişi çekimlerinin bazı kullanımları aşağıda gösterilmiştir.

► *Belirli Geçmiş Zaman (-dI, -dU):*

Teklik I. Şahıs	: <i>şığdım</i> 14a/15, <i>didüm</i> 51b/2
Teklik II. Şahıs	: <i>bildiñ</i> 65a/1, <i>iddiñ</i> 79b/11, <i>getürdüñ</i> 40b/10
Teklik III. Şahıs	: <i>düşd</i> 97a/12, <i>uğradı</i> 89b/12, <i>gelmedi</i> 1b/7
Çokluk I. Şahıs	: <i>didik</i> 63b/4, <i>otururdık</i> 34a/15, <i>idük</i> 5a/14
Çokluk II. Şahıs	: <i>çıkdiñuz</i> 17a/5, <i>unuddiñız</i> 5b/2, <i>giddiñüz</i> 17a/4
Çokluk III. Şahıs	: <i>buldılar</i> 25a/5, <i>getürdiler</i> 12a/9, <i>oldular</i> 55b/12

► *Belirsiz Geçmiş Zaman (-mIş; -Up dUr / Up durur):*

Teklik I. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.
Teklik II. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.
Teklik III. Şahıs	: <i>kalmamış</i> 4a/12, <i>getirmemiş</i> 90b/15, <i>olmuş</i> 77a/10 <i>yaradupdur</i> 18a/13
Çokluk I. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.
Çokluk II. Şahıs	: <i>dimişsiz</i> 65b/3
Çokluk III. Şahıs	: <i>buyurmuşlar</i> 22b/7, <i>buyurmuşlar</i> 73a/7, <i>olup dururlar</i> 22a/1

► *Geniş Zaman (-Ar, -ArIn, -Ir, -Ur, -r, -(mA)z):*

Teklik I. Şahıs	: <i>korğaram</i> 11a/10, <i>yazaram</i> 58a/9, <i>korğarın</i> 44a/5, <i>turmazın</i> 105b/12, <i>şuvarurın</i> 98b/10, <i>iderin</i> 13b/4, <i>viririm</i> 49b/9, <i>dilerüm</i> 7b/6, <i>iderem</i> 61b/14, <i>taşuram</i> 67a/3, <i>bilürem</i> 108b/1
-----------------	---

Teklik	II.	Şahıs
		: <i>ağlarsın</i> 92a/4, <i>yirsün</i> 86b/13, <i>yarlıgamazsın</i> 19b/11, <i>buyurırsın</i> 18b/1, <i>oğursun</i> 87a/13, <i>depredürsün</i> 33a/13
Teklik III. Şahıs		: <i>yuyar</i> 105b/13, <i>görer</i> 65a/11, <i>ider</i> 67a/2, <i>olur</i> 68b/9, <i>gelür</i> 90a/8, <i>beñzemez</i> 48b/9, <i>çurtulmaz</i> 3b/14
Çokluk I. Şahıs		: <i>kaldırmazız</i> 55b/8, <i>dileriz</i> 17a/9, <i>viririz</i> 11a/11, <i>dilemeziz</i> 17a/9, <i>oluruz</i> 39b/14
Çokluk	II.	Şahıs
		: <i>olursız</i> 92b/12, <i>buyurursız</i> 41a/8, <i>üşenirsiz</i> 95a/7, <i>özlersiz</i> 5b/15
Çokluk III. Şahıs		: <i>yaparlar</i> 20a/9, <i>giderler</i> 78b/13, <i>olurlar</i> 103a/11, <i>virürler</i> 63a/13

► **Şimdiki Zaman (-yor, -yorır/-mAQT):**

Metinde fazla kullanılmayan bu ek ‘*döküliyor* 91a/14’ kullanımının dışında ayrı yazılmıştır. Ancak ayrı yazılmada kendinden önceki sözcükte güzel he (A) olması da göz önünde bulundurulmalıdır.

Teklik I. Şahıs	: <i>ideyorum</i> 41a/8,
Teklik II. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.
Teklik III. Şahıs	: <i>ide</i> <i>yorır</i> d90b/8, <i>ideyor</i> 40a/7, <i>dönderüyorur</i> 106a/14, <i>döküliyor</i> 91a/14
Çokluk I. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.
Çokluk II. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.
Çokluk III. Şahıs	: <i>ideyorlar</i> 67b/7

► **Gelecek Zaman (-IsAr, -AcAK, -IcAK) :**

Metinde sıkca kullanılan bu ek kip eki görevinden çok sıfat-fiil eki olarak kullanmış ve yardımcı fiillerle birleşik fiiller oluşturmuştur.

Teklik I. Şahıs	: <i>koyacağım</i> 31b/1, <i>gideceğim</i> 100b/9	
Teklik II. Şahıs	: Metinde örneği yoktur.	
Teklik	III.	Şahıs
		: <i>kalmayıcağ</i> 4a/4, <i>olacağı</i> 6b/15, <i>şorumayısar</i> 88a/2, <i>iletiser</i> 88a/3

- Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.
Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.
Çokluk III. Şahıs :*girüserler(dir)* 20a/9

3.2.8.1.2.2. Tasarlama Kipleri

► *İstek Kipi* -(y)A, -vUz, -Allm:

- Teklik I. Şahıs :*bozam* 11a/10, *ögem* 19a/7, *kopam* 7b/8, *olmayam* 7b/12,
Teklik II. Şahıs :*buluşasın* 65b/13, *varasın* 68b/15, *oquyasın* 33a/6,
yetişesin 61b/11, *unudasın* 70a/2,
Teklik III. Şahıs : *kop* 16b/9, *ola* 17a/1, *başlaya* 55a/5, *dileye* 54b/13
Çokluk I. Şahıs : *diyevüz* 17a/10
Çokluk II. Şahıs : *oquyasız* 108a/5, *irişesiz* 25a/8
Çokluk III. Şahıs : *bağışlayalar* 26b/6, *alalar* 77a/8, *geleler* 93b/11, *görel*
4a/11, *virme* 52a/3

► *Şart Kipi* (-sA):

- Teklik I. Şahıs :*itsem* 85b/7, *götürsem* 90b/3
Teklik II. Şahıs :*korğarsañ* 100b/13, *olsañ* 62a/9,
düşseñ 23a/12, *eyleseñ* 36a/13
Teklik III. Şahıs :*çığarsa* 20b/8, *dolsa* 11b/8, *getürse* 66b/5, *gürlese*
69b/12
Çokluk I. Şahıs : Metinde örneği yoktur.
Çokluk II. Şahıs :*kıyamazsañız* 5b/11, *itmeseñiz* 63b/5, *virseñiz* 93a/14
Çokluk III. Şahıs :*kosalar* 82a/4, *oqusalar* 103a/10, *itseler* 21a/11,
görseler 95a/1

► *Gereklilik Kipi* (-mAK gerek):

Gereklilik için kip ve kişi eki kullanılmamıştır. Gereklilik anlamı şart kipinden sonra ‘gerek’ sözcüğü kullanılarak veya ‘-mAK’ isim-fiil ekinden sonra ‘gerek’ sözcüğü getirilerek yapılmıştır. Ancak bu kullanımlarda kişi belirsizdir. ‘gerek’ sözcüğünün başlıbaşına fiil olarak ve bağlaç olarak kullanıldığı örnekler vardır: *bañagerekmez* 90b/6 ve *gerek ... gerek* 42b/5-6

almağ gerek 90b/9-10, *itmek gerekdür* 66a/3, *dimek gerekdür*
20a/10, *virme gerek* 75b/9, *uçsagerekdür* 78b/10, *itse gerekdür*
90b/5, *işitmek gerek* 108b/13

► *Emir Kipi -(y) AlIm, -(y) AlUm, -(y) AyIm, -(y) AyIn, Gll, -İñ, -ñ, -Uñ, -ñlz, -sUn, -sUnlAr, -Uz):*

Emir kipinin teklik üçüncü kişisi istek işleviyle de kullanılmıştır: *muştuluk olsun* 68a/10, *fidā olsun* 95b/13

Teklik I. Şahıs : *kılayın* 95b/6, *varayın* 91a/1, *ideyin* 4b/4, *vireyin* 33b/2, *kılayım* 44a/10, *dutayım* 90a/10, *ağtarayım* 91a/10, *yazayım* 100b/14, *olayım* 52a/14, *deyeyim* 86b/11, *göreyim* 89b/13

Teklik II. Şahıs : *kılgıl* 28a/7, *oķı* 28a/11, *san* 7b/3, *virgil* 92b/8, *bilgil* 12b/8, *yeme* 8b/5, *döndürmegil* 106b/14

Teklik III. Şahıs : *kosun* 75b/14, *olsun* 82b/6, *olmasun* 7b/1, *gelsün* 56b/11, *eylemesün* 96b/11, *virsun* 67b/9

Çokluk I. Şahıs : *ağlayalum* 93a/10, *kılalım* 25a/6, *virelim* 60a/5

Çokluk II. Şahıs : *ağlañ* 93a/8, *unutmañ* 5b/1, *dutuñ* 93a/12, *şanmañız* 12a/4, *biliñüz* 5a/12, *eyleñ* 55b/13, *gidiñ* 55b/1, *göndermeñ* 5b/6

Çokluk III. Şahıs : *olsunlar* 84a/12, *diksünler* 25b/15, *virsunler* 95a/4

3.2.8.1.3. Birleşik Çekimler

3.2.8.1.3.1. Hikâye

Teklik I. Şahıs : *görmedim idi* 80a/15, *yanardım* 77b/12, *inanmazdım* 87a/12, *virmezdim* 80a/8, *görmüş idim* 41b/8, *olaydı* 48a/15, *gideydi* 20b/9, *yazılısaydı* 105a/15

Teklik II. Şahıs : *olaydıñ* 80a/8

Teklik III. Şahıs : *geçürdiyidi*, *ide yorırdı* 90b/8, *oldı idi* 107b/14, *ider idi* 84b/13, *zāyi' olmuş-idi* 67a/14, *görünürdi*, *geleydi* *azmayaydı* *bağsaydı* *virmiş-idi* 95a/15

Çokluk I. Şahıs : *otururdık* 34a/15, *ummazdık* 5b/2

Çokluk II. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*kosalardı* 19a/15,*bulaydılar*94b/14

3.2.8.1.3.2. Rivayet

Teklik I. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Teklik II. Şahıs : Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*şaklar imiş* 67a/15, *diñler-imiş* 90b/13, *gider imiş* 67a/13, *olur imiş* 67a/3

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

3.2.8.1.3.3. Şart

Teklik I. Şahıs : *açığırsam*44a/10

Teklik II. Şahıs :*olursañ* 100b/7, *şanarsañ* 8a/2, *işlemişseñ* 23a/3, *dilerseñ* 59b/11

Teklik III. Şahıs :*olundıysa* 2a/10, *yıkdıysa* 4a/1,*kurursa*13b/13, *ölmüş ise* 3b/8,*dilemezse* 31a/4, *ekerse* 6b/10

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*tartarlarsa*32b/11, *şuvarırlarsa*13b/15,*girerlerse*52a/4

3.2.8.1.3.4. Bildirme:

Teklik I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Teklik II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Teklik III. Şahıs :*kimler giriserdir* 20a/4,*buyurmuşdır* 38a/6, *idinmişdir* 39b/2, *olunmuşdur* 47b/6, *dimişdür* 4b/6, *yaratmışdır* 19b/5,*olmuş durur* 60b/9, *konup göçmekdedir* 1b/2

Çokluk I. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk II. Şahıs :Metinde örneği yoktur.

Çokluk III. Şahıs :*girüserlerdir*20a/9,*buyurmuşlardır*22a/2

3.2.8.2. BİRLEŞİK FİİLLER

Bir fiil karşılama üzere birden fazla sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan sözcüktür. Metindeki birleşik fiiller genellikle bir isimle bir fiilin bir arada kullanılması yoluyla oluşmuştur. Fiillerle ve diğer sözcüklerle oluşan birleşik fiiller de vardır. Metindeki birleşik fiiller; adlarla birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, fiillerle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, yardımcı fiil gibi kullanılan fiillerle yapılan birleşik fiiller, olarak üç grupta değerlendirildi.

3.2.8.2.1. Adlarla Birleşik Fiil Yapan Yardımcı Fiiller:

Metinde 'buyur-, eyle-/iyle-, et-/it-, ol-, kıl-' gibi adlarla birleşik fiiller yapan yardımcı fiiller sıkça kullanılmıştır.

buyur-: *oқыyasın diyü buyurdı 30a/12, melege buyura 50b/3, ta' līm buyurdılar 65a/2, iltifāt buyurmadı 65a/11, dermān buyurup 108a/3*

eyle-: *gölge eyleye 104b/3, tevbe eylese 11b/11, azık eyle 17b/2, nazār eyleye 27a/8, ulu eylerin 36b/5, bay eyleye 9b/7, rica eyleyem 71a/4, cem' eyledim 1b/13, āsān eyleye 3a/2, dirlik eyle 8a/11, şefkat eyle 9a/8, teslīm eyleñ 55b/6, kabūl eylese 97a/8, murād eylese 104a/1, selām eyle 25b/13*

iyle-: *tekrīm iyle 93a/13*

et-: *murād etse 90a/3, işābet etmeye 39a/11*

it-: *rivāyet ider 4b/8, şükr itmekdür 8b/11, katl-i nefseitse 11a/4, tevbe iderin 13b/4, zikrullāh iderler 20b/13, nehy iderem 32a/14, şabr idiñ 55a/7, vezn idelüm 55b/7*

ol-: *borcuñ olursa 43a/13, dimekolur 37b/7, edāitmişola 37a/2, bolola 31a/5, tanık oluñ 19b/12, günāhsız olur 11b/13, āsān olsun 2a/13, bahāne olmaz 3b/15, ziyāniñ olmasun 7b/1, ğidāsı olduñız 17a/6, emr olına 55a/4, zikr olunsa 21a/8*

kıl-: *namāzı kılup 3a/11, nidā kılup 17a/2, dün namāzın kılmağdır 17b/13, namāz kılsa 22b/9, ne kılalım 25a/6, nazār kıla 25b/4, taħmīd kılğıl 28a/7, nice kılayın 28a/8, sadağa kılsa 33b/7*

i-: *vācib idüğini 35a/10, kim idüğini 56a/8, söz haṭā idüğün 108a/1*

3.2.8.2.2. Yardımcı Fiil Gibi Kullanılan Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller:

Yardımcı fiil gibi kullanılan fiillerle yapılan birleşik fiiller de vardır. Bu şekilde oluşan birleşik fiillerde genellikle sözcüklerden biri gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.

al-:

ābdest al- 75a/11, şatun alın- 5b/4-5, yolun al- 77a/7-8

bağla-:

şaf bağla- 84b/11

baş-:

kağem baş- 51a/12

bul-:

*şifā bul-*24b/4,*dermān bul-* 24a/10

çek-:

*peşīmānlık çek-*17a/15,*zaħmet çek-* 2a/14,*ħastelik çek-* 8b/9-10,*güçlük çek-* 66b/1

çıkar-:

yoldan çıkar- 87b/2

degür-:

selām degür- 92a/3-4

düş-:

yola düş- 80a/9,*döşege düş-* 23a/12

dök-:

yaş dök- 93a/8

gel-:

*ağır gel-*29b/8,*va‘desi gel-*1b/5,*yaqın gel-* 14b/12,*ħātırıñuzagel-* 70a/3, *başına gel-* 91a/8-9

getür-:

altın üstine getür- 82b/10-11,*fikrine getür-* 3a/3,*īmāngetür-* 86b/14

git-:

geçüp git- 82b/10, *göçüp gid-* 1b/6

gönder-:

şalavāt gönder- 49a/5,*selāmgönder-* 60a/3

göster-:

yir göster- 88a/7

götür-:

yüzünden perdeyi götür- 80b/2

gözle-:

elin gözle- 5b/15

iç-:

andîç- 62b/8

işle-:

günâh işle-23a/3, hayr işle- 13a/4

iriş-:

derecesineiriş- 25a/8

kal-:

ta' accübde kal- 40b/4

kat-:

ortak kat- 66a/2

kes-:

ümüz kes- 84a/8-9

kesil-:

içenlerdenkesil- 66a/1, idendenkesil- 66a/1, ortaqqatandankesil- 66a/2

koş-:

şerîk koş-3a/9

koy-:

uçmağa koy- 96b/15

tur-:

yayılmış tur- 90a/13

tut-:

oruc tut-3a/11, od tut- 22a/2

var-:

uyhuya var-80a/13, ölüm mertebesine var- 23b/11, fikrevar- 24a/1

ver-:

haber ver- 25a/8, şalavât ver- 63b/13

vir-:

tanıklık vir-, soñra selâm vir-75a/13, şalavâtvir- 65a/1, cevâbvir- 67b/9, mühlet vir- 72a/14, yol vir- 77b/3-4

yapış-:

eline yabış- 59a/9

yaz-:

kağıdyaz- ‘soru sor-’ 41b/6

yetiş-:

ecel yetiş- 23a/13, *mevt yetiş-* 10b/5

3.2.8.2.3. Fiillerle Birleşik Fiiller Yapan Yardımcı Fiiller

Zarf-fiille kullanılarak fiillerle yardımcı fiiller kuran birleşik fiiller de vardır. *gel-*, *ko*, *dur-*, *gör-*, *vir-*, *yoru-*, *dile*-fiilleri yardımcı fiil olarak kullanılarak birleşik fiiller yapmıştır. Bu fiiller tezlik, sürerlik, anlamları vermiştir. Bu yardımcı fiillerden *yoru-* hem yardımcı fiilolarak hem de ekleşerek şimdiki zaman eki olarak kullanılmıştır. *döküliyor* 91a/14, *ide yorırdı* 90b/8

*göredile-*94a/11,

*añadur-*7b/8,

eyliyege- 17b/3, *ıurugel-*72b/7, *ıurigel-*98a/8, *çıkgel-*90b/2

*diyegör-*27a/1,

*alıko-*1b/9, *alıko-*82b/13,

*alıver-*67a/4, *kılıver-*107a/1, *bitüriver-*6a/15,

ödeyivir- 42b/15, *alıvir-*68a/3, *şunuvir-*77a/15, *yapuvir-*105a/4, *kılıvir-*43a/4,

*dönderüyoru-*106a/14, *ideyori-*90b/8

3.2.8.3. ÇEKİMSİZ FİLLER

3.2.8.3.1. Ad-Fiiller

-mA, *-mAK*, *mekliK* fiillerden geçici adlar yapan eklerdir. Bu eklerin kalıcı adlar yaptığı örnekler az da olsa mevcuttur. Bunlar da önce (bk. *Fiilden Ad Yapma Ekleri*) değerlendirilmiştir.

-mA:

olun-maniñ 50b/13, *otur-mañiñ* 9b/11, *çek-meniñ* 9b/6, *di-mesi* 30a/11

-mAK:

ulaşmak 105b/4, *olmak* 106b/1, *ıutmak* 3a/11, *komamak* 3b/7, *şakınmak* 6b/15, *kılmağdan* 33b/5, *olmağa* 31b/14, *oğumağa* 39b/9, *çıkmamağa* 40a/7, *boğazlamağa* 41a/7, *itmek* 35a/10, *ödemek* 42b/8, *virme* 54b/4, *dimemek* 74b/15, *virmeğiñ* 9a/14, *bitürmeğiñ* 9b/3, *geçmege* 15a/4, *dimege* 31b/3

-mAkIK

dimeklik 33b/4, *itmekligiñ* 21a/2

3.2.8.3.2. Sıfat-Fiiller

-AcAK:

oķunacaķ ed^ı iyye-i2a/6, *ķartılacaķ şey* 15b/4, *oķuyacaķ* du^ı ā39b/4, *virilecek* nesne90b/5, *gidecek* yolum100b/8, *eyleyecek* mālī73a/10,

-(y)An:

olan kimesneye3b/9, *ķalan vāķı*^ı alar65b/10, *oķuyan* kimesne 79a/6, *gelen* fikriñden-ki 61b/5, *iden* biri namāz 74b/13, *diyen* ķul 18b/12

-Ar/-Ir/-r:

āgrır yerine75b/14, *güler* yüz7b/10

-dIK, -dUK:

ķanmaduđı yirden 31b/4, *olduğun* maķāmda 60a/13, *sevdüği* kimler 87b/3, *virdüği* şalavātdan 93b/13

-IcI:

göñüller *döndirici* pādişāh106a/8, *tevbe idici* ķullarını 10b/11

-mAz:

yaramaz ģōrluķ 8b/12-13,

-mIş:

yazılmış ģasenātı 56a/2, *şatunalınmış* esirler 5b/5, *geçmiş* günāhın 75a/4, anadan *ķođmış* şābī günāhsız 11b/13

3.2.8.3.3. Zarf-Fiiller

-A:

söge söge dergāha varduķlarında5b/8, *diyegör* 27a/1, *diye* buyurmuşdır 38a/11, *ķıkageldi* 90b/2,

-dIKdA, -dUKdA:

dāģil *olduķda*35a/6, *ģuzūrına varduķda*83a/8, *va*^ı *desigeldükdē*1b/5, *ı* *afv* *ola didükdē*92a/13

-dIKCA, -dUKCA:

dökdükçe 91b/1, *dedikçe* 26a/1, *viridikçe* 84b/12, *gezdikçe* 40a/1

-I:

alıkoym 1b/9, *ödeyivire* 42b/15, *aliver* 67a/4, *alivirdi* 68a/3, *alıkođuñ* 82b/13, *ıurı gelicek* 98a/8, *kılıver ki* 107a/1

-IcAK:

günolıcaık bir yere 90a/14, *yaticık* Tebareke süresin okusa 102b/11, *eşidicek* eyitdi 90a/9, *göricek* didi-ki 30a/8

-IncA:

āhıretekalınca 4a/3, *du^c āda añmayınca* 5a/7, *göz irince* 15a/8, *resülullāh demeyince* 14b/8

-ken:

Metinde -ken zarf-fiil eki 17 yerde kullanılmıştır. Bazı sözcüklere bitişik yazılırken bazı sözcüklerden ayrı yazılmıştır.

ıuvvet elde iken 1b/8, *örü dururken* 74b/13, *dirken* 90b/12, *defn olunurken*

103b/4, *hālde iken* 66a/11, *yaramaz iken* 12a/2

-mAdAn:

ıağılmadan 40b/10, *kalıımadan* 54b/2, *virmeden* 77a/6, *geçmeden* 77a/7

-mAdİn:

yerinden *ıurmadın* 106a/2, *ayağındürşirmedin* 76a/8, *kelām itmedin* 76a/8, *dereceyeirgürmedin* 76a/8

-mezden:

nüş itmezden evvel 1b/8

-U:

diyü buyurdi 31a/12, *sürüyü sürüyü* cehenneme 61a/15, *bol kıluvire* 43a/4, *köşk yapuvire* 105a/4, *ıuru* geldi 72b/7, *dönderüyorur* 106a/14, *berāti şunuvire* 77a/15

-Up:

ba^c de ıolaşup 91b/9, *gice okuyup* 103a/5, *şarābından getirüp* 103a/14, *mıkdār üründüleyüp* 2a/1

-UbAn:

ıizzet idüben 78b/12

-mİŖCA:

Sıfat-fiil ekiyle eŖitlik eki bir arada kullanılarak gibi ve kadar anlamı veren zarf-fiil iŖleviyle kullanılmıŖtır.

“günde bir kerre okusa yüz hālāyık āzād*itmiŖce* yüz / aē *doyurmiŖca* yüz yalıncaē *geydirmiŖce* yüz Ŗehīd / namāzı *kılmıŖca* ve yüz at ġazāya *virmiŖce* ve yüz kabūl / ġazā ve yüz miŖkāl altun Ŗadaēa *virmiŖce* ve Kāf daēı / aēırlıēınca ve yer gōk arası tōlunca Allāh te‘ālā anıñ defterine / Ŗevāb yaza” 33b/12-13-14-15 ve 34a/1-2. satırlarda bu ek ‘*Ŗevāb yaz-*’ sōzcük grubuna baēlanarak zarf-fiil iŖleviyle kullanılmıŖtır.

3.2.9. EK-FİİL

İsimlere ve isim soylu sōzcüklerin sonuna gelerek yūklem olarak kullanılmalarını saēlayan ayrıca basit fiillerden birleŖik zamanlı fiil yapan bu ek, metinde isimlerden sonra ve basit ēekimli fiillerden sonra gōr÷lmektedir. Basit ēekimli fiillerden sonra gelenlere daha Ŗnce (bk.BirleŖik ēekimler) deēinilmiŖtir. Burada sadece isimlere gelen ek fiilin metindeki bazı kullanımları gōsterilecektir.

Gōr÷len GeēmiŖ Zaman

var-idi 95a/13, *yoē-idi* 40b/15

Ŗērenilen GeēmiŖ Zaman:

var-imiŖ 91a/4, *altun imiŖ* 91b/4, *bende imiŖ* 91b/5, *dīn imiŖ* 91b/5, *meŖēul imiŖ* 69b/2, *mūnāfık imiŖ* 80a/12, *aēmaē imiŖ* 90b/14

GeniŖ Zaman ve Ŗimdiki Zaman

ēullarımdır 94a/13, *Ŗıfatımdır* 101b/13, *benimdir* 67a/1, *ēulumdur* 94a/1, *seniñdir* 87b/5, *kuŖuñdur* 20a/3, *vardır* 20b/1, *birisidir* 4b/5, *degildir* 65b/9, *yoēdur* 89b/9, *ēoēdur* 9b/1, *oēumaēdur* 17b/12, *tatlıdur* 25b/14, *d÷rl÷d÷r* 12b/9, *gōñ÷ld÷r* 13b/9, *sōzd÷r* 25a/1

Ŗart Kipi

yoēsa 9a/12, *yoē-ısa* 69a/1

SONUÇ

Metin zengin bir söz varlığına sahiptir. Dizindeki madde başlarını esas alarak yaptığımız sayıma göre metindeki sözcük sayısı 2229'dur. Alıntı sözcüklerin Türkçe eklerle genişletilmiş biçimini de dâhil edersek, metindeki sözcüklerin yaklaşık % 42'sinin Türkçe (923) sözcüklerden oluştuğunu söyleyebiliriz. Ancak bu hesaplamada özellikle Arapça sözcüklerin birbirine benzeyen (müennes ve müzekker) kullanımlarının da ayrı madde başı olarak alındığını göz önünde tutmak gerekir.

Metin, *ancılayın, ayrık, bay, birle, biti, Çalab, degür-, depret-, dürşir, dükeli, gökçek, ıssı, ıssi, irgür, kaçan, kanı, kanğı, kankı, kendöz, kığırıl-, kimesne, sağış, sın-, tamu, uğrı, uçmak, yapuk, yarak, yegrekgibi* eskicil sözcüklerin yanında; *-dAsI, -UpdUr, -mİşdUr, -UbAn, -In (I.teklik şahıs geniş zaman), -IsAr, -vUz, -(y)AyIn*, gibi bazı gramer yapılarını da korumaktadır.

Dua konulu metnin özellikle filler açısından oldukça zengin olduğu gözlenmektedir. Bunun yanında kısa öykücüklerin anlatıldığı bölümlerde yazıldığı dönemin dil özelliklerinden örnekler fazlasıyla mevcuttur. İsim, sıfat, zarf gibi sözcük türleri açısından zengin bir metin olduğunu söylemek mümkündür. Ancak gerek metnin konusu, gerekse yazıldığı dönemin etkisiyle yabancı sözcüklere (Arapça-Farsça) de sıkça rastlanmaktadır.

Metinde geçen alıntı sözcüklerin çoğu Arapça *āhīret*, *‘amel*, *āyet*, *cehennem*, *defter*, *emīn*, *māl*, *melek*; Farsça *meyve*, *mühür*, *namāz*, *perde*, *siyāh*, *şehir*, *taht*, *çoban* gibi günümüzde de kullandığımız sözcüklerdir ve Arapça, Farsça sözcüklerin çoğu İslâm diniyle, inançla ilgili sözcüklerdir. Ancak Arapça *ṭayrān*, *teşehhüd*, *ta‘zīm*, *vākī‘a*, *zā‘il*, *‘akab*, *beşāret*, *cer‘*; Farsça *çü*, *dīdār*, *dūzeh*, *ferište*, *giryān*, *hāb* gibi günümüzde fazla kullanılmayan sözcükler de hayli fazladır. Metinde Rumca (2), Fransızca (1) ve İtalyanca (1) sözcüklere de rastlanmıştır.

Dil bilgisi açısından metinde şu özellikler ön plana çıkmaktadır:

Metinde ölçünlü bir yazım yoktur. Gerek Türkçe sözcüklerin kök ve gövdelerinde gerekse eklerde ikili yazılışlara sıkça rastlanmaktadır. Türkçe sözcüklerde; *aḥsır-/aḥsır-*, *bitü/biti*, *çıyan/çayan*, *de-/di-*, *doğrı/toğrı*, *dolı/tolı*, *doyumluk/toyumluk*, *dudak/ṭudak*, *en-/in-*, *eriş-/iriş-*, *erte/irte*, *eşid-/işid-*, *eyle-/iyle-*, *geçir-/geçür-*, *kardeş/karındaş*, *kanğı/kankı*, *kuş/kuş*, *ne/ni*, *tartıl-/tartıl-* ikili yazılışı olan sözcüklerden bazılarıdır. (bk. 1. Yazım Özellikleri) Metinde *kendi/kendöz/kendüs* sözcüğünün üç farklı yazılışı vardır.

Metinde yabancı sözcüklerde de ikili yazılışlara rastlanmaktadır. Yabancı sözcüklerde; *ahd/aḥd*, *beyāban/biyābān*, *diger/digir*, *emr/imr*, *esnād/isnād*, *faḳīrlık/faḳīrlık*, *ḥalāyık/ḥalāyık*, *ḥelāl/ḥelāl*, *peyğanber/peyğanber* ikili yazılışı olan sözcüklerden bazılarıdır.

Metinde ünlüleri genellikle harekeyle gösterilmiştir. Ünlülerin az da olsa harfle gösterildiği de olmuştur. Ünlülerin yazımında ikili yazılışlara sıkça rastlanmaktadır. (bk. 1.1. Ünlülerin Yazımı)

Metinde ünsüzlerinin yazımında da belli bir ölçün olduğunu söylemek mümkün değildir. (bk. 1.2. Ünsüzlerin Yazılışı)

Metinde *ki* bağlacı (ك) ve (ك) şeklinde yazılmıştır. Metinde *ki* bağlacı genellikle bitişik yazılmıştır. Ancak Arap alfabesinde kendinden sonraki sözcüğe bitişik yazılmayan sözcüklerden sonra gelen *ki* bağlacı doğal olarak ayrı yazılmıştır. Bunun yanında kendinden sonraki harfe bitişik yazılan harflerden sonra geldiği hâlde ayrı yazılan *ki* bağlacı da vardır. Metinde bitişik yazılan *ki* bağlacının yazımı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir. Metinde diğer birçok yazılışta olduğu gibi *ki* bağlacının yazılışında da belli bir ölçün söz konusu değildir. (bk. 1.3.1. *ki* (ك/ك) Bağlacının Yazılışı)

Metinde *kim* bağlacı (ك) ve (ك) şeklinde yazılmıştır. Metinde *kim* bağlacının bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Metinde bitişik yazılan *kim* bağlacının yazımı kısa çizgi (-) ile gösterilmiştir. (bk. 1.3.2 *kim* Bağlacının Yazılışı)

Metinde *dahı* bağlacı ölçünlü olarak kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır. (bk. 1.3.3. *dahı* Bağlacının Yazılışı)

Metinde *da*, *de* bağlacı sadece iki yerde kullanılmış ve kendinden önceki sözcüğe bitişik yazılmıştır. (bk. 1.3.4. *da*, *de* Bağlacının Yazılışı)

Metinde *ile* edatının *ile*, *birle* şeklinde kullanımları vardır. *ile* edatı önlük-artlık uyumuna uymuştur. Bitişik ve ayrı yazıldığı örnekler vardır. Yazımda bir ölçün yakalamak için bitişik yazılan *ile* edatı kısa çizgiyle (-) gösterilmiştir. (bk. 1.3.5. *ile* Edatının Yazılışı)

Metinde *bile* sözcüğü *dahi* anlamında veya *da/de* bağlacının yerine kullanılmış ancak bir yerde *ile* yerine kullanılmıştır. (bk. 1.3.5. *ile* Edatının Yazılışı)

Metinde kullanılan *birle* edatı ise kendisinden önceki sözcükten daima ayrı yazılmıştır. (bk. 1.3.5. *ile* Edatının Yazılışı)

Metinde *i-* ek fiilinin bitişik ve ayrı yazılmış şekilleri vardır. Eğilimin daha çok bitişik yazma şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. (bk. 1.3.6 *i-* Fiilinin Yazılışı)

Metinde *ol* ve *şol* gösterme sıfatlarının da ayrı ve bitişik yazıldığı örnekler vardır. Gösterme sıfatları genellikle ayrı yazılmıştır. (bk. 1.3.8. *ol* Gösterme Sıfatının Yazılışı) Metinde *şol* sözcüğünün zamir olarak kullanıldığı örnekler de vardır. (bk. 3.2.3 Zamirler)

Metindeki en önemli ses özelliklerinden birisi kök hecede bazı sözcüklerdeki *kapalıé* nin *üstünlü ye* ile yazılmış olmasıdır. Ancak bu *de-*, *ye-*, *giñ* gibi bazı sözcüklerle sınırlıdır ve metnin geneline yayılmış bir durum söz konusu değildir. Dolayısıyla bu örneklerden yola çıkarak *kapalıé* nin yazımıyla ilgili bir genelleme yapmamız mümkün değildir. Metinde *kapalı é* ile yazılması muhtemel sözcüklerin

(*de-/di-, ye-/yi-, ver-/vir-, eyle-/iyle-, ey/iy, et-/it-, gen/gin, en-/in-, erte/irte, yeşil/yişil*) birçoğunda ikili yazımlar söz konusudur. (bk. 2.1.1. Kök Hecede e/é/i)

Metinde önlük-artlık uyumu *-mA* Kısim-fiil ekinin *getürmağa* 95a/7 sözcüğündeki yazımı dışında oldukça sağlamdır ve *-ki,-ken* ekleri dışında bütün eklerde uyum görülmektedir. (bk. 2.1.2.1. Önlük-Artlık Uyumu) Ancak düzlük-yuvarlaklık uyumunda böyle bir genellemeden söz etmek mümkün değildir. Metinde sözcük tabanlarında *‘+sIn teklik II. şahıs eki, -Iş, -Uş Fiilden Fiil Yapma Eki*’eki dışında bütün kullanımlarda düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan ek yoktur. İkili yazımlar da görülmektedir. (bk. 2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu)

Metinde söz başındaki bazı Türkçe sözcükler *medli elifle* yazılmış olsa da bu kullanımlar ünlü uzunluklarıyla ilgili birçıkarımda bulunmaktan uzaktır. (bk.2.1.3 Ünlü Uzunlukları)

Metinde sözcük köklerinde türeme sırasında ve ekleme sırasında görülen ünlü düşmeleri vardır. Sadece *yalmıñuz* 17b/2 ve *uğurladı (çaldı)* 66b/15 sözcüklerinde ünlü düşmesi olmamıştır. Ekleme sırasında *göñüli, göñülüñ* 21a/6 sözcüğünde de ünlü düşmesi olmamıştır. (bk. 2.1.4. Ünlü Düşmesi)

Metinde ünlü türemesi yabancı sözcüklerde görülmektedir. Türkçe sözcüklerde ünlü türemesi olan sözcük yoktur. (bk. 2.1.4.5. Ünlü Türemesi)

Birkaç sözcükte ünlü birleşmesi de görülmektedir: *bu+öyle > böyle* 90b/11, *şu+öyle > şöyle* 75b/9, *uş+imdi > şimdi* 91b/4, *ne+ise+ne > nesne* 90b/5, *kendi+özü > kendözi* 27a/5 (bk. 2.1.4.6 Ünlü Birleşmesi)

Metinde ünsüz düşmesi *güccük* 18a/9, *getürmek* 91b/15, sözcüklerinde görülmektedir. *şo/41b/3 > ol* 104a/7, *birle* 100a/13 > *ile* 18a/11 sözcüklerinin ise her iki kullanımı da vardır. (bk. 2.2.2. Ünsüz Düşmesi)

Metindeki ünsüz türemeleri çoğunlukla ekleşme sırasında iki ünlünün yan yana gelmesiyle oluşmuştur. Ancak *-n- türemesinde bu-n-larıñ* 47a/15, *kıtır-n-da* 99b/12, *şomlığı-n-dan* 11b/14 örneklerinde olduğu gibi iki ünlü arasında olmamasına rağmen ünsüz türemesi olduğu görülmektedir. Ayrıca *ıs-ı > ıs-s-ı* 16a/4, *is-ine > is-s-ine* 72a/13 sözcüklerinde ikizleşme yoluyla ünsüz türemesi olmuştur. (bk. 2.2.3. Ünsüz Türemesi)

Metnin genelinde ünsüz uyumu yoktur. Ancak *elbette* 67a/4, *cennette* 105a/7 sözcüklerinde ünsüz uyumu vardır. Bu sözcükler şeddeyle yazılmıştır. (bk. 2.2.4. Ünsüz Uyumu)

Metinde kullanılan yapım ekleri sözcük yapımı başlığında verilmiştir. Bunlardan *+An, +(n)cIIAyIn, +der, +rAk, +te, -em, -gür-, +var-, -IrgA-* gibi eklerin eskicil özellikleri olan ekler olduğunu söyleyebiliriz. Bu eklerin günümüzde fazla kullanım alanı yoktur. (bk. 3.1.1. Yapım Ekleri)

Metinde çoğul eki olarak *+IAr* eki kullanılmıştır. (bk.3.2.1.1.1. Çokluk Eki) İyelik eklerinin bütün kişileri metinde kullanılmıştır. Teklik III. Şahıs iyelik ekinin bazı kullanımlarında ek yığılması olduğu görülmüştür. (bk. 3.2.1.1.2. İyelik Ekleri)

Metinde sıfat, zamir, zarf, bağlaç ve edat gibi sözcük türleri sıkça kullanılmıştır. Sıfatların hemen hemen bütün türleri(*bk. 3.2.2. Sıfatlar*), zamirlerin bütün kişileri(*bk. 3.2.3 Zamirler*) ve zarfların bütün çeşitlerinin(*bk. 3.2.4. Zarflar*)metinde bulunduğunu söylemek mümkündür. Türkçe edat(*bk. 3.2.5. Edatlar*) ve bağlaçların(*bk. 3.2.6. Bağlaçlar*) yanında yabancı dillerden dilimize giren edat ve bağlaçlara dasıkça rastlanmaktadır. Metinde ünlemleri örnekleyen birkaç kullanım da söz konusudur. (*bk. 3.2.7. Ünlemler*)

Metin birleşik fiiller açısından zengindir diyebiliriz. Metinde; *adlarla birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, yardımcı fiil gibi kullanılan fiillerle yapılan birleşik fiiller, fiillerle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller* sıkça kullanılmıştır. (*bk. 3.2.8.2. Birleşik Fiiller*)

Türkiye Türkçesinde *-Ip, -Up, -p* olarak kullanılan zarf-fiil ekinin metinde - *UbAn* yapısının kullanılmış olması dikkat çeken gramer özelliklerinden birisidir. (*bk. 3.2.8.3.3. Zarf-Fiiller*)

Gerek konusu gerek yazıldığı dönem itibarıyla yabancı sözcükler fazlaca kullanılmış olsa da eskicil özellikleri, fiil, isim, sıfat, zamir, zarf, edat ve bağlaçların kullanımı açısından zengin bir söz dağarcığına sahip olması metnin dikkat çekici özelliklerindedir. Metnin yazıldığı yüzyılı kesin olarak bilemesek de XVI.yüzyıldan sonra yazılmış olması kuvvetle muhtemeldir. İslâm'da duanın, salavatın ve surelerin yeri ve önemi üzerinde duran metinde, duaların, salavatın, kelimeyi tevhidin, surelerin fazileti üzerine çeşitli kısa hikâyeler de anlatılmıştır. Bu hikâyelerdeki olaylar eserin ana temasını destekler nitelikte öğütler verir.

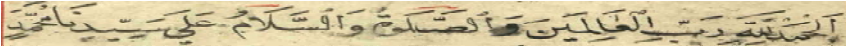

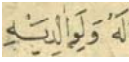

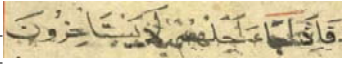

Metin gramer özellikleri açısından da Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkçesine, Osmanlı Türkçesinden Türkiye Türkçesine önemli dil malzemeleri içerir. Osmanlı Türkçesinin gramer ve sözcük dağarcığıyla ilgili önemli bilgiler barındırır. Türkiye Türkçesinin başlangıcı hakkında önemli ipuçları vermektedir.

II. METİN

مَدَائِدُ كِتَابِ مَجَالِمِ الْأَذْكَارِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[1/a]

1.
2.
3. bu bende-i za'îf ve naḥîf ve günâhkârü'l-muhtâc
4. Cāfer binMuḥammed gaferallāh
5.
6.] eydür Ḥaḳ Sübhānehü ve Te'ālākelām-ı qadīmimde
7. buyurmuşdırki] ve bir āyetde daḥı
8. buyurmuşdırki] ve yine
9. bir āyetde buyurmuşdırki]
10.]
11.] mdi bunlarıñ ma' nā-yı
12. laḥîfeyi mülâhaza ve müzākere idüp bundan murād ve maḳşüd ne
13. idüğü mefhūmını ma'lūm ve beyān olduḡda ōñra bu garīb göñlüme

[1/b]

1. bu düşdi-ki eñ şoñı bu cihān fānīdür kimseye bākī
2. alur degildir bu alem-i fānīye gelen her bār onup goçmekdedir
3. aqlā bir kimesne mukem ayak başıp arār ve mtemekkin itmiş
4. yodur her ne zamān-ki zn-i ha-ıla her birisiñ va desi
5. geldükde menāzīl-i fānīyeden menāzīl-i beā-yı ureviyeye
6. goçup giderler nām-ı nişān nā-bedīd olup keennehu hi dnyāya
7. gelmedi gibi olurlar imdi eyle olsa ben haır daı
8. diledi-ki bārī fırsatı ve uvvet elde iken ve ecel şarābın nūş itmezden
9. evvel dnyā yüzünde du ā-yı ayra bā is ve bārī bir eşeri alıoyım
10. tā kim ba del-mevte amelim münatı olmaya ve daı amme-yi mü'minīn
11. ve mü'mināta lābud ve lāzım olan murād-ı dnyevī ve maşūd-ı
12. urevīye vāşıl ve devlet-i ebediyyeye ve sa ādet-i sermediyyeye
13. nā'ıl olmak iün şevāblı ve fāzīletli şeyler cem eyledim kütüb-ü
14. şaīhalardan-ki İmām Müslim ve İmām Buārī ve Meskütü'l-
15. Meşābīh ve ayrı kitāblardan daı istihrāc ve istinbā eyledüklerinden

[2/a]

1. birer midār üründüleyüp tarīr eyledim ve bunlarıñ küllisi
2. Tarı Te ālānıñrızā-yı şerīfine lāyık tesbīh ve tamīd ve
3. ve tahlīl ve tevīd ve tadīs ve kelīme-i zikrullāhdur
4. ve HāzretiMuammed Muştafa şallallāhu aleyhi vesellem rūh-u şerīfine
5. şalavāt virmegiñ fezā'ili ve şevābı ve nie mühhim ve maşlaat
6. iün ounaca ed'iyye-i me'sūre ve avāş ur'ān-ı Azīm
7. ve celīle-i laife cem olunmuşdur imdi bu ma ūle şeyler
8. beyān olundıından işbu kitābuñ ismini Mecāmi'ü'l-Ezkār
9. diyü tesmiye eyledim ve egere bunda her-ne-kim zikr
10. olundıysa cümle nās atında bilinmiş ve görülmüş ve meşhūr
11. olduıdır ve ammā nie ümmī Arabīdilince aberdār olmadıından
12. ü ula şey'i ile muntefī olmazlar diyü cümlesi Türkīdilince

13. cem' eyledim-ki her mü'min ihvāna kolay ve āsān olsun
14. için ve güçlük ve zahmet çekmeyüp huzūr-ı kalb-ıla
15. ve şefā-yı hātır ileokuya ve niçe fā'ide ve menfa' at

[2/b]

1. taḥṣīl eyleye ki āḥirete varduḡda bunuñ fā'idesi ve menfa' atı
2. sebebi-le Ḥaḡ Sübhānehü ve Te' ālānıñrahmetine ḡarīb ve laṭīf
3. keremine mazhar ve lāyık ola ve ḤazretiResūlşallāhu
4. ' aleyhi ve sellemşefā' atine lāyık ve müsteḡık ola ve cennete
5. girüp ve niçe dürlü dürlü devlete ve ' izzete nā'il olup
6. sarāylar ve köşkler ve bāḡlar ve büstānlar ve ni' metler
7. virilüp ve bu deñlü libās geydireler tā böyle zevḡ
8. ve şafā ḡāşıl eyleyüp ebedī rāḡat üzre ola ammā ol
9. devlete nā'il olmaḡa yalıñuz bu zıkir olunan ezḡār-ı
10. celīle ve cemīle ile olmaz ṡā' at ve ' ibādet daḡı
11. çok itmek gerekdür zīrā āḡiretde niçe yüz biñ
12. dürlü ḡorḡular vardır ḡaşir ve neşir ve su'āl ve ḡisāb
13. ve ' azāb ve ' iḡāb ve yedi cehennem ' azīm ve şiddetli
14. ve ḡarāretli ve elem ve ızṡırāblı olduḡı cemīle ma' lūmdur
15. ve şırāṡ köprisinden daḡı geçmek ḡaylī hūnerdir Allāh Te' ālā

[3/a]

1. kendi faḡlı ve luṡfiyla ol şırāṡdan geçmegi cümlemize
2. āsān eyleye āmīn imdi mü'min dünyāda iken bunları
3. her gün ḡātırına ve fikrine getürüp ve ḡādir
4. olduḡı deñlü Ḥaḡ Sübhānehü ve Te' ālānıñrıḡā-yı şerīfine
5. muvāfık ḡayr ḡasenāt işleye ve evvel lāzım olan
6. īmān İslām ne idüḡini min evvelihī ilā āḡirihī cümlesin
7. öğrenüp ve bilmekdir ve āḡiretde vāḡı' olanlara daḡı
8. inanup ve dilin küfür kelīmesinden şaḡlayup

9. ve Hâk Te'âlâyı bir bilüp şerîk koşmaya kâmilce îmân
10. ve İslâm bile andan sonra her günde beş vakıt
11. namâzı kıilup ve yılda bir ay oruc tutmağ ve mâlı var ise
12. zekât virmeğdir ve bunuñ emşâli ne deñlü var ise yerli yerine
13. getürmeğdir ve dağı Hâk Sübhânehü ve Te'âlânuñhelâl
14. eyledüğü cemî'î kısmından kabûl itmek helâl bilmek ve dağı
15. harâm itdüğü cemî'î kısmından şaşınmağ ve kabûl itmemek Hâk

[3/b]

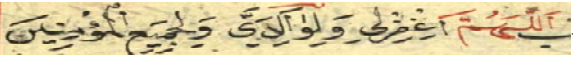
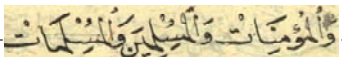

1. Sübhânehü ve Te'âlânıñemr-i bi'l-ma' rûf ve nehy-i 'ani'l-münker
2. didüğü bunda cümlesi dâhıldir imdi bunlarıñ cümlesi
3. zuhûra ve 'amele getürdükden sonra âhirette vâkı' olan
4. bu deñlü korğular ve şiddet ve elem ıztırâbları çekmeyüp
5. râhatlığıla huşûr-ı kalb-ıla ve şafâ-yı hâtır ilemağâm-ı
6. cennât-ı 'âliyat müyesser ola Allâh ıñ fazl-ı keremiyle
7. ve dağı kendi üzerinde kul hağğı komamağ gereğdür eger var ise
8. şâhibiyle helâllaşmağ gereğdür eger ölmüş ise anıñ
9. ne-ğadar hağğı var ise bir fağır hâlde olan kimesneye şadağa
10. idüp şevâbın şâhibine bağışlayalar ammâ ol fağırde
11. şâlih ve ehl-i takvâ ve beş vakıt namâzına dağı kâ'im olmağ
12. gereğdür bî-namâz olan fağırlere virmeğeler vebâldür şevâb
13. yazılmaz yâhûdol kimse gâyet ırâğ yerde olsa gine
14. kurtulmaz mâdem-ki hağ şâhibisini sağ olduğın bile
15. aña 'özr bahâne olmaz elbetde dünyâda iken urup her ne

[4/a]

1. vechile hâtırın ve gönlin yığdıyısı ve nesin aldıyısı girü vire
2. ve hâtırın ve gönlin hoş ide ve helâllik dileye eger âhirete
3. kalınca hâl müşkil olur ne çadar hayr hasenâtdan şey'i var ise
4. aña virilür bu yol hiç kendine nesne kalmayıcağ cehenneme girmek

5. iktizā ider imdi her mü'min şadağa gerekdür ki dünyāda iken
6. çok t̄a' at ve ' ibādet ve hayır hasenāt eyleye ki kimin
7. haq şāhibi olana ve kimin kendüne qalup anıñla fā'idelene
8. ve dağı her gün haq şāhibi-çün tevbe ve istiğfār eyleye ve dağı
9. her gün üç İhlās ve bir Fātiha-yı Şerif okuyup şevābın anıñ
10. rūhına bağışlaya t̄a' 'ömri āhir olunca böyle müdāvetmet eyleye
11. t̄a' kim anıñ haqqı ödenmiş olup ve kıyāmet gününde göreler ki
12. ödenmiş kimseye vireceği qalmamış qaşāvetden ve elem ıztırābdan
13. qurtulmuş olalar aḥbārda gelmişdir ki kıyāmet gününde ümmet-i
14. Muḥammedden bir mü'mini ḥuzūr-ı haqqa iletüp haq taleb eyleye
15. Haq Te'ālā ol [ ] mü'mine buyura ki sen bunuñ-içün benden mağfired

[4/b]

1. taleb itmediñ-miol mü'min diye-ki yā Rabbiqaçan itdim Haq Te'ālābuyura ki
2. dünyāda du'ā idüp [ ]
3. [ ] dimediñ-mi eger dilerseñ
4. bu du'āñı qabūl ideyin bu dağı ol mağfired taleb itdügün
5. mü'minleriñ birisidir ve eger dilerseñ red ideyin
6. sen dağı anlarıñ birisin dimişdür ve dağı şāmilden ' ibādetin
7. Şāmit raḥmetullāhu ' aleyhḤazretiResūl-ü Ekrem
8. şallallāhu ' aleyhi ve sellemden rivāyet ider eyitdi-ki her kim mezbūr du'āyı
9. şabāḥ ve aḥşam oqusa Haq Te'ālāher mü'min ve mü'mineye
10. sağışınca hayr ve hasenāt anıñ defterine yaza ve dağı
11. cemī' Müslümāniçün bunuñla istiğfār itmiş ve anlar dağı
12. bundan rāzılıq ve ḥoşnūdluq getüre ve Firdevsden
13. Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ' aleyhden rivāyet olunmışdır ki Resūlullāh
14. şallallāhu ' aleyhi ve sellem eyitdi Haq Te'ālā Celle ve ' Alā qatında
15. bundan sevgülü du'ā yokdır eydeler [ ]

[5/a]

1. ‘aleyhi’s-selām [رَحْمَةً عَامَةً] ba‘ de bunı dise ki [اللَّهُمَّ]
2. [أَجْعَلْ دَرَجَاتِهِمْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآلَيْهِ الْمَتَابُ]
3. cemī‘ Müslimānlarqabrine ırgürür ve [وَكُلُّهُمْ رَاقٍ] didikleri
4. mūcibince dükeli mü ’min qardaşları hayır du‘ ā ile añmak şadaqa
5. yirine geçer ve Allāh ü Te‘ ālāqatında maqbūldür ve her mü ’min du‘ ā
6. itdükde Haq Te‘ ālāqabül itmez tā kim cemī‘ Müslimānları bile
7. du‘ āda añmayınca zirā anlarıñ niçesi faq̄irlerdir ve hayr du‘ āya
8. ve şadaqaya muhtāclardır ve şadaqalarıñ efdali anlarıñ cānları
9. içün virilendür Tefsīr-i Hatfidegetürmişdir ki geçmişleriñ
10. ervāhları Qadir GicesindeHaq Te‘ ālā Hazretiniñ izni-yile
11. her cān dünyāda öldüğü evüñ qapusına gelür hazīn
12. āvāziyla nidā eyleyeler ki ey ev şahibleri taḥkīkā biliñüz
13. biz daḡı bir zamān siziñ gibi başına buyruq ve rızqına
14. mālīk kimseler idük ammā şimdiki hālde zebūn olup
15. siziñ qapuñıza geldik qavimlik eyleñ bizi hayır du‘ ādan

[5/b]

1. ve şadaqadan yā bir loqmadan unutmañ biz sizden böyle
2. ummazdıq qavimlik ḡaqqı böyle mi olur ne qatı tez unuddıñız bizim
3. mālımız ileḡoş geçüp evlerimizde sākin olursız ve bizim
4. evlādımız yetīm olduklarıçün zebūn eyleyüp şatun
5. alınmış esīrler gibi ḡizmetlenürsüz imdi bu qapuñıza gelen
6. muhtāclarıñıza in‘ ām ve iḡsān eyleñ maḡrūm göndermeñ diyeler
7. eger hayır du‘ ā ileyāḡūd bir şadaqa ile añamayıcaq olursañ
8. maḡrūm giderler söge söge dergāha varduqlarında
9. şikāyet ideler ve daḡı [göçen]³⁰ küçük ma‘ şūmlar boyunların

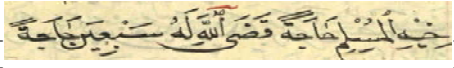
³⁰Sözcük *göçen* şeklinde okundu; ancak sözcüğün *geçen* şeklinde okunması da bağlama uygun düşmektedir.

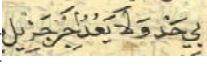
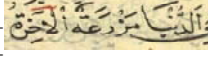
10. egüp tazarru' idüp kendi dillerince ataya anaya
11. söyleyeler ve deyeler ki eger şadağaya kıyamazşanız bārī
12. iki rek' at namāz kılıñ şevābın bize bağışlañ bizim 'amellerimiz
13. defterleri dürüldi devrān siziñdür fırsatı elden
14. çıkarduğdan şoñra siz dağı bizcileyin zebün olup
15. ğayrılar elin gözlersiz diyüp bunuñ gibi tazarru' larda ve naşīhatlarda

[6/a]

1. ola tā şabāh olunca ammā eger azdan çokdan murādları
2. hāşıl olup gitseler şol kadar ferağ olalar ki keennehu
3. bir kimesne ra' iyyet iken dünyāya pādişāh olsa
4. ne vechile ferağ olduğı ma' lūmdur ve anlarıñ ferağları
5. bunuñ gibi degildür fevkü'l-ğaddedür imdi her kankı
6. mü'min ihvān bu risāle-i celīle-yi her bār ki iştiğāl idüp
7. okuyan ve diñleyen zevk ve şafā hāşıl eyleye ol vaqıtta
8. hayırlarına kaşd idüp ve rađıyallāh için niyyet
9. eyleyüp üç İhlāş ve bir Fātiha-yı Şerīfoğuyup
10. şevābın bu haķiriñ rūhına ve cümle geçmiş ehl-i imān
11. ve ehl-i İslām rūhlarına bağışlaya Allāh Te'ālā katında
12. 'azīm şevāba nā'il olalar ve dünyāda ve āhıretde murādına
13. vāşıl ola ve imānı şeytān şerrinden hıfz-ı emānında ola
14. ola Allāh ın fazl-ı keremi ile bir mü'min bir mü'min karındaşñ
15. Allāh rızāsıy-çün hācetini ve maşlahatın bitürivirse

[6/b]

1. Hağ Sübhānehü ve Te'ālā anıñ dağı yetmiş dürlü hācetlerin bitüre nitekim
2. Hazreti Resülullāh şallallāhu 'aleyhi vesellembuyurmuşlardır ki [
3. [] ümidini her mü'min
4. bu hadīs-i şerīf mücibince hācet bitürmege ve hayır haseneye

5. meyl ve muhabbet eylemege sa'y ve cehd eyleye ki āhıretde Haḫ Te'ālā
6. bī-ḫad ve [ ] vire ve anıñla nice devlete ve 'izzete
7. nā'ıl olup ve rāḫat-ı ebediyye ve sa'ādet-i sermediyye ola
8. ve daḫı [ ] ya' nī Ḥazreti Resūlullāh
9. şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdır kim dūnyā āhıretiñ
10. ekinligidir bunda her ne ekerse āhıretde aña göre mertebe
11. ve ecir ve cezā verilüp ḫayır 'amel ise eylik virilür
12. ve eger kim 'amel taḫşıl eylediyse 'ikāba ve 'azāba müsteḫıḫ
13. olur ne'üzübillāh min zālīke hemān ḫādir olduḡı mertebe
14. eylik ve 'amel-i şālīḫa ḫazanup ve 'azābave nedāmete
15. sebep olacaḫ çirkin 'amellerden şaḫınmaḫ gerekdür

[7/a]

1. ve daḫı bu maḫalde bir niçe kimseye fā'ide ve menfa'at olacaḫ
2. mesāil zıkr oldı-ki Ḥālid bin Velīd raḫmetullāhu 'aleyh
3. rivāyet olunur eydir yemen velāyetinde bir A' rābī Ḥazreti
4. Resūlullāha şallallāhu 'aleyhi veselleme gelüp eyitdi yā Resūlullāh
5. bir nice su'ālīm vardır ḫazretiñe cevāb vir ki andan
6. müntefi' olam didi Ḥazreti Resūlullāh eyitdi nedir su'ālīñ
7. söyle didi ba'zılar eydir Cebrā'ıl'ü-s-Selām idi A' rābī
8. şüretinde geldi şaḫābe meclisinde peyḡanber
9. 'aleyhi's-selām su'āl itdi dirler eyitdi
10. yā Resūlullāh dilerüm-ki' ālim olam nefsimi cehāletden
11. ḫalāş idem Resūlullāh eyitdi Haḫ Te'ālādan ḫorḫ emrin
12. yerine getir yine eyitdi dilerüm-ki ḡanī olam kimseye
13. iḫtiyācım olmaya Resūlullāheyitdi ḫanā'at iḫtiyār it
14. didi yine eyitdi dilerüm-ki mecmū' u ḫalāyıḫ benden ḫoşnūd ola
15. resūlullāh eyitdi ādemoḡlanlarına fā'ideñ olsun

[7/b]

1. ziyānıñ olmasun didi eyitdi dilerüm-ki ħalāyık içinde sözüm
2. merġüb olup geçe Resūlullāheyitdi kendiñe ne
3. şanarsañ ʿāleme daħı anı san didi yine eyitdi
4. dilerüm-ki Allāh Teʿālānıñ muħliş sevgüli ħullarından olam didi
5. Resūlullāh eyitdi dāʿim Ķurʿān-ı ʿAzīmi çok oķı zikir
6. ve tesbīhe meşġül ol didi eyitdi dilerüm-ki
7. meskenet ehli olam yarın ħıyāmet gününde miskīn ile
8. ħopam Resūlullāh eyitdi dāʿim ölmegi aña dur didi
9. yine eyitdi dilerem-ki ehl-i ĩmāndan olam Resūlullāh
10. eyitdi mecmūʿu ħalāyıkça güler yüzlü ol melūl şüretli
11. olma yine eyitdi dilerem-ki Allāh Teʿālāya yakın olam ıraķ
12. olmayam Resūl eyitdi dāʿim tahāretle ol ħadeşden
13. ve cenābetden şaķın didi yine eyitdi dilerim-ki Allāh Teʿālā
14. baña raħmet idüp esirgeye Resūl eyitdi sen daħı el-ħāķ
15. eliñ altında olanları esirge raħm eyle didi yine eyitdi

[8/a]

1. dilerem-ki pārisālardan olam Resūlullāheyitdi
2. kendi ħızıñna ve ħız ħarındaşınna ne şanarsañ
3. ve ne nazarıñ var ise ve mecmūʿu Müsilmānlarıñ ʿavratına
4. öyle olsun didi yine eyitdi dilerem-ki mecmūʿu ħalāyıkdan
5. ħutlu olam Resūlullāheyitdi her işiñde Ħāķ Teʿālāya tevekkel
6. ol didi yine eyitdi dilerem-ki mecmūʿu ħalķıñ ulusı
7. ve ʿazīzi olam Resūlullāheyitdi saħāvetehli ol
8. nākıs olma didi yine eyitdi dilerem-ki dünyāda uzun
9. ʿömrüm vü çok tāʿat idem Resūlullāheyitdi ata ve ana rızāsın
10. yerine getür muşāhibleriñ yoldaşlarıñ ħoñşularıñla
11. eyü dirlik eyle didi yine eyitdi diyeler-mi-ki dünyāda
12. rızķım baña āsānlıġ-ıla irişe didi Resūlullāheyitdi

13. dā'im ābdestsiz yürime yine eyitdi dilerem-ki kılıçsuz
14. şehīd ölümü olam Resūlullāheyitdi her gice ābdest
15. ileyat didi yine eyitdi dilerem-ki kıyāmet gününde

[8/b]

1. Allāh Te'ālānıñ azābın görmeyem Resūlullāheyitdi kaçan bir kimseye
2. ğazab geldükde nefsiñi sākin eyle kimesneye izā idüp
3. gönlin yakma yine eyitdi dilerem-ki Allāh Te'ālā katında hācetim
4. revā ola ve du'ām müstecāb ola Hāzreti Resūlullāh
5. eyitdi hergiz haram yeme yine eyitdi dilerem-ki kıyāmet
6. günü sırrım örtülü olup hālāyıkā rüsvāy olmayam
7. Resūlullāheyitdi dilüñi ğaybet söylemekden ve fercüñi
8. zinādan pāk it didi yine eyitdi yā Resūlullāh
9. günāhları ne giderir peyġanber eyitdi hastelik
10. çekmek ve Allāh Te'ālādan gelen muşibete şabr idüp
11. şükr itmekdür yine eyitdi şevābları ne giderür
12. Resūlullāheyitdi mesāvī söylemek yaramaz
13. hōrluk olmağ yine eyitdi şadağa virmekden
14. ne kadar fā'ide hāşıl olur didi Resūlullāheyitdi
15. iki fā'ide vardır biri 'ömri ziyāde eder biri dağı

[9/a]

1. belāyı def' ider nitekim [الصَّلَاةُ تَرَدُّ الْبَلَاءَ وَتَزِيدُ الْعُرَى] buyurmuşdır
2. yine eyitdi yā Resūlullāhoruc dutmağda ne-ğadar şevāb vardır
3. Hāzreti Resūlullāh eyitdi oruc dutanıñ evvel cezāsı
4. Allāh Te'ālānıñ dīdāringörmekdür ve dünyā ve āhīret
5. belāların şavar ve günāhlarıñ maħv ider ve şeytānları
6. hāzīn ider peyġanberi ve melā'ike şād ider yine
7. eyitdi nice idem-ki gönüm yımşak olup hālīm olam
8. Resūlullāheyitdi yetimlere şefkat eyle ve türbeleri ziyāret

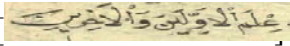
9. eyle didi yine eyitdi nice idem-ki cennete āsānlığıla
10. varam Resūlullāheyitdi hergiz yalan söyleme yine eyitdi
11. bir dervīşe bir etmek şadaқа virmek şavābı-mı çoқdur
12. yoһsa iki yüz rek‘ at nāfile namāz kılmak şevābı-mı çoқdur
13. Hāzreti Resūleyitdi bir dervīşe bir etmek şadaқа
14. virmegiñ şevābı dört yüz rek‘ at teṭavvu‘ namāz kılmakdan
15. artıқdır yine eyitdi dört yüz rek‘ at namāz kılmagiñ

[9/b]

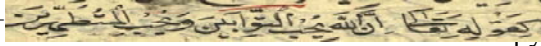

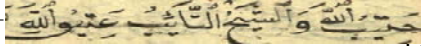
1. şevābı-mı çoқdur yoһsa bir Müsilmānın ḥācetin bitürmegiñ
2. şevābı-mı çoқdur Hāzreti Resūlullāh eyitdi bir Müsilmānıñ ḥācetin
3. bitürmegiñ şevābı biñ rek‘ at namāz kılmagiñ şevābından
4. efḍaldür yine eyitdi biñ rek‘ at namāz kılmagiñ şevābı-mı
5. çoқdur yoһsa ḥarām yememek şevābı-mı çoқdur Hāzreti Resūlullāh
6. eyitdi bir loқma ḥarāmdan el çekmeniñ şevābı iki biñ rek‘ at
7. nāfile namāzı kılmakdan ḥayırlıdır yine eyitdi iki biñ rek‘ at
8. namāz kılmagiñ şevābı-mı çoқdur yoһsa ḡaybet söylememegiñ
9. şevābı-mı çoқdur Resūlullāheyitdi ḡaybet söylememegiñ
10. şevābı on biñ rek‘ at nāfile namāz kılmakdan artıқdır yine
11. eyitdi bir kimse mescidde mu‘ tekif olup oturmañıñ
12. şevābı-mı çoқdur yoһsa ehli ‘ıyāli katında oturmañıñ
13. şevābı-mı çoқdur Hāzreti Resūlullāh eyitdi güler yüz-ile ehli
14. ‘ıyāliniñ yanında bir laḫza oturmañıñ şevābı çoқdur
15. Hāzreti Resūl eyitdi bir yıl mescidde mu‘ tekif olup

[10/a]

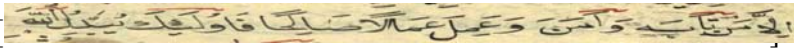
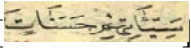
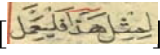
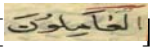

1. oturmañıñ şevābından artıқdır didi yine eyitdi bir kimesne
2. kendi ‘ıyāline nafaқа virmegiñ şevābı-mı çoқdur yoһsa
3. ḥaқ yolına şadaқа virmegiñ şevābı-mı çoқdur Resūlullāh eyitdi
4. kendi ‘ıyāline bir dirhem nafaқа virmegiñ şevābı çoқdur

5. haq yolına kırk dirhem altun şadağa virmekden didi yine
6. eyitdi ataya anaya hizmet itmegiñ şevābı-mı çoqdur yoħsa
7. Allāh yolına dūrüşüp t̄a' at ve ' ibādet itmegiñ şevābı-mı
8. çoqdur peyğanber 'aleyhi's-selām eyitdi bir gün ataya
9. hizmet itmegiñ şevābı biñ yıl ' ibādet itmekden artıqdır didi
10. yine eyitdi cemi' ' ibādetleriñ efdali nedir didi Resūlullāh eyitdi
11. cemi' ' ibādetleriñ efdali ' ilimdür ' ilm taḥşil itmekdür didi
12. bu naşihatları A' rābī Ḥazreti Resūl 'aleyhi's-selāmdan
13. eşidicek eyitdi yā Resūlullāh [ ]
14. bu gün senden işitdüm ve du' ā eyleyüp kalkdı gitdi
15. ve's-selām imdi buña naşāyih Resūlullāh dirler her mü'min ihvān

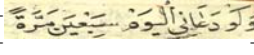
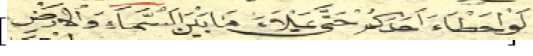
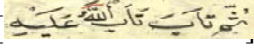
[10/b]

1. şādıka bunuñla fā'idelensünler diyü taḥrīr eyledim bāb-u tevbe
2. ve istiğfār ve daḥı bir miqdār tevbe ve istiğfār aḥvālin beyān
3. idelim ki faḫihEbū'l-Leysü raḥmetullāhu 'aleyh eydir cemi' insāniñ
4. üzerine vācibdir ki her vaḫıtta tevbe ide Ḥaḫ Te' ālādan
5. nā-gāh mevt yetişse tevbe ile bulına zīrā Ḥaḫ Te' ālā tevbe
6. idicileriñ tevbesini ḫabūl idicidir nitekim buyurmışdır
7. [ ]
8. ya' nī be-dürüstī ben yarlıgacıym şol kimesne ki günāhından
9. tevbe idüp imān getürdi ve daḥı şālih 'amel işledi digir
10. ḫikāyet [ ] ya' nī
11. Ḥaḫ Te' ālā tevbe idici ḫullarını sever ve daḥı arı ḫullarını sever
12. Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi ve sellem eydir [ ]
13. [ ] ya' nī tevbe iden yigitler Allāh
14. Allāh Te' ālāniñ sevgülüsüdür ve tevbe idici p̄irler Allāh Te' ālāniñ
15. āzādıusı olurlar ve daḥı şunlardan olurlar ki Allāh Te' ālā

[11/a]

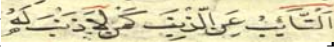
1. günāhların ḥāsenāta tebdīl ider nitekim Ḥaḳ Te'ālā buyurur [ ]
2. [ ]
3. [ ] ya' nī bir kimesne Allāh Te'ālāya şerīk қоşsa
4. şirk getürse ve nā-ḥaḳ yere қatl-i nefseitse cehennemde
5. muḥalled olur illā meger īmān getüre ve 'amel-i şāliḥ işleye
6. ol vaḳtın Ḥaḳ Te'ālā günāhlarını ḥāsenāta tebdīl ider ve Ḥaḳ
7. Te'ālā anlarıñ қadirlerini ol қadar 'azīm ider ki cümle 'arş
8. anlara du'ācı қılır nitekim Ḥaḳ Te'ālā buyurur [ ]
9. [ ] eger bir kimesne su'āl itse tevbe itmedügüm
10. şom nefsimе і' tiḳādım yoқdır қorқaram ki girü bozam
11. cevāb viririz kim bu nesne [sevās-ı]³¹ şeyṭāniyedendir
12. kim tevbeden men' ider eger günāhıñ üzerine
13. mu'şır olmayıcaқ olursañ günde bir niçe kez ol günāhı işlerse
14. daḡı ümüzdir ki Ḥaḳ Te'ālā 'afv eyleye nitekim Ḥazreti
15. Resül şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyurdı-ki [ ]

[11/b]

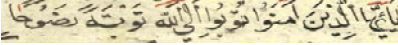
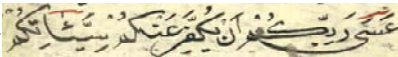
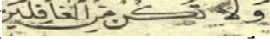
1. [ ] ya' nī mu'şır olmaz şol günāha
2. istiğfār iden kimesneler egerçi ol günāhı günde yetmiş kez
3. işlerse daḡı bu ḥadīş-i şerīfden ma'lūm olan budur ki
4. bir kişi günāhına dā'im istiğfār itse daḡı ol istiğfār
5. itmek anı men' ider ol günāhı işlemez olur digir ḥadīş-i
6. şerīf [ ]
7. [ ] ya' nī eger sizden biriñüz ḥaṭā itse
8. ḥattā yir ve gök arası ol ḥaṭāyıla dolsa şoñra tevbe
9. itse Ḥaḳ Te'ālā tevbesin қаbül ider ḥadīş-i şerīf budur ki

³¹ Sözcük *sevās* olarak okunmuş; ancak kaynakçada bulunan sözlüklerde böyle bir sözcüğe rastlanmamıştır.

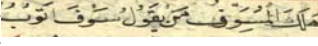

10. [ ] ya' nî eger bir kimse cemî'î
11. günâhından tevbe eylese Hâk Sübhânehü ve Te'âlâ tevbesin
12. kabûl idüp cemî'î günâhların maḥv ider hemân ol
13. kişi anadan toğmış şâbî günâhsız olur İmâm
14. Gazâlî raḥmetullâhu 'aleyh eydir günâh şomluğundan tã'ate
15. tevfiḳ virilmez ve gönli ḳara olan ḥizmete ḳıgırılmaz ve teni

[12/a]

1. ve teni nâ-pâk olan münâcâta yaḳîn gelmez dâ'im işyân
2. ideniñ 'ibâdete eli degmez ve düni yaramaz iken erenler şöḥbetine
3. gelmez ve anıñ gibi sa'âdet virilmez bunuñ gibi ḳalbe
4. ḥavfdur ki âḥir imân zâyi' olur şanmañız kim anıñ gibiye
5. ḳıyâmedde emân ola ne'üzübillâh imdi iy mü'min olan
6. bu dereceye ırgürmedin tevbeyi te'cîl ideñi Hâk Te'âlâ
7. buyurur ki [ ]
8. [ ] ya' nî iy şunlar ki
9. imân getürdiler tevbe idiñ Allâh a naşûḥ tevbesi idiñ
10. tîz ola ki rabbiñiz günâhlarıñızı yarlıgaya ve sizi
11. cennete idḥâl ide pes imdi tevbe farz oldu cemî'î
12. mü'mine ve mü'minâta gerekdir ki tevbe-i naşûḥ ide tevbeden
13. ğâfil olmaya ki ğâfil olmaḳ günâhdır zirâ Hâk Te'âlâ günâhdan
14. ve ğafletden nehy itdi [ ] uyuymışdır
15. Ḥazreti Resûlullâh şallallâhu 'aleyhi ve sellem buyurdu-ki

[12/b]

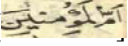

1. [ ] ya' nî gelecek gün
2. tevbe iderim diyenler helâk oldılar İbn-i 'Abbâs raḥmetullâhu 'aleyh
3. eydir naşûḥ tevbesi oldur ki diliyle istiğfâr ide ḳalb-ıla
4. itdüğü günâha peşimân ola ve niyet ide ki o günâhı

5. artık işlemeye ve ol günāhdan yaña dönmeye şol sūt
6. emciki dönmediği gibi Cüneyd Bağdādī (r.a)
7. eydir tevbe oldur ki günāhı unuda ašlā günāh işlemek hātırına
8. ve fikrine gelmeye ammā bilgil ki tevbe itmek günāhdan dönmekdir
9. imdi günāh dağı üç dürlüdür biri budur ki ferāizi terk
10. itmiş ola şalavāt ve zekevet ve şavm gibi ve nizır ve kefaret
11. bunlarıñ tevbesi girü edā itmekdür andan artık çāre yokdur
12. ikinci hağ Allāh dir ki haram işlemek gibi ve hamir içmek ve'l-baķi ne ise
13. bunlara peşimānlıķdır ve ayrıķ işlemekdir üçünci hađķ-ı 'abiddür
14. bir kimseniñ hađķın yimek ve katl-i nefis ve ğaybet ve bühtān ve ehline
15. kaşđ itmek gibi bunlarıñ tevbesi şāhibinden helālлік dilemekdür

[13/a]

1. her ne vechile olursa ammā ba' zı 'ulemā katında bir kimseniñ
2. ehline kaşđ itdüğünde helālлік dilemek cā'iz degildir
3. zirā fitne zāhir olur bil-ki tazarru' u hağ ide ve anıñ için
4. çok hayr işleye ümizdir ki Hağ Te' ālā şāhibine meķābelesinde
5. 'ivāzlar virüp andan rāzı ide zirā Hağ Te' ālā erhamer-rāhimīndir
6. bir kimesne kendi günāhlarını añup Allāha niyāz itse ve cān-ı
7. dilden tevbe idüp 'amel-i şālih işlese Hağ Te' ālā kendi
8. keremi ile ol kula rahmet nazarı-ıla nazar idüp
9. derecāt-ı 'āliyyeye irgürür ve Hāzreti Resūlullāh şallallāhu
10. 'aleyhi vesellembuyurmuşdır ki
11. ya' nī ümmetimiñ üzerinden hađā ve 'ișyān ref' oldu
12. ve tevbe ki ider Hağ Te' ālā Hāzretini ta' zīm idüp 'azābından
13. kōrkup ide halkdan kōrkup veyā utanup itmeye ve dağı
14. şihhatde iken tevbe ide hasta olduğum vaķıt iderem dimeye
15. ve yigitligi ve şihhatı ve ferāğati ve hayātı ve ğanāyı ğanīmet bile

[13/b]

1. Hâzreti Resûlullâh ‘aleyhi’s-selâm buyurdu gönlüm üzerine
2. bir bulut gelür vaqıt olur ki bu qalbim haqdan ayrılır andan
3. ötüri gice ve gündüz her gün yetmiş kerre bir rivâyetde
4. her gün yüz kerre istiğfâr iderin ve tevbe iderin
5. Ümmü Seleme rahmetullâhu ‘aleyhi eyitdi Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi vesellem
6. âhîr ‘ömründe her gün dursa otursa ve gelse ve gitse
7. elbette -dir idi Ebû Sa‘îd
8. Harraz rahmetullâhu ‘aleyhi eydir Haq Sübhânehü ve Te‘âlânîñ hazînesi
9. yir yüzünde göñüldür Haq Te‘âlâ kendi hazînesine her gün
10. üç yüz altmış kerre nazâr ider anîñ üzerine rahmet yelin
11. esdirir küfr ve nifâq tozun andan taşra sürer anda îmân
12. ağacın bitirür anı tertîb ider dürlü dürlü şular ileanı
13. şuarır dünyâda biten ağaçlar nice şusuz qurursa
14. îmân ağacı dağı öyle qurur imdi ey cân dünyâ ağaçları eger
15. çaylar ve pînarlar şuyıyla şuarırlarsa îmân ağacı dağı

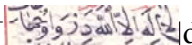

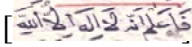

[14/a]

1. tevbe ve istiğfâr şuyı ileşuarılır andan peşîmânlıq
2. şuyı ileşuarılır andan Allâh Te‘âlâ îmân ağacınıñ üzerine
3. minnet buludından rahmet yağmurun yağıdırur yuqardan
4. rahmet yağmurı ve aşığdan hizmet şuyı ol îmân
5. ağacın quru tâze şulu [tâze]³²ol bulutdan quru tâze nefsi
6. üzerine hidâyet yağmurundan yağıdırur ve göñli üzerine
7. ‘azamet yağmurun yağıdırur ve dil üzerine leğâfet yağmurun
8. yağıdırur pes dile yağan yağmurdan şükri ve şenâ yemişi biter
9. ve nefse yağıandan hizmet ve tâ‘at yemişi biter ve göñüle

³² Sözcük veya sözcük grubunun metinde *şulutar* veya *şulatur* gibi yorumlanması mümkünse de cümledeki bağlama göre *şulu tâze* olarak okunması uygun görülmüştür.

10. yağandan şıdk ve şafâ yemişi biter pes sır yağmurundan şevk-ı
11. hayâ yemişi biter cân yağmurundan dizâr ve bekā yemişi biter
12. çünkü bāğçe böyle ārâste ola bāğçe issi bāğçeden
13. nice taşra pes ola gönül sulţānı anıñ-çün
14. buyurdu-kim ben yirlere göklere şıgmadım illâ mü'min
15. kullarımıñ şınıklı gönlüne şıgdım imdi eger dilerseñ ki

[14/b]

1. gönül bāğçesi hemîşe ma' mūr ola
2. kelimesin çok eytgil zîrâ iki cihân serveri fahr-ı 'âlem
3. Muḥammed Muştafâ 'aleyhi's-selâm buyurdu-kim miftâhü'l-cenne
4. ve uçmağ kapusınıñ kilidini açıcı []dır ve uçmağın
5. bahası []dır ve muhlişleriñ gönlüne derece açılır
6. bu ad sebebi-yle anların gönülleri münevver olur ve daḥı Ḥaḳ Te'âlâ
7. eyitdi iy ḥabîbüm yüz yıl bir kulum [] dise
8. kabûl itmezim tâ ki muḥammed resûlullâh demeyince bu kelîmeler Qur'an-ı 'Azîmde
9. iki yirde gelür birisi sûre-i Muḥammedde []
10. biri daḥı sûre-i Ve'sşâffât'da []
11. [] ve Muḥammed resûlullâh kelîmesi sûre-i Fethiñ âhirine
12. yakın gelür bu kelîmeler Allâh katında a'zamdır ve cümlesinden
13. bunun şevâbı gâyet çokdur Ḥazreti Ebâ Bekir raḥmetullâhu 'aleyh
14. Ḥazreti Resûlullâh şallallâhu 'aleyhi veselleme su'âl itdi
15. yâ Resûlullâh cennet neyile açılır ve cehennem neyile kapanur

[15/a]

1. didi ve naḳildir ki Dâvûd peyğanber 'aleyhi's-selâm eyitdi
2. ilâhî diyeler-mi-ki şırâtı görem Ḥaḳ Te'âlâ şırâtı gösterdi
3. Dâvûd 'aleyhi's-selâm eyitdi yâ rab kim kâdir olur bu şırâtı

4. geçmege Haḫ Te'ālā eyitdi yā Dāvūd bir kiři 'ömrinde bir kerre
5. şıdḫ-ıla [لَوْلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ] dise şıratı
6. berḫ gibi geče Hażreti Peyḡanber 'aleyhi's-selām
7. eyitdi yarın kıyāmet gününde bir kişi getüreler toḫsan
8. toḫuz bitisi ola her biriniñ uzunluḡı göz irince
9. ola hiç birinde ḡayr ḡasenāt bulunmaya ammā bir barmaḫ
10. ḫadar biti bulna içinde bir kişi bir kez [لَوْلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ] didügi
11. bulna bu toḫsan toḫuz bitiyi terāzüniñ bir kefesine
12. ḫoyalar bu kelīme ağır gele [قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ]
13. [يَا أَبَا حُرَيْرَةَ إِنْ سَأَلْتَهُمْ كَفَعَلَكُمْ فُزْنٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ]
14. [إِلَّا مَشَادَةَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِنَّمَا لَا تَوْضِعُ فِي مِيزَانٍ]
15. [لِأَنَّهَا تَوْضِعَتْ فِي مِيزَانٍ مَرَّةً قَالُوا مَا ضَلُّوا قَوْمًا وَخَشَعَتِ]

[15/b]

1. [السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ السَّبْعِ وَمَنْ فِيهِنَّ كَانَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ]
2. ya'ni ne-deñlü a' māl ve 'ibādet var ise ḫamusı tartılır
3. kıyāmet gününde ammā kelīme-i tevḫīd ašlā vezne ḫonulmaz zīrā
4. aniñlan tartılacaḫ şey' bulunmaz ḫaçan bir kimesne bu tevḫīdi
5. şıdḫ ilelise terāzüniñ kefesine ḫonulsa
6. ve bir yaña arz ü semāvāt ve ne kim var ise ḫosalar
7. bu kelīme ağır geleydi [قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ]
8. [خَيْرًا لَكُمْ كَذِبُ شَهَادَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ] digir ḫadīş [عَلَيْهِ]
9. [الْمَشَافِقِ وَالسَّلَامِ مِنْ مَّا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَيْرًا لَكُمْ]
10. [دَخَلَ الْبَيْتَ وَالصَّيْحَانِ عَمْرٍو تَرَامَلَفٍ وَشَيْخٍ عِنْدَهُ]
11. [مَا مِنْ حَيٍّ يُشْفِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنْ]
12. [مُحَمَّدٌ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَامَ مِنْ قَلْبِهِ لَا يَلْمَعُ مِنْهَا اللَّهُ عَلَى النَّاسِ]
13. digir ḫadīş [مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ فَزَكَتَانِ]

14. [ ] ya' nī

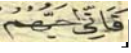
15. şol kimesneniñ qatında āhir sözünde bu iki kelīme

[16/a]

1. olsa ol kimesne cennete gire diger hadiş Enes bin

2. Mālik raħmetullāhu 'aleyh rivāyet ider kim [ ]

3. [ ]

4. [ ] ya' nī kıyāmet gününde qatı ıssı günlerde kim

5. yir demür ve gök bakır olup beyinler qazan gibi

6. qaynaduğı vaqıtdır Haq Sübhānehü ve Te' ālā eyide kim yā ehli

7. [ ] geliñ benim 'arşım gölgesine kim be-dürüstī

8. siz benim hāş dostlarımsız demek olur [ ]

9. [ ]

10. [ ] ya' nī ādemođlanlarına hiç

11. bir 'amel yoğdur otdan qurtarıcı zıkrullāh gibi der Ebü Hüreyre

12. raħmetullāhu 'aleyh Resülullāh şallallāhu 'aleyhi ve sellemden rivāyet

13. ider buyurur ki [ ]

14. [ ] ya' nī zıkrullāh itmek şadaqa virmekdir

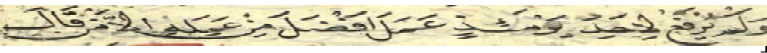
15. ve nāfile oruc tıtmaktan dağı hayırlıdır Ebü Derde raħmetullāhu 'aleyhden

[16/b]

1. rivāyet olunur [ ]

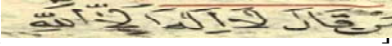
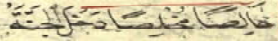

2. [ ]

3. [ ]

4. [ ]

5. [ ] ya' nī Ebü Derda raħmetullāhu 'aleyhden

6. rivāyet olunur Hażreti Resülullāh şallallāhu 'aleyhi vesellemden

7. eyitdi hiçbir k̄ul yokdur ki günde yüz kerre
8. [ ] diye kıyāmet gününde yüzi
9. bedir olmuş ay gibi çopa anuñ ‘amelinden efdal ‘amel
10. olmaya illā meger kim yüzden ziyāde bir kimse dimiş ola
11. digir [ ]
12. bu hadīs-i şerīf Enes binMālikden rivāyet olunmışdır digir
13. hadīs Resūlullāh ŝallallāhu ‘aleyhi vesellem[ ]
14. [ ] ya‘nī bir kimesne hāliŝ muhliŝ
15. [ ] dise taḥkīk ol kişi cennete

[17/a]

1. dāhīl ola rivāyet olunur ki her ŝabāḥ iki ferīŝte maḳberlere
2. inerler nidā kılup iderler ki iy pādīŝāḥlar ve ey emīrler
3. taḥtdan dūŝup eŝīr olduñız ve ey mün‘im ḥōcalar ki
4. milki mālī kıoyup ḥasret ve nedāmetle giddiñüz ve iy
5. ulu ḥātunlar kim ḥarīrden ve ıssı dōŝeklerden çıkdıñız
6. topraḳda yılanlar ve çayanlar gıdāsı olduñız ḥiç Allāḥ Te‘ālā
7. ḥazretinden ḥācetiñüz var-mıdır cemī‘si ḥāl diliyle çağrıŝalar
8. ideler ki ilāhī ŝehir ve ḥānümān ve bāḡ ve būstān mülki
9. ve esbāb dilemeziz illā ŝunı dileriz kim bir kez
10. destūr ola kim [ ] diyevüz didiler
11. ḤazretiAllāhdan cevāb gele kim ey ḡāfiller ol vaḳıt-ki eliñüzde
12. fuşsat ve diliñüzde kıuvvet varıdı itmediñüz şimdi-ki
13. fuřsat elden giddi ve destūr ḡötürüldi diye imdi
14. fuşsat elde iken dā‘im [ ] demek gerekdir ki
15. ŝoñra peŝimānlık çekme digir rivāyet iderler ki ādemoḡlanına

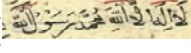
[17/b]

1. kıyar her gün beş dürlü nesne hıṭāb ider evvel ider ki
2. ben faḳīrlər eviyem baña azıq eyle ikinci kerre eydir ben yalıñuzlar
3. eviyem baña yoldaş eyliye gel dir üçüncü eydir qarañlıq eviyem baña
4. çirāq eyliye gel dördüncü eydir ki ben topraqdan eviyem
5. baña döşek ile gel der beşinci eydir ki bende yılanlar
6. ve ‘aḳrebler vardır ki her birisi deve boynı gibi baña tiryāq
7. ilegel der andan aşḫābu Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi
8. vesellemeydirler yā Resūlullāh qabirde azıq nedir ve yoldaş ve
9. çirāğ nedir ve döşek tiryāq nedir didiler Hāzreti
10. Resūlullāh ‘aleyhi’s-selāmbuyurdu-ki iy benüm
11. aşḫābum qabirde azıq [ ] dimekdür
12. ve qabirde yoldaş dünyāda iken Qur’ān oqumaqdur ve qabirde
13. çirāq gice qarañluğında dün namāzın qılmaqdır ve qabirde
14. döşek dünyāda gökçek ‘amel işlemekdir ve qabirde
15. yılanlar ve çıyanlar ve tiryāq dünyāda faḳırlere şadaqa virmek

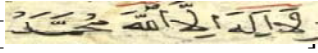
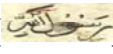

[18/a]

1. ve mālından zekāt virmekdir ve açları doyurmaqdur şadaqa
2. Resūlullāh digir ḥadīş Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi
3. vesellemeyitdi Hāq Te‘ālā bir direk yaradupdur kızıl yāqūtdan
4. başı ‘arş altındadır ve dibibalıguñ üstündedir qaçan
5. bir kişi i‘tikād-ıla [ ] dise
6. ol‘amüdaditrer ve ‘arş ditrer ve balıq ditrer Hāq Te‘ālā
7. eydir yā ‘arş sākin ol‘arş eydir nice sākin olayım
8. bu kelīmeyi diyeni yarlıgamadıñ Hāq Te‘ālā eydir iy feriştehlerim siz
9. tanıq oluñ bu kelīmeyi diyeniñ ulu günāhın ve güccük günāhın
10. aşikāre itdügi ve gizli itdügi günāhın ve qaşd-ıla
11. ve ḥaṭāileitdügin dükelisini yarlıgadım dir ḥadīş Resūlullāh
12. şallallāhu ‘aleyhi vesellemeyitdi her kim-ki ḥālişen ve muḥlişen

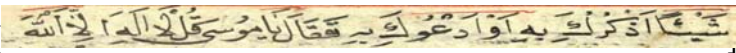
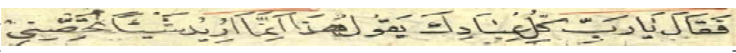

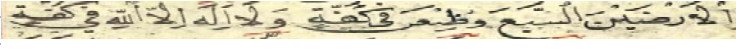
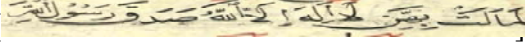

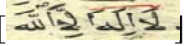

13. [ ] dise gönülden Hıa Te‘ ālā ol kişiniñ
14. dört biñ kebā’ir günāhın yuyar eyitdiler yā Resūlullāh
15. bu kişiniñ dört biñ kebā’ir günāhı olmasa ne

[18/b]

1. buyurırsın Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemeyitdi
2. anıñ yoğ-ısa ehliniñ ve çoñşusınıñ bağışlar didi
3. Ebū Derde raħmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider Hāzreti Resūlullāh
4. şallallāhu ‘aleyhi vesellemeydir her mü’min kul-kim muvaħħid
5. ola ‘aşk ve şıdķ-ıla kıla bir kez [ ]
6. [ ]ı dise anıñ ağızından bir yişil kuş şüretinde
7. bir ferişte çıķa iki ķanadı ola eger ķanadın açarsa
8. maşrıķdan ve mağribe deġin duta ol ferişte uķa tā
9. ‘arş altına deġin vara çağıra ‘arşı götüren feriştehler
10. ideler kim ārām it diñlen ol ferişte eyde yetmiş biñ dil vire
11. ārām itmezim tā Hıa Te‘ ālāol ferişteye yetmiş biñ dil vire
12. bunu diyen kul içün tā kıyāmete deġin istiġfār ide çün
13. kıyāmet günü ola ol kişiniñ elin tuta uķmaġa ilete
14. ‘an İbn-i ‘Abbās raħmetullāhu ‘aleyh [ ]
15. [ ]

[19/a]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ] ya‘ ni Mūsā peyġanber

6. ‘aleyhi’s-selām eyitdi yā Rabbībaña bir adıñ ögrid kim
7. seni aniña la añam ve ögem tā aniñ sebebiyle senin hazretiñde
8. hürmetim ve kıymetim ve menziletim arta didi pes Tañrı Te‘ālā buyurdu-kim
9. yā Mūsā eger benim çatımda rütbet ve menzilet dilerseñ
10. eyit [ ] Mūsā peyğanber ‘aleyhi’s-selām eyitdi
11. bu kelīmeyi dükeli kullarıñ dirler baña bir nesne ögred ki anı
12. benden ayrıq kimesne bilmeye andan Haq Sübhānehü ve Te‘ālā
13. buyurdu-ki yedi kat gökleri ve yedi kat yirleri
14. ve içinde ne-kim var ise terāzünüñ bir kefesine kosalar
15. ve [ ] şevābın bir kefesine kosalardı

[19/b]

1. bu kelīmeniñ şevābı ağır geleydi dir bu hadīs-i şerīfi rivāyet
2. eyleyen iki kimesnedir biri İbn-i ‘Abbās ve biri Ebū Sa‘īd
3. raḥmetullāhu ‘aleyh rivāyet olunur kiHażreti Resül
4. İmām ‘Alī raḥmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider peyğanber şallallāhu
5. ‘aleyhi vesellembuyurur kiHaq Sübhānehü ve Te‘ālā bir ‘amūd yaratmışdır
6. kıızıl yāķütan başı ‘arş altındadır ucı balıq
7. arqasındadır kaçan bir mü’min kul hāliş i‘tikād-ıla
8. ve gerçek niyyet-ile [ ] dise
9. bir kez ol direk ditrer ve Haq Te‘ālā hazretleri eydir yā ‘arş
10. sākin ol‘arş eydir yā rab nice sākin olayın ki bu kelīmeyi
11. deyenı yarlıgamazsın daḡı Haq Te‘ālā eydir ey göklerde sākin
12. olanlar siz tanıq oluñ yarlıgadum diye bu kelīmeyi diyeni
13. Resülullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemmi‘rāca çıķduđı vaqtın
14. uçmağa nazār idüp gördi-kim bir kuşuñ bünyādı
15. var hiç gözler görmedi ki ve fehmine ve hayāline gelmiş degildir

[20/a]

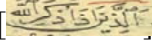

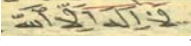

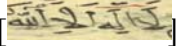
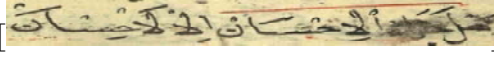
1. ammā ol kuşuñ yapucıları muntazır olup dururlar
2. andan Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ʿaleyhi vesellemeyitdi
3. yā Cebrā ʿil bu kuşuñ ne kuşuñdur hiç bunuñ gibi
4. görmedim buña kimler giriserdir ve bu yapucılar niçün muntazırlardır
5. andan Cebrā ʿil ʿaleyhi's-selām eyitdi yā Resūlullāh
6. seniñ ümmetiñden bir bölük halk cemʿ olup zıkr eydirler
7. anlara virmeg-içün bünyād olundu anlar zıkr düketdi
8. yapucılar dağı düketdine vaqtın anlar zıkre başladı
9. bunlar dağı yaparlar ol cemāʿ at girüserlerdir didi
10. imdi [كَلِمَاتٍ] kelimesin çok çok demek gerekdür
11. cennetde köşkler tamām yapula haberde gelmişdir kiResūlullāh
12. şallallāhu ʿaleyhi vesellemeydir miʿ rāc gicesi gökde
13. bir şehir gördüm nūrdan büyükligi biñ kez bu dünyāca
14. idi nūrdan zencir ile aşılu muʿ allak dururdu
15. ve ol şehriñ yüz biñ kapusu var idi ve her kapunuñ

[20/b]

1. önünde bāğçeler ve bāğlar vardır ve her bāğçede köşkler
2. var nūrdan ve her köşklerde yetmiş hücre vardır nūrdan
3. ve her hücreniñ yüz kapusu var kim ol kapulariñ birer kanadı
4. altundan birer kanadı gümüştendir her hücreniñ önünde
5. bir taht vardır nūrdan ve her tahtiñ üstünde yetmiş
6. döşek vardır harirden ve her döşegiñ üstünde
7. bir hūrī kıızı durur oturur eger ol hūrī kıızı bir sırça
8. barmağın bu dünyāya çıkarsa ayuñ ve günüñ nūrı tutaydı
9. maḥv idüp gideydi ve Hāzreti Resūlullāh şallallāhu
10. ʿaleyhi vesellembuyurur ben eyitdim ilāhī yā Rabbī bu ne ʿazametlü maḥāmdur
11. ʿaceb bu maḥām kaḅı peyḅanberiñdür ve kaḅı şiddikiñdür didüm
12. Hāḅ Sübhānehü ve Teʿālā baña eyitdi kim bu maḥām ol kullarumiñdir kim

13. dā'im zikrullāh iderler ve bu maḳām ol ḳullarımıñdur-ki zikrullāhı
14. çok iderler gice ve gündüz anlar-içün ziyāde ecirler vardır bundan
15. vāsi' bu maḳām olḳullarımıñdur ki şıdḳ-ıla ve ihlāş ilebir kerre

[21/a]

1. [ ] diye bu zikrullāhı ḥuzūr-ı ḳalb-ıla
2. meşḡul olmaḳ ve dā'im çok çok itmekligiñ ḥāşıyyeti budur ki
3. gönülde muḥabbetullāhı bitürür ve gönülde Allāh Te'ālādan ḡayrınıñ
4. muḥabbetini hep götürür ve şeyṭānıñ vesveselerini gönülden
5. keser ve şeyṭānı āvāre ider şeyṭānıñ tedbirini daḡıdır
6. imānı muḥkem ider ve gönülün pasını giderir ve gönüli
7. nūrlandırır Ḥaḳ Sübhānehü ve te'ālā Ḳur'ānda buyurur [ ]
8. [ ] ḳaçan kim Allāh Te'ālāyı zikr olunsa gönül
9. cilālanur ol cilādan gönülde ḥavf ḥāşıl olur Ḥazreti
10. Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellemher kime kim ölüm vaḳtında
11. telḳin itseler ol daḡı eyitse [ ] diyüp vefāt
12. itse uçmaḡa gire Ebū Hüreyre raḥmetullāhu 'aleyh eyitdi yā Resūlullāh
13. ādemleriñ sa'ādetlüsi kimlerdir eyitdi şol ḳişidür ki [ ]
14. diye [ ] ya' nī her kim [ ] dise
15. uçmaḡa girer [ ] ya' nī

[21/b]

1. [ ] cezāsı degildir illā uçmaḡdır Me'āzībn-i Cebel raḥmetullāhu 'aleyh
2. ölüm ḥāzır oldı ḳatında duran kimesnelere eyitdi açılıñ
3. benden zirā ben Ḥazreti Peyḡanberden eşitdim kim eyitdi her kim
4. ihlāş-ıla [ ] dise uçmaḡa gire
5. diyü buyurdı 'an Ebī Sa'īd ve Ebī Hüreyre raḥmetullāhu 'aleyh [ ]
6. şallallāhu 'aleyhi vesellem [ ]

7. [قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَأَنَا أَكْبَرُ وَإِذَا قَالَ إِلَهًا إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا يَشْرِكُهُ]

8. [يَقُولُ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَحْدِي لَا شَرِيكَ لِي وَإِذَا قَالَ إِلَهًا إِلَّا اللَّهُ]

9. [كَمَا الْمَلَكُ وَالْحَمْدُ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا إِلَى الْمَلَكِ وَالْحَمْدُ وَإِذَا]

10. [قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا لِأَنَّهُ لَوْ لَاقِيَ الرَّبَّ لَوَلَّى وَكَانَ يَتَوَلَّى مَنْ قَالَ]

11. [مَا فِي رَجُلٍ نَدِمَاتُ كَمَا كُتِبَتْهُ أَقْبَارُ] Meşābiḥ kitābından

12. iḥrāc olunmuşdur ya'ni Ebī Sa'īd ve Ebū Hüreyre raḥmetullāhu 'aleyh

13. Ḥazreti Resūlullāh ṣallallāhu 'aleyhi vesellemden rivāyet iderler ki

14. bir kimse marāzında [لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ مَا كُنْتُ إِلَّا اللَّهُ]

15. [وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَمَا الْمَلَكُ وَالْحَمْدُ]

[22/a]

1. [وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ] dise andan sonra vefāt itse

2. ol kimseyi od tutmaz bir ḥadīṣ daḥı vardır ki buyurmuşlardır

3. bir kimesne mezkūr kelimeleri gündüzde ve gecede yāḥūd

4. ayda dise ba' de ol günde yā ol gecede yāḥūd ol ayda

5. vefāt eylese Ḥaḡ Te'ālā anıñ günāhın yarlıgar Hıṣn-I Ḥaṣīnde

6. naḡildir ki Müslimde Ebū Hüreyre raḥmetullāhu 'aleyh rivāyet ider

7. [قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَمَعَهُ]

8. [لَا شَرِيكَ لَهُ كَمَا الْمَلَكُ وَالْحَمْدُ وَمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ]

9. [وَحْدَهُ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَخْرُجَ مِنْ حَتَمَاتِهِ كَمَا كُتِبَتْهُ أَقْبَارُ]

10. [مَا تَقَرَّرَتْ حَتَّى يَخْرُجَ مِنْ حَتَمَاتِهِ كَمَا كُتِبَتْهُ أَقْبَارُ]

11. [لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَخْرُجَ مِنْ حَتَمَاتِهِ كَمَا كُتِبَتْهُ أَقْبَارُ]

12. [ya'ni]

13. Ebū Hüreyre raḥmetullāhu 'aleyh eydir Ḥazreti Resūlullāh (a.s.)

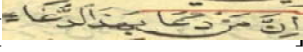
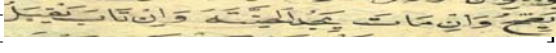
14. buyurdu-ki bir kimesne günde yüz kerre [لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ]

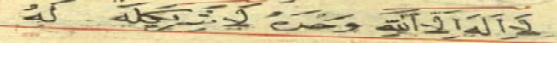
15. [وَحْدَهُ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَخْرُجَ مِنْ حَتَمَاتِهِ كَمَا كُتِبَتْهُ أَقْبَارُ]

[22/b]

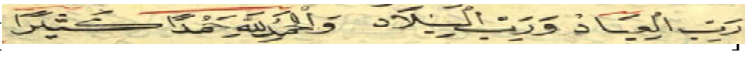
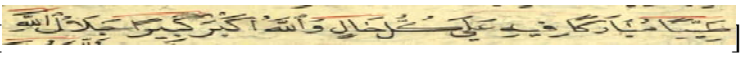
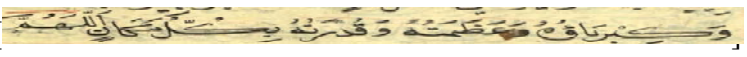
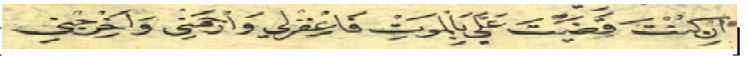

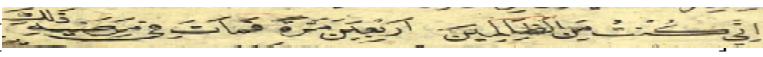
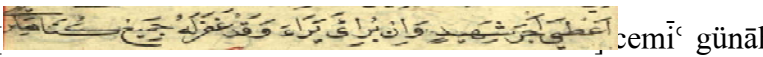
1. dise on kul āzād itmişçe şevāb hāşıl olur ve yüz hasene
2. yazılır ve yüz günāhı ‘afv olur ol gün aḥşamdañ
3. şeytāndan maḥfūz olur ve andan efḍal bir kimesne ‘amel
4. itmiş olmaz meger bir kimesne andan ekşer bilmiş ola
5. ve itmiş ola ve daḥı Kitāb-u Termīdīde ve İmām Sehḫī kitābında
6. ‘Ubādet binŞāmit raḥmetullāhu ‘aleyh eydir Ḥāzreti Resūlullāh
7. şallallāhu ‘aleyhi vesellembuyurmışlar kim bir kimesne gice içinde
8. uyanup ol mezkūr kelīmātı dise Ḥāḫ Sübhānehü ve Te‘ālā
9. du‘āsın қабул ider eger ābdest alup namāz kılsa
10. namāzı қабул olur imdi ḡaflet uyḥusunda yatan
11. mü’mine vācibdir ki her uyandukda Ḥāḫ Te‘ālā bu tariḫ-ıla
12. zıkr idüp tesbīḥ ve taḥmīd ve tehlīl idüp maḡfiret
13. taleb ideler Ḥāḫ Sübhānehü ve Te‘ālā günāhların yarlıḡaya bāb-ü maḫlab
14. ḥastalığında okuyacak ve yazup içirecek āyetler
15. zıkr olunur ḥulūḡdan Ḥāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi

[23/a]

1. vesellemEbū Hüreyre raḥmetullāhu ‘aleyh eyitdi kaçan-ki ḥasta olsun
2. bu kelīmātı eyit ol ḥastalığıla vefāt itsen uçmaḡa
3. rıdvān қаtına varasın ve eger çok günāh işlemişseñ
4. tevbe birle ḫurasın dimişdir ve daḥı Seyyid ‘Alīde
5. bu minvāl üzere zıkr olunur-ki [
6. [ ] ya‘nī rivāyet
7. olunmuşdır ki taḥḫīḫā bir kimesne ḥastalığında bu du‘ā
8. iledu‘ā eylese Ḥāḫ Te‘ālā şıḫḫat müyesser ide ve eger ölse
9. cennet bula ve eger tevbe eylerse қабул ola ve daḥı
10. Necātü’z-Zākirinde getürmüşdir ki Ḥāzreti Resūlullāh
11. şallallāhu ‘aleyhi vesellemEbū Hüreyre buyurmışdır ki yāEbā Hüreyre

12. kaçan döşeye düşseñ bu du‘ āyı gicede ve gündüzde
13. okuyasın her kim bu du‘ āyı okuyup ecel yetişse cehennem
14. ‘azābından emīn ola ħasta olduğı gün okursa
15. kifāyet ider [ ]

[23/b]

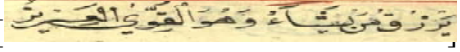

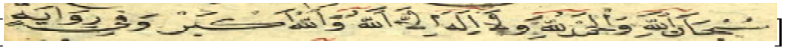
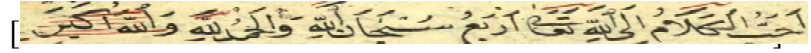

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. [ ]
7. naķildir ki [ ]
8. [ ]
9. [ ] cemi‘ günāhlarını
10. yarlıgaya Şeyh Ebü’l-Ķāsım Ķasrīden raĥmetullāhu ‘aleyh menķıldür ki
11. bir zamānda veledi ħatı ħasta oldu ölüm mertebesine vardı
12. kendi dađı bundan bi-gāyet mużtarib idi şeyĥ raĥmetullāhu ‘aleyh
13. eydir ol gice Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemi vāķı‘ amda
14. gördüm ve eyitdim yā Resūlullāh ođlum ħatı zebūn ve ħastadır
15. bu cihetden gāyet ĥālim mużtarib diyü şikāyet itdim eyitdi

[24/a]

1. şifā āyetlerinden niĥün gāfilsin didi uyandım fikre vardım
2. ĥātırıma geldi-ki āyāt-ı kitābü’l-lāhilleti mevzi‘ ında vāķı‘
3. olmuşdır bunlardır ki [ ]
4. [ ]

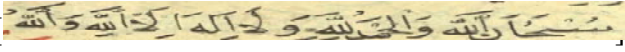
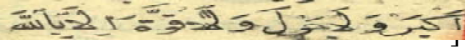
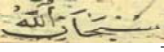
5. [ ]
6. [ ]
7. [ ] hemân bu âyetleri yazdım
8. ve şuyıla içirdim Allâhü Te‘âlâ şifâ virdi benden boşanur
9. gibi hâlâş oldum İmâm Şeyh Sa‘îdu raḥmetullâhu ‘aleyheydir ki
10. bir hasta dürlü ilâc eylese andan dermân bulmasa Fâtiḥa-yı
11. Şerîfî ve bu zıkr olunan âyetleri bir surçalı yeşil çanak
12. içinde yaza ve şu koyup içe eger bir kerre içmegile şifâ
13. buldıysa hōş eger bulmadıysa tekrâr ve tekrâr
14. yazup içe tâ yedi def a olunca Allâhü Te‘âlâ şıḥḥat müyesser
15. ide meşâyıḥdan menḳûldır ki [ ]

[24/b]

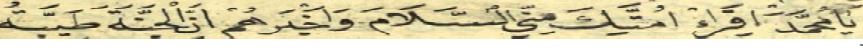

1. [ ] bir kimse levḥ-i zücâciñ
2. üzerinde vaḳt-ı şalâtiñ evvelinde yazsa ve şu ileyuyup
3. marîz kimseye bir miḳdârın içürse ol marîziñ ḥayâtı ziyâde
4. muḳadder ise fî-el-ân şifâ bula ammâ eger ol marîzden
5. mevti muḳadder ise bi-izni’l-lâhi te‘âlâ eyle sâkin ola [ ]
6. ḡâyetün küllü insânın ve küllü men ‘aleyhâ fânin bâb ü tesbîḥ ve taḥmîd
7. ve tehlîl beyânındadır ‘an Semerate binCüdeb raḥmetullâhu ‘aleyh [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ] ya‘nî Semerete
12. binCüdebü raḥmetullâhu ‘aleyh rivâyet ider Ḥâzreti Resûlullâh
13. şallallâhu ‘aleyhi vesellemden rivâyet eyledi ki kelâmuñ
14. efḍali dört kelîmedür ki zıkr olundu ve bir rivâyetde
15. buyurmuşlar ki Allâh Te‘âlâya sevgüli kelâm ya‘nî sözleriñ

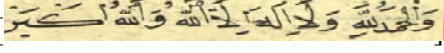
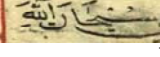

[25/a]

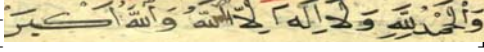
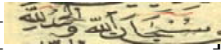

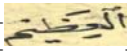
1. sevgülisi dört sözdür ve bunların kırkısı ile başlasa
2. zarar gelmez rivāyet iden Müslimdir Şāḫihü'l-Cāriyeden Ebū Hüreyre
3. rahmetullāhu 'aleyh rivāyet ider Ḥāzreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi
4. vesellemḫuzūrına bir cemā' at gelüp eytdiler yā Resūlullāh
5. baylar mällarıyla derecāt buldılar ğazā iderler ve dervīşe
6. şadağa i' tā iderler bizim mālımız yokdır ne kılalım didiler
7. Ḥāzreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellemeyitdi size
8. bir iş haber vereyim ki anların derecesine irişesiz
9. ve anlardan evvel ve sonra gelenlerin derecesine irişesiz
10. ve bir kimse bu dereceye irişmeye meger ol kişi namāzdan
11. sonra eyde ki [ ]
12. [ ] Tenbihi'l-Ġāfilinde İbn-i 'Abbās
13. rahmetullāhu 'aleyh eydir Ḥāzreti Cebrā'īl 'aleyhi's-selām
14. Resūl-ü Ekrem şallallāhu 'aleyhi vesellemḫāzretine geldi
15. eyitdi yā Muḫammed kim-ki bir kez şıdķ-ıla eyde [ ]

[25/b]

1. [ ]
2. ba' de diye [ ] yazalar aña altı ḫaşlet dün
3. namāzın kıla uçmaķ ehli ola ve ṭamu aña ḫarām ola ve ğünāhı
4. yarlığana Ḥāķ Sübhānehü ve Te'ālā rahmet nazarıyla nazar kıla
5. Kitāb-ı Tirmizide İbn-i Mes'ūd rahmetullāhu 'aleyhden rivāyet
6. olunur [ ]
7. [ ]
8. [ ]
9. [ ]

10. [ ] ya'ni İbn-i Mes'ūd raḥmetullāhu 'aleyh
11. eydir Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellembuyurdu-ki
12. Leyle-i Mirācda İbrāhīm 'aleyhi's-selām ile
13. mülākī oldum baña eyitdi-ki yā Muḥammed ümmetiñe benden selām eyle
14. ve eyitdi-ki cennetiñ durağı laṭifidür taṭlıdur lākin
15. ağaçdan ḥālīdür aña fidanlar diksünler fidanları [ ]

[26/a]

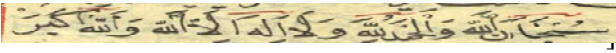

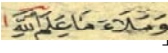
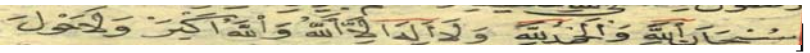
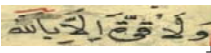
1. [ ]dür her dedükçe bir ağaç
2. dikilür pes her mü'mine lāzımdır ki cennet sarāyın ḥālī ḳomaya
3. bu tesbīḥatı dā'imā zıkr eyleyeler Ḥaḳ Te'ālā aña cennetince
4. bāğlar ve büstānlar vire ki ḥadd ü'adedin Allāh Te'ālā bilür
5. Kitāb-ı Tebşırda eydir Ebū Hüreyre raḥmetullāhu 'aleyhḤazretiResūl
6. şallallāhu 'aleyhi vesellemden rivāyet ider ki bir gün aşḥābına
7. eyitdi tutuñ ḳalkanıñuzu nār-ı cehennemden didi eyitdiler
8. yā Resūlullāh şıgınmağa ḳalkān nedir eyitdi [ ]
9. [ ]
10. [ ] digir ḥadıṣ-i şerīf rivāyet olunur ki bir kimesne
11. bir kerre sübhānallāhı dise bir melek ḥalk olunur ve'l-ḥamdülillāh
12. dise ḳanadlarını açar ve lāilāheillallāh dise deryāya ṭalar
13. vallāhü ekber dise deryādan ṭaşra çıkar bir ağaç tepesinde
14. tüner ḳaçan velā ḥavle velā ḳuvvete illā billāhi dise cümle ḳanadların
15. silker her ḳanadından nice yüz biñ ṭamla ṭamlar her ṭamlasından

[26/b]

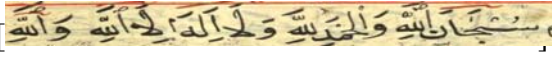
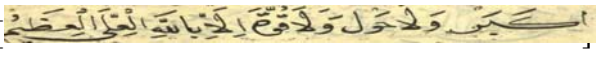
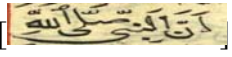
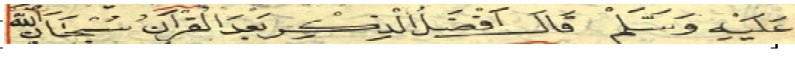
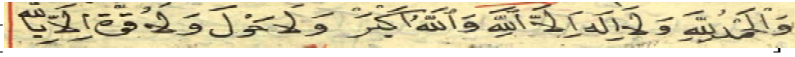
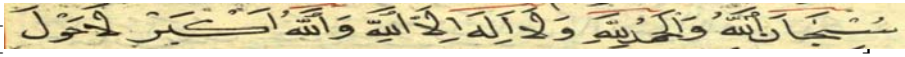
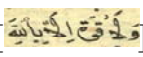

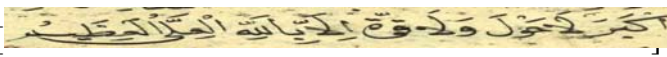
1. Ḥaḳ Te'ālāniñ izniyle bir melek ḥalk olunur ve her bir melegiñ
2. nice biñ başı var her başında nice yüz biñ yüzi
3. var ve her yüzünde nice biñ ağızı var ve her bir ağızında
4. nice biñ lisānı vardır ve her bir lisān-ıla nice dürlü tesbīḥ

5. ve tehlil ider anlar tā kıyāmete degin şevābın ol kişiye
6. bağışlayalar şahihde mestürdür digir Şahih-i Nācārīde
7. rivāyet olunur bir kimesne sübhanallāh dise kıyāmet
8. gününde Hāzreti Cebrā'ıl 'aleyhi's-selām
9. aña şefī' ola ve'l-ḥamdülillāhi dise Hāzreti Ādem 'aleyhi's-selām
10. şefī' ola ve lāilāheillallāh dise Hāzreti
11. Nūḥ 'aleyhi's-selām şefī' ola vallāhi ekber
12. dise İbrāhīm peygamber 'aleyhi's-selām şefī'
13. ola lāḥavlevelākuvveteillābillāh dise Hāzreti Peygamber
14. şallallāhu 'aleyhi vesellemşefā' at eyleye İsrāfīl 'aleyhi's-selām
15. Hāzreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellem

[27/a]

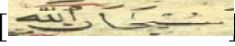
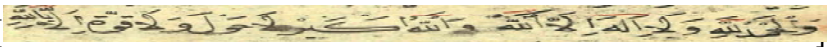
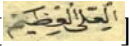
1. yā Muḥammed işbu tesbīhi her zamān diyegör
2. ḥuşūşen farz namāzınıñ 'aḳabında kim-ki bir kerre şıdk-ıla
3. dise Haḳ Sübhānehü ve Te'ālā anuñ içün altı dürlü ḥaşlet
4. yaza evvel zikrine Allāh bölüginde yaza ikinci muttaşıl
5. kendözi zikr eylemiş yazıla dördünci cennete bir ağaç dikile-ki
6. ululıgın Allāh Te'ālā bilür beşincisi ḥaşlet günāhı şöyle
7. döküle ki ḥazān vaqtında yapraḳ döküldügi gibi altıncı
8. ḥaşlet Haḳ Te'ālā rahmet nazarıyla nazar eyleye ebedi
9. 'azāb eylemeye [
10. [
11. [İbn-i 'Ömer rahmetullāhu 'aleyh eydir Hāzreti
12. Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellembuyurır ki bir kerre
13. [
14. [ ] dimek cemī' dünyā baña milk olmadan
15. sevgülüdür yāḥūd dimek olur ki cemī' dünyāyı taşadduḳ

[27/b]

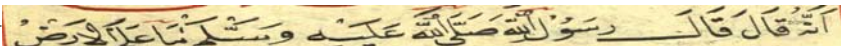
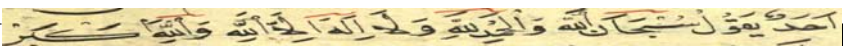
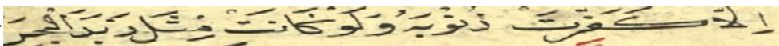
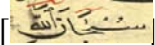

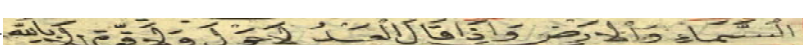

1. itmeden bir kerre [ ]
2. [ ] demek
3. hayırlıdır Meşābīḥ şerhinde rivāyet olunur [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. ya'ni taḥkīk Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellem
7. buyurdu-ki Qur'an-ı 'Azīmü'ş-şandan şoñra efdal zikir
8. [ ]
9. [ ]dür faḳih Ebu'l-Leysi raḥmetullāhu 'aleyh eydir
10. iğer bir kimesneye faḳır işābet eylese ve andan 'acizlense hemān
11. dā'imā bu tesbīḥe müdāvemet ve mülāzemet eyleye ol tesbīḥ
12. zikir olunan [ ]
13. [ ] ve ba'zı meşāyih-ı
14. kibār dimişdir-ki eğer bir kimesne sübhānallāh ve'l-ḥamdallāh besmele
15. ile dise ism-i a'zam olur ve her ḥācet ve maşlahat için

[28/a]

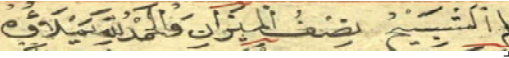
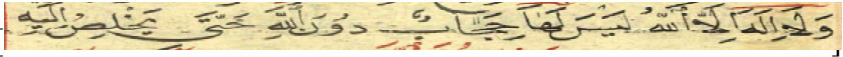

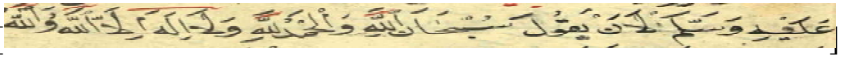

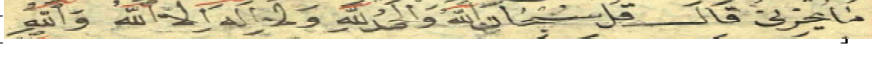

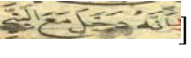
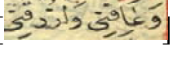

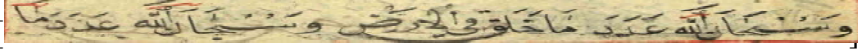
1. kırk kerre okusa murādı ḥāşıl ola Tenbīhi'l-Gāfilinde
2. getürmüşdir ki Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi
3. vesellem Selmān Fārisiye şol ḥālde uğradı-kim melūl
4. ve maḥzūn oldu namāzı şoñunda du'ā kıları Resūlullāh
5. şallallāhu 'aleyhi vesellemeyitdi yā Selmān ḥiç ḥācetiñ
6. var-mıdır Allāhından ne'am eyitdi ol Allāh Te'ālāyı ög kendü
7. vaşfi kıldığı gibi kılgıl andan tesbīḥ ve taḥmīd kılgıl
8. Selmān eyitdi nice kılayın şenāyı yā Resūlullāh didi
9. Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellemeyitdi üç kerre
10. Fātiḥa okı ol şıfatdır Allāhü Te'ālāya ve üçer kerre İḥlāş

11. okı ol şıfatdır Allāhü Te‘ālāya andan üç-kerre [ ]
12. [ ]
13. [ ] didi andan hācetiñ dile didi bu hadīs-i
14. şerīf şahīhdür zīrā ki bir gün ‘ulemā meclisinde
15. bulundım bunu böyle naql itdügin işiddim ve cümle meclisde

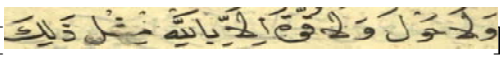
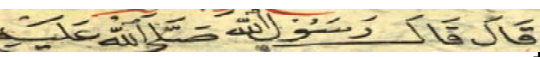

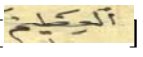
[28/b]

1. hāzır olanlara ta‘līm eyledi ve ‘an İbn-i ‘Ömer raḥmetullāhu ‘aleyh
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ], ya‘nī İbn-i
5. ‘Ömer raḥmetullāhu ‘aleyh eydir Resūlullāhşallāllāhu ‘aleyhi
6. vesellembuyurdu-ki yir üzerinde bir aḥd yokdur [ ]
7. [ ]
8. [ ] deye anuñ günāhına kefāret ola eger
9. deryā köpügi deñlü günāhı olsa-da Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā
10. yarlıgar dir digir hadīs ve ‘an İbn-i ‘Ömer raḥmetullāhu ‘aleyh
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ] digir hadīs
15. ve ‘an ‘Abdullāh bin ‘Ömer raḥmetullāhu ‘aleyh [ ]

[29/a]

1. şallallāhu ‘aleyhi vesellem [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. ve ‘an ‘Abdullāh binEbi Evfā raḥmetullāhu ‘aleyh [ ]
7. [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. digir ḥadīş ‘an Sa‘d binEbi Vaḳḳāş [ ]]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ]
15. [ ]

[29/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ] Şaḥīḥ-i Müslimde Ebū Hüreyre
4. raḥmetullāhu ‘aleyhden mervīdūr [ ]
5. [ ]
6. [ ]
7. [ ] ya‘nī Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellem
8. buyurdılar ki iki kelīme dile ḥafīf ve mizāna ağır gele

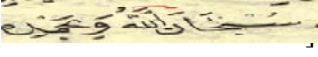
9. ve Hāzreti Raḥmāna sevgüli imdi bu iki kelīme lāyıkdır ki
10. her mü ’miniñ dilinde tekrār ḳalbinde şābit ola zīrā
11. ‘ulūm-u şerīfe ve ma‘ ānī-yi keşīre mutaẓammındur zīrā
12. sübhānallāh demek sen cemī‘ ‘uyūbdan münezzeh ve cümle
13. neḳā’işden ve ‘alāmāt-ı ḥudūşdan birisin ve fāsīd
14. i‘ tiḳādlar ve i‘ tiḳādı fāsīd olanlarıñ i‘ tiḳādından
15. seni taḳdīs iderem demek eyle şīfāt-ı selbiyye-i cümleyi

[30/a]

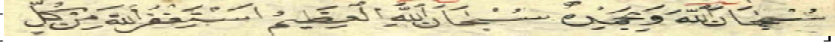

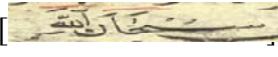
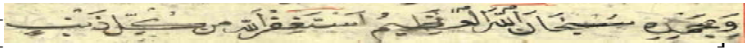
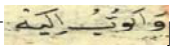
1. zīkr itmiş olur ve bi-ḥamdihī diyicek cümle ni‘ metlerin mülāḥaza
2. idüp cemī‘ an ni‘ meti ḥalk iden pādişāh şīfātı kāmīle-i
3. subūtiyye ile mevşūf idüğini i‘ tirāf itmiş olur ve daḥı
4. mīzānıñ bir kefesi dünyā gögi ḳadar iken ol kerīmü’ş-şān
5. pādişāh anıñ dolısı şevāb virmege va‘ de itdiyse
6. nitekim Hāzreti Şu‘ ayb ‘aleyhi’s-selām
7. münācātında ḳāzīü’l-ḥacātda mīzān görmek istedi
8. mīzānıñ ‘azametini göricek didi-ki yā vāhibü’l-‘atā’i bunı
9. doldurmağa kim ḳādir olur ol kerīm raḥmān
10. ve raḥīmullāh buyurdı-ki yā Şu‘ ayb ben murād itdiğim ḳuluñ bir kerre
11. [سبحان الله وبحمده] dimesi ile mīzānı māl-ā māl eylerim pes gel
12. imdi ḥudāya ḥamd ü şenā idelim Şaḥīḥ-i Buḥārīde ve Şaḥīḥ-i Müslimde
13. Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ‘aleyhden mervīdür [قال قال رسول الله]
14. [سبحان الله عليه وسلم ثم قال سبحان الله وبحمده في يوم مائة]
15. [مرة خلت خطاياك وانكحيت نخل وتبليت] ya‘ nī Ebū

[30/b]

1. Hüreyre raḥmetullāhu ‘aleyhden mervīdür Hāzreti Resūlullāh
2. şallallāhu ‘aleyhi vesellembuyurdı-ki bir kimesne günde
3. yüz kerre [سبحان الله وبحمده] dise anıñ günāhları
4. ‘afv olunur eger deñiz köpügi deñlü daḥı olursa

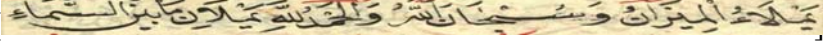
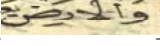

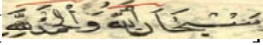
5. pes āhîret ticâretin iden mü'minler ve āhîret için yarak
6. gören şâdıqlara lâzımdır ki her gün bu tesbîhe
7. mülâzemet ideler Kitâb-u Tirmidîde Ebûzer raḥmetullāhu 'aleyh
8. mervîdür [ ]
9. [ ] ya'nî
10. ya'nî Ebûzer raḥmetullāhu 'aleyh buyurır ki eydir Allāhü Te'ālāya kelāmuñ
11. sevgülüsi ḳanḳısıdur Resûlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellem
12. buyurmuşlar ki Allāhü Te'ālā melā'ikelerine önerdügi
13. kelāmdır ki [ ] imdi mü'mine
14. vâcibdir ki Ḥaḳ Te'ālānıñ sevdigi kelā mı dilinde tekrār eyleye
15. tā kim Ḥaḳ Te'ālā anı seve Firdevsden İbn-i 'Ömer raḥmetullāhu 'aleyh

[31/a]

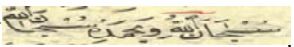
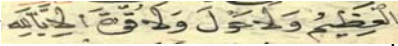
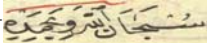

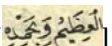
1. eydir Ḥazreti Resûlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellem
2. eyitdi kim-ki faḳîr olsa irte namāzından şoñra
3. [ ]
4. [ ] dise dilerse dilemezse
5. ni'meti bol ola ve cemî' ferîştehleriñ tesbîhi budur ve degme
6. kelîmesine Ḥaḳ Te'ālā bir ferîşteh yarada ḳıyāmete degin
7. tesbîh tehlîl ide şevābın ol kimesneye bağışlaya digir
8. 'Abdullāh bin'Ömerden raḥmetullāhu 'aleyh mervîdür ki bir kimesne
9. Ḥazreti Resûlullāh şallallāhu 'aleyhi veselleme gelüp
10. şikāyet eyledi yā Resûlullāh dünyā benden yüz çevirdi didi
11. Resûlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellemtulü'-ı fecr vaḳtında bu du'ayı
12. yüz kerre oḳıyasın diyü buyurdı [ ]
13. [ ]
14. [ ] ol kişi döndi gitdi bir zamāndan
15. şoñra gine geldi eyitdi yā Resûlullāh dünyā baña şöyle

[31/b]

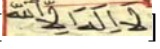
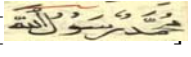

1. ikbāl itdi-ki qanda qoyacağım bilmezem ‘ Abdullāh bin ‘ Abbās raḥmetullāhu
2. ‘ aleyhrivāyet ider Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi vesellemeyitdi-kim
3. her kim estagfirullāh dimege çok çok mülāzım olsa hıç
4. faqırdan melūl ve maḥzūn olmaya şanmaduđı yirden
5. rızık māl bula digir ḥadış Şaḥīḥ-i Müslimde Ebū Mūsā
6. Eş‘ arī raḥmetullāhu ‘ aleyhden mervīdür ki [ ]
7. [ ]
8. [ ]
9. [ ] ya‘ nī Ebū Mūsā Eş‘ arī raḥmetullāhu ‘ aleyhden mervidir
10. kiḤazreti Resūlullāh ‘ aleyhi’s-selām
11. buyurdu-ki ābdest imāniñ nişfidur [ ] dimeniñ
12. şevābı mizānı doldurur ve [ ] yir ile gök
13. mābeynini doldurur pes zihī sa‘ ādet ol kimesneye
14. eyle olmağa müdāvemet idüp bu kelīmāt-ı şerīfeye ‘ ale’ d-devām
15. mülāzemet ide Qūtdan Qabīzatu binMeḥāraḳ eydir Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi

[32/a]

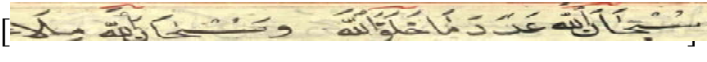

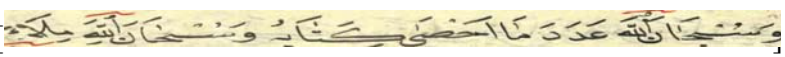
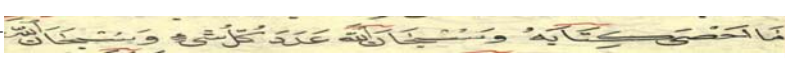
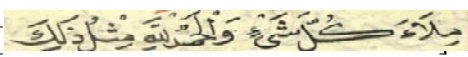
1. veselleme eyitdüm-ki yā Resūlullāh baña bir kelīmātı öğret-ki
2. Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ ālā anıñla baña raḥmet ide eyitdi-ki
3. namāzdan fāriğ olıcaḳ üçer kerre [ ]
4. [ ] çün bunu eyitdiñ cüzāmdan
5. ve gözsüzlükden ve qabāyıḥlardan emīn olduñ Heyzāmdan
6. İbn-i ‘ Abbās raḥmetullāhu ‘ aleyh eydir qaçan bir qul eyitse [ ]
7. [ ] aḳ nāmeye yazalar ‘ arş saḳına
8. mühür ideler Firdevsden İbn-i ‘ Abbās raḥmetullāhu ‘ aleyh
9. Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi vesellemden rivāyet ider
10. eyitdi-kim her kim cuma‘ a namāzından şoñra yüz kerre [ ]
11. [ ] dise Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ ālā anıñ günāhın

12. yarlıgaya ve Hâzreti Nûh peyğamber ‘aleyhi’s-selâm
13. vefât vaktında sâam adlu oğluna dört şey’i vaşiyet
14. itmiş-ki iy oğlum saña iki nesneden nehy iderem şirkden
15. ve kibirden nehy iderem bu iki nesne kişiyi cennetden

[32/b]

1. ba‘îd ider ve ikisi dağı budur birisi kelîme-i [ ]
2. [ ] bunı bir kimesne dise yedi gögi geçer tâ cennâta
3. kudsâ gider ve eger mîzânîñ bir cânibine kosalar yedi
4. kat yeri ve yedi kat gögi bir tarafa kosalar
5. bu kelîme gâlib gelür ve ikincisi [ ]dür
6. halâyıkuñ rızqları[mıkâhîdür]³³Huzeymden nakıldir kiHâzreti
7. Resûl ‘aleyhi’s-selâm birini [ ]
8. namâzda gördi gün toğmış idi eyitdi henüz namâzından
9. fâriğ olmadu-ki eyitdi kurtuldım Hâzreti Resûlullâh
10. şallallâhu ‘aleyhi vesellemeyitdi üçer kerre bu kelîmâtı eyit-ki
11. eger tartarlarsa beyne’s-semâ-ı ve’l-‘ arzdan ağır gele [ ]
12. [ ]
13. [ ] digirŞâmilden Ebû İmâme eydir Hâzreti Resûlullâh
14. şallallâhu ‘aleyhi vesellembeni gördi-ki tudağ depredirem
15. baña eyitdi saña bu zikri ögredeyim-ki gice ve gündüz

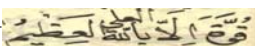
[33/a]

1. idesin [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ] e eyitdi yâ Ebâ İmâme

³³ Sözcük *mıkâhîdür* şeklinde okunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

6. saña vaşiyet iderem-ki bunı okuyasın ve oğluña
7. ve kıızıña ögredesin didi digir hadîş-i şerîf Hâzreti
8. Resûlullâhşallallâhu ‘aleyhi vesellemşahâbelerine şadağa
9. virmege kıvandırdı varlu varından şadağa virmege
10. başladılar Ebû İmâmetü’l-Bâhî rahmetullâhu ‘aleyhHâzreti
11. Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi vesellemkarşusunda dudag
12. depredürdi Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi vesellemeyitdi
13. yâ İmâme halk şadağa getürür sen tudağın depredürsün
14. Ebû İmâme eyitdi yâ Resûlullâh gördüm-ki halâyık şadağa virirler
15. benim nesneciğim yokdır ki şadağa vireydim bu kerrât

[33/b]

1.
2. zikrin it vireyin didi Hâzreti Resûl
3. ‘aleyhi’s-selâm eyitdi yâ Ebû İmâm bu kelîmeleri
4. dimeklik saña yegrekdir bir mût altun miskînlere şadağa
5. kılmakdan didi ve kaçan bir fakîr bir kerre şıdık-ıla ve ihlâş-ıla
6. bu tesbîhi dise Hağ Sübhânehü ve Te‘âlâ ol deñlü şevâb vire kim
7. bay kişi Tañrı Te‘âlânın yolına on biñ aqça şadağa kılsa
8. şevâba irişmez ve Hâzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selâm
9. fakîrlerin dükeli ‘amelleri şöyledir didi digir fazîlet
10. Hâzreti Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi vesellembuyurur kim bir kimesne
11. bu tesbîhi günde yüz kerre okusa ve bir rivâyetde buyurur kim
12. günde bir kerre okusa yüz halâyık âzâd itmişce yüz
13. aç doyurmuşca yüz yalnızcağ geydirmişce yüz şehîd
14. namâzı kılmışca ve yüz at gazâya virmişce ve yüz kabûl
15. gazâ ve yüz mişkâl altun şadağa virmişce ve Kâf dağı

[34/a]

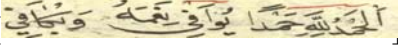

1. ağırlığınca ve yer gök arası to lunca Allāh Te‘ālānıñ defterine
2. şevāb yaza anbārdan çeşni bir avuç olur digir
3. Hāzreti Peyğanber şallallāhu ‘aleyhi vesellemeyitdi
4. yā ‘Alī döşege yatasın çok istiğfār it ve mü’minler
5. üzerine emānet olsun kim bu tesbīhi çok oқuyalar Allāh
6. kıtında ğāyetde sevgülü olur imdi iy mü’min ihvān
7. bu kelīmāti ğanīmet bilüp ve dā’im oқumaқ gerekdür zīrā
8. cennete girmege sebep olur ve nār-ı cehennemden necāt
9. bulmağa sebebdır hadīs-i Şaḥīḥ-i Müslimde Sa‘d İbn-i Ebī
10. Vaḳḳāşdan raḥmetullāhu ‘aleyh mervīdür [قَالَ كُنْتُمْ عِنْدَهُ]
11. [سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ]
12. [عَلَيْكَ وَسَلَّمَ الْغَيْرُ لَكُمْ أَنْ يَكْفُرَ بِكُمْ كُلُّ قَوْمٍ يَوْمَ آتَ]
13. [حَسْبُنَا اللَّهُ وَرِزْقُنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ] ya‘nī Sa‘d
14. İbn-i Ebī Vaḳḳāşdan raḥmetullāhu ‘aleyhden rivāyet olunur Hāzreti
15. Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemyanında otururdıқ

[34/b]

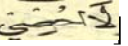
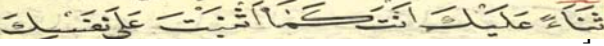
1. buyurdılar ki siz ‘ācizmisizher gün biñ ḥasene
2. kesb itmege bir kimesne su’āl itdi-ki yā Resūlullāh biñ
3. ḥasene nice kesb olunur buyurdılar-ki günde yüz kerre
4. tesbīh idene biñ ḥasene yazılır yāḥūd biñ ḥaṭāşı
5. ‘afv olunur zihī sa‘ādet ol mü’mine ki her günde
6. ve her gicede tesbīhü ve taḥmīdden kendini ḥālī ḳomaya
7. digir hadīs-i şerīfü Şaḥīḥ-i Müslimde Ebu Zer raḥmetullāhu ‘aleyhden rivāyet
8. olunur [إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَبْتَغِي عَلَى]
9. [كَيْلِ سَلَامِي أَحَدَكُمْ صَدَقَةٌ فَصَلِّ تَسْبِيحًا صَدَقَةٌ]
10. [وَكُلَّ حَسَنَةٍ صَدَقَةٌ وَبِكُلِّ تَقَاتُلَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلِّ بَرِيَّةٍ صَدَقَةٌ]
11. [وَأَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْرًا عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَتَحْرِي]
12. [مِنْ ذَلِكَ كُلِّهَا بَرَكَةٌ] selāmü sīnūñ

13. zammesiyle lāmuñ taḥfīfiyle ʿ uzuv maʿ nāsınadır yaʿ nī
14. Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ʿ aleyhi vesellembuyurmuşlar ki
15. şabāḥ dāḥil olur her ʿ uzuv muḳābilesinde bir şadaḳa lāzımdır

[35/a]

1. her tesbīḥ şadaḳadır her taḥmīd şadaḳadır her tahlīl şadaḳadır
2. yaʿ nī kim [ ] demek şadaḳadır
3. her tekbīr şadaḳadır ve imr-i bi'l-maʿ rūf ve nehy-i ʿ ani'l-münker
4. şadaḳadır cümlesiniñ yerine duḥada iki rekʿ at
5. namāz ḳāʿim olur pes müʿmin şabāḥa şıḥḥat üzere dāḥil
6. olduḳda üç yüz altmış ʿ uzuvı şaḥīḥ olduḳ-çün şadaḳa
7. lāzım olur şıḥḥatı içün şükr itmiş ola ḳuşlukda iki
8. rekʿ at namāz ḳılıcaḳ Ḥaḳ Teʿ ālāya bu şıḥḥat muḳābelesinde
9. ḥamd itmiş olur niʿ meti veren pādişāha īmān getürüp
10. şükr vācib idüğini bilen müʿminlere bunu riʿ āyet itmek
11. lāzımdır ve ʿ Ulemā-yı Ḥorāsāniñ müteʿaḥḥireyn raḥmehümüllāhe
12. eyitdiler bir kimesne yemīn itse ki ben Allāh Teʿ ālāya cemīʿ ḥamd ile
13. ḥamd ideyim dise neyile ḥalāş olunur eyitdiler ki
14. bu ṭariḳ-ıla ḥamd eyleyeler [ ]
15. [ ] yaʿ nī ḥamd Allāh Teʿ ālāya maḥşuşdur ol ḥamd ki

[35/b]

1. niʿ metlerine muḳābil olur ve ziyādesiniñ maḳāmına ḳāʿim
2. olur [yükāfi]³⁴ hemze ile ḳāʿim olur maʿ nāsına ve daḥı
3. eyitdiler bir kimesne and içse ki Allāh Teʿ ālāya aḥsen ü şenā
4. ideyim ne çāre itmek gerekdir diyü buyurdılar ki [ ]
5. [ ] diye yaʿ nī
6. ben saña şenā itmege ḳādir degilem sen kendü zātıña
7. şenā iddüğün gibi demek olur diğir duʿ ā Ebuʿn-Naşaruʿl-Şemār

³⁴ Sözcük *yükāfi* olarak bulunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

8. Muḥammed bin Naşırdan raḥamehümüllāh rivāyet eylediler [قَالَ قَالَ]

9. [أَهْمُ عَلَيْكَ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ يَا رَبِّ قِيْلَتْ لِي بِبَدِي]

10. [فَطَلَّقْتَنِي بِمَا مَنَعْتَنِي مِنَ الْحَمْدِ وَالشُّعْبِ فَأَوْجَّاهُ بِمَا رَأَيْتَنِي]

11. [إِلَيْهِ يَا أَدَمُ إِذَا صَبَّحْتَ فَقُلْ إِنَّكَ الْحَمْدُ يَا فِي عَمَلِهِ وَبِحَابِي]

12. [مَزِيدٌ] ya‘nī Ādem peygamber ‘aleyhi’s-selāmdidi-ki

13. yā Rabbī beni kesb-i āl ile müntefil kıldıñ imdi

14. baña cemi‘ ħamdı şāmil ve cümle tesbīḥatı kāmil bir şey’i ta‘līm

15. eyle Ḥaḳ Te‘ālā vahy itdi-ki yā ādem şabāḥ üç kerre aḥşam

[36/a]

1. ve aḥşam üç kerre [اللَّهُ حَمْدٌ يَا رَبِّ عَزَّ وَجَلَّ] eyit

2. cümle meḥāmidi ve cemi‘ tesbīḥatı müştemildür didi ve Envārü'l-

3. ‘Āşıḳānde naḳıldır ki bir gün Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi

4. vesellemḤazreti‘Alī raḥmetullāhu ‘aleyh ve Fāṭimatü’z-Zehrā

5. raḥmetullāhu ‘aleyh bu ikisiniñ ḳatına geldi gördi-ki

6. ‘Alī Fāṭımanıñ başı ucunda durur Ḥazreti Resūl

7. ‘aleyhi’s-selām eyitdi [اللَّهُ حَمْدٌ يَا رَبِّ عَزَّ وَجَلَّ] didi

8. Ḥazreti‘Alī raḥmetullāhu ‘aleyh eyitdi yā Resūlullāh allāhümmedeki

9. mīm ne mīmdür Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellem

10. eyitdi ol vaḳıt-kiḤaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā Ādem peygamberi

11. yaratdı ve menzilini aña gösterdi ve ādem eyitdi ilāhī beni yarlığa

12. Ḥaḳ Te‘ālā eyitdi yā Ādem eger dünyā ‘ömrince ‘ömriñ olsa beni

13. böyle zıkr eylesen ferişteher gibi idemeyesin

14. evet saña bir ḫarf ögredeyim cemi‘ evvelleriñ ve āḫırleriñ

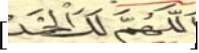

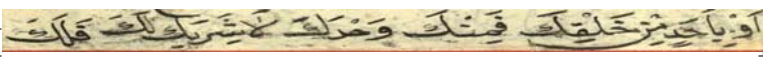
15. ismi cem‘ ola Ādem peygamber eyitdi yā Rabbi ögret Ḥaḳ

[36/b]

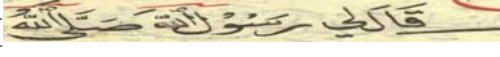

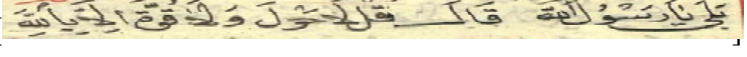

1. Ḥaḳ Te‘ālā eyitdi ḳaçan du‘ā dilesen yā Ādem allāhümme di-ki

2. ism-i a‘zam budur zīrā ki cemi‘ yaratduğumuñ ve yaradacağımuñ

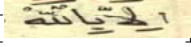
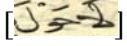
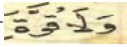
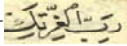
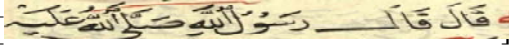

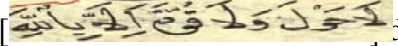
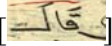
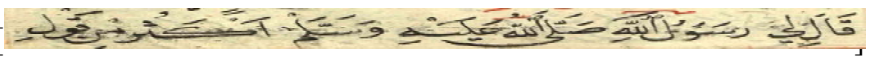
3. mīm anlarıñ ismidir Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā eyitdi her kim

4. bir kerre [ ] dise her hârfine on hasene
5. virürin ve günâhların yarlıgarın ve derecesini ulu eylerin
6. Âdem peygamber ‘aleyhi’s-selâm çün anı işitdi fahr eyleyüp secde
7. kıldı Haq Sübhânehü ve Tte’ âlâ Âdem ‘aleyhi’s-selâm yarlıgadı
8. bir hârf-ıla ki mîmdür imdi evvelki du’âyı bu du’âya zam
9. ide her şabâh ve aḥşam üçer kerre müdâvemet ideler ki
10. cemî‘ ni‘ metin şükrin edâ itmiş olur ve Meşâbiḥde
11. Ḥazreti Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi vesellem buyurırlar ki
12. bir kimesne bu tesbîhi şabâh okısa gündüz şükrin
13. edâ itmiş olur ve eger aḥşam okısa yine gice
14. şükrin edâ itmiş olur [ ]
15. [ ]

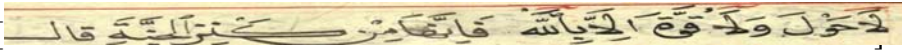
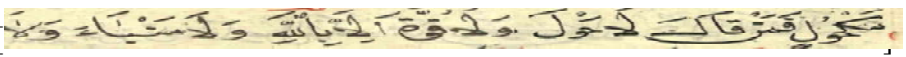
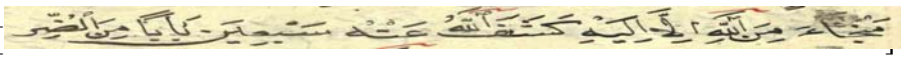
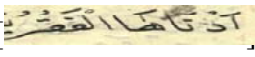
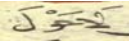
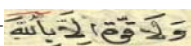
[37/a]

1. [ ] buna daḥı müdâvemet eyleyeler her ni‘ metin
2. şükrin edâ itmiş ola ve’s-selâm beşinci bâb beyânındadır
3. ba‘ de geldik lâhavlevelâḳuvveteillâbillâhiniñ fażîletine
4. ve ḥaşıyyetine Şaḥîḥ-u Buḥârîde ve Şaḥîḥ-u Müslimde Ebû Mūsâ Eş‘arî
5. raḥmetullâhu ‘aleyh rivâyet ider [ ]
6. [ ]
7. [ ] ya‘nî
8. Ebû Mūsâ raḥmetullâhu ‘aleyh baña Ḥazreti Resûlullâhşallallâhu
9. ‘aleyhi ve sellembuyurdı-ki saña cennet kenizlerinden bir
10. kenz beyân ideyim-mi belî yâ Resûlullâh eyle didim buyurdılar ki
11. eyit [ ] bu kelîmeye müdâvemet iden
12. kimesne faḳırdan berî olup dünyâ belâlarından emîn
13. olur devletlü ol kimesne ki ‘ömri sermâyesin zâyi‘
14. itmeyüp Haq Te‘âlânîñ tesbîḥ ve taḳdîsine ve tehlîl
15. ve tezķirine nefislerin şarf ideler [ ]

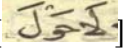

[37/b]

1. [ ] dimeniñ ma' nāsı budur ki harekāt ve sekenātdan bir kimesne
2. bilmege bir zerre hāşıl itmek mümkin degildir cümle ef' āl
3. ve ni' am ve şıhhat ve saqm ve nef' i ve zarar ve hayr ve şer haqun halkı
4. ve icādıyladur ba' zı ' ulemā iderler [ ] demek ma' şiyetden
5. ve küfürden halāş Haq Sübhānehü ve Te' ālāniñ luftıyladur
6. [ ] demek ya' nī tāt' at ve ' ibādāta ve istiṭā' at
7. [ ] ' ināyeti iledür demek olur digir ḥadīs
8. ' an Ebī Hüreyretü raḥmetullāhu ' aleyh [ ]
9. [ ]
10. [ ] ya' nī Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ' aleyhden rivāyet
11. olunur Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ' aleyhi vesellem
12. eyitdi-ki bir kimesne [ ] dise toqsan
13. toquz derdine devā ola eñ āsānı gamm ü guşşadur diyü
14. buyurmuşlardur digir ḥadīs ve ' an mekhül Ebī Hüreyretü [ ]
15. [ ]

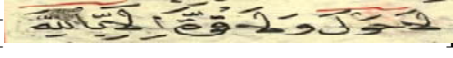
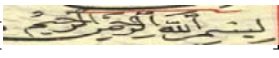

[38/a]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ] ya' nī mekhülden raḥmetullāhu ' aleyh mervīdir ki bir kimse
5. bu kelīmātı dise Allāhü Te' ālā yetmiş belāsın def' ide
6. ve ednāsı faqir ola diyü buyurmuşdır digir İnsü binMālikden
7. raḥmetullāhu ' aleyh mervīdür ki bir kimesne [ ]
8. [ ] dise cemī' zünübdan berü ola ve dünyā
9. belālarından yetmiş belādan ' āfiyet müyesser ola ve ol
10. belāların ve cünün ve cüzām ve barāş ve riḥ cümlesindendir

11. diye buyurmuşdır ‘an İbn-i ‘Abbās rahmetullāhu ‘aleyhden mervīdūr ki
12. bir kimesneniñ ğam ğuşşası çok olsa [ ]
13. [ ] kelīmesin dise ve şaḥīḥdir
14. şābit olmuşdır ki kelīme-i mezkūre cennet
15. ḥazīnelerinden bir ḥazīnedir ve ba‘ zı āşārda vāqı‘ ol

[38/b]

1. olmuşdır ki gökde hiçbir melek inmez ve bir melek çıkmaz illā ki
2. [ ] diyü buyurmuşdur Tefsīr-i
3. Kebīrde yazmışlardır ki her kimse ki bir zaḥmete
4. ve bir fitneye giriftār olsa [ ]
5. itsün be-dürüstī Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā bunuñla yetmiş dürlü belāyı
6. def‘ ider fazlı birle ve İmām ‘Alī rahmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider ki
7. Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemler buyurdı-ki
8. yā ‘Alī ıarlığa düşseñ disen-ki evvelinde
9. [ ] diyüp andan [ ]
10. [ ] dimek gerekdür zīrā du‘āniñ ibtidāsında
11. yazılacak idi sehv olundu imdi bir kimesne böyle dise
12. Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā envā‘ı dürlü belāyı def‘ ider dimişdür
13. bu kelām-u ṭayyibeniñ ḥavāş ve menāfi‘ ine ḥadd ü
14. pāyān yoğdur anıñ-çün Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemler
15. Ebū Hüreyretü ḥazretine [ ]

[39/a]

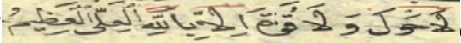
1. [ ] dimişdür
2. ya‘ nī bu kelāmu çok söyle zīrā bu kelām cennet kenzindedir
3. ya‘ nī cennet ḥazīnesindedir dimekdür Tuḥfetü’l-Müniden Ebū Vede‘ u
4. eydir Ḥazreti Resūl ‘aleyhi’s-selāmbuyurdı-ki
5. kim-ki ğünde yüz kerre [ ] dise

6. hergiz fakir olmaya digir hadiṣ-i ŧerif [قال]
7. [رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا حول ولا قوة الا بالله]
8. [لا حول ولا قوة الا بالله]
9. ya'ni Hazreti Resulullah sallallahu aleyhi vesellem eyitdi
10. bir kimesne [لا حول ولا قوة الا بالله] her gun yuz kerre
11. dise ana fakirlik isabet etmeye dir digir
12. Envāri'l-Āŧiḳinde daḫı zikr olunur Hazreti Resulullah
13. sallallahu aleyhi vesellem eyitdi her kim günde bu du'āyı
14. yuz kerre okusa aḧlā yoḧsilik görmeye zirā ki
15. bu du'ā uçmaḳ hazinelerinden bir hazinedir ol du'ā

[39/b]

1. budur [لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم] hadiṣ-i ŧerifde
2. yazmaz ancak ḫalk mu'tād idinmiḧdir dirler anı demek lāzım degil
3. ve eger dirse zarar virmez ve bir kimse kaḡıd yazup
4. vā'iz kürsīde iken virüp ḡınā için okuyacaḳ
5. du'ā ricā olunmiḧ vā'iz eyitdi her gun yuz kerre [لا]
6. [لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم] okı Haḳ Sübhānehü
7. ve Te'ālā seni fakirdan ḳurtara ve bay eyleye eger yuz kerre
8. okumaḳ ile ḡınā zuhūr itmezse her gun ikiḧer yuz
9. kerre okumaḡa meḧḡül ola elbetde bir iki güne-dek Haḳ Te'ālā
10. ḡınā müyesser eyleye diyü cevāb eyitdi ve bir kimse daḫı
11. böylece kaḡıd yazdı bir āḫir vā'iz için kürsīsine virdi
12. vā'iz eline alup okudu ve eyitdi eger murādın
13. ḫarāmdan māl cemī' itmek ise saña du'ā öğretmek vebāldir
14. biz günāhkār oluruz eger ḫelālden kifāf-ı nefis
15. için māl cemī' itmek ise her ḳalkup oturduḡda

[40/a]

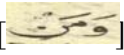

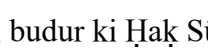
1. ve her gezdikçe [ ]
2. çok diyesin Hâk Sübhānehü ve Te'ālā seni ğanī kıla didi
3. yine bir vā' iziñ meclisinde bir kağıd kıodılar ğinā için
4. okuyacak du'ā hikāyet eylediler ki Hāzreti Resül
5. 'aleyhi's-selām zamān-ı şerīfinde bir kimesne geldi
6. eyitdi yā Resülullāh oğlum küffār elinde esīr oldu
7. anası cer'ide yorı çıkarmağa kudretim yokdur baña ne emr idersin
8. didi Resülullāh 'aleyhi's-selām buyurdu-ki şabr
9. eyle Hâk Sübhānehü ve Te'ālā hāzretleri oğluñı kıurtarır var
10. ehliñile [ ] ok it didi
11. ol dönüp evine geldi ehli şordı Hāzreti Resülullāh
12. saña ne emr itdi eyitdi bu du'āyı seniñle çok
13. müdāvemem itmek ile emr eyledi hātun eyitdi ne güzel
14. nesne ile emr itmişdür didi bunlar bu du'āya birkaç
15. zamāna-dek müdāvemem eylediler ba' de bir ğün beyne's-şalātta yāhūd

[40/b]

1. aışşama karşı gördiler ki oğlı kıapuya geldi ve iki yüz
2. kıoyun ve yüz dāne deve ve bir miqdār şığır fi'l-cümle bunları
3. bile sürmüş getürdi atası ve anası bunları
4. göricek ta' accübde kıaldılar eyitdi bunları kıanda bulduñ
5. didiler oğlı eyitdi benüm bir küffār efendim var idi anıñ
6. kıoyunları var idi beni çoban kıutmuş-idi her ğün
7. otlatmağa ben sürerdim dedi atası eyitdi yā nice siz
8. düşmāndan hālāş bulduñ ve bunları nice sürüp
9. getürdüñ dedi bir kimesne māni' olmadı
10. ve tağılmadan toğrı yola kııkarup getürdüñ dedi
11. oğlı eyitdi ben-de bilmem nice getürdüm ancak ta' accüb iderem
12. otlatmağıdan küffār evine sürüp geldim yoldan
13. kııkdım bir yol başına geldim meger eskiden bir yol imiş

14. hiç kimesne yeñiden ayak başmış degil ve bir toz eseri
15. bile yok idi hemān bunları ol yola sürdüm ki elbette

[41/a]

1. bu yoluñ bir ucı ol küffārīñ evine uğrar didim
2. meger doğru bu kıuyuya uğrar-imiş didi ba' de ol kimse
3. Hāzreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi vesellem hūzūrına
4. geldi eyitdi yā Resūlullāh bize öğreddüğüñ du'aya müdāvemet
5. ve mülāzemet iddik oğlum geldi ve iki yüz koyun dağı
6. ve yüz deve ve birkaç şıgır sürmüş bile getürdi
7. göñlüm et diledi ol koyunlardan birini boğazlamağa kaçd
8. ideyorum baña yimek helāl-mıdır ne buyurursız didi Hāzreti
9. Resūlullāh 'aleyhi's-selām eyitdi ol doyumlıkdandır var
10. boğazla ye helāldir bu maħalde Allāhü Te'ālā tarafından Hāzreti
11. Cebra'ıl 'aleyhi's-selāmnāzil olup geldi
12. bu āyet-i şerīfi Hāzreti Peyğambere getürdi ki [ ]
13. [ ]
14. [ ] ma' nāsı budur ki Hāķ Sübhānehü
15. ve Te'ālā eyitdi yā Muħammed şol kul-ki efendisinden kırķa

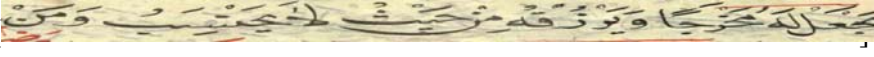

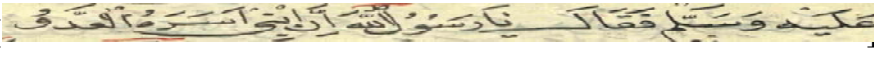
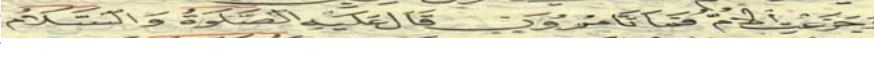

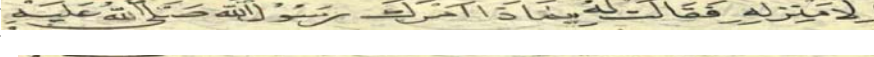
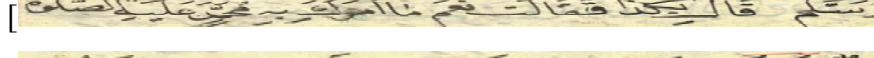

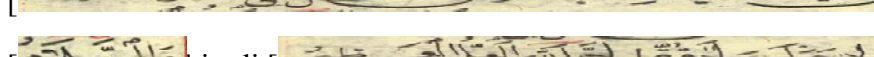
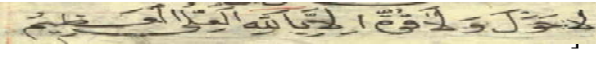
[41/b]

1. efendisi hiç ol kulı tarlıkdan ve şiddet belādan
2. kıurtarmaz-mı ve kıurtardığı vakıtta toyumlıķ ile ve ğanimetliĝ-ıla
3. iħrāc itmez mi ve rızıķlandırmaz-mı ve şol kimse-ki
4. Rabbisine tevekkel eyleye Hāķ Sübhānehü ve Te'ālā aña kāfī degil-mi
5. ya' nī kifāyet itmez mi der bunı şeyħden eşitdim yine
6. bir gelişde kağıd yazdım kürsisine bıraķdım bu hikāye
7. kağıt kitābda olduĝın şordum eyitdi haylī zamāndır-ki
8. bir tefsīrde görmiş idim mufaşşal yazmışlardır
9. kağıt tefsīrde olduĝun hātırımda yokdır ammā allāhü ā' lem
10. Tefsīr-i 'Ömer Nesefīde ve Tefsīr-i Nişāburīde elbette bunlarıñ

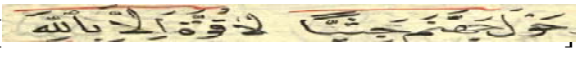

11. birisindedür diyü cevāb itdi ve ben ḥaḳīr daḥī Tefsīr-ü
12. Ebu'l-Leysde bu ḥikāyeniñ muḥtaşarı yazılmış buldım ve numūnesini
13. alup bunda zıkr iddüm ol minvāl üzre ki budur [زوى]

14. [ ]
15. [ ]

[42/a]

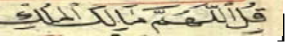

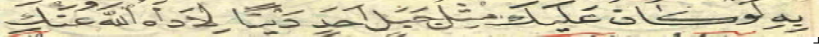
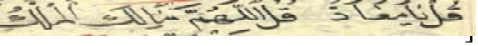
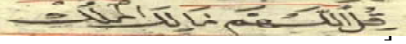
1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ] ve 'an ' Abdullāh bin ' Abbās raḥmetullāhu ' aleyh
5. [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ] imdi [وَالسَّلَامُ]
15. her ḥācet ve her maşlaḥat ve her ḡam ḡuşşa def' için

[42/b]

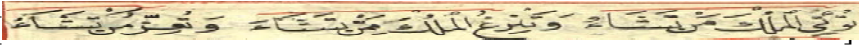
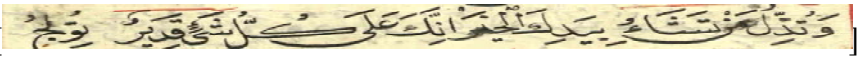
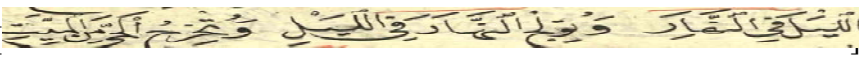
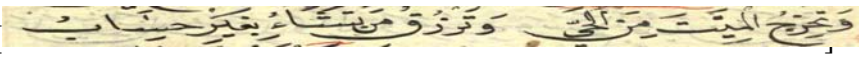

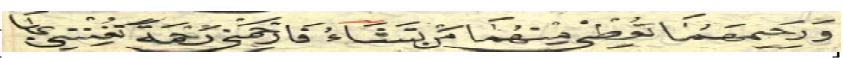
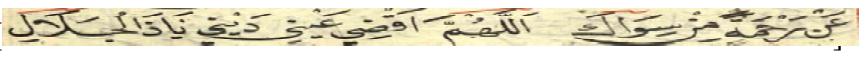

1. demek yegrekdir ve bunda olan ḥarfleri Qur'an-ı ' Azīmü'ş-şānda
2. arayup buldum ki bunlardır [لأولا] her yerde gelür
3. sūre-yi Meryemde gelür [ ]
4. Kehif sūresinde gelür [ ]

5. aşlā şek ve şübhe kalmadı şahih̄ Qurʾān-ı ʿAzīmden gerek
6. diyen edāsı-çün ve gerek faķirden hālāş olup bay
7. ve ğanī olmak için her gün bunu çok çok müdāvemet
8. itmekden hālī olmaya ve daħı borç ödemek için
9. Beduri Münir Tefsirinde ve Haṭāṭī Tefsirinde yazmışdır ki
10. [ ]
11. bu araya gelince bir kimesne borç edāsı-çün her şabāḥ namāzın
12. kılip selām virdükden soñra daħı aḥşam
13. namāzından soñra kırk bir kerre ol āyeti vird idünüp
14. oқusa Ḥaḳ Sübhānehü ve Teʿālā ḥazretleri ğāyb ḥazīnesinden
15. anıñ borcın ödeyivere Tefsir-i Kebirde görmüşdir ki

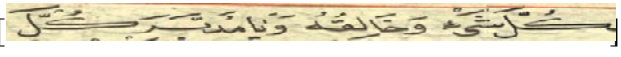
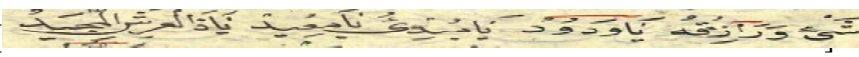
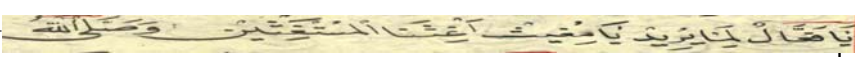

[43/a]

1. [ ] āyetini bir kimse gicede ve şabāḥda
2. oқusa Ḥaḳ Sübhānehü ve Teʿālā ʿizzete ve devlete irgürüp
3. zilletden şaқlaya ölmüş göñlüni diri kıla ve rızqını
4. bol kıluvire kendü fazlı birle ve ḥadīs-i şerifde
5. daħı yazmışdır ki budur reveü't-Ṭaberānī [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [ ] yaʿnī İmām Ṭaberānī raḥmetullāhu ʿaleyh
9. rivāyet eyler ki taḥḳikā Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu
10. ʿaleyhi vesellem Meʿāz bin Cebel raḥmetullāhu ʿaleyh ḥazretlerine
11. buyurdu-ki yā meʿāz diler-misin-ki saña bir duʿā ögredeyim
12. oқuyasın eger seniñ üzeriñde Cebel-i Uḥud
13. mişli kadar borcuñ olursa Ḥaḳ Sübhānehü ve Teʿālā
14. kendi ḥazīnesinden ödeyivere dilerem yā Resūlullāh
15. didi eyitdi yā Meʿāz bu āyeti oқı [ ]

[43/b]

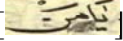

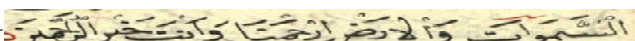
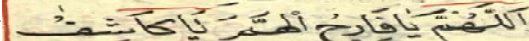

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. andan sonra bu du‘āyı okuya [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [ ] bir rivāyetde dağı [ ]
9. [ ] buyurulmuşdur
10. İnis bin Mālik Firdevsden rahmetullāhu ‘aleyh rivāyet
11. eyler Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellemeden-ki
12. eyitdi kim-ki cuma‘a gūni yetmiş kerre [ ]
13. [ ]
14. dise Hāq Sübhānehü ve Te‘ālā aña muğāvenet kıla Tuħfeden
15. nağildir ki kim-ki bu du‘āyı muttaşıl okuya hergiz fakir ve kaşir

[44/a]

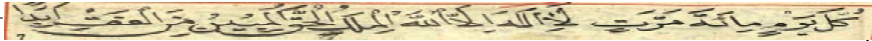
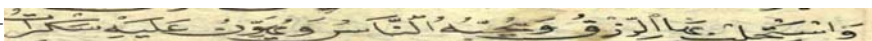

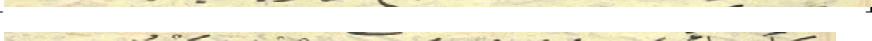
1. olmaya yā Rabbī [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ] bir kişı
5. İbn-i ‘Abbāsa eyitdi yā İbn-i ‘Abbās ben dervişlikden qorqarın
6. dir eyitdi Vāqı‘a süresin Müzemmil Ve’l-Leyli ve Elemneşrahleke
7. süresin çok okudur dervişlikden emin olasın dir
8. Şāmilden rivāyet olunur ki Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi veselleme
9. bir A‘rābī geldi açlıqdan şikāyet eyledi
10. ta‘ām virdi yine açığırsam ne kılayım didi Resūlullāh
11. şallallāhu ‘aleyhi vesellem eyitdi bu du‘āyı eyit tā kim Hāq Sübhānehü

12. ve Te'ālā saña rızıķ vire [
13. [digir
14. du'ā istināsdan 'Ā'ıŝe raħmetullāhu 'aleyh eydir ki eydir ki Ĥazreti
15. Resūlullāh ŝallallāhu 'aleyhi vesellem eyitdi saña bir du'ā

[44/b]

1. ögredeyim dünyālig-içün oқuyasın diyü ta'lim eyledi [
2. [
3. [ligir du'āyı
4. borç içün Heyzımdan rivāyet olunur ki Ĥazreti 'İsā
5. peygamber 'aleyhi's-selām bu du'āyı kavmine ögreddi
6. borçları ödenmeg-içün [
7. [
8. [
9. [Ĥazreti 'Alī kerremallāhu vechehu merfū'an
10. rivāyet itmişdir ki bir kimesne her gün [
11. [dise aña faķirden emīn ola ve şabir
12. vaħŝetinden enes ola ve anuñla ğinā şapusın açā
13. diyü buyurmuşlar ba'zı rāvīleri eger bu ĥadıŝ içün
14. şin memleketlerine varsalar çok degildir dimişler
15. digir ĥadıŝ-i ŝerīf [

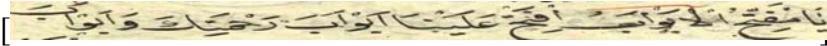

[45/a]

1. [
2. [
3. [
4. [
5. [a'ni
6. ĥadıŝ-i ŝaħiħinde Ĥazreti Resūlullāh ŝallallāhu 'aleyhi

7. vesellembuyurdu-ki bir kimesne her gün yüz kerre
8. [ ] dise ebeden fakîrden emîn ola
9. ve bunuñla rızq isticlâb eyleye ve nâs anı sever ve ol
10. kimesne üzerine sekerâtü'l-mevt âsân eyleye
11. ve kabir ' azâbı ve zûlmâtı ve ıarlığı andan def' eyleye ve kabâ'irden
12. hisâb olunmaya ve cennet kapuları anıñ üzerine
13. açıla ve bir kimesne bu kelîmeyi iki yüz kerre dise
14. du' âsı müstecâblardan ola ve's-selâmü dağı mâl
15. ve rızq taleb itmek için Qur'ân ' Azîmü's-şân içinde

[45/b]

1. birkaç âyet-i kerîme iħrâc olunmışdır ve birkaç du' â dağı bile
2. okunur kim-ki bunları vird idinüp her şabâh ve ağşam
3. namâz kıldığdan soñra yedişer kerre okusa bi'l-cümle
4. müşkil işleri âsân ola ve kimesneye muhtâc olmaya
5. ve kâr-ı kisbine berekât vire ve devlet ol-kişiye
6. yâr ola ve ummadığı yirden mâlî rızq esbâb vire
7. ammâ şartı budur ki okumadan muqaddem cemî' günâhlarına
8. tevbe ide ve istiğfâr eyleye andan soñra üç kerre
9. şalavât ve üç kerre Fâtiha ve üç kerre İhlâş
10. ve üç kerre [ ]
11. [ ] diyüp
12. andan soñra bunları okumağa başlaya [ ]
13. [ ]
14. [ ]
15. [ ]

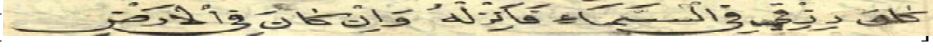

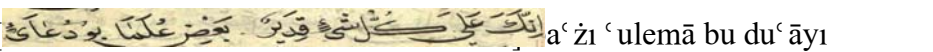
[46/a]

1. [فَحَوِّنِ اللَّهُمَّ ذَايَلْفَقْرِ فِي اللَّهُمَّ أَوْ قَمِيْرًا قَاغْنِي بِرَحْمَتِكَ]
2. [وَ لَطْفِكَ يَا كَرِيْمُ اللَّهُمَّ يَا غَنِيَّ قَاغْنِي عَمَّا تَقَاتِرُ]
3. [وَارْتَقِي رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا وَاسْبَحْ بِغَيْرِ حِسَابٍ اللَّهُمَّ]
4. [لِيَكْفِكَ بَعْدَهُ بِرُزُقِي وَسُقَاةً وَهُوَ الْقُوَى الْعَرْبِيَّةُ]
5. [وَارْتَقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّزْقِيْنَ وَمُرِّيْتُ وَاللَّهُ يَجْعَلُ لَهُ]
6. [مَخْرَجًا وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَسْكُنْ]
7. [عَمَّا لِلَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ اللَّهُمَّ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَى الْمُبِيْتِ]
8. [اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِمَّا رَزَقْتَ وَ قَدَّرْتَ]
9. [مِنْ قَدْرَتِكَ وَنِعْمَةً مِنْ غَيْرِكَ وَرَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ]
10. [وَعِنَايَةً مِنْ عِنَايَتِكَ وَوَلَايَةً مِنْ وَلَايَتِكَ]
11. [وَهُدَايَةً مِنْ هُدَايَتِكَ وَتَمَكِّنْ لَنَا مَخْرَجًا]
12. [وَالْمَأْمَانَ مِنَ الظَّالِمِيْنَ وَغَنِّرْنَا مِنْ غَنَائِكَ وَكُنْ لَنَا]
13. [مَرْبِيًّا كَرِيْمًا وَتَوَكَّلْنَا عَلَى تَوَكُّلِكَ وَدِينَنَا عَلَى دِينِكَ]
14. [وَتَسْتَكْرِمْنَا مِنْ سِتْرِكَ وَغِنَاءً مِنْ غِنَايَتِكَ وَرِزْقًا]
15. [مِنْ رِزْقِكَ وَبِرَحْمَتِكَ مِنْ تَحْتِ كَرَمِكَ يَا كَرِيْمُ]

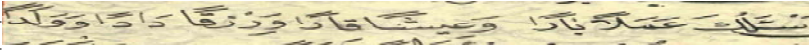

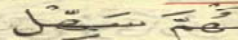
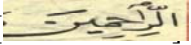
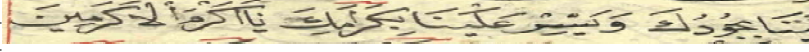

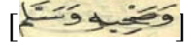
[46/b]

1. [يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا]
2. [يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَنْتَ اللَّهُ يَا رَبِّمُ الْمَلَكِ الْعَظِيْمِ لَا تُظَلَمُ]
3. [أَنْ تَرْتَقِي رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا بِرَحْمَتِكَ الْوَالِيَعَةِ يَا أَرْحَمَ]
4. [الرَّاحِمِيْنَ اللَّهُمَّ أَوْضِئْ لِيْ حَوْرِيَّ وَطَاوُلْ لِيْ رَأْيِيْ وَمَقْصُوْدِيْ]
5. [بِحُجْرَتِكَ وَعَظِيْمَتِكَ وَاسْمَائِكَ وَكَلِمَاتِكَ]
6. [وَبِحُرْمَةِ جَمِيْعِ الرِّبِّيْنَ وَالرِّسَالِيْنَ وَالرِّبِّيِّ وَالرِّبِّيَّةِ]

7. deyüp ve üç-kerre dağı şalavât-ı şerîf getüre
8. ve elin yukarı kaldırıp du‘â eyleye Hâk Sübhânehü
9. ve Te‘âlâdan hâcetin isteye Tuhfeden bir A‘râbî gördiler
10. Ka‘be astârına yapışıp eyidirdi [اللَّهُمَّ]

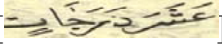
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ] a' zı ' ulemā bu du' āyi
15. oğumağa ihtiyār gördiler her gün yedi kerre

[47/a]

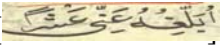

1. müdāvemet oluna fetvā şūretidir ki faķır hālde olan
2. kimesneye yine meşgūl olmak gerekdir ki bir miqđār
3. vüs' at gele beyān buyurıla el-cevāb bu du' āya meşgūl
4. olmak gerekdir vüs' at bula faķırlıqden hālāş
5. bula ketebe Ebu's-Su' udu ' afā ' anhü du' ā budur [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [ ] ve bu du' āyi üç kerre deye [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ] imdi her mü'min ihvān için bu deñlü du' ālar
12. cem' eyledim ki her ne maşlahat için oğumağa murād iderse
13. hācetleri ve maqşūdları hāşıl ola allāhü a' lem ve resūlühü
14. bu qadar kifāyet ider egerçe çok dürlü yazılıydı
15. cümlesin oğumağ mümkün degildir lākin bunlarıñ her qanqısın

[47/b]

1. oğumağ dilerler kifāyet ider ve's-selām
2. bāb Hāzreti Resūlullāh ' aleyhi's-selām rūḥ-ı
3. şerīfine şalavāt virmegiñ fazā'ili beyānındadır
4. eḥādīs-i şaḥīḥada var olduğı üzere bu vazīfede
5. kırk ḥadīs şerīf beyān olunur ḥadīs-i evvel Meşābīḥde
6. irād olunmuşdur Hāzreti Resūl Ekrem şallallāhu

7. 'aleyhi vesellembuyurdu-ki [
8. [
9. [ ] ya'ni bir kimesne baña bir kerre şalavât
10. virse Hağ Sübhānehü ve Te'ālā aña on şalavât virir
11. ve on günāhın 'afv ider ve on derecesin ref' ider
12. ikinci hadīs-i şerīf Ravzātü'l-'Ulemāda Şeyh Ebu'l-Hasan 'Alī
13. binYahyā Ebū Hüreyretü rahmetullāhu 'aleyhden rivāyet eyler hiç
14. bir mü'min Hağreti Resülullāh şallallāhu 'aleyhi veselleme
15. şalavāt-ı şerīfe virmez illā Hağ Sübhānehü ve Te'ālā aña bir

[48/a]

1. bir ferişte ta'yin ider ol şalavātı Tarfetü'l-'Ayında esrā'u
2. ol hağretiñ kabri şerīfine iletür iyder ki fülān
3. bin fülān yāhūd fülān bint fülāne saña bir kerre şalavāt
4. eyitdi Hağreti Sulţānü'l-Kevneyn ve Resülü's-Şağaleyn şallallāhu
5. 'aleyhi vesellem buyurur ki [ ] benden on
6. şalavāt işāl eyle ve eyit-ki eger bu şalavātıñ birisi
7. olsa ancağ benimle cennete girmege kifāyet iderdi
8. bu tariğ-ıla mübārek şihādet barmağın vasaṭi barmağına zamme
9. itdi ve benim şefā' atüme lāyık oldu fekeyfe
10. ol şalavāt-ü kāmileyi irsāl ide andan ol melek ravza-yı
11. muṭahharadan cenābı quds-i ilāhiye hāzır olup ider ki
12. fülān kuluñ habībüne bir kerre şalavāt şerīf virdi
13. Hağ Sübhānehü ve Te'ālā buyurır ki [ ] benden
14. ol kula in şalavāt-ı şerīf irişdir di-ki eger
15. bu on şalavātdan birisi olaydı seni cehennemden halāş

[48/b]

1. kifāyet iderdi fekeyfe ki hālā on şalavāt-ı
2. kāmile vāşıl oldu andan şoñra buyurur ki [عظمتك]
3. [عظمتك] ya' nī kulumuñ habībüme
4. virdügi şalavātı ta' zīm eyleñ ve ' illiyyine maqāmına iletin
5. diye andan şoñra ol şalavātın her harfinden bir melek
6. halk ider üç yüz altmış başı var her başında üç yüz
7. altmış yüzi var her yüzünde üç yüz altmış lisānı
8. var her lisān-ıla ol melek üç yüz altmış luğat söyler
9. biri birine beñzemez Haq Sübhānehü ve Te' ālā hazretlerine tā
10. kıyāmete-dek şenā ider ol luğatler ile şevābı ol şalavātı
11. viren kimseniñ defterine yazılır üçüncü Ravzatü'l-' Ulemādan
12. rivāyet olunur Enes bin Mālik raḥmetullāhu ' aleyh eydir ki EbūṬalḥa-yı
13. Ensārī raḥmetullāhu ' aleyh Hazreti Faḥr-ı Kā' inātın
14. şalavātullāh ' aleyhi ḥuzūr-ı şerifine geldi ol
15. hazret-i kemāl mertebe sürürda gördi sebebin

[49/a]

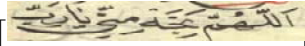
1. su'āl itdi buyurur ki yā Ebā Ṭalḥā nice sürür olmayam ki
2. hālā Hazreti Cebrā' il ' aleyhi's-selām yanıma
3. gelüp Hazreti Vāhibü'l-' Aṭāyā celle ve a' lādan beşāret
4. getürdi-ki her kim baña bir kerre şalavāt vire
5. Haq Sübhānehü ve Te' ālā aña on şalavāt göndere ya' nī
6. on raḥmet ve mağfiret virir ve on günāhın maḥv ider
7. ve on derecesin ref' ider meşābīḥ rivāyetinde böyle vāqı'
8. olmuşdır ki yā Muḥammed sen rāzı degil-misin-ki her kim saña
9. bir kerre şalavāt vire ben aña on şalavāt idem ve bir
10. selām gönderene on selām gönderem dördüncü ḥadīş-i şerif
11. Tācü'l-Mezkūrinden Faḫīḫ İmāmü'l-Hām Kudretü'l-Müfessirine ve ' Umdetü'l-
12. Mezküreyn Ebū Mālik Naşrallāhı Bene'l-Ḍār raḥmetullāhu ' aleyh

13. eydir Hāzreti Risālet-i Penāh şallallāhu ‘aleyhi vesellem
14. buyurmuşdır ki her kim baña bir kerre şalavāt virse
15. Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ālā aña on şalavāt virir evvelki

[49/b]

1. gök melekleri Hāḡ Te‘ālāniñ şalavātını işidüp yüz kerre
2. şalavāt vireler ikinci gök saña ni vāḡıf olurlar iki
3. biñ şalavāt virirler üçünci gök melekleri eşidüp
4. üç biñ kez şalavāt-ı şerīf virirler dördünci gök
5. melekleri dört biñ kez şalavāt virirler beşinci gök
6. saña ni beş biñ kez şalavāt virirler altıncı gök
7. melekleri altı biñ kerre şalavāt virirler yedinci gök
8. melā’ikesi yedi biñ kerre şalavāt-ı şerīf virirler
9. Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ālā buyurur kim ḡuluma şevābı ben viririm oldur ki
10. anı yarlıḡadım ve cümle günāhların ‘afv itdim ḡabībüme
11. virdiḡi şalavāt berekātıyla beşinci ḡadīş Riyāzü’l-Mezkūrinde
12. Ebū Aḡmed Tizeyn bin Aḡmed Ziyduru raḡmetullāhu ‘aleyh getürmüşdür
13. Hāzreti Resül ‘aleyhi’s-selāmbuyurmuşlar ki
14. Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ālā üç nesneye işitmek telḡin itmişdir
15. birisi ümmetinden bir kimesne Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ālādan

[50/a]

1. cennet ḡaleb itmez illā cennet anıñ ḡalebin istimā‘ eyler ve ider ki
2. [ ] ya‘nī ilāhī ḡaleb iden bendeñi baña
3. ulaşdır ikinci düzeḡa işitmek virmişdir bir kimesne
4. andan necāt dilemez illā cehennem eydir ki [ ]
5. ya‘nī ol ḡulı benden ḡalāş eyle üçünci bir ferişte benüm
6. ḡabrüme müvekkeldür hiçbir kimesne baña şalavāt
7. virmez illā ol melek işidir ve eydir ki yā Resülullāḡ fülān
8. kimesne saña şalavāt gönderdi ve Hāḡ Sübhānehü
9. ve Te‘ālā mütekeffil olmuşdır ki her kim baña şalavāt

10. vire Hâk Sübhānehü ve Te‘ālā aña biñ şalavât gönderir
11. ve her kim-ki biñ şalavât göndere hergiz aña cehennem
12. odı toqunmaz altıncı altıncı Riyāzü’l-Mezkürinde getürmişdir
13. Hâzreti Resül Ekrem ve hadîş muhterem şallallāhu
14. ‘aleyhi vesellembuyurdı-ki her kim baña şalavât vire
15. ‘azîm ta‘zîm vechi üzere ve haqqımı ri‘āyet kaşdıyla Hâk Te‘ālā

[50/b]

1. ol şalavâtdan bir melek halk eyleye bir qanadı maşrıqda bir qanadı
2. mağribde ve ayakları taht-ı arşada³⁵ ve başı ‘arşda olup
3. egilmiş dura andan Hâk Sübhānehü ve Te‘ālā ol meleğe buyura benim
4. qulum şalavât vir ol kimesne habîbime şalavât
5. virdüğü gibi ol melek tā kıyāmete dek aña şalavât
6. vire ancılayın bir melek halk eyleye ol kimesneye dā’imā
7. şalavât vire yedincisi hadîş Esrārü’l-Ebrār adlu kitābdan
8. rivāyet olunmuşdur Hâzreti Seyyidi’l-‘Ālem Muḥammedü’l-Muşafā
9. şallallāhu ‘aleyhi vesellem buyurmuş-ki her kim-ki baña
10. bir kerre şalavât vire Hâk Te‘ālā aña on şalavât vire ki
11. ol şalavât-ıla yarlıgayup cehennemden ḥalāş olur bâkî
12. şalavât raḥında olur āḥir mühhimi için ve on şalavât
13. olunmanın ḥikmeti ikinci vazîfede zıkr olunur
14. sekizinci hadîş Ravzatü’l-‘Ulemādan getürölmüşdür Ebü Kāhil
15. raḥmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider Hâzreti Resülullāh şallallāhu ‘aleyhi

[51/a]

1. vesellembuyurmuş her kim baña günde üç kerre
2. şalavât-ı şerîf vire muḥabbeti ve cemālihi iştiyāk Hâk Te‘ālā
3. ol kimesneniñ ol gün ve ol gice itdüğü günāhlarını
4. yarlıgar elbetde muḳtezā’yı ve ‘adedi üzere vācib
5. olur ya‘nî ācîb gibi olur toquzuncı hadîş Ravzatü’l-

³⁵ Sözcük metinde *arşa* olarak yazılmış ancak ‘*arşa*’ olarak okunması uygun görölmüşdür.

6. ‘ Ulemādan ve ‘ Arabdazıkr olunmuşdur Enes binMālik raḥmetullāhu ‘ aleyhden
7. rivāyet ider olḤāzreti‘ Alī raḥmetullāhu ‘ aleyh
8. ḳadir bir gün menbere ‘ urūc idüp evvelki ḳademde
9. āmīn didi ikinci ḳademde yine āmīn didi üçüncide
10. daḫı āmīn didi buyurdı anda sa‘ ādetlü oturdılar
11. şaḫābe-i kirām raḥmetullāhu ‘ aleyhol ḫāzretiden istifsār
12. itdiler buyurdılar ki evvel ḳademeye ḳadem başdığım gibi Ḥāzreti
13. Cebrā’ıl ‘ aleyhi’s-selām gelüp eyitdi-ki ol kimesne
14. ki ḫāzretiñ ism-i şerīfi yanında añıla ol kimesne
15. virmeye ben āmīn dedim ikinci ḳademede eyitdi-ki ḫōr olsun

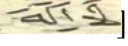
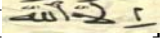
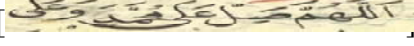
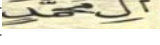
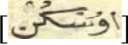
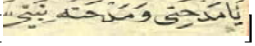
[51/b]

1. şol kimesne ki atasına veyā anasına veyāḫūd birine yitişe
2. daḫı rızālar sebebi-ile cennete girmeye āmīn didüm
3. üçünci ḳademede eyitdi-ki ḫōr olsun şol kimesne-ki
4. ramazān-ı şerīfe yetişe daḫı andan maḡfirete müşil olur
5. ‘ amel işlemeyüp maḡfūr olmaya ben daḫı āmīn didüm onuncı
6. ḫadīş Tācü’l-Mezkūrinde İbn-i Mes‘ūd raḥmetullāhu ‘ aleyh rivāyet
7. ider ki Ḥāzreti Muḫammed Muştafa şallallāhu ‘ aleyhi vesellemeden
8. işiddim-ki buyurdılar ḳıyāmet gününde Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā
9. bir bölük ḳavmi cennete girmege emr ider ‘ araşātda müteḫayyir
10. olurlar tariḳ-i cenneti bulamazlar eyitdiler ki yā Resūlullāh anlar
11. kimlerdir buyurdılar ki benüm ismüm bir maḫalde zıkir
12. oluna ve anlar şalavāt virmeye [ ]
13. [ ] ba‘ zı ‘ ulemā eydirler ki nesi dimek
14. ḳaşdıyla şalavātı terk ide dimekdir on birinci ḫadīş
15. Riyāzü’l-Mezkūrinde Ebū Sa‘īd Ḥāziriden raḥmetullāhu ‘ aleyh rivāyet

[52/a]

1. olunur ki Ḥāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi vesellem
2. buyurmuş-ki bir cemā‘at yokdur bir yerde cem‘ olup baña şalavāt

3. virmeyeler illā kıyāmet günü anlara hasret olurlar
4. egerçe cennete girerlerse şalavātın çok şevābın görüp
5. bunlardan fevt olduğu için nādım olurlar on ikinci
6. Tācū'l-Mezkūrīnde rivāyet olunur her kim [ ]
7. [ ] dise andan sonra [ ]
8. [ ] deye bu kelīmāti Haḡ Te'ālā bir murğ şūretinde
9. ḡalk idüp bunuñ ağızından çıḡa eger ḡanadın aça
10. idi mağrib ve maşrıḡı ḡola idi ra'd gibi
11. 'ālemi duta tā'arş-ı raḡmāna çıḡa 'arş anıñ āvāzından
12. muḡtarib ola Haḡ Sübhānehü ve Te'ālā buyura ki [ ]
13. [ ] sākin ol yā benim medḡim ve peygamberimiñ
14. medḡi 'arş iyde ki nice sākin olayım beni söyleyeni
15. yarlıgamadıñ üç kerre tekrār ide üçüncide fermān-ı

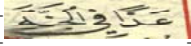

[52/b]

1. ilāhī vārid ola-ki seni söyleyeni yarlıgadım on üçünci Ravzatü'l-
2. 'Ulemāda rivāyet olunur kiḤāzreti' Alī raḡmetullāhu 'aleyh
3. Ḥāzreti Seyyidi'l-Kevneyn ve Resülü's-Şaḡaleyn şallallāhu 'aleyhi vesellem
4. buyurmışlar ki hiç [yirder]³⁶ kimse yoḡdur illā anıñ semā mābeyninde
5. ḡicāb vardır baña şalavāt viricek üç kerre
6. ḡicāb mürtefi' olur ol semādan yuḡaru gider
7. eger şalavāt virmeye girü ol kimesneniñ başı üzerine
8. rücū' eder on dördünci Riyāzü'l-Mezkūrīnde zikir
9. olunmuşdur Ḥāzreti Seyyidi'l-Mürselīn şallallāhu 'aleyhi vesellem
10. buyurmışlar ki bir kimesne baña iki kerre şalavāt
11. virse Haḡ Sübhānehü ve Te'ālā anıñ iki kerre şalavātın ve iki
12. rek' at namāzın yerine ḡabül ider on beşinci ḡadīş Ḥāzreti
13. Emīri'l-Mü'minīn 'Ömer İbnü'l-Ḥaḡḡābdan raḡmetullāhu 'aleyhTācū'l-Mezkūrīnde

³⁶ Sözcük *yirder* olarak okunmuştur ancak yapısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

14. rivāyet olunmuş Hāzreti‘ Ömer raḥmetullāhu ‘aleyh eyitdi-ki yā Resūlullāh
15. bu gün saña ümmetiñiñ şalavâtı hediyeedir ‘acabā Hāḳ Te‘ālā

[53/a]

1. kıyāmetde bu meḳābelede ne hediye iḥsān eder Hāzreti
2. Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi vesellem buyurdı-ki gökçek su’āl
3. itdiñ yā ‘Ömer [ ]
4. [ ] ya‘nī anlarıñ şalavâtı baña tuḥfedür ve benüm
5. tuḥfemdür kıyāmet günü cennete on altıncı Riyāzü’l-Mezkūrinde
6. Enis bin Mālik raḥmetullāhu ‘aleyhden rivāyet olunur hiç iki
7. Müslimān bir yere gelüp muşāfaḥa idüp baña şalavāt
8. virmez illā ikisiniñ-de günāhları [ ]
9. [ ] ayrıldııkları gibi ‘afv olunur on yedinci Riyāzü’l-
10. Mezkūrinde Hāzreti Faḥr-ı‘ Ālem şallallāhu ‘aleyhi vesellem
11. şalavātıdan su’āl olunmuş buyurmışlar ki her kim
12. baña cuma‘a günü yüz kerre şalavāt-ı şerīf vire Hāḳ Sübhānehü
13. ve Te‘ālā anıñ yüz ḥācetin revā ide yetmişi āḥiret ḥācetlerinden
14. ola otuzı dünyā ḥavāyicinden ğayrı ve daḥı Hāḳ Te‘ālā bir melek
15. naşb ide ol şalavâtı baña irişdüre size hidāya gelür

[53/b]

1. gibi ṭabaḳlarıyla ol şalavâtı şaḥīfe-yi sübhānda kılar ve baña
2. ol kimesneniñ nāmını fülān bin fülān diyü zikir ideler
3. ve ol şaḥīfede yazalar ki kıyāmete dek yanumda on sekizinci
4. Riyāzü’l-Mezkūrinde mervīdür Hāzreti Seyyid-i Kā’ināt
5. ‘Aleyhi Efḍalü’ş-Şalavāt buyurmış-ki her kim cuma‘a günü baña
6. kırk kerre şalavāt vire Hāḳ Sübhānehü ve Te‘ālā anıñ
7. seksen yıllık günāhın yarlıgar ve her kim cuma‘a günü
8. baña yüz kerre şalavāt vire Allāhü Te‘ālā anıñ yüz yıllık
9. günāhın yarlıgaya ve her kim cuma‘a günü baña biñ kerre
10. şalavāt-ı şerīf vire ol kimesne cennete yire yüz görmeyince

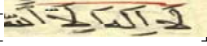
11. ölmeye on toközuncu Ravzatü'l-‘ Ulemāda Hāzreti‘ Alī bin
12. Ebī Tālībden (k.v.) rivāyet olunur buyurmuş-ki
13. her kim cum‘ a günü ol hāzrete yüz şalavāt vire Hāḡ Te‘ ālā
14. aña kıyāmet günü bir nūr vire ki eger cümle ehli dünyāya
15. virseler kifāyet ideydi yigirminci Ravza-I Mezḡürde

[54/a]

1. Bizeyd binRufā‘ idenrahmetullāhu ‘ aleyh rivāyet olunur Hāzreti
2. Seyyidü'l-kevneyn ve Resūlü’s-şakāleyn şallallāhu ‘ aleyhi vesellem buyurmuşlarki
3. her kim baña cuma‘ a günü yüz kerre şalavāt-ı şerīf vire
4. yüz kerre Allāh Te‘ ālā anıñ günāhların yarlıgaya eger deryā
5. köpügi deñlü ise daḡı yigirmi birinci ḡadīş Enis bin Mālik
6. rahmetullāhu ‘ aleyh rivāyet ider Hāzreti Peygamber şallallāhu
7. ‘ aleyhi vesellembuyurmuş-ki bir kimesne cum‘ a günü baña
8. bir kerre şalavāt vire Allāhü Te‘ ālā melā’ikeye emr ider
9. aña biñ kerre şalavāt vireler ve biñ kerre ḡasenāt
10. vire ve biñ kerre derecesin ref‘ ideler yigirmi ikinci ḡadīş
11. Hāzreti Resūl ‘ aleyhi’s-selāmbuyurmuş-ki her kim
12. baña ḡayātında şalavāt vire Hāḡ Sübhānehü cemī‘ maḡlūḡāta emr
13. ider ol kimesneye öldükden şoñra şalavāt vireler
14. yigirmi üçüncü ḡadīş Hāzreti Peygamber ‘ aleyhi’s-selām
15. buyurmuş-ki bir kimesne eyitse [ ]

[54/b]

1. [ ] dise ayaḡ üzere ise oturmadan Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ ālā
2. anı yarlıgaya eger oturursa daḡı ḡalkmadan yarlıgaya didi bu maḡalde
3. Ebū Bekir Şiddīḡ rahmetullāhu ‘ aleyh buyurdu-ki ḡabībullāha
4. şalavāt-ı şerīf virmek günāhı ‘ afv ider giderir
5. şu ateşimaḡv eylesesinden ve ḡabībine selām virmek ḡul
6. āzād itmeden efdaldır yigirmi dördüncü ḡadīş-i şerīf

7. Zühretü'r-Riyāzda Tācü'l-İslām Süleymān bin Dāvūd rahmetullāhu ʿaleyh
8. Ebū Bekirü'ş-Şiddīkī rahmetullāhu ʿaleyhden rivāyet olunur
9. Hāzreti Sulṭānū'l- Kevneyn ve Resūlü'ş-Şaḳaleyn şallallāhu ʿaleyhi
10. vesellem Hıṭbe-i Vidā'ında buyurmışlar ki iy benüm ümmetüm
11. Hāḳ Sübhānehü ve te'ālā günāhlarıñızı istiğfāruñuz berakātla
12. ʿafv ider niyyet-i şādīka ile bir kimesne Hāzreti
13. Ğaffārü'z-Zünūbdan yarlığanmaḳ dileye Hāḳ Te'ālā anı yarlıgar her kim-ki
14. [ ]dir anıñ ḥasenātı mizānda ziyāde gelür ve her
15. kim baña şalavāt virir kıyāmetde ben anıñ şefi'iyim

[55/a]

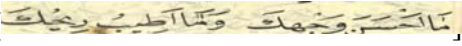

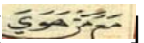
1. didi yigirmi beşinci ḥadiş İbn-i ʿÖmer rahmetullāhu ʿaleyhden rivāyet
2. olunur Hāzreti Resūl-u Ekrem ve Ḥadiş-i Muḥterem şallallāhu ʿaleyhi
3. vesellembuyurmışlar ki kıyāmet gününde ümmetimden
4. bir kimesne cehenneme emr olına çünki cehennem kenārına
5. gele ağlamağa başlaya ve iyde ki yā melā'ike beni ḳanda iletmege
6. emr iyddiler melā'ike iydeler cehenneme iletmege ḥükm
7. olundu ide ki bir miḳdār şabr idiñ ḥālime ağlayam
8. melā'ikeler ideler ki dünyāda gerek idi-ki
9. fā'ide ide bu gün ne fā'ide ider diyeler ol kimesne
10. ide ki ben evlād-ı ādemdenem ateşe taḥammül itmezem ve ümmet-i
11. Muḥammeddenem deye Hāḳ Te'ālādan ümizim bu degil idi diye
12. melā'ikeler eyideler ki yā ümizim ne idi deye ol
13. eyide ki ben Rabbimden umarım-ki beni Yahūdī ve Naşrāniyle
14. cem' eylemeye melā'ike diyeler ki Hāzreti Muḥammed ʿaleyhi's-
15. selāmḥālā Rabbisiniñ kıtındadır

[55/b]

1. çağırdur diye-ki dermān ide ve illā cehenneminiñ ḳa'irine gidiñ
2. deye ol kimesne kemāl-i ḥayrından seyyidü's-sādāta
3. ʿaleyhi efḍalü'ş-şalavātı oḳuya Hāzreti Sulṭānū'l-Kevneyn

4. ve Resülü's-Şakāleyn āvāzın işide ve anıñ cānībine sür' at
5. eyleye anı melā'ikenıñ qabzasında göre eyide-ki yā
6. yā melā'ike bu kimesneyi baña teslīm eyleñ tekrār aḥvālını
7. tefahḥuş idüp a' mālını vezn idelüm deye andan melā'ike
8. eyideler ki biz me'mūrlarız bu kimesneden elümüz qaldırmazız
9. tā Ḥaḳ Sübhānehü ve Te'ālādan emir olmayınca deye Ḥazreti
10. Resül 'aleyhi's-selām yüzün cānib-i ḳuds-i
11. ilāhıye idüp secde eyleye ve deye ki yā benim melā'ike
12. ümmetimiñ birin alup ḥā'il oldular deye andan Ḥaḳ Te'ālā
13. emr ide ki iy melā'ike ḳulumı ḥabībüme teslīm eyleñ andan
14. Ḥazreti Resül 'aleyhi's-selām ol kimesneyi mizāna getüre
15. seyyi'atı kefesi ağır gele ḥōca 'aleyhi's-selām

[56/a]

1. elini cebine iletüp bir aḳ kāğıd çıkara üzerinde nūrdan
2. yazı yazılmış ḥasenātı kefesine ḳoya bu kerre seyyi'atından
3. vāḥiy gele Ḥaḳ Te'ālā buyura kim ḳulumı cennete iletıñ cennet
4. ḳapusından Ḥazreti Resül-ü Ekrem şallallāhu 'aleyhi vesellem
5. rāst gele Ḥazreti Muḥammedü'l-Muştafā şallallāhu 'aleyhi vesellem buyura ki
6. sen beni bilür-misin deye eyide ki atam anam saña fidā olsun
7. [ ] ne gökçek cemālin
8. ve ne güzel rayḥaḥ var bilmeñ diyeler-mi-ki kim idüğini
9. Ḥazreti Peyğamber 'aleyhi's-selāmbuyura ki ben
10. seniñ peyğamberiñ Muḥammedü'l-Muştafāyım şallallāhu 'aleyhi vesellem
11. ve ol şaḥıfe ki anıñ ile ḥasenātıñseyyi'atıñdan ziyāde
12. geldi baña virdüğün şalavātdır didi pes
13. ol sulṭāniñ ayağına düşüp ḥāk-i pāyin būs ider
14. ve der ki [ ]
15. [ ] eger şefā'atıñ olmasa benüm saña

[56/b]

1. şalavātım olmasa sâ'ir cehennemîler gibi ben dağı cehenneme
2. düşüp envâ'ı belâya mübtelâ olurdu didi yigirmi
3. altıncı hadîş Nevâdir-I Usûlde İmâm Muhammed Hekîm Tirmidî rahmetullâhu 'aleyh
4. 'Abdurrahmân binSemere rahmetullâhu 'aleyh rivâyet ider Hâzreti
5. Resûlullâh şallallâhu 'aleyhi vesellem taşra geldiler ve buyurdılar
6. kibu gice bir 'acâyib vâkı' a gördüm ümmetinden
7. bir kimesne şırâtı selâmet ile geçürdiydi
8. yigirmi sekizinci hadîş Zühretü'r-Riyâzda eydir Hâk Te'âlânî
9. bir melegi vardır kıyâmet günü şırâ üzerine kanadların
10. açar ve eyidir ki habîbullâh hâzretlerine şalavât viren
11. kanı gelsün ayağın kanadıma vaz' itsün
12. ve şırâ selâmet ile geçsün deye yigirmi sekizinci
13. hadîş Zühretü'r-Riyâzda Hâzreti Server-i Kâ'inâtdan
14. rivâyet olunur buyurmuşlar ki Hâzreti Cebrâ'îl 'aleyhi's-selâmdan
15. işitdim Kûf-i Kâf ardında

[57/a]

1. bir deryâ vardır anda balıklar vardır hōca-yı kevineyn
2. şallallâhu 'aleyhi vesellem şalavât virmege me'mûrlardır her kim
3. ol balıklardan dutsa eli kurur ve ol balık taş olur
4. nite-ki balık Hâzreti Resûlullâha şalavâtullâha ve selâma şalavât
5. virmegile şayyâd elinden hâlâş olıcağ bir mü'min gice gündüz
6. niçe kerre ol habîbine şalavât vire yevm-i kıyâmetde
7. zebânîler elinden hâlâş ola kerem-i ilâhiden 'aceb degildir
8. yigirmi toközuncü hadîş Zühretü'r-Riyâzda Hâzreti Seyyidi'l-
9. Kevneyn ve Resûlü's-Şakaleyn şallallâhu 'aleyhi vesellemeden
10. rivâyet olunur Hâk Sübhânehü ve Te'âlânî bir melegi vardır
11. bir kanadı maşriğda ve bir kanadı mağribde ve ayakları yedi kat
12. yir altında ve başı 'arş-ı mecîdde ve her melek ve ins ü cin ve bağr

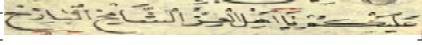
13. ve berr ü hayvānı ve anlarıñ nefsleri ve yağmur kıatreleri ve ağaç
14. yaprakları ve gökler yıldızları biyābān kıumları deñlü ol
15. melegiñ tüyleri vardır kaçan ümmetinden bir kimesne baña

[57/b]

1. şalavāt virse Hıķ Sübhānehü ve Te‘ālā ol melege emr ider
2. ‘arş altında nürdan bir deryā vardır aña talar çıkduķda
3. her kıatresinden Hıķ Te‘ālā bir melek halk eyler ol melekler ol
4. kimesneye tā kıyāmete dek şalavāt virirler ve anıñ
5. için mağfired taleb iderler otuzuncı hadiş Tācü’l-
6. Mezkūrinde Muķātil bin Süleymāndan naķl ider haberde
7. gelmişdir ki‘ arş altında Hıķ Te‘ālānıñ bir melegi vardır
8. anıñ iki kisvesi vardır ‘arşı ihāta itmişdir hiçbir
9. kılı yokdur illā anda [ ] yazılmışdır
10. çün-kim bir kimesne baña bir kerre şalavāt vire ol melegiñ
11. bir kılı kıalmaz illā anıñ için mağfired diler tā şalavāt
12. virdügi vaķta varınca otuz birinci hadiş Riyāzü’l-
13. Mezkūrinde getürmiřdir Hızıreti Risālet-i Penāh şallallāhu
14. ‘aleyhi vesellembuyurmışlar ki ümmetinden hiçbir kimesne yokdur ki
15. beni aña ve şalavāt vire illā Hıķ Te‘ālā anıñ günāhların yarlıgar

[58/a]

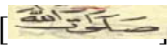
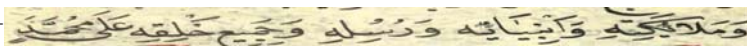
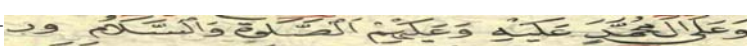

1. eger şahrālar kıavmi deñlü olursa-da otuz ikinci hadiş-i şerif
2. Emiri’l-Mü’minin ‘Alī İbn-i Ebī Tālib rahmetullāhu ‘aleyhden mervidür ki
3. Hızıreti Seyyidi’l-Kevneyn ve Hızıbi’s-Şakaleyn şallallāhu ‘aleyhi vesellemden
4. buyurdılar ki bir kimesne hac eyleye andan řoñra ğazāya
5. gidse ğazāsına dört yüz hac yazılır fuķarā bunı
6. işidüp ğamğiz oldılar ki hac ve ğazāya kıudretleri
7. yok andan buyurdılar ki Hıķ Sübhānehü ve Te‘ālā baña vahy itdi
8. yā Muħammed ümmetiñden hiçbir kimesne yokdır ki saña şalavāt
9. vire illā ben anıñ defterine dört yüz ğazā řevābın yazaram

10. her ğazā dört yüz hac şevābı olur otuz üçüncü hadīṣ
11. rivāyet olunur ki bir gün Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selām
12. mescidde otururdu aṣḥāb-ı kirām raḥmetullāhu ‘aleyh
13. ecma‘in bir A‘rābī gelüp bu vechile selām virdi
14. [ ] ya‘nī olurlar ve keremler
15. el-bāriḥ ‘azīmlü Hāzreti Resūlullāh ṣallallāhu ‘aleyhi vesellem

[58/b]

1. anı yanına alup Ebū Bekir Şiddīk raḥmetullāhu ‘aleyh üzerine taqḏīm
2. itdi Ebū Bekir Şiddīk raḥmetullāhu ‘aleyh eyitdi yā Resūlullāh
3. bilürüm-ki vech-i arzda benden ziyāde dōstuñ yoḡdur
4. bu ‘Arabī niçün üzerime taqḏīm itdiñ didi andan buyurdılar ki
5. Hāzreti Cebrā‘il ‘aleyhi’s-selām gelüp
6. baña ḥaber virdi-ki bu A‘rābī baña bir vechile ṣalavāt
7. virdi-ki bundan evvel kimesne böyle ṣalavāt virmemişdir
8. didi eyitdiler yā Resūlullāh ol ṣalavāt nice ṣalavātdır
9. didiler buyurdılar ki [ ]
10. [ ] andan Ebū Bekir
11. Şiddīk raḥmetullāhu ‘aleyh eyitdi yā Resūlullāh bu ṣalavātıñ
12. şevābından baña ḥaber vir didim andan Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selām
13. buyurdılar ki eger deñizler mürekkebe olsa
14. ve ağaçlar ḳalem ve cümle melekler kātib olsa deryālar tükene
15. ḳalemler şına bu ṣalavātıñ şevābın tamām idemeyeler otuz

[59/a]

1. otuz dördüncü hadīṣ Riyāzü’l-Mezkūrinde mezkūrdur
2. Hāzreti İmām ‘Alī raḥmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider her kim
3. günde üç kerre ve cum‘a günü yüz kerre [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. [ ] dise cümle ḥalḳıñ ṣalavātı

7. deñlü şevāb hāşıl ede ve kıyāmet günü
8. Hāzreti Sultān-I Kevneyn ve Resūlü's-Şaķaleyn şallallāhu   aleyhi
9. ve sellemileħaşr ola ve Hāzreti Resūl eline yabısup
10. cennete ilete otuz beşinci ħadīş Tācü'l-Mezkūrīnde ve ğayrıda
11. mezkūrdur Ebī İbn-i Kaç beden raħmetullāhu   aleyh rivāyet
12. ider yā Resūlullāh çoķ ed  iyyem ve evrādum vardır
13. fezā'il-i şalavātı daħı işitdim şimdi evrādımuñ
14. üç bölüginde bir bölügin ħāzretiñe şalavāt idüp
15. ğayrısın evrādımı ideyim didi Hāzreti Resūl

[59/b]

1. şallallāhu   aleyhi ve sellem buyurdı-ki öyle eyle ziyāde iderseñ
2. saña evlādır eyitdi nişfini saña şalavāt ideyim Hāzreti
3. Seyyidü'l-  alemīn buyurdı-ki öyle kıl ziyāde iderseñ saña
4. enfa  dır diyü buyurdı eyitdi yā Resūlullāh evrādımuñ üç
5. bölüginde bir iki bölügin saña şalavāt idüp bir bölügin
6. ğayrı du  ā ideyim didi Hāzreti Resūl   aleyhi's-selām
7. buyurdı-ki cā'iz lākin ziyāde itmek saña aħsendir eyitdi
8. cümle evrādımı ħāzretiñe şalavāt ideyim Hāzreti Peyğamber
9.   aleyhi's-selām buyurdı-ki [ ]
10. [ ] bu taķdīrce her ne
11. dilerseñ kifāyet olunur ve günāhlarıñ yarlığanur
12. ve seyyi'atıñ ħasenāta tebdīl olunur otuz altıncı ħadīş Eħyā-ı
13.   Ulūmda İmām Ğazzālīden mervīdür ki raħmetullāhu   aleyh eydir Hāzreti
14. Resūlullāh şallallāhu   aleyhi ve sellemler buyurmışlar ki Hāķ Te  ālānıñ
15. melekleri vardır seyyāħlardır eṫrāf-ı kā'inātı gezerler

[60/a]

1. anlarıñ maşlahatı oldur ki ümmetimden bir kimesne baña şalavāt
2. virse baña işāl iderler ve ümmetimden bir kimesne yoķdur ki
3. baña şalavāt ve selām göndere illā Hāķ Te  ālā rūħımı

4. bedenime red ider tã kim aniñ cevâbın virüp selâmın alam
5. ve eyitdiler ki yã Resûlullâh nice şalavât virelim buyurdılar ki
6. [ ]
7. [ ] otuz yedinci hadîş
8. Fusûl-ü Seb'inde ve ğayrıda rivâyet olunmuşdır ki Hâzreti
9. Resûlullâh şallallâhu 'aleyhi ve sellemler buyurır ki ol kimesne ki kıyâmetde
10. hulle gire İbrâhîm Halîlullâhdır 'arşın sağ cânibinde kürsiler
11. qorlar üzerine oturlar andan baña hulleyi geydirirler
12. ve 'arşın şolunda kürsî vaz' iderler baña mekân olur
13. ve su'âl iderler ki yã Resûlullâh kıyamette seniñ olduĝun
14. maqâmda hiç kimesne olur-mı buyurdu-ki her kim
15. ümmetinden her farz 'ağabında baña on kerre şalavât vire aña

[60/b]

1. dağı benümle bile hulleyi geydürirler ve qarşumda oturur ben aña
2. ol baña nazar ider ve yüzi ayıñ on dördi gibi münevver olur
3. otuz sekizinci hadîş Riyâzü'l-Mezkurinde getürmişlerdir ki
4. Hâzreti Hâbîbullâh şallallâhu 'aleyhi ve sellem buyurmışlar ki Hâk Te'âlâ
5. baña bir 'atâ ihşân itdi-ki enbiyâdan bir kimesneye müyesser
6. olmadı evvel 'atâ oldur ki ümmetime derecât-ı 'aliyye erzânî
7. kıldı baña şalavât virenler-içün ve qabrimde bir melek halk
8. itmişdir müvekkeldir naırusu tãm başı 'arş altında iki qat
9. olmuş durur ayakları yedi qat yeriñ altındadır ol
10. melegin seksen biñ qanadı vardır her qanadı seksen
11. biñ rişedir her rişeniñ altında seksen biñ
12. kiçirek tüyler vardır her tüy bir lisândır Hâk Te'âlâya tesbîh
13. ve tahmîd ider ve baña şalavât viren için mağfîret dilerler
14. başından ayağına varınca bir qarış yer yokdur illâ anda
15. lisânı vardır Hâk Te'âlâ aña emir itmişdir ki ve baña şalavât

[61/a]

1. viren için istiğfâr ide ve ol melek anıñ baña virdügi
2. şalavâtın hıfz ider tâ kim Hâzreti Celâl uhdıyyete
3. ‘ arz eyler ve dağı buyurdı-ki her kim-ki ümmetinden baña şalavât
4. vire ben aña on biñ veririm ve her melek aña [şanaf]³⁷
5. aña on biñ virirler tâ hamle-i ‘ arş her biri aña on biñ şalavât
6. virirler Hâzreti Celle ve ‘ Alâ aña on biñ şalavât
7. gönderir ve emrider ki anıñ şalavâtı nâmesin a‘ lâ-yı ‘ illiyyinde
8. hıfz ve zabt iderler otuz toközuncı hadîş Esrârü’l-
9. Ebrârda getürmişlerdir ki Hâzreti Sultân-ı Kevneyn
10. şallallâhu ‘ aleyhi ve sellem buyurmışlar ki ümmetinden her kim baña
11. bir kerre şalavât vire yedi kat gök melekleri aña
12. şalavât virirler tâ kıyâmete dek her kim iki kerre
13. şalavât vire yedi kat yer ve ‘ arş ve kürsî melâ’ikesi
14. aña şalavât virirler tâ kıyâmete-dek ve her kim üç kerre
15. şalavât vire ben aña zâmin olurım-ki kıyâmet günü anıñ

[61/b]

1. kalîl ve keşrine ne ise hisâb olunmaya ve şırâtdan
2. berku hâtıf gibi mürûr eyleye ve benüm ile cennete bile gire
3. ve kırkıncı Hâk Te‘ âlâ Mûsâ peygamber ‘ aleyhi’s-selâma vaḥy
4. itdi-ki eger dilerseñ saña yakın olam kelâmuñ lisânıña
5. yakın olduğundan ziyâde ve qalbiñe gelen fikriñden-ki qalbiñe
6. qarîbdır andan vaḥy-i aqreb olam ve günüñ nûrundan ki
7. gözüñe qarîbdır andan dağı qarîb olam andan mûsâ
8. ‘ aleyhi’s-selâm eyitdi yâ Rabbim hâzretiñden murâdım
9. ancak budur Hâk Sübhânehü ve Te‘ âlâ buyurur ki [فَاكْرَمُ الْمَلِئِكَةِ وَ]
10. [وَاللَّهِ كَرِيمٌ وَاللَّهُ يَخْتَارُ مَا كُنَّا نَعْلَمُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ عَلِيمٌ] yâ Mûsâ ḥabîbüm Muḥammede
11. şalavâtı çok vir tâ ki murâdıña yetişesin ve benî
12. İsrâ’ile di-ki her kim baña gelür ḥabîbime münkir ola

³⁷ Sözcük *şanaf* olarak okunmuş; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

13. ben aña cehennem zebānīlerin musallaṭ iderim ve aña anı dīdārımdan
14. maḥrūm iderem ve hiç bir melek aña raḥm eylemez ve bir peygamber
15. aña şefā' at daḥı itmez ve anı yūzi üzere sürüyü

[62/a]

1. sürüyü cehenneme ilkā iderler ve ebedī necāt bulmaz andan
2. Mūsā 'aleyhi's-selām yā Rabbi Muḥammed kimdir ki saña
3. bu deñlü mükerrrem ola ve aña şalavāt virenler qarīb olalar
4. Ḥaḳ Sübhānehü ve Te'ālā buyurır ki yā Mūsā eger Muḥammed şallallāhu
5. 'aleyhi ve sellemolmayaydı ne cennet ve ne cehennem
6. ve ne semā ve ne āfitāb ve ne māhitāb ve ne gice ve ne
7. gündüz ve ne melek muḳarrib ve ne benī mürsel ḥalk olunurdu
8. yā Mūsā eger ḥabībimūñ nübüvvetine ikrār itmezseñ ve aña şalavāt
9. virmezseñ ḥalīlim İbrāhim daḥı olsañ seni cehenneme idḥāl
10. iderdim didi andan Mūsā peygamber 'aleyhi's-selām eyitdi
11. yā Rabbim ben Muḥammed Muştafāya ikrār itdüm ve fazīletine şehādet
12. itdim lākin dilerem-ki bileyim ben-mi seniñ ḳatıñda sevgüliyam
13. yāḥūd Muḥammed şallallāhu 'aleyhi ve sellem dedi Ḥaḳ Sübhānehü ve Te'ālā
14. buyurdu-ki yā Mūsā [ ]
15. [ ] ey Mūsā kelīmimsin Muḥammed ḥabībümdür

[62/b]

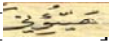
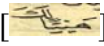
1. ve ḥabībüm baña sevgülüdür kelīmden Riyāze'l-Mezkurinde zıkr olunur ki
2. 'arşda [ ] gördi su'āl
3. idüp eyitdi yā Rab Muḥammed kimdür ism-i şerīfin ile bile
4. kitābet idiñ didi andan Ḥaḳ Te'ālā buyurdu-ki
5. seniñ evlādıñdandır mīmde evvel mülkimdir kitābetdir ḥā
6. ḥükümden işāretdir mīm şānī mecdi müdenden dāl dīn-i
7. İslāma delālet ider mülkime ve ḥükmime mecdime ve dīn-i
8. İslāma and içerem-ki her kim ki ḥabībüme tābi' ola
9. ve şalavāt vire anı cennete idḥāl iderim her ne 'amel iderse

10. fıkh Ebū Mālik rah̄metullāhu ‘aleyhTāci’l-Mezkur̄inde zıkr ider
11. H̄aḡ Sübhānehü ve Te‘ālā hazretleri her bir peygamber ‘aleyhi’s-selām
12. bir şey’i ile maḡşüş ve mükerrem eyledi ādem
13. peygamber ‘aleyhi’s-selām sücūd-u melā’ike ile üscüdü’l-
14. Ādemi Nūḡ peygamber ‘aleyhi’s-selām icābet-i du‘ā
15. ile [ ] ve İbrāhim peygamber

[63/a]

1. ‘aleyhi’s-selāmı ḡullet ile [ ]
2. ve Mūsā ‘aleyhi’s-selāmı kelām ile [ ]
3. [ ] ve Dāvūd ‘aleyhi’s-selāmı ḡilāfet ile
4. [ ] ve ‘İsā ‘aleyhi’s-selāmı
5. aḡyā-yı mevti ile ve [ ]
6. [ ] H̄azreti Sulṡān-ı Enbiyāyı ‘aleyhi’s-selāmı
7. ṡalavāt ile mükerrem ḡıldı [ ]
8. [ ]
9. [ ] siz daḡı emr-i ilāḡıye mütābi‘ at eyleyüp ṡalavātı
10. ol ḡazrete İṡāl eyleñ ve melā’ike-i kirām ki bir nefes
11. ṡā‘at bārīdendür ölmezler ve tesbīḡ ve tehlīl ḡālīḡdan
12. fütür itmezler H̄aḡ Celle ve ‘Alānıñ ḡamd ve ṡenāṡından ṡoñra
13. ḡabībullāḡa ṡalavāt virürler laṡıfeyi İbn-i ‘Abbās rah̄metullāhu ‘aleyh
14. buyurmuş-ki bu āyet-i kerīmeyi nāzil olıcaḡ H̄azreti
15. Risālet Penāḡ ḡāyet eyle ṡādān ve mübārek cemāli ḡül

[63/b]

1. gibi ḡandān oldu ve buyurdı-ki [ ] baña mübārek eyleñ
2. benden ötürü bir āyet-i kerīme geldi ki benüm ḡatımda dünyā
3. ve māfīḡadan yegrekdir ve bu āyet-i kerīmeyi oḡudu [ ]
4. yā Resūlullāḡ didik bu āyetin sırrın bize beyān eyle didik
5. buyurdılar ki bu ‘ilm-i meknūndur eger su‘āl itmeseñiz
6. beyān itmezdim H̄aḡ Sübhānehü ve Te‘ālā baña iki melek müvekkel

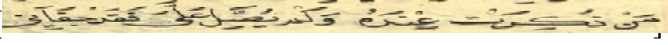
7. itdi her kim baña şalavāt virse ol melekler
8. işidirler ve aña du‘ ā idüp [ ] dirler Hāḡ Te‘ ālā
9. ol melekleriñ cevābından cümle melā’ike ile āmīn deyeler
10. ve her kim-ki baña şalavāt virmez [ ] diyü ol
11. melekler bed-du‘ ā iderler Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ ālā ve cümle melekler
12. ile āmīn deyeler laṭīfeyi Riyāzū’l-Enesde zikir olundu her kim-ki
13. ḡabībullāhu şallallāhu ‘aleyhi ve selleme bir kerre şalavāt vere
14. on kerāmete vāşıl olur evvel şalavāt melek-ü ḡaffār ikinci
15. şefā‘ atı benī muḡtār üçünci melā’ikeye iktidā dördünci

[64/a]

1. münāfıķına muḡālifet beşinci maḡv-ı ḡaṭā altıncı icābet-i du‘ ā yedinci
2. zāhir ü bāṭın pāk olur sekizinci cehennemden necāt toḡuzuncı
3. cennete duḡūl onuncı Hāḡ Celle ve ‘ Alāniñ dīdār-ı şerīfin görmek
4. laṭīfe zikir olunan āyet-i kerīmede Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ ālā
5. şalavāt virmegi emr itdi emr-i vücūba delālet ider ammā
6. miḡdār-ı vücūbda iḡtilāf itdiler ekşer ‘ ulemā eydir ‘ ömrinde
7. bir kez şalavāt virmek vācibdir bāḡī şalavāt
8. virdügi müsteḡabdır ve mendūbdır kelīme-i şehādet
9. gibi zīrā emir tekrār vücūba delālet itmez ba‘ zıları
10. eydir ism-i şerīfin istimā‘ itdikde şalavāt getürmek
11. vācib olur [ ] delālet ile zīrā [ ]
12. muzārī‘ dūr devāmı istimrāra delālet ider ya‘ nī Hāḡ Te‘ ālā melā’ike-i
13. kirām ‘ale’ d-devām ol Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selāma
14. şalavāt iblāḡ iderler siz daḡı bu üslūb
15. üzere şalavāta iştiḡāl eyleñ münāsibdir ki faḡahā

[64/b]

1. raḡmetullāhu ‘aleyh aniñ üzerinedür ve kütüb-ü müdāvele-yi mebsūṭada
2. zikir olunmuşdır aniñ tafşīli bu nüşḡaya münāsib degildir
3. ve bi’l-cümle ol nesne-ki zādū’l- fūkehāda zikir olundu İmām-ı A‘ ḡam

4. Ebū Hānīfe rahmetullāhu ‘aleyh mezhebinde her vāqıt şalavāt
5. lāzımdır gerhı̄ rahmetullāhu ‘aleyh kavli üzere ‘ömrinde bir kerre
6. şalavāt-ı şerīf virmek vācibdir imām ṭahāvī her bār ki
7. ism-i şerīfī zikir oluna şalavāt virmek vācibdir
8. ve Hāzreti Resūl ‘aleyhī’s-selām buyurdu-ki
9. [ ] ya‘ nī
10. her kim-ki benüm nām-ı şerīfīm işidüp şalavāt virmeye baña
11. cefā itmiş olur ve eşşah kıl budur ki İmām Şāfi‘ rahmetullāhu ‘aleyh
12. kıtında ka‘ de-i āḫīrede ba‘ de’t-teşhüd farzdır İmām
13. A‘ zam mezhebinde mehāl-i mezkrūde ya‘ nī ba‘ de’t-teşhüd sünnettir
14. İmām Zāhid tefsīrinde getürmüş-ki çün bu āyet-i kerīme nāzil
15. oldu eyitdi-ki yā Resūlullāh ḫāzretiñe selām virmegi nice

[65/a]

1. idügin bildiñ lākin şalavāt virmek nice idügin ta‘ līm
2. buyurdıydum şalavāt-ı şerīfī ta‘ līm buyurdılar bu vechile
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. [ ] teşhüden soñra olan
7. şalavāt budur muḫtār vechi üzerine zaḫīredezikir
8. olundu vāḫı‘ a -yı laṭīfe bir kimesne şalavāt virmeye
9. kāhil idi bir gice ol Hāzreti Resūl-ü Seyyidi’l-
10. Kevneyn şallallāhu ‘aleyhī ve sellemi bir gice vāḫı‘ asında
11. görer ol kimesneye iltifāt buyurmadı bil-ki
12. mübārek yüzün cānib-i āḫere dönderdi ol bī-çāre
13. eyitdi yā Resūlullāh ben seniñ ümmetiñden olam baña
14. ğāzab ile bakmaḫ bā‘ iş nedir didüm Hāzreti Resūl
15. ‘aleyhī’s-selāmbuyurdu-ki ben seni bilmem ol kimesne

[65/b]

1. eyitdi yā Resūlullāh ben seniñ ümmetiñden bir derdimendem ve ‘ulemādan
2. işitdim-ki buyurmuşsuz ki ben ümmetimi kişi oğlını bildiginden
3. ziyāde bilürem dimişsiz buyurdılar ki gerçektir lākin sen baña
4. şalavāt virmezsin ben ümmetimi şalavātı kadar bilürüm didi
5. çün-kim uyandım her gün yüz kerre şalavāt virmege başladım
6. bir kerre olḤabīb-ü Ekrem şallallāhu ‘aleyhi ve sellem ḥazretlerini
7. vākı‘ ada gördüm buyurdılar ki işte şimdi seni bildim
8. ve āḥiretde şefā‘ at iderem imdi bu şalavātıñ fażā’ili
9. ve şevābı ğāyet çoqdur cümlesin yazmaq hiçbir vechile mümkün degildir
10. ve tā‘ at getürülmez ve bākī qalan vākı‘ alar buña göre kıyās
11. oluna ḥadīs-i Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem eyitdi yā Ebā Hüreyre
12. diler-misin-ki benüm ile ‘arş gölgesinde muşāfiḥa idesin
13. ve buluşasın baña günde yüz kerre şalavāt getür
14. ve dilersen benüm ḥavzımdan içesin üç günden artıq
15. küsülü olmayasın Müslimānlar ile ve daḥı ümmetimden ḥamir içenler

[66/a]

1. içenlerden kesil ve ḥalkı mesāvī idenden kesil ve daḥı
2. Ḥaḫ Te‘ ālāya ortak qatandan kesil Allāha ortak qatmak oldır ki
3. Allāh ile diledik deye pes öyle itmek gerekdür ki Ḥaḫ Te‘ ālā
4. diledi biz daḥı diledik dimek gerekdir digir ḥadīs
5. Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem eyitdi yā Ebā Hüreyre
6. bir mīl git ḥasta şor iki mīl git küsülüyi barışdırmağa
7. üç mīl git bir dīn qardaşın ziyāret itmege Allāh için
8. bir mīl git bir ‘ālimden ḥadīs öğrenmege egerçe ‘amel daḥı
9. itmezseñ-de ḥikāyet olunur iki kimesne āḥiret qarındaşı
10. olmuşlar idi biri āḥirete intikāl idemlü oldı sekerātü’l-mevt
11. buña güç geldi cān teslim idemedi bu ḥālde iken
12. o bir qarındaşı yābāndan geldi ḥāl-i ḥaḫırın şordı nicesin
13. iy qarındaş didikde ol za‘ if ü bī-çāre ḥasta eyitdi

14. hālüm gāyet müşkil oldı bunca zamāndır ki cān
15. acısı çekerem hiç bir vechile rūhumı teslīm idemeyeyorum

[66/b]

1. baña bir cān dermān var mıdır ki güçlük çekmeyem ve āsānlığıla
2. rūhı teslīm idem dedi ol qarındaş eyitdi bu huşūş için
3. benden saña çāre yokdur illā bir ‘ulemānıñ meclisinde bunı
4. işitdim ki bir kimesne Hāzreti Sultān-ı Kevneyn şallallāhu
5. ‘aleyhi ve selleme çok şalavāt getürse ol kimesne öldügi
6. vaqıtta sekerātü’l-mevti āsān ola ve cān acısın çekmeye
7. dedi ol za‘if hemān bunı işitdi fi’l-hāl şalavāt-ı
8. şerīfe meşgūl oldı ve cān teslīm itdi raḥmetullāhu ‘aleyh
9. hikāye oldur ki Hāzreti Sultān-ı Enbiyā şallallāhu
10. ‘aleyhi ve sellemzamān-ı şerīfinde bir mü’miniñ bir devesi var idi
11. zāyi‘ itdi Yahūdī cemā‘atinden birisi buldı alup evine
12. götürdi ba‘de ol mü’min devesini arayup buldı
13. ve getürdi ol Yahūdīdahı hīlekārlik idüp Hāzreti
14. Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve selleme geldi eyitdi yā Muḥammed ol
15. deveyi benden uğurladı benüm devemdür aluram dedi ol

[67/a]

1. mü’min eyitdi bu deve benimdir bu qadar zamāndır ve bu qadar yıldır ki
2. baña hizmet ider ve bunuñla qazançlıq iderem kirā ile esbāb
3. taşuram niçe seniñ olur imiş didi ve az geçmedi
4. gāyet ‘inād üzere turup elbette haqqım alıver didi
5. Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem eyitdi taḥkīk deve
6. seniñ idüğine iki şahidiñ var ise getür didi
7. andan Cühūd eydir vardır varam getüreyim diyüp kendi
8. bildiği āşinālardan bir kaç yalancı şahidler peydā idüp
9. Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selāma geldiler
10. yalan yire şihādet itdiler ki yā Muḥammed biz bilürüz ki

11. bu deve bunun kapusunda eskidir ve her dâ'im otlamakdan
12. gelüp gidüğünü görürüz hattâ biz dünyâyâ
13. gelmezden evvel bunun kapusına gelür gider imiş bir kaç
14. gün zâyî' olmuş idi arayup bulmadı meger bu mü'min
15. uğurlamış ve şaklar imiş şimdi meydâna çıkardı diyü iftirâ

[67/b]

1. itdiler ol mü'minden deveyi aldılar ve bir eli kesilsün
2. diyü emir eyledi Hâzreti Resûl-ü Ekrem şallallâhu 'aleyhi
3. ve sellemnâçâr ol mü'min gönünden Allâhü Te'âlâyâ münâcât
4. eyledi ilâhî yâ Rab benim hâlüm saña ma'lûmdur ki bu işden
5. benim haberim yokdur baña iftirâ ve bühtâne itdiler beni uğrı
6. çıkardılar ve nâ-hağ yere hağkıımı aldılar ve elümi kesmege kaşd
7. ideyorlar deyüp Hâzreti Resûlullâh şallallâhu 'aleyhi ve selleme
8. eyitdi yâ Resûlullâh baña yok yere hayıf ve zulüm ve hağâret
9. olunuyoru sen deveye şorgıl-ki saña cevâb virsün
10. kendüsi kimiñ olduğın ve şâhibi kim idügi beyân
11. eyleye ondan Hâzreti Resûl 'aleyhi's-selâm
12. bu söze râzı olup deveye eyitdi yâ nâka izn-i hağğ-ıla
13. dile gel söyle didi deve eyitdi yâ muhammed benim şâhibüm mü'mindür
14. ve ben aniñ devesiyem ve bunlar yalancı şâhidlerdir ve ol
15. mü'mine iftirâ ve bühtân itdiler didi Hâzreti Resûl-ü Ekrem

[68/a]

1. şallallâhu 'aleyhi ve sellem ol mü'mine eyitdi yâ kişi Allâh kıtında
2. sen ne 'amel işlediñ ki kabûl oldu ve saña rahmet itdi esirgedi
3. seniñ eliñ nâ-hağ yere kesilmeden kurtardı ve hağkıını alıvirdi
4. ve iftirâ ve bühtânı senden def' itdi dedi ol mü'min eyitdi-ki
5. yâ Resûlullâh bende hiç bir 'amel yokdur ve tã'at dağı itmedim
6. ve oğumağ dağı bilmem illâ ancak seniñ rûh-u şerîfiñe şalavât
7. virür idüm bundan artığ gayrı 'amelim yokdur didi andan

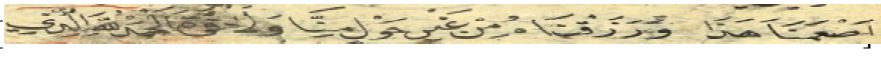
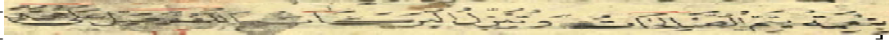

8. Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler eyitdi çün-ki sen
9. dünyāda baña şalavāt virmeg-ile Hāḡ Te‘ālā seni dünyā belāsından
10. ve şiddet eleminden ḡurtardı ise muştuluk olsun saña ki
11. āhıretde daḡı seni cehennemden ve ‘azābından ḡurtara didi ve’s-selām
12. diḡir ḡadīṡ ‘an Ebi’d-Derdā raḡmetullāhu ‘aleyh [ ] Resūlullāh
13. şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler [ ]
14. [ ] İmām Taberānī şaḡiḡinde
15. naḡildir ki Ebī Derde raḡmetullāhu ‘aleyhden mervīdür ki Hāzreti Resūlullāh

[68/b]

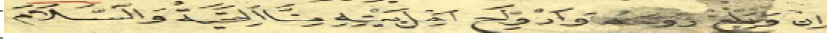

1. şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler buyurdı-ki bir kimesne şubḡ vaḡtında
2. on kerre ve aḡşam on kerre baña şalavāt vire
3. kıyāmet gününde ol-kişiye benüm şefā‘ atim irişe ve bir kimesne
4. Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selāma geldi eyitdi yā Resūlullāh
5. faḡırlıḡ ḡāyette cānıma kār itdi baña ne çāre idersin dedi
6. buyurdılar ki yūri şalavāta meşḡūl ol ve çok çok
7. müdāvemet eyle dedi bir zamān daḡı bir A‘rābī geldi eyitdi
8. yā Resūlullāh ehlim vardır lisānımdan ḡabīḡ söz şādır
9. olur buña çāre nedir dedi aña daḡı eyitdi çokça şalavāt
10. getür dedi Ebū Mūsā raḡmetullāhu ‘aleyh ḡadīṡ Ebī Şāliḡden
11. rivāyet eyler ki Sehhelbin Sa‘de mesendir raḡmetullāhu ‘aleyh
12. bir gün bir kimesne Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selāma
13. mā‘išet ḡarlıḡından şikāyet eyledi
14. ol Hāzreti Sulḡān-ı Kevneyn şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler buyurdı-ki
15. çün kendü menziliñe varasın eger bir kimesne var ise

[69/a]

1. selām vir yoḡ-ısa baña selām ve bir kerre sūre-i
2. İhlāş oḡu dedi ol-kişi bu yerde ri‘āyet itdi Hāḡ Sübhānehü ve Te‘ālā
3. anıñ mā‘išetine şol-ḡadarvüs‘at virdi-ki cemī‘ hemsāyelerisine

4. hoş geçdiler Hışın Haşinide Ebū Huylī Mevşulīden
5. rahmetullāhu ‘aleyh naķil olunmuşdır ki ol kendü esnādıyla
6. rivāyet eyler Hāzreti Penāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellemlerden bir kimesne
7. mālī çok olduğın isterse bu vechile şalavāt virsün
8. [ ]
9. [ ] ‘Avārif tercümesinde getürmüşdür ki
10. ta‘āmı yedükden şöñra bu du‘āyı oķuya [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ] Hāzreti ‘Ā’iše rahmetullāhu ‘aleyhden
14. mervīdir ki her seher biñ kerre şalavāt getürmeyince kimesne
15. söylemezdi ve söylemegi [ ] itmişlerdir Hāzreti Resūlullāh

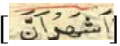
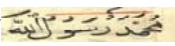

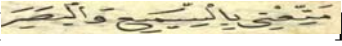
[69/b]

1. şallallāhu ‘aleyhi ve sellem sa‘ādet-ile seferden geldi daķķ-ı bāb itdi
2. Hāzreti ‘Ā’iše rahmetullāhu ‘aleyh şalavāta meşğül imiş tizcek
3. taşra çıķamadı şalavātı tamām itdi andan çıķdı Hāzreti Resūl
4. ‘aleyhi’s-selām buyurmuşlar ki yā ‘Ā’išeníçün eglendiñ
5. ‘özür-i nezirlerini beyān idicek eyitdi bir kerre virene biñ
6. şalavāt yerine geķer diyü bu şalavātı ta‘līm idüp buña
7. meşğül oldı [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ] Firdevsden
11. Ebū Rāfi‘ rivāyet kıılır Resūl ‘aleyhi’s-selāmdan-ki kıulağı çıñlansa
12. ya‘nī güñlese Hāzreti Peyğamberi yād idüp şalavāt
13. vire ve diye-ki [ ] deye ve ayağı
14. uyuşdığı vaķıt yā Muħammed diyüp fi’l-ħāl def’ ola ‘Abdullāh
15. bin ‘Ömer rahmetullāhu ‘aleyh böyle dimişdir ve Enes bin Mālīkden rahmetullāhu ‘aleyh

[70/a]

1. rivāyet olunur ki Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem
2. buyurmuşdur ki çün bir nesneyi unudasın baña şalavāt
3. viriñ inşāAllāhü Te‘ālā hātırıñuza gelür bu zikir olunan
4. İbn-i Sittinüñ ‘Amelü’l-Eyyām adlu kitābında mezkürdur şere‘ati’l-
5. İslāmda getürmüşdür ki turp yemek-de sünnet
6. evvel Hāzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selāmı yād idüp
7. andan yeye tā ki rāyihası duyulmaya ve haberde gelmişdir ki
8. her kim gül koqlasa şalavāt virmeye baña cefā itmiş
9. olur ve kızıl gül Mi‘rāc Gicesi Resūl ‘aleyhi’s-selāmıñ
10. terinden halk olunmuşdur ve sâ’ir koqlu çiçekler
11. bile dāhildir ve ahsırup [ ] iyüp şalavāt vire
12. eger ol maħalde şalavāt virmeyecek olursa baħıllık
13. itmiş olur behiķi Ebū Tālib faķihden naķil şāhib Kenzi’l-‘Ayār
14. raħmetullāhu ‘aleyhKitābü’s-Sa‘ādeden naķl ider ki
15. çün bir kimse mü’ezzinden [ ] [işinde]³⁸ diye-ki

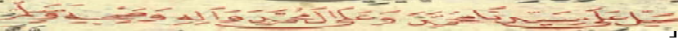

[70/b]

1. [ ] deye çün ikinci nevbette [ ]
2. [ ] deye [ ] iyüp iki baş
3. barmağınıñ arķasını iki gözi üzerine koyup [ ]
4. [ ] deye şalavāt-ı necmideki bir kitābıñ
5. adıdır bu tarīķ-ıla mezkürdur ve barmağlarınıñ tırnağlarını
6. gözi üzerine koyup vaż’ı tarīķ-ıla kıya medd-i
7. tarīķ-ıla degil ya‘nī çekmeye ve Hāzreti Şeyh İmām Ebū Tālib
8. Muħammed bin‘Ale’l-Mekkī raħmetullāhu ‘aleyhKuvvetü’l-Ķulūbde

³⁸Sözcük burada *işinde* yazılmış ve okunmuş; ancak cümlenin bağlamına *işidince* okunuşu daha uygun düşmektedir.

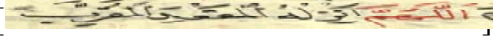

9. İbn-i ‘Ayneyhiden raḥmetullāhu ‘aleyh rivāyet eyler ki Ḥazreti Resūlullāh
10. şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler bir cuma‘a gūni yevm-i ‘aşūre idi
11. cuma‘a namāzından şonra mescide geldi Ebū Bekir
12. Şiddīkī raḥmetullāhu ‘aleyhbile idi Ḥazreti Bilāl-i Ḥabeşī raḥmetullāhu ‘aleyh
13. ikinci ezānı oꦕudı çūn [ ]
14. didi Ebū Bekir Şiddīkī raḥmetullāhu ‘aleyh iki baş barmağının
15. arḳasını gözlerine sürüp [ ]

[71/a]

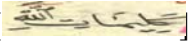

1. didi Bilāl raḥmetullāhu ‘aleyh ezānda fāriğ olıcaꦕ Ḥazreti
2. Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellembuyurdı-ki yāEbā Bekr
3. hergez sen itdügūñ gibi ideler ve sen didügūñ gibi
4. diyeler Ḥaꦕ Sübhānehü ve Te‘ālādan rica eyleyem eger eski
5. ve eger yeñi eger ḳaşd-ıla ve eger gizlü ve eger aşikāre
6. cemī‘ günāhlarını ‘afv eyleye Riyāzü’l-Eḥādişde getürdi-ki
7. Ḥazreti Seyyidi’l-Kevneyn ve Resūlü’s-Şaḳaleyn şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler
8. buyurdı-ki cennete bir ağaꦕ vardır maḥbūbe derler
9. aꦕ meyvesi olur enardan küçük elmadan büyük
10. südden aꦕ baldan tatlu tereyağından yumuşaꦕ yemez
11. illā şol kimesne yer-ki bu şalavāta müdāvemet eyleye [ ]
12. [ ] İbn-i ‘Abbās
13. raḥmetullāhu ‘aleyhbuyurmuşdır-ki her kim [ ]
14. [ ] dise kātib melā’ikelerden
15. yetmiş melā’ike biñ gün bu kelīmātın şevābın kitābet

[71/b]

1. çoꦕlūğundan zaḥmet çekeler Ḳaḏı Raḥmetullāhı Şefāde Zidü’l-Ḥabābdan
2. raḥmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider ki işitdim Ḥazreti Resūlullāh
3. şallallāhu ‘aleyhi ve sellemler buyurdı-ki her kim [ ]
4. [ ] dise

5. benüm şefâ' atim aña vâcib olur dedi digir Hıŝn-ı Haŝinde
6. muvaŝâdan ve Ma' cem-i Taberâniđen naķil olunmışdır ve İmâm Aĥmedüñ
7. mesnedinde [ ] rivâyetiyle gelmişdir ki
8. Resül-Ü Ekrem şallallâhu 'aleyhi ve sellem buyurdu-ki her kim
9. baña şalavât vire ve ŝoñunda [ ]
10. [ ] dise benüm şefâ' atüm aña naŝîb olur
11. Erĥâd adlu kitâbda buyurmışdır ki her kim günde yüz kerre
12. şalavât virse bu vechile [ ]
13. [ ]
14. [ ] dise kendü perver-digârım yanında
15. aña şefâ' at eyleyem ve beni düşünde göre ve her kim beni

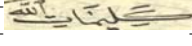
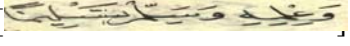

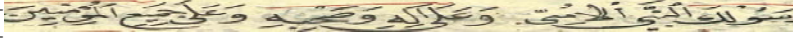
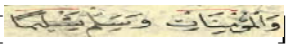

[72/a]

1. düşünde göre benim ĥavzımdan iĥe anıñ cesedi cehennem
2. odına ĥarâm ola digir şalavât budur ki bir kimesne ' ömrinde
3. bu şalavâtı bir kerre okusa Ĥaķ Sübhânehü ve Te'âlâ ĥamu odın
4. aña ĥarâm ide ve cemî' ömrinde yoĥsıllıķ görmeye [ ]
5. [ ]
6. [ ] diye [ ]
7. [ ] ve daĥı ŝabâĥ namâzınıñ
8. sünnetiyle farz arasında bu vechile ŝalavâtıñ birisi biñ
9. ŝalavâta berâber oldıĥı Necâtü'z-Zikirde mestürdur
10. [ ] deye [ ]
11. [ ] Ravzatü'l- ' Ulemâda getürmişdir ki bir
12. bir kimseniñ deyni var idi virmege iķtidârı yoĥ-ıdı
13. dâ'imâ ĥuŝşadan ĥâlî olmaz-ıdı bir gün māl issine
14. eyitdi yâ kişi baña mühlet vir didi virmedi
15. ol gice Ĥazreti Sultân-I Enbiyâ 'aleyhi's-selâmı

[72/b]

1. vāqı‘ada gördi ve eyitdi yā Resūlullāh medyūnam
2. ve ‘aczem dedi Hāzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selāmeyitdi
3. falān kimesne atında var benim selāmum aña degir ve eyit-ki
4. bu kişiniñ borcun edā itsün ve eger nişān isterseñ
5. ol nişān-ıladı baña yevmi biñ kez şalavāt virirsin
6. didi bu kişi ol kimesneye vardı gördü ki
7. vāqı‘a beyān eyleyicek yerinden uru geldi Resūl ‘aleyhi’s-selāmiñ
8. izmetin yerine getürdi ve iki yüz dinār
9. ol kişiye teslīm eyledi bunu Resūl ‘aleyhi’s-selām
10. ürmetiyçün saña virdim ve ben her gün biñ kez
11. şalavāt getürmezem didi bu kişi melūl ve maħzūn olup
12. uyuya vardı vāqı‘ada Hāzreti Resūlü Ekremi gördi
13. eyitdi yā Resūlullāh ol kişiniñ atına vardım ve selāmuñ
14. degirdim ürmetiñi yerine getürdi ve iki yüz dinārı
15. baña verdi ve eyitdi-kim ben biñ şalavāt virmezem dedi

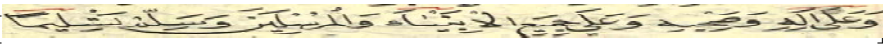
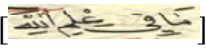
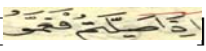
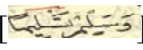

[73/a]

1. andan Hāzreti Resūl‘aleyhi’s-selāmbuyurdu-ki
2. rāst söyler ammā erte namāzınıñ sūnetiyle farz arasında
3. bu vechile baña bir kerre şalavāt virse biñ kez
4. şalavāt getürmeden efđaldir deyü buyurdu ol budur
5. [ ] ba‘de deye [ ]
6. [ ] Ravzatü’l-‘Ulemāda getürmişdir ki
7. Hāzreti Resūl ‘aleyhi’s-selām buyurmuşlar ki
8. bir kimesne elālden māl kesb eylese aniñ a-ı ilāhī
9. vardır zekāt ve şadaa bābında zikir olunmuşdır
10. kim-ki şadaa eyleyecek mālı yodur aniñ zekātı şadaası
11. budur [ ]
12. [ ]
13. [ ] ba‘de deye [ ] bu

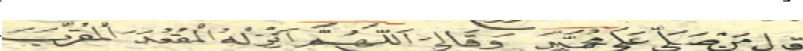

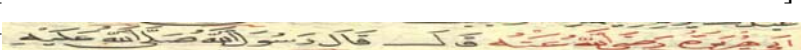

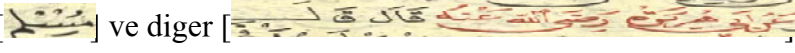

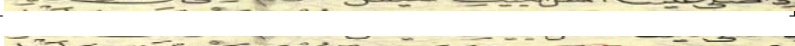

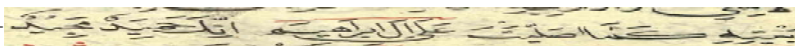

14. şalavātın birisi yüz biñe veyāhūd on kerre yüz
15. biñeşayılr allāhü a‘ lem digir tamām şalavāt budur

[73/b]

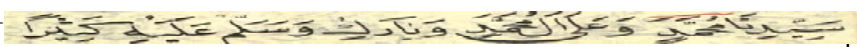
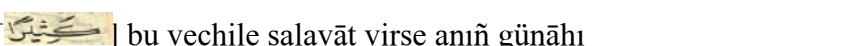
1.
2.
3. ba‘ de deye [ ] imdi bu şalavāt ancağ Resül ‘aleyhi’s-selāma
4. maḥşüş eylemeye belki āline ve aşhābına
5. ve cemī‘ enbiyāya ve ‘āmm eyliye zīrā [ ] deyü buyurmışdır
6. ve daḥı [ ] dimeyince şalavāt tamām olmaz imdi
7. bu zikir olunan şalavāt-ı şerīfi dimek şevābı ve fazīleti
8. artıqdır digir ḥadīs [ ]
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.

[74/a]

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

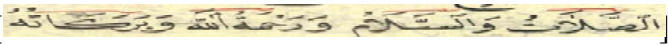
10. [ ] ve diger [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ]
15. [ ] bu zikir olunan altı dāne ḥadīṣ-i şerīf

[74/b]

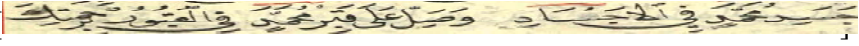
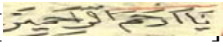
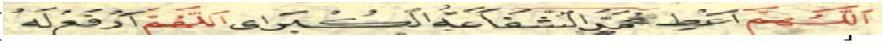

1. Meşkūrātü'l- Meşābīḥden iḥrāc olundu [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ] bu vechile şalavāt virse aniñ günāhı
5. zerre deñlü qalmaz Ḥaḳ Sübhānehü ve Te'ālā maḥv idüp yarlıgar
6. Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyurdu-ki
7. yevm-i kıyāmetde ḥalkıñ gāyet baña yaqını oldur ki çok şalavāt
8. virmiş ola ve yine buyurmışdır ki bir kimesne cum' a
9. günü baña seksen kerre şalavāt virse seksen
10. yıllık günāhına kefaret ola ve her kim beş yüz kerre
11. şalavāt virse ebeden cihānda faqırlık görmeye ve yine
12. buyurdu-ki dört dürlü nesneyi işleye baña cefā
13. idicidir bir örü dururken bevl iden biri namāz
14. kılanıñ öñünden geçmek biri mü'ezzin işidüp aniñ
15. didügin bile dimemek biri daḥı benüm adım işidüp

[75/a]

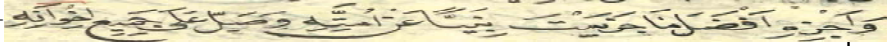

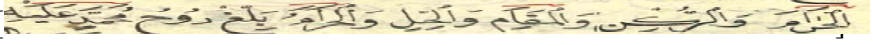
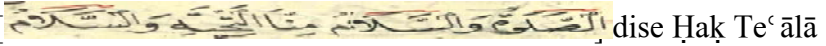

1. ve şalavāt virmemek ve daḥı her kim baña şalavāt
2. virmegi unutsa ḥaḳıḳat uçmaḳ yolunu unutdı ḥaḫā
3. itdi kütan naḳıldır ki her kim bu şalavātı günde yüz kerre
4. oḫusa Ḥaḳ Sübhānehü ve Te'ālā ol kişiniñ biñ geçmiş günāhın
5. ve biñ gelecek günāhın 'afv eyleye ve biñ ḥasene divānına

6. yaza ve kıyāmet gününde Hāzreti Seyyidi'l-Kevneyni şallallāhu
7. ‘aleyhi ve sellemelin alup cennete idhāl eyleye ol şalavāt-ı
8. şerif budur [ ]
9. [ ]
10. [ ] Tuḥfeden
11. her kim cuma‘ a gicesi arı ābdest alsa ve iki rek‘ at
12. namāz kıla ve her rek‘ atda bir fātiḥa ve üç kulyāeyyühe‘l-kāfirün
13. ve üç kuhlüvellāhüaḥad oқuya andan soñra selām vire
14. on beş kez bu şalavātı oқuya iḥlās ile andan
15. döşegine yata ve ol gice Hāzreti Resül ‘aleyhi’s-selāmı

[75/b]

1. düşünde göre ve her ne maқşūdu varise
2. ḥāşıl ide [ ]
3. [ ]
4. [ ] Firdevsden Hāzreti Resül ‘aleyhi’s-selām
5. eyitdi kim-ki baña cum‘ a günü şalavāt vire biñ
6. kez uçmaқda yerin görmeyince dünyādan çıқmaya ve kim-ki
7. cum‘ a gicesi baña yüz kerre şalavāt virse her ne
8. ḥācet dilese revā ola Heyzemden Resül ḥāzreti ‘aleyhi’s-selām
9. eyitdi baña şalavātı şöyle virmek gerek
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ] Tuḥfeden velidür rivāyet
13. eder Resül ‘aleyhi’s-selām eyitdi her ḥastalıқdan olan ḥasta
14. parmağın aғrır yerine қосun ve yedi kez [ ]
15. [ ] disün Ḥaқ Te‘ālā aña şifā vire Қūtdan naқil olunur ki kim-ki

[76/a]

1. yedi cum‘ada yedi kez bu du‘āyı oğusa aña şefā‘at-ü Muḥammed
2. vācib ola ve şevābı daḥı gāyet çoğdur [ ]
3. [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. [ ] Hediyetü'l-Aḥyādan Ḥazreti İmām ‘Alī
7. kerremallāhu vechehu eyitdi kim-ki cum‘a namāzından soñra
8. ayağın dürşirmedin ve kimesne ile kelām itmedin
9. üç kez [ ]
10. [ ]
11. [ ] dise Ḥaḳ Te‘ālā
12. kıyāmet günü bir ferişte vire anı arқasına bindüre
13. ve uçmağā ilete Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem
14. eyitdi kim-ki cum‘a günü bu du‘āyı oğusa [ ]
15. [ ]

[76/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. yazalar anı birinci gökde ḥāmidlerden ikinci rāki‘lerden üçünci
4. sācedlerden dördüncide müsteḥablardan beşincide müstağfirlerden
5. altıncıda muḳarreblerden yedincide gökde yarlığanmışlardan
6. yazıla Ḳūtdan naḳil ider ki cum‘a namāzından fāriğ olduğda
7. bir kimseyile söylemedin [ ]
8. [ ]
9. [ ] kim-ki yetmiş kerre oğursa Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā
10. ḥalkā muḥtāc itmeye ve şanmaduğı yerden rızıḳ vire digir
11. ḥadıṣ budur ki peygamber ‘aleyhi’s-selām buyurır ki

12. bir kimesne erden ve ‘avratdan tamāmca bir kerre şalavāt
13. getürse Allāh Te‘ālā Celle ve ‘Alā ol kimesneye on raḥmet eyleye
14. her kim-ki baña dürüstce yüz kerre şalavāt getürse
15. Ḥaḳ Te‘ālā aña biñ raḥmet ide kim-ki baña biñ şalavāt getürse

[77/a]

1. Ḥaḳ Te‘ālā aña iki berāt yine biri cehennemden kırtulduñ diyü biri
2. daḫı ehl-i cennet oldıñ diyü yaza daḫı ‘arş altına ‘aşa kıoya
3. ol vaḳta degin kim kıyāmet günü ola şori ḫisāb ola
4. Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā ol iki berātı emr eyleye ol-kişiye vireler
5. ol daḫı berātları alup cennete gide yolda melekler şataşa
6. iydeler sen şori ḫisāb virmeden ve ‘ameliñ tartılmadan
7. ve şırātı geçmeden cennete mi gidersin diyüp yolın
8. alalar bu kimesne ol berātıñ birini göstere kaçan
9. melekler berātı görüp bu kişi şalavāt sebebi-yile
10. cehennemden āzādolmuş ol melekler ol kişiniñ öñünden
11. şavulup ol daḫı cennet kıapusına vara göre ki kıapu yapuḳ
12. melekler iydeler ki be-hey kişi ne-‘aceb tez geldiñ bitügi
13. oḳuyup ḫisāb virdiñ-mi ‘ameliñ tartılıp şırātı
14. geçdiñ-mi kim böyle şadıman geldiñ deye ol daḫı
15. bu berātı şunuvire ol melekler berātı göre ki Ḥabīb-ü

[77/b]

1. ḤüdāḤazreti Muḫammedü'l-Muştafa şallallāhu ‘aleyhi ve selleme şalavāt
2. virdügi için cehennemden kırtulup ehl-i cennet olmış
3. [سَلَامٌ عَلَيْكَ فَادْعُو مَا خَلَدُوا] deyüp yol
4. virdiler ol daḫı şalavāt sebeb-ile cennete gitdi
5. şadaḳa Resūlullāh ve şadaḳa Ḥabībullāh ḫikāyet olunur ki
6. ‘azizlerden bir kimesne vāḳı‘asında oḅlını cehennemde eli ve ayağı
7. yanar gördi yarındası gice yine vāḳı‘asında görmüş
8. oḅlını bir güzel maḳāmda seyr ider yanına vardım ve eyitdim

9. yā oğul nedir hālîñ eyitdi elḥamdülillāh yā babacığım ḥālim ḥōş oldı
10. dedi andan eyitdi dün gice seni ‘ azābda gördüm
11. bu gice bunuñ gibi maḳāmda gördüm ḥikmet nedir dedim
12. eyitdi günāhımdan ötüri cehennemden yanardım dün
13. gice bir Müslimān ḳabrimiz yanından geçdi bir kerre şalavāt
14. getürdi anıñ şevābını anda yatan ölülere bağışladı
15. Ḥaḳ Tebāreke ve Te‘ālā ol ḥabībine bir kerre şalavāt getürdükleri

[78/a]

1. için biñ kişi cehennemden āzād idüp cennete lāyıḳ
2. eyledi dedi ve daḫı ḳaçan bir kimesne namāzdan soñra
3. elin ḳaldurup du‘ā eylese yāḥūd bir ḥacet için du‘ā
4. idükde evvel üç kerre peygamber ‘aleyhi’s-selām
5. şalavāt getüre andan fātiḫa oḳuyup āḫirinde āmiñ
6. diyüp elin yüzüne sile yine üç kerre şalavāt
7. getüre tā kim du‘āñı Ḥaḳ Te‘ālā ḳabül eyleye ve daḫı nice biñ melek
8. yedi ḳat gökden geçüp ‘arş-ı kürsīyi geçdükden
9. soñra ḫattā Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā ḫazretine yetişir bir gün
10. şaḫābe eyitdiler yā Resülullāh mü’minleriñ du‘āsını Ḥaḳ Te‘ālā ḫazretine
11. kim iletdiler ol Server-i Enbiyā Muḫammedü’l-Muştafā şallallāhu
12. ‘aleyhi ve sellemeyitdi bir mü’min yāḥūd bir mü’mine ḳaçan-kim
13. du‘ā ḳılsa Fātiḫanıñ evvelinde ve āḫirinde baña şalavāt
14. getürse Allāhü Te‘ālā ḫazretleri ol Fātiḫa sūresini
15. bir ulu ḳuş şüretinde yaradur ve ol ḳuşuñ yedi yüz

[78/b]

1. başı vardır her başında yedi yüz dili ve yedi yüz ağızı
2. var ve yedi yüz dili var ve her diliyle Ḥaḳ Te‘ālā ḫazretine
3. yedi yüz dürlü tesbīḫ ve tehlīl ide şevābını ol fātiḫa oḳuyana
4. bağışlayalar ve daḫı ol Fātiḫanıñevvelinde ve āḫirinde getürdigi
5. şalavātlardan ḳuş ḫalk eyleye ve anıñ için iki ḳanad yarada eger

6. Fātiḥanıñ evvelinde ve āḫirinde ikişer şalavāt getürse
7. ol kuşa iki қanad yaradır eger üçer kerre şalavāt
8. getürse üçer қanad yaradır ol қanadlarıñ büyükligi
9. mağribden maşrıқа degindir ol kuş ki қanadlandı pervāz
10. urup uçsa gerekdir ol du‘āya қatlanan
11. melekler daḫı ol kuşuñ öñince ve ardınca şağında
12. ve şolunda ‘izzet idüben yedi қat göge dek
13. bile giderler şoñra ol kuş yalıñızca ‘arş altına
14. vara Haқ Sübhānehü ve Te‘ālā ḫazretlerine secde ide diye-ki
15. yā Rabbi sen beni қabül eyle deye Haқ Tebāreke ve Te‘ālā iyde sen

[79/a]

1. benüm ḫabībümüñ şalavātıyla uçup gelesin ben seni қabül
2. itmez miyem ‘izzim celālim ḫaқkıyçün ol ḫabībümüñ şalavātı ḫürmetine
3. seni қabül eyledim var maқāmiñda қıyāmete degin ol seni
4. ḫazretüme şalavāt-ıla gönderen қuluma tesbīḫ eyle deye
5. ol daḫı қıyāmete degin ol Fātiḥayaevveli ve āḫiri şalavāt-ıla
6. oқuyan kimesne tesbīḫ ide aşḫāb raḫmetullāhu ‘aleyh ecma‘in
7. bu sözleri ḫazreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellemden
8. eşidicek eyitdiler atamız ve anamız ve cānımız saña fedā
9. olsun yā Resūlullāh Fātiḥanıñ evvelinde ve āḫirinde şalavāt
10. olmasa ol du‘ā nice olur didiler andan Resūlullāh şallallāhu
11. ‘aleyhi ve sellemeyitdi ol Tañrı ḫaқkı-çün kim benüm cānım
12. anıñ қudret elindedir eger bir kimesne erden
13. ve ‘avratdan yedi қat gökleri ‘ibādet-ile
14. ve tā‘at-ıla ve du‘ā ile doldursa Haқ Sübhānehü ve Te‘ālā
15. қabül eylemez tā baña şalavāt getürmeyince didi

[79/b]

1. şadaқа Resūlullāh ve şadaқа ḫabībullāh Riyāzū’l-Mezkurinde Ebū Hüreyre
2. raḫmetullāhu ‘aleyhden rivāyet olunur ki ḫazreti Seyyidi’l-
3. Mürselīn şallallāhu ‘aleyhi ve sellem buyurdi-ki Ādem peygamber ‘aleyhi’s-selām

4. ‘arşa nazar itdi gördi-ki [كَرَامَةً]
5. [رَأَى اللَّهَ مُحَمَّدٌ رَسُولَهُ] yazılmış gördi [مِنْ أَدْبِكِ دَنْبًا]
6. [قَلَامٍ مَقْرُونٍ وَلَا تَوْبَةٍ إِلَّا بِأَصْلَابِ تَكْرِيمٍ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ]
7. [وَسَكَرَ] ya‘ nî bir kimesne günāh itse aña mağfireten ve tevbe
8. olmaz illā Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve selleme
9. şalavāt virmeg-ile olurĀdem peygamber ‘aleyhi’s-selām
10. eyitdi yā Rabbi Muḥammed kimdir ism-i şerīfiñ-ile bile
11. kitābet iddiñ buyurdılar ki yā Ādem seniñ evlādiñdan
12. bir peygamberdir mīm-i evvel milkimden me’ḥūddur ḥā ḥilmimden
13. ikinci mīm mecdimden dāl dīn-i İslāmdan and içerem milkime ve
14. ve ḥilmime ve mecdime ve dīn-i İslāma-ki her kim ol ḥulkuñ
15. güzīdesine tābi‘ ola aña şalavāt virmegi

[80/a]

1. dōst duta anı cennete idḥāl iderem her ne ‘amelde olursa-da
2. vāqı‘a-yı laṭīfesi budur ki Tebnīyü’l-Ġāfilinde zıkr olunur
3. Şüfüyān-i Şevrī raḥmetullāhu ‘aleyh eydir Ka‘be-yi Mükerrermeyi ṭavāf iderdim
4. bir kimesne gördüm her ḫademde şalavāt virür ben su’āl
5. itdim-ki sebep nedir ki ḡayrı tesbīḥe iştiḡāl itmezsin
6. her maḫāmun ḥōd mu‘ayyin tesbīḫi vardır baña su’āl itdi-ki
7. sen kimsin Şüfyān didüm eyitdi eger biḡāne kimesne
8. olaydıñ saña bu sırrı ḫaber virmezdim pederim ile
9. velāyetimizden ḫacc-ı şerīf niyyetine yola düşdik pederüm
10. yolda vefāt eyledi yüzi siyāh ve gözleri gök
11. ve başı ḫıznır başı gibi oldı ben müteḫayyer oldum pederüm
12. münāfiḫ imiş lākin gizler imiş deyü maḫzūn oldum ve
13. ve yüzünü bir nesne ile örtdüm ve uyḫuya vardım vāqı‘ada
14. gördüm bir kimesne geldi hergez andan gökçek kişi
15. görmedim idi laṭīfesi ‘ālemi dutdı rāyiḫa-yı laṭīfe ile ‘ālem

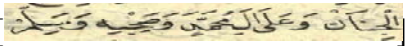
[80/b]

1. tıldı vaķār ile gelüp babamuñ başı ucunda oturdu
2. ve yüzünden perdeyi götürdi mübārek elin yüzüne sürdi
3. zılnmet nūra ve mātem sürūra tebdīl oldı yüzi evvelki
4. gibi belki dağı laţif oldı çünki ol şāhib-i devlet
5. babamuñ başı ucunda ıaldı ben mübārek etegin dutup
6. eyitdim sen kimsin ki beni ve babamı bu diyār-ı ğurbetde bu belā vü ğurbetde
7. ħalāş itdiñ eyitdi [أولاً ترفیعاً] sen beni bilmez misin [أنا محو]
8. [رَضِيَ اللَّهُ عَنْكَ يَا أَبَا الْقَاسِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ دَارِي] ı
9. [طاجیوی] seniñ babañ ıatı ğünāhkār idi lākin baña çok
10. şalavāt virir idi çünkim bu muşibete giriftār
11. oldı benden yardım taleb itdi ben aña yetişdüm ve bu
12. mühlikeden ħalāş iddüm didi ve bir rivāyetde dağı eydür
13. çünkim ‘azāb melekleri bu kimesneye nāzil oldılar
14. baña bu kimesneniñ şalavātın getüren melā’ike gelüp
15. bunuñ ħālinden ħaber virdiler ben dağı gelüp bu belādan

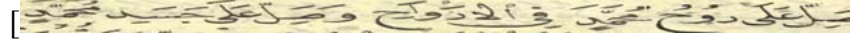

[81/a]

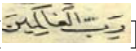
1. ħalāş itdüm dedi ol-kişi yā şeyĥ çünkim uyandım pederimiñ
2. yüzün açdım gördüm-ki yüzi münevver ve gözleri mükemmel
3. ve rāyihası mu’atıtar olmış andan şoñra ahd itdim ‘ale’ d-devām
4. ol ħazretiñ şalavātına müştağılolam tā kim şefā’atine vāşıl
5. olup mehālikten ħalāş olam didi Süfyān-i Sevri
6. eyitdi şaĥiĥ söylersin emr itdi ki şākirdleri gelüp
7. ıaziyeyi istimā’ ideler ve kitāblarda yazalar tā kim
8. Müsilmānlar fazīlet şalavātı ma’lūm ola vāķı’ a-yı laţife
9. Ĥazreti İmām Şāfi’ raĥmetullāhu ‘aleyh eydir vāķı’ ada
10. gördiler vefāt itdükden şoñra ve eyitdiler ki
11. Ĥaĥ Te’ālā saña neyledi ve yarlığadı dedi ne sebep ile diyü su’āl
12. itdiler bu beş şalavāt ki ol Faĥr-ı Kā’ināt ‘aleyhi’s-selāma
13. virdüm anıñ sebebiyle diyü cevāb buyurdu
14. nedir ol şalavāt didiler buyurdılar ki [اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ]
15. [صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ]

[81/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. Şeyh Sa' adeddin Hāmūdiden qudduse sırrıhudan menkūldır-ki her kim
4. peygamber 'aleyhi's-selāma şalavāt virse bu vechile
5. ki [ ]
6. [ ]
7. [ ] bu şalavāt-ı şerīfeyi
8. her gün beş vaqt-ı farzīyeniñ ' aqabında üç kez
9. yā yedi kez yā on kez dese Allāhü Te' ālāniñ fazlı ile ol
10. kimesne dünyādan āhirete imān-ıla gide imdi bu şalavātdan
11. gāfil olunmaya dā'im dimege ' ādet idenler Sü' lebī Tefsīrinde eydir
12. Hāzreti Peygamber şallallāhu ' aleyhi ve sellem eyitdi her kim
13. cum' a gün namāzından soñra baña yüz kerre şalavāt
14. getürse yüz yıl ' ibādet itmişçe şevābı vardır ve dağı
15. eyitdi her kim cum' a gün sūre-yi Fātiha ve İhlāş

[82/a]

1. ve iki mu' avvezeteyn oqusa Tevrātı ve Zebūrı ve İncīli ve Qur'ānı
2. yüz yigirmi kez oqumuşca şevābı vardır Ke' ubül-Ahbār
3. eydir ger Tevrātı İncīli ve Zebūrı terāzünüñ bir kefesine
4. qosalar ve Fātihatü'l-kitābı bir yaña qosalar Fātiha ağır gele
5. digir fażilet ' azīme ve şalavāt budur ki merhūm
6. ve mağfūr-leh Ebussu'ūd Efendi hāzretleri buyurmuş-ki kim-ki
7. bu şalavāt-ı şerīfi bir kerre oqusa üç biñ kerre şalavāt
8. getürmişçe şevābı vardır [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]

13. [ ]
14. [ ] Ebū Hüreyre raḥmetullāhu ‘aleyhḤazreti Resülden
15. işitdim-ki her kim bu şalavâtı getürse ben aña yarın kıyâmet

[82/b]

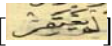

1. gününde şefâ‘ at eyleyem ve anıñ şehidliğine tanıklık virem
2. dir [ ]
3. [ ] hadîş-i şerîfde hikâyet
4. olunur ki Tañrı Te‘ālā ḥazretleri bir melâ’ikeye
5. ḥiṭâb idüp bir şehriñ kavmi baña ‘aşı olmışdır var
6. ol şehriñ altın üstüne çevir cümle kavmi helâk olsun
7. dedi ol melâ’ike daḥı varup bir bölük cemâ‘ ate uğradı
8. gördi-ki bunlarıñ niyyetleri ve ḥareketleri ḥayır
9. ‘amele meyli ve muḥabbetleri vardır deyü bunlara merḥamet idüp
10. esirgedi geçüp gitdi ve ol şehri altın üstüne
11. getürdi kavmi yere geçüp helâk olduğdan soñra
12. Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā ol melâ’ikeye ḥiṭâb idüp eyitdi-ki
13. ol bir bölük cemâ‘ ati niçün alıḳoduñ helâk itmediñ emrimi
14. yerine getürmediñ baña ‘aşı olduñ diyü bu
15. melâ’ikeye ḥışım ve ğaḏab itdi ve cümleten ḳanadlarını

[83/a]

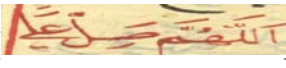

1. kırdurup ve mertebesin aşağı itdi ve nice yıl ‘amelden
2. ḳaldı bir gün Cebrā’îl ‘aleyhi’s-selām buña
3. uğradı ḥālın şordı bu melek daḥı Ḥazreti Cebrā’îl ‘aleyhi’s-selāma
4. ğāyet yalvardı baña şefâ‘at eyle Ḥaḳ Sübhānehü
5. ve Te‘ālā ḥazretleri benüm ḳanadlarımı ve mertebemi virsün
6. sā’ir melâ’ikeler gibi uçam diyü tazarru‘ niyâz itdi Ḥazreti
7. Cebrā’îl ‘aleyhi’s-selām olsun diyüp Ḥaḳ Te‘ālānıñ
8. ḥuzūrına varduḳda ol melegin ḥālını ‘arz itdi Ḥaḳ
9. Sübhānehü ve Te‘ālā eyitdi isterim-ki ḳanadlarımı virem her gün
10. Muḥammediñ üzerine şalavât virsün dedi Cebrā’îl ‘aleyhi’s-selām
11. daḥı bu ḥaberi ol melâ’ikeye

12. degürdi nice biñ yıl ol Hâzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selâma
13. şalavât getürdi günden güne
14. şihhatı virölüp ve kıanatları bitüp evvelkisinden a‘lâ
15. mertebe buldı imdi her kim Hâzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selâma

[83/b]

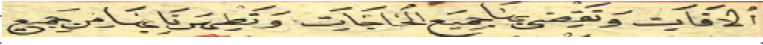

1. her gün çok çok şalavât virse
2. Hâk Sübhânehü ve Te‘âlâ anıñ dünyâ ve âhîret mertebesini ve devletini
3. yüce eyleye ve ‘izzetini artura kim-ki günde yüz kerre
4. baña şalavât getürse Hâk Sübhânehü ve Te‘âlâ anıñ yüz hâcetin
5. devâ kıla otuzu dünyâda ve yetmiş hâcetin dağı âhîretde vire
6. bu hadîş-i şerîfi câbir hâzretleri rivâyet ider Hâzreti Resûlullâh
7. şallallâhu ‘aleyhi ve sellemden digir hadîş budur ki her kim
8. günde baña beş yüz şalavât-ı şerîf getürse [ ]
9. [ ] ya‘nî ebeden faqîrlık yüzün görmeye ve mâlı rızkı çok ola
10. ve kim-ki biñ kerre şalavât virse ol kimesneye vâkı‘asında
11. cennet muştulayalar bir hadîş dağı buyurmuşlar ki her kim
12. baña biñ kerre şalavât virse anıñ teni cehennem odına harâm ola
13. vâkı‘a ba‘zı selefden İbn-i Mes‘ûd raḥmetullâhu ‘aleyh rivâyet ider ki
14. Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi ve sellemeyitdi-ki Cebrâ’îl baña haber virdi
15. Cebrâ’îl Mikâ’ilden İsrâfilden ve İsrâfîl levḥ-i maḥfûzda

[84/a]

1. yazılmışdır ki her gün ve her gece üç kerre şalavât
2. virse Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi ve sellem eyidersesallallâhu‘alâ Muḥammedin dise
3. Hâk Sübhânehü ve Te‘âlâ anıñ yüz hâcetin revâ eyleye kemter hâceti
4. oddan kırtulmağ ola ve dağı kim-ki bu şalavâtı şabâḥ ve aḥşam
5. dise kıyâmet günü benim şefâ‘atim aña irişe [ ]
6. [ ] yâd ide vâkı‘a ba‘zı selefden
7. menkııldır ki bir cemâ‘at deryâda olup ‘azîm furtına
8. olup ğarķ olmağâ kıarîb oldı necâtdan ümiz

9. kesdükde bu eşnâda baña havâbu galebe eyledi
10. vâkı‘ada gördüm der Hâzreti Resûlullâh şallallâhu
11. ‘aleyhi ve sellemi gördüm dir buyurdılar ehil kişiye diyün
12. biñ kerre şalavât okuyup müştâgıl olsunlar didi
13. uyandım ve ehil kişiye haber virdüm henüz üç yüz
14. olmadan bād sākin oldı ve cümle hâlâş olduk [ ]
15. [ ]

[84/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ] Zührü’r-
4. Riyâzda zikir olunmuşdır ki bir gün Hâzreti Cebrâ’îl
5. ‘aleyhi’s-selâm Sulţân-ı Enbiyâ ‘aleyhi’s-selâmuñ
6. huzûr-ı şerîfine geldi ve eyitdi-ki yâ Resûlullâh bir
7. ğarîb nesne müşâhede itdim-ki Kûh-u Qâf ardına vardım
8. bir kerreye feryâd işitdim ol nâle tarafına gitdim gördüm-ki
9. evvel gökde ol melegi kemâl-i hâşmet ve ‘azametde görmiş
10. idim şöyle-ki bir taht üzerinde oturup yetmiş biñ
11. ferişte hizmetinde şaf bağlayup durmuşlar idi
12. o melek nefes virdikçe Hâk Sübhânehü ve Te‘âlâ anıñ nefesinden
13. bir melek halk ider idi bu-gün Kûh-u Qâf ardında nâlân
14. ve giryân pâl-i peri yanmış ve hõr olmuş gördüm hâlinden
15. su’âl itdim eyitdi mi‘râc gicesi Hâzreti Muhammed ‘aleyhi’s-selâm

[85/a]

1. ‘aleyhi’s-selâm yanımdan gitmiş ben tahtımda otururdum ri‘âyet
2. ta‘zîmen itmedim bu belâya giriftâr oldum ve üç eflâkden
3. cürm-ü hâke düşdüm yâ Cebrâ’îl luţf ve kerem eyle beni
4. Hâk Sübhânehü ve Te‘âlâdan şefâ‘at eyle dedi yâ Resûlullâh cenâb-ı
5. quds-i ilâhiyyede secde ve tazarru‘eyledim ol melek hakkında
6. mağfiret diledüm Hâk Celle ve ‘Alâ buyurdı-ki yâ Cebrâ’îl ol melege

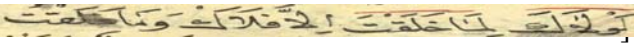
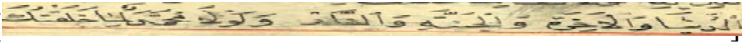
7. eyit-ki eger mağfiret taleb iderse Muḥammed ṣallallāhu ‘aleyhi ve selleme
8. ṣalavāt-ı şerīf virsün tā kim ol sa‘ādete
9. ve benüm ḳurb-u ḥazretime iriṣsün dedi yā Resūlullāh ol melek
10. ḥazretiñe ṣalavāt virüp ḳanadları evvelki gibi olup
11. eflāke maḳām-ı evveline tayrān itdi Riyāzi’l-Enesde ṣalavāt-ı
12. zıkrullāhdan rāciḥdür zīrā Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā [مَدْرَسَةُ]
13. [مَدْرَسَةُ] buyurdı seni beni zıkr eyleñ ben daḥı sizi
14. zıkr ideyim buyurdı bir zıkr muḳābelesinde Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālādan
15. bir zıkr ‘ivāz olunur ammā ṣalavāt muḳābilesinde

[85/b]

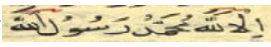
1. biriniñ ‘ivāzı on vāḳı‘ olur ki maḥbūbiyyet bu ma‘nāyı iḳtizā
2. ider Ravzatü’l-‘Ulemāda getürmişler İmām Ḥasan Başrī raḥmetullāhu ‘aleyh
3. eydir bu ‘İşmet İbn-i Nūḥa-yı öldükden soñra vāḳı‘ ada
4. gördüm eyitdim-ki ey Ebū ‘İşmet Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā saña
5. neyledi dedim eyitdi yarlıgadı eyitdim ne sebebden eyledi
6. eyitdi her bārī Ḥazreti Resūlullāh ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellemden
7. ḥadıṣ-i şerīf naḳl itsem ism-i şerīfini añdıḳça ṣalavāt-ı
8. şerīf virir idim anıñ berakātıyla yarlıgandım küfede bir
9. kimesne var idi ḥalka kitābet iderdi ve ‘ādeti
10. ol idi-ki her bār ki Ḥazreti Resūl ‘aleyhi’s-selāmıñ
11. ism-i şerīfi gelse ‘aḳabında ṣalavāt
12. yazar idim öldükden soñra vāḳı‘ ada gördiler ḥālīñ
13. nice oldı deyü su’āl itdiler eyitdi Ḥaḳ Te‘ālā beni yarlıgadı
14. ol sulṫānıñ ism-i şerīfini ‘aḳabınca ṣalavāt-ı şerīfi
15. yazduḡum içün yarlıgandım dedi Ta‘rif Şerḥinde zıkr

[86/a]

1. olunmuşdır çünkim Ādem peygamber ‘aleyhi’s-selām‘ arş
2. sākında [مَدْرَسَةُ] yazılmış gördi ol
3. ḥazretiñ ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellem‘ izzeti ma‘lūm oldı
4. cennetde ve her ‘araḳda ve her ṫaḳda ve her eṣcārda ve

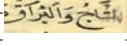
5. semerâtda ve ezhârda ol Hâzreti Resûl ‘aleyhi’s-selâmüñ
6. nâm-ı şerîfîni gördi ve Şîit peygamber
7. ‘aleyhi’s-selâma eyitdi-ki cennete hiç bir nesne
8. görmedim illâ ol hâzretiñ şallallâhu ‘aleyhi ve sellemiñ nâm-u
9. şerîfleri ile müzeyyen olmuş idi ve ‘arş ve kürsî
10. ve levhi ve kalem anıñ nâm-ı ‘azîzinden hâlî degil idi Şîit
11. peygamber ‘aleyhi’s-selâm eyitdi ol-mı âdem
12. ‘aleyhi’s-selâm sâkin oldu üç def a su’âl
13. itdükden soñra buyurdu-ki yâ Şîit baña hiṭâb
14. geldi-ki [ ]
15. [ ]

[86/b]

1. ya‘nî cemî‘ eşyâyı seniñ için hâlk itdüm ve seni Hâzreti Muḥammed
2. şallallâhu ‘aleyhi ve sellem için hâlk eyledim beyân-ı [mu‘ricizât]³⁹İbn-i
3. ‘Abbâs rahmetullâhu ‘aleyh rivâyet ider ki Ebû Süfyân bin Ḥarb
4. eydir ben kayşar-ı Rûm yanında idim ve anlara Muḥammed ‘aleyhi’s-selâmüñ
5. evşâfını kayşardan mülâzımlarından çok
6. istimâ‘ itdüm andan rücû‘ idicek her cānavara râst gelür
7. idüm faşîḥ lisân-ıla [ ] dirler idi
8. nâ-gâh bir atı gördüm şâhibinden kaçmış beyâbana gitmiş
9. murâd itdim-ki anı tutam ol at yüzünü baña iydüp [ ]
10. [ ] dedi ben eyitdim ‘acebdir bu at
11. söyler dedim ol eyitdi bundan ‘aceb saña bir nesne deyeyim
12. mi dedi ben eyitdim di Hâk Te‘âlâ seni yaratdı ve hâzîne-yi
13. ğayıbdan saña rızq her gün yirsün bu kelîme-yi ṭayyibeyi
14. âyâd idersin ve resûlına îmân getürmezsin dedi
15. ben eyitdim resûlî kimdir eyitdi Hâzreti Muḥammed ‘aleyhi’s-selâm

³⁹ Sözcük *mu‘ricizât* olarak okunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır. Sözcüğün *mu‘cizât* olarak okunması bağlama uygun düşmektedir.

[87/a]

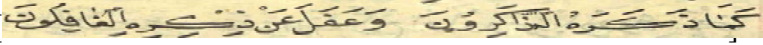

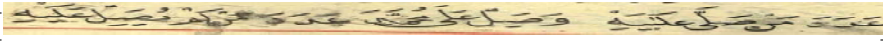
1. [ ]
2. [ ] dedi ben eyitdim sen bunu neden bildiñ dedi
3. eyitdi rabbüm ilhām itdi iblīs ‘aleyhi’l-la‘ neti Hâk Sübhānehü ve Te‘ālā
4. hâzretlerinden on dāne hâcet istedi virdi ve eyitdi-ki
5. Muḥammede var saña her ne su’âl iderse toğrı söyle
6. şaklama eger yalan söyleyecek olursan seni anıñ önünde
7. ateş iderem yaķaram dedi ol dağı emr-i hâķķ-ıla Hâzreti Peyğamber
8. ‘aleyhi’s-selāmüñ huzūr-ı şerīfine geldi
9. ol dilediği hâcetiñ sebebin buña su’âl eyledi cümlesiniñ
10. cevābı virdi ve her cevābın āhirinde āyet-i şerīf
11. getürdi Hâzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selām
12. eyitdi yā la‘īn senüñ söyledüđüñ cevābına inanmazdım
13. lâkin hâķķında āyet-i şerīf oķursun hâķ söz
14. oldıđına inandım gerçektir şeytānū’l-la‘īniñ
15. diledüği bu idi-ki kıyāmete dek bākī olmaķ ve cümle

[87/b]

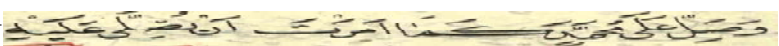

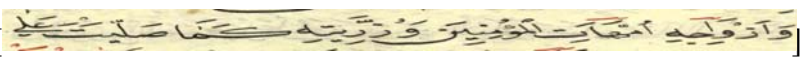

1. hâķıñ üzerine musallaḥ olmaķ ve her birisin toğrı
2. yoldan çıkarup kendüye tābi‘ eylemek gibi şeyler dilemişđir
3. ve anıñ sevmedüği ve sevdüği kimler idüği beyān eyledi
4. ve hâķıñ çoğı kendine tābi‘ oldığın bildirdi ya‘nī
5. toķuz yüz toķsan toķuzu benimdir ancak biri seniñdir
6. saña tābi‘ olur dedi hele netice-yi kelām her bir insānı
7. ne yüzden ve ne tārīķ-ıla izlāl ve iğvā ideceğini beyān
8. eyledi bunuñ ‘azīm mufaşşal hikāyeti vardır ammā icmāl
9. olundu tekrīre ve beyāna ihtiyācdır ancak bu deñlü şalavāt
10. huşuş-içün beyān olundu imdi Hâzreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selām
11. eyitdi yā şeytān seniñ başıñı ne
12. keser eyitdi yā Muḥammed kim-ki seniñ üzeriñe
13. şalavāt getüre ol benüm başımı kesmiş gibi olur gāyet
14. seni sevmedüğimendir mecālsüz oluram didi Tuḥfeden
15. İbn-i Beneānī İsfihānī eydir ki Hâzreti Resül şallallāhu ‘aleyhi

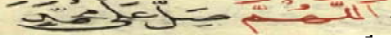
[88/a]

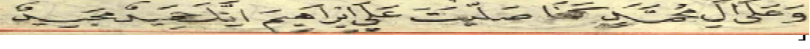
1. ve sellemdüŝde gördiler ve eyitdi-ki Hâk Te‘âlâ hâzretleri
2. İmâm Şâfî‘ye kıyâmet günü hisâb şorumaysar
3. ve uçmağa iletiser bu iki kelîme berekâtında [ ]
4. [ ]
5. Firdevsden İbn-i ‘Abbâs raĥmetullâhu ‘aleyh eydir enŝârdan bir yigit
6. hâcet-içün Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi ve sellem hâzretine geldi
7. Ebû Bekir ile kendi arasın yir gösterdi ba‘de ol yigit
8. gidicek Hâzreti Resûl ‘aleyhi’s-selâm
9. Ebû Bekire eyitdi saña ħatı hâtırıñuza yir geldi
10. anı aralığımızda yir gösterdiñ-mi didi eyitdi belî yâ Resûlullâh
11. eyitdi vallâhü baña daĥı senüñ-ile benüm arasında kimse girdiği
12. hûŝ gelmez ammâ ol yigit baña şalavât virdügi
13. ümmetimden ancılayın şalavât virmez Ebâ Bekir eyitdi yâ Resûlullâh
14. ol şalavât nicedir dedi eyitdi [ ]
15. [ ]

[88/b]

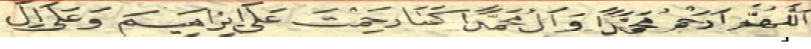
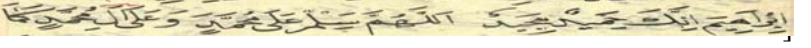

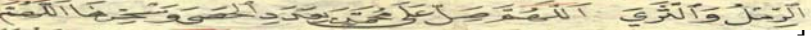

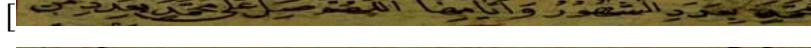

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ] Tuĥfeden
4. İbn-i ‘Abbâs raĥmetullâhu ‘aleyh eydir ki Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi ve sellem
5. buyurdı-ki [ ] dise
6. yetmiş biñ ferişteyi biñ gün zaĥmete bırakmışca ola
7. şevâb çoklığı cihetinden Ebû Hüreyre raĥmetullâhu ‘aleyh eydir ki Resûl
8. ‘aleyhi’s-selâm eyitdi kim-ki dilerse anıñ şevâbı
9. ziyâde ola itsün [ ]
10. [ ]
11. [ ] Şâmilden
12. emirü’l-mü’miñin ‘Alî raĥmetullâhu ‘aleyh Hâzreti Resûlullâh şallallâhu

13. ‘aleyhi ve sellem rivāyet ider ki Ḥazreti Resūlullāh

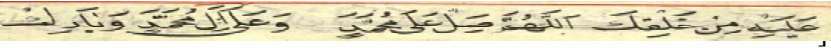

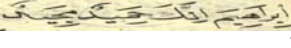
14. bu şalavâtı barmaqları ile şayardı [ ]

15. [ ]

[89/a]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ] feza’ il-i ‘acā’ib şalavāt
4. budur ki zikir olunur [ ]
5. [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ]
15. [ ]

[89/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ]
4. [ ] her kim-ki bu mezbūr şalavâtı oğusa
5. yirde ve gökde olan ve cemī‘ maḥlūkāt ‘adedince
6. şevāb yazıla anıñ defterine ḥikāye olunur ki evvel zamānda
7. bir kişi ḫatı faḫīr ve ehl-i ‘ayāl var-idi bir gün oğlancıklar
8. ve kızlar açlıqdan gāyet za‘īf ve bi-hāl olduqda ḫātunısı
9. eyitdi bilürsin-ki yeyecekleri yoğdur var ḫazanç eyle bir iki

10. aqça getür yeyecekden bir nesne görelüm diyü iktidāmeyledi
11. ol-kişi dağı nāçār bir tarafta gitdi bir cāmi' iye
12. yağın uğradı gördi-ki kapusunda halkın kalabalığı var içerü
13. girüp çıkarlar ' aceb bunda ne var göreyim gördi-ki
14. ' ilim meclisi kurulmuş şeyh kürsiye çıkmış halka vā' iz ve
15. naşihat eyler ol dağı diñleyim bu şeyhi ne yüzden naşihat

[90/a]

1. eyler diyü oturdu hemān bir lahzadan sonra şeyh eyitdi-ki
2. bir kişi evvelinde gāyet faķir hāl olsa soñrası
3. rızq gelmek ve bay olmak murād etse aña neyile rızq gelür
4. eyitdi-ki ol-kişiHzreti Peyğambere şallallāhu ' aleyhi ve selleme
5. çok şalavāt-ı şerif getürse Hāq Sübhānehü ve Te' ālā
6. aña gökden rızq endirir eger gāyri eṭrāfü'l-eknāfede
7. arar ise bulamaz eger yerden taleb iderse naşib
8. degildir rızq aña ancak gökden gelür yerden gelmez hemān
9. ol-kişi bunu eşidicek eyitdi bu baña naşihatdur ancak
10. bundan yegrek kazanç olmaz bu şeyhiñ didügin dutayım
11. göreyim gerçek-midür diyü bir tenhā köşede oturdu
12. ol-gün şalavāta çok çok müdāvemmet eyledi irte
13. oldu bir nesne görmedi dördüncü gün
14. olıcağ bir yere gitdi ayağın bir taşa doğandı devrildi
15. altında bir küp altun tolusu gördi hemān olşeyhiñ

[90/b]

1. didügi hātırına geldi eyitdi şeyhiñ didügi işte
2. taḥķik çıkageldi ola ammā bu yerden çıktı eger bunu
3. alup götürsem ihtimāldir ki bir kişiniñ haķkı olmuş ola
4. ḥarām almış oluram kıyāmetde şāhibisi gelür benden haķ
5. da' vā itse gerekdir ol zamān virilecek nesne bulmazsa
6. ne cevāb ideyim hāl müşkil olur bu baña gerekmez diyüp
7. girü evine geldi gördüğü hāl-i vāķı' ayı ehline
8. ide yorırdı ol ehlişi dağı eyitdi çünkü cümlesin

9. alup getürmediñ bārī bir iki dānesin almak
10. gerek idiñ zīrā bilürdin-ki ziyāde zarūretimiz
11. var idi ve oğlancıkların ihtiyācları var idi böyle
12. dirken bunların bir küffār koñşusu var idi bir gizlice
13. yerden diñler-imiş bu Müslimān koñşumuñ hiç ‘ aklı
14. yoğumuş yāhūd ahmağ imiş küp tolusu altun bulmuş
15. ve ihtiyācı var iken alup getirmemiş şāhibsüz hālī yerde

[91/a]

1. tıracağına varayın ben getüreyin vardı buldı içine
2. bağıdı gördi-ki içi toptolu ‘ aqreb ve çıyan yılan
3. kaynaşurlar ol küffār eyitdi hay Müslimān
4. koñşumuñ baña kīni ve ğaraızı var-imiş lākin gönülden
5. gizler-imiş baña aşikāre bildirmezdi bunu baña kaşd-ıla
6. eşiddirdi-ki gerçek altun şanup varup
7. aldığda bunlara hücūm idüp şokup helāk itsün
8. diyü ammā iş budur ki baña kaşd itdügi kendi başına
9. gele bu küpü arğama yükleneyim götüreyim bacasından
10. üzerine aqtarayım andan yüklendi götürdi azar
11. azar aqtarmağa mübāşiret eyledi dökülen gördi-ki
12. hep altundur ol faqır Müslimānıñ eṭrāfına yayılmış
13. tırur ol Müslimān dağı gördi-ki hevādan altun
14. döküliyor eyitdi-ki işte şeyhin didügi gerçekimiş
15. geldi çıkıdı bize rızq gökden geldi ammā ol küffār

[91/b]

1. her dökükçe aşağaya bağıdı altun görünürdi kaçan
2. küp içine bağısaydı ‘ aqreb çıyan görünürdi
3. āhir cümlesin aqtardı fikir ve endişe eyledi zāhir bu Müslimānıñ
4. evvel gördiginde altun imiş şimdi dağı altun oldu hemān
5. taqşirāt bende imiş bildim-ki dīnimiz bātıldīn imiş zulmet
6. perdesi gözlerimi kaplamışdır anuñ-içün ‘ aqreb çıyan
7. görünür ammā bu Müslimānıñ dīnini bildim-ki haq dīn imiş

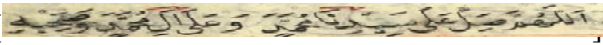
8. gözleriñ perdesi açuğdur anuñ-içün aña altun göründi
9. ve hem bu deñlü altun müyesser oldı ba' de tolaşup
10. olMüslimāniñ qapusu tarafında geldi eyitdi imāna
11. gelürem baña imān-ı İslām telkīn eyle olMüslimān eyitdi
12. inşāfa geldiñ-mi geldim diyü Müslimān oldı imdi
13. dīn-i İslāma gelmege ve ol Müslimān faķır dağı bu deñlü altuna
14. mālīk olmağa Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ' aleyhi ve selleme
15. çok şalavāt-ı şerīf getürmek sebep-iledür rivāyetdir ki

[92/a]

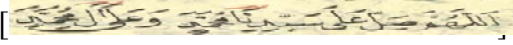
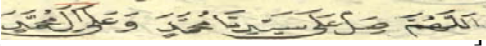
1. Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ' aleyhi ve sellem mescid içinde
2. namāz kıilup ağladı Hāq Sübhānehü ve Te' ālā hāzretleri Cebrā 'īl
3. ' aleyhi's-selāma eyitdi tīz eriş Muḥammede selām
4. degür ve eyit yā Muḥammed niçün ağlarsın digil Cebrā 'īl
5. dağı geldi eyitdi yā Muḥammed Allāhü Te' ālā saña selām itdi
6. niçün ağlar benüm ḥabībüm pes Hāzreti Peyğamber ' aleyhi's-selām
7. eyitdi oğlum İbrāhīm içün ve kızım Fāṭıma
8. içün ağlamazın ve kendü başım içün ağlamazın anıñ-çün ağlaram-ki
9. günāhkār ümmetimiñ işi nice ola diyü ağların
10. Cebrā 'īl ' aleyhi's-selām eyitdi yā Muḥammed Tañrı
11. Te' ālā saña bir ḥil' at viridi-kim ol ḥil' atı her kim eyderse
12. i' tiķād-ıla yerden göge varınca ne kadar günāhı
13. var ise ' afv ola didükde Peyğamber ' aleyhi's-selām
14. eyitdi yā eḫī Cebrā 'īl tīz baña ḥaber virgil
15. kim cānım dirilsün ol ḥil' at nedir cebrā 'īl

[92/b]

1. ' aleyhi's-selām eyitdi ḥil' at oldur ki kim-ki
2. [ ] dise Tañrı Te' ālā
3. ' Azze ve Celle lebbeyk yā ḫulum benüm dōstumsun dir ve ' arş
4. ve kürsī ve levḥ-i ḫalem lebbeyk benüm dōstumsun dirler
5. Cebrā 'īl ve Mikā 'īl ve İsrāfīl ve ' Azrā 'īl ' aleyhi's-selām
6. lebbeyk benüm dōstumsun dirler ve uçmağ kızları ve ḥürü'l-' ayn

7. benüm dōstumsun dirler ve ay ve gün ve 'ş-şems ve 'l-ķamer
8. iyderler yā Rabbi bize dil ve ağız virgil bunlara ' āşık olduk
9. biz dağı şalavāt virelim gördüğümüz birle ve bunlarıñla
10. dōst olalım dirler Ḥaķ Sübhānehü ve Te' ālā ḥazretleri diye-ki
11. iy ay gün ve şems ve ķamer ķamu ' ālem benüm ķorķumdan
12. beter helāk olursız ben Tañrı Te' ālā ' āşık olurum
13. eger ķullarım azmayaydıķıymagetürirdim çünkü sen
14. şalavāt virseñ cemi' nebātāt ve ḥayvānāt benüm dōstumsun
15. dirler ve kim-ki [ ]

[93/a]

1. [ ] ben eydüreyin elḥamdülillāh girü Ḥaķ Sübhānehü ve Te' ālā
2. Cebrā 'il ' aleyhi's-selāma buyurdu Muḥammede eyt senüñ
3. ümmetleriñ ' ayālleriñ dağı yarlığadım bu şalavāt berekātında
4. ve ķanğı ümmetiñ eyitse [ ]
5. dise Ḥaķ Sübhānehü ve Te' ālā ḥazretleri Ḥazreti Cebrā 'il ' aleyhi's-selāma
6. eyide ki tiz eyitgil feriştelere ol
7. ğarīb ķul [ ] dir anuñ-içün
8. ağlañ bir ķatre yaş döküñ ol ğarīb ķul içün günāhı
9. ' afv olunsun dağı feriştelere zārılık ķılurlar eyiderler ki ilāhı
10. melikā te' ālā niçün ağlayalum Ḥaķ Sübhānehü ve Te' ālā eydir Muḥammedi
11. ağırlayaniçün ağlañ ben Muḥammedi ' aziz tutarım siz dağı ' aziz
12. dutuñ yoḥsa ben sizden bizārim dir imdi mü'min
13. sen dağı Muḥammed şallallāhu ' aleyhi ve selleme ta' zım ve tekrım iyle
14. ve çok şalavāt virseñiz Ḥaķ Sübhānehü ve Te' ālā ḥazretleri yere
15. eydir kim yā yer sen tanıķ ol kim üzeriñde her kim ol gereklü diyü

[93/b]

1. eyitse ya' ni [ ] dise
2. ve dağı Ḥaķ Sübhānehü ve Te' ālā Ḥazreti Cebrā 'il ' aleyhi's-selām
3. eyitdi evvel toprağı getürdi ol toprağı
4. raḥmet ķıldı ol raḥmet Ḥazreti Cebrā 'iliñ ķanadına

5. urdı Allāh Te‘ālānıñ fermānı birle kamu ‘ālem halkınıñ üzerine
6. şaçdı günāhlı kullarıñ günāhı ‘afv oldı Muḥammed ḥürmetine
7. sen şalavāt virseñ yüce Tañrı Te‘ālā ḥazretleri
8. Cebrā’ıl ‘aleyhi’s-selāma eydir ol kuluñ teninde ne kadar
9. kıl var ise kamu ferişte ola yarın tamu kapusunda
10. kalkan ola kaçan-kim kıyāmet günü ola ol feriştelere
11. geleler tanıqlık vireler biz tanıqlık bu kul dünyāda
12. otururken ağzından ol gereklü şalavātı ağzından düşmezdi
13. biz feriştelere daḥı bu kuluñ virdügi şalavātdan halk olunduq
14. bu günki güne-dek bunuñ için ḥayır du‘ā kılardık deyeler
15. andan Tañrı Te‘ālā ḥazretleri feriştelere eyde ben bilürüm

[94/a]

1. ol benüm ‘aziz kulumdur ammā sizleri şınardım imdi sen
2. şalavāt virseñ Tañrı Te‘ālā ḥazretleri Cebrā’ıl ‘aleyhi’s-selāma
3. fermān ve ḥiṭāb eyleye ki tiz yer
4. üzerine engil ol benüm ‘aziz kulumuñ dili ol gereklü
5. adı eyitdi ne kadar teninde kıl var ise şaygıl andan
6. baña bildirgil ol şādık kulumuñ kılına degme her
7. birisini bir ferişte eylerem kaçan-kim kıyāmet günü olsa
8. ol feriştelere getürem her birisiniñ elinde yedişer
9. burāq ola geleler ve tüyüsi gevherden ola kirpigi
10. yāḳūtdan ola ve dişleri incüden ola ve egeri zebercedden
11. ola Muḥammed ümmetleri anı görediler eydeler sübhānallāhü
12. ne ‘aceb nesnedür diyeler andan Ḥaḳ Tebāreke ve Te‘ālā eyde bu ol
13. kullarımdır kim beni ve ḥabībimi añarlardı ya‘nı şalavāt ile añarlardı
14. dimekdir yā Muḥammed seniñ rāzılığını ve ḥoşnūdlığını ümmetiñe
15. virdim ya‘nı şunlar kim yazıqlı olsa şalavāt

[94/b]

1. berekât-ıla Muḥammed ḥürmetinde anıñ yazuğın ‘afv kılıram dir yine
2. Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā eyitdi yā Muḥammed kamu‘ālemi bir şalavāt berekâtında
3. yaratdım dir ve yine eyitdi yā Muḥammed dördünci kat gökde
4. bir deñiz vardır ol deñiz içinde bir ağaç vardır
5. ve üzerinde bir kuş vardır ol kuşuñ tüyüsi gevherdendir
6. gözi altundandır kanadı gümüşdendir ol
7. kuş ol ağaçda şalavāt berekât-ıla oturur ve ta‘ām
8. şalavātdır imdi sen şalavāt virseñ ol deñiz
9. içinde olan ağaç toptolu kuş olur ve ol ağaçda dürlü
10. dürlü rahmet çiçekleri biter ol kuş ol çiçegi yir karnı
11. toyar andan ol kuş rahmet deñizine çamar ol
12. getirür bir günde yetmiş kez bu dünyā-yı deñiz nürü
13. Muḥammed ümmeti üstüne rahmet şaçar eger ol rahmetden kāfirler
14. üzerine saçılса idi ‘azābdan necāt bulaydılar ve eger
15. ölenler şalavāt āvāzın işitseler tamu içinde yā kabirde

[95/a]

1. ‘azāb görseler ol sā‘at fermān geleydi melik
2. cebbārdan-ki rahmet getüreler ‘azābı götüreler şalavāt
3. berekātındandır ve yine Ḥaḳ Sübhānehü ve Te‘ālā buyurur ki yā Muḥammed
4. ümmetlerüñe eyitgil saña çoḳ şalavāt virsünler ben seniñ
5. ümmetlerüñüñ yalanını ve ğamazlığın ve ğaybet eylediklerini bilürem
6. şalavāt berekātında āzād kılarım dir imdi siz şalavāt
7. getürmağa niçün üşenirsiz Ḥazreti Peyğamber ‘aleyhi’s-selām
8. buyurmışdır ki bir kimesne kabir içinde toñuz
9. olup hortlasa bir kişi dağı katında şalavāt
10. getirse ol şalavāt berekātında ve Muḥammedü’l-Muştafa şallallāhu
11. ‘aleyhi ve sellemḥürmetine yüce Tañrı Te‘ālā ḥazretleri
12. ol ‘azābı andan gidere necāt vire Ḥazreti Resülüñ
13. ‘aleyhi’s-selām bir şahābesi var idi adı
14. Sa‘d İbn-iVaḳḳāşidi rahmetullāhu ‘aleyhResülullāh ‘aleyhi’s-selām

15. aña iki ad virmiş idi biri seyfullāh ve biri

[95/b]

1. sehümüllāh bir gün nice biñ küffār meydāna gelüp cenk
2. ve cidāl vaqtında Sa‘ d İbn-i Vaqqāş raḥmetullāhu ‘ aleyh ḥazretleri
3. Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi ve sellem kıtına geldi
4. eyitdi yā Resūlullāh baña izin vir ve benüm içün Tañrı Te‘ ālā
5. ḥazretlerinden nuşret dile ben raḥmete sâbık olam tañrı
6. hoşnūdlığı-çün kāfirlere bir ḥamle kılayın ve hem mübārizlik
7. kılayın Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi ve sellem daḥı aña
8. destūr virdi dīn-i ḥamāyet-içün ve Müslimānlar ḳavī-çün muḥammed
9. ḥürmeti ḳuvveti birle tevekkel merkebine atlandı ricā oḳunı
10. ‘ ināyet yayısına gizledi Muḥammed dōstlığına şalavāt
11. virdi bir oḳ atdı mevlā ḳudret birle biñ kāfiri düşürdi
12. ol oḳı Ḥazreti Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi ve sellem gördi
13. eyitdi yā Sa‘ id cānım tenim saña fidā olsun ḳıyāmet gününde
14. benim şefā‘ atım saña vācib olsun bir oḳ daḥı at hoşnūdlığım-çün
15. İbn-i Vaqqāş yine tevekkel merkebine atlandı ricā oḳunı ‘ ināyet yayısına

[96/a]

1. gizledi iki şalavāt virdi bir oḳ atdı mevlā ḳudret birle
2. ol şalavāt berekātında Muḥammedü’l-Muştafā şallallāhu ‘ aleyhi ve sellem
3. ḥürmetine iki biñ kāfiri ḳatlı eyledi Tañrı Te‘ ālā ḥazretlerinden
4. nidā geldi-ki yā feriştelirim Sa‘ id ḳulumuñ cānını ḫabaḳaya uram
5. Resūlüm hoşnūdlığı-çün kāfirler-ile muḥārebe kıldığıçün
6. gökler ḳapusını açuñ benüm raḥmetim üstüne şaçuñ ve Cebrā ‘îl
7. ‘ aleyhi’s-selāma eyitdi yā Cebrā ‘îl varḡıl
8. Resūlüme selām degürgil ve eyit ḫabībüm Sa‘ id
9. ḳulumu destūr virsün benüm hoşnūdlığım içün bir oḳ atsun
10. ḳudretim görsün Cebrā ‘îl ‘ aleyhi’s-selām daḥı
11. geldi Ḥazreti Resūle eyitdi şallallāhu ‘ aleyhi ve sellem
12. Resūlullāh daḥı Tañrı Te‘ ālā fermānıyla Sa‘ ade destūr virdi

13. ve iki gözündeöpdi ol dağı yine tevekkel merkebine
14. atlandı ricā okunu ‘ ināyet yayısına gizledi Mevlā
15. hoşnūdlığı-çün üç kez fātihayı okudu ve üç

[96/b]

1. kez Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi ve sellem şalavāt-ı şerīf
2. getürdi bir ok atdı Allāhü Tebāreke ve Te‘ ālā kudret
3. birle ve üç şalavāt berekātında Muḥammed ḥürmetine dört
4. biñ kāfiri urdı helāk itdi kamu kāfirler meḥhūr
5. oldı cümle mü’minler ‘ ināyet buldılar ve şahābeler
6. ğanīmet oldılar ve Hāzreti Peyġamber ‘ aleyhi’s-selām
7. sürürü ve feraḥ buldı ve dağı Sa‘ d binEbī Vaḳḳāş
8. raḥmetullāhu ‘ aleyh atduğı oku ol gövdeler içinde bulmadılar
9. Hāzreti Resūlullāh şallallāhu ‘ aleyhi ve selleme söylediler tefekküre
10. ḳaldı Cebrā’īl ‘ aleyhi’s-selām geldi eyitdi
11. yā Muḥammed Sa’ide eyitgil ol okı yerden taleb eylesün
12. uçmağa girdi anıñ-çün kim Sa‘ id Muḥammed ‘ aleyhi’s-selām
13. dōstlığıçün üç kerre şalavāt
14. virdi Tañrı Te‘ ālā ol şalavāt hoşnūdlığına
15. ve Muḥammed ḥürmetine ol üç okı uçmağa koydım dir

[97/a]

1. imdi Sa‘ id İbn-i Ebī Vaḳḳāş üç ok atdı bu deñlü kāfiri
2. helāk itdi şalavāt ḥürmetine ve ḳurı ağaç uçmağa
3. girdi ta‘ accüb degil-midür imdiMuḥammed ümmeti ĩmān tācını
4. başına urup taḳvā libāsın egnine geyüp elli
5. altmış yıl ‘ ömrünü Allāh Te‘ ālā ḥürmetinde ve Resūlullāh şallallāhu
6. ‘ aleyhi ve sellemsünnetinde geçirse ve adına şalavāt
7. virse ve Mevlā raḥmetiyle ve Resūlüñ şefā‘ atiyle yarlıġana
8. ve tã‘ atleri ḳabül eylese ve ḳıyāmet günü melekler gibi ağırlasa
9. ve uçmağa ḳosa ve dīdār gösterse kamu Muḥammed ümmeti birle
10. ‘ aceb mi olur pes ḳaçan-kim bu deñlü kāfirler helāk
11. oldıyısı Resūlullāh ‘ aleyhi’s-selām nefsi-i ğuşşası

12. gitdi ümmeti kaygusu düşdi rāzın niyāzını Tañrı

13. Te‘ālā ḥazretlerine ‘arz kıldı eyitdi [اللّٰهُمَّ اشْفِ عَنَّا]

14. [اشْفِ] ya‘nī iy bāri Ḥüdā yazıqlı ümmetimi yarlıgağıl Bāri Te‘ālā

15. ‘Azze ve Celle tarafından nidā geldi-ki yāCebrā’ıl Resūlüme varğıl

[97/b]

1. muştulağıl ümmeti kaygusu birle gönül guşşalu olmasun

2. didi Cebrā’ıl ‘aleyhi’s-selām geldi eyitdi yā Muḥammed

3. Ḥaḫ Sübhānehü ve Te‘ālā saña selām kıldı ve eyitdi kullarımdan

4. ümmetiñden ḥaḳıḳat üç kerre şalavāt virse

5. seniñ ḥürmetiñ için ve daḫı üç oḳ varmışca uçmaḳ

6. içinde yir virem dedi bu şalavāt-ı şerif ‘acāyibdir [اللّٰهُمَّ]

7. [حَسْبُكَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ يَا نَبِيَّ الْمُنْتَهَى عُدَّةٌ مِنْكَ عَلَى عَدُوِّهِ مِنَ الْغَيْبِ]

8. [وَعُدَّةٌ مِنْكَ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ]

9. [سَطَّانٍ وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ]

10. [وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ]

11. [وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ وَعُدَّةٌ لِمَنْ يَكْفُرُ بِكَ مِنَ الْكُفْرَانِ]

12. [وَحَسْبُكَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ يَا نَبِيَّ الْمُنْتَهَى]

13. [وَحَسْبُكَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ يَا نَبِيَّ الْمُنْتَهَى]

14. [وَحَسْبُكَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ يَا نَبِيَّ الْمُنْتَهَى]

15. [وَحَسْبُكَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ يَا نَبِيَّ الْمُنْتَهَى]

[98/a]

1. [وَاللّٰهُمَّ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ]

2. [وَعَلَىٰ آلِهِ وَسَلَّمَ]

3. [وَحَسْبُكَ] bāb-ü t‘aze ve besmele ve Qur’an-ı ‘Azīmüñ ve Fātiḥanıñ

4. ve Āyete’l-Kürsiniñ ve şehidallāh ü ve ḳuli’l-lāḥümmeñiñ fezā’ili

5. ve Yāsīn-ü Şerīfün ve İḥlāşuñ şevābı ve fazīleti beyānında Ḥoca

6. İmām Zāhid Faḫreddin esnād-ı şaḫiḫiyle Ḥazreti Resūlullāh

7. şallallāhu ‘aleyhi ve sellemden bir ḥadıḫ naḳl itmiş-ki her mü’min-ki

8. şabāḫ ṭurı gelicek on kerre [اشْفِ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ]

9. [ ] dise Allāhü Te‘ālā feriştehler gönderir ol kişiyi
10. şeytāndan şaqlarlar tefsiri Şeyh Ebū Hāfş nesefinden gelmişdir ki
11. her āyetüñ ve her bereketiñe Hāķ Sübhānehü ve Te‘ālā Tivrātđa
12. ve İncilde ve Zebürđa qomuşđır cümlesini Qur‘ānda qodı Fātiħada
13. olan cümle fezā‘il-i besmelede qomuşđır her kim tamām
14. ihlāş-ıla [ ] dise
15. Allāhü Tebāreke ve Te‘ālā kendi fazlından ve kereminden anuñ

[98/b]

1. defterine Tivrāt ve İncil ve Zebür ve Furqān oqumaq şevābın
2. yazar İbn-i ‘Abbās raħmetullāhu ‘aleyhbuyurđı-ki her şey‘iñ bünyādı
3. vardır cemī‘ kitāblarıñ bünyādı Qur‘āndır Qur‘ānıñ bünyādı
4. sūre-i Fātiħadır Fātiħanıñ bünyādı [ ]dür
5. dedi Şemsü‘l-Ma‘ārif adlu kitābđa Hāzreti Resūlullāh
6. şallallāhu ‘aleyhi ve sellembuyurmuş-kiHāķ Te‘ālānıñ ism-i a‘zamına
7. [ ] yakınlığı gözün aqıyla
8. qarasına gibidir ve daħı Hāķ Sübhānehü ve Te‘ālā hāzretleri
9. eyitdi yā Muhammed bir kimesne beni bu adlarımla zikir eylese ben ol
10. kimesneyi cennetiñ dört ırmağından şıvarurın
11. dedi ve terğibde dimiş-ki namāzdan taşra tesmiye idinmek
12. gerekdir ki āħirine degin on toquz harfdir cehennem
13. zebānileri daħı on toquzdır nitekim Qur‘ān-ı ‘Azimde Hāķ Te‘ālā
14. buyurđı [ ] qačan-kim bir mü‘min ol on
15. toquz besmele-ki [ ]dir dilinden

[99/a]

1. geürse ümizdir ki Allāh Te‘ālā cehennemıñ on toquz
2. zebānisinden şaqlaya ve Esbābü‘l-Mağfiretđen naqildir ki Enes binMālik
3. raħmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider ki Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem
4. buyurđı-ki [ ]
5. [ ] muħaşşal hādīs-i şerif budur ki
6. kullarından qağı kul-ki [ ] dise Hāķ Te‘ālā

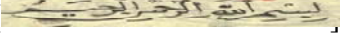
7. anıñ elli yıllık günāhlarını ‘afv ider yarlıgar her ki ziyāde
8. eylese Haq Sübhānehü ve Te‘ālā mağfiretin ziyāde eyler digir hadīs
9. Hażreti Resülullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem buyurmuş-ki
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. Envāri’l-‘Āşıkıñde naķildir ki Haq Sübhānehü ve Te‘ālā Mūsā Muḥammedi
14. şallallāhu ‘aleyhi ve sellem mükerrem kıldım ol ism-ile her ne
15. hācet dileseler kabül idem Mūsā ‘aleyhi’s-selām

[99/b]

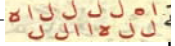
1. eyitdi yā Rabbiol isimler nedir Haq Sübhānehü ve Te‘ālā eyitdi
2. [ ] lir ki üç isimdir Mūsā peygamber ‘aleyhi’s-selāmuñ
3. bir gözsüzi var idi çün bu sözü işitdi eyitdi
4. yā Rabbi ol isimler haqkıyçün gözlerime şıḥhat vir Haq Sübhānehü
5. ve Te‘ālā hażretleri derḥāl gözlerini virdi Tefsīr-i Kebīrde
6. getürmişdir ki her kim bu isimleri yedi yüz seksen
7. yedi kerre dise ve yüz otuz kerre şalavāt-ı şerīf
8. getüre her ne murād dilerse Allāhü Te‘ālā yirine getüre
9. ve daḥı [ ] u on toķuz ḥarfdır her kim
10. bu on toķuz ḥarfi ‘adedince günde on toķuz kerre
11. oķursa insiñ ve cinniñ şerrinden ve mekrinden ḥalāş ola
12. ve mecmū‘ıñ kıtında [ ] gibi ‘azīz ve şerīf ola
13. ve daḥı [ ] ḥarfıñiñ ‘aded sağışınca günde yüz
14. otuz üç olur her kim günde yüz otuz üç kerre
15. oķusa günden güne dünyāda devleti arta ve āḥiretde

[100/a]

1. derecesi yücele nitekim hadīs-i şerīfde Hażreti
2. Resülullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdır ki eger
3. mu‘allim bir oğlana [ ]
4. ta‘līm itse Haq Te‘ālā hażretleri dört berāt yaza birin

5. oğlana ve birin hōcasına ve birin atasına ve birin anasına ki
6. bunlar oda girmeye āzād olalar der Süleymān peygamber ‘aleyhi’s-selām
7. günde yüz otuz kerre okurdu
8. dā’im irtifā‘ da didi Hāq Sübhānehü fazlı birle ve daḥı bir kimesne
9. her gün yetmiş iki kere [ ]ü dise gam ve guşşası
10. gide ve feraḥı ve sürürı ziyāde ola ve Tefsīr-i Kebīrde
11. zikir olunur ki kaçan bir kimesneyi sıtma dutduḡı
12. vaqıt bu isimleri yazup belisinde götürse Allāhıñ
13. luḡ ü keremi birle sıtmadan şifā bula tecrube olunmuşdır
14. bundan ġāfil olunmaya zīrā bu isimler besmeledendir böyle
15. tılısım idmişlerdir bunu yazup belisince götüren pāk

[100/b]

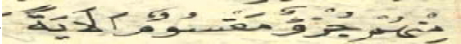

1. i’ tikkād üzere aña hiçbir iş müşkil olmaya ne kadar katı düşvār iş
2. iş olursa āsān ola [ ] hikāyet olunur ki
3. bir gün Hāzreti‘ Azrā’ıl ‘aleyhi’s-selām velīlerden
4. birine görüñdi ağlamaḡa başladı kıyās itdi-ki rūḡumı
5. kabz itmege geldi Hāzreti‘ Azrā’ıl ‘aleyhi’s-selām
6. eyitdi neye ağlarsın ol velī eyitdi eger
7. taḡkīḡ rūḡumı kabz idecek olursañ ölürem āḡirete
8. gidecek yolum vardır biri cennet yolu ve biri cehennem
9. yolıdır ol yollarıñ ḡanḡısına gidecegim bilmem ḡorḡarın-ki
10. Hāq Te‘ ālā ḡazretlerine lāyık ‘amelim olmaya beni cehennem yolına
11. gönderirse ḡālīm nice ola diyü ağların dedi Hāzreti‘ Azrā’ıl
12. ‘aleyhi’s-selām eyitdi sen cehennemden pek ḡorḡar-mısın
13. eyitdi ne‘ am ḡorḡarın çünki sen cehennemden ḡorḡarsañ saña
14. bir nesne yazayım her gün vird idüp çok çok okı
15. terk itme Hāq Sübhānehü ve Te‘ ālā seni cehennemden ḡurtara didi

[101/a]

1. hemān kendi yanından bir barmaḡ deñlü varaḡ çıkardı üzerinde
2. [ ] yazup virdi ve’s-selām imdi
3. mü’min ihvāna lāzım oldu-ki her gün buña müdāvemet idüp

4. oğuya bu besmeleniñ fażileti gāyet çokdur bu maħalde
5. ancak bu deñlü beyān olundu bu kifāyet ider ħavās-ı
6. ur'an-ı 'Azīm beyān olunur ki Ĥazretiİmām 'Alī raħmetullāhu 'aleyħden
7. bir mufaşşal ħadīs-i şerīf rivāyet olunmuşdır ol ħadīs-i
8. şerīf Türkiye tercüme olundu-ki her mü'min ihvāna oğumak āsān
9. ola deyü imdi Ĥazreti Resūlullāh şallallāhu 'aleyhi ve sellem
10. sa' ādetle buyurdılar ki esrā gicesinde 'arşıñ
11. altında durdum üstüne nazar itdüm iki levħ aşılımış gördüm
12. incüden yāķütđan birisinde yazılmışdır ki Fātiħatü'l-kitāb
13. ve birisinde cemī' ü'l-ur'an yazılmışdır ki didüm yā Rabbi benüm
14. ümmetimi bu iki levħ ile ikrām eyle Cenāb-ı Bārī buyurdu-ki
15. celle şenā'ühü seniñ ümmetiñi bu ikisiyle ikrām eyledim [ ]

[101/b]

1. [ ] yā Rab
2. didüm Fātiħatü'l-kitāb oğuyaniñ şevābı nedir didim
3. Ĥağ Sübhānehü ve Te'ālā buyurdu-ki yā Muħammed bu yedi āyetdir her kim
4. bir kerre oğursa ben aniñ üzerine ħarām iderem cehenneminiñ
5. yedi ħapusını [ ]
6. [ ] ben dedim-ki yā Rab cümle ur'anı
7. bir kerre oğuyan içün ne vardır didüm buyurdu-ki ben aña
8. viririm her ħarfı meķābelesinde cennetde bir ağaç vardır anda
9. bir ni' met yoğdur illā aniñ üzerinde vardır levħ-i maħfūza
10. bağdım üç nūr gördüm üç meķanda ben dedim-ki yā Rabbi
11. bu üç nūr nedir Ĥağ Sübhānehü ve Te'ālā buyurdu-ki bu Āyete'l-Kürsiniñ
12. ve Yāsīn ve ħulhüvellāhüaħad yeridür ben didüm-ki yā Rab bu Āyetü'l-
13. Kürsiniñ şevābı nedir buyurdu-ki benim şıfatımdır dağı
14. ni' metdir bunu bir kerre oğuyan ħıyāmet gününde benüm
15. yüzüme nazar ider [ ]

[102/a]

1. [ ] ve ammā Yāsīn Qur'ānıñ kalbidir seksen āyetdir
2. her kim-ki bunu her günde bir kerre oğusa onuñ-çün
3. benden her günde seksen raħmet vardır yigirmisi dirliğinde
4. yigirmisi ölüm vaqtında yigirmisi mağberesinde ya' nı mağbereden
5. qalduqda nürdan bir tavkı virilür ve bir tacı vaqarıyla tāclanur
6. ve sırat köprisi üzerine gezer şimşek gibi cennetde
7. Hazreti Muhammed şallallāhu 'aleyhi ve sellemiñ refiğlerinden
8. olur digir hadiş Ravzatü'l-Mütteķinde naķildir ki Resülullāh
9. şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyurdu-ki on şey' vardır ve on
10. şey'i men' ider ve biri dağı süre-yi Fātiha-yı Şerifdir Hağ Sübhānehü
11. ve Te'ālānıñ ğazabını men' ider ve biri dağı süre-yi Yāsīn-i Şerifdir
12. kıyāmet gününde şusuzlığı men' ider ve bir dağı süre-yi
13. Duğāndır kıyāmet aħvālin men' ider biri dağı süre-yi Vāķı'adur
14. faqr-ı fāqa-yı men' ider ve biri süretü'l-Mülkdir qabir 'azābın men' ider
15. ve biri süre-yi Kevşerdir hıřlarıñ huşümetlerin men' ider

[102/b]

1. ve biri dağı qulyāeyyühe'l-kāfiründür nez' i vaqtında küfür söylemegi
2. men' ider ve biri süre-yi İhlāşdır nifāķı men' ider biri süre-yi
3. Felāķdır hāsıdlerden hasedi men' ider biri dağı süretü'n-Nāsdur
4. ol dağı vesvāsı men' ider ve dağı buyurdu-kim bir kimesne süre-yi ' Ammeyi
5. ikindi namāzından şoñra oğusa ol kimse dünyādan
6. çıqmaya tā cennetde mekānın görmeyince bir rivāyetde buyurmuşlar ki
7. ol kimse imān ile gide Hazreti Resül 'aleyhi's-selām
8. eyitdi her kim ' Amme süresin oğusa zevāl-ı imāndan emīn ola Hağ Te'ālā
9. rızqın ğiñ ide ve dünyānıñ cemi' tağlarınca şevāb vire
10. ölmeden uçmağda yerin göre dağı her kim gice yatıcağ Tebāreke
11. süresin oğusa Qadir Gicesini ihyā itmişce şevāb virile
12. Resülullāh 'aleyhi's-selām her gice Tebāreke oğumayınca uyumazdı
13. Cābir bin' Abdullāh raħmetullāhu 'aleyh rivāyet ider Hazreti Resülullāhdan
14. qağan Tebāreke süresin oğuyan toprağa qosalar Tebārekeniñ
15. on āyeti başından yaña tura on āyeti göğsinden yaña tura

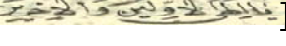

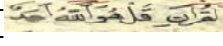
[103/a]

1. on āyeti ayağından yaña tura münker ve nekîr her kaᅅı taraıdan gelse men‘
2. eyleyeler ve cevāb vireler bunuñla işüñüz yoᅅdır bu kişi dünyāda
3. Tebāreke sūresin çoᅅ oᅅurdı diyeler bu ᅅadıř-i řerife Ebū’l-Leyř
4. tefsirinde zikir olunur her mü’min-i ihvāna lāzımdır ki Tebāreke sūresin
5. her gice oᅅuyup yata hią terk itmeye zīrā ᅅāyet lāzımındandır
6. fezā’il-i Yāsīn ᅅazreti Resūl ‘aleyhi’s-selām eyitdi her nesneniñ
7. ᅅöñlü vardır ᅅur’āniñ ᅅöñlü Yāsīn sūresidir her kim bu sūreyi
8. oᅅusa Allāhü Te‘ālā anı yarlıᅅar ve on iki kerre ᅅur’ānı ᅅatim itmişce
9. řevāb virir ᅅaąan-kim bir kimesne ᅅasta olsa üstüne sūre-yi
10. Yāsīn oᅅusalar melekü’l-mevt geldüᅅi vaᅅıt sūre-yi Yāsīniñ her
11. ᅅarfine üç ferişte gelürler bir řaf olurlar anıñ-iąün řalavāt
12. virirler ve istiᅅfār ideler ve ᅅuslına ᅅāzır olurlar namāzın
13. bile kılurlar ᅅabrine bile ve bir kişi kendi ölüm ᅅālinde Yāsīn
14. oᅅusa uçmaᅅıñ ᅅaznedārları uçmaᅅ řarābından getürüp
15. iąürmeyince melekü’l-mevt anıñ cānın almaya bu ᅅadıř Ebū’l-Leyř tefsirinde

[103/b]

1. zikir olunur digir cāmi‘ ü’l-fetvā taᅅdīri üzere getürmiř-ki sūre-yi
2. Yāsīniñ her bir ᅅarfi başına onar raᅅmet melekleri inüp
3. şaf şaf duralar ol-kişiye istiᅅfār ideler namāzın bile
4. kılalar ve defn olunurken ᅅāzır olalar sūre-yi Yāsīn ᅅisābda
5. üç biñ iki yüz on ᅅoᅅuz ᅅarfdir her bir ᅅarf meᅅābelesinde
6. on melek ᅅāzır olıcaᅅ cümlesi otuz iki biñ yüz ᅅoᅅsan melek
7. olur ve ol-kişi döşeginde yaturken cennet řarābın
8. iąmeyince teslīm olmaya ve kıyāmet ᅅününde řuya ᅅanmıř ola
9. hią bir peyᅅamberiñ ᅅavzına muᅅtāc olmaya ve ᅅazreti Resūlullāh
10. ‘aleyhi’s-selāmbuyurđ-ki ᅅur’ān-ı ‘Azīm ol kimseye şefi‘ ola
11. ve diñleyen iąün istiᅅfār ider illā sūre-yi Yāsīn oᅅuyan ve
12. diñleyen maᅅfūr olur ve kıyāmetde Yāsīn-i řerif ol-kimesneyi
13. kendi řefā‘ at ider digir ᅅadıř Enes bin Mālikden raᅅmetullāhu ‘aleyh
14. mervīdür ki ᅅazreti Resūl ‘aleyhi’s-selām buyurđ-ki vaᅅtā ki
15. ᅅaᅅ Te‘ālā benim üzerime Fātiᅅatü’l-kitāb ve āyetü’l-kerīmi ve řehidallāhü

[104/a]

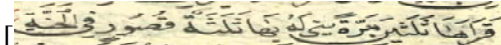
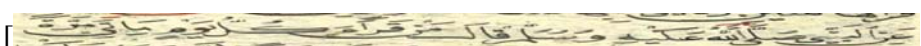

1. ve k̄uli'l-lāhümme endirmek murād eylese bunlar 'arş sākında ta'alluk
2. itdi pes eyitdiler ki [ ] bizi endirirsin
3. şol kimseler üzerine-ki saña ma'siyet ider pes H̄aḡ Te'ālā
4. ḡazretleri dedi-ki 'izzeti ve celāli ḡaḡḡıyçün sizleri bir aḡad oḡumaz
5. her şalavāt-ı mefrūzaniñ ḡalefinde ya'nī ardında illā anı ḡuds-i
6. ḡazireye idḡāl iderem ve anuñ içün ḡazā iderem ḡıyāmet
7. gününde yetmiş ḡacet ol yetmiş ḡacetiñ ednāsı maḡfıret
8. iderim der imdi her mü'min bu āyetleri oḡumaḡa 'ādet idine
9. her farzıñ 'aḡabında terk itmeye Tefsīr-i Beḡavīde ḡazreti İmām
10. 'Alīden raḡmetullāhu 'aleyh rivāyet olunmuşdır diḡir ḡadıḡ-i şerīf
11. Resūlullāḡ şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki [ ]
12. [ ] ya'nī her nesneniñ nūrı vardır ḡur'āniñ
13. nūrı ḡulhūvallāḡḡaddür Enes bin Mālīk raḡmetullāhu 'aleyh eydir Resūl
14. 'aleyhi's-selāmdan eşitdim-ki bir kişi ḡulhūvallāḡḡad
15. oḡurdu Resūlullāḡ eyitdi vecebet ya'nī vācib oldu

[104/b]

1. eyitdiler cennet vācib oldu ve ḡazreti Resūl buyurdu-ki ḡankı
2. ḡuluñ-kim ve tesbīḡde vazīfesi ḡulhūvallāḡḡad ola anuñ sevābı
3. ḡurından ḡopacaḡ ḡuşlar gibi üstüne ḡölge eyleye Ebī Hüreyre raḡmetullāhu 'aleyh
4. rivāyet ider resūlullāḡdan her kim ḡulhūvallāḡḡad oḡuya
5. ḡök ḡapularından ḡaber ve berekāt yaḡar ve ḡöñline sekīnet iner
6. Tañrıñ raḡmeti anıñ vücūdın örter tesbīḡ āvāzı 'arşa çıkar H̄aḡ Te'ālā
7. āña raḡmet nazarın ider her ne-kim dilerse virir ḡacetini revā eyler
8. Ebū 'Amr ve Mevlā Cerīrū bin' Abdullāḡ rivāyet eyler Resūlullāḡdan her kim
9. evine girdüḡi vaḡtın bir kez ḡulhūvallāḡḡad oḡuya yoḡsılıḡ ol
10. evden ve ḡoñşularından ıraḡ ola Şehel bin Sa'de raḡmetullāhu 'aleyh rivāyet
11. ider bir kişi yoḡsılıḡdan resūlullāḡa geldi Resūl 'aleyhi's-selām
12. buyurdu-ki çün evüñe giresin ehlüñe ve cemā'atiñe selām virdikden
13. şoñra ḡulhūvellāḡḡad oḡı ol-kişi bunı 'ādet idindi az

14. zamānda şāhib-i ni‘ met oldu [te‘eħhidı]⁴⁰ çok kişiler anıñ gölgesinde
15. diñlendiler hõş geçdiler Enes binMālik raħmetullāhu ‘aleyh rivāyet ider

[105/a]

1. Resūlullāhdan her kim bir kerre ĸulhūvallāhüeħad oħuya anıñ berekātı aña
2. ve anuñ ehline ola her kim üç kerre oħusa berekātı aña ve ehline
3. ve ĸoñşularına ola ve her kim on iki kerre oħusa Tañrı Tebāreke ve Te‘ālā
4. uçmaħda anıñ-çün bir köşk yapuvire her kim yüz kerre oħusa
5. yigirmi yıllıķ ĸünāhına kefāret ola her kim dört yüz kerre
6. oħusa cemi‘ ‘ömrüne kefāret ola her kim biñ kerre oħusa
7. dünyādan çıķmaya tā kendü maħāmını cennette görmeyince Meşķütü’l-
8. Meşābıħde zıkir olunur bu ĸadıs-i şerıf [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ] ‘an Enes binMālik raħmetullāhu ‘aleyh
12. [ ]
13. [ ]
14. [ ] bu İhlāş-ı Şerıfūñ fazıletleri ĸāyet çoħdır
15. cümlesi yazılııydı muħavvel kitāb olurdı bu ĸadar ile kifāyet

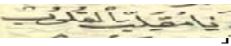

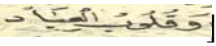

[105/b]

1. oluna digir fezā’il-i ĸur’ān budur ki aşħāb eyitdiler yā Resūlullāh ĸanķı
2. sūre a‘zamdur ĸazreti Peyĸamber eyitdi İhlāş yine eyitdiler ĸur’ānda
3. ĸanķı āyet a‘zamdır eyitdi Āyete’l-Kürsı ve yine eyitdiler ĸanķı
4. sūreyi ulaşmaħ seversin Resūlullāh eyitdi Baħara sūresiniñ
5. āħirin severin-ki [ ] āyetidür zırā ki raħmetullāh ĸazınelerinden
6. bir ĸazinedir ve yine buyurdı-ki her kim Āyete’l-Kürsı oħusa
7. şimdi cennete giderdi ve lākin ölmeyince olmaz daħı eyitdi
8. her kim ĸur’ānı muşħafsız oħusa biñ derecedir ammā muşħafdan
9. oħusa iki biñ derecedir ve daħı Resūlullāh eyitdi bir kişi her
10. namāzdan soñra Āyete’l-Kürsıyi oħusa ol āyet gökleri yırtar

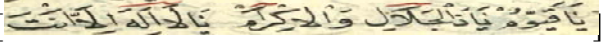

⁴⁰ Sözcük *te‘eħhidı* olarak okunmuştur; ancak kaynakçadaki sözlüklerde sözcük bulunamamıştır.

11. tā ḥazrete çıkar daḥı tırmaz ḥareket ider eydir ki beni oḡuyanı
12. yarlıḡamayınca tırmazın der Ḥaḡ Te' ālā bir ferişte gönderir ol
13. kişiniñ yarına dek günāhın yuyar ve şevābın yazar ve ol
14. gökleriñ yırtuḡı yine biter ve daḥı Ḥazreti Resūlullāh eyitdi her
15. kim-ki namāzdanşoñraĀyete'l-Kürsiyi oḡusa Ḥaḡ Te' ālā her ḥarfine kırk

[106/a]

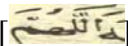
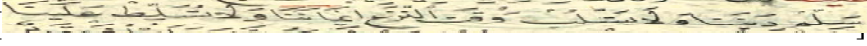
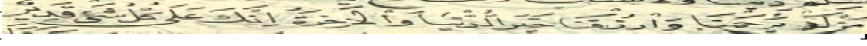

1. şevāb virir farz şoñunda oḡuyalar Şāfi' iler gibi ki farz
2. kılsa selāmdan şoñra yerinden tırmadın Āyete'l-Kürsiyi oḡusa
3. Ḥaḡ Te' ālā aña şākirdler şevābın vire ve daḥı peyḡamberler şevābın vire ve daḥı
4. ḥā' il olmaya illā melekü'l-mevt cānın alur varur cennete girer
5. didi yalıñuz Āyete'l-Kürsiniñ şevābın ve fazileti nihāyetsizdir
6. bu deñlü kifāyet ider 'Ā' išetü raḥmetullāhu 'aleyh eydir dā'imā Ḥazreti
7. Resūlullāh beş vaḡıt namāzdan şoñra eyiderdi-ki [ ]
8. [ ] ya' nī ma' nāsı budur ki ey gönüller döndirici
9. pādişāh benüm gönlümi şābit kıl seniñ dīniñ üzerine
10. dönmeḡden şaḡla ben eyitdim yā Resūlullāh sen daḥı ḡorḡarsın
11. eyitdi yā 'Ā' işe nice emīn olam anıñ mekrinde [ ]
12. [ ] ya' nī
13. mecmū' u ḡullarınıñ gönülleri ol cebbār pādişāhiñ iki
14. ḡudret barmaḡınıñ arasındadır dönderü yorur ol
15. gönülleri nice dilerse pes anıñ ḡışmından ve ḡāzabından emīn

[106/b]

1. olmaḡ yoḡdur zirā fā' il-ümuḡtārdır ḡāh şaḡı ḡulunu Sa' id ḡulunu
2. şaḡı eyler imdi her farz namāzdan şoñra üç kerre müdāvemem oluna
3. Meşābīḡde zikir olunur meşāyihlerden bir kimesne oḡlına eyitdi
4. iy oḡul bu du' āyı her günde kırk kez oḡı dilerseñ imāniñ zā' il
5. olmaya nitekim Resūlullāh buyurur kim-ki günde kırk kez eyitse [ ]
6. [ ] dise ol-kışiniñ
7. imāniñ zā' il olmaya her şabāḡ vird iden kāhil olma dimişdir
8. bu āyet-i kerīmeyi beş vaḡıtta namāzı kılup elin ḡaldurup du' ā eyledikte
9. oḡuya [ ]

10. [ ] kim-ki bu āyeti terk itmeyüp her şabāh
11. ve her aḥşam oḡusa yedişer kerre Ḥaḡ Te‘ ālā ḥālet-i nez‘ ide anuñ
12. ĩmānını ḥıfz idüp şeytān şerrinden ḥalāş eyleye āyet-i
13. şerīf ma‘ nāsı budur ki iy bizüm Rabbümüz göñlümüzü bu hidāyetden
14. bāḡıla döndürmegil bize hidāyet virüp İslām ile mükerrerem
15. ḡılduḡdan şoñra bize sen hidāyeti ‘aḡā ḡılup anıñ üzerine

[107/a]

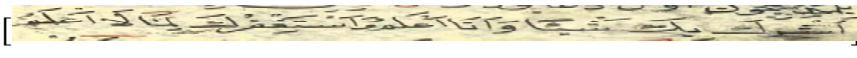
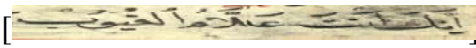
1. göñlümüzü sābit ḡılıver ki ‘aḡā ḡılıcı sensin ve bu du‘āyı daḡı her
2. namāzıñ ‘aḡabında oḡuya merḡūm ve maḡfūr Ebi’s-Su‘ūd raḡmetullāhu ‘aleyhden
3. menḡūldür ki ḡıfz-ı ĩmān-içün üç kerre oḡuya [ ]
4. [ ]
5. [ ]
6. [ ]
7. [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ] Şedādīn-i Evs raḡmetullāhu ‘aleyh
14. ḡadışinden vārid olmuşdır ki [ ]
15. [ ]

[107/b]

1. [ ]
2. [ ]
3. [ ] bundan ulu istiḡfār olmaz diyicek
4. böyle itmek gerekdir ḡattā Ḥāzreti Resūlullāh buyurmuşdır ki
5. bir kimesne şubḡ vaḡtında böyle istiḡfār itse ondan ol-gün

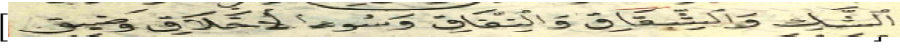

6. vefāt itse taḥkīkā ol-kimesne ehli cennetden ola ve eger
7. aḥşam vaktında istiğfār idüp vefāt eylese yine
8. ehl-i cennetden ola dimişdir imdi bu keyfiyyet üzere istiğfār
9. itmek efḍal imiş Ḥazreti Resūl ‘aleyhi’s-selām ḥōd efḍali
10. terk itmezdi her mü’mine lāzımdır ki dā’imā bunuñla istiğfār
11. eyleye fetevā-yı zehrīde getürmiş-ki bir kul kelīme-yi küfri diline
12. getürse lākin küfr iddigin bilmese kāfirdir zīrā ki İslāmda
13. cehle ‘özür yokdur öğrenüp bilmek üzerine farz-ı ‘ayn
14. oldu idi ve eger bir kişi kelīme-yi şehādeti ‘ibādet üzerine
15. getürse Müslimān olmaz hattā küfürden rücū‘ itmeyince

[108/a]

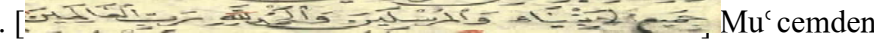

1. fe-emmā söyledügi söz ḥaṭā idügin bilmeyen nice küfürden rücū‘
2. eylesesin işbu ḥāl gāyet müşkil olduğı-çün Ḥazreti
3. Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem bu derde şāfī dermān buyurup
4. didi-ki her şubḥ ve şām üzeriñize lāzım olsun bu du‘āyı
5. çok okuyasız ol bilmezligile diliñüzden gelen küfür kelīmesinden
6. daḥı sā’ir günāhlarına kefāret ola ve niyyet bu ola-ki
7. eger bilmezligile benden kelīme-yi küfr vücūda geldiyyise rücū‘
8. itdüm diyü bu niyyet üzere bu du‘āyı okuyup ve kelīme-yi
9. şehādeti diline getürse girü müslimān olur illā
10. kelīme-yi küfri söyleyen cemī‘ amelleri bāṭıl olur İmām Ġazālī
11. eydir orucını girü i‘āde eyledügi lāzım olduğı kişiye
12. buña lāzım olmaz ḳanḳı sözden kelīme-yi küfr şadır olduğı
13. bilmediği-çün ol du‘ā budur [
14. [
15. [ ] ma‘ nāsı budur ki iy Çalabum

[108/b]

1. saña şığındım şirk getürmeden bir nesneden-ki ben anı bilürem
2. ve istiğfār iderim şol nesneden-ki anı bilmezim taḥkīkā sen
3. ‘allāmü’l-ğuyübsın dimekdir ve bu du‘āyı daḥı Ḥazreti Resūl
4. ‘aleyhi’s-selāmdan mervīdür her gün üç kerre

5. oğuya [ ]
6. [ ] deyüp her gün îmāniñ yeñileye bir du‘ā dağı
7. budur [ ]
8. [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. kelîmesin deye [ ]
12. [ ] ve ma‘nāsın dağı bilmek gerekdir
13. zîrâ ki ağız ne didügin kulağı işitmek gerek ben dağı
14. mü`min oldum inandım didügi gerçek ola imdi kelîme-yi
15. şehâdetiñ ma‘nāsı budur ki ben tanıklık virdim be-dürüstî

[109/a]

1. var issi hiç ma‘būdlığa lâyıq bir kimesne yoqdur illâ Allāhü Te‘ālā
2. vardır ve dağı tanıklık virürem Hâzreti Muḥammedü’l-Muştafâ
3. şallallāhu ‘aleyhi ve sellem Allāhuñ kılıdur hem resūlıdur bu
4. kelîme-yi tayyibe dağı eydeler [ ]
5. [ ] bu zikir
6. olunan du‘āları ve kelîme-yi şihâdeti terk itmeyüp her gün
7. müdâvemet ideler ki dilin kelîme-yi küfrinden Allāhü Te‘ālā halâş
8. ide ve dîn ve îmāni selâmet üzere kıla [ ]
9. [ ]
10. [ ]
11. [ ]
12. [ ]
13. [ ] Mu‘cemden
14. Hâzreti Resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem eyitdi kim-ki
15. aqşıra eyde [ ]

[109/b]

1. [عَلَى خَلْقِي] deye ve şalavāt vire ve cevāb viren [بِسْمِ اللَّهِ]
2. deye ol [بِعِزَّتِهِ لِي وَكَلِمَةٍ] deye Haḫ Sübhānehü ve Te'ālā ol 'aşaşdan
3. bir ferişte yarada tã'at ide şevāb anıñ ola ve's-selām
4. Firdevsden İbn-i 'Ömer raḫmetullāhu 'aleyh rivāyet kılor Ḥāzreti Resül
5. 'aleyhi's-selāmdan-ki eyitdi dā'im bunı oḫuñ ki ḫabirde
6. bundan size şorırlar [بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ]
7. [رَبِّمَا وَآلِهِ وَسَلَّمَ] imdi mü'min
8. ve mü'mine olan kimselere lāyıḫdır ki her gün
9. üç kerre müdāvemet eyleyeler
10. ve's-selām

III. DİZİNLER

1. DİZİNLİ SÖZLÜK

A

- ābād:** Far. Bayındır. 57a/7, 86b/11, 89b/13, 94a/12,
ā. it(d)- (1) 86b/14 97a/10, 77a/12 **bk.** ‘**acabā**
ābdest: (4) Far.Müslümanların, belli ‘a.-dir (1) 86b/10
ibadetleri yapabilmek için bir
düzen içerisinde bazı organları
yıkayıp bazılarını mesh etme
yoluyla yaptıkları arınma.
8a/14, 22b/9, 31b/11, 75a/11
ā. al- (1) 22b/9,
ābdestsiz: Far.+T.Abdest almamış
olan. (kimse) (1) 8a/13
‘abīd: Ar.Çok ibadet eden.
‘a.-dür (1) 12b/13
‘acabā: Ar. Şüphe,kuşku; merak,
kararsızlık veya kuşku anlatan
bir söz. (1) 52b/15 **bk.** ‘**aceb**
‘acā’ib: Ar. Garip, tuhaf, yadırganan,
yabansı. (1) 89a/3 **bk.** ‘**acāyib**
‘acāyib: Ar.Sağduyuya, göreneğe,
olağana aykırı, garip, tuhaf,
yadırganan, yabansı. (1) 56b/6
bk. ‘**acā’ib**
‘a.-dir: (1) 97b/6
‘aceb: Ar. Acep, tuhaf (7) 20b/11,
acı: Acı, ağrı ızdırıp.
a. çek- (2) 66a/15, 66b/6
‘āciz: Ar.Gücü birişe yetmez olan,
güçsüz.
‘a-em (1) 72b/2
‘ā-misiz (1) 34b/1
‘acizlen-: Ar.+T. Elinden bir şey
gelmemek.
‘a.-lense(1) 27b/10
aç: (1) 33b/13 Acıkmış olma.
a.-ları (1) 18a/1
aç-: Bir şeyi kapalı durumdan açık
duruma getirmek
a.-a (2) 44b/12, 52a/9
a.-ar(2) 26a/12, 56b/10
a.-arsa(1)18b/7
a.-dım (1) 81a/2
a.-uñ (1) 96a/6
açıcı: Açma işini yapan. (1) 14b/4
acığ(ğ)-: Yemek yeme gereksinimi
duymak.

a.(ğ)-ırsam(1) 44a/10
açıl-: Açma işine konu olmak.

a.-a:(1) 45a/13

a.-uñ(1) 21b/2

a.-ur(2)14b/15, 14b/5

açlık: Aç olma durumu.

a.-dan (2) 44a/9, 89b/8

açuk: Açılmış, kapalı olmayan.

a.-dur (1) 91b/8

ad: Ad, isim,ün, nam.(2) 14b/6,

95a/15

a.-ı (2) 94a/5, 95a/13

a.-ıdır (1) 70b/5

a.-ım (1) 74b/15

a.-iñ (1) 19a/6

a.-ına (1) 97a/6

a.-larımla (1) 98b/9

‘**aded:** Ar.Sayı(1) 99b/13

‘a.-i (1) 51a/4

‘a.-in (1) 26a/4

‘a.-ince (2) 89b/5, 99b/10

ādem: Ar. İnsan, insanoğlu, adam.

ā.-denem (1) 55a/10

ā.-i (1) 62b/14

ā.-leriñ (1) 21a/13

ādemoğlan(1): Ar.+T.Kişioğlu,
insanoğlu.

ā.-larına (1) 7a/15, 16a/10

ā.-nına (1) 17a/15

‘**ādet:** Ar.Görenek, topluluk içinde
eskiden beri uyulan kural, töre.

(3)104a/8, 104b/13, 81b/11

‘ā.-i (1) 85b/9

‘ā. it- (1) 104a/8

adlu: ... adını taşıyan, isimli. (5)

32a/13, 50b/7, 70a/4, 71b/11,

98b/5

āfitāb: Far.Güneş.(1) 62a/6

‘**āfiyet:** Ar.Hasta olmama durumu,
sağlık, esenlik. (1) 38a/9

‘**afv:** Ar.Bağışlama.(16) 11a/14,

22b/2, 30b/4, 34b/5, 47b/11,

49b/10, 53a/9, 54b/12, 54b/4,

71a/6, 92a/13, 93a/9, 93b/6,

94b/1, 99a/7, 105a/5

ağaç(c):Ağaç.(9)101b/8, 26a/1,

26a/13, 27a/5, 57a/13, 71a/8,

94b/4, 94b/9, 97a/2

a.-da (2) 94b/7, 94b/9

a.-dan (1) 25b/15

a.(c)-ı (2) 13b/14, 13b/15

a.(c)-in (2) 13b/12, 14a/5

a.(c)-ınıñ (1)14a/2

a.-lar (2) 13b/13, 58b/14

a.-ları (1) 13b/14

ağır: Tartıda çok çeken. (7) 15a/12,

15b/7, 19b/1, 29b/8, 32b/11,
55b/15, 82a/4

a. gel- (*gücüne gitmek,*
onuruna dokunmak)

ağırla-: İkrâm etmek, izaz etmek.

a.-sa (1) 97a/8

a.-yan (1) 93a/11

ağırlık(ğ):Ağır olma durumu.

a.(ğ)-ınca (1) 34a/1

ağ(1)z: Ağız.(1) 92b/8

a.-ı (3)108b/13, 26b/3, 78b/1

- a.-ında (1) 26b/3
a.-ından (4) 18b/6, 52a/9,
93b/12
- ağla-:** Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık
vb.nin etkisiyle gözyaşı
dökmek.
a.-dı (1) 92a/2
a.-mazın(2) 92a/8
a.-ñ (2) 93a/11, 93a/8
a.-r (1) 92a/6
a.-ram (1) 92a/8
a.-rın (2) 100b/11, 92a/9
a.-rsın (2) 100b/6, 92a/4
a.-yalum (1) 93a/10
a.-yam (1) 55a/7
- ağlamak(ğ):** Ağlama.
a.(ğ)-a (2) 100b/4, 55a/5
- ağrı-:** Vücudun bir yeri ağrılı durumda
olmak.
a.-r(1) 75b/14
- aḥad:** Ar.Kişi, kimse. (1) 28b/6
- ‘ahd:** Ar.Söz verme.
a. it- (1) 81a/3 (Söz vermek.)
- āḥer:** (Ar.) Başka, diğer, gayrı.
ā.-e (1) 65a/12
- aḥī:** Ar. Kardeş. (1) 92a/14
- āḥir(e):** Ar. Son, sonraki, sonunda.(7)
4a/10, 12a/4, 13b/6, 15b/15,
39b/11, 50b/12, 91b/3
ā.-de (1) 64b/12
ā.-i (1) 79a/5
ā.-in (1) 105b/5
ā.-inde (6) 78a/13, 78a/5,
- 78b/4, 78b/6, 79a/9,
87a/10
ā.-ine (2) 14b/11, 98b/12
ā.-leriñ (1) 36a/14
- āḥiret:** Ar. Öbür dünya, öteki dünya.
(6) 9a/4, 30b/5, 53a/13, 66a/9,
83b/2
ā.-de (7) 2b/11, 3a/7, 6a/12,
6b/10, 6b/5, 68a/11,
83b/5, 99b/15, 65b/8
ā.-e (5) 2b/1, 4a/2, 100b/7,
66a/10, 81b/10
ā.-iñ (1) 6b/9
ā.-te (1) 3b/3
- aḥmak:** Ar. Aklını gereği gibi
kullanamayan, bön, budala,
aptal. (1) 90b/14
- aḥsen:** Ar.Çok güzel, en güzel.(1)
35b/3
a.-dir (1) 59b/7
- aḥsır-:** Aksırmak. **krş. akşır-**
a.-up (1) 70a/11
- aḥşam:** Akşam vakti, akşamleyin.(11)
4b/9, 106b/11, 107b/7, 35b/15,
36a/1, 36b/13, 36b/9, 42b/12,
45b/2, 84a/4, 68b/2
a.-a (1) 40b/1
a.-dañ (1) 22b/2
- aḥvāl:** Ar.Durumlar, hâller, vaziyetler.
a.-in (2) 102a/13, 10b/2
a.-ini (1) 55b/6
- aḥyā:** Ar. Diriler, canlılar.
a.-yı mevti (1) 63a/5
- aḥ:** Beyaz,kara ve siyah karşıtı. (4)

- 32a/7, 56a/1, 71a/10, 71a/9
a.-ıyla (1) 98b/7
- ‘**aķab**: Ar. Arka, art.
‘ a.-inca (1) 85b/14
‘ a.-ında(6) 27a/2, 107a/2,
104a/9, 60a/15, 81b/8,
85b/11
- aķça**: Akçe.(2) 33b/7, 89b/10
- ‘**aķl**: Ar.Akıl, us.
‘ a.-ı(1) 90b/13
- aķreb**: Ar. Daha yakın;daha uygun.
(1) 61b/6
- ‘**aķreb**: Ar.Zehirli iğnesi olan bir tür böcek. (4) 17b/6, 91a/2, 91b/2, 91b/6
- aķşır-**: Aksırmak. **krş. aķşır-**
a.-a (1) 109a/15
- aķtar-**: Dökmek, boşaltmak.
a.-ayım (1) 91a/10
a.-dı (1) 91b/3
- aķtarmak(ğ)**: Aktarmaişi.
a.(ğ) -a: (1) 91a/11
- al-**: Almak, satın almak; beraberinde götürmek; gizlice almak, çalmak.
a.-alar (1) 77a/8
a.-am (1) 60a/4
a.-dıkda (1) 91a/7
a.-dılar (2) 67b/1, 67b/6
a.-diyise (1) 4a/1
a.-ı kodun(1) 82b/13 (Bir süre için bir yerde tutmak)
a.-ı koyum(1) 1b/9
- a.-maya (1) 103a/15
a.-mış (1) 90b/4
a.-sa (1) 75a/11
a.-up(10) 22b/9, 39b/12,
41b/13, 55b/12, 58b/1,
66b/11, 75a/7, 77a/5,
90b/3, 90b/9
a.-ur(1)106a/4
a.-uram(1) 66b/15
a.-ı ver- (1) 67a/4
a.-virdi(1) 68a/3
- āl**: Ar. Aile, evlat. (1) 35b/13
ā.ine (1) 73b/4
- a‘lā**: Ar. Büyüklük, şeref, şan. (1)
83a/14
a.-dan (1) 49a/3
- ‘**alāmāt-ı ĥudūs**: Ar. sonradan ortaya çıkan izler,iřaretler. (1) 29b/13
- a‘lā-yı‘ illīn**: Ar. En yüksek tabaka. (1)
61a/7
- ‘**ale‘d-devām**: Ar. Sürekli, boyuna.
(2)31b/14, 64a/13, 81a/3
- ‘**ālem**: Ar. Dünya, herkes(6) 01b/2,
14b/2, 53a/10, 80a/15, 92b/11,
93b/5
‘ ā.-e (1) 7b/3
‘ ā.-i (3) 52a/11, 80a/15, 94b/2
- ā‘lem**: Ar. En bilgin. (2) 41b/9, 73a/15
- alın-**:Alma işi yapılmak.
a.-mış (1) 5b/5
- ‘**ālim**: Ar.Bilen.(1) 7a/10
‘ ā.-den (1) 66a/8
- ‘**āliyāt**: Ar. Yükseklikler. (1) 3b/6

- ‘**aliyye**: Ar. Bir şeyin en yüksek tepesi. (1) 60b/6
‘ā.-ye (1) 13a/9
- Allāhu a‘lem**: Ar. Allah en iyi bilendir, anlamında bir söz. (1) 47a/13
- ‘**allāmü’l-guyüb**: Ar. Görünmeyen şeyleri bilen, Allah.
‘a.-sın (1) 108b/3
- almak**: Almak. (1) 90b/9
- alt**: Bir şeyin yere bakan yanı.
a.-ın (2) 82b/10, 82b/6
a.-ına (3) 18b/9, 77a/2, 78b/13
a.-ında (8) 7b/15, 101a/11, 57a/12, 57b/2, 57b/7, 60b/11, 60b/8, 90a/15
a.-ındadır (3) 18a/4, 19b/6, 60b/9
- altı**: Beşten sonra gelen sayının adı.(4) 25b/2, 27a/3, 49b/7, 74a/15
- altıncı**: Sırada beşinciden sonra gelen.(7) 27a/7, 49b/6, 50a/12, 53a/5, 56b/3, 59b/12, 64a/1
a.-da (1) 76b/5
- altmış**: Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı.(6) 13b/10, 35a/6, 48b/6, 48b/7, 48b/8, 97a/5
- altın**: Altın. (11) 10a/5, 33b/15, 33b/4, 90a/15, 90b/14, 91a/13, 91a/6, 91b/1, 91b/4, 91b/8, 91b/9
a.-a (1) 91b/13
a.-dan (1) 20b/4
a.-dandır (1) 94b/6
a.-dur (1) 91a/12
- a‘māl**: Ar. İşler, işlemler.(1) 15b/2
a‘.-ini (1) 55b/7
- ‘**amel**: Ar. Yapılan iş, edim, fiil; bir kimsenin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları. (12) 6b/11, 6b/12, 10b/9, 16a/11, 16b/9, 17b/14, 22b/3, 51b/5, 62b/9, 66a/8, 68a/2, 68a/5
‘a.-de (1) 80a/1
‘a.-den (1) 83a/1
‘a.-e (2) 3b/3, 82b/9
‘a.-im (3) 1b/10, 100b/10, 68a/7
‘a.-iñ (2) 77a/13, 77a/6
‘a.-inden (1) 16b/9
‘a.-lerden (1) 6b/15
‘a.-leri (2) 108a/10, 33b/9
‘a.-lerimiz (1) 5b/12
‘a.-i şāliha (3) 6b/14, 11a/5, 13a/7
- āmīn**: Ar.Öyle olsun. (10) 3a/2, 51a/10, 51a/15, 51a/9, 51b/2, 51b/5, 63b/12, 63b/9, 78a/5
- ‘**āmm**: Ar. Genel, umum. (1) 73b/5
- ammā**: Ar.Ama.(25) 2a/11, 2b/8, 3b/10, 5a/14, 6a/1, 102a/1, 105b/8, 12b/8, 13a/1, 15a/9, 15b/3, 20a/1, 24b/4, 41b/9, 45b/7, 64a/5, 73a/2, 85a/15, 87b/8, 88a/12, 90b/2, 91a/15, 91a/8, 91b/7, 94a/1
- ‘**āmme** : Ar. Umuma mahsus. (1)

1b/10
‘amūd: Ar. Direk, sütun. (2) 18a/6,
19b/5
an: O. krş. ol
a.-da (7) 101b/8, 13b/11,
51a/10, 57a/1, 57b/9,
60b/14, 77b/14
a.-dan (66) 3a/10, 7a/5,
12b/11, 13a/5, 13b/11,
13b/2, 14a/1, 14a/2,
17b/7, 19a/12, 20a/2,
20a/5, 22a/1, 22b/3,
22b/4, 24a/10, 27b/10,
28a/11, 28a/13, 28a/7,
38b/9, 43b/5, 45a/11,
45b/12, 45b/8, 48a/10,
48b/2, 48b/5, 50a/4,
50b/3, 51b/4, 52a/7,
55b/12, 55b/13, 55b/7,
58a/4, 58a/7, 58b/10,
58b/12, 58b/4, 60a/11,
61b/6, 61b/7, 62a/1,
62a/10, 62b/4, 67a/7,
68a/7, 69b/3, 70a/7,
73a/1, 75a/13, 75a/14,
77b/10, 78a/5, 79a/10,
80a/14, 81a/3, 86b/6,
91a/10, 93b/15, 94a/12,
94a/5, 94b/11, 95a/12
a.-ı (27) 7b/3, 103a/8, 104a/5,
108b/1, 108b/2, 11b/5,
13b/12, 19a/11, 30b/15,
36b/6, 39b/2, 45a/9,
49b/10, 54b/13, 54b/2,

55b/5, 58b/1, 61b/13,
61b/15, 62b/9, 76a/12,
76b/3, 80a/1, 86b/9,
88a/10, 94a/11
a.-ıñ (78) 3b/8, 4a/11, 4a/9,
4b/10, 6b/1, 101b/4,
101b/9, 103a/15,
104b/14, 104b/6,
105a/1, 106a/11,
106a/15, 106b/15,
109b/3, 12a/3, 12a/4,
13a/3, 13b/10, 18b/2,
18b/6, 19a/7, 22a/5,
30a/5, 30b/3, 32a/11,
34a/1, 40b/5, 42b/15,
45a/12, 50a/1, 52a/11,
52b/11, 52b/4, 53a/13,
53b/6, 53b/8, 54a/4,
54b/14, 54b/15, 55b/4,
56a/11, 57b/11, 57b/15,
57b/4, 57b/8, 58a/9,
60a/4, 61a/1, 61a/15,
61a/7, 64b/1, 64b/2,
67b/14, 69a/3, 72a/1,
73a/10, 73a/8, 74b/14,
74b/4, 77b/14, 78b/5,
79a/12, 81a/13, 82b/1,
83b/2, 83b/4, 83b/12,
84a/3, 84b/12, 85b/8,
86a/10, 87a/6, 87b/3,
88b/8, 89b/6, 94b/1,
99a/7, 96b/12, 105a/4,
92a/8, 103a/11

a.-iñ-çün(6)105a/4, 92a/8,
96b/12,14a/13, 38b/14
a.-iñ-içün (1) 103a/11
a.-iñ-ıla (1) 4a/7
a.iñ-la (3) 6b/6, 19a/7, 32a/2
a.iñ-lan (1)15b/4
a.-lar (6) 4b/11, 20a/8, 26b/5,
51b/10, 51b/12
a.-lara (4) 11a/8, 20a/7, 52a/3,
86b/4
a.-lardan (1)25a/9
a.-ların (2)14b/6, 53a/4
a.-larıñ(9) 4b/6, 5a/7, 5a/8,
6a/4, 11a/7, 25a/8,
36b/3, 57a/13, 60a/1
a.-lar-içün (1) 20b/14
a.-uñ (8) 104a/6, 104b/2,
105a/2, 106b/11, 16b/9,
27a/3, 28b/8, 98a/15
a.-uñ-içün (3) 91b/6, 91b/8,
93a/7
a.-uñla (1) 44b/12

añ-: Sözüünü etmek veya onu düşünmek, zikretmek, hatırlamak

a.-am (1) 19a/7
a.-arları(2) 94a/13
a.-amayınca (1) 5b/7
a.-adur- (1) 7b/8
a.-dıkça (1) 85b/7
a.-mayınca (1) 5a/7
a.-up (1) 13a/6

ana: Anne.(1) 8a/9

a.-dan (1) 11b/13
a.-m (1) 56a/6
a.-muz (1) 79a/8
a.-sı (2) 40a/7, 40b/3
a.-sına (2) 51b/1100a/5
a.-ya (2) 5b/10, 10a/6

aña: Ona.(72) 3b/15, 4a/4, 6b/10,
7b/8, 100b/1, 101b/7, 104b/7,
105a/1, 105a/2, 106a/3, 25b/15,
25b/2, 25b/3, 26a/3, 26b/9,
36a/11, 39a/11, 41b/4, 43b/14,
44b/11, 47b/10, 47b/15,
49a/15, 49a/5, 49a/9, 50a/10,
50a/11, 50b/10, 50b/5, 53b/14,
54a/9, 57b/15, 57b/2, 60a/15,
60b/1, 60b/15, 61a/11, 61a/14,
61a/15, 61a/4, 61a/5, 61a/6,
61b/13, 61b/14, 61b/15, 62a/3,
62a/8, 63b/8, 68b/9, 71b/10,
71b/15, 71b/5, 72a/4, 72b/3,
75b/15, 76a/1, 76b/15, 77a/1,
79b/15, 79b/7, 80b/11, 82a/15,
84a/5, 90a/3, 90a/6, 90a/8,
91b/8, 95a/15, 95b/7

anbār: Far. Genellikle tahıl saklanan yer.

a.-dan (1) 34a/2

ancağ:Yalnızca anlamında, sınırlama bildiren bir söz.(11)
40b/11,101a/5, 39b/2, 48a/7,
61b/9, 68a/6, 73b/3, 87b/5,
87b/9, 90a/8, 90a/9

ancılayın: Onun gibi, o kadar, öyle.(2)

50b/6, 88a/13
and: Yemin, ahit, söz verme.(3)
35b/3, 62b/8, 79b/13
añıl-: Hatıra getirilmek, söz konusu
olmak.
a.-a(1) 51a/14
añmak: Anlamak, hatırlamak, söz
açmak, bahsetmek. (1) 5a/4
ara: İki şeyi birbirinden ayıran
uzaklık, açıklık, aralık, boşluk,
mesafe.
a.-sı (2) 11b/8, 34a/1
a.-sın (1) 88a/7
a.-sında (3) 72a/8, 73a/2,
88a/11
a.-sındadır (1) 106a/14
a.-ya (1) 42b/11
ara-: Birini veya bir şeyi bulmaya
çalışmak.
a.-r-ise (1) 90a/7
a.-yup (3) 42b/2, 66b/12,
67a/14
‘arāk: Ar. Sıralı nesne; dizili şeyler.
‘a.-da (1) 86a/4
aralık(ğ): Yer, mahal.
a.(ğ)-ımızda (1) 88a/10
ārām: Far. Durma, eğlenme; yerleşme.
(2) 18b/10, 18b/11
ārāste: Far. Bezenmiş, süslenmiş. (1)
14a/12
art(d): Arka, geri.
a.(d)-ına (1) 84b/7
a.(d)-ında (3) 104a/5, 56b/15,
84b/13

a.(d)-ınca (1) 78b/11
arı: Temiz, pak, saf; güzel, parlak. (2)
10b/11, 75a/11
arqa: Bir şeyin temel tutulan yüzünün
tam ters yanı, ön karşıtı.
a.-ma (1) 91a/9
a.-sına (1) 76a/12
a.-sındadır(1) 19b/7
a.-sını (2) 70b/15, 70b/3
‘arşa: Ar. Yer, toprak.
a.-da (1) 50b/2
‘arş: Ar. İslâm inancına göre göğün
en yüksek katı.(24) 104a/1,
11a/7, 18a/4, 18a/6, 18a/7,
18b/9, 19b/10, 19b/6, 19b/9,
32a/7, 52a/11, 52a/14, 57b/2,
57b/7, 60b/8, 61a/13, 61a/5,
65b/12, 77a/2, 78b/13, 86a/1,
86a/9, 92b/3
‘a.-a (2) 104b/6, 79b/4
‘a.-da (2) 50b/2, 62b/2
‘a.-ı (2) 18b/9, 57b/8
‘a.-ım (1) 16a/7
‘a.-ın (1) 60a/10
‘a.-iñ (2) 101a/10, 60a/12
‘a.-ırahmān (3) 52a/11,
57a/12, 78a/8
art-: Çoğalma.
a.-a (2) 19a/8, 99b/15
artık: Bir şey harcandıktan sonra artan
bölümü, fazla. (4) 12b/11,
12b/5, 65b/14, 68a/7
a.-dır (5) 9a/15, 9b/10, 10a/1,
10a/9, 73b/8

- artur-:** Geriye bırakma, fazla bırakma.
a.-a (1) 83b/3
- arż:** Ar.Yer,yeryüzü.(1) 15b/6
a.-da (1) 58b/3
- ‘arż:** Ar.Sunma.(3) 61a/3, 83a/8,
97a/13
- ‘aşā:** Ar.Uzun sopa.(1) 77a/2
- āsān:** Far.Kolaylık.(7) 2a/13, 3a/2,
100b/2, 101a/8, 45a/10, 45b/4,
66b/6
ā.-ı (1) 37b/13
- āsānlık(ġ):** Far.+T.Kolaylık.
ā.(ġ)-ıla (3) 8a/12, 9a/9, 66b/1
- āsār:** Ar.Eserler.
ā.-da (1) 38a/15
- aşhāb:** Ar. Sahabe.(2) 105b/1, 79a/6
a.-ına(2) 26a/6, 73b/4
a.-u (1) 17b/7
a.-um (1) 17b/11
a.-ı kirām (1) 58a/12
- aşıl-:** Asma işi yapılmak veya asma işine konu olmak.
a.-miş(1) 101a/11
a.-up (1) 20a/14
- ‘āşī:** Ar.Başkaldırıcı(2) 82 b/14,
82b/5
- aşlā:** Ar. Hiçbir zaman, hiçbir biçimde,
sakın. (5) 1b/3, 12b/7 15b/3,
39a/14, 42b/5
- astār:** Far.Kumaşın veya derinin iç tarafına geçirilen ince kat.
a.-ına (1) 46b/10
- aşāġ(a):** Aşağı.
a.(a)-ya (1) 91b/1
- a.-dan (1) 14a/4
a.-ı (1) 83a/1
- ‘āşık:** Ar.Aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse.
(2) 92b/12, 92b/8
- aşikāre :** Far.Açıkça, belli ederek, saklamadan.
(3) 18a/10, 71a/5, 91a/5
- āşinā:** Far.Bildik, tanıdık.
ā.-lardan (1) 67a/8
- ‘aşk:** Ar.Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi.
(1) 18b/5
- at:** Tek tırnaklı hayvan.(4) 33b/14,
86b/10, 86b/9, 95b/14
a.-ı (1) 86b/8
- at-:**Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak.
a.-dı (4) 95b/11, 96a/1, 96b/2,
97a/1
a.-duġı (1) 96b/8
a.-sun (1) 96a/9
- ata:** Baba.(1) 8a/9
a.-m (1) 56a/6
a.-muz (1) 79a/8
a.-sı (2) 40b/3, 40b/7
a.-sına (2) 100a/5, 51b/1
a.-ya (3) 5b/10, 10a/6, 10a/8
- ‘atā:** Ar. Bağış, ihsan. (4) 106b/15,
107a/1, 60b/5, 60b/6
- ‘atāş:** Ar. Susama, susuzluk, hararet.
‘a.-dan (1)109b/2
- āteş:** Far. Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren

ısı ve ışık, od.(1) 87a/7
a.-e (1) 55a/10
a.-i (1) 54b/5
atlan-: Ata binmek.
a.-dı (3) 95b/15, 95b/9, 96a/14
āvāre: Far.İşsiz, işsiz güçsüz, başıboş,
aylak. (1) 21a/5
āvāz: Far.Yüksek ses, nara.
ā.-ı (1) 104b/6
ā.-ın (2) 55b/4, 94b/15
ā.-ından(1) 52a/11
ā.-ıyla (1) 5a/12
‘avrat: Ar.Karı, eş.
‘a.-dan (2) 76b/12, 79a/13
‘a.-ına (1) 8a/3
avuç: Elin iç tarafı, apaz.(1) 34a/2
ay: Yılın on iki bölümünden her biri.
(4) 3a/11, 16b/9, 92b/11, 92b/7
a.-da (2) 22a/4
ay: Yeryuvarlığının uydusu, gök
cismi.
a.-ıñ (1) 60b/2
a.uñ (1) 20b/8
ayağ(ğ): Bacak;birtakım şeylerin
yerden yüksekçe durmasını
sağlayan dayak, destek veya
bunlardan her biri (3) 1b/3,
40b/14, 54b/1
a.(ğ)-ı (2) 69b/13, 77b/6
a.(ğ)-ın (3) 56b/11, 76a/8,
90a/14
a.(ğ)-ına (2) 56a/13, 60b/14
a.(ğ)-ından (1) 103a/1

a.-ları(3) 50b/2, 57a/11, 60b/9
‘ayāl: Ar.Karı, eş.(1) 89b/7
‘a.-leriñ (1) 93a/3
āyāt : Ar. Ayetler.(1) 24a/2
āyet: Ar. Kur'an surelerini oluşturan
kısımlardan her biri.(2)
105b/10, 105b/3
ā.-de (2) 1a/7, 1a/9
ā.-dir (2) 101b/3, 102a/1
ā.-i (6) 102b/15, 103a/1,
106b/10, 42b/13,
43a/15
ā.-idür (1) 105b/5
ā.-in (1) 63b/4
ā.-ini (1) 43a/1
ā.-ler (1) 22b/14
ā.-leri (3) 104a/8, 24a/11, 24a/7
ā.-lerinden (1) 24a/1
ā.-i şerīf (11) 106b/12, 106b/8,
41a/12, 45b/1, 63a/14,
63b/2, 63b/3, 64a/4,
64b/14, 87a/10, 87a/13
ā.-ü'l-kerīm (1)103b/15,
ā.-üñ (1) 98a/11
‘ayn: Ar.Göz.(1) 107b/13
ayrık: Başka, gayri, maada, diğer;
artık, bundan sonra, bir
daha.(2) 12b/13, 19a/12
ayrıl-: Ayırma işine konu olmak.
a.-dıkları (1) 53a/9
a.-ur (1) 13b/2
az: Eksik, çok karşıtı; alışılmış
olandan, umulandan veya
gerekenden eksik olarak. (2)

104b/13, 67a/3
a.-dan: (1) 6a/1
‘azāb: Ar.Büyük sıkıntı, eziyet, ezinç.
(4) 27a/9, 80b/13, 95a/1,02b/13
‘ a.-a (1) 6b/14, 6b/12
‘ a.-da (1) 77b/10
‘ a.-dan (1) 94b/14
‘ a.-ı (3) 95a/2, 45a/11, 95a/12
‘ a.-ın (2) 8b/1, 102a/14
‘ a.-ından (3) 68a/11, 13a/12,
23a/14
āzād: Far.Serbest bırakma.(7) 100a/6,
95a/6, 33b/12, 22b/1, 77a/10,
78a/1, 54b/6,
āzādli: Far.+T. Serbest bırakılmış,
azat edilmiş.
ā.-sı (1) 10b/15
a‘ zam: Ar.Büyük, çok büyük.(2)
27b/15, 36b/2
a.-dır (2) 105b/3, 14b/12
a.-dur (1) 105b/2
a.-ına (1) 98b/6
‘azamet: Ar.Ululuk, büyüklük.(1)
14a/7
‘ a.-de (1) 84b/9
‘ a.-ini (1) 30a/8
‘azametlü: Ar. T.Ululuğu olan,
büyüklüğü olan;görkemli,
heybetli (1) 20b/10
azar: Az olarak.
a.- azar (2) 91a/10, 91a/11
azık: Yiyecek, yol yiyeceği, erzak.(3)
17b/11, 17b/2, 17b/8

‘azīm: Ar.Büyük, ulu.(9) 2a/6, 2b/13,
6a/12, 101a/6, 103b/10, 11a/7,
50a/15, 84a/7, 87b/8
‘ a.-den (1) 42b/5
‘ a.-e (1) 82a/5
‘ a.-ü’ş-şān (1) 27b/7
‘azīmlü: Ar.+T.Azmi olan. (1)
58a/15
‘aziz: Ar.Ermiş, eren; sevgide üstün
tutulan.(3) 94a/1, 94a/4, 99b/12
‘ a.-i (1) 8a/7
‘ a.-inden (1) 86a/10
‘ a.-lerden (1) 77b/6
‘ a. tut- (2) 93a/11,
azma-: Yolunu kaybetmemek,
şaşırmamak.
a.-yaydı (1) 92b/13
‘azze ve celle: Ar. Aziz ve celilolan
(Allah).(10) 4b/14, 49a/3,
61a/6, 63a/12, 64a/3, 76b/13,
85a/6, 92b/3, 97a/15, 101a/15

B

bāb: Ar. Kapı, bölüm. (7) 10b/1,
22b/13, 24b/6, 98a/3, 37a/2,
47b/2, 69b/1
b.-ında(1) 73a/9
bāb-ümaṭleb: 22b/13, 98a/3
‘ *istek bölümü*’

- bāb-u tevbe: 10b/1 ‘*tövbe bölümü*’
- baba:** Çocuğu olan erkek, peder.
b.-cığım (1) 77b/9
b.-mı (1) 80b/6
b.-muñ(2) 80b/1, 80b/5
b.-ñ (1) 80b/9
- bacā:** Far.Dumanı ocaktan çekip havaya vermeye yarayan yol.
b.-sından (1) 91a/9
- bād:** Far. Rüzgâr(1) 84a/14
- ba‘de:** Ar. Sonra. (12) 5a/1, 22a/4, 25b/2, 37a/3, 40a/15, 41a/2, 66b/12, 73a/13, 73a/5, 73b/3, 88a/7, 91b/9
b.-’l-mevt (1) 1b/10 ‘*ölümden sonra.*’
b.-’t-teşehüd(2) 64b/12, 64b/13 ‘*ettehiyyatüye oturduktan sonra*’
- bāğ:** Far.Meyve bahçesi. (1) 17a/8
b.-lar (3) 2b/6, 20b/1, 26a/4
- bāğçe:** Far.+T. Sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer.(2)
14a/12
b.-de (1) 20b/1
b.-den (1) 14a/12
b.-ler (1) 20b/1
b.-si(1) 14b/1
- bağışla-:** Bir mal veya hakkı karşılık beklemeden birine vermek, teberru etmek; herhangi bir kötü davranış için ceza vermekten vazgeçmek, affetmek.
b.-dı (1) 77b/14
b.-r (1) 18b/2
b.-ya (3) 4a/10, 6a/11, 31a/7
b.-yalar (3) 3b/10, 26b/6, 78b/4
- bağışlañ-:** Bağışlama işine konu olmak, affa uğramak, affedilmek, affolunmak. (1) 5b/12
- bağla-:** Düğümlemek, tutturmak.
b.-yup (1) 84b/11
- bahā:** Far.Para olarak değer.
b.-sı (1) 14b/5
- bahāne:** Far. Uydurma sebep. (1) 3b/15
- bağlılık:** Ar. T. Cimri. (1) 70a/12
- baħr:** Ar.Deniz.(1) 57a/12
- ba‘id:** Ar. uzak, irak.
b.- id- (1) 32b/1 (*uzak etmek*)
- bā‘iş:** Ar. Sebep olan. (1) 1b/9,65a/14
- bağ-:** Bakışı bir şey üzerine çevirme.
b.-dı (2) 91a/2, 91b/1
b.-dım (1) 101b/10
b.-sayıdı (1) 91b/2
- bağır:** Kızıl renkli element. (1) 16a/5
- bāki:** Ar.Sürekli.(5) 1b/1, 50b/11, 64a/7, 65b/10, 87a/15
- bağmak:** Bakışı bir şey üzerine çevirmek. (1) 65a/14
- bal:** Bal; tatlı, koyu, sıvı madde.
b.-dan: (1) 71a/10
- balık(ğ):** Balık.(4) 18a/6, 19b/6,

- 57a/3, 57a/4
b.(ğ)-uñ (1) 18a/4
b.-lar (1) 57a/1
b.-lardan (1) 57a/3
- baraş:** Ar. Alaca, vitiligo. (1) 38a/10
- barışdırmak(ğ):-**Barışmalarını
sağlamak, ara bulmak.
b.(ğ)-a (1) 66a/6
- bārī:** Far. Hiç olmazsa, bir kere, hasılı.
(6) 1b/8, 1b/9, 5b/11, 101a/14,
85b/6, 90b/9
- bāriḥ:** Ar. Samyeli. (1) 58a/15
- barmak(ğ) :** Parmak.(2) 101a/1, 15a/9
b.(ğ)-ın (2) 20b/8, 48a/8
b.(ğ)-ına (1) 48a/8
b.(ğ)-ınıñ (3) 106a/14,
70b/14, 70b/3
b.-ları (1) 88b/14
b.-larınınñ (1) 70b/5
- baş-:**Basmak.
b.-dığım (1) 51a/12
b.-miş (1) 40b/14
b.-up (1) 1b/3
- baş:** Kafa, ser.(2) 70b/14, 70b/2
b.-ı(14) 18a/4, 19b/6, 26b/2,
36a/6, 48b/6, 50b/2,
52b/7, 57a/12, 60b/8,
78b/1, 80a/11, 80b/1,
80b/5
b.-ım (1) 92a/8
b.-ımı (1) 87b/13
b.-ına (5) 5a/13, 103b/2,
40b/13, 91a/8, 97a/4
- b.-ında(3) 26b/2, 48b/6, 78b/1
b.-ından (2) 102b/15, 60b/14
- baş barmak(ğ):** Baş parmak.
baş b.(ğ)-ınıñ (2) 70b/14, 70b/3
- başla-:**Bir işe girişmek, harekete
geçmek.
b.-dı (2) 100b/4, 20a/8
b.-dılar(1) 33a/10
b.-dım (1) 65b/5
b.-sa (1) 25a/1
b.-ya (2) 45b/12, 55a/5
- bātl:** Ar.İnançlar bakımından gerçek
olmayan; çürük, temelsiz,
asılsız.(2) 108a/10, 91b/5
b.-a (1) 106b/14
b.-ol-(1) 108a/10
- bāṭın:** Ar.İç; gizli, görünmeyen.(1)
64a/2
- bay:**Zengin, müstağni; ulu, kibar, asil,
temiz.(4) 33b/7, 39b/7, 42b/6,
90a/3
b.-lar (1) 25a/5
- ba' zı:** Ar.Birtakım, kimi.(9) 13a/1,
27b/13, 37b/4, 38a/15, 44b/13,
46b/14, 51b/13, 83b/13, 84a/6
b.-lar (1) 7a/7
b.-ları (1) 64a/9
- be-hey :** Çıkışma bildirmek için
kullanılan bir söz.(1) 77a/12
- bed-du' ā:** Far.+Ar.İlenme, ilenç,
kargış.(1) 63b/11
- beden:** Ar. Canlı varlıkların maddi
bölümü, vücut.

b.-ime(1) 60a/4	40b/7, 41b/11, 44a/5, 49a/9,
bedir: Ar.Dolunay.(1) 16b/9	49b/9, 51a/15, 51b/5, 54b/15,
be-dürüstî: Far. Doğrulukta,	55a/10, 55a/13, 56a/9, 56b/1,
dürüstlükte, sağlamlıkta.	58a/9, 60b/1, 61a/15, 61a/4,
(4)108b/15, 10b/8, 16a/7,	61b/13, 62a/11, 65a/13, 65a/15,
38b/5	65b/1, 65b/2, 65b/4, 67b/14,
beḳā: Ar. Kalıcılık, ölmezlik.(1)	72b/10, 72b/15, 79a/1, 80a/11,
14a/11	80a/4, 80b/11, 80b/15, 80b/5,
beḳā-yı uḫreviye: Ar. Ahiretin	82a/15, 85a/1, 85a/13, 86b/10,
kalıcılığı (1) 1b/5	86b/12, 86b/15, 86b/4, 87a/2,
bel: Göğüsle karın, sırtlankalçalar	91a/1, 92b/12, 93a/1, 93a/11,
arasında kalan daralmış bölüm.	93a/12, 93b/15, 95a/4, 95b/5,
b.-isince(1) 100a/15	98b/9, 40b/11, 62a/12
b.-isinde(1) 100a/12	b.-e (baña) (128) 7b/14, 8a/12,
belā: Ar. İçinden çıkılması güç,	17b/2, 17b/3, 17b/5,
sakıncalı durum. (1) 80b/6	17b/6, 19a/11, 19a/6,
b.-dan (3) 38a/9, 41b/1, 80b/15	20b/12, 25b/13, 27a/14,
b.-ların (2) 9a/5, 38a/10	31a/15, 32a/1, 32a/2,
b.-larından (2) 37a/12, 38a/9	32b/15, 35b/14, 37a/8,
b.-sın (1) 38a/5	40a/7, 41a/8, 47b/9,
b.-sından (1) 68a/9	49a/14, 49a/4, 50a/14,
b.-ya (2) 56b/2, 85a/2	50a/2, 50a/6, 50a/9,
b.-yı (3) 9a/1, 38b/12, 38b/5	50b/9, 51a/1, 52a/2,
belî: Far.Evet.(2) 37a/10, 88a/10	52b/10, 52b/5, 53a/12,
belki: Ar.+Far.Muhtemel, olabilir.(2)	53a/15, 53a/4, 53a/7,
73b/4, 80b/4	53b/1, 53b/5, 53b/8,
ben: Teklik birinci kişiyi gösteren söz,	53b/9, 54a/12, 54a/3,
kişi zamiri.(69) 1b/7, 101b/10,	54a/7, 54b/15, 55b/6,
101b/12, 101b/4, 101b/6,	56a/12, 57a/15, 57b/10,
101b/7, 106a/10, 108b/1,	58a/7, 58b/12, 58b/6,
108b/13, 108b/15, 10b/8,	60a/1, 60a/11, 60a/12,
14a/14, 17b/2, 17b/4, 20b/10,	60a/15, 60a/2, 60a/3,
21b/3, 30a/10, 35a/12, 35b/6,	60b/13, 60b/15, 60b/2,

- 60b/5, 60b/7, 61a/1,
61a/10, 61a/3, 61b/12,
62b/1, 63b/1, 63b/10,
63b/6, 63b/7, 64b/10,
65a/13, 65b/13, 65b/3,
66b/1, 67a/2, 67b/5,
67b/8, 68a/9, 68b/2,
68b/5, 69a/1, 70a/2,
70a/8, 71b/9, 72a/14,
72b/15, 72b/5, 73a/3,
74b/12, 74b/7, 74b/9,
75a/1, 75b/5, 75b/7,
75b/9, 76b/14, 76b/15,
78a/13, 79a/15, 80a/6,
80b/14, 80b/9, 81b/13,
82b/14, 82b/5, 83a/4,
83b/12, 83b/14, 83b/4,
83b/8, 84a/9, 86a/13,
86b/9, 88a/11, 88a/12,
90a/9, 90b/6, 91a/4,
91a/5, 91a/8, 91b/11,
92a/14, 94a/6, 95b/4
- b.-de (1) 40b/11 ‘de bağlaç’
b.-de(3) 17b/5, 68a/5, 91b/5
b.-den(18) 4a/15, 7a/14,
102a/3, 108a/7, 19a/12,
21b/3, 24a/8, 25b/13,
31a/10, 48a/13, 48a/5,
50a/5, 58b/3, 63b/2,
66b/15, 66b/3, 80b/11,
90b/4
- b.-i (23) 100b/10, 105b/11,
32b/14, 35b/13, 36a/11,
- 36a/12, 40b/6, 52a/14,
55a/13, 55a/5, 56a/6,
57b/15, 67b/5, 71b/15,
78b/15, 80b/6, 80b/7,
85a/13, 85a/3, 85b/13,
94a/13, 98b/9
- b.-im (15) 101b/13, 103b/15,
16a/7, 16a/8, 19a/9,
33a/15, 48a/9, 50b/3,
52a/13, 55b/11, 67b/13,
72a/1, 72b/3, 84a/5,
95b/14
- b.-imdir (2) 67a/1, 87b/5
b.imle (1) 48a/7
b.-mi (1) 62a/12
b.-üm (40) 101a/13, 101b/14,
106a/9, 17b/10, 40b/5,
50a/5, 51b/11, 53a/4,
54b/10, 56a/15, 61b/2,
63b/2, 64b/10, 65b/12,
65b/14, 66b/15, 67b/4,
67b/5, 68b/3, 71b/10,
71b/5, 74b/15, 79a/1,
79a/11, 83a/5, 85a/9,
87b/13, 88a/11, 92a/6,
92b/11, 92b/14, 92b/3,
92b/4, 92b/6, 92b/7,
94a/1, 94a/4, 95b/4,
96a/6, 96a/9
- b.-ümle (1) 60b/1
- bende:** Far. Kul, köle.
b.-i za‘if (1) 1a/3
b.-ñi (1) 50a/2
- beñze-:** Andırmak, ortak nitelik
bulunmak.

b.-mez (1) 48b/9
berāber: Far.Birlikte, bir arada.(1)
72a/9
berāt: Ar.Belge, patent.(2) 100a/4,
77a/1
b.-ı (4) 77a/15, 77a/4, 77a/9
b.-iñ (1) 77a/8 ol
b.-ları (1) 77a/5
berekāt: Ar. Bolluklar.(2) 104b/5,
45b/5 **bk. bereket**
b.-ı (2) 105a/1, 105a/2
b.-ıla (1) 94b/1
b.-la (1) 54b/11
b.-ında (7) 88a/3, 93a/3, 94b/2,
95a/10, 95a/6, 96a/2,
96b/3
b.-ındandır (1) 95a/3
b.-ıyla (3) 94b/7, 85b/8, 49b/11
bereket: Ar. Bolluk, gürlük. **bk.**
berekāt
b.-iñe (1) 98a/11
berī: Ar. Salim, kurtulmuş.(1) 37a/12
b.-ol- (1) 37a/12
berķ: Ar. Şimşek. (1) 15a/6
b-ı ħāṭıf (1) 61b/2 ‘göz
kamaştıran şimşek’
berr: Ar. Kara toprak. (1) 57a/13
berü: Bu tarafa,bu yana, buraya.(1)
38a/8
besmele: Bismillah. (3) 27b/14, 98a/3,
98b/15
b.-de (1) 98a/13
b.-dendir (1) 100a/14

b.-niñ (1) 101a/4
beş: Dörtten sonra gelen sayının adı.
(11) 3a/10, 3b/11, 106a/7,
106b/8, 17b/1, 49b/6, 74b/10,
75a/14, 81a/12, 81b/8, 83b/8
beşāret: Ar. Muştı.(1) 49a/3
beşinci: Beş sayısının sıra sıfatı,
dördüncüden sonra gelen.(8)
17b/5, 37a/2, 49b/11, 49b/5,
52b/12, 55a/1, 59a/10, 64a/1
b.-de (1) 76b/4
b.-si (1) 27a/6
beter: Far. Daha kötü, çok kötü. (1)
92b/12
bevl: Ar. İdrar, sidik. (1) 74b/13
beyāban: Far. Çöl. **bk. biyābān**
b.-a (1) 86b/8
beyān: Ar.Bildirme.(17) 1a/13, 2a/8,
101a/5, 101a/6, 10b/2, 37a/10,
47a/3, 47b/5, 63b/4, 63b/6,
67b/10, 69b/5, 72b/7, 86b/2
87b/10, 87b/3, 87b/7
b.-a (1) 87b/9
b.-ında(1) 98a/5
b.-ındadır (1) 47b/3
b.-ındadır (2) 24b/7, 37a/2
beyin: Duyum ve bilinç merkezlerinin
bulunduğu organ, dimağ.
b.-ler (1) 16a/5
beyn: Ar. Ara, aralık; arada, arasında.
b.-s-semāı (1) 32b/11
b.-ş-şalāt(1) 40a/15
bırak-: Tutamaz olmak; koymak.

- b.-dım (1) 41b/6
b.-mışca (1) 88b/6
bī-çāre: Far. Çaresiz, zavallı. (2)
bī-gāne: Far.Yabancı, ilgisiz.(1)
80a/7
bi-gāye(t): Far.-Ar. Sonsuz, çok. (1)
23b/12
bī-ḥad: Far. Sınırsız, pek çok. (1)
6b/6
bi-ḥamdiḥī: Ar. Şükürler olsun (1)
30a/1
bi-izni'llāhi: Ar. Allah'ın izniyle. (3)
24b/5, 65a/12, 66a/13
bil-: Bir şeyi anlamış ve öğrenmiş
bulunma. (3) 13a/3, 65a/11
b.-digi (1) 67a/8
b.-diginden (1) 65b/2
b.-dim (3) 65b/7, 91b/5, 91b/7
b.-diñ (2) 65a/1, 87a/2
b.-dirdi (1) 87b/4
b.-dirgil (1) 94a/6
b.-dirmezdi (1) 91a/5
b.-en (1) 35a/10
b.-eyim (1) 62a/12
b.-gil (1) 12b/8
b.-inmiş (1) 2a/10
b.-iñüz (1) 5a/12
b.-medigi (1) 108a/13
b.-mem (4) 100b/9, 40b/11,
65a/15, 68a/6
b.-meñ (1) 56a/8
b.-mese (1) 107b/12
b.-meye (1) 19a/12
b.-meyen (1) 108a/1
b.-mez (1) 80b/7
b.-mezem (1) 31b/1
b.-mezim (1) 108b/2
b.-miş (1) 22b/4
b.-üp (2) 3a/9, 34a/7
b.-ür (2) 26a/4, 27a/6, 56a/6
b.-ürdin (1) 90b/10
b.-ürem (3) 108b/1, 65b/3,
95a/5
b.-ürsin (1) 89b/9
b.-ürüm (3) 58b/3, 65b/4,
93b/15
b.-ürüz (1) 67a/10
bi'l-cümle: Ar.Hep, bütün, toptan. (2)
45b/3, 64b/3
bile: Da, de, dahi.(19) 3a/10, 3b/14,
5a/6, 103a/13, 103b/3, 13a/15,
40b/15, 40b/3, 41a/6, 45b/1,
60b/1, 61b/2, 62b/3, 70a/11,
74b/15, 78b/13, 79b/10
bile: İle (1) 70b/12
billāh(i): Ar.Allah için.(2) 12a/5,
26a/14
bilmek(g): Bir şeyi anlamış ve
öğrenmiş bulunmak. (3) 3a/14,
107b/13, 108b/12
b.(g)-e (1) 37b/2
b.-dir (1) 3a/7
bilmezlik(g): Bilmeme durumu,
cehalet.
b.(g)-ile (2) 108a/5, 108a/7
biñ: Bin sayısı. (72) 2b/11, 9b/10,

9b/3, 9b/4, 9b/6, 9b/7, 103b/5,
103b/6, 105a/6, 105b/8,
105b/9, 10a/9, 18a/14, 18a/15,
18b/10, 18b/11, 20a/13,
20a/15, 26a/15, 26b/2, 26b/4,
33b/7, 34b/1, 34b/2, 34b/4,
49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6,
49b/7, 49b/8, 50a/10, 50a/11,
53b/9, 54a/10, 54a/9, 60b/10,
60b/11, 61a/4, 61a/5, 61a/6,
69a/14, 69b/5, 71a/15, 72a/8,
72b/10, 72b/15, 72b/5, 73a/3,
75a/4, 75a/5, 75b/5, 76b/15,
78a/1, 78a/7, 82a/7, 83a/12,
83b/10, 83b/12, 84a/12,
84b/10, 88b/6, 95b/1, 95b/11,
96a/3, 96b/4
b.-e (2) 73a/14, 73a/15

bī-namāz: Far. Namazsız, beynamaz.

(1) 3b/12

bindür-: Binmesini sağlamak.

b.-e(1) 76a/12

bir: Sayılarınilki.(432) 1a/7, 1a/9,
1b/3, 1b/9, 3a/11, 3a/9, 3b/9,
4a/14, 4a/9, 5a/13, 5b/1, 5b/7,
6a/14, 6a/3, 6a/9, 7a/1, 7a/3,
7a/5, 8b/1, 9a/11, 9a/13, 9b/1,
9b/11, 9b/14, 9b/15, 9b/2, 9b/6,
100a/11, 100a/3, 100a/8,
100b/14, 100b/3, 101a/1,
101a/7, 101b/14, 101b/4,
101b/7, 101b/8, 101b/9,
102a/12, 102a/2, 102a/5,

102b/4, 102b/6, 103a/11,
103a/13, 103a/9,
103b/2,103b/5, 103b/9,
104a/14, 104a/4,
104b/11,104b/9, 105a/1,
105a/4, 105b/12, 105b/6,
105b/9, 106b/3, 107b/11,
107b/14, 107b/5,108b/1,
108b/6, 109a/1, 109b/3, 10a/1,
10a/4, 10a/8, 10b/2, 11a/13,
11a/3, 11a/9,11b/10, 11b/4,
12b/14, 13a/1, 13a/6, 13b/2,
13b/3, 14b/7, 15a/10, 15a/11,
15a/4, 15a/7,15a/9, 15b/4,
15b/6, 16a/11, 16b/10, 16b/14,
17a/9, 18a/3, 18a/5, 18b/5,
18b/6, 18b/7, 19a/11, 19a/14,
19a/15, 19a/6, 19b/14, 19b/5,
19b/7, 19b/9, 20a/13, 20a/6,
20b/15, 20b/5, 20b/7, 21b/14,
22a/14, 22a/2, 22a/3, 22b/3,
22b/4, 22b/7, 23a/7, 23b/11,
24a/10, 24a/11, 24a/12, 24b/1,
24b/14, 24b/3, 25a/10, 25a/15,
25a/4, 25a/8, 26a/1, 26a/10,
26a/11, 26a/13, 26a/6, 26b/1,
26b/3, 26b/4, 26b/7, 27a/12,
27a/2, 27a/5, 27b/1, 27b/10,
27b/14, 28a/14, 28b/6, 30a/10,
30a/4, 30b/2, 31a/14, 31a/6,
31a/8, 32a/1, 32a/6, 32b/2,
32b/3, 32b/4, 33b/10, 33b/11,
33b/12, 33b/4, 33b/5, 34a/2,

34b/15, 34b/2, 35a/12, 35b/14,
35b/3, 36a/14, 36a/3, 36b/12,
36b/4, 36b/8, 37a/9, 37b/1,
37b/12, 37b/2, 38a/12, 38a/15,
38a/4, 38a/7, 38b/1, 38b/11,
38b/3, 38b/4, 39a/10, 39a/15,
39b/10, 39b/11, 39b/3, 39b/9,
40a/15, 40a/3, 40a/5, 40b/13,
40b/14, 40b/2, 40b/5, 40b/9,
41a/1, 41b/6, 41b/8, 42b/11,
42b/13, 43a/1, 43a/11, 43b/8,
44a/15, 44a/4, 44a/9, 44b/10,
45a/13, 45a/7, 46b/9, 47a/2,
47b/14, 47b/15, 47b/9, 48a/1,
48a/12, 48a/3, 48b/5, 49a/14,
49a/4, 49a/9, 49b/15, 50a/3,
50a/5, 50b/1, 50b/10, 50b/6,
51a/8, 51b/11, 51b/9, 52a/2,
52a/8, 52b/10, 53a/14, 53a/7,
53b/14, 54a/15, 54a/7, 54a/8,
54b/12, 55a/4, 55a/7, 56a/1,
56b/6, 56b/7, 56b/9, 57a/1,
57a/10, 57a/11, 57a/15, 57a/5,
57b/10, 57b/11, 57b/2, 57b/3,
57b/7, 58a/11, 58a/13, 58a/4,
58b/6, 59a/14, 59b/5, 60a/1,
60a/2, 60b/12, 60b/14, 60b/5,
60b/7, 61a/11, 61b/14, 62b/11,
62b/12, 63a/10, 63b/13, 63b/2,
64a/7, 64b/5, 65a/10, 65a/8,
65a/9, 65b/1, 65b/6, 66a/12,
66a/15, 66a/6, 66a/7, 66a/8,
66b/1, 66b/10, 66b/3, 66b/4,

67a/13, 67a/8, 67b/1, 68a/5,
68b/1, 68b/12, 68b/15, 68b/3,
68b/7, 69a/1, 69a/6, 69b/5,
70a/15, 70a/2, 70b/10, 70b/4,
71a/8, 72a/11, 72a/12, 72a/13,
72a/2, 72a/3, 73a/3, 73a/8,
74b/13, 74b/8, 75a/12, 76a/12,
76b/12, 76b/7, 77b/13, 77b/15,
77b/6, 77b/8, 78a/12, 78a/15,
78a/2, 78a/3, 78a/9, 79a/12,
79b/12, 79b/7, 80a/13, 80a/14,
80a/4, 80b/12, 82a/3, 82a/4,
82a/7, 82b/13, 82b/4, 82b/5,
82b/7, 83a/2, 83b/11, 84a/7,
84b/10, 84b/13, 84b/4, 84b/6,
84b/8, 85a/14, 85a/15, 85b/8,
86a/7, 86b/11, 86b/8, 87b/6,
88a/5, 89b/10, 89b/11, 89b/7,
89b/9, 90a/1, 90a/11, 90a/13,
90a/14, 90a/15, 90a/2, 90b/12,
90b/3, 90b/9, 92a/11, 93a/8,
94a/7, 94b/12, 94b/2, 94b/4,
94b/5, 95a/13, 95a/8, 95a/9,
95b/1, 95b/11, 95b/14, 95b/6,
96a/1, 96a/9, 96b/2, 98a/7,
98b/14, 98b/9, 99b/3
b.-i (28) 8b/15, 100b/8,
102a/10, 102a/11,
102a/13, 102a/14,
102a/15, 102b/1,
102b/2, 102b/3, 12b/9,
14b/10, 19b/2, 48b/9,
61a/5, 66a/10, 74b/13,

- 74b/14, 74b/15, 77a/1,
87b/5, 95a/15
- b.-in (5) 100a/4, 100a/5,
55b/12
- b.-inde (1) 15a/9
- b.-ine (3) 100b/4, 48b/9, 51b/1
- b.-ini (3) 32b/7, 41a/7, 77a/8
- b.-iniñ (2) 15a/8, 85b/1
- b.-iñüz (1) 11b/7
- b.-isi (9) 14b/9, 17b/6, 32b/1,
48a/15, 48a/6, 49b/15,
66b/11, 72a/8, 73a/14
- b.-isidir (1) 4b/5
- b.-isin (3) 4b/6, 29b/13, 87b/1
- b.-isiñ (1) 1b/4
- b.-isinde (2) 101a/12, 101a/13
- b.-isindedür (1) 41b/11
- b.-isini (1) 94a/7
- b.-isiniñ (1) 94a/8
- birer:** Hepsinden biraz, her biri. (3)
2a/1, 20b/3, 20b/4
- birinci:** Bir sayısının sıra sıfatı; önce
gelen kimse, şey. (4) 51b/14,
54a/5, 57b/12, 76b/3
- birkaç:** Az sayıda, az.(4) 40a/14,
41a/6, 45b/1
- birle:** İle. (13)100a/13, 100a/8, 23a/4,
38b/6, 43a/4, 92b/9, 93b/5,
95b/11, 95b/9, 96a/1, 96b/3,
97a/9, 97b/1
- bit-:** Yetişip büyümek, meydana
gelmek, çıkmak.
b.-en (1) 13b/13
b.-er (7) 105b/14, 14a/10,
- 14a/11, 14a/8, 14a/9,
94b/10
- b.-üp (1) 83a/14
- biti:** Mektup, yazılmış şey.(1) 15a/10
- krş. bitü**
- b.-si (1) 15a/8
- b.-yi (1) 15a/11
- bitir-:** Sona erdirme, tüketme,
tamamlama, sonuçlandırma.
krş. bitür-
- b.-ür (1) 13b/12
- bitiril-:** Bitirme işine konu olmak.
b.-işiyle (1) 109a/10
- bitü:** Mektup, yazılmış şey. **krş. biti**
- b.-gi (1) 77a/12
- bitür-:**Sona erdirme, tüketme,
tamamlama, sonuçlandırma. **krş. bitir-**
- b.-e (1) 6b/1
- b.-i vir-(1) 6a/15
- b.-ür (1) 21a/3
- bitürmek(g):** Sona erdirmek, tüketmek,
tamamlamak, sonuçlandırmak.
b.(g)-e (1) 6b/4
b.(g)-in (1) 9b/1
b.(g)-iñ (1) 9b/3
- biyābān:** Far. Geniş düzlük, çöl.(1)
57a/14 **bk. beyāban**
- biz:** Çokluk birinci kişiyi gösteren söz.
(10) 5a/13, 5b/1, 39b/14,
55b/8, 66a/4, 67a/10, 67a/12,
92b/9, 93b/11, 93b/13
b.-cileyin (1) 05b/14
b.-e (7) 5b/12, 106b/14,
106b/15, 41a/4, 63b/4,

- 91a/15, 92b/8
b.-i (2) 5a/15, 104a/2
b.-im (4) 5b/12, 5b/2, 5b/3,
25a/6
b.-üm (1) 106b/13
bizār: Far. Tedirgin, bezmiş, usanmış.
b.-im(1) 93a/12
boğazla-: Boğazından keserek
öldürme.(1) 41a/10
boğazlamak(ğ): Boğazından keserek
öldürmek.
b.(ğ)-a (1) 41a/7
bol: Çok, kıt karşıtı. (2) 31a/5, 43a/4
borç: Ödenmesi gereken para veya
başka bir şey. (3) 42b/11,
42b/8, 44b/4
b.(c)-ın (1) 42b/15
b. (c)-un (1) 72b/4
b. (c)-uñ (1) 43a/13
b.-ları (1) 44b/6
boşan-: Bol bol akma.
b.-ur (1) 24a/8
boy(u)n: Gövdenin başla omuz
arasında kalan bölgesi.
b.-ı (1) 17b/6
b.-ların (1) 5b/9
boz-: Bir şeyi işlevini yapamaz
duruma getirme.
b.-am (1) 11a/10
bölük(g): Parça, kısım. (4) 20a/6,
51b/9, 82b/13, 82b/7
b.(g)-in (3) 59a/14, 59b/5
b.(g)-inde (2) 27a/4, 59a/14
b.(g)-inden (1) 59b/5
böyle: Bunun gibi, buna benzer.(16)
2b/7, 4a/10, 5b/1, 5b/2,
100a/14, 107b/4, 107b/5,
14a/12, 28a/15, 36a/13, 38b/11,
49a/7, 58b/7, 69b/15, 77a/14,
90b/11
b.-ce (1) 39b/11
bu: 1.Yerde, zamanda veya söz
zincirinde en yakın olanı
gösteren bir söz. 2. zm. En
yakında bulunan bir varlığı
veya biraz önce anılan bir şeyi
işaret yolu ile belirtmek için
kullanılan bir söz.(271)
1a/13, 1a/2, 1a/3, 1b/1, 1b/2,
2a/7, 2b/7, 2b/9, 3b/4, 4a/4,
4b/4, 5b/5, 6a/10, 06a/6, 6b/4,
7a/1, 100a/12, 100a/14,
101a/14, 101a/15, 101a/4,
101a/5, 101b/11, 101b/12,
101b/3, 103a/15, 103a/2,
103a/3, 103a/7, 104a/8,
105a/14, 105a/15, 105a/8,
106a/6, 106b/10, 106b/13,
106b/4, 106b/8, 107a/1,
107b/8, 108a/2, 108a/3, 108a/4,
108a/6, 108a/8, 108b/3, 109a/3,
109a/5, 10a/12, 10a/14, 11a/11,
11b/3, 12a/6, 13b/2, 14b/12,
14b/6, 14b/8, 15a/11, 15a/12,
15a/3, 15b/15, 15b/4, 15b/7,
16b/12, 18a/15, 18a/8, 18a/9,

19a/11, 19b/1, 19b/10, 19b/12,
20a/13, 20a/3, 20a/4, 20b/10,
20b/11, 20b/12, 20b/13,
20b/15, 20b/8, 21a/1, 22b/11,
23a/12, 23a/13, 23a/2, 23a/5,
23a/7, 23b/15, 24a/11, 24a/7,
25a/10, 26a/3, 27a/1, 27b/11,
28a/13, 29b/9, 30b/6, 31a/11,
31b/14, 32a/15, 32b/10,
32b/15, 32b/5, 33a/15, 33b/11,
33b/3, 33b/6, 34a/5, 34a/7,
35a/14, 35a/8, 36a/5, 36b/12,
36b/8, 37a/11, 38a/5, 38b/13,
39a/13, 39a/15, 39a/2, 40a/12,
40a/14, 41a/1, 41a/10, 41a/12,
41a/2, 41b/12, 41b/6, 42b/11,
43a/15, 43b/15, 43b/5, 44a/11,
44b/13, 44b/5, 45a/13, 46b/14,
47a/11, 47a/14, 47a/3, 47a/8,
47b/4, 48a/15, 48a/6, 48a/8,
52a/8, 52b/15, 53a/1, 54b/2,
55a/11, 55a/9, 55b/6, 55b/8,
56a/2, 56b/6, 58a/13, 58b/11,
58b/15, 58b/4, 58b/6, 59b/10,
62a/3, 63a/14, 63b/3, 63b/4,
63b/5, 64a/14, 64b/14, 64b/2,
65a/2, 65b/8, 66a/11, 66b/2,
67a/1, 67a/11, 67a/14, 67b/12,
67b/4, 69a/10, 69a/2, 69a/7,
69b/6, 70a/3, 70b/5, 71a/11,
71a/15, 71b/12, 72a/3, 72a/8,
72b/11, 72b/4, 72b/6, 73a/13,
73a/3, 73b/3, 73b/7, 74a/15,

74b/4, 75a/14, 75a/3, 76a/1,
76a/14, 77a/15, 77a/8, 77a/9,
77b/11, 79a/7, 80a/8, 80b/10,
80b/11, 80b/13, 80b/14,
80b/15, 80b/6, 81a/12, 81b/10,
81b/4, 81b/7, 82a/15, 82a/7,
82b/14, 83a/11, 83a/3, 83b/6,
84a/4, 84a/9, 85a/2, 85b/1,
85b/3, 86b/10, 86b/13, 87a/15,
87b/9, 88a/3, 88b/14, 89b/15,
89b/4, 90a/10, 90a/9, 90b/13,
90b/2, 90b/6, 91a/9, 91b/13,
91b/3, 91b/7, 91b/9, 93a/3,
93b/11, 93b/13, 93b/14,
94a/12, 94b/12, 97a/1, 97a/10,
97b/6, 98b/9, 99b/10, 99b/3,
99b/6

b.-dur(36) 108a/13, 108b/7,
31a/5, 32b/1, 36b/2,
39b/1, 41b/13, 43a/5,
47a/5, 61b/9, 65a/7,
73a/11, 73a/15, 73a/4,
75a/8, 105b/1, 106a/8,
106b/13, 108a/15,
108b/15, 11b/3, 11b/9,
12b/9, 21a/2, 37b/1,
41a/14, 45b/7, 64b/11,
72a/2, 76b/11, 80a/2,
82a/5, 83b/7, 89a/4,
91a/8, 99a/5

b.-na (1) 37a/1

b.-ña (10) 101a/3, 108a/12,
10a/15, 20a/4, 65b/10,

66a/11, 68b/9, 69b/6,
83a/2, 87a/9
b.-nca (1) 66a/14
b.-nda (6) 2a/9, 3b/2, 6b/10,
41b/13, 42b/1, 89b/13
b.-ndan (12) 1a/12, 4b/12,
4b/15, 100a/14, 107b/3,
109b/6, 20b/14, 23b/12,
58b/7, 68a/7, 86b/11,
90a/10
b.-nı (23) 5a/1, 100a/15,
101b/14, 102a/2,
104b/13, 109b/5,
18b/12, 28a/15, 30a/8,
32a/4, 32b/2, 33a/6,
35a/10, 41b/5, 42b/7,
58a/5, 66b/3, 66b/7,
72b/9, 87a/2, 90a/9,
90b/2, 91a/5
b.-nlar (5) 100a/6, 104a/1,
20a/9, 40a/14, 67b/14
b.-nlara (4) 12b/13, 82b/9,
91a/7, 92b/8
b.-nlardan (1) 52a/5
b.-nlardır (2) 24a/3, 42b/2
b.-nları(8) 3a/2, 40b/15, 40b/2,
40b/3, 40b/4, 40b/8,
45b/12, 45b/2
b.-nlarıñ (10) 1a/11, 2a/1, 3b/2,
12b/11, 12b/15, 25a/1,
41b/10, 47a/15, 82b/8,
90b/12
b.-nlarıñla (1) 92b/9

b.-nuñ (14) 2b/1, 3a/12, 5b/15,
6a/5, 12a/3, 14b/13,
20a/3, 52a/9, 67a/11,
67a/13, 77b/11, 80b/15,
87b/8, 93b/14
b.-nuñ-ıçün (1) 4a/15
b.-nuñla (7) 4b/11, 103a/2,
107b/10, 10b/1, 38b/5,
45a/9, 67a/2

bugün: İçinde bulunulan gün.(1)
84b/13

bul-: Arayarak veya aramadan bir
şeyle, bir kimse ile karşılaşma.
b.-a (6) 100a/13, 23a/9, 24b/4,
31b/5, 47a/4, 47a/5
b.-amadı (1) 67a/14
b.-amaz (1) 90a/7
b.-amazlar (1) 51b/10
b.-aydılar (1) 94b/14
b.-dı (5) 66b/11, 66b/12,
83a/15, 91a/1, 96b/7
b.-dılar (2) 25a/5, 96b/5
b.-dım (1) 41b/12
b.-dıyısa (1) 24a/13
b.-dum (1) 42b/2
b.-duñ (2) 40b/4, 40b/8
b.-ına (3) 10b/5, 15a/10,
15a/11
b.-madılar (1) 96b/8
b.-madıyısa (1) 24a/13
b.-masa (1) 24a/10
b.-maz (1) 62a/1
b.-mazsa (1) 90b/5

b.-muş (1) 90b/14	101b/7,102a/9,
bulmak(ğ): Arayarak veya aramadan	103b/10,103b/14,
bir şeyle, bir kimse ile	104a/11, 104b/1,
karşılaşmak.	104b/12, 105b/6,
b.(ğ)-a (1) 34a/9	11a/15, 12a/15, 17b/10,
bulut(d): Biçimleri, yükseklikleri ve	19a/13, 22a/14, 25b/11,
yol açtıkları hava olaylarıyla	27b/7, 28b/6, 30a/10,
birbirinden ayrılan yığın(1)	30b/2, 31b/11, 37a/9,
13b/2	38b/7, 39a/4, 40a/8,
b.-dan (1) 14a/5	43a/11, 45a/7, 47b/7,
b.(d)-ından (1) 14a/3	50a/14, 53a/2, 54b/3,
bulun-: Bulma işine konu olma.	59b/1, 59b/3, 59b/7,
b.-dım (1) 28a/15	59b/9, 60a/14, 61a/3,
b.-maya (1) 15a/9	62a/14, 62b/4, 63b/1,
b.-maz (1) 15b/4	64b/8, 65a/15, 68b/1,
buluş-: Bir araya gelme, karşılaşma.	68b/14, 71a/2, 71a/8,
b.-asın (1) 65b/13	71b/3, 71b/8, 73a/1,
burāk: Ar.Hz. Muhammed'in Miraç	74b/12, 74b/6, 79b/3,
Gecesi'ndeki biniti. (1) 94a/9	85a/6, 86a/13, 88b/5,
būs: Far. Öpme, öpücük. (1) 56a/13	98b/2, 99a/4
būstān: Far.Sebze bahçesi.(1) 17a/8	b.-dı (3) 102b/4, 14a/14, 14b/3
b.-lar (2) 02b/6, 26a/4	b.-dılar(4) 51b/8, 56b/5, 65a/2,
buyruk: Emir, ferman. (1) 5a/13	84a/11
buyur-: Kesin olarak söylemek,	b.-dılar (20) 101a/10, 29b/8,
emretme.(1) 65a/2	34b/1, 34b/3, 35b/4,
b.-a (7) 4a/15, 4b/1, 50b/3,	37a/10, 51a/12, 51b/11,
52a/12, 56a/3, 56a/5,	58a/4, 58a/7, 58b/13,
56a/9	58b/4, 58b/9, 60a/5,
b.-dı (11) 13b/1, 21b/5, 31a/12,	63b/5, 65b/3, 65b/7,
51a/10, 59b/4, 73a/4,	68b/6, 79b/11, 81a/14
81a/13, 85a/13, 85a/14,	b.-du (1) 19a/8
93a/2, 98b/14	b.-ır (6) 27a/12, 30b/10,
b.-dı (62) 101a/14, 101b/11,	48a/13, 60a/9, 62a/4,
101b/13, 101b/3,	

76b/11
b.-ırlar (1) 36b/11
b.-ırsın(1) 18b/1
b.-madı (1) 65a/11
b.-miş (12) 50b/9, 51a/1 52a/2,
53b/12, 53b/5, 54a/11,
54a/15, 54a/7, 63a/14,
82a/6, 98b/6, 99a/9
b.-mişdir (20) 1a/7, 1a/8, 1a/9,
6b/9, 100a/2, 107b/4,
13a/10, 23a/11, 49a/14,
70a/2, 71a/13, 71b/11,
74b/8, 95a/8, 10b/6,
12a/14, 38a/11, 38a/6,
73b/5
b.-mişdur (1) 38b/2
b.-mişlar (20) 22b/7, 44b/13,
102b/6, 24b/15, 30b/12,
34b/14, 49b/13, 52b/10,
52b/4, 53a/11, 54a/2,
54b/10, 55a/3, 56b/14,
57b/14, 59b/14, 60b/4,
61a/10, 69b/4
b.-mişlardır (2) 6b/2, 22a/2
b.-mişlardur (1) 37b/14
b.-muşdır (1) 9a/1
b.-muşlar (2) 73a/7, 83b/11
b.-muşsuz (1) 65b/2
b.-up (1) 108a/3
b.-ur (16) 106b/5, 11a/1, 11a/8,
20b/10, 21a/7, 12a/7,
16a/13, 19b/5, 48a/5,
48b/2, 49a/1, 61b/9,

95a/3, 33b/10, 33b/11,
49b/9
b.-ursuz (1) 41a/8
buyuru(ı)l-: Emir alma, emredilme.
b.-a (1) 47a/3
b.-mişdur (1) b. 43b/9
bühtân: Ar.Kara çalma, iftira.(3)
12b/14, 67b/5, 67b/15
b.-ı (1) 68a/4
bünyād: Far. Asıl, esas, temel; yapı.
(1) 20a/7
b.-ı (5) 19b/14, 98b/2, 98b/3,
98b/4
büyük: Boyutları, benzerlerinden daha
fazla olan küçük karşıtı (1)
71a/9
büyüklik(g): Büyük olma durumu,
ululuk.
b.(g)-i (2) 20a/13, 78b/8

C

cā'iz: Ar. Yapılıp işlenmesine izin
verilen. (2) 13a/2, 59b/7
cāmi': Ar.Müslümanların namaz
kılmak için toplandıkları yer.
c.-ye (1) 89b/11
cān: Far.İnsan ve hayvanlarda
yaşamayı sağlayan ve ölümle
vücuttan ayrılan madde dışı
varlık; yaşama, hayat; güç,

- dirilik.(8) 5a/11, 13b/14,
14a/11, 66a/11, 66a/14, 66b/1,
66b/6, 66b/8
c-ı dil (1)13a/6
c.-ım (3) 79a/11, 92a/15,
95b/13
c.-ıma (1) 68b/5
c.-ımız (1) 79a/8
c.-ın (2) 103a/15, 106a/4
c.-ın al-(1) 106a/4
c.-ımı (1) 96a/4
c.-ları (1) 5a/8
- cānavar:** Far. Canlı.
c.-a (1) 86b/6
- cānib:** Ar.Yan, taraf.
c.-i kudsi: (2) 55b/10, 65a/12
c.-inde (1) 60a/10
c.-ine (1) 32b/3
c.-ine (1) 55b/4
- cebbār:** Ar.Kudret sahibi Tanrı.(1)
106a/13
c.-dan (1) 95a/2
- cep(b):** Ar.Genellikle bir şey
koymaya yarayan, giysinin
belli bir yeri açılarak içine
yerleştirilen parça.
c.(b)-ine (1) 56a/1
- cefā:** Ar.Zulüm. (3) 64b/11, 70a/8,
74b/12
- cehālet:** Ar.Bilgisizlik.
c.-den (1) 7a/10
- cehd:** Ar.Çaba, çabalama. (1) 6b/5
- cehennem:** Ar.Dünyada günah
işleyenlerin öldükten sonra
ceza görecekleri yer, tamu.
(13) 2b/13, 100b/10, 100b/8,
14b/15, 23a/13, 50a/4, 50a/11,
55a/4, 61b/13, 62a/5, 72a/1,
83b/12, 98b/12
c.-de (2) 11a/4, 77b/6
c.-den (14) 100b/12, 100b/13,
100b/15, 26a/7, 34a/8,
50b/11, 64a/2, 68a/11,
77a/1, 77a/10, 77b/12,
77b/2, 78a/1,48a/15
c.-e (6) 4a/4, 55a/4, 55a/6,
56b/1, 62a/1, 62a/9
c.-iñ (3) 101b/4, 55b/1, 99a/1
- cehennemī:** Ar.Cehennemle ilgili.
c.-ler (1) 56b/1
- cehl:** Ar. Bilmezlik.
c.-e: (1) 107b/13
- celāl:** Ar.Büyüklik, ululuk, öfke,
kızgınlık.
c.-i (1) 104a/4
c.-im (1) 79a/2
- celīl(e):** Ar. Çok büyük, ulu.
c.-e (1) 2b/10
c.-eyi (1) 6a/6
c.-i laṭīfe (1) 2a/7
- cem' :** Ar. Toplama, bir araya getirme;
çokluk.(8) 1b/13, 2a/13, 2a/7,
20a/6, 36a/15, 47a/12, 52a/2,
55a/14
- cemā' at:** Ar.Bir imama uyup namaz
kılan kişiler, insan kalabalığı,

- topluluk. (4) 20a/9, 25a/4,
52a/2, 84a/7
c.-e (1) 82b/7
c.-i (1) 82b/13
c.-inden (1) 66b/11
c.-iñe (1) 104b/12
- cemāl:** Ar. Yüz güzelliği. (1) 51a/2
c.-i (1) 63a/15
c.-in (1) 56a/7
- cemī^c:** Ar. Bütün, hep. (34) 3a/15,
4b/11, 5a/3, 5a/6, 102b/9,
105a/6, 108a/10, 10a/10,
10a/11, 10b/311b/10, 11b/12,
12a/11, 27a/14, 27a/15, 29b/12,
31a/5, 35a/12, 36a/14, 36a/2,
36b/10, 36b/2, 38a/8, 39b/13,
39b/15, 45b/7, 54a/12, 69a/3,
71a/6, 72a/4, 73b/5, 89b/5,
92b/14, 98b/3
c.-i (4) 3a/14, 23b/9, 35b/14,
86b/1
c.-si (1) 17a/7
- cemī^c an:** Ar. Hep, bütün. (1) 30a/2
- cemīl:** Ar. Güzel (erkek), tüm
güzellikleri kendisinde
toplayan (Tanrı).
c.-e (2) 2b/10, 2b/14
- cenābet:** Ar. Cünüp, *mecc.* pis, kötü,
hoşlanılmayan.
c.-den (1) 7b/13
- cenāb-ibārī:** Ar. Büyük yaratıcı. (2)
101a/14, 85a/4
- cenāb-ı kuds-i ilāhī:** Ar. Büyük kutsal
- Tanrı. (1) 48a/11
- cenk:** Far. Kahramanca mücadele,
çarpışma, savaş. (1) 95b/1
- cennāt:** Ar. Cennetler, uçmaklar.
c.-a (1) 32b/2
c.-i ‘āliyāt (1) 3b/6 ‘ulu
cennetler.’
- cennet:** Ar. İyilik yapanların,
günahsızların, öldükten sonra
sonsuz bir mutluluğa
kavuşacakları yer, uçmak,
behişt. (19) 100b/8, 103b/7,
104b/1, 14b/15, 23a/9, 26a/2,
37a/9, 38a/14, 39a/2, 39a/3,
45a/12, 50a/1, 56a/3, 62a/5,
77a/11, 77a/2, 77b/2, 83b/11
c.-de (5) 101b/8, 102a/6,
102b/6, 20a/11, 86a/4
c.-den (3) 107b/6, 107b/8,
32a/15
c.-e (28) 2b/4, 9a/9, 105b/7,
106a/4, 12a/11, 16a/1,
16b/15, 27a/5, 34a/8,
48a/7, 51b/2, 51b/9,
52a/4, 53a/5, 53b/10,
56a/3, 59a/10, 61b/2,
62b/9, 77a/7, 64a/3,
71a/8, 75a/7, 77a/5,
77b/4, 78a/1, 80a/1,
86a/7
c.-i (1) 51b/10
c.-iñ (2) 25b/14, 98b/10
c.-ince (1) 26a/3

c.-te (1) 105a/7
cer': Ar. Suyu yudum yudum içme.
(1) 40a/7
ceset(d): Ar.Ölü beden, naaş.
c.(d)-i (1) 72a/1
cevāb: Ar.Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya verilen karşılık, yanıt. (10) 7a/5, 103a/2, 109b/1, 11a/11, 17a/11, 39b/10, 41b/11, 67b/9, 81a/13, 90b/6
c.-ı (1) 87a/10
c.-ın (2) 60a/4, 87a/10
c.-ına (1) 87a/12
c.-ından (1) 63b/9
cezā: Ar. Üzüntü, sıkıntı, acı verici işlem veya yaptırım. (1) 6b/11
c.-sı (2) 9a/3, 21b/1
cidāl: Ar.Savaşma, cenk.(1) 95b/2
cihān: Far.Evren.(2) 1b/1, 14b/2
c.-da (1) 74b/11
cihet: Ar. Yön, yan, taraf.
c.-den (1) 23b/15
c.-inden (1) 88b/7
cilā: Ar.Parlaklık.
c.-dan (1) 21a/9
cilālan-: Ar.+T.Cilalanma işine konu olma.
c.-ur (1) 21a/9
cin(n): Ar. Dini inanışlara göre duyu organlarıyla algılamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip varlık. (1)

57a/12
c.-iñ (1) 99b/11
cum'a: Ar.Perşembe ile cumartesi arasındaki gün. (21) 32a/10, 43b/12, 53a/12, 53b/5, 53b/7, 53b/9, 53b/13, 54a/3,54a/7, 59a/3, 70b/10, 70b/11, 74b/8, 75a/11, 75b/5, 75b/7, 76a/14, 76a/7, 76b/6, 81b/13, 81b/15
c.-da (1) 76a/1
cühūd: Ar. Yahudi. (1) 67a/7
cümle: Ar. Bütün, hep.(23) 2a/10, 6a/10, 101b/6, 11a/7, 26a/14, 28a/15, 29b/12, 30a/1, 35b/14, 36a/2, 37b/2, 49b/10, 53b/14, 58b/14, 59a/6, 59b/8, 63b/11, 63b/9, 82b/6, 84a/14, 87a/15, 96b/5, 98a/13
c.-mize (1) 3a/1
c.-si (5) 2a/12, 3b/2, 103b/6, 105a/15
c.-sin (5) 3a/6, 47a/15, 65b/9, 90b/8, 91b/3
c.-sinden (1) 14b/12
c.-sindendir (1) 38a/10
c.-sini (1) 98a/12
c.-siniñ (2) 35a/4, 87a/9
c.-yi (1) 29b/15
cümleten: Ar. Hep birden. (1) 82b/15
cünün: Ar. Delilik.(1) 38a/10
cürm: Ar. Suç.
c.-ü hāke(1) 85a/3 'günah toprağı'

cüzām: Ar. Cüzzam, miskin hastalığı.
(1) 38a/10
c.-dan (19) 32a/4

Ç

çağır-: Birinin gelmesini yüksek sesle söyleme, seslenme.

ç.-a (1) 18b/9
ç.-dur (1) 55b/1

çağ(1)rış-: Birbirini çağırarak, yaygara etmek.

ç.-alar (1) 17a/7

çalab: Tanrı, Allah.

ç.-um (1) 108a/15

çam-: Dalma, batma.

ç.-ar (1) 94b/11

çanak: Yayvan, çukurca kap. (1)
24a/11

çāre: Far.Çıkar yol, çözüm yolu.(5)
12b/11, 35b/4, 66b/3, 68b/5,
68b/9

çayan: Akrep, yılan, çıyan, kırkayak vb. zehirli hayvan. **krş. çıyan**
ç.-lar (1) 17a/6

çay: Dereden büyük ırmaktan küçük akarsu.

ç.-lar (1) 13b/15

çek-: Çekme işi.

ç.-eler (1) 71b/1
ç.-erem (1) 66a/15

ç.-me (1) 17a/15
ç.-meye (2) 66b/6, 70b/7
ç.-meyem (1) 66b/1
ç.-meyüp (2) 2a/14, 3b/4

çekme: Çekme.

ç.-niñ (1) 9b/6

çekmek: Çekmek. (1) 8b/10

çeşni: Far.Yiyeceğin ve içeceğin tadı, tadımlık, özellik, farklılık. (1)
34a/2

cevāb: Ar.Bir soruya, bir isteğe, bir söz veya yazıya verilen karşılık, yanıt (1) 47a/3

çevir-: Bir şeyin yönünü değiştirmek.

(1) 82b/6
ç.-di (1) 31a/10

çık-: İçeriden dışarıya varmak, gitmek; ayrılmak; bir şeyinyukarisına doğru yürümek.

ç.-a (3) 18b/7, 52a/11, 52a/9
ç.-a geldi (1) 90b/2
ç.-amadı (1) 69b/3
ç.-ar (3) 104b/6, 105b/11,
26a/13

ç.-arlar (1) 89b/13

ç.-arsa (1) 20b/8

ç.-dı (3) 69b/3, 90b/2, 91a/15

ç.-dim (1) 40b/13

ç.-diñuz (1) 17a/5

ç.-duğı (1) 19b/13

ç.-duğda (1) 57b/2

ç.-maya (3) 102b/6, 105a/7,

75b/6
ç.-maz (1) 38b/1
ç.-miş (1) 89b/14
çıkar-: Birinin veya bir şeyin
çıkmasını sağlama, çıkmasına
sebepe olma.
ç.-a (1) 56a/1
ç.-dı (2) 101a/1, 67a/15
ç.-dılar (1) 67b/6
ç.-dukdan (1) 5b/14
ç.-up (2) 40b/10, 87b/2
çıkarmak(ğ): Çıkmasını sağlama,
çıkmasına sebepe olma.
ç.(ğ)-a (1) 40a/7
çınla-: Çın diye ses çıkarmak.
ç.-sa (1) 69b/11
çıyan: Akrep, yılan, çıyan, kırkayak
vb. zehirli hayvan (3) 91a/2,
91b/2, 91b/6 **krş. çayan**
ç.-lar (1) 17b/15
çiçek(g): Bitkinin güzel kokulu, renkli
bölümü; çiçek açan kır veya
bahçe bitkisi.
ç.(g)-i (1) 94b/10
ç.-ler (1) 70a/10
ç.-leri (1) 94b/10
çirāğ: Far.Reçineli ağaçların çabuk
yanmaya elverişli bölümü. (1)
17b/9 **bk.çirāk**
çirāk: Far. Reçineli ağaçların çabuk
yanmaya elverişli bölümü.(2)
17b/13, 17b/4 **bk. çirāğ**
çirkin: Far.Göze veya kulağa hoş

gelmeyen.(1) 6b/15
çoban: Far. Koyun ve keçi sürülerini
otlatan kimse. (1) 40b/6
çok(ğ): Büyük ve aşırı olan; az karşıtı.
(50) 2b/11, 4a/6, 7b/5, 8a/9,
100b/14, 104b/14, 108a/5,
13a/4, 20a/10, 103a/3, 14b/2,
40a/2, 61b/11, 69a/7, 20b/14,
21a/2, 23a/3, 31b/3, 34a/4,
34a/5, 38a/12, 39a/2, 40a/10,
40a/12, 42b/7, 44a/7, 44b/14,
47a/14, 52a/4, 59a/12, 66b/5,
68b/6, 74b/7, 80b/9, 83b/1,
83b/9, 86b/5, 90a/12, 90a/5,
91b/15, 93a/14, 95a/4
ç.-ça (1) 68b/9
ç.-dan (1) 6a/1
ç.-dır (1) 105a/14
ç.-dur (20) 9a/11, 9a/12, 9b/1,
9b/12, 9b/13, 9b/14,
9b/2, 9b/5, 9b/8, 9b/9,
101a/4, 10a/2, 10a/3,
10a/4, 10a/6, 10a/8,
14b/13, 65b/9, 76a/2
ç. (ğ)-ı (1) 87b/4
çoklık(ğ): Çoğul, ekseriyet. **krş.**
çokluk
ç.(ğ)-ından (1) 71b/1
çokluk(ğ): Çoğul, ekseriyet. **krş.**
çoklık
ç.-u (1) 88b/7
çü: Far. İçin. (1) 2a/12 **bk.çün**
çün: Far. İçin. (25) 104b/12, 18b/12,

32a/4, 36b/6, 42b/6, 64b/14,
68b/15, 70a/15, 70a/2, 70b/1,
70b/13, 99b/3, 68a/8, 100b/13,
14a/12, 55a/4, 80b/4, 90b/8,
92b/13 57b/10, 65b/5, 80b/10,
80b/13, 81a/1, 86a/1

bk.çü

D

dağıt(d)-: Uzaklaştırma, ayırma.

d.(d)-ır (1) 21a/5

dağı: Dahi, de; başka diğer, henüz,
hala, bundan sonra, yine, yine
de.(173) 1a/7, 1b/10, 1b/15,
1b/7, 2b/10, 2b/15, 3a/13,
3a/14, 3a/7, 59a/13, 3b/11,
3b/7, 4a/8, 4b/10, 4b/11, 4b/4,
4b/6, 5a/13, 5b/14, 5b/9, 6b/1,
6b/8, 7a/1, 7b/14, 7b/3, 8b/15,
100a/8, 101b/13, 102a/10,
102a/11, 102a/12, 102a/13,
102b/1, 102b/10, 102b/3,
102b/4, 105b/11, 105b/14,
105b/7, 105b/9, 106a/10,
106a/3, 107a/1, 108a/6,
108b/12, 108b/13, 108b/3,
108b/6, 109a/2, 109a/4,
10b/11, 10b/15, 10b/2, 10b/9,
11a/14, 11b/3, 11b/4, 12b/9,
13a/13, 13b/14, 13b/15,

14b/10, 14b/6, 16a/15, 19b/11,
20a/8, 20a/9, 21a/11, 22a/2,
22b/5, 23a/4, 23a/9, 23b/12,
30a/3, 30b/4, 32b/1, 35b/2,
37a/1, 39a/12, 39b/10, 41a/5,
41b/11, 42b/12, 42b/8, 43a/5,
43b/8, 45a/14, 45b/1, 46b/7,
51a/10, 51b/2, 51b/4, 51b/5,
53a/14, 54a/5, 54b/2, 56b/1,
60b/1, 61a/3, 61b/15, 61b/7,
62a/9, 63a/9, 64a/14, 65b/15,
66a/1, 66a/4, 66a/8, 66b/13,
68a/11, 68a/5, 68a/6, 68b/7,
68b/9, 72a/7, 73b/6, 74b/15,
75a/1, 76a/2, 77a/11, 77a/14,
77a/2, 77a/5, 77b/4, 78a/2,
78a/7, 78b/11, 78b/4, 79a/5,
80b/12, 80b/15, 80b/4, 81b/14,
82b/7, 83a/11, 83a/3, 83b/11,
83b/5, 84a/4, 85a/13, 87a/7,
88a/11, 89b/11, 89b/15, 90b/8,
91a/13, 91b/13, 91b/4, 92a/5,
92b/9, 93a/11, 93a/13, 93a/3,
93a/9, 93b/13, 93b/2, 95a/9,
95b/14, 95b/7, 96a/10, 96a/12,
96a/13, 96b/7, 97b/5, 98b/13,
98b/8, 99b/13, 99b/9

dâhil: Ar.İç, içeri, içinde.(3) 17a/1,
34b/15, 35a/5

d.-dir (2) 3b/2, 70a/11

dâ'im: Ar.Sürekli, sonsuz.(14) 7b/12,
7b/5, 7b/8, 100a/8, 109b/5,
17a/14, 20b/13, 21a/2, 34a/7,

67a/11, 81b/11, 8a/13, 11b/4, 12a/1 bk.dā'imā	88a/14, 97b/6, 98b/11, 98b/5, 104a/4
dā'imā: Ar.Sürekli, sonsuz.(6) 106a/6, 107b/10, 26a/3, 27b/11, 50b/6, 72a/13 bk.dā'im	d.-dikçe (1) 26a/1 d.-dim (6) 51a/15, 77b/11, 85b/5, 86b/11, 101b/10, 101b/6
dağq: Ar. Çalma, vurma. (1) 69b/1 d.-1 bāb it- (1)69b/1 ' <i>kapıyı</i> <i>çalmak</i> '	d.-meyince (1) 14b/8 d.-r (9) 100a/6, 104a/8, 105b/12, 16a/11, 17b/5, 17b/7, 41b/5, 56a/14, 84a/10
dāl: Ar. Arap alfabesinin onuncu harfi. (2) 62b/6, 79b/13	d.-se (1) 81b/9 d.-ye (28) 108b/11, 109b/1, 109b/2, 28b/8, 47a/8, 52a/8, 55a/11, 55a/12, 55b/12, 55b/2, 55b/7, 55b/9, 55b/11, 56a/6, 56b/12, 66a/3, 69b/13, 70b/1, 70b/2, 70b/4, 72a/10, 73a/13, 73a/5, 73b/3, 77a/14, 78b/15, 79a/4
dāne: Far.Herhangi bir sayıda olan şey, adet; bazı bitkilerin tohumu.(3) 40b/2, 74a/15, 87a/4 d.-sin (1) 90b/9	d.-yeler (4) 5b/11, 63b/12, 63b/9, 93b/14 d.-yeni (1) 19b/11 d.-yeyim (1) 86b/11 d.-yü (6) 101a/9, 73a/4, 73b/5, 80a/12, 82b/9, 85b/13 d.-yüp (4) 108b/6, 46b/7, 67b/7, 77b/3
da' vā: Ar.Korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurma; sav; sorun (1) 90b/5	def: Ar.Savma.(8) 9a/1, 38a/5, 38b/12, 38b/6, 42a/15, 45a/11, 68a/4, 69b/14
de-: Söyleme, söz söyleme; ad verme; düşünme; sayma;bir işe kalkışma. krş. di- d.-di (38) 100b/11, 40b/10, 40b/7, 40b/9, 62a/13, 66b/15, 66b/2, 66b/7, 68a/4, 68b/10, 68b/5, 68b/7, 68b/9, 69a/2, 71b/5, 72b/15, 72b/2, 77b/10, 78a/2, 81a/1, 81a/11, 82b/7, 83a/10, 85a/4, 85a/9, 85b/15, 86b/10, 86b/12, 86b/14, 87a/2, 87a/7, 87b/6,	

- def a:** Ar.Kez, kere.(2) 24a/14,
86a/12
- defin:** Ar.Ölüyü gömme.(1) 103b/4
- defter:** Ar.Yazı yazmak için bir araya
tutturulmuş kâğıt yaprakları.
d.-ine (6) 4b/10, 34a/1, 48b/11,
58a/9, 89b/6, 98b/1
d.-leri (1) 5b/13
- deg-:** Zaman bulamama, imkanı
olmama.
eli d.-mez (1) 12a/2
- degil:** Yüklemin olumsuz çekimini
sağlayan kelime, olumsuzluk
edatı.(6) 39b/2, 40b/14,
55a/11, 70b/7, 86a/10, 21b/1
d.-mi (1) 41b/4
d.-midür (1) 97a/3
d.-misin (1) 49a/8
d.-dir (9) 1b/2, 13a/2, 19b/15,
44b/14, 47a/15, 57a/7,
64b/2, 65b/9, 90a/8
d.-dür (2) 6a/5, 37b/2
d.-em (1) 35b/6
- degin:** Dek.(9) 18b/12, 18b/8, 18b/9,
26b/5, 31a/6, 77a/3, 79a/3,
79a/5, 98b/12
d.-dir (1) 78b/9
- degi(ü)r-:** Eriştirmek, yetiştirmek,
ulaştırmak, duyurmak,
bildirmek; dokundurmak,
değdirmek.(2) 72b/3, 92a/4
d.-di (1) 83a/12
d.-dim (1) 72b/14
d.-gil (1) 96a/8
- degme:** Her, her bir, herhangi bir;
beğenilmiş, seçilmiş.(2) 31a/5,
94a/6
- dek:**Kadar, değin.(7) 105b/13, 50b/5,
53b/3, 57b/4, 61a/12, 78b/12,
87a/15
- delâlet:** Ar.Kılavuzluk, aracılık;
(*mec.*) iz, işaret. (5) 62b/7,
64a/11, 64a/12, 64a/5, 64a/9
- demür:** Demir.(1) 16a/5
- deñiz:**Tuzlu su kütlesi.(5) 30b/4,
94b/12, 94b/4, 94b/8
d.-ine (1) 94b/11
d.-ler (1) 58b/13
- deñlü:**Kadar.(22) 2b/7, 3a/12, 3a/4,
3b/4, 15b/2,101a/1, 101a/5,
106a/6, 28b/9, 30b/4, 33b/6,
47a/11, 54a/5, 57a/14, 58a/1,
59a/7, 62a/3, 74b/5, 87b/9,
91b/13, 91b/9, 97a/1, 97a/10
- depret(d)-:** Kımıldatmak, sarsmak,
harekete getirmek.
d.(d)-irem (1) 32b/14
d.(d)-ürdi (1) 33a/12
d.(d)-ürsün (1) 33a/13
- derd:** Far.Üzüntü, hastalık; ağrı;
sorun, kaygı.
d.-ine (1) 37b/13
- derdimend:** Far. Tasalı, kaygılı, dertli.
d.-em (1) 65b/1
- derecât:** Ar. Basamak, rütbe, miktar.
(1) 25a/5

- d.-ı ‘āliyye (1) 13a/9, 60b/6
‘*yüksek rütbe*’
- derece:** Ar. Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe. (1) 14b/5
d.-dir (2) 105b/8, 105b/9
d.-si (1) 100a/1
d.-sin (3) 47b/11, 49a/7, 54a/10
d.-sine (2) 25a/8, 25a/9
d.-sini (1) 36b/5
d.-ye (2) 12a/6, 25a/10
- dergāh:** Far. Tekke.
d.-a (1) 5b/8
- derhāl:** Far.+Ar. Çabucak. (1) 99b/5
- dermān:** Far. Güç, takat, mecal;
ilaç; (*mec.*) çıkar yol, çare. (4) 108a/3, 24a/10, 55b/1, 66b/1
- dervīş:** Far. Bir tarikata girmiş, onun yasa ve törelerine bağlı kimse, alperen.
d.-e (3) 9a/11, 9a/13, 25a/5
- dervīşlik:** Far.+T. Derviş olma durumu.
d.-den (2) 44a/5, 44a/7
- deryā:** Far. Deniz, (*mec.*) bir şeyin bol olduğu yer. (4) 28b/9, 54a/4, 57a/1, 57b/2
d.-da (1) 84a/7
d.-dan (1) 26a/13
d.-lar (1) 58b/14
d.-ya (1) 26a/12
- destūr:** Far. İzin, müsaade. (5) 17a/10, 17a/13, 95b/8, 96a/12, 96a/9
- devā:** Ar. İlaç, çare. (2) 37b/13, 83b/5
- devām:** Ar. Sürme, sürüp gitme, kesilmeme, bitmeme.
d.-ı (1) 64a/12
- deve:** Deve. (7) 17b/6, 40b/2, 41a/6, 67a/1, 67a/11, 67a/5, 67b/13
d.-dür (1) 66b/15
d.-si (1) 66b/10
d.-sini (1) 66b/12
d.-siyem (1) 67b/14
d.-ye (2) 67b/12, 67b/9
d.-yi (2) 66b/15, 67b/1
- dev(i)ril-:** Devirme işi yapılmak.
d.-di (1) 90a/14
- devlet:** Ar. Devlet, (*mec.*) büyüklük, mevki; (*mec.*) mutluluk; talih. (2) 45b/5, 80b/4
d.-e (4) 2b/5, 2b/9, 6b/6, 43a/2
d.-i (1) 99b/15
d.-i ebediyyeye (1) 1b/12
‘*sonsuz mutluluk*’
d.-ini (1) 83b/2
- devletlü:** Ar.+T. Mutluluk ve refah içinde olan (kimse). (1) 37a/13
- devrān:** Ar. Dünya, kader, talih. (1) 5b/13
- deyn:** Ar. Borç
d.-i (1) 72a/12
- di-:** Söyleme, söz söyleme. (1) 86b/12, 36b/1, 48a/14, 61b/12 **krş. de-**
d.-di (87) 7a/14, 7a/6, 7a/7, 7b/1, 7b/13, 7b/15,

7b/3, 7b/4, 7b/6, 7b/8,
 8a/11, 8a/12, 8a/15,
 8a/4, 8a/6, 8a/8, 8b/14,
 8b/8, 9a/9, 100a/8,
 100b/15, 106a/5, 10a/1,
 10a/10, 10a/11, 10a/5,
 10a/9, 15a/1, 18b/2,
 19a/8, 20a/9, 24a/1,
 26a/7, 28a/13, 28a/8,
 31a/10, 33a/7, 33b/2,
 33b/5, 33b/9, 36a/2,
 36a/7, 40a/10, 40a/14,
 40a/2, 40a/8, 41a/2,
 41a/8, 43a/15, 44a/10,
 51a/10, 51a/9, 54b/2,
 55a/1, 56a/12, 56b/2,
 58b/4, 58b/8, 59a/15,
 59b/6, 62a/10, 62b/4,
 65b/4, 67a/3, 67a/4,
 67a/6, 67b/13, 67b/15,
 68a/11, 68a/7, 70b/14,
 71a/1, 72a/14, 72b/11,
 72b/6, 79a/15, 80b/12,
 81a/5, 84a/12, 87b/14,
 88a/10, 97b/2, 108a/4,
 30a/8, 35b/12
 d.-dik (2) 63b/4
 d.-dikde (1) 66a/13
 d.-dikleri (1) 5a/3
 d.-diler (7) 17a/10, 17b/9,
 25a/6, 40b/5, 58b/9,
 79a/10, 81a/14
 d.-dim (4) 101b/2, 37a/10,
 41a/1, 58b/12
 d.-dügi (6) 3b/2, 108b/14,
 15a/10, 90b/1, 91a/14
 d.-dügin (3) 108b/13, 74b/15,
 90a/10
 d.-dügüñ (1) 71a/3
 d.-dükde (1) 92a/13
 d.-düm (10) 101a/13, 101b/2,
 101b/7, 101b/12,
 20b/11, 51b/2, 51b/5,
 65a/14, 65a/2, 80a/7
 d.-gil (1) 92a/4
 d.-mediñ-mi (1) 4b/3
 d.-meye (1) 13a/14
 d.-meyince (1) 73b/6
 d.-miş (2) 16b/10, 98b/11
 d.-mişdir (5) 27b/14, 106b/7,
 107b/8, 23a/4, 69b/15
 d.-mişdür (3) 4b/6, 38b/12,
 39a/1
 d.-mişler (1) 44b/14
 d.-mişsiz (1) 65b/3
 d.-r (18) 12b/12, 13b/7, 17b/3,
 18a/11, 19b/1, 28b/10,
 44a/6, 44a/7, 54b/14,
 82b/2, 84a/11, 92b/3,
 93a/12, 93a/7, 94b/1,
 94b/3, 95a/6, 96b/15
 d.-rken (1) 90b/12
 d.-rler (12) 7a/9, 10a/15,
 19a/11, 39b/2, 63b/8,
 71a/8, 86b/7, 92b/10,
 92b/15, 92b/4, 92b/6,

92b/7
d.-rse (1) 39b/3
d.-se (65) 5a/1, 100a/9, 106b/6,
14b/7, 15a/5, 15b/5,
16b/15, 18a/13, 18a/5,
18b/6, 19b/8, 21a/14,
21b/4, 22a/1, 22a/4,
22b/1, 22b/8, 26a/11,
26a/12, 26a/13, 26a/14,
26b/10, 26b/12, 26b/13,
26b/7, 26b/9, 27a/3,
27b/15, 30b/3, 31a/4,
32a/11, 32b/2, 33b/6,
35a/13, 36b/4, 37b/12,
38a/13, 38a/5, 38a/8,
38b/11, 39a/11, 39a/5,
43b/14, 44b/11, 45a/13,
45a/8, 52a/7, 54b/1,
59a/6, 71a/14, 71b/10,
71b/14, 71b/4, 76a/11,
84a/2, 84a/5, 88b/5,
92b/2, 93a/5, 93b/1,
98a/14, 98a/9, 99a/6,
99b/7
d.-sen (1) 38b/8
d.-sün (1) 75b/15
d.-ye (17) 16b/8, 17a/13,
19b/12, 21a/1, 21a/14,
25b/2, 35b/5, 38a/11,
48b/5, 55a/11, 72a/6,
4b/1, 55b/1, 69b/13,
70a/15, 78b/14, 92b/10
d.-ye gör- (1) 27a/1

d.-yeler (10) 5b/6, 103a/3,
55a/9, 71a/4, 94a/12,
40b/1, 55a/14, 8a/11,
15a/2, 56a/8
d.-yen (2) 18b/12, 42b/6
d.-yeni (2) 18a/8, 19b/12
d.-yeniñ (1) 18a/9
d.-yenler (1) 12b/2
d.-yesin (1) 40a/2
d.-yevüz (1) 17a/10
d.-yicek (2) 107b/3, 30a/1
d.-yü (35) 2a/12, 02a/9,
100b/11, 108a/8, 10b/1,
21b/5, 23b/15, 31a/12,
35b/4, 37b/13, 38a/6,
38b/2, 39b/10, 41b/11,
44b/1, 44b/13, 53b/2,
59b/4, 63b/10, 67a/15,
67b/2, 69b/6, 77a/1,
77a/2, 81a/11, 81a/13,
82b/14, 83a/6, 89b/10,
90a/1, 90a/11, 91a/8,
91b/12, 92a/9, 93a/15
d.-yüñ (1) 84a/11
d.-yüp (12) 5b/15, 21a/11,
38b/9, 45b/11, 67a/7,
69b/14, 70a/11, 70b/2,
77a/7, 78a/6, 83a/7,
90b/6
dip(b): Oyuk veya çukur bir şeyin en
alt bölümü; kök.
d.(b)-i (1) 18a/4
dîdâr: Far.Yüz, çehre. (2) 14a/11,

- 97a/9
d.-ımdan (1) 61b/13
d.-ın (1) 9a/4
d.-ı şerîfin (1) 64a/3
- diger:** Far.Başka, özge, öteki, öbür.
(2) 16a/1, 74a/10 **bk. digir**
- digir:** (43) 102a/8, 103b/1, 103b/13,
104a/10, 105b/1, 10b/9, 11b/5,
15b/13, 15b/8, 16b/11, 16b/12,
17a/15, 18a/2, 26a/10, 26b/6,
28b/10, 28b/14, 29a/11, 31a/7,
31b/5, 32b/13, 33a/7, 33b/9,
34a/2, 34b/7, 35b/7, 37b/14,
37b/7, 38a/6, 39a/11, 39a/6,
44a/13, 44b/15, 44b/3, 66a/4,
68a/12, 71b/5, 72a/2, 73a/15,
73b/8, 76b/10, 82a/5, 83b/7,
99a/8 **bk. digir**
- dik-:** Bir cismi dik olarak durdurmak,
yetiştirmek için bir bitkiyi
toprağa yerleştirmek.
d.-sünler (1) 25b/15
- dikil-:** Dikme işi yapılmak, dik
duruma gelmek; ayakta durmak
d.-e (1) 27a/5
d.-ür (1) 26a/2
- dil:** Tat alma organı, gönül.(4)
14a/7,18b/10, 18b/11, 92b/8
d.-den (1) 13a/7
d.-e (2) 14a/8, 29b/8,
d.-e gel- (1) 67b/13
d.-i (3) 78b/1, 78b/2, 94a/4
d.-ile (1) 12b/3
- d.-in (2) 3a/8, 109a/7
d.-ince (2) 2a/11, 2a/12
d.-inde (2) 29b/10, 30b/14
d.-inden (1) 98b/15
d.-ine (2) 107b/11, 108a/9
d.-iñüzde (1) 17a/12
d.-iñüzden (1) 108a/5
d.-iyle (2) 17a/7, 78b/2
d.-lerince (1) 5b/10
d.-üñi (1) 8b/7
- dile-:** Birinden bir şeyin yapılmasını
isteme, rica etme, arzu etme;
biri için bir dilekte bulunma.
(2)28a/13, 95b/5
d.-di (3) 1b/8, 41a/7, 66a/4
d.-dik (2) 66a/3, 66a/4
d.-dügi (2) 87a/15, 87a/9
d.-düm (1) 85a/6
d.-mez (1) 50a/4
d.-meziz (1) 17a/9
d.-mezse (1) 31a/4
d.-mişdir (1) 87b/2
d.-r (3) 43a/11, 57b/11, 65b/12
d.-rem (14) 43a/14, 7b/11,
7b/9, 8a/1, 8a/13, 8a/15,
8a/4, 8a/6, 8a/8, 8b/3,
8b/5, 62a/12
d.-rim (1) 7b/13
d.-riz (1) 17a/9
d.-rler (2) 47b/1, 60b/13
d.-rse (5) 104b/7, 106a/15,
31a/4, 88b/8, 99b/8
d.-rseñ (8) 4b/3, 4b/5, 14a/15,

106b/4, 19a/9, 59b/11,
61b/4, 65b/14
d.-rüm (6) 7a/10, 7a/12, 7a/14,
7b/1, 7b/4, 7b/6
d.-se (1) 75b/8
d.-seler (1) 99a/15
d.-señ (1) 36b/1
d.-ye (2) 4a/2, 54b/13

dilemek: Birinden bir şeyin
yapılmasını istemek, rica
etmek, arzu etmek. (1) 13a/2
d.-dür (1) 12b/15

dime: Söyleme.

d.-mesi (1) 30a/11
d.-niñ (2) 31b/11, 37b/1

dimek(g): Söylemek. (19) 16a/8,
17a/14, 20a/10, 27a/14, 27a/15,
27b/2, 29b/12, 29b/15, 35a/2,
35b/7, 37b/4, 37b/6, 37b/7,
38b/10, 39b/2, 42b/1, 51b/13,
66a/4, 73b/7
d.-dir (3) 108b/3, 51b/14,
94a/14
d.-dür (2) 17b/11, 39a/3
d.(g)-e (2) 31b/3, 81b/11

dimeklik: Söylemek. (1) 33b/4

dimemek: Söylememek. (1) 74b/15

dīn: Ar.Tanrı'ya, doğüstü güçlere,
çeşitli kutsal varlıklara
inanmayı ve tapınmayı
sistemleştiren toplumsal bir
kurum, diyanet; bu nitelikteki
inançları kurallar, kurumlar,

törelere ve semboller biçiminde
toplayan, sağlayan düzen.(4)
109a/8, 66a/7, 91b/5, 91b/7
d.-i (6) 62b/6, 62b/7, 79b/13,
79b/14, 91b/13, 95b/8
d.-imiz (1) 91b/5
d.-iñ (1) 106a/9
d.-ini (1) 91b/7

dinār: Ar.Para birimi, altın liranın
yaklaşık dörtte biri değerinde
olan eski bir para.(1) 72b/8
d.-ın (1) 72b/14

diñle-: İşitmek için kulak vermek;
birinin sözünü, öğüdünü kabul
edip gereğince davranmak.

d.-rimiş (1) 90b/13
d.-yen (3) 6a/7, 103b/11,
103b/12
d.-yim (1) 89b/15

diñlen-: Dinlenme, rahat etme.(1)
18b/10
d.-diler (1) 104b/15

direk: Ağaçtan veya demirden yapılan
uzun ve kalın destek.(2) 18a/3,
19b/9

dirhem: Ar.Bir tür gümüş para.(2)
10a/4, 10a/5

diri: Yaşamakta olan, yaşayan,
canlı, ölü karşıtı; güçlü, zinde;
solmamış, pörsümemiş (1)
43a/3

diril-: Güçlenip canlanma.
d.-sün (1) 92a/15

- dir(i)lik(g):** Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim; huzur, erinç.(1) 8a/11
d.(g)-inde (1) 102a/3
- diş:** Çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri.
d.-leri (1) 94a/10
- ditre-:** Titreme.
d.-r (2) 18a/6, 19b/9
- divān:** Ar. Defter.
d.-ına (1) 75a/5
- diyār:** Ar. Ülke.
d.-ıgurbetde (1) 80b/6 (*gurbet ili*)
- doğrı:** Gerçek, doğru, yalan olmayan; akla, mantığa, gerçeğe veya kurala uygun. (1) 41a/2 **krş. toğrı**
- doğan-:** Dokunmak.
d.-dı (1) 90a/14
- dol-:** Dolu duruma gelmek; bir yerde pek çok eşya veya kimse toplanmak, kalabalık duruma gelmek; süre, hesap tamamlanmak.
d.-sa (1) 11b/8
- doldur-:** Dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek.
d.-sa (1) 79a/14
d.-ur (2) 31b/12, 31b/13
- doldurmak(ğ):** Dolmasını sağlama, dolu duruma getirme.
d.(ğ) -a (1) 30a/9
- dolı:** İçi boş olmayan, dolmuş, pür, boş karşıtı. **krş. tolı**
d.-sı (1) 30a/5
- dōst:** Far. Sevilen, güvenilen, yakın arkadaşı, gönüldaşı, iyi görüşülen kimse, düşman karşıtı.(2) 80a/1, 92b/10
d.-larımsız (1) 16a/8
d.-umsun (5) 92b/14, 92b/3, 92b/4, 92b/6, 92b/7
d.-uñ (1) 58b/3
- dōstlık(ğ)** Far.+T.Dost olma durumu, dostça davranış.
d.(ğ)-ına (1) 95b/10
d.(ğ)-ıyçün (1) 96b/13
- doyumlık:** Doyulacak miktarda olan. **krş. toyumluk**
d.-dandır (1) 41a/9
- doyur-:** Açlığını gidermek, doyurmuş gibi.
d.-mışca (1) 33b/13
- doyurmak:** Açlığını giderme.
d.-dur (1) 18a/1
- dök-:** Boşaltma, akıtma, düşürme.
d.-dükçe (1) 91b/1
d.-üñ (1) 93a/8
- dökül-:** Dökme işi yapılmak veya dökme işine konu olmak, akıp gitmek.
d.-dügi (1) 27a/7
d.-e (1) 27a/7
d.-en (1) 91a/11

- d.-iyor (1) 91a/14
- dön-:**Kendi eksenini üzerinde hareket etmek, geri gelmek, geri gitmek; yönelmek; inancını değiştirmek.
- d.-di (1) 31a/14
- d.-medigi (1) 12b/6
- d.-meye (1) 12b/5
- d.-üp (1) 40a/11
- dönder-:**Döndürmek, çevirmek.
- d.-di (1) 65a/12
- d.-üyorur (1) 106a/14
- döndürücü:** Döndürme işini yapan. (1) 106a/8
- döndür-:**Çevirmek, din değiştirmek.
- d.-megil (1) 106b/14
- dönmek:** Din değiştirmek.
- d.-den (1) 106a/10
- d.-dir (1) 12b/8
- dördüncü:**Dört sayısının sıra sıfatı.
- (10) 17b/4, 27a/5, 49a/10, 49b/4, 52b/8, 54b/6, 59a/1, 63b/15, 90a/13, 94b/3
- d.-de (1) 76b/4
- dört(d):** Dört sayısının adı.(16) 9a/14, 9a/15, 100a/4, 105a/5, 18a/14, 18a/15, 24b/14, 25a/1, 32a/13, 49b/5, 58a/10, 58a/5, 58a/9, 74b/12, 96b/3, 98b/10
- d.(d)-i (1) 60b/2
- döşek(g):** Yatak.(4) 17b/14, 17b/5, 17b/9, 20b/6
- d.(g)-e (2) 23a/12, 34a/4
- d.(g)-iñ (1) 20b/6
- d.(g)-ine (1) 75a/15
- d.(g)-inde (1) 103b/7
- d.-lerden (1) 17a/5
- du‘ā:** Ar. Yakarış. (34) 4b/15, 4b/2, 5a/5, 5b/7, 106b/8, 108a/13, 108b/6, 10a/14, 23a/7, 23a/8, 28a/4, 35b/7, 36b/1, 39a/15, 39b/13, 39b/5, 40a/4, 43a/11, 44a/14, 44a/15, 45b/1, 46b/8, 47a/5, 59b/6, 62b/14, 63b/8, 64a/1, 78a/13, 78a/3, 79a/10, 79a/14, 93b/14
- d.-ile (1) 5a/4
- d.-yılıhayra (2) 1b/9 (*hayır dua*)
- d.-da (1) 5a/7
- d.-dan (1) 5a/15
- d.-lar (1) 47a/11
- d.-ları (1) 109a/6
- d.-m (1) 8b/4
- d.-ñi (2) 4b/4, 78a/7
- d.-niñ (1) 38b/10
- d.-sı (1) 45a/14
- d.-sın (1) 22b/9
- d.-sını (1) 78a/10
- d.-ya (6) 5a/7, 36b/8, 40a/14, 41a/4, 47a/3, 78b/10
- d.-yı (22) 4b/8, 106b/4, 107a/1, 108a/4, 108a/8, 108b/3, 23a/12, 23a/13, 31a/11, 36b/8, 39a/13, 40a/12, 43b/15, 43b/5, 44a/11, 44b/3, 44b/5, 46b/14,

- 47a/8, 69a/10, 76a/1,
76a/14
- du' ācı:** Ar.+T. Tanrı'ya yalvaran kimse
du' ācı kı1- (1) 11a/8 '*yakaran olmak*'
- dudaḳ:** Dudak.(1) 33a/11 **krş. tudaḳ**
- ḍuhā:** Ar. Kuşluk vakti.
ḍ.-da (1) 35a/4
- duḥūl:** Ar.Girme, giriş.(1) 64a/3
- dur-:** Hareketsiz durumda olmak. (1)
7b/8
d.-a (1) 50b/3
d.-alar (1) 103b/3
d.-an (1) 21b/2
d.-dum(1) 101a/11
d.-muşlar (1) 84b/11
d.-sa (1) 13b/6
d.-ur (2) 20b/7,
d.-urdu (1) 20a/14
d.-urken (1) 74b/13
d.-urlar (1) 20a/1
- durak(ḡ):**Kısa bir süre konaklanacak, durulacak yer.
d.(ḡ)-ı (1) 25b/14
- dut-:** Elde bulundurmak, ele almak.
d.-a (3) 18b/8, 52a/11, 80a/1
d.-aniñ (1) 9a/3
d.-ayım (1) 90a/10
d.-dı (1) 80a/15
d.-duḡı(1) 100a/11
d.-sa (1) 57a/3
d.-uñ (1) 93a/12
- d.-up (1) 80b/5
- dutmaḳ:** Elde bulundurma, ele alma.
d.-da (1) 9a/2
- duyul-:**Duyuma işine konu olmak.
d.-maya (1) 70a/7
- dūzeh:** Far. Tamu, cehennem.
d.-a (1) 50a/3
- dūkeli:**Hep, cümle, hepsi, bütün,
herkes.(3) 5a/4, 19a/11, 33b/9
d.-sini (1) 18a/11
- dūket-:**Yok etmek, bitirmek,
yoğaltmak.
d.-di (2) 20a/7, 20a/8
- dūn:** Gece.(4) 17b/13, 25b/2, 77b/10,
77b/12
d.-i (1) 12a/2
d. namazı 77b/12 '*gece namazı.*'
- dūnyā:** Ar.Yeryüzü; dış, çevre, ortam
(15) 1b/9, 6b/9, 9a/4, 13b/14,
27a/14, 30a/4, 31a/10, 31a/15,
36a/12, 37a/12, 38a/8, 53a/14,
63b/2, 68a/9, 83b/2
d.-ca (1) 20a/13
d.-da (18) 3a/2, 3b/15, 4a/5,
4b/2, 5a/11, 6a/12,
8a/11, 8a/8, 103a/2,
13b/13, 17b/12, 17b/14,
17b/15, 55a/8, 68a/9,
83b/5, 93b/11, 99b/15
d.-dan (4) 102b/5, 105a/7,
75b/6, 81b/10
d.-miñ (1) 102b/9

d.-ya (5) 1b/6, 6a/3, 20b/8,
53b/14, 67a/12
d.-y1 (2) 27a/15, 94b/12
dünyālik(g): Ar.+T.Mal, mülk,
servet, para.
d.(g)-içün (1) 44b/1
dünyevî: Ar.Dünya ile ilgili, dünya
işlerine ilişkin.(1) 1b/11
dürlü: Çok çeşitli özellikleri olan,
çeşit çeşit, muhtelif. (17)
2b/12, 2b/5, 6b/1, 13b/12,
17b/1, 24a/10, 26b/4, 27a/3,
38b/12, 38b/5, 47a/14, 74b/12,
78b/3, 94b/10, 94b/9
d.-dür (1) 12b/9
dürşir-: (?)
d.-medin (1) 76a/8
dürül-:Dürme işine konu olmak veya
dürme işi yapılmak.
d.-di (1) 5b/13
dürüst: Far. Doğruluktan ayrılmayan,
doğru (kimse)
d.-ce (1) 76b/14
dürüş-:Çalışmak, ikdam etmek, sebat
etmek, say etmek.
d.-üp (1) 10a/7
düş: Rüya.
d.-de (1) 88a/1
d.-ünde (3) 71b/15, 72a/1,
75b/1
düş-: Vaki olmak, olabilmek; mağlup
olmak; müstevli olmak; üzerine
yürüme, hücum etmek;

yakışmak, ait olmak; konmak,
inmek, nüzul etmek; şehit
olmak, savaşta ölmek;
başvurmak, intisap etmek;
girmek, kapanmak, sığınmak;
atlamak, girmek; yıkılmak;
aciz, çaresiz kalmak, sefil
olmak.
d.-di (2) 1b/1, 97a/12
d.-dik (1) 80a/9
d.-düm (1) 85a/3
d.-mezdi (1) 93b/12
d.-señ (2) 23a/12, 38b/8
d.-üp (3) 17a/3, 56a/13, 56b/2

düşmān: Far.Yağı, hasım, dost karşıtı.
d.-dan (1) 40b/8

düşür-:Düşmesine yol açmak,
düşmesine sebep olmak;
avlamak, vurup yere sermek.
d.-di (1) 95b/11

düşvār: Far.Güç, zor.(1) 100b/1

E

ebeden: Ar. Sonsuza dek, hiçbir
zaman. (3) 45a/8, 74b/11,
83b/9

ebedî: Ar. Sonsuz, ölümsüz, bengi. (3)
2b/8, 27a/8, 62a/1

ebediyye: Ar. sonu olmayan. (1) 6b/7
e.-ye (1) 1b/12

ecel: Ar.Hayatın sonu, ölüm zamanı.

(2) 1b/8, 23a/13

e. şarabı (1) 23a/13 (*ölüm şerbeti.*)

ecir: Ar. Sevap, ücret.(2) 6b/11

20b/14

ecma'ın: Ar. Hepsi, cümlesi. (2)

58a/13, 79a/6

edā: Ar.Davranış, tavır; verme,

ödeme, yerine getirme. (6)

12b/11, 36b/10, 36b/13,

36b/14, 37a/2, 72b/4

e.-sı-çün (2) 42b/6, 42b/11

et(d)-: Bir işi yapmak.(1) 75b/13 **krş.**

et-

e.(d)-e (1) 59a/7

e.(d)-er (4) 8b/15, 52b/8, 53a/1,
75b/13

ed'iyye: Ar. Yalvarmalar, niyazlar.

e.-ime'süre (1) 2a/6 '*hadiste geçen dualar.*'

e.-m (1) 59a/12

ednā: Ar.Çok aşağı, en alt düzeyde.

e.-sı (2) 104a/7, 38a/6

ef'āl: Ar.İşler, ameller. (1) 37b/2

efđal: Ar.Erdemli; yeğ tutulan, tercih

edilen. (4) 107b/9, 16b/9,

22b/3, 27b/7

e.-dir (2) 54b/6, 73a/4

e.-dür (1) 09b/4

e.-i (5) 107b/9, 10a/10, 10a/11,

5a/8, 24b/14

e.-ü's -salavāt (2) 53b/5, 55b/3

(*salavatın iyisi*)

efendi: Rum.Buyruğu yürüyen, sözü

geçen kimse.

e.-m (1) 40b/5

e.-si (1) 41b/1

e.-sinden (1) 41a/15

eflāk: Ar. Gökler.

e.-den (1) 85a/2

e.-e (1) 85a/11

eg-: Meylettirmek, ikna etmek;

bükmek.

e.-üp (1) 5b/10

eger (I): Far.Yahut, gerek, ister, veya.

(77) 3b/7, 3b/8, 4a/2, 4b/3,

4b/5, 5b/11, 5b/7, 6a/1, 6b/12,

100a/2, 100b/6, 107b/14,

107b/6, 108a/7, 11a/12, 11a/9,

11b/10, 11b/7, 13b/14, 14a/15,

18b/7, 19a/9, 20b/7, 22b/9,

23a/3, 23a/8, 23a/9, 24a/12,

24a/13, 24b/4, 27b/14, 28b/8,

30b/4, 32b/11, 32b/3, 36a/12,

36b/13, 39b/12, 39b/14, 39b/3,

39b/7, 43a/12, 44b/13, 48a/14,

48a/6, 52a/9, 52b/7, 53b/14,

54a/4, 54b/2, 56a/15, 58a/1,

58b/13, 61b/4, 62a/4, 62a/8,

63b/5, 68b/15, 70a/12, 71a/4,

71a/5, 72b/4, 78b/5, 78b/7,

79a/12, 80a/7, 85a/7, 87a/6,

90a/6, 90a/7, 90b/2, 92b/13,

94b/13, 94b/14 **bk. ger/iger**

eger(II): İnek hayvanlarının sırtına

konulan, oturmaya yarayan nesne, semer.	77a/2, 77b/2, 89b/7 ' <i>takva erbabi</i> '
e.-i (1) 94a/10	e.-üñe (1) 104b/12
egerçe: Far.Yahut, gerek, ister, veya. (4) 2a/9, 47a/14, 52a/4, 66a/8	ek-: Ekmek, tohum atmak. e.-erse (1) 6b/10
egerçi: Far.Yahut, gerek, ister, veya. (1) 11b/2	ekinlik(g): Ekin ekikmiş yer. e.(g)-idir (1) 6b/10
egil-: Bir yana doğru eğik duruma gelmek. e.-miş (1) 50b/3	ekber: Ar.En büyük. (2) 26a/13, 26b/11
eg(i)n: Sırt, arka. e.-ine (1) 97a/4	eknāf: Ar. Yanlar, taraflar; evin ortaları; sığınacak yerler. e.-de (1) 90a/6
eglen-: Durmak. e.-diñ (1) 69b/4	ekşer: Ar.Genellikle.(2) 22b/4, 64a/6
eħad: Ar. Bir, tek, ilk sayı. (1) 104a/15	el: El.(1) 9b/6 e. çek- 9b/6 ' <i>vazgeçmek</i> ' e.-de (2) 1b/8, 17a/14 e.-den (2) 5b/13, 17a/13 e.-i (4) 12a/2, 57a/3, 67b/1, 77b/6
eħādīs: Ar. Haberler, sözler, peygamberimizin sözleri. e.-i şaħīħa (1) 47b/4 ' <i>doğru haberler</i> '	e.-i degme- (1) 12a/2 ' <i>vakit ve fırsat bulamamak</i> ' e.-i kıru- (1) 57a/3 e.-in (8) 5b/15, 106b/8, 18b/13, 46b/8, 75a/7, 78a/3, 78a/6, 80b/2 e.-iñ (2) 7b/15, 68a/3 e.-inde (2) 40a/6, 94a/8 e.-indedir (1) 79a/12 e.-inden (2) 57a/5, 57a/7 e.-ine (2) 39b/12, 59a/9 e.-ini (1) 56a/1 e.-iñüzde (1) 17a/11 e.-ümi (1) 67b/6
eh(i)l: Ar.Bir işte yetkili olan, bir işi yapan, erbap, karı kocadan her biri, eş.(2) 84a/11, 84a/13 e.-i (9) 7b/7, 8a/7, 9b/12, 9b/13, 107b/6, 16a/6, 25b/3, 40a/11, 53b/14 e.-im (1) 68b/8 e.-ine (5) 105a/2, 12b/14, 13a/2, 90b/7 e.-iñile (1) 40a/10 e.-iniñ (1) 18b/2 e.-isi (1) 90b/8 e.-i taķvā (8) 3b/11, 6a/10, 6a/11, 7b/9, 107b/8,	

- e.-ümüz (1) 55b/8
- elbet:** Ar.Elbette. 55a/6, 55b/13, 57b/1,
64a/5, 77a/4, 81a/6,
61a/7
- e.-de (3) 3b/15, 39b/9, 51a/4
- e.-te (4) 13b/7, 40b/15, 41b/10,
67a/4
- elem:** Ar.Acı, üzüntü, dert, keder. (3)
2b/14, 3b/4, 4a/12
e.-inden (1) 68a/10
- elḥamdülillāh:** Ar.Allah'a şükür
anlamında bir söz. (2) 93a/1,
77b/9
- elli:** Elli sayısı. (2) 97a/4, 99a/7
- elma:** Ekşi veya tatlı, ufak çekirdekli
meyve.
e.-dan (1) 71a/9
- emān:** Ar. Eminlik, korkusuzluk;
yardım isteme; rica. (1) 12a/5
e.-ında (1) 6a/13
- emānet:** Ar.İnam, vedia. (1) 34a/5
- emcik(g):** Meme.
e.(g)-i (1) 12b/6
- emīn:** Ar. Güvenli.(9) 102b/8,
106a/11, 106a/15, 23a/14,
32a/5, 37a/12, 44a/7, 44b/11,
45a/8
- em(i)r:** Ar. Buyruk, komut, talimat.(4)
55b/9, 60b/15, 64a/9, 67b/2 **bk.**
imr.
e.-imi (1) 82b/13
e.-in (1) 7a/11
e. it(d)- (14) 40a/12, 40a/13,
40a/14, 40a/7, 51b/9,
54a/12, 54a/8, 55a/4,
- emr-i bi'l ma'rūf nehy-i 'ani'l-**
münker: Ar. Şeriatın emirlerine uygun
emir ve yasaklarına göre
yaptırmama. (4) 3b/1, 63a/9,
64a/5, 87a/7
- emīr:** Ar.Yönetici, kavim, ülke veya
şehrin başı.
e.-ler (1) 17a/2
- emşāl:** Ar.Benzer, eş.
e.-i (1) 3a/12
- eñ:** En, daha çok.(2) 1b/1, 37b/13
- en-:** İnmek. **krş. in-**
e.-gil (1) 94a/4
- enar:** Far. Nargillerden küçük bir
ağacın meyvesi, nar.
e.-dan (1) 71a/9
- enbiyā:** Ar.Kendilerine kitap
indirilmiş peygamberler.
e.-dan (1) 60b/5
e.-ya (1) 73b/5
- endir-:** İndirmek.
e.-dirir (1) 90a/6
e.-dirirsin (1) 104a/2
e.-dirmek (1) 104a/1
- endişe:** Far. Düşünce.(1) 91b/3
- enfa':** Ar. Daha faydalı.
e.-dır (1) 59b/4
- enşār:** Ar.Hz. Muhammet'e yardım
eden Medineliler.
e.-dan (1) 88a/5

- envā'** : Ar. Çeşitler, türler.
e.-ı (2) 38b/12, 56b/2
- er**: Kişi, erkek.
e.-den (2) 76b/12, 79a/12
- eren**:Erlər, yiğitler, kahramanlar;
Allah'a ermiş kimse.
e.-ler (1) 12a/2
- erḥamer-rāhimīn**: Ar.Merhametlilerin
en merhametlisi. (1) 13a/5
- eriş-**: Varmak, ulaşmak.(1) 92a/3 **krş.**
iriş-
- erte**: Ertesi, gelecek, sabah, şafak
sökme zamanı, yarın.(1) 73a/2
krş. irte
- ervāh**: Ar.Ruhlar.
e.-ları (1) 5a/10
- erzānī**: Far. Ucuşluk, layık görülme.
(1) 60b/6
- esbāb (I)**: Ar. Giysi. (2) 17a/9, 67a/2
- esbāb (II)**: Ar. sebepler. (1) 45b/6
- esdir-**: Esmesini sağlamak.
e.-ir (1) 13b/11
- eser(I)**: İz, işaret, im.
e.-i (1) 40b/14
- eşer(II)**: Ar.Yayın, kitap, yapıt.
e.-i (1) 1b/9
- esir**: Ar.Tutsak.(2) 17a/3, 40a/6
e.-ler (1) 5b/5
- esirge-**: Korumak, yardım etmek;
acımak, (1) 7b/15
e.-di (2) 68a/2, 82b/10
e.-ye (1) 7b/14
- eski**: Çoktan beri var olan, yeni karşıtı,
önceki. (1) 71a/4
- e.-den (1) 40b/13
e.-dendir (1) 67a/11
- eşnā**: Ar. An, sıra.
e.-da (1) 84a/9
- esra'** : Ar.En çabuk, pek çabuk.(1)
48a/1
- eşşah**: Ar.Doğru, gerçek.(1) 64b/11
- estağfirullāh**: Ar.İncelik ve alçak
gönüllülük göstermek üzere
teşekkür edilen veya övülen bir
kimsenin söylediği bir söz.(1)
31b/3
- eşcār**: Ar. Ağaçlar.
e.-da (1) 86a/4
- eşit(d)**: Duymak. **krş. işid-**
e.(d)-dim (3) 21b/3, 41b/5,
104a/14
e.(d)-icek (3) 10a/13, 79a/8,
90a/9
e.(d)-üp (1) 49b/3
- eşiddir-**: İştmesini sağlamak,
duyurmak.
e.-di (1) 91a/6
- eşyā**: Ar.İnsan yapısı, taşınabilir
cansız nesnelerin bütünü.
e.-yı (1) 86b/1
- et**: Er, vücut, ten.(1) 41a/7
- et-**: Bir işi yapmak. **krş. it-**
e.-meye (1) 39a/11
e.-se (1) 90a/3
- etek(g)**:Giysinın belden aşağıda kalan
bölümü.
e.(g)-in (1) 80b/5

etmek: Ekmek.(2) 9a/11, 9a/13

eṭrāf: Ar.Yanlar, taraflar.

e.-ikā'ināti (1) 59b/15

'kainatın etrafi'

e.-ına (1) 91a/12

e.-ü'l-eknāfede (1) 90a/6

ev: Yalnız bir ailenin oturabileceği

biçimde yapılmış yapı; konut,
hane; aile. (1) 5a/12

e.-den (1) 104b/10

e.-ine (6) 104b/9, 40a/11,

40b/12, 41a/1, 66b/11,
90b/7

e.-iyem (3) 17b/2, 17b/3, 17b/4

e.-lerimizde (1) 5b/3

e.-üñ (1) 5a/11

e.-üñe (1) 104b/12

evet: Olur, oldu, peki, tamam.(1)

36a/14

evlād: Ar.Çocuklar, sülale, nesil.

e.-ı ādem (1) 55a/10

e.-ımız (1) 5b/4

e.-iñdan (1) 79b/11

e.-iñdandır (1) 62b/5

evlā: Ar.Daha iyi, yeğ.

e.-dır (1) 59b/2

evrād: Ar. Okunması adet olunan dinî
dualar.

e.-ımuñ (2) 59a/13, 59b/4

e.-um (1) 59a/12

e.-umı (2) 59a/15, 59b/8

evşāf: Ar.Nitelikler, vasıflar.

e.-ımı (1) 86b/5

evvel: Ar.Önce, ilk, başlangıç.(21)

1b/9, 3a/5, 3a/6, 9a/3, 17b/1,

25a/9, 27a/4, 47b/5, 51a/12,

58b/7, 60b/6, 62b/5, 63b/14,

67a/13, 70a/6, 78a/4, 79b/12,

84b/9, 89b/6, 91b/4, 93b/3

e.-i (1) 79a/5

e.-inde (7) 24b/2, 38b/8,

78a/13, 78b/4, 78b/6,

79a/9, 90a/2

e.-ine (1) 85a/11

e.-leriñ (1) 36a/14

evvelki: Ar.-T. Önce olan, önceki. (5)

36b/8, 49a/15, 51a/8, 80b/3,

85a/10

e.-sinden (1) 83a/14

ey: Seslenme sözü, ünlem. (9) 5a/12,

106a/8, 13b/14, 17a/11, 17a/2,

17a/3, 19b/11, 62a/15, 85b/4

krş. iy

ey(i)t(d): Söylemek, demek,

anlatmak.(12)19a/10, 23a/2,

36a/1, 37a/11, 44a/11, 92a/4,

96a/8,32b/10, 48a/6, 72b/3,

85a/7, 93a/2 **krş. iyd-**

e.-di (275) 4b/14, 4b/8, 7a/11,

7a/12, 7a/13, 7a/14,

7a/15, 7a/4, 7a/6, 7a/9,

7b/1, 7b/10, 7b/11,

7b/12, 7b/13, 7b/14,

7b/15, 7b/2, 7b/3, 7b/5,

7b/6, 7b/8, 7b/9, 8a/1,

8a/11, 8a/12, 8a/13,

8a/14, 8a/15, 8a/4, 8a/5,

8a/6, 8a/7, 8a/8, 8a/9,
8b/1, 8b/11, 8b/12,
8b/13, 8b/14, 8b/3,
8b/5, 8b/7, 8b/8, 8b/9,
9a/10, 9a/13, 9a/15,
9a/2, 9a/3, 9a/7, 9a/8,
9a/9, 9b/11, 9b/13,
9b/15, 9b/2, 9b/4, 9b/6,
9b/7, 9b/9, 100b/12,
100b/13, 100b/6,
103a/6, 104a/15,
105b/14, 105b/2,
105b/3, 105b/4, 105b/7,
105b/9, 106a/11,
106b/3, 109a/14,
109b/5, 10a/1, 10a/10,
10a/13, 10a/3, 10a/6,
10a/8, 13b/5, 14b/7,
15a/1, 15a/3, 15a/4,
15a/7, 16b/7, 18a/12,
18a/3, 18b/1, 19a/10,
19a/6, 20a/2, 20a/5,
21a/12, 21a/13, 21b/2,
21b/3, 23a/1, 23b/15,
25a/15, 25a/7, 26a/7,
26a/8, 28a/5, 28a/6,
28a/8, 28a/9, 31a/15,
31a/2, 32b/10, 32b/15,
32b/8, 32b/9, 33a/12,
33a/14, 33a/5, 33b/3,
34a/3, 36a/10, 36a/11,
36a/12, 36a/15, 36a/7,
36a/8, 36b/1, 36b/3,

39a/13, 39a/9, 39b/10,
39b/12, 39b/5, 40a/12,
40a/13, 40a/6, 40b/11,
40b/4, 40b/5, 40b/7,
41a/15, 41a/4, 41a/9,
41b/7, 43a/15, 43b/12,
44a/11, 44a/15, 44a/5,
44a/6, 48a/4, 58b/11,
58b/2, 59b/2, 59b/4,
59b/7, 61b/8, 62a/10,
62b/3, 65a/13, 65b/1,
65b/11, 66a/13, 66a/5,
66b/14, 66b/2, 67a/1,
67a/5, 67b/12, 67b/13,
67b/8, 68a/1, 68a/8,
68b/4, 68b/7, 68b/9,
69b/5, 72a/14, 72b/1,
72b/13, 72b/2, 75b/13,
75b/5, 75b/9, 76a/14,
76a/7, 77b/10, 77b/12,
77b/9, 78a/12, 79a/11,
79b/10, 80a/7, 80b/7,
81a/6, 81b/12, 81b/15,
83a/9, 84b/15, 85b/13,
85b/5, 85b/6, 86a/11,
86b/11, 86b/15, 87a/12,
87a/3, 87b/11, 87b/12,
88a/10, 88a/11, 88a/13,
88a/14, 88a/9, 88b/8,
89b/9, 90a/1, 90a/9,
90b/1, 90b/8, 91a/3,
91a/14, 91b/10, 91b/11,
92a/10, 92a/14, 92a/3,

92a/5, 92a/7, 92b/1,
 93b/3, 94a/5, 94b/2,
 94b/3, 95b/13, 95b/4,
 96a/11, 96a/7, 96b/10,
 97a/13, 97b/2, 97b/3,
 98b/9, 99b/1, 99b/3,
 25b/13, 25b/14, 32a/2,
 37b/12, 51a/13, 51a/15,
 51b/3, 52b/14, 64b/15,
 68a/4, 82b/12, 83b/14,
 84b/6, 86a/7, 87a/4,
 88a/1, 90a/4, 20b/12,
 31b/2, 32a/10, 72b/15,
 102b/8
 e.-diler (17) 104b/1, 105b/1,
 105b/2, 105b/3, 18a/14,
 25a/4, 26a/7, 35a/12,
 35b/3, 58b/8, 78a/10,
 79a/8, 104a/2, 35a/13,
 51b/10, 60a/5, 81a/10
 e.-dim (11) 4b/1, 106a/10,
 20b/10, 23b/14, 77b/8,
 80b/6, 85b/4, 85b/5,
 86b/10, 86b/12, 86b/15,
 87a/2
 e.-diñ (1) 32a/4
 e.-düm (1) 32a/1
 e.(d)-e (11) 109a/15, 16a/6,
 18b/10, 25a/11, 25a/15,
 93b/15, 94a/12, 55a/13,
 55b/5, 56a/6, 93a/6
 e.(d)-eler (5) 4b/15, 109a/4,
 94a/11, 55a/12, 55b/8
 e.-erdi (1) 106a/7
 e.-erler (1) 93a/9
 e.(d)-erse (2) 84a/2, 92a/11
 e.(d)-ir (66) 7a/3, 7a/7,
 104a/13, 106a/6,
 108a/11, 10b/12, 10b/3,
 11b/14, 12b/3, 12b/7,
 13b/8, 17b/2, 17b/3,
 18a/7, 18a/8, 18b/4,
 19b/10, 19b/11, 19b/9,
 20a/12, 22a/13, 22b/6,
 23b/13, 25a/13, 25b/11,
 26a/5, 27a/11, 27b/9,
 28b/5, 30b/10, 31a/1,
 31b/15, 32a/6, 32b/13,
 39a/4, 49a/13, 56b/10,
 56b/8, 59b/13, 64a/10,
 64a/6, 67a/7, 80a/3,
 81a/9, 81b/11, 82a/3,
 85b/3, 86b/4, 88a/5,
 93a/10, 93b/8, 105b/11,
 17b/4, 17b/5, 24a/9,
 44a/14, 50a/4, 50a/7,
 87b/15, 88b/4,
 48b/12, 88b/7, 93a/15
 e.(d)-irdi (1) 46b/10
 e. (d)-irler (3) 17b/8, 20a/6,
 51b/13
 e.-gil (4) 14b/2, 93a/6, 95a/4,
 96b/11
 e.-se (6) 106b/5, 21a/11, 32a/6,
 54a/15, 93a/4, 93b/1
 e. (d)-ür (2) 1a/6, 80b/12

e. (d)-üreyin (1) 93a/1
eyle-: Yapmak, inşa etmek, imal etmek; yaratmak; demek, buyurmak, söylemek; nasbetmek, tayin etmek.(22)
7b/15, 8a/11, 8b/2, 9a/8, 9a/9, 101a/14, 17b/2, 25b/13, 35b/15, 37a/10, 40a/9, 48a/6, 50a/5, 59b/1, 63b/4, 68b/7, 78b/15, 79a/4, 83a/4, 85a/3, 85a/4, 89b/9, 91b/11**krş. iyle-**
e.-di (23) 24b/13, 28b/1, 31a/10, 40a/13, 44a/9, 44b/1, 62b/12, 67b/2, 67b/4, 68b/13, 72b/9, 78a/2, 80a/10, 84a/9, 85b/5, 87a/9, 87b/3, 87b/8, 89b/10, 90a/12, 91a/11, 91b/3, 96a/3
e.-dikde (1) 106b/8
e.-diklerini (1) 95a/5
e.-diler (3) 35b/8, 40a/4, 40a/15
e.-dim (10) 1b/13, 2a/1, 2a/9, 2a/13, 101a/15, 10b/1, 47a/12, 79a/3, 85a/5, 86b/2
e.-diyse (1) 6b/12
e.-dügi (2) 3a/14, 108a/11
e.-düklerinden (1) 1b/15
e.-mesün (1) 96b/11
e.-meye (3) 27a/9, 55a/14, 73b/4

e.-mez (2) 61b/14, 79a/15
e.-miş (1) 27a/5
e.-ñ (9) 5a/15, 5b/6, 48b/4, 55b/13, 55b/6, 63a/10, 63b/1, 64a/15, 85a/13
e.-r (15) 104b/7, 104b/8, 106b/2, 43a/9, 43b/11, 47b/13, 50a/1, 57b/3, 61a/3, 68b/11, 69a/6, 70b/9, 89b/15, 90a/1, 99a/8
e.-rem (1) 94a/7
e.-rim (1) 30a/11
e.-rin (1) 36b/5
e.-rse (1) 23a/9
e.-se (12) 104a/1, 107b/7, 11b/11, 22a/5, 23a/8, 24a/10, 27b/10, 73a/8, 78a/3, 97a/8, 98b/9, 99a/8
e.-señ (1) 36a/13
e.-ye (42) 2b/1, 3a/2, 4a/10, 4a/6, 4a/14, 4a/8, 6a/7, 6b/5, 104b/3, 106b/12, 107b/11, 11a/14, 26b/14, 27a/8, 27b/11, 30b/14, 39b/10, 39b/7, 41b/4, 45a/10, 45a/11, 45a/9, 45b/8, 46b/8, 50b/1, 50b/6, 55b/11, 55b/5, 58a/4, 61b/2, 67b/11, 71a/11, 71a/6, 75a/5, 75a/7, 76b/13,

77a/4, 78a/7, 78b/5,
83b/3, 84a/3, 94a/3

e.-yecek (1) 73a/10

e.-yeler (6) 5a/12, 103a/2,
109b/9, 26a/3, 35a/14,
37a/1

e.-yem (3) 71a/4, 71b/15, 82b/1

e.-yen (1) 19b/2

e.-yesin (1) 108a/2

e.-yicek (1) 72b/7

e.-yüp (6) 2b/8, 5b/4, 6a/9,
10a/14, 36b/6, 63a/9

e.-(i)ye (4) 17b/3, 17b/4, 17b/5,
73b/5

eyle: Öyle. (1) 1b/7, 24b/5, 29b/15,
31b/14, 63a/15 **krş. öyle**

eyleme: Eylemek işi.
e.-sinden (1) 54b/5

eylemek(g): Etmek, yapmak. (1)
87b/2
e.(g)-e (1) 6b/5

ey(i)lik: İyilik.(2) 6b/11, 6b/14

eyü: İyi.(1) 8a/11

ezān: Ar. Yüksek sesle yapılan çağrı.
e.-da (1) 71a/1
e.-ı (1) 70b/13

ezhār: Ar. Çiçekler.
e.-da (1) 86a/5

ezkār: Ar. Anmalar, söylemeler;
zikirler. (1) 2b/9

F

fahr: Ar. Övünme, onur, kıvanç;
büyüklik; erdem; şöhret. (1)
36b/6

fahr-ı' ālem: Ar. Hz. Muhammet. (4)
14b/2, 48b/13, 53a/10, 81a/12

fā'ide: Ar. Yarar.(6) 55a/9, 2a/15,
7a/1, 8b/14, 8b/15
f.-si (1) 2b/1
f.-ñ (1) 7a/15

fā'idelen-: Ar.+T. Yararlanmak.
f.-e (1) 4a/7
f.-sünler (1) 10b/1

fā'il: Ar. Eden, yapan, işleyen.
f.-ü muhtār (1) 106b/1 'hür'

fāka: Ar. Yoksulluk, ihtiyaç.
fağrı f.-yı (1) 102a/14
'yoksulluk'

faḳīh: Ar. Fıkıh bilgini.(1) 49a/11
f.-den (1) 70a/13

faḳ(ı)r: Ar. Fakir, yoksul, aciz olmak.
(13) 3b/9, 31a/2, 33b/5, 39a/6,
47a/1, 89b/7, 90a/2, 91a/12,
91b/13, 38a/6, 27b/10, 43b/15,
102a/14
f.-dan (2) 37a/12, 39b/7
f.-de (1) 3b/10
f.-den (4) 31b/4, 42b/6, 44b/11,
45a/8
f.-ler (1) 17b/2
f.-lerdir (1) 5a/7

- f.-lere (2) 3b/12, 17b/15
f.-lerin (1) 33b/9
- faķirlik:** Ar.+T. Yoksulluk, acizlik.
(1) 39a/11 **bk. faķirlik**
- faķirlik:** Ar.+T. Yoksulluk, acizlik.
(3) 74b/11, 68b/5, 83b/9 **bk. faķirlik**
f.-den (1) 47a/4
- falān:** Ar. Bir özel adın yerini tutan kelime, filan. (1) 72b/3 **bk. fūlān**
- fānī:** Ar. Ölümlü, gelip geçici, kalımsız.
f.-dür (1) 1b/1
f.-ye (1) 1b/2
f.-yeden (1) 1b/5
- fāriġ:** Ar. Vazgeçmiş, çekilmiş; sıkıntısız, rahat. (4) 32a/3, 32b/9, 71a/1, 76b/6
- farz:** Ar. Müslümanlıkta, özür olmadıkça yapılması zorunlu, yapılmaması günah sayılan ibadet; (*mec.*) yapmak zorunda kalınan şey, boyun borcu. (8) 27a/2, 106a/1, 106b/2, 12a/11, 60a/15, 72a/8, 73a/2
f.-dir (1) 64b/12
f.-i' ayn (1) 107b/13
f.-iñ (1) 104a/9
- farziye:** Ar. Farzların.
f.-niñ (1) 81b/8
- fāsīd:** Ar. kötü, fena, yanlış, bozuk; fesat çıkarıcı. (2) 29b/13,
- 29b/14
- faşih:** Ar. Güzel, düzgün konuşan; açık. (1) 86b/7
- fażā'il:** Ar. Güzel vasıflar, erdemler.
f.-i (1) 47b/3, 65b/8
- fażilet:** Ar. Erdem. (3) 33b/9, 81a/8, 82a/5
f.-i (4) 101a/4, 73b/7, 98a/5, 106a/5
f.-ine (2) 37a/3, 62a/11
f.-leri (1) 105a/14
- fażiletli:** Ar.+T. Erdemi olan (1) 01b/13
- fażl:** Ar. Faziletli, erdemli.
f.-i (5) 3a/1, 100a/8, 38b/6, 43a/4, 81b/9
f.-i kerem (2) 3b/6, 06a/14
f.-ından (1) 98a/15
- fecr:** Ar. Tan. (1) 31a/11
- fedā:** Ar. Vazgeçme, uğruna verme.
(1) 79a/8 **bk. fidā**
- fe-emmā:** Ar. Kaldı ki, gelince. (1) 108a/1
- feh̄m:** Ar. Anlama, kavrama.
f.-ine (1) 19b/15
- fekeyfe:** Ar. Nasıl. (1) 48b/1, 48a/9
- ferāġat:** Ar. Kendi isteġiyle vazgeçme.
f.-i (1) 13a/15
- ferah:** Ar. Sıkıntısız, tasasız olma durumu; bol. (3) 6a/2, 6a/4, 96b/7
f.-i (1) 100a/10
f.-ları (1) 6a/4

- ferāiz:** Ar.Farzlar.
f.-i (1) 12b/9
- ferc:** Ar. Aralık, yarık; dişilerde avret, edep yeri.
f.-üñi (1) 8b/7
- ferište(h):** Far. Melek. (14) 103a/11, 105b/12, 109b/3, 17a/1, 18b/10, 18b/7, 18b/8, 31a/6, 48a/1, 50a/5, 76a/12, 84b/11, 93b/9, 94a/7
f.-ler (7) 93a/6, 93a/9, 93b/10, 93b/13, 18b/9, 36a/13, 98a/9
f.-lere (1) 93b/15
f.-leri (1) 94a/8
f.-lerim (2) 18a/8, 96a/4
f.-leriñ (1) 31a/5
f.-ye (1) 18b/11
f.-yi (1) 88b/6
- fermān:** Far. Buyruk, emir.(2) 94a/3, 95a/1
f.-ı (1) 93b/5
f.-iyile (1) 96a/12
f.-ülāhi (1) 52a/15
- feryād:** Far.Haykırış, çığlık. (1) 84b/8
- fetvā:** Ar.Belge.(1) 47a/1
- fevķ:** Ar. Üst, üst taraf, yukarı.
f.-ü'l-ħaddedür (1) 6a/5 *'pek çok'*
- fevt:** Ar. Kaybetme, elden çıkarma;
ölüm. (1) 52a/5
- fezā'il:** Ar.Faziletler, erdemler.
f.-i (2) 2a/5, 98a/4
- f.-i' acā'ib (1) 89a/3
f.-ibesmelede (2) 98a/13
f.-iĶur'ān (1) 105b/1
f.-işalavātı (1) 59a/13
f.-i Yāsīn (1) 103a/6
- fıķıh:** Ar. İslām diniyle ilgili kuralların tümü.(1) 62b/10
- fidā:** Ar.Uğruna verme, kurban. (2)
56a/6, 95b/13 **bk. fedā**
- fidan:** Rum.Ağaç, ağaççık.
f.-lar (1) 25b/15
f.-ları (1) 25b/15
- fik(i)r:** Ar.Düşünce.(1) 91b/3
f.-e (1) 24a/1
f.-iñden (1) 61b/5
f.-ine (2) 3a/3, 12b/8
- fi'l-cümle:** Ar. Sonunda. (1) 40b/2
- fi'lhāl:** Ar. Bu anda, hemen. (2)
69b/14, 66b/7
- fitne:** Ar.Karışıklı, kargaşa. (1) 13a/3
f.-ye (1) 38b/4
- fuķahā:** Ar. Fıkıh bilginleri. (1) 64a/15
- fuķarā:** Ar.Yoksullar, fakirler.(1)
58a/5
- fülān bin fülān:** Ar. Filan oğlu filan(6)
48a/12, 48a/2, 48a/3, 50a/7, 53b/2
f.-e (1) 48a/3
- fülān bintü fülān:** Ar. filan kızı filan
(1) 48a/3
- furşat:** Ar.Uygun zaman, durum, şart.
(3) 17a/12, 17a/13, 17a/14
f.-ı (2) 1b/8, 5b/13

fırtına: İt.Güçlü rüzgâr.(1) 84a/7
fütür: Ar.Bezginlik, usanç.(1) 63a/12

G

ğaffâr: Ar.Affeden, bağışlayan.(1)
63b/14
ğ.-ü 'z-zünüb(1) 54b/13
'Allah'
ğafferAllâh : Ar. Allah onu yarlıgasın,
bağışlasın. (1) 1a/4
ğâfil: Ar.Aymaz.(4) 100a/14, 12a/13,
81b/11
ğ.-ler (1) 17a/11
ğ.-sin (1) 24a/1
ğaflet: Ar.Aymazlık.(1) 22b/10
ğ.-den (1) 12a/14
ğâh: Far.Bazen, kimi vakit.(1) 106b/1
ğalebe: Ar.Yengi.(1) 84a/9
ğâlib: Ar.Yenen, kazanan, üstün
gelen.(1) 32b/5
ğam(m): Ar. Keder, tasa, kaygı, dert.
(4) 37b/13, 38a/12,
42a/15,100a/9
ğamazlık(ğ): Ar.+T. İspiyonculuk.
ğ.(ğ)-ını (1) 95a/5
ğamgîn: Ar.+Far. Kederli, tasalı. (1)
58a/6
ğanâ: Ar. Zenginlik,bolluk; usanç.
ğ.-yı (1) 13a/15
ğani: Ar.Zengin, varlıklı. (3) 7a/12,

40a/2, 42b/7

ğanîmet: Ar.Savaşta ele geçirilen mal.
(3) 13a/15, 34a/7, 96b/6

ğanîmethıq(ğ): Ar.+T. Kazanımlık,
mallık.

ğ.(ğ)-ıla (1) 41b/2

ğaraż: Ar.Kin.

ğ.-ı (1) 91a/4

ğarîb: Ar. Kimsesiz, zavallı, yabancı,
acayıp.(4)

1a/13, 84b/7, 93a/7, 93a/8

ğark: Ar.Batma, boğulma.(1) 84a/8

ğaybet: Ar.Dedikodu.(5) 8b/7, 9b/8,
9b/9, 12b/14, 95a/5

ğâyet: Ar.Pek, pek çok, aşırı.(17)

3b/13, 101a/4, 103a/5, 105a/14,

108a/2, 14b/13, 23b/15,

63a/15, 65b/9, 66a/14, 67a/4,

74b/7, 76a/2, 83a/4, 87b/13,

89b/8, 90a/2

ğ.-de (1) 34a/6

ğ.-te (1) 68b/5

ğ.-ün (1) 24b/6

ğay(ı)b: Ar. Gizli olan, bilinmeyen. (1)
42b/14

ğ.-dan (1) 86b/13

ğayrı: Ar.Başka, diğer; artık, bundan

böyle.(5) 1b/15, 53a/14, 59b/6,

68a/7, 80a/5, 90a/6

ğ.-da (2) 59a/10, 60a/8

ğ.-lar (1) 5b/15

ğ.-nıñ (1) 21a/3

ğ.-sın (1) 59a/15

ġazā: Ar.Müslüman olmayanlara karşı yapılan kutsal savaş.(4) 25a/5, 33b/15, 58a/10, 58a/9

ġ.-sına (1) 58a/5

ġ.-ya (3) 33b/14, 58a/4, 58a/6

ġazab: Ar.Öfke, kızgınlık, hiddet.(3) 8b/2, 65a/14, 82b/15

ġ.-ından (1) 106a/15

ġ.-ımı (1) 102a/11

geç- Geçip gitmek, gitmek; çıkmak, içinden gitmek; konu olmak, bırakmak.

g.-di (1) 77b/13

g.-diler (2) 104b/15, 69a/4

g.-diñ-mi (1) 77a/14

g.-dükden (1) 78a/8

g.-e (2) 7b/2, 15a/6

g.-er (4) 5a/5, 102a/6, 32b/2, 69b/6

g.-meden (1) 77a/7

g.-medi (1) 67a/3

g.-miş (2) 6a/10, 75a/4

g.-mişleriñ (1) 5a/9

g.-sün (1) 56b/12

g.-üp (4) 5b/3, 78a/8, 82b/10, 82b/11

geçir-: Geçmesini sağlamak. **krş.**

geçür-

g.-se (1) 97a/6

geçmek(g): Geçip gitme, gitme, çıkma, içinden gitme, konu olma, bırakma. (2) 2b/15, 74b/14

g.(g)-e (1) 15a/4

g.(g)-i (1) 3a/1

geçür-: Vazgeçirmek, geçiştirmek, geçmesini sağlamak.

g.-diyidi (1) 56b/7

g.-se (1) 99a/1

gel-: Varmak, ulaşmak, geçmek.(6)

17b/3, 17b/4, 17b/5, 17b/7,

30a/11, 67b/13

g.-di (342) 7a/8, 100b/5,

104b/11, 25a/14,

31a/15, 36a/5, 40a/11,

40a/5, 40b/1, 41a/11,

41a/4, 41a/5, 44a/9,

48b/14, 56a/12, 66a/11,

66a/12, 66b/14, 68b/4,

68b/7, 69b/1, 70b/11,

72b/7, 80a/14, 84b/6,

87a/8, 88a/6, 88a/9,

90b/1, 90b/7, 91a/15,

92a/5, 95b/3, 96a/11,

96b/10, 97b/2, 24a/2,

63b/2, 86a/14, 96a/4,

97a/15

g.-digim (1) 40b/12

g.-dik (2) 5a/15, 37a/3

g.-diler (2) 56b/5, 67a/9

g.-dim (2) 40b/13, 91b/12

g.-diñ (2) 77a/12, 77a/14

g.-diñ-mi (1) 91b/12

g.-diyise (1) 108a/7

g.-dügi (1) 103a/10

g.-dükde (2) 1b/5, 8b/2

g.-e (11) 15a/12, 17a/11, 29b/8, 32b/11, 47a/3, 55a/5, 55b/15, 56a/3, 56a/5, 82a/4, 91a/9	42b/3, 42b/4, 53a/15, 54b/14, 61b/12, 67a/13, 70a/3, 86b/6, 90a/3, 90a/8, 90b/4
g.-ecek (2) 12b/1, 75a/5	g.-ürem (1) 91b/11
g.-eler (2) 93b/11, 94a/9	g.-ürler (1) 103a/11
g.-en (5) 1b/2, 5b/5, 8b/10, 108a/5, 61b/5	gelmek(g): Varmak, ulaşmak, geçmek. (1) 90a/3
g.-enleriñ (1) 25a/9	g.(g)-e (1) 91b/13
g.-esin (1) 79a/1	geñ: Geniş; boş yer, hali arazi.(1) 102b/9
g.-eydi (3) 15b/7, 19b/1, 95a/1	ger: Far. Eğer, şayet.(1) 82a/3 bk. eger, iger
g.-icek (1) 98a/8	gerçek: Doğru, dürüst; doğruluk. (4) 108b/14, 19b/8, 90a/11, 91a/6
g.-iñ (1) 16a/7	g.-dir (2) 65b/3, 87a/14
g.-ince (1) 42b/11	g.-imiş (1) 91a/14
g.-ip (1) 91b/10	gerek: Lazım olmak, mutlaka, herhâlde. (6) 108b/13, 42b/5, 42b/6, 55a/8, 75b/9, 90b/10
g.-işde (1) 41b/6	g.-dir (11) 107b/4, 108b/12, 35b/4, 47a/4, 66a/4, 78b/10, 90b/5, 12a/12, 17a/14, 47a/2, 98b/12
g.-medi (1) 1b/7	g.-dür (10) 2b/11, 3b/12, 3b/7, 3b/8, 4a/5, 6b/15, 20a/10, 34a/7, 38b/10, 66a/3
g.-meye (1) 12b/8	g.-mez (1) 90b/6
g.-mez (5) 12a/1, 12a/3, 25a/2, 88a/12, 90a/8	gereklü: Gerekli. (3) 93a/15, 93b/12, 94a/4
g.-mezden (1) 67a/13	getir-: Rivayet etmek, nakletmek, çevirmek, gelmesini sağlamak.
g.-miş (1) 19b/15	
g.-mişdir (6) 4a/13, 20a/11, 57b/7, 70a/7, 71b/7, 98a/10	
g.-se (3) 103a/1, 13b/6, 85b/11	
g.-sün (1) 56b/11	
g.-üp (14) 7a/4, 25a/4, 31a/9, 49a/3, 51a/13, 53a/7, 58a/13, 58b/5, 67a/12, 80b/1, 80b/14, 80b/15, 81a/6, 95b/1	
g.-ür (17) 5a/11, 13b/2, 14b/12, 14b/9, 32b/5, 42b/2,	

krş. getir-
g.-memiş (1) 90b/15
getür-: Rivayet etmek, nakletmek,
çevirmek, gelmesini sağlamak.
(6) 7a/12, 8a/10, 65b/13, 67a/6,
68b/10, 89b/10 **krş. getir-**
g.-di (15) 10b/9, 40b/3, 41a/6,
41a/12, 49a/4, 66b/13,
71a/6, 72b/14, 72b/8,
77b/14, 82b/11, 83a/13,
87a/11, 93b/3, 96b/2
g.-digi (1) 78b/4
g.-diler (1) 12a/9
g.-dükden (1) 3b/3
g.-dükleri (1) 77b/15
g.-düm (1) 40b/11
g.-düñ (2) 40b/10, 40b/9
g.-e (9) 4b/12, 11a/5, 46b/7,
55b/14, 78a/5, 78a/7,
87b/13, 99b/8
g.-eler (2) 15a/7, 95a/2
g.-em (1) 94a/8
g.-en (1) 80b/14
g.-eyim (1) 67a/7
g.-eyin (1) 91a/1
g.-irdim (1) 92b/13
g.-meden (2) 108b/1, 73a/4
g.-mediñ (2) 82b/14, 90b/9
g.-meyince (2) 69a/14, 79a/15
g.-mezem (1) 72b/11
g.-mezsın (1) 86b/14
g.-miş (3) 103b/1, 107b/11,
64b/14

g.-mişce (1) 82a/8
g.-mişdir (9) 5a/9, 23a/10,
28a/2, 50a/12, 69a/9,
70a/5, 72a/11, 73a/6,
99b/6
g.-mişler (1) 85b/2
g.-mişlerdir (2) 60b/3, 61a/9
g.-müşdir (2) 49b/12, 57b/13
g.-se (17) 107b/12, 107b/15,
108a/9, 11a/4, 66b/5,
76b/13, 76b/14, 76b/15,
78a/14, 78b/6, 78b/8,
81b/14, 82a/15, 83b/4,
83b/8, 90a/5, 95a/10
g.-üp (3) 3a/3, 103a/14, 35a/9
g.-ür (2) 33a/13, 94b/12
getürmak(ğ): Rivayet etmek,
nakletmek, çevirmek,
gelmesini sağlamak. **krş.**
getürmek
g.(ğ)-a (1) 95a/7
getürmek: Rivayet etmek,
nakletmek, çevirmek,
gelmesini sağlamak.(2)
64a/10, 91b/15 **krş. getürmak**
g.-dir (1) 3a/13
getürül-: Gelmesi sağlanmak.
g.-mez (1) 65b/10
g.-müşdir (1) 50b/14
gevher: Far.Cevher.
g.-den (1) 94a/9
g.-dendir (1) 94b/5
gey-: Bir şeyi vücuduna geçirmek.

g.-üp (1) 97a/4
geydir-:Giyme işini yaptırmak. **krş.**
geydür-
g.-eler (1) 2b/7
g.-irler (1) 60a/11
g.-mişce (1) 33b/13
geydür-: Giyme işini yaptırmak. **krş.**
geydir-
g.-irler (1) 60b/1
gez-:Bir yere gitmek, seyran etmek;
dolaşmak, yürümek.
g.-dikçe (1) 40a/1
g.-erler (1) 59b/15
ğidā: Ar. Besin.
ğ.-sı (1) 17a/6
ğmā: Ar.Zenginlik, bolluk. (5)
39b/10, 39b/4, 39b/8, 40a/3,
44b/12
gibi: Benzer, İmişçesine, benzer
biçimde.(47) 1b/7, 5a/13,
5b/15, 5b/5, 6a/5, 102a/6,
104b/3, 12a/3, 12b/10, 12b/12,
12b/15, 12b/6, 15a/6, 16a/11,
16a/5, 16b/9, 17b/6, 20a/3,
24a/9, 27a/7, 28a/7, 35b/7,
36a/13, 50b/5, 51a/12, 51a/5,
52a/10, 53a/9, 53b/1, 56b/1,
60b/2, 61b/2, 63b/1, 64a/9,
71a/3, 77b/11, 80a/11, 80b/4,
83a/6, 85a/10, 87b/13, 87b/2,
97a/8, 99b/12, 106a/1
g.-dir (1) 98b/8
g.-ye (1) 12a/4

gice: Tün, şeb, gece.(24) 8a/14,
102b/10, 102b/12, 103a/5,
13b/3, 17b/13, 20b/14, 22b/7,
23b/13, 32b/15, 36b/13, 51a/3,
56b/6, 57a/5, 62a/6, 65a/10,
65a/9, 72a/15, 75a/15, 77b/10,
77b/11, 77b/13, 77b/7, 84a/1
g.-de (5) 22a/3, 22a/4, 23a/12,
34b/6, 43a/1
g.-si (5) 20a/12, 70a/9, 75a/11,
75b/7, 84b/15
g.-sinde (2) 5a/10, 101a/10
g.-sini (1) 102b/11
git(d)-: Kaybolmak, yok olmak,
geçmek, Yürümek. (3) 66a/6,
66a/7, 66a/8
g.-di (8) 10a/14, 17a/13,
31a/14, 77b/4, 82b/10,
89b/11, 90a/14, 97a/12
g.-dim (1) 84b/8
g.-diñüz (1) 17a/4
g.-dügini (1) 67a/12
g.(d)-e (4) 100a/10, 102b/7,
77a/5, 81b/10
g.(d)-ecegim (1) 100b/9
g.(d)-ecek (1) 100b/8
g.(d)-er (2) 32b/3, 52b/6
g.(d)-er-imiş (1) 67a/13
g.(d)-erdi (1) 105b/7
g.(d)-erler (3) 1b/6, 5b/8,
78b/13
g.(d)-ersin (1) 77a/7
g.(d)-eydi (1) 20b/9

- g.(d)-icek (1) 88a/8
g.(d)-iñ (1) 55b/1
g.-miş (2) 85a/1, 86b/8
g.-se (2) 13b/6, 58a/5
g.-seler (1) 6a/2
- gider-:** Gidermek, uzaklaştırmak, çıkarmak, yok etmek, kaldırmak, izale etmek, defetmek.
g.-e (1) 95a/12
g.-ir (3) 8b/9, 21a/6, 54b/4
g.-ür (1) 8b/11
- gine:** Gene, yine.(2) 3b/13, 31a/15
- gir-:**Dışarıdan içeriye geçmek; sığmak; katılmak, iltihak etmek; almak, fethetmek
g.-di (2) 96b/12, 97a/3
g.-digi (1) 88a/11
g.-dügi (1) 104b/9
g.-e (5) 16a/1, 21a/12, 21b/4, 60a/10, 61b/2
g.-er (2) 106a/4, 21a/15
g.-erlerse (1) 52a/4
g.-esin (1) 104b/12
g.-iserdir (1) 20a/4
g.-meye (2) 100a/6, 51b/2
g.-üp (2) 2b/5, 89b/13
g.-üserlerdir (1) 20a/9
- girmek(g):** Dışarıdan içeriye geçme; sığma; katılmak; almak, fethetmek. (1) 4a/4
g.(g)-e (3) 34a/8, 48a/7, 51b/9
- giriŧâr:** Far. Tutulmuş, yakalanmış.
(3) 38b/4, 80b/10, 85a/2
- girü:** Yine, tekrar, bir daha, sonra; artık; başka, gayri.(8) 4a/1, 108a/9, 11a/10, 12b/11, 52b/7, 90b/7, 93a/1, 108a/11
- giryân:** Far. Ağlama, ağlayıcı. (1) 84b/14
- gizle-:** Saklamak, haber vermemek.
g.-di (3) 95b/10, 96a/1, 96a/14
g.-r-imiş (1) 80a/12
g.-rimiş (1) 91a/5
- gizli:** Görünmez, başkalarından saklanan, saklı olarak.(1) 18a/10 **krş. gizlü**
g.-ce (1) 90b/12
- gizlü:** (1) 71a/5 **krş. gizli**
- göç-:** Yurt değiştirmek, hicret etmek; irtihal etmek, ölmek.
g.-en (1) 5b/9
g.-üp (1) 1b/6
- göçmek:** Yurt değiştirme, hicret etme; irtihal etme, ölme.
g.-dedir (1) 01b/2
- gök(g):**Uzay, sema, asuman, feza; mavi; yeşil.(14) 104b/5, 11b/8, 16a/5, 31b/12, 34a/1, 49b/1, 49b/2, 49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 61a/11, 80a/10
g.-de (7) 20a/12, 38b/1, 76b/3, 76b/5, 84b/9, 89b/5, 94b/3
g.-den (4) 78a/8, 90a/6, 90a/8, 91a/15

g.(g)-e (2) 78b/12, 92a/12
g.(g)-i (3) 30a/4, 32b/2, 32b/4
g.-ler (2) 57a/14, 96a/6
g.-lerde (1) 19b/11
g.-lere (1) 14a/14
g.-leri (3) 105b/10, 19a/13,
79a/13
g.-leriñ (1) 105b/14
gög(ü)s: Sine, sırt karşıtı.
g.-inden (1) 102b/15
gökçek: Güzel, sevimli, hoş.(4)
17b/14, 53a/2, 56a/7, 80a/14
gölge:Güneş ışınlarından korunacak
yer.(1) 104b/3
g.-sinde (2) 104b/14, 65b/12
g.-sine (1) 16a/7
gönder-: Yola çıkarmak, yollamak,
ulaşmasını sağlamak; yolcu
etmek.
g.-di (1) 50a/8
g.-e (3) 49a/5, 50a/11, 60a/3
g.-em (1) 49a/10
g.-en (1) 79a/4
g.-ene (1) 49a/10
g.-ir (4) 105b/12, 50a/10,
61a/7, 98a/9
g.-irse (1) 100b/11
g.-meñ (1) 5b/6
göñ(ü)l: Yürek, duyguların kaynağı;
istek, arzu.(4) 14a/13, 14b/1,
21a/8, 97b/1
g.-de (3) 21a/3, 21a/9
g.-den (3) 18a/13, 21a/4, 91a/4

g.-dür (1) 13b/9
g.-e (1) 14a/9
g.-i (2) 11b/15, 14a/6
g.-i (1) 21a/6
g.-in (2) 4a/1, 8b/3
g.-inden (1) 67b/3
g.-ine (1) 104b/5
g.-ler (1) 106a/8
g.-leri (3) 106a/13, 106a/15,
14b/6
g.-ü (2) 103a/7
g.-üm (3) 9a/7, 13b/1, 41a/7
g.-üme (1) 1a/13
g.-ümi (1) 106a/9
g.-ümüzü (1) 107a/1
g.-ümüzü (1) 106b/13
g.-ün (1) 4a/2
g.-üne (2) 14a/15, 14b/5
g.-üni (1) 43a/3
g.-üñ (1) 21a/6
gör-: Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek;
anlamak, kavramak, sezmek.
(1) 40b/1
g.-di (23) 19b/14, 32b/8,
32b/14, 36a/5, 48b/15,
62b/2, 72b/1, 72b/12,
77b/7, 79b/4, 79b/5,
82b/8, 86a/2, 86a/6,
89b/12, 89b/13, 90a/15,
91a/11, 91a/13, 91a/2,
95b/12
g.-diginde (1) 91b/4

g.-diler (5) 46b/15, 46b/9,
81a/10, 85b/12, 88a/1
g.-dü (1) 72b/6
g.-dügi (1) 90b/7
g.-dügümüz (1) 92b/9
g.-düm (18) 101a/11, 101b/10,
20a/13, 23b/14, 33a/14,
56b/6, 65b/7, 77b/10,
77b/11, 80a/14, 80a/4,
81a/2, 84a/10, 84a/11,
84b/14, 85b/4, 84b/8,
86b/8
g.-e (9) 6b/10, 102b/10, 55b/5,
65b/10, 71b/15, 72a/1,
75b/1, 77a/11, 77a/15
g.-eler (1) 4a/11
g.-elüm (1) 89b/10
g.-em (1) 15a/2
g.-en (1) 30b/6
g.-er (1) 65a/11
g.-eyim (2) 89b/13, 90a/11
g.-icek (2) 30a/8, 40b/4
g.-medi (1) 19b/15, 90a/13
g.-medim (3) 20a/4, 80a/15,
86a/8
g.-meye (4) 39a/14, 72a/4,
74b/11, 83b/9
g.-meyem (1) 8b/1
g.-meyince (4) 102b/6, 105a/7,
53b/10, 75b/6
g.-miş (3) 41b/8, 77b/7, 84b/9
g.-müşdir (1) 42b/15
g.-seler (1) 95a/1

g.-sün (1) 96a/10
g.-üp (2) 52a/4, 77a/9
g.-ürüz (1) 67a/12

göredile- Görmek istemek. (1) 94a/11

görmek: Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılama, seçme;
anlamak, kavrama, sezme. (2)
30a/7, 64a/3

g.-dür (1) 9a/4

görül- Algılanmak, seçilmek, gereken
iş yapılmış olmak.

g.-miş (1) 2a/10

görün- Görülür duruma gelmek,
görülür olmak, gözükmek.

g.-di (2) 100b/4, 91b/8

g.-ür (1) 91b/7

g.-ürdi (2) 91b/1, 91b/2

göster- İşaretle belirtmek, görülmesini
sağlamak; belirtmek, anlatmak.

g.-di (3) 15a/2, 36a/11, 88a/7

g.-diñ-mi (1) 88a/10

g.-e (1) 77a/8

g.-se (1) 97a/9

götür- Taşımak, yanında yürütmek.

g.-di (3) 66b/12, 80b/2, 91a/10

g.-eler (1) 95a/2

g.-en (2) 100a/15, 18b/9

g.-eyim (1) 91a/9

g.-se (1) 100a/12

g.-sem (1) 90b/3

g.-ür (1) 21a/4

götürül- Götürme işine konu olmak.

g.-di (1) 17a/13

- gövde:** İnsan bedeninde baş, kol ve bacaklar dışında kalan bölüm.
g.-ler (1) 96b/8
- göz:** Görme organı. (1) 15a/8
g.-i (3) 70b/3, 70b/6, 94b/6
g.-ler (1) 19b/15
g.-leri (2) 80a/10, 81a/2
g.-lerime (1) 99b/4
g.-lerimi (1) 91b/6
g.-leriñ (1) 91b/8
g.-lerine (1) 70b/15
g.-lerini (1) 99b/5
g.-üñ (1) 98b/7
g.-ünde (1) 96a/13
g.-üñe (1) 61b/7
- gözle-:** Gözetmek, riayet etmek; gözetlemek, bakmak, tecessüs etmek; olmasını veya gelmesini beklemek.
g.-rsiz (1) 5b/15
- gözsüz:** Gözü olmayan; görme engelli.
g.-i (1) 99b/3
- gözsüzlük:** Gözsüz olma durumu.
g.-den (1) 32a/5
- gür:** Far. Mezar, kabir.
g.-ından (1) 104b/3
- gurbet:** Ar. Doğup yaşanılmış olan yerden uzak yer, gurbetlik.
ğ.-de (2) 80b/6
- ğusl:** Ar. Boy abdesti.
ğ.-ına (1) 103a/12
- ğuşsa:** Ar. Üzüntü. (1) 42a/15
ğ.-dan (1) 72a/13
- ğ.-dur (1) 37b/13
ğ.-sı (3) 100a/9, 38a/12, 97a/11
- ğuşşalu:** Ar.+T. Üzüntülü. (1) 97b/1
- güç:** Çetin, zor. (1) 66a/11
- güçlük:** Zorluk, ağır ve yorucu emek.
(2) 2a/14, 66b/1
- gül:** Far. Gül. (3) 63a/15, 70a/8, 70a/9
- gül-:** Gülmek.
g.-er (2) 7b/10, 9b/13
- gümüş:** Gümüş.
g.-dendir (2) 20b/4, 94b/6
- gün:** Güneş, gündüz; vakit, mesut gün, beklenen kutlu gün. (65) 3a/3, 4a/8, 4a/9, 100a/9, 100b/14, 100b/3, 101a/3, 107b/5, 108b/4, 108b/6, 109a/6, 109b/8, 10a/14, 10a/8, 12b/1, 13b/3, 13b/4, 13b/6, 13b/9, 17b/1, 22b/2, 23a/14, 26a/6, 28a/14, 30b/6, 32b/8, 34b/1, 36a/3, 39a/10, 39b/5, 39b/8, 40a/15, 40b/6, 42b/7, 44b/10, 45a/7, 46b/15, 51a/3, 51a/8, 52b/15, 55a/9, 58a/11, 65b/5, 67a/14, 68b/12, 71a/15, 72a/13, 72b/10, 78a/9, 81b/13, 81b/15, 81b/8, 83a/2, 83a/9, 83b/1, 84a/1, 84b/4, 86b/13, 88b/6, 89b/7, 90a/12, 90a/13, 92b/11, 92b/7, 95b/1, 93b/14
g.-de (29) 3a/10, 100a/7, 102a/2, 102a/3, 106b/4, 106b/5, 11a/13, 11b/2,

16b/7, 22a/14, 22a/4,
30b/2, 33b/11, 33b/12,
34b/3, 34b/5, 39a/13,
39a/5, 51a/1, 59a/3,
65b/13, 71b/11, 75a/3,
83b/3, 83b/8, 94b/12,
99b/10, 99b/13, 99b/14
g.-den (3) 65b/14, 83a/13,
99b/15
g.-e (2) 83a/13, 99b/15
g.-den güne (1) 99b/15 '*zaman
geçtikçe*'
g.-e-dek (2) 39b/9, 93b/14
g.-i (28) 8b/6, 18b/13, 43b/12,
52a/3, 53a/12, 53a/5,
53b/13, 53b/14, 53b/5,
53b/7, 53b/9, 54a/3,
54a/7, 56b/9, 59a/3,
59a/7, 61a/15, 70b/10,
74b/9, 75b/5, 76a/12,
76a/14, 77a/3, 84a/5,
88a/2, 93b/10, 94a/7,
97a/8
g.-iñ (1) 61b/6
g.-lerde (1) 16a/4
g.-üñ (1) 20b/8
g.-ünde (19) 4a/11, 4a/13, 7b/7,
8a/15, 101b/14,
102a/12, 103b/8,
104a/7, 15a/7, 15b/3,
16a/4, 16b/8, 26b/8,
51b/8, 55a/3, 68b/3,
75a/6, 82b/1, 95b/13

günâh: Far.Günah.(5) 11b/14, 12b/7,
12b/9, 23a/3, 79b/7
g.-a (2) 11b/1, 12b/4
g.-dan (3) 12a/13, 12b/5, 12b/8
g.-dır (1) 12a/13
g.-ı (15) 11a/13, 11b/2, 11b/5,
12b/4, 12b/7, 18a/15,
22b/2, 25b/3, 27a/6,
28b/9, 54b/4, 74b/4,
92a/12, 93a/8, 93b/6
g.-ımdan (1) 77b/12
g.-in (12) 105b/13, 18a/10,
18a/14, 18a/9, 22a/5,
32a/11, 47b/11, 49a/6,
53b/7, 53b/9, 75a/4,
75a/5
g.-iñ (1) 11a/12
g.-ına (4) 105a/5, 11b/4, 28b/8,
74b/10
g.-ından (2) 10b/8, 11b/11
g.-ları (3) 8b/9, 30b/3, 53a/8
g.-ların (8) 9a/5, 11a/1, 11b/12,
22b/13, 36b/5, 49b/10,
54a/4, 57b/15
g.-larıñ (1) 59b/11
g.-larına (2) 108a/6, 45b/7
g.-larını (6) 11a/6, 13a/6,
23b/9, 51a/3, 71a/6,
99a/7
g.-larıñızı (2) 12a/10, 54b/11
günâhkâr: Far.Günahlı.(3) 39b/14,
80b/9, 92a/9
g.-ü'l-muhtâc (1) 1a/3
günâhlı: Far.+T.Günahlı olan.(1)

93b/6
günâhsız: Far.+T.Günahı olmayan.
(1) 11b/13
gündüz: Gündüz. (6) 13b/3, 20b/14,
32b/15, 36b/12, 57a/5, 62a/7
g.-de (2) 22a/3, 23a/12
gürle-: Kalın ve gür ses çıkarmak;
(*mec.*) kuvvetli ve etkili bir
biçimde varlığını göstermek.
g.-se (1) 69b/12
güzel: Güzel. (3) 40a/13, 56a/8, 77b/8
güzide: Far.Seçkin, seçilmiş, seçme.
g.-sine (1) 79b/15

H

hâ: Ar. Arap alfabesinin sekizinci
harfi. (2) 62b/5, 79b/12
hâb: Far.Uyku. (1) 84a/9
haber: Ar.Haber, söz, bilgi, salık. (9)
104b/5, 25a/8, 58b/12, 58b/6,
80a/8, 80b/15, 83b/14, 84a/13,
92a/14
h.-de (3) 20a/11, 57b/6, 70a/7
h.-i (1) 83a/11
h.-im (1) 67b/5
haberdâr: Ar.+Far.Bilgili, haberli. (1)
2a/11
habîb: Ar.Sevgili, dost.
h.-ime (1) 50b/4, 61b/12
h.-imi (1) 94a/13

h.-imûñ (1) 62a/8
h.-ine (3) 54b/5, 57a/6, 77b/15
h.-i's-ş-şakaleyn (1) 58a/3
h.-ü ekrem (2) 65b/6, 77a/15
h.-üm (5) 14b/7, 61b/10, 62b/1,
92a/6, 96a/8
h.-ümdür (1) 62a/15
h.-üme (4) 48b/3, 49b/10,
55b/13, 62b/8
h.-ümûñ (2) 79a/1, 79a/2
h.-üñe (1) 48a/12

habîbullâh: Ar.Allahın sevgilisi. (4)
56b/10, 60b/4, 77b/5, 79b/1
h.-a (3) 54b/3, 63a/13, 63b/13

hac(c): Ar.İslâm'ın beş şartından biri
olan, Müslümanlarca zilhicce
ayında Mekke'de yapılan
Kâbe'yi ziyaret ve tavaf
ibadeti. (5) 58a/10, 58a/5,
58a/4, 58a/6, 80a/9

hâcet: Ar. İstek, dilek, gerek, lüzum.
(8) 6b/4, 104a/7, 27b/15,
42a/15, 75b/8, 78a/3, 87a/4,
99a/15
h.-i (1) 84a/3
h.-içün (1) 88a/6
h.-im (1) 8b/3
h.-in (7) 9b/1, 9b/2, 46b/9,
53a/13, 83b/4, 83b/5,
84a/3
h.-iñ (4) 104a/7, 28a/13, 28a/5,
87a/9
h.-ini (2) 6a/15, 104b/7

h̄.-iñüz (1) 17a/7	39b/1, 43a/4, 44b/15,
h̄.-leri (1) 47a/13	45a/6, 47b/12, 47b/5,
h̄.-lerin (1) 6b/1	54b/6, 55a/2, 65b/11,
h̄.-lerinden (1) 53a/13	74a/15, 83b/6, 85b/7,
h̄add: Ar.Sınır, uç; derece. (2) 26a/4,	99a/5
38b/13	
h̄ades: Ar. Yeni olma, gusül gerektiren	h̄afif: Ar.Yeğni, kolay. (1) 29b/8
hal; insan pislîği.	h̄ā'il: Ar.Engel.(2) 106a/4, 55b/12
h̄.-den (1) 7b/12	h̄āk: Far. Toprak.
h̄adîş: Ar.Hz. Muhammed'in söz ve	h̄.-i pāyin (ayağının toprağı) (1)
davranışları. (53) 102a/8,	56a/13
103a/15, 103b/13, 15b/13,	h̄.-e (1) 85a/3
15b/8, 16a/1, 16b/13, 18a/11,	h̄ak(k): Ar.Doğruluk, insaf, adalet.
18a/2, 22a/2, 28b/10, 28b/14,	h̄. (k̄)-a (1) 4a/14
29a/11, 31b/5, 37b/14, 37b/7,	h̄.-dan (1) 13b/2
44b/13, 47b/5, 49b/11, 50a/13,	h̄.(k̄)-ı (5) 3b/7, 3b/9, 4a/11,
50b/14, 50b/7, 51a/5, 51b/14,	5b/2, 90b/3
51b/6, 52b/12, 54a/10, 54a/5,	h̄.(k̄)-ı ' abiddür (2) 12b/13,
54a/14, 55a/1, 56b/13, 56b/3,	73a/8
56b/8, 57a/8, 57b/12, 57b/5,	h̄.(k̄)-ı-çün (1) 79a/11
58a/10, 59a/1, 59a/10, 59b/12,	h̄.(k̄)-ıla (3) 1b/4, 87a/7, 67b/12
60a/7, 60b/3, 61a/8, 66a/4,	h̄.(k̄)-ım (1) 67a/4
66a/8, 68a/12, 68b/10, 73b/8,	h̄.(k̄)-ımı (1) 67b/6
76b/11, 83b/11, 83b/7, 98a/7,	h̄.(k̄)-ın (1) 12b/14
99a/8	h̄.(k̄)-ında (1) 85a/5, 87a/13
h̄.-inden (1) 107a/14	h̄.(k̄)-ımı (1) 68a/3
h̄-işerîf (34) 6b/4, 58a/1,	h̄.(k̄)-ıyçün (2) 79a/2, 99b/4
100a/1, 101a/7, 103a/3,	h̄.(k̄)-ıyîçün (1) 104a/4
104a/10, 105a/8, 11b/9,	h̄.(k̄)-umı (1) 50a/15
16b/12, 19b/1, 26a/10,	h̄ākāret: Ar.Onur kırma, küçültücü
49a/10, 11b/3, 11b/5,	söz veya davranış. (1) 67b/8
82b/3, 28a/13, 33a/7,	h̄akīkat: Ar.Gerçek, gerçeklik.(2)
34a/9, 34b/7, 39a/6,	75a/2, 97b/4
	h̄akīr: Ar.Aşağı görülen, değersiz. (2)

1b/7, 41b/11
h.-iñ (1) 6a/10
hāl: Ar.Durum, vaziyet, davranış,
tutum, tavır. (5) 4a/3, 108a/2,
17a/7, 90a/2, 90b/6
h.-de (5) 3b/9, 5a/14, 28a/3,
47a/1,66a/11
h.-hātırın (1) 66a/12
h.-im (3) 100b/11, 23b/15,
77b/9
h.-ime (1) 55a/7
h.-in (1) 83a/3
h.-iñ (2) 77b/9, 85b/12
h.-inde (1) 103a/13
h.-inden (2) 80b/15, 84b/14
h.-ini (1) 83a/8
h.-i vāqı' ayı (1) 90b/7
h.-üm (2) 66a/14, 67b/4
hālā: Ar.Şimdiye kadar, o zamana
kadar, hâlen, henüz. (3) 48b/1,
49a/2, 55a/15
hālāş: Ar.Kurtulma, kurtuluş.(20)
7a/11, 109a/7, 24a/9, 35a/13,
37b/5, 40b/8, 42b/6, 47a/4,
48a/15, 50a/5, 50b/11, 57a/5,
57a/7, 80b/12, 80b/7, 81a/1,
81a/5, 84a/14, 99b/11,
106b/12,
hālāyık: Ar.Yaratıklar, insanlar. (4)
7a/14, 7b/1, 33a/14, 33b/12
h.-a (2) 7b/10, 8b/6
h.-dan (1) 8a/4
h.-uñ (1) 32b/6

halef: Ar.Ardından gelip onun
makamına geçen kimse, ardıl.
h.-inde (1) 104a/5
hālet: Ar.Durum.
h.-inezi' de (1) 106b/11
hālīk: Ar.Tanrı, yaratıcı.
h.-dan (1) 63a/11
hālī: Ar.Boş, ıssız, تنها.(6) 26a/2,
34b/6, 42b/8, 72a/13, 86a/10,
90b/15
h.-dür (1) 25b/15
hālīl: Ar.Sadık, samimi, dost.
h.-im (1) 62a/9
hālīm: Ar.Yumuşak huylu. (1) 9a/7
hālīş: Ar.Saf, katışıksız, içten,
samimi.(2) 16b/14, 19b/7
hālīşen: Ar. Halis olduğu hâlde,
hilesizce. (1) 18a/12
halk: Ar. Halk, insanlardan bir bölük.
(19) 20a/6, 26a/11, 26b/1,
30a/2, 33a/13, 39b/2, 48b/6,
50b/1, 50b/6, 52a/9, 57b/3,
60b/7, 62a/7, 70a/10, 78b/5,
84b/13, 86b/1, 86b/2, 93b/13
h.-a (3) 76b/10, 85b/9, 89b/14
h.-dan (1) 13a/13
h.-ı (2) 37b/3, 66a/1
h.-in (1) 89b/12
h.-iñ (5) 8a/6, 59a/6, 74b/7,
87b/1, 87b/4
h.-imiñ (1) 93b/5
hamāyet > himāyet: Ar. Koruma,
korunma.

- h̄.-içün (1) 95b/8
- ḥamd:** Ar.Tanrı'ya şükretme.(7)
30a/12, 35a/13, 35a/14, 35a/15,
35a/9, 63a/12
h̄.-ı (1) 35b/14
h̄.-ıla (1) 35a/12
- ḥāmid:** Ar.Hamdeden, şükreden.
h̄.-lerden (1) 76b/3
- ḥamir:** Ar. Hamur. (1) 12b/12, 65b/15
- ḥamle:** Ar.İleri atılma, saldırış. (1)
95b/6
h̄.-i ‘ arş (1) 61a/5
- ḥandān:** Far.Şen, neşeli. (1) 63b/1
- ḥānümān:** Far.Ev bark, ocak, yuva; ev halkı; çoluk çocuk. (1) 17a/8
- ḥarām:** Ar.Haram, dince yasaklanmış olan. (10) 3a/15, 8b/5, 9b/5, 101b/4, 12b/12, 25b/3, 72a/2, 72a/4, 83b/12, 90b/4
h̄.-dan (2) 9b/6, 39b/13
- ḥarāretli:** Ar.+T.Isısı, sıcaklığı fazla olan.(1) 2b/14
- ḥarekāt:** Ar.Davranışlar, işler.(1)
37b/1
- ḥareket:** Ar.Davranış, iş; vücudu oynatma, kıpırdatma veya kımıldanma. (1) 105b/11
h̄.-leri (1) 82b/8
- ḥarf:** Ar. Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod.(2) 103b/5, 36a/14
h̄.-dir (2) 103b/5, 98b/12, 99b/9
- h̄.-ıla (1) 36b/8
h̄.-i (3) 101b/8, 103b/2, 99b/10
h̄.-inden (1) 48b/5
h̄.-ine (3) 103a/11, 105b/15, 36b/4
h̄.-iniñ (1) 99b/13
h̄.-leri (1) 42b/1
- ḥarīr:** Ar. İpek.
h̄.-den (2) 17a/5, 20b/6
- ḥāş:** Ar.Özgü, en iyi. (1) 16a/8
- ḥased:** Ar. Kıskançlık, çekemezlik, günü.
h̄.-i (1) 102b/3
- ḥasenāt:** Ar. Yararlı, iyi, güzel işler.
(5) 3a/5, 4a/6, 4b/10, 15a/9, 54a/9
h̄.-a (3) 11a/1, 11a/6, 59b/12
h̄.-dan (1) 4a/3
h̄.-ı (2) 54b/14, 56a/2
h̄.-iñ (1) 56a/11
- ḥasene:** Ar. İyi, hayırlı iş, iyilik.(6)
22b/1, 34b/1, 34b/3, 34b/4, 36b/4, 75a/5
h̄.-ye (1) 6b/4
- ḥāşıl:** Ar.Elde edilen, ortaya çıkan, görünen.(11) 2b/8, 6a/2, 6a/7, 8b/14, 21a/9, 22b/1, 28a/1, 37b/2, 47a/13, 59a/7, 75b/2
- ḥāşıyyet:** Ar. hassalık, duygusallık.
h̄.-i (1) 21a/2
h̄.-ine (1) 37a/4
- ḥāsīd:** Ar.Çok kıskanç, çekemez.
h̄.-lerden (1) 102b/3

- ḥaşlet:** Ar.İnsanın yaratılışından gelen özellik, huy. (4) 25b/2, 27a/3, 27a/6, 27a/8
- ḥasret:** Ar.Özlem, üzüntü, keder. (2) 17a/4, 52a/3
- ḥasta:** Far.Hastalanmış, rahatsız, aşırı düşkün, tutkun. (9) 103a/9, 13a/14, 23a/1, 23a/14, 23b/11, 24a/10, 66a/13, 66a/6, 75b/13 ḥ.-dır (1) 23b/14
- ḥastalık(ğ):** Far.+T.Rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, sağlığın bozulması. **krş. ḥastelik** ḥ.(ğ)-ında (2) 22b/14, 23a/7 ḥ.(ğ)-ıla (1) 23a/2 ḥ.-dan (1) 75b/13
- ḥastelik:** Far.+T.Rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, sağlığın bozulması. (1) 08b/9 **krş. ḥastalık**
- ḥaş(i)r:** Ar.Toplanma, bir araya gelme.(2) 02b/12, 59a/9
- ḥaşmet:** Ar.Görkem.(1) 84b/9
- ḥatâ:** Ar.Yanlıştır.(6) 13a/11, 18a/11, 64a/1, 75a/2,108a/1, 11b/7 ḥ.-şi (1) 34b/4 ḥ.-yıla (1) 11b/8
- ḥatıf:** Ar. Göz kamaştırıcı. (1) 61b/2
- ḥatim:** Ar.Kur'an'ın tamamını okuma. (1) 103a/8
- ḥattâ:** Ar. Bile, hem de.(4) 107b/15, 107b/4, 11b/8, 67a/12, 78a/9
- ḥatır:** Ar.Hafıza, zihin, akıl, yâd. (1) 03b/5 ḥ-ıla (1) 02a/15 ḥ.-ıma (1) 24a/2 ḥ.-ımda (1) 41b/9 ḥ.-ın (3) 04a/1, 04a/2, 66a/12 ḥ.-ına (3) 03a/3, 12b/7, 90b/1 ḥ.-iñuza (2) 70a/3, 88a/9
- ḥatun:** Kadın, hanım. (1) 40a/13 ḥ.-ısı (1) 89b/8 ḥ.-lar (1) 17a/5
- ḥavâş:** Ar.Nitelikler, özellikler.(2) 02a/6, 38b/13 ḥ.-ş-ıKur'ân(1) 101a/5
- ḥavâyic:** Ar. İhtiyaç, lüzum. ḥ.-inden (1) 53a/14
- ḥavf:** Ar. korku, korkma. (1) 21a/9 ḥ.-dur (1) 12a/4
- ḥavz:** Ar. Havuz. ḥ.-ımdan (2) 65b/14, 72a/1 ḥ.-ına (1) 103b/9
- ḥay:** Ey, hey. (1) 91a/3
- ḥayâ:** Ar.Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma. (1) 14a/11
- ḥayâl:** Ar.Gerçekleşmesi özlenen şey, kuruntu; belli belirsiz görülen şey. ḥ.-ine (1) 19b/15
- ḥayât:** Ar.Canlı, sağ olma durumu, yaşam. ḥ.-ı (2) 13a/15, 24b/3 ḥ.-ında (1) 54a/12
- ḥayîf:** Ar.Haksızlık, insafsızlık, acınma, üzüme. (1) 67b/8

- ḥay(ı)r:** Ar.Hayır, iyilik, yararlı. (15)
4a/6, 5a/15, 5a/4, 5b/7, 6b/11,
6b/4, 82b/8, 93b/14, 3a/5, 4a/3,
4b/10, 5a/7, 13a/4, 15a/9,
37b/3
ḥ.-a (1) 1b/9
ḥ.-ından (1) 55b/2
ḥ.-larına (1) 6a/8
- ḥayırlı:** Ar.+T. Yararı, hayrı olan.
ḥ.-dır (3) 9b/7, 16a/15, 27b/3
- ḥaylī:** Far.Çok.(2) 2b/15, 41b/7
- ḥayvān:** Ar. İçgüdüleriyle hareket eden canlı yaratık, diri.
ḥ.-ı (1) 57a/13
- ḥayvānāt:** Ar.Hayvanlar.(1) 92b/14
- ḥazān:** Far.Sonbahar.(1) 27a/7
- ḥāzır:** Ar. Anık, huzurda, meydanda.
(6) 103a/12, 103b/4, 103b/6,
21b/2, 28b/1, 48a/11
- ḥazīn:** Ar.Acıklı, üzüntü veren,
dokunaklı, hüznü.(2) 5a/11,
9a/6
- ḥazīne:** Ar.Devlet malının saklandığı yer, büyük servet.
ḥ.-dir (2) 38a/15, 39a/15,
105b/6
ḥ.-lerinden (2) 38a/15, 39a/15,
105b/5
ḥ.-si (1) 13b/8
ḥ.-sinden (1) 42b/14, 43a/14
ḥ.-sindendir (1) 39a/3
ḥ.-sine (1) 13b/9
ḥ.-yiğayıb (1) 86b/12
- ḥazīre:** Ar. Etrafında çit bulunan mezarlık vs.
ḥ.-ye (1) 104a/6
- ḥaznedār:** Ar.+Far.Bir hazineyi bekleyen, yöneten kimse.
ḥ.-ları (1) 103a/14
- ḥazret(i):** Ar.Saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan. (273)
2a/4, 2b/3, 4b/7, 6b/8, 7a/3,
7a/6, 8b/4, 9a/13, 9a/3, 71a/1,
6b/2, 81a/9, 86b/1, 9b/13,
9b/15, 9b/2, 9b/5, 100a/1,
100b/11, 100b/3, 100b/5,
101a/6, 101a/9, 102a/7,
102b/13, 102b/7, 103a/6,
103b/14, 103b/9, 104a/9,
104b/1, 105b/14, 105b/2,
106a/6, 107b/4, 107b/9,
108a/2, 108b/3, 109a/14,
109a/2, 109b/4, 10a/12,
10b/12, 11a/14, 12a/15, 13a/9,
13b/1, 14b/13, 14b/14, 15a/6,
16b/6, 17a/11, 17b/9, 18a/2,
18b/3, 19b/3, 20a/2, 20b/9,
21a/9, 21b/13, 21b/3, 22a/13,
22b/15, 22b/6, 23a/10, 24b/12,
25a/13, 25a/3, 25a/7, 25b/11,
26a/5, 26b/10, 26b/13, 26b/15,
26b/8, 26b/9, 27a/11, 27b/6,
28a/2, 29b/7, 29b/9, 30a/6,
30b/1, 31a/1, 31a/9, 31b/10,
32a/12, 32b/13, 32b/6, 32b/9,
33a/10, 33a/7, 33b/10, 33b/2,

33b/8, 34a/14, 34a/3, 34b/14,
36a/3, 36a/4, 36a/6, 36a/8,
36b/11, 37a/8, 37b/11, 38b/14,
38b/7, 39a/12, 39a/4, 39a/9,
40a/11, 40a/4, 41a/10, 41a/12,
41a/3, 41a/8, 43a/9, 43b/11,
44a/14, 44a/8, 44b/4, 44b/9,
45a/6, 47b/14, 47b/2, 47b/6,
48b/13, 49a/13, 49a/2, 49a/3,
49b/13, 50a/13, 50b/15, 50b/8,
51a/12, 51a/7, 51b/7, 52a/1,
52b/12, 52b/14, 52b/2, 52b/3,
52b/9, 53a/1, 53a/10, 53b/11,
53b/4, 54a/1, 54a/11, 54a/14,
54a/6, 54b/12, 54b/9, 55a/14,
55a/2, 55b/14, 55b/3, 55b/9,
56a/4, 56a/5, 56a/9, 56b/13,
56b/14, 56b/4, 57a/4, 57a/8,
57b/13, 58a/11, 58a/15, 58a/3,
58b/12, 58b/5, 59a/15, 59a/2,
59a/8, 59a/9, 59b/13, 59b/2,
59b/6, 59b/8, 60a/8, 60b/4,
61a/2, 61a/6, 61a/9, 63a/14,
63a/6, 64a/13, 64b/8, 65a/14,
65a/9, 66a/5, 66b/13, 66b/4,
66b/9, 67a/5, 67a/9, 67b/11,
67b/15, 67b/2, 67b/7, 68a/15,
68a/8, 68b/12, 68b/14, 68b/4,
69a/13, 69a/15, 69a/6, 69b/12,
69b/2, 69b/3, 70a/1, 70a/6,
70b/12, 70b/7, 70b/9, 71a/7,
71b/2, 72a/15, 72b/12, 72b/2,
73a/1, 73a/7, 74b/6, 75a/15,

75a/6, 75b/4, 76a/13, 76a/6,
77b/1, 79a/7, 79b/2, 79b/8,
81b/12, 82a/14, 83a/12, 83a/15,
83a/3, 83a/6, 83b/6, 84a/10,
84b/15, 84b/4, 85b/10, 85b/6,
86a/5, 86b/15, 87a/11, 87a/7,
87b/10, 87b/15, 88a/8, 88b/12,
88b/13, 90a/4, 91b/14, 92a/1,
92a/6, 93a/5, 93b/2, 93b/4,
95a/12, 95a/7, 95b/12, 95b/3,
96a/11, 96b/1, 96b/6, 96b/9,
98a/6, 98b/5, 99a/9
ḥ.-den (1) 51a/11
ḥ.-e (3) 105b/11, 53b/13,
63a/10
ḥ.-i (1) 75b/8
ḥ.-ime (1) 85a/9
ḥ.-iñ (5) 48a/2, 51a/14, 81a/4,
86a/3, 86a/8
ḥ.-iñde (1) 19a/7
ḥ.-inden (1) 17a/7
ḥ.-iñden (1) 61b/8
h.-ine (1) 78a/9
ḥ.-ine (5) 25a/14, 38b/15,
78a/10, 78b/2, 88a/6
ḥ.-iñe (5) 7a/5, 59a/14, 59b/8,
64b/15, 85a/10
ḥ.-ini (1) 13a/12
ḥ.-iniñ (1) 5a/10
ḥ.-leri (23) 100a/4, 104a/4,
19b/9, 40a/9, 42b/14,
62b/11, 78a/14, 82a/6,
82b/4, 83a/5, 83b/6,

- 88a/1, 92a/2, 92b/10,
93a/14, 93a/5, 93b/15,
93b/7, 94a/2, 95a/11,
95b/2, 98b/8, 99b/5
h.-lerinden (3) 87a/4, 95b/5,
96a/3
h.-lerine (6) 100b/10, 43a/10,
48b/9, 56b/10, 78b/14,
97a/13
h.-lerini (1) 65b/6
h.-üme (1) 79a/4
hedāyā: Ar. Armağanlar, hediyeler. (1)
53a/15
hediyye: Ar.Armağan.(1) 53a/1
h.-dir (1) 52b/15
helāk: Ar. Ölme, öldürme, yok etme,
çok yorulma, yok olma.(9)
12b/2, 82b/11, 82b/13, 82b/6,
91a/7, 92b/12, 96b/4, 97a/10,
97a/2
helāl: Ar.Dince yasaklanmamış olan.
(2) 3a/13, 3a/14
h.-den (2) 39b/14, 73a/8
h.-dir (1) 41a/10
h.-midir (1) 41a/8
helāllaşmak: Ar.+T. Hakkını
birbirine bağışlamak. (1) 3b/8
helāllik: Ar.+Tü Helal olan şey,
hakkını birbirine bağışlama
durumu. (3) 4a/2, 12b/15,
13a/2
hele: Özellekle.(1) 87b/6
hem: Far.Özellekle, zaten, bir de,
şurası da var ki anlamlarında
kullanılan bir söz.(3) 109a/3,
91b/9, 95b/6
hemān: Far.Çabucak.(11) 6b/13,
101a/1, 11b/12, 24a/7, 27b/10,
40b/15, 66b/7, 90a/1, 90a/15,
90a/8, 91b/4
hemīşe: Far. Her vakit, her zaman. (1)
14b/1
hemsāye: Far. Komşu.
h.-lerisine (1) 69a/3
hemze: Ar.Gırtlakta bir kesinti
izlenimi veren ünsüz.(1) 35b/2
henüz: Far.Az önce, daha şimdi, yeni.
(2) 32b/8, 84a/13
hep: Hep, bütünüyle, tamam.(2) 21a/4,
91a/12
her: Far.Her, hep, bütün.(254) 1b/2,
1b/4, 2a/9 2a/13, 3a/10, 3a/3,
3b/15, 4a/5, 4a/8, 4a/9, 4b/8,
4b/9, 5a/11, 5a/5, 6a/5, 6a/6,
6b/10, 6b/3, 8a/14, 8a/5,
100a/9, 100b/14, 101a/3,
101a/8, 101b/3, 101b/8,
102a/2, 102a/3, 102b/10,
102b/12, 102b/8, 103a/1,
103a/10, 103a/4, 103a/5,
103a/6, 103a/7, 103b/2,
103b/5, 104a/12, 104a/5,
104a/8, 104a/9, 104b/4,
104b/7, 104b/8, 105a/1,
105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/5,
105a/6, 105b/14, 105b/15,

105b/6, 105b/8, 105b/9,
106b/10, 106b/11, 106b/2,
106b/4, 106b/7, 107a/1,
107b/10, 108a/4, 108b/4,
108b/6, 109a/6, 109b/8,
10a/15, 10b/4, 13a/1, 13b/3,
13b/4, 13b/6, 13b/9, 15a/8,
17a/1, 17b/1, 17b/6, 18a/12,
18b/4, 20a/15, 20b/1, 20b/2,
20b/3, 20b/4, 20b/5, 20b/6,
21a/10, 21a/14, 21b/3, 22b/11,
23a/13, 26a/1, 26a/15, 26a/2,
26b/1, 26b/2, 26b/3, 26b/4,
27a/1, 27b/15, 29b/10, 30b/6,
31b/3, 32a/10, 34b/1, 34b/15,
34b/5, 34b/6, 35a/1, 35a/3,
36b/3, 36b/4, 36b/9, 37a/1,
38b/3, 39a/10, 39a/13, 39b/15,
39b/5, 39b/8, 40a/1, 40b/6,
42a/15, 42b/11, 42b/2, 42b/7,
44b/10, 45a/7, 45b/2, 46b/15,
47a/11, 47a/12, 47a/15, 48b/5,
48b/6, 48b/7, 48b/8, 49a/14,
49a/4, 49a/8, 50a/11, 50a/14,
50a/9, 50b/9, 51a/1, 52a/6,
53a/11, 53b/13, 53b/5, 53b/7,
53b/9, 54a/11, 54a/3, 54b/13,
54b/14, 57a/12, 57a/2, 57b/3,
58a/10, 59a/2, 59b/10, 60a/14,
60a/15, 60b/10, 60b/11,
60b/12, 61a/10, 61a/12, 61a/14,
61a/3, 61a/4, 61a/5, 61b/12,
62b/11, 62b/8, 62b/9, 63b/10,

63b/12, 63b/7, 64b/10, 64b/4,
64b/6, 65b/5, 67a/11, 69a/14,
70a/8, 71a/13, 71b/11, 71b/15,
71b/3, 71b/8, 72b/10, 74b/10,
75a/1, 75a/11, 75a/12, 75a/3,
75b/1, 75b/13, 75b/7, 76b/14,
78b/1, 78b/2, 79b/14, 80a/1,
80a/4, 80a/6, 81b/12, 81b/15,
81b/3, 81b/8, 82a/15, 83a/15,
83a/9, 83b/1, 83b/11, 83b/7,
84a/1, 85b/10, 85b/6, 86a/4,
86b/13, 86b/6, 87a/10, 87a/5,
87b/1, 87b/6, 89b/4, 91b/1,
92a/11, 93a/15, 94a/6, 94a/8,
98a/11, 98a/13, 98a/7, 98b/2,
99a/7, 99a/14, 99b/14, 99b/6,
99b/8, 99b/9

her-bār: Far. Her defa, daima. (1) 1b/2
h. bār (3) 6a/6, 64b/6, 85b/10

herkez: Far. İnsanların bütünü. (2)
71a/3, 80a/14

hergiz: Far. Hiçbir zaman, asla. (5)
8b/5, 9a/10, 39a/6, 43b/15,
50a/11

hevā: Ar. Hava.
h.-dan (1) 91a/13

hıfz: Ar. Saklama, ezberleme. (3)
106b/12, 61a/2, 61a/8
h.-āmān (1) 6a/13
h.-i imān (1) 107a/3

hınzır: Ar. Domuz. (1) 80a/11

hış(ş): Ar. Eksik, noksan.
h.-lariñ (1) 102a/15

- hışm:** Far.Öfke, kızgınlık. (1) 82b/15
h.-ından (1) 106a/15
- hicāb:** Ar.Utanma, utanç, sıkılma. (2)
52b/5, 52b/6
- hiç:** Far.Hiç, hiçbir, önemsiz, yok
denecek kadar. (25) 1b/6, 4a/4,
15a/9, 16a/10, 19b/15, 20a/3,
40b/14, 52b/4, 53a/6, 68a/5,
86a/7, 103a/5, 103b/9, 109a/1,
17a/6, 28a/5, 31b/3, 41b/1,
47b/13, 60a/14, 61b/14,
66a/15, 90b/13
- hiçbir:** Far.+T.Yok, olmayan. (7)
100b/1, 16b/7, 38b/1, 50a/6,
57b/14, 57b/8, 58a/8, 65b/9
- hidāyet:** Ar.Doğru yol, hak olan yol.
(2) 106b/14, 14a/6
h.-i (1) 106b/15
h.-den (1) 106b/13
- hikāye(t):** Ar.Öykü, anlatmak,
söylemek.(9) 10b/10, 40a/4,
41b/6, 66a/9, 66b/9, 77b/5,
82b/3, 89b/6, 100b/2
h.-i (1) 87b/8
h.-niñ: (1) 41b/12
- hikmet:** Ar.Bilgelik, gizli sebep. (1)
77b/11
h.-i (1) 50b/13
- hilāfet:** Ar.Halifelik. (1) 63a/3
- hil'at:** Ar.Kaftan, elbise. (3) 92a/11,
92a/15, 92b/1
h.-ı (1) 92a/11
- hilekārılık:** Ar.+T.Hilecilik,
dolandırıcılık (1) 66b/13
- hilm:** Ar.Yumuşak huyluluk, naziklik.
h.-imden (1) 79b/12
h.-ime (1) 79b/14
- hisāb:** Ar.Hesap. (7) 2b/12, 45a/12,
61b/1, 77a/13, 77a/3, 77a/6,
88a/2
h.-da (1) 103b/4
- hiṭāb:** Ar. Seslenme, ünleme. (5)
17b/1, 82b/5, 82b/12, 86a/13,
94a/3
- hizmet:** Ar.Görev, iş, bakım, özen,
ihtimam (5) 10a/6, 10a/9,
14a/4, 14a/9, 67a/2
h.-e (1) 11b/15
h.-in (1) 72b/8
h.-inde (1) 84b/11
- hizmetlen-:** Ar.+Tür. Bakım yapılmak.
h.-ürsüz (1) 5b/5
- hōca:** Far.Hoca, efendi. (1) 55b/15
h.-lar (1) 17a/3
h.-sına (1) 100a/5
h.-yikevneyn (1) 57a/1
- hōd:** Far.Kendi, bizzat, de, dahi, bile.
(2) 107b/9, 80a/6
- hōr:** Far.Değersiz, önemi olmayan,
aşağı.(2) 51a/15, 84b/14
- hōrluk:** Far.+T.Değersizlik,aşağılık,
önemsizlik.(1) 8b/13
- hortla-:** Yanlış bir inanışa göre ölü
mezardan çıkmak.
h.-sa (1) 95a/9
- hōş:** Far.Beğenilen, duyguları

- okşayan, zevk veren. (7) 4a/2,
5b/3, 104b/15, 24a/13, 69a/4,
77b/9, 88a/12
- hoşnūd:** Far.Memnun, kıvançlı. (1)
7a/14
- hoşnūdlik(ğ):** Far.+T.Hoşnut olma
durumu. **krş. hoşnūdlik**
h.-ı (3) 95b/6, 96a/5, 96a/15
h.-ım (1) 96a/9
h.-ım (1) 95b/14
h.-ına (1) 96b/14
h.-ımı (1) 94a/14
- hoşnūdlik:** Far.+T.Hoşnut olma
durumu. (1) 4b/12 **krş.**
hoşnūdlik
- hudūs:** Ar. Sonradan peyda olma.
h.-dan (1) 29b/13
- hulk:** Ar. Huy, tabiat.
h.-uñ (1) 79b/14
- hulle:** Ar.Cennet elbisesi, iki parçalı
elbise. (1) 60a/10
h.-yi (2) 60a/11, 60b/1
- hullet:** Ar. İçten sevgi, hakiki dostluk.
(1) 63a/1
- hūr:** Far. Güneş. (1) 51b/3
- hūrī:** Ar.Cennet kızı, huri. (2) 20b/7
h.-ü¹l-^c ayn (1) 92b/6
- huşūmet:** Ar. Düşmanlık.
h.-lerin (1) 102a/15
- huşūş:** Ar.Konu, madde, özellik. (1)
66b/2
h.-içün (1) 87b/10
- huşūşen:** Ar. Hususi olarak, hele,
ayrıca.(1) 27a/2
- hutbe:** Ar.Minberde okunan dua ve
verilen öğüt.
h-i vidā^c ında (1) 54b/10 ‘veda
hutbesi’
- huzūr:** Ar.Dirlik, baş dinçliği, gönül
rahatlığı, rahatlık, erinç; kat,
makam.
h.-ı Hakkā (1) 4a/14
h-ıkalbile (7) 2a/14, 48b/14,
84b/6, 3b/5, 21a/1
h.-ına (3) 25a/4, 41a/3, 83a/8
h.-ı şerīfine (1) 87a/8
- hücre:** Ar.Küçük oda.(1) 20b/2
h.-niñ (2) 20b/3, 20b/4
- hücüm:** Ar. Saldırı.(1) 91a/7
- hük(ü)m:** Ar.Yargı, egemenlik, karar.
(1) 55a/6
h.-den (1) 62b/6
h.-ime (1) 62b/7
- hüner:** Far. Ustalık, beceriklilik.
h.-dir (1) 2b/15
- hürmet:** Ar. Saygı.
h.-i (1) 95b/9
h.-im (1) 19a/8
h.-iñ (1) 97b/5
h.-inde (2) 94b/1, 97a/5
h.-ine (7) 79a/2, 93b/6, 95a/11,
96a/3, 96b/15, 96b/3,
97a/2
h.-iñi (1) 72b/14
h.-iyçün (1) 72b/10

I

- ıraq:** Uzak. (3) 3b/13, 7b/11, 104b/10
ırmak(ğ): Akarsu, nehir.
ı.(ğ)-ından (1) 98b/10
ıssı: Sıcak, sıcaklık, hararet. (2) 16a/4,
17a/5
ıyāl: Ar. Aile, eş.
ı.i (1) 9b/12
ı.-iniñ (1) 9b/14
ı.-ne (2) 10a/2, 10a/4
ıztırāb: Ar.Acı, üzüntü, sıkıntı, keder.
ı.-dan (1) 4a/12
ı.-ları (1) 3b/4
ıztırāblı: Ar.+T.Acılı, üzüntülü,
sıkıntılı, kederli. (1) 2b/14

İ

- i-:** İmek.
i.-di (38) 7a/7, 107b/14, 13b/7,
20a/14, 23b/12, 32b/8,
38b/11, 40b/15, 40b/5,
40b/6, 52a/10, 55a/8,
55a/11, 55a/12, 65a/9,
66b/10, 70b/10, 70b/12,
80a/15, 80b/10, 80b/9,
84b/11, 84b/13, 85b/9,
86a/10, 86a/9, 86b/7,

87a/15, 85b/10, 90b/11,
90b/12, 94b/14, 95a/13,
95a/14, 95a/15, 99b/3

- i.-dim (5) 41b/8, 84b/10,
85b/12, 85b/8, 86b/4
i.-dük (1) 5a/14
i.-düm (2) 68a/7, 86b/7
i.-miş (9) 107b/9, 40b/13,
69b/2, 80a/12, 90b/14,
91b/4, 91b/5, 91b/7

i'āde: Ar.Alınmış bir şeyi geri verme,
reddetme. (1) 108a/11

ıbādāt: Ar.İbadet.

ı.-a (1) 37b/6

ıbādet: Ar.Dinin buyruklarını yerine
getirme.(7) 2b/10, 4a/6,
107b/14, 10a/7, 10a/9, 15b/2,
81b/14

ı.-e (1) 12a/2

ı.-ile (1) 79a/13

ı.-in (1) 4b/6

ı.-leriñ (2) 10a/10, 10a/11

ıblāğ: Ar.Ulaştırma, eriştirme.(1)
64a/14

ıbtidā: Ar.Başlangıç, Bir işe başlama.
i.-sında (1) 38b/10

ıcābet: Ar.Bir çağrıyı yerine getirme,
bir buyruk veya isteğe uyma;
kabul etme, razı olma.

i.-i du'ā (2) 62b/14, 64a/1

ıcād: Ar.Buluş.

ı.-ıyladur (1) 37b/4

ıcmāl: Ar.Gösterge, özet, kısaltma. (1)

- 87b/8
- iç:** İç, içeri, akıl, gönül, zaman, esna.
- i.-i (1) 91a/2
- i.-inde (13) 7b/1, 15a/10,
19a/14, 22b/7, 24a/12,
45a/15, 92a/1, 94b/15,
94b/4, 94b/9, 95a/8,
96b/8, 97b/6
- i.-ine (2) 91a/1, 91b/2
- iç-:** İçmek.
- i.-e (3) 24a/12, 24a/14, 72a/1
- i.-enler (1) 65b/15
- i.-enlerden (1) 66a/1
- i.-erem (2) 62b/8, 79b/13
- i.-esin (1) 65b/14
- i.-meyince (1) 103b/8
- i.-se (1) 35b/3
- içerü:** İç, iç yüzey, iç bölüm.(1)
- 89b/12
- için:** Amacıyla, maksadıyla.(1) 44b/4
- krş. için**
- içir-:** İçmesine yol açmak, içmesini sağlamak.
- krş. içür-**
- i.-dim (1) 24a/8
- i.-ecek (1) 22b/14
- içmek(g):** İçme. (1) 12b/12
- i.(g)-ile (1) 24a/12
- içün:** Amacıyla, maksadıyla.(49)
- 1b/13, 2a/14, 2a/6, 4b/11, 5a/9,
6a/8, 101b/7, 103b/11, 104a/6,
13a/3, 18b/12, 27a/3, 27b/15,
30b/5, 35a/7, 39b/15, 39b/4,
- 40a/3, 42a/15, 42b/7, 42b/8,
44b/13, 45a/15, 47a/11, 47a/12,
50b/12, 52a/5, 57b/11, 57b/5,
60b/13, 61a/1, 66a/7, 66b/2,
77b/2, 78a/1, 78a/3, 78b/5,
85b/15, 86b/1, 86b/2, 92a/7,
92a/8, 93a/11, 93a/8, 93b/14,
95b/4, 96a/9, 97b/5 **krş. için**
- içür-:** İçmesine yol açmak, içmesini sağlamak. **krş. içir-**
- i.-meyince (1) 103a/15
- i.-se (1) 24b/3
- it(d)-:** Etmek, yapmak; bir işi yapmak.
- (6) 7a/13, 8b/8, 18b/10, 33b/2,
34a/4, 40a/10 **krş. et-**
- i.-di (40) 7a/9, 104a/2, 12a/14,
14b/14, 40a/12, 41b/11,
48a/9, 49a/1, 58a/7,
58b/2, 63b/7, 64a/5,
66b/11, 66b/8, 68a/2,
68a/4, 68b/5, 69a/2,
69b/1, 69b/3, 75a/3,
79b/4, 80b/11, 82b/15,
83a/1, 83a/6, 83a/8,
85a/11, 87a/3, 92a/5,
96b/4, 97a/2, 100b/4,
31b/1, 34b/2, 35b/15,
60b/5, 61b/4, 80a/6,
81a/6
- i.-digim (1) 30a/10
- i.-digin (1) 107b/12
- i.-dik (1) 41a/5
- i.-dikde (1) 64a/10

i.-diler (8) 51a/12, 64a/6, 67a/10, 67b/1, 67b/15, 67b/5, 81a/12, 85b/13	79a/6, 84a/6, 90b/8
i.-dim (8) 23b/15, 49b/10, 62a/12, 80a/5, 81a/3, 84b/7, 84b/15, 86b/9	i.(d)-ecegini (1) 87b/7
i.-diñ (4) 53a/3, 58b/4, 79b/11, 80b/7	i.(d)-ecek (1) 100b/7
i.-diyse (1) 30a/5	i.(d)-eler (16) 5b/9, 17a/8, 18b/10 103a/12, 103b/3, 22b/13, 30b/7, 32a/8, 36b/9, 37a/15, 53b/2, 54a/10, 55a/8, 71a/3, 81a/7, 109a/7
i.-dügi (6) 3a/15, 12b/4, 18a/10, 51a/3, 91a/8	i.(d)-elim (2) 10b/3, 30a/12
i.-dügin (2) 18a/11, 28a/15	i.(d)-elüm (1) 55b/7
i.-düginde (1) 13a/2	i.(d)-em (7) 7a/11, 8a/9, 9a/7, 9a/9, 49a/9, 66b/2, 99a/15
i.-dügün (1) 4b/4	i.(d)-emedi (1) 66a/11
i.-dügün (2) 35b/7, 71a/3	i.(d)-emeyeler (1) 58b/15
i.-dükde (1) 5a/6	i.(d)-emeyesin (1) 36a/13
i.-dükden (2) 81a/10, 86a/13	i.(d)-emeyeyorum (1) 66a/15
i.-düm (8) 101a/11, 108a/8, 41b/13, 62a/11, 81a/1, 80b/12, 86b/1, 86b/6	i.(d)-en (9) 106b/7, 10b/13, 11b/2, 25a/2, 30a/2, 30b/5, 37a/11, 50a/2, 74b/13
i.(d)-e (41) 4a/2, 102b/9, 109a/8, 109b/3, 10b/4, 12a/11, 12a/12, 12b/3, 12b/4, 13a/13, 13a/14, 13a/3, 13a/5, 18b/12, 23a/8, 24a/15, 31a/7, 31b/15, 32a/2, 36b/9, 38a/5, 45b/8, 48a/10, 51b/14, 52a/15, 53a/13, 53a/15, 55a/7, 55a/9, 55a/10, 55b/1, 55b/13, 61a/1, 72a/4, 75b/2, 76b/15, 78b/14, 78b/3,	i.(d)-enden (1) 66a/1
	i.(d)-ene (1) 34b/4
	i.(d)-eñi (1) 12a/6
	i.(d)-eniñ (1) 12a/2
	i.(d)-enler (1) 81b/11
	i.(d)-er (109) 4a/5, 4b/8, 9a/1, 9a/5, 9a/6, 101a/5, 101b/15, 102a/10, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102a/14, 102a/15, 102b/13,

102b/2, 102b/3, 102b/4,
 103b/11, 103b/13,
 104a/3, 104b/11,
 104b/15, 104b/4,
 104b/7, 105b/11,
 106a/6, 11a/1, 11a/12,
 11a/6, 11b/12, 11b/5,
 11b/9, 13a/12, 13b/10,
 13b/12, 16a/13, 16a/2,
 17b/1, 18b/3, 19b/4,
 21a/5, 21a/6, 22a/6,
 22b/9, 23a/15, 24b/12,
 25a/3, 26b/5, 31b/2,
 32a/9, 37a/5, 38b/12,
 38b/6, 47a/14, 47b/1,
 47b/11, 48a/1, 48b/10,
 48b/6, 49a/6, 49a/7,
 50b/15, 51a/7, 51b/9,
 52b/12, 54a/13, 54a/6,
 54a/8, 54b/12, 54b/4,
 55a/9, 56a/13, 56b/4,
 57b/1, 57b/6, 59a/12,
 59a/2, 60a/4, 60b/13,
 60b/2, 61a/2, 62b/10,
 62b/7, 64a/12, 64a/5,
 67a/2, 77b/8, 83b/6,
 84b/13, 85b/2, 99a/7,
 11a/7, 17b/1, 26a/6,
 38b/6, 48a/11, 50a/1,
 51b/7, 70a/14, 71b/2,
 76b/6, 83b/13, 86b/3,
 88b/13, 99a/3
 i.(d)-erdi (3) 48a/7, 48b/1,

85b/9
 i.(d)-erdim (2) 62a/10, 80a/3
 i.(d)-erem (14) 101b/4, 104a/6,
 13a/14, 29b/15, 32a/14,
 32a/15, 33a/6, 40b/11,
 61b/14, 65b/8, 67a/2,
 80a/1, 87a/7
 i.(d)-erim (5) 104a/8, 108b/2,
 12b/2, 61b/13, 62b/9
 i.(d)-erin (2) 13b/4
 i.(d)-erler (16) 17a/15, 17a/2,
 21b/13, 20b/13, 20b/14,
 25a/5, 25a/6, 37b/4,
 57b/5, 60a/12, 60a/2,
 60a/13, 61a/8, 62a/1,
 63b/11, 64a/14
 i.(d)-erse (5) 47a/12, 62b/9,
 85a/7, 87a/5, 90a/7
 i.(d)-erseñ (2) 59b/1, 59b/3
 i.(d)-ersin (3) 40a/7, 68b/5,
 86b/14
 i.(d)-esin (2) 33a/1, 65b/12
 i.(d)-eydi (1) 53b/15
 i.(d)-eyim (8) 35a/13, 35b/4,
 59a/15, 59b/2, 59b/6,
 59b/8, 85a/14, 90b/6
 i.(d)-eyim-mi (1) 37a/10
 i.(d)-eyin (2) 4b/4, 4b/5
 i.(d)-eyordı (1) 90b/8
 i.(d)-eyorı (1) 40a/7
 i.(d)-eyorlar (1) 67b/7
 i.(d)-eyorum (1) 41a/8
 i.(d)-icek (2) 69b/5, 86b/6

i.-me (1) 100b/15	70a/13, 70a/8, 98a/7
i.-meden (2) 27b/1, 54b/6	i.-mişdir (5) 44b/10, 49b/14,
i.-medim (2) 68a/5, 85a/2	57b/8, 60b/8, 60b/15
i.-medin (1) 76a/8	i.-mişdür (1) 40a/14
i.-mediñ (1) 82b/13	i.-mişlerdir (2) 69a/15, 100a/15
i.-mediñ-mi (1) 4b/1	i.-se (14) 100a/4, 107b/5,
i.-mediñüz (1) 17a/12	107b/6, 11a/4, 11a/9,
i.-medügüm (1) 11a/9	11b/4, 11b/7, 11b/9,
i.-meseñiz (1) 63b/5	13a/6, 21a/12, 22a/1,
i.-meye (4) 103a/5, 104a/9,	35a/12, 79b/7, 90b/5
13a/13, 76b/10	i.-seler (1) 21a/11
i.-meyince (1) 107b/15	i.-sem (1) 85b/7
i.-meyüp (3) 106b/10, 109a/6,	i.-sen (1) 23a/2
37a/14	i.-sün (5) 38b/5, 56b/11, 72b/4,
i.-mez (4) 5a/6, 50a/1, 61b/15,	88b/9, 91a/7
64a/9	i.(d)-üben (1) 78b/12
i.-mezden (1) 1b/8	i.(d)-üp (44) 1a/12, 3b/10,
i.-mezdi (1) 107b/10	4b/2, 5b/10, 6a/6, 6a/8,
i.-mezdim (1) 63b/6	7b/14, 8b/10, 8b/2,
i.-mezem (1) 55a/10	100b/14, 101a/3,
i.-mezim (2) 14b/8, 18b/11	106b/12, 107b/7, 10b/9,
i.-mezler (1) 63a/12	11b/12, 13a/12, 13a/7,
i.-mez-mi (2) 41b/3, 41b/5	13a/8, 19b/14, 20b/9,
i.-mez-miyem (1) 79a/2	22b/12, 30a/2, 31b/14,
i.-mezse (1) 39b/8	51a/8, 52a/9, 53a/7,
i.-mezseñ (1) 62a/8	55b/11, 55b/7, 59a/14,
i.-mezseñ-de (1) 66a/9	59b/5, 62b/3, 63b/8,
i.-mezsın (1) 80a/5	66b/13, 67a/8, 69b/12,
i.-miş (18) 1b/3, 4b/11, 12b/10,	69b/6, 70a/6, 74b/5,
22b/4, 22b/5, 30a/1,	78a/1, 82b/12, 82b/5,
30a/3, 32a/14, 35a/7,	82b/9, 91a/7
35a/9, 36b/10, 36b/13,	idemli: Edecek, yapacak. (1) 66a/10
36b/14, 37a/2, 64b/11,	idhāl: Ar. İçine alma. (6) 104a/6,

- 12a/11, 62a/9, 62b/9, 75a/7,
80a/1
- idici:** Yapıcı. (2) 10b/11, 10b/14
i.-dir (2) 10b/6, 74b/13
i.-icileriñ (1) 10b/6
- idin-:** Edinmek. (5) 12a/9, 55a/7,
62b/4, 90b/10
- krş. idün-**
i.-di (1) 104b/13
i.-e (1) 104a/8
i.-mişdir (1) 39b/2
i.-üp (1) 45b/2
- idinmek:** Edinme. (1) 98b/11
- idün-:** Edinmek. **krş. idin-**
i.-üp (1) 42b/13
- idügi:** Olduğu. (3) 1a/13, 67b/10, 87b/3
i.-n (3) 108a/1, 65a/1
i.-ne (1) 67a/6
i.-ni (4) 3a/6, 30a/3, 35a/10,
56a/8
- iftirā:** Ar. Asılsız suç yükleme, kara
çalma; bühtan. (4) 67a/15,
67b/15, 67b/5, 68a/4
- iger:** Far. Eğer, şayet. (1) 27b/10 **bk.**
eger, ger
- iğvā:** Ar. Yolunu şaşırtma, baştan
çıkarma, (1) 87b/7
- iḥāta:** Ar. Kuşatma. (1) 57b/8
- iḥlās:** Ar. Temiz sevgi ve yürekten
bağlılık. i.-ıla (4) 20b/15, 21b/4,
33b/5, 75a/14, 98a/14
- iḥrāc:** Ar. Çıkarma, dışarıya atma. (4)
21b/12, 41b/3, 45b/1, 74b/1
- iḥsān:** Ar. İyilik etme, bağışlama,
kayra, lütuf. (3) 5b/6, 53a/1,
60b/5
- iḥtilāf:** Ar. Ayrılık, anlaşmazlık,
aykırılık, uyuşmazlık. (1) 64a/6
- iḥtimāl:** Ar. Olabilirlik, olasılık.
i.-dir (1) 90b/3
- iḥtiyāc:** Ar. Gereksinim, güçlü istek.
i.-dır (1) 87b/9
i.-ı (1) 90b/15
i.-ım (1) 7a/13
i.-ları (1) 90b/11
- iḥtiyār:** Ar. Yaşlı. (2) 7a/13, 46b/15
- iḥvān:** Ar. Sevilen ve yakın kişiler,
dostlar. (4) 6a/6, 10a/15, 34a/6,
47a/11
i.-a (4) 2a/13, 101a/3, 101a/8,
103a/4
- iḥyā:** Ar. Canlandırma, diriltme. (1)
102b/11
- ‘iḳāb:** Ar. Eza, cefa, eziyet. (1) 2b/13
‘i.-a (1) 6b/12
- iḳbāl:** Ar. Baht açıklığı. (1) 31b/1
- iken:** İken. (13) 1b/8, 3a/2, 3b/15,
4a/5, 6a/3, 12a/2, 13a/14,
17a/14, 17b/12, 30a/4, 39b/4,
66a/11, 90b/15
- iki:** Birden sonra gelen sayının adı, iki.
(60) 5b/12, 8b/15, 9a/12, 9b/6,
9b/7, 100a/9, 101a/11, 101a/14,
103a/8, 103b/5, 103b/6,
105a/3, 105b/9, 106a/13,
14b/2, 14b/9, 15b/15, 17a/1,

- 18b/7, 19b/2, 29b/8, 29b/9,
32a/14, 32a/15, 35a/4, 35a/7,
39b/9, 40b/1, 41a/5, 45a/13,
49b/2, 52b/10, 52b/11, 53a/6,
57b/8, 59b/5, 60b/8, 61a/12,
63b/6, 66a/6, 66a/9, 67a/6,
70b/14, 70b/2, 70b/3, 72b/14,
72b/8, 75a/11, 77a/1, 77a/4,
78b/5, 78b/7, 82a/1, 88a/3,
89b/9, 90b/9, 95a/15, 96a/1,
96a/13, 96a/3
i.-si (1) 32b/1
i.-siniñ (1) 36a/5
i.-siniñ-de (1) 53a/8
i.-siyle (1) 101a/15
- ikinci:** İki sayısının sıra sıfatı, ikinci.
(16) 12b/12, 17b/2, 27a/4,
47b/12, 49b/2, 50a/3, 50b/13,
51a/15, 51a/9, 52a/5, 54a/10,
58a/1, 63b/14, 70b/1, 76b/3,
79b/13
i.-si (1) 32b/5
- ikindi:** Öğle ile akşam arasındaki
zaman dilimi. (2) 102b/5,
70b/13
- ikişer:** İki sayısının üleştirme sayı
sıfatı. (2) 39b/8, 78b/6
- ikrām:** Ar.Konuğu ağırlama, armağan
olarak verme, sunma. (2)
101a/14, 101a/15
- ikrār:** Ar.Doğruca söyleme, açıkça
söyleme; benimseme, onama,
kabul, tasdik. (2) 62a/11, 62a/8
- iktidā:** Ar. Tabi olma, uyma.(1)
63b/15
- iktidām:** Ar. Öne geçme; ilerleme. (1)
89b/10
- iktidār:** Ar. Erk, kudret.
i.-ı (1) 72a/12
- iktizā:** Ar.Gerekli olma, gerekme.(2)
4a/5, 85b/1
- ilā:** Ar. -den, -e kadar.(1) 3a/6
- ilāc:** Ar. Em, deva.(1) 24a/10
- ilāhī:** Ar. Tanrı ile ilgili olan, Tanrı'ya
özgü olan, tanrısal, lahuti.(9)
15a/2, 17a/8, 20b/10, 36a/11,
50a/2, 52b/1,67b/4, 73a/8,
93a/9
i.-den (1) 57a/7
i.-ye (3) 48a/11, 55b/11, 63a/9
- ilāhiyye:** Ar. Tanrıçılık.
i.-de (1) 85a/5
- ile:** İle, birlikte, vasıtasıyla. (67) 2a/12,
2b/10, 3b/5, 5b/3, 5b/7, 6a/14,
7b/7, 8a/15, 101a/14, 105a/15,
106b/14, 10b/5, 13a/8, 13b/12,
14a/1, 14a/2, 17b/7, 18a/11,
23a/8, 24b/2, 25a/1, 25b/12,
27b/15, 30a/11, 30a/3, 31b/12,
35b/13, 35b/2, 39b/8, 40a/13,
40a/14, 41b/2, 54b/12, 56a/11,
56b/12, 56b/7, 59a/9, 61b/2,
62b/12, 62b/13, 62b/15, 62b/3,
63a/1, 63a/2, 63a/3, 63a/5,
63a/7, 63b/12, 63b/9, 64a/11,
65a/14, 65b/12, 65b/15, 66a/3,

67a/2, 76a/8, 79a/14, 80a/13,
80a/15, 80a/8, 80b/1, 81b/9,
86a/9, 88a/7, 88b/14, 94a/13
i.-dür (1) 37b/7

ilet-: İletmek, ulaştırmak, götürmek,
eriştirmek.
i.-diler (1) 78a/11
i.-e (3) 18b/13, 59a/10, 76a/13
i.-iñ (2) 48b/4, 56a/3
i.-iser (1) 88a/3
i.-üp (2) 4a/14, 56a/1
i.-ür (1) 48a/2

iletmek(g): İletmek, ulaştırmak,
götürmek, eriştirmek.
i.(g)-e (2) 55a/5, 55a/6

ilgili: İlgisi bulunan, alakalı, alakadar.
(1) 109a/10

ilhām: Ar. Esin. (1) 87a/3

‘il(i)m: Ar. Bilim. (2) 10a/11, 89b/14
‘i.-dür (1) 10a/11
‘i-i meknündür (1) 63b/5
‘sıralanmış ilim’

ilḳā: Ar. Bırakma, terk etme. (1) 62a/1

illā: Ar. Ancak, yalnız, meğer. (31)
101b/9, 103b/11, 104a/5,
106a/4, 108a/9, 109a/1, 11a/5,
14a/14, 16b/10, 17a/9, 21b/1,
26a/14, 38b/1, 47b/15, 50a/1,
50a/4, 50a/7, 52a/3, 52b/4,
53a/8, 55b/1, 57b/11, 57b/15,
57b/9, 58a/9, 60a/3, 60b/14,
66b/3, 68a/6, 71a/11, 79b/8,
86a/8

‘illiyyīn: Ar. Cennetin en yüksek
tabakası.
‘i.-de (1) 61a/7
‘i.-e (1) 48b/4

iltifāt: Ar. Güler yüz gösterme, hatır
sorma. (1) 65a/11

īmān: Ar. İnanç, inan. (15) 3a/6, 3a/9,
6a/10 10b/9, 11a/5, 12a/4,
12a/9, 13b/11, 13b/14, 13b/15,
14a/2, 14a/4, 35a/9, 86b/14,
97a/3
ī.-a (1) 91b/10
ī.-dan (2) 7b/9, 102b/8
i.-ı (4) 6a/13, 106b/7, 21a/6,
109a/8
ī.-ı islām (1) 91b/11
ī.-iñ (3) 106b/4, 108b/6, 31b/11
ī.-ını (1) 106b/12
ī.-ıla (2) 81b/10, 102b/7
ī.-içün (1) 107a/3

imdi: Şimdi, artık, öyleyse, o hâlde.
(46) 1a/11, 1b/7, 2a/7, 3a/2,
3b/2, 4a/5, 5b/5, 6a/5, 101a/2,
101a/9, 104a/8, 106b/2,
107b/8, 108b/14, 109b/7,
10a/15, 12a/11, 12a/5, 12b/9,
13b/14, 14a/15, 17a/13, 20a/10,
22b/10, 29b/9, 30a/12, 30b/13,
34a/6, 35b/13, 36b/8, 38b/11,
42a/14, 47a/11, 65b/8, 73b/3,
73b/6, 81b/10, 83a/15, 87b/10,
91b/12, 93a/12, 94a/1, 94b/8,
95a/6, 97a/1, 97a/3

imr: Ar. Buyruk, komut, talimat. **bk.**

emr

i.-ibi'lma' rûf (1) 35a/3 *'iyiliği*

emretme'

in-: İnnek. (1) 48a/14 **krş. en-**

i.-er (1) 104b/5

i.-erler (1) 17a/2

i.-mez (1) 38b/1

i.-üp (1) 103b/2

inād: Ar.Direnme, ayak direme,

diretme, direnim. (1) 67a/4

in'ām: Ar. nimet verme, iyilik etme.

(1) 5b/6

inan-: İnanmak, iman etmek.

i.-dım (2) 108b/14, 87a/14

i.-mazdım (1) 87a/12

i.-up (1) 3a/8

ināyet: Ar. İyilik, kayra, atıfet, ihsan,

lütuf. (4) 95b/10, 95b/15,

96a/14, 96b/5

'i.-i (1) 37b/7

incü: İnci.

i.-den (2) 101a/12, 94a/10

ins: Ar. İnsan. (1) 57a/12

i.-iñ (1) 99b/11

inşāf: Ar.Acımaya, vicdana veya

mantığa dayanan adalet.

i.-a (1) 91b/12

insān: Ar. İnsan, Âdemoğlu, âdem

evladı.

i.-ı (1) 87b/6

i.-ın (1) 24b/6

i.-iñ (1) 10b/3

inşāAllāh üte'ālā: Ar.Tanrı

dilerse. (1) 70a/3

intikāl: Ar.Bir yerden başka bir yere

geçme, geçiş. (1) 66a/10

ir-: Ermek, ulaşmak, varmak.

i.-ince (1) 15a/8

irād: Ar.Gelir. (1) 47b/6

irgür-: Ulaştırmak, eriştirmek.

i.-medin (1) 12a/6

i.-üp (1) 43a/2

i.-ür (2) 5a/3, 13a/9

iriş-: Varmak, ulaşmak. **krş. eriş-**

i.-e (3) 8a/12, 68b/3, 84a/5

i.-esiz (2) 25a/8, 25a/9

i.-meye (1) 25a/10

i.-mez (1) 33b/8

i.-sün (1) 85a/9

irişdir-: Eriştirmek, kavuşturmak. **krş.**

irişdür-

i.-dir (1) 48a/14

irişdür-: Eriştirmek, kavuşturmak. **krş.**

irişdir-

i.-e (1) 53a/15

irsāl: Ar. Gönderme. (1) 48a/10

irte: (2) 31a/2, 90a/12 **krş. erte**

irtifā': Ar.Yükseklik, yükselti.

i.-da (1) 100a/8

işābet: Ar.Hedefe varma, hedefi

vurma.(2) 27b/10, 39a/11

īşāl: Ar.Ulaştırma. (3) 48a/6, 60a/2,

63a/10

ise: Olunca, olursa, olsa da, -ince, -

diği için, -diği vakit. (11) 3b/8,

- 6b/11, 12b/12, 24b/4, 24b/5,
39b/15, 54a/5, 54b/1, 61b/1,
68b/15, 92a/13
- is(i)m:** Ar.Ad.
i.-dir (1) 99b/2
i.-i (1) 36a/15
i-ia^ç zım(12) 27b/15, 36b/2,
51a/14, 62b/3, 64a/10,
64b/7, 79b/10, 85b/11,
85b/14, 85b/7, 98b/6
i.-idir (1) 36b/3
i.-ini (1) 2a/8
i.-ile (1) 99a/14
i.-ler (3) 100a/14, 99b/1, 99b/4
i.-leri (2) 100a/12, 99b/6
i.-üm (1) 51b/11
- ^ç**işmet:** (2) 85b/3, 85b/4
- isnād:** Ar. Bir düşünceyi, bir konuyu
bir kişi veya sebebe
dayandırma, yükleme, atfetme.
(1) 98a/6
i.-ı şahîhiyle 98a/6
i.-ıyla (1) 69a/5
- isrā^ʔ:** Ar. Geceleyin yürütme,
yürütülme; gönderme.(1)
101a/10
- issi:** Sahip, malik. (2) 109a/1,14a/12,
i.-ne (1) 72a/13
- iste-:** Sormak, aramak, araştırmak,
istemek, beklemek.
i.-di (2) 30a/7, 87a/4
i.-rim (1) 83a/9
i.-rse (1) 69a/7
- i.-rseñ (1) 72b/4
i.-ye (1) 46b/9
- isticlāb:** Ar. Çekme, celb etme.(1)
45a/9
- istifsār:** Ar.Açıklanmasını, aydınlığa
kavuşmasını isteme, anlamaya
çalışma, sorma(1) 51a/11
- istiğfār:** Ar.Tanrı'dan suçlarının
bağışlanmasını dileme, tövbe
etme.(23) 4a/8, 4b/11,
103a/12, 103b/11, 103b/3,
107b/10, 107b/3, 107b/5,
107b/7, 107b/8, 108b/2, 10b/2,
11b/2, 11b/4, 12b/3, 13b/4,
14a/1, 18b/12, 34a/4, 45b/8,
61a/1
i.-uñuz (1) 54b/11
- istihrāc:** Ar.Çıkarsama. (1) 1b/15
- istimā^ç:** Ar. Dinleme, kulak verme;
dinleyip kabul etme. (4) 50a/1,
64a/10, 81a/7, 86b/6
- istimrār:** Ar.Sürüp gitme, süreklilik.
i.-a (1) 64a/12
- istinās:** Ar. Yadırgamaz olma, alışma,
ısınma.
i.-dan (1) 44a/14
- istinbāt:** Ar. Dolayısıyla anlama,
anlam çıkarma.(1) 1b/15
- istiṭā^ç at:** Ar. Takat, kudret, gücü
yetme. (1) 37b/6
- ^ç**işyān:** Ar. Başkaldırı. (1)
12a/1,13a/11
- iş:** Çalışma, emek, durum, davranış.
(7) 100b/1, 100b/2, 108a/2,

- 25a/8, 27a/1, 91a/8
i.-den (1) 67b/4
i.-i (1) 92a/9
i.-iñde (1) 8a/5
i.-leri (1) 45b/4
i.-üñüz (1) 103a/2
- işāret:** Ar.Anlamalı iz, im.
i.-dir (1) 62b/6
- işbu:** Bu, işte bu. (1) 2a/8
- işit(d)-:** İşitmek, duymak, dinlemek.
i.-di (3) 36b/6, 66b/7, 99b/3
i.-dim (9) 28a/15, 51b/8,
56b/15, 59a/13, 65b/2,
66b/4, 71b/2, 82a/15,
84b/8
i.-düm (1) 10a/14
i.(d)-e (1) 55b/4
i.(d)-inde (1) 70a/15
i.(d)-ir (1) 50a/7
i.(d)-irler (1) 63b/8
i.-seler (1) 94b/15
i.-üp (5) 49b/1, 58a/6, 64b/10,
74b/14, 74b/15
- işitmek:** Duymak, dinlemek. (3)
108b/13, 49b/14, 50a/3
- işle-:** İşlemek, yapmak, gidip gelmek.
i.-di (1) 10b/9
i.-diñ (1) 68a/2
i.-meye (1) 12b/5
i.-meyüp (1) 51b/5
i.-mez (1) 11b/5
i.-mişseñ (1) 23a/3
i.-rse (2) 11a/13, 11b/3
- i.-se (1) 13a/7
i.-ye (4) 3a/5, 11a/5, 13a/4,
74b/12
- işlemek:** İşlemek, yapmak. (2) 12b/12,
12b/7
i.-dir (1) 17b/14
- işlememek:** İşlememek, yapmamak.
i.-dir (1) 12b/13
- işte:** Bir şey gösterilirken veya bir şeye
işaret edilirken söylenen bir
söz (3) 65b/7, 90b/1, 91a/14
- iştigāl:** Ar.Uğraşma, ilgilenme,
meşgul olma.(3) 6a/6, 64a/15,
80a/5
- iştiyāk:** Ar.Göreceği gelme, özleme;
güçlü istek, arzu. (1) 51a/2
- itmek(g):** Yapmak, etmek; söylemek,
demek, anlatmak. (16) 2b/11,
3a/14, 107b/4, 107b/9, 11b/5,
12b/15, 12b/8, 16a/14, 35a/10,
35b/4, 37b/2, 39b/15, 40a/13,
45a/15, 59b/7, 66a/3
i.-den (2) 10a/9, 42b/8
i.-dür (3) 8b/11, 10a/11, 12b/11
i.(g)-e (4) 100b/5, 34b/2,
35b/6, 66a/7
i.(g)-in (3) 10a/6, 10a/7, 10a/9
i.(g)-ise (1) 39b/13
i.-memek (1) 3a/15
- itmeklik(g):** Söylemeklik, demeklik.
i.(g)-iñ (1) 21a/2
- i'tikād:** Ar. İnanma, inan, inanç.(1)
100b/1

i.-ı (1) 29b/14
i.-ıla (3) 18a/5, 19b/7, 92a/12
i.-ım (1) 11a/10
i.-ından (1) 29b/14
i.-lar (1) 29b/14
i‘tirāf: Ar. Bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklama, söyleme, bildirme.(1) 30a/3
itmişce: Etmiş gibi.(5) 22b/1, 102b/11, 103a/8, 33b/12, 81b/14
i‘tā: Ar. Verme, ödeme.(1) 25a/6
‘ivāz: Ar. Bedel, karşılık. (1) 85a/15
bk. ‘ivāz
‘ivāz: Ar. Bedel, karşılık. **bk. ‘ivāz**
‘i.-ı (1) 85b/1
‘i.-lar (1) 13a/5
iy: Ey, hey; ünlem sözü. (17) 106b/13, 106b/4, 108a/15, 12a/5, 12a/8, 14b/7, 17a/2, 17a/4, 17b/10, 18a/8, 32a/14, 34a/6, 54b/10, 55b/13, 66a/13, 92b/11, 97a/14
krş. ey
iyd-:Söylemek, demek, anlatmak. **krş.**
ey(i)t-
i.-diler (1) 55a/6
i.-dükde (1) 78a/4
i.-e (3) 52a/14, 55a/5, 78b/15
i.-eler (3) 55a/6, 77a/6, 77a/12
i.-er (1) 48a/2
i.-erler (1) 92b/8
i.-üp (1) 86b/9
iyle-: Yapmak, inşa etmek, imal

etmek; yaratmak; demek,
buyurmak, söylemek;
nasbetmek, tayin etmek.(1)
93a/13 **krş. eyle-**

izā > ezā: Ar. incitme, can yakma, eziyet. (1) 8b/2
izn: Ar.Müsaade, ruhsat, mezuniyet. (1) 95b/4
i-iḥakkıla (2) 1b/4, 67b/12
i-ile (1) 5a/10
i.-iyle (1) 26b/1
īzlāl: Ar. Küçük görme, alçaltma. (1) 87b/7
‘iz(z): Ar. Değer, yücelik, güçlülük.
‘i.-im (1) 79a/2
‘izzet: Ar. Büyüklük, yücelik, ululuk. (1) 78b/12
‘i.-e (3) 2b/5, 6b/6, 43a/2
‘i.-i (2) 104a/4, 86a/3
‘i.-ini (1) 83b/3

K

ḳabāyih: Ar. Yakışıksız, çirkin şeyler. ḳ.-lardan (1) 32a/5
ḳabiḥ: Ar. Çirkin, yakışıksız, fena. (1) 68b/8
ḳab(i)r: Ar.Mezar, sin. (4) 44b/11,45a/11, 102a/14, 95a/8
ḳ.-de (8) 109b/5, 17b/8,

- 17b/11, 17b/12, 17b/13,
17b/14, 94b/15
- ķ.-imde (1) 60b/7
- ķ.-imiz (1) 77b/13
- ķ.-ine (2) 5a/3, 103a/13
- ķ.-şerifine (1) 48a/2
- ķ.-üme (1) 50a/6
- ķabül:** Ar.Razı olma, uygun bulma,
bir yere alınma. (21) 3a/14,
3a/15, 4b/4, 5a/6, 10b/6,
11b/12, 11b/9, 14b/8, 22b/9,
22b/10, 23a/9, 33b/14, 52b/12,
68a/2, 78a/7, 78b/15, 79a/1,
79a/15, 79a/3, 97a/8, 99a/15
- ķabz:** Ar. Elle tutma, kavrama; ölme,
Azrail tarafından ruhun
alınması. (2) 100b/5, 100b/7
- ķabza:**Ar. Silah, kılıç vb. şeylerde
tutulacak yer, tutak, sap.
ķ.-sında (1) 55b/5
- ķaç:**Soru sıfatı.(2) 67a/13, 67a/8
- ķaç-:** Kaçmak, sakınmak.
ķ.-miş (1) 86b/8
- ķaçan:** Ne zaman, ne zaman ki,o
zaman, -diğında, -inca, nasıl.
(24) 4b/1, 23a/1, 8b/1, 100a/11,
102b/14, 15b/4, 18a/4, 19b/7,
21a/8, 23a/12, 26a/14, 32a/6,
33b/5, 36b/1, 57a/15, 77a/8,
78a/2, 78a/12, 91b/1, 93b/10,
94a/7, 97a/10, 98b/14, 103a/9
- ķadar:** Ar.Ölçüsünde, derecesinde.
(19) 4a/3, 6a/2, 8b/14, 100b/1,
105a/15, 11a/7, 15a/10, 30a/4,
- 43a/13, 47a/14, 65b/4, 67a/1,
69a/3, 92a/12, 93b/8, 94a/5,
3b/9, 9a/2
- ķa' de-i āhīre:** Ar. İki ve daha fazla
rekatlı namazların son oturuşu.
(1) 64b/12
- ķadem:** Ar.Ayak, adım.(1) 51a/12
ķ.-de (3) 51a/8, 51a/9, 80a/4
- ķademe:** Ar.Aşama, basamak, derece.
ķ.-de (2) 51a/15, 51b/3
ķ.-ye (1) 51a/12
- ķadı:** Ar.Yapan, yerine getiren (1)
71b/1
- ķādir:** Ar.Kudret sahibi, her şeye gücü
yeten. (5) 3a/3, 6b/13, 15a/3,
30a/9, 35b/6
- ķad(i)r:** Ar.Değer, kıymet, itibar.
ķ.-lerini (1) 11a/7
- ķāfi:** Ar.Yeterli, yetecek ölçüde olan.
(1) 41b/4
- ķāfir:** Ar.Allah'ı inkar eden, puta
tapıcı.
ķ.-dir (1) 107b/12
ķ.-i (4) 95b/11, 96a/3, 96b/4,
97a/1
ķ.-ler (4) 94b/13, 96a/5, 96b/4,
97a/10
ķ.-lere (1) 95b/6
- ķāğid:** Far.Kâğıt.(5) 39b/11, 39b/3,
40a/3, 41b/6, 56a/1
- ķāhil:** Ar.Erişkin.(3) 106b/7, 65a/9
- ķā'im:** Ar. Başka bir şeyin yerine
geçen; ayakta duran; var olan;

- namaz kılan, vaktini namaz
kılmakla geçiren. (4) 3b/11,
35a/5, 35b/1, 35b/2
- kā'ināt**: Ar.Evren, dünya. (2) 53b/4,
81a/12
k.-dan (1) 56b/13
k.-ı (1) 59b/15
- ka'ir**: Ar. Daha, derin.
k.-ine (1) 55b/1
- kal-**: Kalmak, sürmek, olduğu gibi
durmak, bir duruma girmek.
k.-an (1) 65b/10
k.-dı (3) 80b/5, 83a/2, 96b/10
k.-dılar (1) 40b/4
k.-duğda (1) 102a/5
k.-ınca (1) 4a/3
k.-madı (1) 42b/5
k.-mamış (1) 4a/12
k.-mayınca (1) 4a/4
k.-maz (2) 57b/11, 74b/5
k.-up (1) 4a/7
k.-ur (1) 1b/2
- kalabalıĝ(k)**: Ar.+T.İnsan topluluĝu.
k.(ĝ)-ı (1) 89b/12
- kaldir-**: El çekmek, ilişini kesmek.
krş. kaldir-
k.-mazız (1) 55b/8
- kaldir-**: El çekmek, ilişini kesmek.
krş. kaldir-
k.-up (3) 106b/8, 46b/8, 78a/3
- kalb**: Ar.Yürek, gönül.
k.-ile (4) 2a/14, 3b/5, 12b/3,
21a/1
- k.-e (1) 12a/3
k.-idir (1) 102a/1
k.-im (1) 13b/2
k.-inde (1) 29b/10
k.-iñe (2) 61b/5
- kalem**: Ar.Kalem.(3) 58b/14, 86a/10,
92b/4
k.-ler (1) 58b/15
- kalil**: Ar. Az, çok olmayan. (1) 61b/1
- kalk-**: Doğrulamak, ayrılmak.
k.-dı (1) 10a/14
k.-madan (1) 54b/2
k.-up (1) 39b/15
- kalkan**: Korumalık, koruyucu.(2)
26a/8, 93b/10
k.-iñuzı (1) 26a/7
- kamer**: Ar.Ay.(1) 92b/11
- kamil(e)**: Ar.Yetkin, erişkin, eksiksiz,
aĝırbařlı, mükemmel. (35b/14)
k.-ce(1) 3a/9
k.-e (1) 48b/2
k.-i subütiyye (1) 30a/2,
k.-yi (1) 48a/10
- kamu**: Bir ülkedeki halkın bütünü,
halk, amme.(6) 92b/11, 93b/5,
93b/9, 94b/2, 96b/4, 97a/9
k.-sı (1) 15b/2
- kan-**: Doymak.
k.-mış (1) 103b/8
- kanā'at**: Ar.Kanıklık, yeter bulma,
yetinme, fazlasını istememe,
doyum.(1) 7a/13
- kanat(d)**: Kuşlarda ve böceklerde

- uçmayı sağlayan organ. (3)
78b/5, 78b/7, 78b/8
- ķ.(d)-ı (7) 18b/7, 20b/3, 20b/4,
50b/1, 57a/11, 60b/10,
94b/6
- ķ.(d)-ıma (1) 56b/11
- ķ.(d)-ın (2) 18b/7, 52a/9
- ķ.(d)-ına (1) 93b/4
- ķ.(d)-ından (1) 26a/15
- ķ.-ları (2) 83a/14, 85a/10
- ķ.-ların (2) 26a/14, 56b/9
- ķ.-larıñ (1) 78b/8
- ķ.-larını (3) 26a/12, 82b/15,
83a/9
- ķ.-larımı (1) 83a/5
- ķanadlan-**:Uçmaya başlamak, uçmak,
kanat açmak.
ķ.-dı (1) 78b/9
- ķanda**: Nerede, nereye?(3) 31b/1,
40b/4, 55a/5
- ķangı**: Hangi?(7) 103a/1, 20b/11,
41b/7, 41b/9, 93a/4, 99a/6 **ķrş.**
- ķankı**
- ķanı**: Hani, nerede?(1) 56b/11
- ķankı**: Hangi?(6) 6a/5, 104b/1,
105b/1, 105b/3, 108a/12 **ķrş.**
- ķangı**
- ķ.-sı (1) 25a/1
- ķ.-sıdur (1) 30b/11
- ķ.-sın (1) 47a/15
- ķ.-sına (1) 100b/9
- ķapan-**:Kapalı duruma gelmek.
ķ.-ur (1) 14b/15
- ķapla-**:Her yanını örtmek, istila
etmek, çepeçevre sarmak,
kuşatmak.
ķ.-mışdır (1) 91b/6
- ķapu**: Kapı.(1) 77a/11
- ķ.-ları (1) 45a/12
- ķ.-larıñ (1) 20b/3
- ķ.-larından (1) 104b/5
- ķ.-ñıza (2) 5b/5, 5a/15
- ķ.-nuñ (1) 20a/15
- ķ.-sı (3) 20a/15, 20b/3, 91b/10
- ķ.-sın (1) 44b/12
- ķ.-sına (3) 5a/11, 67a/13,
77a/11
- ķ.-sında (3) 67a/11, 89b/12,
93b/9
- ķ.-sından (1) 56a/4
- ķ.-sını (2) 101b/5, 96a/6
- ķ.-sınıñ (1) 14b/4
- ķ.-ya (1) 40b/1
- ķār**: Far.Kazanç.(1) 68b/5
k.-ı kisb (1) 45b/5
- ķara**: Siyah. (1) 11b/15
ķ.-sına (1) 98b/8
- ķarañlık**: Işık olmama durumu. (1)
17b/3 **ķrş. ķarañlık(ğ)**
- ķarañlık(ğ)**: Işık olmama durumu. **ķrş.**
ķarañlık
ķ.(ğ)-ında (1) 17b/13
- ķarār**: Ar.Kesin yargı, hüküm.(1)
1b/3
- ķardaş**: Kardeş. **bk. ķarındaş**
ķ.-ın (1) 66a/7
ķ.-ları (1) 5a/4

- kar(ı)n:** Karın.
 k.-ı (1) 94b/10
- karındaş:** Kardeş. (2) 66a/13, 66b/2
bk. kardaş
 k.-ı (2) 66a/12, 66a/9
 k.-iñ (1) 6a/14
 k.-iña (1) 8a/2
- karış:** Gergin duran elde, başparmak ile serçe parmağın uçları arasındaki açıklık. (1) 60b/14
- karīb:** Ar.Kimsesiz, zavallı, Yabancı, gurbette yaşayan, elgin.(4)
 2b/2, 61b/7, 62a/3, 84a/8
 k.-dir (2) 61b/6, 61b/7
- karşu:** Karşu yerinde, -a doğru. (1)
 40b/1
 k.-mda (1) 60b/1
 k.-sında (1) 33a/11
- kaşāvet:** Ar.Üzüntü, tasa, kaygı, sıkıntı.
 k.-den (1) 4a/12
- kaşd:** Ar.Amaç, istek, maksat. (6)
 6a/8, 12b/15, 13a/2, 41a/7, 67b/6, 91a/8
 k.-ıla (3) 18a/10, 71a/5, 91a/5
 k.-ıyla (2) 50a/15, 51b/14
- kaşir:** Ar. Kısa, boysuz. (1) 43b/15
- kat:** Yan, ön, huzur, yüce makam.(11)
 19a/13, 32b/4, 57a/11, 60b/8, 60b/9, 61a/11, 61a/13, 78a/8, 78b/12, 79a/13, 94b/3
 k.-ımda (2) 19a/9, 63b/2
 k.-ına (3) 23a/3, 36a/5, 72b/13
- k.-ında (12) 2a/10, 4b/14, 5a/5, 6a/11, 8b/3, 9b/12, 13a/1, 14b/12, 15b/15, 21b/2, 72b/3, 95a/9
- k.-iñda (1) 62a/12
- kat-:** Eş koşma.
 k.-andan (1) 66a/2
- katı:**Çok, çok ziyade, pek, şiddetli, iyice, sıkı, sıkı sıkı, gayret; haşin, şiddetli, sert, kırıcı.(8)
 5b/2, 100b/1, 16a/4, 23b/11, 23b/14, 80b/9, 88a/9, 89b/7
- kātib:** Ar.Yazman.(2) 58b/14, 71a/14
- katl:** Ar.Öldürme. (1) 96a/3
 k.-i nefis (2) 11a/4, 12b/14
- katlan-:** Dayanmak, tahammül etmek.
 k.-an (1) 78b/10
- katmak:** Ortak koşmak, eş koşmak.(1)
 66a/2
- katre:** Ar.Damla.(1) 93a/8
 k.-leri (1) 57a/13
 k.-sinden (1) 57b/3
- kavī:** Ar. Kuvvetli, güçlü; güvenilir, sağlam.
 k.-çün (1) 95b/8
- kav(i)m:** Ar.İnsan topluluğu, budun, akraba.
 k.-i (5) 51b/9, 58a/1, 82b/11, 82b/5, 82b/6
 k.-ine (1) 44b/5
- kavimlik:** Ar.+T. Akralalık.(2)
 5a/15, 5b/2
- kavl:** Ar.Söz, sözleşme, anlaşma.

- ķ.-i (1) 64b/5
- ķayġu:** Üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa.
- ķ.-sı (2) 97a/12, 97b/1
- ķayna-:** Buhar durumuna geçmek, fokurdamak.
- ķ.-duġı (1) 16a/6
- ķaynaş-:** Birleşmek, birbirine iyice uymak, uyuşmak.
- ķ.-urlar (1) 91a/3
- ķazā:** Ar.Can veya mal kaybına, zararına neden olan kötü olay.(1) 104a/6
- ķazan:** Büyük, derin kap. (1) 16a/5
- ķazan-:** Kazanç sağlamak, sahip olmak.
- ķ.-up (1) 6b/14
- ķazanç:** Para, getiri, temettü.(2) 89b/9, 90a/10
- ķazançlık:** Kazançlı olma durumu. (1) 67a/2
- ķazīye:** Ar.Önerme.
- ķ.-yi (1) 81a/7
- ķebāʿir:** Ar. Büyük günahlar. (2) 18a/14, 18a/15
- k.-den (1) 45a/11
- ķeennehu:** Ar. Güya, sanki, gibi. (2) 1b/6, 6a/2
- ķefāret:** Ar. Diyet, bağışlanmak amacıyla verilen sadaka, tutulan oruç.(6) 105a/5, 105a/6, 108a/6, 12b/10, 28b/8, 74b/10
- ķefe:** Ar. Terazi gözlerinden her biri.
- k.-si (2) 30a/4, 55b/15
- k.-sine (6) 15a/11, 15b/5, 19a/14, 19a/15, 56a/2, 82a/3
- ķelām:** Ar. Söz, söyleyiş biçimi. (5) 24b/15, 39a/2, 63a/2, 76a/8, 87b/6
- k.-dır (1) 30b/13
- k.-ı (1) 30b/14
- k.-u (1) 39a/2
- k.-uñ (3) 24b/13, 30b/10, 61b/4
- k.-u tayyibe (1) 38b/13,
- ķelīmāt:** Ar. Kelimeler, sözler.
- k.-ı: (7) 22b/8, 23a/2, 32a/1, 32b/10, 34a/7, 38a/5, 52a/8
- k.-iñ (1) 71a/15
- k.-şerīfeye (1) 31b/14 *‘kutsal sözler’*
- ķelīm:** Ar. Söz söyleyen, konuşan; Hz. Musa’nın unvanı.
- k.-den (1) 62b/1
- k.-imsin (1) 62a/15
- ķelīme:** Ar.Söz, sözcük. (8) 2a/3, 15a/12, 15b/15, 15b/7, 29b/8, 29b/9, 32b/5, 88a/3
- k.-i tevġīd (4) 15b/3, 32b/1, 38a/14, 64a/8
- k.-yi küfr (11) 107b/11, 107b/14, 108a/10, 108a/12, 108a/7, 108a/8, 108b/14,

109a/4, 109a/6, 109a/7,
86b/13
k.-dür (1) 24b/14
k.-ler (2) 14b/12, 14b/8
k.-leri (2) 22a/3, 33b/3
k.-niñ (1) 19b/1
k.-si (1) 14b/11
k.-sin (4) 108b/11, 14b/2,
20a/10, 38a/13
k.-sinden (2) 3a/8, 108a/5
k.-sine (1) 31a/6
k.-ye (1) 37a/11
k.-yi (6) 18a/8, 18a/9, 19a/11,
19b/10, 19b/12, 45a/13
kemāl: Ar.Olgunluk, yetkinlik,
erginlik, eksiksizlik.(1) 48b/15
k.-i hayrından (2) 55b/2, 84b/9
kemter: Far.Daha aşağı, daha
değersiz. (1) 84a/3
kenār: Far.Kıyı, yaka, ıssız, sapa.
k.-ına (1) 55a/4
kendi: Kendi, kendisi, zat. (18) 3a/1,
3b/7, 5b/10, 8a/2, 101a/1,
103a/13, 103b/13, 10a/2, 10a/4,
13a/6, 13a/7, 13b/9, 23b/12,
43a/14, 67a/7, 88a/7, 91a/8,
98a/15 **krş. kendöz, kendü**
k.-ne (2) 4a/4, 87b/4
k.-ñe (1) 7b/2
k.-ni (1) 34b/6
kendöz: Kendi, kendisi, zat. **krş. kendi,**
kendü
k.-i (1) 27a/5

kendü: Kendi, kendisi, zat. (8)105a/7,
28a/6, 35b/6, 43a/4, 68b/15,
69a/5, 71b/14, 92a/8 **krş.**
kendi, kendöz
k.-si (1) 67b/10
k.-ye (1) 87b/2
ken(i)z: Ar. Hazine, define. (1) 37a/10
k.-indendir (1) 39a/2
k.-lerinden (1) 37a/9
kerāmet: Ar.Doğüstü, şaşkınlık
uyandırıcı davranış veya
durum.
k.-e (1) 63b/14
kerem: Ar.Soyluluk, ululuk,
büyüklük, asalet, başış olarak
verme, iyilik, cömertlik, eli
açıklık, lütuf. (1) 85a/3
k.-i (4) 6a/14, 100a/13, 13a/8,
72b/12
k.-iilāhī (1) 57a/7
k.-inden (1) 98a/15
k.-ine (1) 2b/3
k.-iyle (1) 3b/6
k.-ler (1) 58a/14
kerīm: Ar. Soylu, asil, eli açık,
cömert.(1) 30a/9
k.-ü'ş-şān (1) 30a/4 '*Şanı*
yüce.'
kerīme: Ar.Cömert, eli açık. (3) 45b/1,
63b/2, 64b/14
k.-de (1) 64a/4
k.-yi (3) 106b/8, 63a/14, 63b/3
kerrāt: Ar. Kerreler, defalar. (1)

- 33a/15
- ker(r)e:** Ar.Kez, yol, defa, sefer.(141)
 100a/7, 101b/14, 101b/4,
 101b/7, 102a/2, 103a/8, 105a/1,
 105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/5,
 105a/6, 106b/11, 106b/2,
 107a/3, 108b/4, 109b/9,
 13b/10, 13b/3, 13b/4, 15a/4,
 16b/7, 17b/2, 20b/15, 22a/14,
 24a/12, 26a/11, 27a/12, 27a/2,
 27b/1, 28a/1, 28a/10, 28a/9,
 30a/10, 30b/3, 31a/12, 32a/10,
 32a/3, 32b/10, 33b/11, 33b/12,
 33b/5, 34b/3, 35b/15, 36a/1,
 36b/4, 36b/9, 39a/10, 39a/14,
 39a/5, 39b/5, 39b/7, 39b/9,
 42b/13, 43b/12, 45a/13, 45a/7,
 45b/10, 45b/3, 45b/8, 45b/9,
 46b/15, 46b/7, 47a/8, 47b/9,
 48a/12, 48a/3, 49a/14, 49a/4,
 49a/9, 49b/1, 49b/7, 49b/8,
 50b/10, 51a/1, 52a/15, 52b/10,
 52b/11, 52b/5, 53a/12, 53b/6,
 53b/8, 53b/9, 54a/10, 54a/3,
 54a/4, 54a/8, 54a/9, 56a/2,
 57a/6, 57b/10, 59a/3, 60a/15,
 61a/11, 61a/12, 61a/14, 63b/13,
 64b/5, 65b/13, 65b/5, 65b/6,
 68b/2, 69a/1, 69a/14, 69b/5,
 71b/11, 72a/3, 73a/14, 73a/3,
 74b/10, 74b/9, 75a/3, 75b/7,
 76b/12, 76b/14, 76b/9, 77b/13,
 77b/15, 78a/4, 78a/6, 78b/7,
- 81b/13, 82a/7, 83b/10, 83b/12,
 83b/3, 84a/1, 84a/12, 96b/13,
 97b/4, 98a/8, 99b/10, 99b/14,
 99b/7, 100a/9
 k.-ye (1) 84b/8
- kes-:** Parçalamak, doğramak,
 beklentisi olmamak.
 k.-dükde (1) 84a/9 *'ümit
 kesmek'*
 k.-er (2) 21a/5, 87b/12
 k.-miş (1) 87b/13
- kesb:** Ar.Kazanma. (3) 34b/2, 34b/3,
 73a/8
 k.-i āl (1) 35b/13
- kesil-:** Kesme işi yapılmak. (3) 66a/1,
 66a/2
 k.-meden (1) 68a/3
 k.-sün (1) 67b/1
- kesmek(g):** Parçalamak, doğramak.
 k.(g)-e (1) 67b/6
- keşir:** Ar. Çok çok olan, bol olan. (1)
 29b/11
- keşr:** Ar.Kırma, kırılma, paralama.
 k.-ine (1) 61b/1
- ketebe:** Ar.Yazmak. (1) 47a/5
- kevneyn:** Ar. Dünya ve ahiret. (10)
 54a/2, 54b/9, 55b/3, 57a/1,
 57a/9, 59a/8, 61a/9, 65a/10,
 66b/4, 68b/14
- keyfiyyet:** Ar.Nitelik, durum.(1)
 107b/8
- kez:** Defa, kere, sefer. (30) 104b/9,
 106b/4, 106b/5, 11a/13, 11b/2,

15a/10, 17a/9, 18b/5, 19b/9,
20a/13, 25a/15, 49b/4, 49b/5,
49b/6, 64a/7, 72b/10, 72b/5,
73a/3, 75a/14, 75b/14, 75b/6,
76a/1, 76a/9, 81b/8, 81b/9,
82a/2, 94b/12, 96a/15, 96b/1

kığırıl-: Çağrılmak.
k.-maz (1) 11b/15

kıl: Kıl, tüy. (2) 93b/9, 94a/5
k.-ı (2) 57b/11, 57b/9
k.-ına (1) 94a/6

kıl:- Etmek, yapmak. (4) 106a/9, 59b/3
k.-a (9) 109a/8, 18b/5, 25b/3,
25b/4, 40a/2, 43a/3,
43b/14, 75a/12, 83b/5
k.-alar (1) 103b/4
k.-alım (1) 25a/6
k.-anıñ (1) 74b/14
k.-ar (1) 53b/1
k.-ardı (1) 28a/4
k.-ardık (1) 93b/14
k.-arım (1) 95a/6
k.-ayım (1) 44a/10
k.-ayın (3) 28a/8, 95b/6, 95b/7
k.-dı (6) 36b/7, 60b/7, 63a/7,
93b/4, 97a/13, 97b/3
k.-dığı (1) 28a/7
k.-dıgıyçün (1) 96a/5
k.-dıkdan (1) 45b/3
k.-dım (1) 99a/14
k.-dıñ (1) 35b/13
k.-dukdan (1) 106b/15
k.-ğil (2) 28a/7

k.-ıcağ (1) 35a/8
k.-ıñ (1) 5b/12
k.-mışça (1) 33b/14
k.-sa (4) 106a/2, 22b/9, 33b/7,
78a/13
k.-up (6) 3a/11, 106b/15,
106b/8, 17a/2, 42b/12,
92a/2
k.-ur (3) 109b/4, 11a/8, 69b/11
k.-uram (1) 94b/1
k.-urlar (2) 103a/13, 93a/9

kılıcı: Yapıcı, edici.(1) 107a/1
kılıçsuz: Kılıçsız, kılıcı olmayan. (1)
8a/13

kılı ver-: Çabucak kılmak.(1) 107a/1
krş. kılı vir-
kılmak(ğ): Etmek, yapmak. (1) 9a/12
k.-dan (4) 9a/14, 9b/10, 9b/7,
33b/5
k.-dır (1) 17b/13
k.(ğ)-ıñ (4) 9b/3, 9b/4, 9b/8,
9a/15

kılı vir-: Çabucak kılmak. **krş. kılı ver-**
k.-e (1) 43a/4

kırdur-: Kıрма işini yaptırmak.
k.-up (1) 83a/1

kırk: Otuz dokuzdan sonra gelen
sayının adı.(8) 105b/15,
106b/4, 106b/5, 10a/5, 28a/1,
42b/13, 47b/5, 53b/6

kırkıncı:Kırk sayısının sıra sıfatı. (1)
61b/3

kısm: Ar.Bölüm, bölüm, kesim.	57b/4, 61a/12, 61a/14,
k.-ından (2) 3a/14, 3a/15	79a/3, 79a/5, 87a/15
kıt: Nezd, yan, huzur.	k.-te (1) 60a/13
k.-ıma (1) 92b/13	kıyās: Ar. Bir tutma, denk sayma,
k.-ına (1) 95b/3	karşılaştırma, oranlama,
k.-ında (4) 34a/6, 64b/12,	mukayese.(2) 100b/4, 65b/10
68a/1, 99b/12	kıymet: Ar.Değer.
k.-ındadır (1) 55a/15	k.-im (1) 19a/8
kıvandır-: Sevindirmek, istekli hâle	kıız: Dişi çocuk. (1) 8a/2
getirmek; heveslendirmek,	k.-ı (2) 20b/7
teşvik; tergiip etmek.	k.-ım (1) 92a/7
k.-dı (1) 33a/9	k.-iña (2) 8a/2, 33a/7
kıy-: Acımadan vermek, esirgememek;	k.-lar (1) 89b/8
feda etmek, acımayıp	k.-ları (1) 92b/6
öldürmek.	kıızıl: Parlak kırmızı renk. (3) 18a/3,
k.-amazsañız (1) 5b/11	19b/6, 70a/9
k.-ar (1) 17b/1	ki: Far.Ki bağlacı.(661) 1a/7, 1a/8,
kıyāmet: Ar.Hesap günü, kıyamet	1a/9, 1b/1, 1b/4, 1b/8, 1b/14,
günü, mahşer günü. (35) 4a/11,	2a/13, 2b/1, 3b/14, 4a/5, 4a/6,
4a/13, 7b/7, 8a/15, 8b/5,	4a/13, 4a/15, 4b/1, 4b/8, 4b/13,
101b/14, 102a/12, 102a/13,	5a/1, 5a/9, 5a/12, 5b/11, 6a/2,
103b/8, 104a/6, 15a/7, 15b/3,	6a/6, 6b/2, 6b/5, 7a/2,7a/5,
16a/4, 16b/8,18b/13, 26b/7,	7a/10, 7a/12, 7a/14, 7b/1, 7b/4,
51b/8, 52a/3, 53a/5,53b/14,	7b/9, 7b/11, 7b/13, 7a/1, 7a/4,
55a/3, 56b/9, 59a/7, 61a/15,	7a/6, 7a/8, 7a/11, 7a/13, 7a/15,
68b/3, 75a/6, 76a/12, 77a/3,	8b/3, 8b/5, 9a/7, 9a/9, 10b/3,
82a/15, 84a/5, 88a/2, 93b/10,	10b/4, 10b/8, 10b/15,
94a/7, 95b/13, 97a/8	11a/7,11a/10, 11a/14, 11a/15,
k.-de (8) 12a/5, 103b/12, 53a/1,	12a/4, 12a/7, 12a/8, 12a/10,
54b/15, 57a/6, 60a/9,	12a/12, 12a/13, 12b/3, 12b/4,
74b/7, 90b/4	12b/7, 12b/8, 12b/9, 12b/12,
k.-e (12) 18b/12, 26b/5, 31a/6,	13a/3, 13a/4, 13a/10, 13a/12,
48b/10, 50b/5, 53b/3,	13b/2, 14b/8,15a/1, 15a/2,

16a/13, 16b/7, 17a/1, 17a/2,
17a/5, 17a/8, 17a/11, 17a/15,
17b/1, 17b/4, 17b/5, 17b/6,
17b/10, 18a/12, 19a/11, 19a/13,
19b/3, 19b/5, 19b/10, 19b/15,
20a/11, 20b/13, 20b/15,
21a/13, 22a/2, 22a/6, 22a/14,
22b/11, 23a/1, 23a/5, 23a/7,
23a/10, 23a/11, 23b/7, 23b/10,
23b, 24a/2, 24a/3, 24a/9,
24a/15, 24b/13, 24b/14,
24b/15, 25a/8, 25a/11, 25a/15,
25b/11, 25b/13, 25b/14, 26a/2,
26a/4, 26a/6, 26a/10, 27a/2,
27a/5, 27a/7, 27a/12, 27a/15,
27b/7, 27b/14, 28a/2, 28a/14,
28b/6, 29b/8, 29b/9, 30a/8,
30a/10, 30b/2, 30b/6, 30b/10,
30b/12, 30b/13, 30b/14, 31a/2,
31a/8, 31b/1, 31b/6, 31b/9,
31b/11, 32a/1, 32a/2, 32a/14,
32b/6, 32b/9, 32b/10, 32b/14,
32b/15, 33a/6, 33a/14, 33a/15,
34b/1, 34b/2, 34b/3, 34b/3,
4b/14, 35a/12, 35a/13, 35a/15,
35b/3, 35b/4, 35b/12, 35b/15,
36a/3, 36a/5, 36a/10, 36b/1,
36b/2, 36b/8, 36b/9, 36b/11,
37a/9, 37a/10, 37a/13, 37b/1,
37b/12, 38a/4, 38a/7, 38a/11,
38a/14, 38b/1, 38a/3, 38a/6,
38a/7, 38a/8, 39a/4, 39a/5,
39a/14, 40a/4, 40a/8, 40b/1,

40b/15, 41a/12, 41a/14, 41a/15,
41b/3, 41b/7, 41b/13, 42b/2,
42b/9, 42b/15, 43a/5, 43a/9,
43a/11, 43b/11, 43b/12,
43b/15, 44a/8, 44a/14, 44b/4,
44b/10, 45a/7, 45b/2, 45b/7,
47a/1, 47a/2, 47a/12, 47b/7,
48a/2, 48a/5, 48a/6, 48a/11,
48a/13, 48a/14, 48b/1, 48b/2,
48b/12, 49a/1, 49a/4, 49a/8,
49a/14, 49b/9, 49b/13, 50a/1,
50a/4, 50a/7, 50a/9, 50a/11,
50a/14, 50b/9, 50b/10, 51a/12,
51a/13, 51a/15, 51b/1, 51b/3,
51b/7, 51b/8, 51b/10, 51b/11,
51b/13, 52a/1, 52a/2, 52a/12,
52a/14, 52b/1, 52b/2, 52b/4,
52b/10, 52b/14, 53a/2, 53a/11,
53b/3, 53b/5, 53b/12, 53b/14,
54a/2, 54a/7, 54a/11, 54a/15,
54b/3, 54b/10, 54b/13, 55a/3,
55a/5, 55a/7, 55a/8, 55a/10,
55a/12, 55a/13, 55a/14, 55b/1,
55b/5, 55b/8, 55b/11, 55b/13,
56a/5, 56a/6, 56a/8, 56a/9,
56a/11, 56a/14, 56b/5, 56b/10,
56b/14, 57a/4, 57b/7, 56b/14,
58a/2, 58a/4, 58a/6, 58a/7,
58a/8, 58a/11, 58b/3, 58b/4,
58b/6, 58b/7, 58b/9, 58b/13,
59b/1, 59b/3, 59b/7, 59b/9,
59b/13, 59b/14, 60a/1, 60a/2,
60a/5, 60a/8, 60a/9, 60a/13,

60a/14,60b/3, 60b/4, 60b/5,
60b/6, 60b/15,61a/3, 61a/7,
61a/9, 61a/10, 61a/15,61b/4,
61b/5, 61b/6, 61b/9, 61b/11,
61b/12, 62a/2, 62a/4, 62a/12,
62a/14,62b/1, 62b/4, 62b/8,
63a/10, 63a/14,63b/1, 63b/2,
63b/5, 63b/10, 63b/12,64a/15,
64b/3, 64b/6, 64b/8, 64b/10,
64b/11, 64b/14, 64b/15,
65a/11, 65a/15,65b/2, 65b/3,
65b/7, 65b/12,66a/2, 66a/3,
66a/14,66b/1, 66b/4, 66b/9,
67a/1, 67a/10, 67b/4, 67b/9,
68a/2, 68a/4, 68a/8, 68a/10,
68a/15, 68b/1, 68b/6, 68b/11,
68b/14,69a/3, 69a/5, 69a/9,
69a/14, 69b/4, 69b/11, 69b/13,
70a/1, 70a/2, 70a/5, 70a/7,
70a/14, 70a/15,70b/9, 71a/2,
71a/6, 71a/8, 71a/11, 71a/13,
71b/2, 71b/3, 71b/7, 71b/8,
71b/11,72a/2, 72a/11,72b/3,
72b/5, 72b/6, 73a/1, 73a/6,
73a/7, 73a/10, 74b/6, 74b/7,
74b/8, 74b/12, 75a/3,75b/5,
75b/6, 75b/15,76a/7, 76a/14,
76b/6, 76b/9, 76b/11, 76b/14,
76b/15,77a/11, 77a/12, 77a/15,
77b/5, 78b/9, 78b/14,79b/2,
79b/3, 79b/4, 79b/11, 79b/14,
80a/2, 80a/5, 80a/6, 80b/6,
81a/2, 81a/6, 81a/10, 81a/12,

81a/14, 81b/3, 81b/4, 82a/5,
82a/6, 82a/15, 82b/4, 82a/8,
82a/12, 83a/9, 83b/3, 83b/7,
83b/10, 83b/11, 83b/13,
83b/14, 84a/1, 84a/4, 84a/7,
84b/4, 84a/6, 84a/7, 84a/8,
84a/10, 85a/6, 85a/7, 85b/1,
85b/4, 85b/10, 86a/7, 86a/13,
86a/14, 86b/3, 86b/9, 87a/4,
87a/15, 87b/12, 87b/15, 88a/1,
88b/4, 88b/5, 88b/7, 88b/8,
88b/13, 89b/5, 89b/6, 89b/9,
89b/12, 89b/13, 90a/1, 90a/4,
90b/3, 90b/10, 91a/2, 91a/6,
91a/8, 91a/11, 91a/13, 91a/14,
91b/5, 91b/7, 91b/15, 92a/8,
92b/1, 92b/10, 92b/15, 93a/6,
93a/9, 94a/3, 95a/2, 95a/3,
95a/8, 96a/4, 97a/15, 98a/7,
98a/10, 98b/2, 98b/6, 98b/11,
98b/12, 98b/15, 99a/1, 99a/2,
99a/3, 99a/4, 99a/5, 99a/6,
99a/7, 99a/9, 99a/13, 99b/2,
99b/6, 100a/2, 100a/5, 100a/11,
100b/2, 100b/4, 100b/9,
101a/3, 101a/6, 101a/8,
101a/10, 101a/12, 101a/13,
101a/14, 101b/3, 101b/6,
101b/7, 101b/10, 101b/11,
101b/12, 101b/13, 102a/2,
102a/8, 102a/9, 102b/6, 103a/4,
103b/1, 103b/10, 103b/14,
104a/2, 104a/3, 104a/4,

- 104a/11, 104a/14, 104b/1,
104b/12, 105b/1, 105b/5,
105b/6, 105b/11, 105b/15,
106a/1, 106a/7, 106a/8, 106b/5,
106b/10, 106b/13, 107a/1,
107a/3, 107b/4, 107b/10,
107b/11, 107b/12, 108a/4,
108a/6, 108a/15, 108b/1,
108b2, 108b13, 108b15,
109a/7, 109a/14, 109b/5,
109b/8
- kibār:** Ar.İnce, nazik olan, zengin,
soylu.(1) 27b/14
- kibir:** Ar.Büyüklenme, benlik, gurur.
k.-den (1) 32a/15
- kiçirek:** Küçücük, küçükçe, daha
küçük, ufarak, ufacık. (1)
60b/12
- kifaf:** Ar.Yaşayacak kadar rızık.
k.-ı nefis (1) 39b/14
- kifāyet:** Ar.Yeterli miktarda olma,
yetme, yeterlik. (11) 101a/5,
105a/15, 106a/6, 23a/15, 41b/5,
47a/14, 47b/1, 48a/7, 48b/1,
53b/15, 59b/11
- kilit(d):** Far. Kilit, kapatma aleti.
k.(d)-ini (1) 14b/4
- kim:** Hangi kişi, kim. (132) 4a/11,
4b/8, 5a/6, 6b/12, 101b/3,
102b/10, 102b/8, 103a/7,
104b/4, 104b/8, 105a/1,
105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/5,
105a/6, 105b/6, 105b/8,
11a/11, 11a/12, 15a/3, 15b/6,
- 16a/2, 16a/4, 16a/6, 16a/7,
21a/14, 21a/8, 21b/3, 30a/9,
31b/3, 32a/10, 36b/3, 39a/13,
49a/14, 49a/4, 49a/8, 50a/14,
50a/9, 51a/1, 52a/6, 53a/11,
53b/13, 53b/5, 53b/7, 53b/9,
54a/11, 54a/3, 54b/15, 56a/8,
57a/2, 59a/2, 60a/14, 61a/10,
61a/12, 61a/14, 61a/2, 61b/12,
63b/7, 67b/10, 71a/13, 71b/11,
71b/15, 71b/3, 71b/8, 74b/10,
75a/1, 75a/11, 75a/3, 78a/11,
79a/11, 79b/14, 81a/4, 81a/7,
81b/12, 81b/15, 81b/3, 82a/15,
83a/15, 83b/11, 83b/7, 85a/8,
92a/11, 92a/15, 93a/15, 98a/13,
99b/14, 99b/6, 99b/9, 104b/7,
19a/14, 102a/2, 105b/15,
106b/10, 106b/5, 109a/14,
18a/12, 25a/15, 27a/2, 31a/2,
39a/5, 43b/12, 43b/15, 45b/2,
50a/11, 50b/9, 54b/13, 61a/3,
62b/8, 63b/10, 63b/12, 64b/10,
73a/10, 75b/15, 75b/5, 75b/6,
76a/14, 76a/7, 76b/14, 76b/15,
76b/9, 82a/6, 83b/10, 83b/3,
84a/4, 87b/12, 88b/8, 89b/4,
92b/1, 92b/15
k.-dir (3) 62a/2, 79b/10, 86b/15
k.-dür (1) 62b/3
k.-e (1) 21a/10
k.-in (2) 4a/6, 4a/7
k.-iñ (1) 67b/10

k.-ler (2) 20a/4, 87b/3

k.-lerdir (2) 21a/13, 51b/11

kimesne: Kimse.(110) 1b/3, 6a/3,

100a/8, 102b/4, 103a/9,

106b/3, 107b/5, 107b/6,

109a/1, 10a/1, 11a/3, 11a/9,

13a/6, 15b/4, 16a/1, 16b/14,

19a/12, 22a/14, 22a/3, 22b/3,

22b/4, 22b/7, 23a/7, 26a/10,

26b/7, 27b/14, 30b/2, 31a/8,

32b/2, 33b/10, 34b/2, 35a/12,

35b/3, 36b/12, 37a/12, 37b/1,

37b/12, 38a/7, 38b/11, 39a/10,

40a/5, 40b/14, 40b/9, 42b/11,

44b/10, 45a/10, 45a/13, 45a/7,

47b/9, 49b/15, 50a/3, 50a/6,

50a/8, 50b/4, 51a/13, 51a/14,

52b/10, 53b/10, 54a/15, 54a/7,

54b/12, 55a/4, 55a/9, 55b/2,

56b/7, 57a/15, 57b/10, 57b/14,

58a/4, 58a/8, 58b/7, 60a/1,

60a/14, 60a/2, 65a/15, 65a/8,

66a/9, 66b/4, 66b/5, 68b/1,

68b/12, 68b/15, 68b/3, 69a/14,

69a/6, 71a/11, 72a/2, 72b/3,

73a/8, 74b/8, 76a/8, 76b/12,

77a/8, 77b/6, 78a/2, 79a/12,

79a/6, 79b/7, 80a/14, 80a/4,

80a/7, 81b/10, 85b/9, 95a/8,

98b/9, 10b/8, 37a/13, 51b/1,

51b/3, 60a/9 **krş. kimse**

k.-den (1) 55b/8

k.-dir (1) 19b/2

k.-ler (1) 11b/2

k.-lere (1) 21b/2

k.-niñ (6) 15b/15, 38a/12,

51a/3, 52b/7, 53b/2,

80b/14

k.-ye (17) 3b/9, 8b/2, 27b/10,

31a/7, 31b/13, 45b/4,

47a/2, 50b/6, 54a/13,

57b/4, 60b/5, 65a/11,

72b/6, 76b/13, 80b/13,

83b/10, 98b/10

k.-yi (4) 100a/11, 103b/12,

55b/14, 55b/6

kimse: Herhangi bir kişi, kim olduğu

bilinmeyen kişi.(19) 3b/13,

9b/11, 102b/5, 102b/7, 11b/10,

16b/10, 21b/14, 24b/1, 25a/10,

38a/4, 38b/3, 39b/10, 39b/3,

41a/2, 43a/1, 41b/3, 52b/4,

70a/15, 88a/11 **krş. kimesne**

k.-ler (2) 5a/14, 104a/3

k.-lere (1) 109b/8

k.-niñ (4) 12b/14, 13a/1,

48b/11, 72a/12

k.-sin (1) 80a/7, 80b/6

k.-ye (7) 1b/1, 4a/12, 7a/1,

7a/12, 8b/1, 103b/10,

24b/3

k.-yi (1) 22a/2

k.-yile (1) 76b/7

kīn: Far.Öç alma isteği, garaz.

k.-i (1) 91a/4

kirā: Ar.İcar, kira. (1) 67a/2

kibrık(g): Kirpik.

k.(g)-i (1) 94a/9

kisb: Ar. Çalışıp kazanma.

k.-ine (1) 45b/5

kisve: Ar.Kılık kıyafet.

k.-si (1) 57b/8

kişi: Kişi, insan.(36) 103a/13, 103a/2,

103b/7, 104a/14, 104b/11,

104b/13, 105b/9, 107b/14,

11b/13, 11b/4, 15a/10, 15a/4,

15a/7, 16b/15, 18a/5, 25a/10,

31a/14, 33b/7, 44a/4, 65b/2,

68a/1, 69a/2, 72a/14, 72b/11,

72b/6, 77a/12, 77a/9, 78a/1,

80a/14, 81a/1, 89b/11, 89b/7,

90a/2, 90a/4, 90a/9, 95a/9

k.-dür (1) 21a/13

k.-ler (1) 104b/14

k.-niñ (10) 105b/13, 106b/6,

18a/13, 18a/15, 18b/13,

72b/13, 72b/4, 75a/4,

77a/10, 90b/3

k.-ye (9) 103b/3, 108a/11,

26b/5, 45b/5, 68b/3,

72b/9, 77a/4, 84a/11,

84a/13

k.-yi (2) 32a/15, 98a/9

kitāb: Ar.Kitap. (1) 105a/15

k.-da (3) 41b/7, 71b/11, 98b/5

k.-dan (1) 50b/7

k.-iñ (1) 70b/4

k.-ında (2) 22b/5, 70a/4

k.-ından (1) 21b/11

k.-larda (1) 81a/7

k.-lardan (1) 1b/15

k.-larıñ (1) 98b/3

k.-uñ (1) 2a/8

kitābet: Ar. Yazmanlık, katiplik. (4)

62b/4, 71a/15, 79b/11, 85b/9

k.-dir (1) 62b/5

ko-: Bırakmak, terketmek; müsaade

etmek, izin vermek, serbest

bırakmak, salıvermek;

alıkoymak; tesir etmek.

ķ.-dı (1) 98a/12

ķ.-dılar (1) 40a/3

ķ.-duñ (1) 82b/13

ķ.-maya (2) 26a/2, 34b/6

ķ.-muşdır (2) 98a/12, 98a/13

ķ.-rlar (1) 60a/11

ķ.-sa (1) 97a/9

ķ.-salar (7) 102b/14, 15b/6,

19a/14, 32b/3, 32b/4,

82a/4

ķ.-saldı (1) 19a/ 15

ķ.-sun (1) 75b/14

ķ.-yım (1) 1b/9

koķla-: Kokusunu duymak için bir şeyi

burnuna yaklaştırmak veya bir

yerin havasını içine çekmek.

ķ.-sa (1) 70a/8

koķulı: Kokusu olan. (1) 70a/10

koļay: Emeksiz, zahmetsiz. (1) 2a/13

komamak: Bırakmamak, terk

etmemek.(1) 3b/7

kon-: Bir yere inmek, konaklamak,

- yerleşmek.
 .-up (1) 1b/2
- oñu:** Komu.
 .-larına (1) 105a/3
 .-larından (1) 104b/10
 .-larıñla (1) 8a/10
 .-muñ (2) 90b/13, 91a/4
 .-sı (1) 90b/12
 .-sınıñ (1) 18b/2
- onul-:** Koyma veya konma ii
 yapılmak.
 .-maz (1) 15b/3
 .-sa (1) 15b/5
- op-:** İkiye ayrılmak, yerinden
 ayrılmak; meydana çıkmak,
 zamanı gelmek,
 .-a (1) 16b/9
 .-aca (1) 104b/3
 .-am (1) 7b/8
- ork-:** Korkmak.(1) 7a/11
 .-a (1) 41a/15
 .-ar-mısın (1) 100b/12
 .-aram (1) 11a/10
 .-arın (3) 44a/5, 100b/9,
 100b/13
 .-arsañ (1) 100b/13
 .-arsın (1) 106a/10
 .-ular (2) 2b/12, 3b/4
 .-up (2) 13a/13
- orku:** Korkma, korku.
 .-mdan (1) 92b/11
- o-:** E tutmak.
 .-maya (1) 3a/9
- .-sa (1) 11a/3
- oy-:** Koymak, bırakmak,terk etmek,
 izin vermek.
 .-a (3) 56a/2, 70b/6, 77a/2
 .-acaım (1) 31b/1
 .-alar (1) 15a/12
 .-dım (1) 96b/15
 .-up (4) 17a/4, 24a/12, 70b/3,
 70b/6
- oyun:** Koyun.(2) 40b/2, 41a/5
 .-lardan (1) 41a/7
 .-ları (1) 40b/6
- öpri:** Köprü.
 k.-si (2) 2b/15,102a/6
- öpük(g):** Kabarcık, köpük.
 k.(g)-i (3) 28b/9, 30b/4, 54a/5
- öe:** Far. Kuytu, ücra yer.
 k.-de (1) 90a/11
- ök:** Kök, baheindeki süslü ev.
 (1) 105a/4
 k.-ler (3) 2b/6, 20a/11, 20b/1
 k.-lerde (1) 20b/2
- udret:** Ar.Güç, erk, erke, iktidar. (4)
 106a/14, 79a/12, 95b/11, 96b/2
 .-i (1) 96a/1
 .-im (2) 40a/7, 96a/10
 .-leri (1) 58a/6
- uds:** Ar. Paklık, arılık,temizlik;
 kutsallık.
 .-a (1) 32b/3
 .-i azıreyye (1) 104a/5
 .-iilāhiyye (3) 48a/11, 55b/10,
 85a/5

kul: Tanrı'ya göre insan, kul, köle.
(15) 3b/7, 107b/11, 16b/7,
18b/4, 18b/12, 19b/7, 22b/1,
32a/6, 41a/15, 54b/5, 64b/11,
93a/7, 93a/8, 93b/11, 99a/6
k.-a (2) 13a/8, 48a/14
k.-ı (2) 41b/1, 50a/5
k.-ıdır (1) 109a/3
k.-larım (1) 92b/13
k.-larımından (1) 97b/3
k.-larımıdır (1) 94a/13
k.-larımıñ (1) 14a/5
k.-larımıñdur (1) 20b/13,
20b/15
k.-larıñ (2) 19a/11, 93b/6
k.-larından (2) 7b/4, 99a/6
k.-larımı (2) 10b/11
k.-larınuñ (1) 106a/13
k.-larımıñdır (1) 20b/12
k.-um (2) 14b/7, 92b/3
k.-uma (4) 49b/9, 50b/4, 79a/4,
96a/9
k.-umdur (1) 94a/1
k.-umı (2) 55b/13, 56a/3
k.-umuñ (4) 48b/3, 94a/4,
94a/6, 96a/4
k.-uñ (5) 30a/10, 48a/12,
93b/13, 93b/8, 104b/2
k.-unı (2) 106b/1
kulak(ğ): Kulak. (1) 2a/12
k.(ğ)-ı (1) 69b/11, 108b/13
kum: Kum.
k.-ları (1) 57a/14

kurb: Ar. Yakın olma, yakınlık; yakın
bulunma.
k-uğazret (1) 85a/9
kuru: kuru, yaş olmayan. (2) 14a/5,
97a/2 **krş. kuru**
kurtar-: Kurtarmak, tehlikeden
uzaklaştırmak, zarar gelmesini
önlemek.
k.-a (3) 100b/15, 39b/7, 68a/11
k.-dı (2) 68a/3, 68a/10
k.-dığ (1) 41b/2
k.-ır (1) 40a/9
k.-maz-mı (1) 41b/2
kurtarıcı: Kurtarıcı, kurtaran kimse.
(1) 16a/11
kurtul-: Kurtulmak, istenmeyenden
uzaklaşmak, ayrılmak.
k.-dım (1) 32b/9
k.-duñ (1) 77a/1
k.-maz (1) 3b/14
k.-miş (1) 4a/13
k.-up (1) 77b/2
kurtulmak: Kurtulmak, istenmeyenden
uzaklaşmak, ayrılmak.(1)
84a/4
kuru: Kuru kuru, yaş olmayan. (1)
14a/5 **krş. kuru**
kuru-: Zayıflamak, gcünü kaybetmek,
bitkilerin cansız duruma
geçmesi.
k.-r (2) 13b/14, 57a/3
k.-rsa (1) 13b/13
kurul-: Oluşturulmak, toplanmak.

ķ.-miş (1) 89b/14
ķuř: Kuş.(10) 18b/6, 78a/15, 78b/13,
78b/5, 78b/9, 94b/10, 94b/11,
94b/5, 94b/7, 94b/9 **ķrř. ķuř**
ķ.-a (1) 78b/7
ķ.-lar (1) 104b/3
ķ.-uñ (3) 78a/15, 78b/11, 94b/5
ķuř: Kuş. **ķrř. ķuř**
k.-uñ (3) 19b/14, 20a/1, 20a/3
k.-uñdur (1) 20a/3
ķuřluk: Gñnñn sabahla oęle arasındaki
bñlñmñ.
ķ.-da (1) 35a/7
ķutlu: Uğurlu, hayırlı. (1) 8a/5
ķuvvet: Ar.Kuvvet, gñę. (2) 1b/8,
17a/12
ķ.-e (1) 26a/14
ķ.-i (1) 95b/9
ķuyu: Kuyu.
ķ.-ya (1) 41a/2
ķñccñk: Kñccñk.(1) 18a/9 **ķrř. ķñccñk**
ķñccñk: Kñccñk.(2) 5b/9, 71a/9 **ķrř.**
ķñccñk
ķñffār: Ar.Mñslñman olmayanlar,
kāfirler.(7) 40a/6, 40b/12,
40b/5, 90b/12, 91a/15, 91a/3,
95b/1
k.-iñ (1) 41a/1
ķñf(ñ)r: Ar.Allaha inanmama,
imansızlık.(7) 3a/8, 13b/11,
102b/1, 108a/5, 107b/12,
108a/12, 108a/7
k.-den (3) 107b/15, 108a/1,

37b/5
k.-i (2) 107b/11, 108a/10
k.-inden (1) 109a/7
ķñlli: Ar.Bñtñnñyle, tamamı. **ķk. ķñlli**
k.-si (1) 2a/1
ķñllñ: Ar.Bñtñnñyle, tamamı.(1)
24b/6 **ķk. ķñlli**
ķñp: Geniş karınlı, dibi dar toprak kap.
(3) 90a/15, 90b/14, 91b/2
k.-ñ (1) 91a/9
ķñrsi: Ar.Oturulacak yer, taht. (4)
60a/12, 61a/13, 86a/9, 92b/4
k.-de (1) 39b/4
k.-ler (1) 60a/10
k.-sine (2) 39b/11, 41b/6
k.-ye (1) 89b/14
k.-yi (1) 78a/8
ķñsñllñ: Aralarında dargınlık,
ķñskñnllñk bulunan.(1) 65b/15
k.-yi (1) 66a/6
ķñtñb-i řaħiħe: Ar. Sahih kitaplar.
k.-lerden (1) 1b/13

L

lābud: Ar. Gerekli, gerek. (1) 1b/11
lahza: Ar.An. (1) 9b/14
l.-dan (1) 90a/1
lāilāheillallāh : Ar. Kelimeyi tevhit.
(2) 26a/12, 26b/10
la' ĩn: Ar.Lanetlenmiş, melun. (1)

- 87a/12
- lākin:** Ar. Ama, ancak.(12) 105b/7, 107b/12, 25b/14, 47a/15, 59b/7, 62a/12, 65a/1, 65b/3, 80a/12, 80b/9, 87a/13, 91a/4
- lām:** Ar. Arap alfabesinin yirmi üçüncü harfinin adı.
l.-uñ (1) 34b/13
- laṭīf(e):** Ar.Yumuşak, hoş, ince bir güzelliği olan. (7) 2b/2, 2a/7, 64a/4, 65a/8, 80a/15, 81a/8, 80b/4
l.-dür (1) 25b/14
l.-si (2) 80a/15, 80a/2
l.-yi (3) 1a/12, 63a/13, 63b/12
- lāyık:** Ar.Elde etmeye hak kazanmış olan, uygun olan, yaraşan. (7) 2a/2, 2b/3, 2b/4, 100b/10, 109a/1, 48a/9, 78a/1
l.-dır (2) 109b/8, 29b/9
- lāzım:** Ar.Gerek, gerekli. (8) 1b/11, 3a/5, 39b/2101a/3, 108a/11, 108a/12, 108a/4, 35a/7,
l.-dır (6) 26a/2, 30b/6, 34b/15, 64b/5, 103a/4, 107b/10,
l.-dur (1) 35a/11
l.-ındandır (1) 103a/5
- lebbeyk:** Ar.Buyurun efendim, emredin anlamlarında bir seslenme sözü.(3) 92b/3, 92b/4, 92b/6
- leṭāfet:** Ar.Güzellik, hoşluk.(1) 14a/7
- levh:** Ar. Yassı, düz üzerine yazı yazılabilen nesne. (2) 101a/11, 101a/14
l.-i (1) 86a/10
- levh-i kalem:** Ar. Allah tarafından takdir edilen şeylerin yazılı olduğu manevi levha. (1) 92b/4
- levh-i maḥfūz:** Ar. Kader, ilahî ilim.
l.-a(1)101b/9
l.-da(1) 83b/15
l.-i zücācīn (1) 24b/1
- leyle-i mirāc:** Ar. Miraç gecesi.
l.-da (1) 25b/12
- libās:** Ar.Giysi. (1) 2b/7
l.-ın (1) 97a/4
- lisān:** Ar.Dil.
l.-dır (1) 60b/12
l.-ı (3) 26b/4, 48b/7, 60b/15
l.-ıla (3) 26b/4, 48b/8, 86b/7
l.-ımdan (1) 68b/8
l.-ıña (1) 61b/4
- loḳma:** Ar.Sokum.(1) 9b/6
l.-dan (1) 5b/1
- luḡat:** Ar.Sözlük, kelime, söz, sözcük.
(1) 48b/8
l.-ler-ile (1) 48b/10
- luṭf:** Ar. İyilik, yardım, ihsan, inayet, atıfet. (2) 85a/3, 100a/13
l.-ıyla (1) 3a/1
l.-ıyladur (1) 37b/5

M

ma^ʿānī: Ar. Manalar.

m.-yi keşire (1) 29b/11

mābeyn: Ar.Ara.

m.-ini (1) 31b/13

m.-inde (1) 52b/4

mādem: Ar. Mademki, değil mi ki, -

diği için, -diğine göre. (1)

3b/14

māfihā: Ar. Öteki dünya, ahiret.

m.-dan (1) 63b/3

ma^ʿbūdlik(ğ): Ar.+T.Tapınmalık.

m.(ğ)-a (1) 109a/1

mağfiret: Ar.Bağışlama.(11) 4a/15,

4b/4, 104a/7, 22b/12, 49a/6,

57b/11, 57b/5, 60b/13, 85a/6,

85a/7, 79b/7

m.-e (1) 51b/4

m.-in (1) 99a/8

mağfūr: Ar. Affolunmuş, bağışlanmış.

(4) 103b/12, 107a/2, 51b/5,

82a/6

mağrib: Ar.Batı.(1) 52a/10

m.-de (2) 50b/2, 57a/11

m.-den (1) 78b/9

m.-e (1) 18b/8

maḥal: Ar.Yöre.

m.-de (6) 7a/1, 101a/4, 41a/10,

51b/11, 54b/2, 70a/12

maḥāmid: Ar. Metihler, şükürler;

güzel huylar.

m.-i (1) 36a/2

maḥbūbe: Ar.Sevilen kadın.(1) 71a/8

maḥbūbiyyet: Ar. Sevgili, sevgililik.

(1) 85b/1

maḥfūz: Ar. Saklanmış, korunmuş,

korunan, saklı. (1) 22b/3

māhitāb: Ar. Parlak ay. (1) 62a/6

maḥlūkāt: Ar.Yaratıklar.(1) 89b/5

m.-a (1) 54a/12

maḥrūm: Ar.Yoksun.(3) 5b/6, 5b/8,

61b/14

maḥşūş: Ar.Özgü, özel. (1) 62b/12,

73b/4

m.-dur (1) 35a/15

maḥv: Ar. Yok etme, ortadan

kaldırma; batma, bitme. (6)

9a/5, 11b/12, 20b/9, 49a/6,

54b/5, 74b/5

m-iḥatā (1) 64a/1

maḥzūn: Ar.Üzgün. (4) 28a/4, 31b/4,

72b/11, 80a/12

mā^ʿişet: Ar.Geçim, geçinme. (1)

68b/13

m.-ne (1) 69a/3

maḥām: Ar.Mevki, kat, yer.(4)

20b/11, 20b/12, 20b/13, 20b/15

m.-da (3) 60a/14, 77b/11,

77b/8

m.-dur (1) 20b/10

m.-i cennāt-ı ʿāliyāt (1) 3b/5

m.-i evveline (1) 85a/11

m.-ına (2) 35b/1, 48b/4

m.-iında (1) 79a/3

m.-ını (1) 105a/7

- m.-un (1) 80a/6
- maḳber:** Ar.Mezar, kabir.
m.-den (1) 102a/4
m.-lere (1) 17a/1
m.-sinde (1) 102a/4
- maḳbūl:** Ar.Kabul edilen, beğenilen.
m.-dür (1) 5a/5
- maḳhūr:** Ar. Kahrolmuş, yenilmiş;
Allah'ın gazabına uğramış. (1)
96b/4
- maḳşūd:** Ar.Güdülen, istenen,
amaçlanan. (1) 1a/12
m.-u uğreviye (1) 1b/11
m.-ları (1) 47a/13
m.-u (1) 75b/1
- ma' ḳūle:** Ar. Akıllıca, akla uygun,
mantıklı. (1) 2a/7
- māl:** Ar.Taşınır, taşınmaz varlıkların
bütünü. (6) 30a/11, 31b/5,
39b/13, 39b/15, 45a/14,
72a/13, 73a/8
m.-ā māl (1) 30a/11
m.-ı (6) 3a/11, 17a/4, 45b/6,
69a/7, 73a/10, 83b/9
m.-ımız (2) 5b/3, 25a/6
m.-ından (1) 18a/1
m.-larıyla (1) 25a/5
- mālik:** Ar.Sahip, iye. (14) 5a/14,
104a/13, 104b/15, 105a/11,
16a/2, 43b/10, 48b/12, 49a/12,
51a/6, 53a/6, 54a/5, 62b/10,
91b/14, 99a/2
- ma' lūm:** Ar.Bilinen, belli. (4) 1a/13,
11b/3, 81a/8, 86a/3
m.-dur (2) 2b/14, 6a/4, 67b/4
- ma' mūr:** Ar.Bayındır. (1) 14b/1
- ma' nā:** Ar.Anlam.
m.-sı (6) 106a/8, 106b/13,
108a/15, 108b/15,
37b/1, 41a/14
m.-sın (1) 108b/12
m.-sına (1) 35b/2
m.-sınadır (1) 34b/13
m.-yı (1) 85b/1
m.-yılaḫīfeyi (1) 1a/11
- māni':** Ar.Engel. (1) 40b/9
- maraz:** Ar.Hastalık, dayanılması güç
durum. **krş. mariz**
m.-ında (1) 21b/14
- mariz:** Ar.Hastalıklı, hasta olan. (1)
24b/3 **krş. maraz**
m.-den (1) 24b/4
m.-iñ (1) 24b/3
- ma' şiyet:** Ar. Asilik, İsyân, günah. (1)
104a/3
m.-den (1) 37b/4
- maşlahat:** Ar.İş, önemli iş, mesele. (4)
2a/5, 27b/15, 42a/15, 47a/12
m.-ı (1) 60a/1
m.-ın (1) 6a/15
- ma' şūm:** Ar.Suçsuz, günahsız, temiz,
saf.
m.-lar (1) 5b/9
- maşrıḳ:** Ar. Doğu.
m.-a (1) 78b/9
m.-da (2) 50b/1, 57a/11

- m.-dan (1) 18b/8
m.-ı (1) 52a/10
- mātem:** Ar.Yas. (1) 80b/3
- maṭlab:** Ar. İstek, bahis, mesele. (1)
22b/13
- mazhar:** Ar.İyiliğe erişmiş kimse. (1)
2b/3
- mebsūṭa:** Ar. Yayılmış, açılmış.
m.-da (1) 64b/1
- mecālsüz:** Ar.+T.Güçsüz, dermansız,
kuvvetsiz. (1) 87b/14
- mecd:** Ar. Büyüklük, ululuk; şan,
şeref. (4) 62b/6, 62b/7, 79b/13,
79b/14
- mecīd:** Ar.Büyük, ulu, şan ve şeref
sahibi.
m.-de (1) 57a/12
- meclis:** Ar.Toplantı, toplantı yeri.
m.-de (1) 28a/15
m.-i (1) 89b/14
m.-inde (4) 7a/8, 28a/14, 40a/3,
66b/3
- mecmūʿ:** Ar.Toplanmış, bütün, hep.
m.-ınıñ (1) 99b/12
m.-u (6) 7a/14, 7b/10, 8a/3,
8a/4, 8a/6, 106a/13
- medd:** Ar. Uzatma, çekme; yayma,
döşeme.
m.-iṭarīḳ (1) 70b/6
- medḥ:** Ar.Övme.
m.-i (1) 52a/14
m.-im (1) 52a/13
- medyūn:** Ar.Verecekli, borçlu.
m.-am (1) 72b/1
- mefhūm:** Ar.Kavram.
m.-ını (1) 1a/13
- mefrūza:** Ar. Farz kılınmış, boyun
borcu olmuş.
m.-nıñ (1) 104a/5
- meger:** Far.Meğerse, oysa, oysaki. (7)
11a/5, 16b/10, 22b/4, 25a/10,
40b/13, 41a/2, 67a/14
- mehālik:** Ar. Helak olacak yerler,
tehlikeli yerler.
m.-den (1) 81a/5
- meʿḥūd > maʿḥūd:** Ar. Bilinen,
sözleşilen; sözü geçen.
m.-dur (1) 79b/12
- mekān:** Ar.Yer. (1) 60a/12
m.-da (1) 101b/10
m.-ın (1) 102b/6
- mekḥūl:** Ar. Sürmeli, sürme çekilmiş.
(1) 37b/14
- meknūn:** Ar. Dizilmiş, saklı, gizli.
m.-dur (1) 63b/5
- mekr:** Ar. Hile, düzen.
m.-inde (1) 106a/11
m.-inden (1) 99b/11
- melāʿike:** Ar.Melekler. (12) 55a/14,
55a/5, 55a/6, 55b/11, 55b/13,
55b/6, 55b/7, 62b/13, 63b/9,
71a/15, 80b/14, 82b/7
melāʿike-i kirām (2) 63a/10,
64a/12
m.-ler (3) 55a/12, 55a/8, 83a/6
m.-lerden (1) 71a/14

- m.-leri (1) 9a/6
m.-lerine (1) 30b/12
m.-niñ (1) 55b/5
m.-si (2) 49b/8, 61a/13
m.-ye (6) 54a/8, 63b/15,
82b/12, 82b/15, 82b/4,
83a/11
- melek(g):** Ar.Nurdan olduğuna
inanılan manevi varlık, ferişte.
(28) 103b/6, 26a/11, 26b/1,
38b/1, 48a/10, 48b/5, 48b/8,
50a/7, 50b/1, 50b/5, 50b/6,
53a/14, 57a/12, 57b/3, 60b/7,
61a/1, 61a/4, 61b/14, 62a/7,
63b/14, 63b/6, 78a/7, 83a/3,
84b/12, 84b/13, 85a/5, 85a/9
- bk. melekü'l-mevt**
m.(g)-e (3) 50b/3, 57b/1, 85a/6
m.(g)-i (4) 56b/9, 57a/10,
57b/7, 84b/9
m.(g)-in (2) 60b/10, 83a/8
m.(g)-iñ (3) 26b/1, 57a/15,
57b/10
m.-ler (12) 57b/3, 58b/14,
63b/11, 63b/7, 77a/10,
77a/12, 77a/15, 77a/5,
77a/9, 78b/11, 97a/8
m.-leri (8) 103b/2, 49b/1,
49b/3, 49b/5, 49b/7,
59b/15, 61a/11, 80b/13
m.-leriñ (1) 63b/9
- melekü'l-mevt:** Ar.Ölüm meleği,
Azrail. (3) 103a/10, 103a/15,
- 106a/4 **bk. melek**
- melik:** Ar. Padişah, hakan, hükümdar;
Allah'ın adlarından. (2) 93a/10,
95a/1
- melül:** Ar.Üzgün, boynu bükük. (4)
7b/10, 28a/3, 31b/4, 72b/11
- memleket:** Ar.Ülke, şehir yurt.
m.-lerine (1) 44b/14
- me'mūr:** Ar.Görevli, yükümlü.
m.-lardır (1) 57a/2
m.-larız (1) 55b/8
- men':** Ar.Yasaklama, izin vermeme.
(13) 102a/10, 102a/11,
102a/12, 102a/13, 102a/14,
102a/15, 102b/2, 102b/3,
102b/4, 103a/1, 11a/12
- menāfi':** Ar.Yararlar, faydalar.
m.-ine (1) 38b/13
- menāzil:** Ar. Duraklar, konak yerleri.
m.-i fāniye (1) 1b/5
m.-ü beķā-yı uķreviye (1) 1b/5
- menber > minber:** Ar. Camilerde hutbe
okunan merdivenli kürsü.
m.-e (1) 51a/8
- mendüb:** Ar. Şeriatça yapılması uygun
görülen, iyilikleri sayılarak
arkasından ağlanan ölü.
m.-dır (1) 64a/8
- menfa'at:** Ar. Çıkar. (2) 2a/15, 7a/1
m.-i (1) 2b/1
- men':** Ar. Yasaklama, izin vermeme.
(1) 11b/5
- menķül:** Ar. Söylenegelmiş.

- m.-dır (3) 24a/15, 81b/3, 84a/7
m.-dür (2) 23b/10107a/3
- menzil:** Ar. Konak, iki konak arasındaki uzaklık.
m.-iñe (1) 68b/15
m.-ini (1) 36a/11
- menzilet:** Ar. Derece, rütbe, inecek yer, konak yeri. (1) 19a/9
m.-im (1) 19a/8
- merfū' an:** Ar. Kaldırılmış, yükseltilmiş. (1) 44b/9
- mergūb:** Ar. Sevilip aranan, istenilen, beğenilen.(1) 7b/2
- merḥamet:** Ar. Acıma.(1) 82b/9
- merḥūm:** Ar. Ölmüş kimse, rahmetli. (2) 107a/2, 82a/5
- merkeb:** Ar. Eşek.
m.-ine (3) 95b/15, 95b/9, 96a/13
- mertebe:** Ar. Aşama, derece, rütbe.(4) 6b/10, 6b/13, 48b/15, 83a/15
m.-mi (1) 83a/5
m.-sin (1) 83a/1
m.-sine (1) 23b/11
m.-sini (1) 83b/2
- mervī:** Ar. Rivayet olunan, söylenen.
m.-dir (3) 31b/9, 38a/4, 69a/14
m.-dür (15) 108b/4, 29b/4, 30a/13, 30b/1, 30b/8, 31a/8, 31b/6, 34a/10, 38a/11, 38a/7, 53b/4 58a/2, 59b/13, 68a/15
- 103b/14
- mesāil:** Ar. Sorunlar. (1) 7a/2
- mesāvi:** Ar. Kötülükler. (2) 8b/12, 66a/1
- mescid:** Ar. Küçük cami. (1) 92a/1
m.-de (3) 9b/11, 9b/15, 58a/12
m.-e (1) 70b/11
- meskenet:** Ar. Beceriksizlik, yoksulluk. (1) 7b/7
- mesned:** Ar. İsnat edilen dayanılan şey.
m.-dir (1) 68b/11
m.-inde (1) 71b/7
- mestūr:** Ar. Örtülü, kapalı, gizli.
m.-dır (2) 26b/6, 72a/9
- me'sūre:** Ar. Önemli haber.(1) 2a/6
- bk. ed' iyye**
- meşāyih:** Ar. Şeyhler. (1) 27b/13
m.-dan (1) 24a/15
m.-lardan (1) 106b/3
- meşgūl:** Ar. Bir işle uğraşan, iş görmekte olan.(9) 7b/6, 21a/2, 39b/9, 47a/2, 47a/3, 66b/8, 68b/6, 69b/2, 69b/7
- meşhūr:** Ar. Ünlü, tanınmış. (1) 2a/10
- mevşūf:** Ar. Nitelenmiş. (1) 30a/3
- mevt:** Ar. Ölüm. (1) 10b/5
m.-i (2) 24b/5, 63a/5
- mevzi':** Ar. Yer, bir şey konulacak yer.
m.-ında (1) 24a/2
- meydān:** Ar. Alan, saha.
m.-a (2) 67a/15, 95b/1

- meyl:** Ar. Eğiklik, eğim, eğilim.(1)
6b/5
m.-i (1) 82b/9
- meyve:** Far. Meyve, yemiş.
m.-si (1) 71a/9
- mezbūr:** Ar. Adı geçen, yukarıda
söylenmiş. (2) 4b/8, 89b/4
- mezheb:** Ar. Bir dinin görüş, yorum ve
anlayış ayrılıkları sebebiyle
ortaya çıkan kollarından her
biri, öğretisi.
m.-inde (2) 64b/13, 64b/4
- mezkūr:** Ar. Adı geçen, anılan, sözü
edilen, zikredilen, zikrolunan.
(3) 22a/3, 22b/8, 38a/14,
49a/12
m.-dur (4) 59a/1, 59a/11,
70a/4, 70b/5
- mikāhī:** (?)
m.-dür (1) 32b/6
- mi:** Soru edatı. (22) 4b/1, 4b/3, 5b/2,
9a/11, 9b/9, 10a/2, 10a/3,
10a/6, 10a/7, 37a/10, 41b/2,
41b/3, 41b/5, 60a/4, 62a/12,
77a/7, 77a/13, 86a/11, 86b/12,
88a/10, 91b/12, 97a/10
- miftāhü¹-cenne(t):** Ar. Cennetin
anahtarı. (1) 14b/3
- miqdār:** Ar. Nicelik, ölçü. (5) 2a/1,
10b/2, 40b/2, 47a/2, 55a/7
m.-in (1) 24b/3
m.-ı vücūbda (1) 64a/6
- mīl:** Fr. Bir uzunlukölçü birimi. (4)
66a/6, 66a/7, 66a/8
- milk:** Ar. Birinin tasarrufunda bulunan
şey. (1) 27a/14
m.-i (1) 17a/4
m.-imden (1) 79b/12
m.-ime (1) 79b/13
- mīm:** Ar. Arap alfabesinin yirmi
dördüncü harfinin adı. (4)
36a/9, 36b/3, 62b/6, 79b/13
m.-de (1) 62b/5
m.-dür (2) 36b/8, 36a/9
mīm-i evvel (1) 79b/12
- min evvelihī ilā āhīrihī:** Ar. Baştan
sona kadar. (2) 3a/6, 6b/13
- minnet:** Ar. Gönül borcu. (1) 14a/3
- minvāl:** Ar. Biçim, yol, tarz. (2) 23a/5,
41b/13
- mi'rāc:** Ar. Yükselme, çıkma, Hz.
Muhammet'in göğe
yükselmesi. (3) 20a/12, 70a/9,
84b/15
m.-a (1) 19b/13
m.-da (1) 25b/12
- mişkāl:** Ar. Bir ağırlık ölçü birimi (1)
33b/15
- miskīn:** Ar. Çok uyuşuk olan (kimse).
(1) 7b/7
m.-lere (1) 33b/4
- mişl:** Ar. Kat.
m.-i (1) 43a/13
- mīzān:** Ar. Terazî, tartı, ölçü aleti,
ölçü. (1) 30a/7
m.-a (2) 29b/8, 55b/14

- m.-da (1) 54b/14
m.-ı (2) 30a/11, 31b/12
m.-iñ (3) 30a/4, 30a/8, 32b/3
- mu^ç allak:** Ar. Asılmış, asılı. (1) 20a/14
- mu^ç allim:** Ar. Öğretmen. (1) 100a/3
- mu^ç attar:** Ar. Itırlı, güzel kokulu. (1) 81a/3
- mu^ç āvenet:** Ar. Yardım etme, yardımcılık. (1) 43b/14
- mu^ç avvezeteyn:** Ar. Felek ve Nas sureleri. (1) 82a/1
- mu^ç ayyin:** Ar. Tayin eden, belirten. (1) 80a/6
- mūcib:** Ar. Gerektiren, gerektirici. m.-ince (2) 5a/4, 6b/4
- mufaşşal:** Ar. Ayrıntılı. (3) 101a/7, 41b/8, 87b/8
- muḥabbet:** Ar. Sevgi, dostça konuşma, yarenlik. (1) 6b/5
m.-i (1) 51a/2
m.-ini (1) 21a/4
m.-leri (1) 82b/9
- muḥabbetullāh:** Ar. Allah sevgisi. m.-ı (1) 21a/3
- muḥālifet:** Ar. Karşı çıkma, aykırılık. (1) 64a/1
- muḥalled:** Ar. Sürekli kalan. (1) 11a/5
- muḥārebe:** Ar. Savaşta yapılan çarpışmalardan her biri. (1) 96a/5
- muḥaşşal:** Ar. Elde edilmiş. (1) 99a/5
- muḥkem:** Ar. Sağlam, sağlamlaştırılmış. (2) 1b/3, 21a/6
- muḥliş:** Ar. Dostluğunda ve inançlarında içten olan. (2) 7b/4, 16b/14
m.-leriñ (1) 14b/5
- muḥlişen:** Ar. Katkısız, halis olarak. (1) 18a/12
- muḥtāc:** Ar. Gereksinim duyan, yoksul, fakir. (3) 103b/9, 45b/4, 76b/10
m.-lardır (1) 5a/8
m.-larıñıza (1) 5b/6
- muḥtār:** Ar. Seçilmiş, seçkin, özgür. olan. (2) 63b/15, 65a/7
m.-dır (1) 106b/1
- muḥtaşar:** Ar. Kısaltılmış olan. m.-ı (1) 41b/12
- muḥterem:** Ar. Saygıdeğer. (2) 50a/13, 55a/2
- muḥābele:** Ar. Karşılık verme, karşılama, karşı gelme. m.-de (1) 53a/1
m.-sinde (5) 13a/4, 35a/8, 85a/14, 101b/8, 103b/5
- muḥābil:** Ar. Bir şeye karşılık olarak yapılan, bir şeyin karşılığı olan. (1) 35b/1
m.-sinde (2) 34b/15, 85a/15
- muḥaddem:** Ar. Önce gelen, önceki. (1) 45b/7
- muḥadder:** Ar. Yazgıda var olan, yazgı ile ilgili olan, alında yazılı olan. (2) 24b/4, 24b/5

- mukarreb:** Ar. Yaklaşmış, yakın.
m.-lerden (1) 76b/5
- mukarrib:** Ar. Yaklaştıran,
yakınlaştıran. (1) 62a/7
- mukteza':** Ar. Gerekli.
m.-yı (1) 51a/4
- muntazır:** Ar. Bekleyen, gözleyen. (1)
20a/1
m.-lardır (1) 20a/4
- murād:** Ar. İstek, dilek, amaç, erek,
gaye. (7) 1a/12, 104a/1,
30a/10, 47a/12, 86b/9, 90a/3,
99b/8
m.-ı (1) 28a/1
m.-ı dünyevî (1) 1b/11
m.-ım (1) 61b/8
m.-iñ (1) 39b/12
m.-ina (1) 6a/12
m.-iña (1) 61b/11
m.-ları (1) 6a/1
- murg:** Ar. Kuş. (1) 52a/8
- mu'ricizāt:** (?) (1) 86b/2
- muşāfaḥa:** Ar. Tokalaşma. (1) 53a/7
- muşāfiḥ:** Ar. El sıkışanlardan her biri.
(1) 65b/12
- muşāḥib:** Ar. Sohbet, arkadaşlık eden
kimse, yol kardeşi.
m.-leriñ (1) 8a/10
- musallaḥ:** Ar. Bir kimse veya şeyin
üzerine bıktırarak kadar düşen
(kimse). (2) 61b/13, 87b/1
- muşhaf:** Ar. Kitap.
m.-dan (1) 105b/8
- muşhafsız:** Ar.+T. Ezbere, sayfa
olmadan. (1) 105b/8
- mu'sşır:** (?) (2) 11a/13, 11b/1
- mūşil:** Ar. Ulaştıran, vardıran. (1)
51b/4
- muşībet:** Ar. Ansızın gelen felaket,
sıkıntı veren şey, uğursuz.
m.-e (2) 8b/10, 80b/10
- muştula-:** Müjdelemek, tebşir etmek.
m.-ğıl (1) 97b/1
m.-yalar (1) 83b/11
- muştuluk:** Müjde, beşaret, müjdelik,
müjde bahşişi. (1) 68a/10
- mut:**Eski zamanda kullanılmış bir
ölçek.(1) 33b/4
- mu' tād:** Ar.Alışılmış, alışılan.(1)
39b/2
- muṭaḥhara:** Ar. Temizlenmiş, temiz.
m.-dan (1) 48a/11
- muṭavvel:** Ar. Uzatılmış, tafsil edilmiş.
(1) 105a/15
- mutazammın:** Ar. İçine alan, üstüne
alan.
m.-dur (1) 29b/11
- mu' tekif:** Ar. İtikâfa çekilen. (2)
9b/11, 9b/15
- muttaşıl:** Ar.Bitişik, yan yana olan.
(2) 27a/4, 43b/15
- muvāfiḥ:** Ar. Uygun. (1) 3a/5
- muvaḥḥid:** Ar. Tanrı'nın birliğine
inanana. (1) 18b/4
- muẓāri':** Ar. Geniş zaman, ortak,
arkadaş.

- m.-dür (1) 64a/12
- muztarib:** Ar. Izdırap ve acı çeken. (3)
23b/12, 23b/15, 52a/12
- mübârek:** Ar. Kutlu, kutsal, Uğurlu,
Çok saygı duyulan. (6) 48a/8,
63a/15, 63b/1, 65a/12, 80b/2,
80b/5
- mübâşiret:** Ar. Bir ile başlama,
girişme. (1) 91a/11
- mübârizlik:** Ar.+T. Dövüş, güreş
kalkışma; kuvvetli münakaşaya
girişme durumu. (1) 95b/6
- mübtelâ:** Ar. Düşkün. (1) 56b/2
- müdâvemet:** Ar. Devam etme,
aralıksız çalışma. (18) 4a/10,
101a/3, 106b/2, 109a/7,
109b/9, 27b/11, 31b/14, 36b/9,
37a/1, 37a/11, 40a/13, 40a/15,
41a/4, 42b/7, 47a/1, 68b/7,
71a/11, 90a/12
- mü'ezzin:** Ar. Namaz vakitlerini
bildirmek için ezan okuyan din
görevlisi, ezancı. (1) 74b/14
m.-den (1) 70a/15
- mühim(m):** Ar. Önemli, gerekli;
düşündürücü. (1) 2a/5
m.-i (1) 50b/12
- mühlet:** Ar. Vade. (1) 72a/14
- mühlike:** Ar. Öldüren, öldürücü
hastalık.
m.-den (1) 80b/12
- mühür:** Far. Damga. (1) 32a/8
- mükemmel:** Ar. Tam, kusursuz; güzel.
(1) 81a/2
- mükerrem:** Ar. Saygıdeğer, sayılan,
aziz. (5) 106b/14, 62a/3,
62b/12, 63a/7, 99a/14
- mülâhaza:** Ar. Düşünce. (2) 1a/12,
30a/1
- mülâkî:** Ar. Buluşan, kavuşan,
görüşen.(1) 25b/13
- mülâzemet:** Ar. Sımsıkı bağlanma,
gidip gelme, bir işi sürekli
yapma. (4) 27b/11, 30b/7,
31b/15, 41a/5
- mülâzım:** Ar. Bir ücret almadan devlet
hizmeti yapan aday görevli. (1)
31b/3
m.-larından (1) 86b/5
- mülk:** Ar. Ülke.
m.-i (1) 17a/8
m.-imdir (1) 62b/5
m.-ime (1) 62b/7
- mü'min(e):** Ar. İnanan, inançlı,
imanlı, mutekit, Müslüman.
(35) 2a/13, 3a/2, 4a/5, 4b/1,
4b/9, 5a/4, 5a/5, 6a/14, 6a/6,
6b/3, 101a/3, 101a/8, 104a/8,
108b/14, 109b/7, 10a/15,
12a/5, 14a/14, 18b/4, 19b/7,
34a/6, 35a/5, 47a/11, 47b/14,
57a/5, 66b/12, 67a/1, 67a/14,
67b/3, 68a/4, 78a/12, 93a/12,
98b/14, 98a/7
m.-den (1) 67b/1
m.-dür (1) 67b/13

- m.-e (10) 4a/15, 107b/10,
109b/8, 12a/12, 22b/11, 26a/2,
30b/13, 67b/15, 68a/1, 78a/12
m.-e (1) 34b/5
m.-i (1) 4a/14
m.-i iḥvāna (1) 103a/4
m.-iñ (2) 29b/10, 66b/10
m.-in (1) 1b/10
m.-ler (3) 30b/5, 34a/4, 96b/5
m.-lere (1) 35a/10
m.-leriñ (2) 4b/5, 78a/10
m.(e)-ye (1) 4b/9
- mü'mināt:** Ar. İnanmış, iman etmiş kadınlar.
m.-a (2) 1b/11, 12a/12
- mümkîn:** Ar. Olabilir, olası, muhtemel.(3) 37b/2, 47a/15, 65b/9
- münâcât:** Ar. Yakarış. (1) 67b/3
m.-a (1) 12a/1
m.-ında (1) 30a/7
- münâfîk:** Ar. Arabozan, inanmadığı hâlde inanimiş görünen. (1) 80a/12
m.-ına (1) 64a/1
- münâsib:** Ar. Uygun, yerinde, beğenilen. (1) 64b/2
m.-dir (1) 64a/15
- münevver:** Ar. Aydınlatılmış, aydın. (3) 14b/6, 60b/2, 81a/2
- münezzeh:** Ar. Temiz, uzak. (1) 29b/12
- mün'im:** Ar. Nimet veren, velinimet. (1) 17a/3
- münkaṭı':** Ar. kesilen, kesilmiş; son bulan; ayrılmış. (1) 1b/10
- münkir:** Ar. Kabul etmeyen, tanrıya inanmayan. (1) 61b/12
- müntefi':** Ar. Yararlanmış.(2) 2a/12, 7a/6
- müntefil:** Ar. İnfial eden. (1) 35b/13
- mürekkab:** Ar. Birleşik, birleşmiş. (1) 58b/13
- mürsel:** Ar. Gönderilmiş, yollanmış. (1) 62a/7
- mürtefi':** Ar. Yükselen, yüksek, yüce. (1) 52b/6
- mürür:** Ar. Geçme, sona erme. (1) 61b/2
- müstağfir:** Ar. Günahlarının bağışlanmasını Allah'tan dileyen.
m.-lerden (1) 76b/4
- müstahıkk(ık):** Ar. Hak etmiş olan, layık; müstahak. (2) 2b/4, 6b/12
- müstecâb:** Ar. Dileği kabul edilmiş. (1) 8b/4
m.-lardan (1) 45a/14
- müsteḥab:** Ar. Dinen emredilmediği hâlde yapıldığında hoşça giden davranış, sevilen, beğenilen.
m.-dır (1) 64a/8
m.-lardan (1) 76b/4
- müşâhede:** Ar. Görme, gözlem. (1) 84b/7

müşkil: Ar. Güç, zor, çetin. (6) 4a/3,
100b/1, 108a/2, 45b/4, 66a/14,
90b/6

müştağıl: Ar. Bir işle uğraşan; uğraşı
içinde olan, meşgul olan. (2)
81a/4, 84a/12

müştemil: Ar. Kavrayan, içine alan.
m.-dür (1) 36a/2

mütābi‘at: Ar. Uyanlar, tabi
olanlar. (1) 63a/9

müte’ahhireyn: Ar. Son zamanlarda
gelenler, yetişenler. (1) 35a/11

mütehayyir: Ar. Şaşmış, şaşırmış. (2)
51b/9, 80a/11

mütekeffil: Ar. Sağlayan. (1) 50a/9

mütemekkin: Ar. Yerleşik. (1) 1b/3

müvekkel: Ar. Vekil tayin edilen. (1)
63b/6
m.-dir (1) 60b/8
m.-dür (1) 50a/6

müyesser: Ar. Kolay, kolaylıkla ortaya
çıkan. (7) 3b/6, 23a/8, 24a/14,
38a/9, 39b/10, 60b/5, 91b/9

müzākere: Ar. Fikir alışverişinde
bulunma, olaşma. (1) 1a/12

müzeyyen: Ar. Süslenmiş, bezenmiş.
(1) 86a/9

N

nā: Far.Olumsuzluk edatı. (8) 1b/6,
10b/5, 86b/8, 11a/4, 67b/6,

68a/3, 12a/1

nā-bedīd: Far. Görünmez, bellisiz. (1)
1b/6

nācār: Far. Çaresiz, düşkün. (2)
89b/11, 67b/3

nādīm: Ar. Pişman. (1) 52a/5

nafaqa: Ar. Geçimlik. (2) 10a/2, 10a/4

nāfile: Ar. Yararsız, boş yere. (4)
9a/12, 9b/10, 9b/7, 16a/15

nā-gāh: Far. Zamansız, ansızın. (2)
10b/5, 86b/8

nā-ḥaḳ(k): Far.+Ar. Haksız, boş. (3)
11a/4, 67b/6, 68a/3

naḥīf: Ar. Zayıf, cılız, çelimsiz. (1)
1a/3

nā’il: Ar. Erişmiş, ele geçirmiş,
kazanmış, ulaşmış. (5) 1b/13,
2b/5, 2b/9, 6a/12, 6b/7,

nāqa: Ar. Dişi deve, maya. (1) 67b/12

nākıṣ: Ar. Eksik, bitmemiş, özürlü. (1)
8a/8

naḳ(i)l: Ar. Taşıma, aktarım, anlatma,
hikaye etme, tercüme. (10)
69a/5, 70a/13, 71b/6, 75b/15,
76b/6, 28a/15, 57b/6, 70a/14,
85b/7, 98a/7
n.-dir (11) 102a/8, 15a/1,
22a/6, 23b/7, 32b/6,
36a/3, 43b/15, 68a/15,
75a/3, 99a/13, 99a/2
n. it- (5) 28a/15, 57b/6, 70a/14,
85b/7, 98a/7

nālān: Far. İnleyici, inleyen. (1)

84b/13
nāle: Far. İneleme, inilti. (1) 84b/8
nām: Far. Ad, ün.
n.-ı [‘] azīz 86a/10,
n.-ını (1) 53b/2
n-ı nişān (4) 1b/6,
n-ı şerīf 64b/10, 86a/6
n-u nişān (1) 86a/8
namāz: Far. İslām’ın beş şartından biri
olan ibadet, salat. (15) 5b/12,
9a/12, 9a/14, 9a/15, 9b/10,
9b/3, 9b/4, 9b/8, 22b/9, 35a/5,
35a/8, 45b/3, 74b/13, 75a/12,
92a/2
n.-da (1) 32b/8
n.-dan (8) 105b/10, 105b/15,
106a/7, 106b/2, 25a/10,
32a/3, 78a/2, 98b/11
n.-ı (6) 3a/11, 9b/7, 106b/8,
22b/10, 28a/4, 33b/14
n.-ın (6) 103a/12, 103b/3,
17b/13, 25b/3, 42b/11,
52b/12
n.-iñ (1) 107a/2
n.-ına (1) 3b/11
n.-ından (9) 102b/5, 31a/2,
32a/10, 32b/8, 42b/13,
70b/11, 76a/7, 76b/6,
81b/13
n.-ınıñ (3) 27a/2, 72a/7, 73a/2
nāme: Far. Mektup.
n.-sin (1) 61a/7
n.-ye (1) 32a/7

nā-pāk: Far. Pis, murdar. (1) 12a/1
nār: Ar. Ateş.
n.-ı cehennem (2) 26a/7, 34a/8
nās: Ar. İnsanlar, herkes, halk. (2)
2a/10, 45a/9
naşāyih: Ar. Öğütler. (1) 10a/15
naşb: Ar. Dikme, saplama. (1) 53a/15
naşīb: Ar. Birinin payına düşen şey,
kısmet, talih. (2) 71b/10, 90a/7
naşīhat: Ar. Öğüt. (2) 89b/15
n.-dur (1) 90a/9
n.-larda (1) 5b/15
n.-ları (1) 10a/12
naşūh: Ar. Öğütçü, öğüt veren. (3)
12a/12, 12a/9, 12b/3
nażar: Ar. Bakış, bakma, göz atma. (9)
101a/11, 101b/15, 13a/8,
13b/10, 19b/14, 25b/4, 27a/8,
60b/2, 79b/4
n.-ın (1) 104b/7
n.-iñ (1) 8a/3
n.-ıyla (3) 13a/8, 25b/4, 27a/8
nāzil: Ar. İnen, inmiş. (4) 41a/11,
63a/14, 64b/14, 80b/13
ne: Soru zamiri, hangi şey, her şey,
nasıl, neden, niçin. (77) 1a/12,
1b/4, 3a/12, 3a/6, 3b/9, 3b/15,
4a/3, 4a/7, 5b/2, 6a/4, 6b/10,
7b/2, 8a/2, 8a/3, 8b/11, 8b/14,
8b/9, 9a/2, 100b/1, 101b/7,
108b/13, 12b/12, 13a/1, 15b/2,
15b/6, 18a/15, 19a/14, 20a/3,
20a/8, 20b/10, 25a/6, 35b/4,

- 36a/9, 40a/12, 40a/13, 40a/7,
41a/8, 44a/10, 47a/12, 53a/1,
55a/12, 55a/9, 56a/7, 56a/8,
59b/10, 61b/1, 62a/5, 62a/6,
62a/7, 62b/9, 68a/2, 68b/5,
75b/1, 75b/7, 80a/1, 80a/5,
81a/11, 85b/5, 87a/5, 87b/11,
87b/7, 89b/13, 89b/15, 90b/6,
92a/12, 93b/8, 94a/12, 94a/5,
99a/14, 99b/8, 104b/7, 19a/14,
77a/12, 104b/7, **krş. ni**
n.-'aceb (1) 77a/12
n.-deñlü (1) 15b/2,
n.-dir (16) 7a/6, 101b/11,
101b/13, 101b/2,
10a/10, 17b/8, 17b/9,
26a/8, 65a/14, 68b/9,
77b/11, 77b/9, 81a/14,
92a/15, 99b/1
n.-kadar (2) 3b/9, 9a/2
n.-si (1) 51b/13
n.-sin (1) 4a/1
n.-ye (1) 100b/6
n.-yile (3) 14b/15, 35a/13,
90a/3
n.-yledi > '*ne eyledi*' (2)
81a/11, 85b/5
ne' am: Ar. Evet, pek güzel. (2)
100b/13, 28a/6
nebātāt: Ar. Bitkiler. (1) 92b/14
necāt: Ar. Kurtuluş. (6) 34a/8, 50a/4,
62a/1, 64a/2, 94b/14, 95a/12
n.-dan (1) 84a/8
nedāmet: Ar. Pişmanlık.
n.-e (1) 6b/14
n.-le (1) 17a/4
nedēn: Soru sözü, sebep, niçin. (1)
87a/2
nefes: Ar. Soluk. (2) 63a/10, 84b/12
n.-inden (1) 84b/12
nef' : Ar. Faydacı. (1) 37b/3
nef(i)s: Ar. Öz varlık, kişilik. (2)
12b/14, 39b/14
n.-e (2) 11a/4, 14a/9
n.- ğuşşası (1) 97a/11
n.-i (1) 14a/5
n.-ime (1) 11a/10
n.-imi (1) 7a/10
n.-iñi (1) 8b/2
n.-leri (1) 57a/13
n.-lerin (1) 37a/15
nehy: Ar. Engelleme, menetme.(3)
12a/14, 32a/14, 32a/15
n.-i 'ani'lmünker(2) 3b/1,
35a/3
neķā'ış: Ar. Eksiklikler; noksanlıklar;
kusurlar.
n.-den (1) 29b/13
nesne: Varlık, şey, obje. (14) 4a/4,
100b/14, 11a/11, 17b/1,
19a/11, 32a/15, 40a/14, 64b/3,
80a/13, 84b/7, 86a/7, 86b/11,
89b/10, 90a/13, 90b/5, 103a/6
n.-den (1) 32a/14, 108b/1,
108b/2
n.-dür (1) 94a/12

- n.-niñ (1) 104a/12, 103a/6
n.-ye (1) 49b/14
n.-yi (2) 70a/2, 74b/12
- nesnecik(g):** Az, küçük de olsa bir şey.
n.(g)-im (1) 33a/15
- neşir:** Ar. Yayma, dağıtma, saçma.(1)
2b/12
- netice:** Ar. Sonuç.
n.-yi kelām (1) 87b/6
- ne'üzübillāh:** Ar. Allah korusun. (2)
6b/13, 12a/5
- nevbet:** Ar. Sıra.
n.-de (1) 70b/1
- nez' :** Ar. Can çekişme (1) 102b/1
n.-de (1) 106b/1
- nezir:** Ar. Adak.
n.-lerini (1) 69b/5
- nışf:** Ar. Yarı.
n.-ıdır (1) 31b/11
n.-ımı (1) 59b/2
- ni:** Soru zamiri, hangi şey, her şey,
nasıl, neden, niçin. (2) 49b/2,
49b/6 **krş. ne**
- ni'am:** Ar. Nimetler. (1) 37b/3
- nice:** Birçok, kaç, ne kadar, nasıl. (36)
6b/6, 7a/5, 9a/7, 9a/9, 100b/11,
106a/11, 106a/15, 108a/1,
13b/13, 14a/13, 18a/7, 19b/10,
26a/15, 26b/2, 26b/3, 26b/4,
28a/8, 34b/3, 40b/11, 40b/7,
40b/8, 49a/1, 52a/14, 58b/8,
60a/5, 64b/15, 65a/1, 78a/7,
79a/10, 83a/1, 83a/12, 85b/13,
- 92a/9, 95b/1 **krş. niçe**
n.-dir (1) 88a/14
n.-sin (1) 66a/12
- niçe:** Birçok, kaç, ne kadar, nasıl. (9)
2a/11, 2a/15, 2a/5, 2b/11, 2b/5,
7a/1, 11a/13, 57a/6, 67a/3 **krş.**
nice
n.-si (1) 5a/7
- niçün:** Hangi amaçla, hangi sebeple,
neden, niye. (9) 20a/4, 24a/1,
58b/4, 69b/4, 82b/13, 92a/4,
92a/6, 93a/10, 95a/7
- nidā:** Ar. Çağırma, bağırma, seslenme.
(4) 5a/12, 17a/2, 96a/4, 97a/15
- nifāk:** Ar. Geçimsizlik, ara bozuculuk,
anlaşmazlık.(1) 13b/11
n.-ı (1) 102b/2
- nihāyetsiz:** Ar.+T. Sonsuz, sonu
gelmez, bitip tükenmez.
n.-dir (1) 106a/5
- ni' met:** Ar. İyilik, lütuf, yaşamak için
gerekli her şey, yiyecek,
içecek. (2) 101b/9, 104b/14
n.-dir (1) 101b/14
n.-i (3) 30a/2, 31a/5, 35a/9
n.-in (2) 36b/10, 37a/1
n.-ler (1) 2b/6
n.-lerin (1) 30a/1
n.-lerine (1) 35b/1
- nişān:** Far. İz, belirti, hedef. (2) 1b/6,
72b/4
n.-ıla (1) 72b/5
- nite-ki:** Misilli, gibi, nasıl ki. (1) 57a/4

nitekim: Gerçekten, hakikaten, sonuç olarak. (9) 6b/1, 9a/1, 100a/1, 106b/5, 10b/6, 11a/1, 11a/14, 11a/8, 30a/6, 98b/13

niyâz: Far. Yalvarma, yakarma. (2) 13a/6, 83a/6
n.-ını (1) 97a/12

niy(y)et: Ar. Bir şeyi yapmayı önceden düşünme, maksat. (4) 6a/8, 12b/4, 108a/6, 108a/8
n.-ile (1) 19b/8
n.-ine (1) 80a/9
n.-i şâdıka (2) 54b/12
n.-leri (1) 82b/8

niz̄r > nezr: Ar. Adama, adak. (1) 12b/10

numûne: Far. Örnek.
n.-sini (1) 41b/12

nūr: Ar. Aydınlık, ışık, parlaklık. (3) 101b/10, 101b/11, 53b/14
n.-a (1) 80b/3
n.-dan (8) 102a/5, 20a/13, 20a/14, 20b/2, 20b/5, 56a/1, 57b/2
n.-ı (4) 104a/12, 104a/13, 20b/8, 94b/12
n.-undan (1) 61b/6

nūrlandır-: Ar.+T. Nur gibi yapmak, parlak ve tertemiz bir duruma getirmek.
n.-ır (1) 21a/7

nuşret: Ar. Yardım, üstünlük, başarı. (1) 95b/5

nūş: Far. İçen, içici.
n. it- (1) 1b/8

nübüvvet: Ar. Peygamberlik.
n.-ine (1) 62a/8

nüşha: Ar. yazılı, yazılmış şey; muska.
n.-ya (1) 64b/2

O

o: Teklik üçüncü kişiyi gösteren bir söz. (3) 12b/4, 66a/12, 84b/12
krş. şol, ol bk. an
o.-ndan (2) 107b/5, 67b/11
o.-nuñ-çün (1) 102a/2

od: Ateş. (1) 22a/2 **bk.ot**
o.-a (1) 100a/6
o.-dan (1) 84a/4
o.-ı (1) 50a/12
o.-ın (1) 72a/3
o.-ına (2) 72a/2, 83b/12

oğlan: Erkek çocuk.
o.-a (2) 100a/3, 100a/5
oğlancık: Çocuk, küçük çocuk.
o.-lar (1) 89b/7
o.-larıñ (1) 90b/11

oğul: Erkek evlat, yavru. (2) 106b/4, 77b/9
o.-ı (3) 40b/1, 40b/11, 40b/5
o.-ına (2) 106b/3, 32a/13
o.-ını (3) 65b/277b/6, 77b/8
o.-um (5) 23b/14, 32a/14,

40a/6, 41a/5, 92a/7
o.-uña (1) 33a/6
o.-uñı (1) 40a/9
oķ: Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk. (7) 95b/11, 95b/14, 96a/1, 96a/9, 96b/2, 97a/1, 97b/5
o.-ı (11) 7b/5, 100b/14, 104b/13, 106b/4, 28a/10, 28a/11, 39b/6, 43a/15, 95b/12, 96b/11, 96b/15
o.-nı (3) 95b/15, 95b/9, 96a/14
oķı-: Okumak, çağırarak, söylemek, anmak, demek. (11)7b/5, 100b/14, 104b/13, 106b/4, 28a/10, 28a/11, 39b/6, 43a/15, 95b/12, 96b/11, 96b/15 **krş.**
oķu-
o.-sa (1)36b/12
oķu-: Okumak, çağırarak, söylemek, anmak, demek.(2) 69a/2, 96b/8 **krş. oķı-**
o.-dı (4) 39b/12, 63b/3, 70b/13, 96a/15
o.-dur (1) 44a/7
o.-madan (1) 45b/7
o.-mayınca (1) 102b/12
o.-maz (1) 104a/4
o.-ñ (1) 109b/5
o.-rdı (3) 100a/7, 103a/3, 104a/15
o.-rsa (4) 101b/4, 23a/14,

76b/9, 99b/11
o.-rsun (1) 87a/13
o.-sa (35) 82a/1, 89b/4, 4b/9, 102a/2, 102b/11, 102b/5, 102b/8, 103a/14, 103a/8, 105a/2, 105a/3, 105a/4, 105a/6, 105b/10, 105b/15, 105b/6, 105b/8, 105b/9, 106a/2, 106b/11, 28a/1, 33b/11, 33b/12, 36b/13, 39a/14, 42b/14, 43a/2, 45b/3, 72a/3, 75a/4, 76a/1, 76a/14, 82a/7, 99b/15
o.-salar (1) 103a/10
o.-ya (15) 2a/15, 101a/4, 104b/4, 104b/9, 105a/1, 106b/9, 107a/2, 107a/3, 108b/5, 43b/15, 43b/5, 55b/3, 69a/10, 75a/13, 75a/14
o.-yacaķ (3) 22b/14, 39b/4, 40a/4
o.-yalar (2) 106a/1, 34a/5
o.-yan (6) 6a/7, 101b/14, 101b/7, 102b/14, 103b/11, 79a/6
o.-yana (1) 78b/3
o.-yanı (1) 105b/11
o.-yanıñ (1) 101b/2
o.-yasın (5) 23a/13, 31a/12, 33a/6, 43a/12, 44b/1

o.-yasız (1) 108a/5	31a/7, 31b/13, 33b/6, 34b/5,
o.-yup (8) 4a/9, 6a/9, 103a/5,	35a/15, 36a/10, 37a/13, 38a/15,
108a/8, 23a/13, 77a/13,	38a/9, 39a/15, 40a/11, 40b/15,
78a/5, 84a/12	41a/1, 41a/2, 41a/7, 41a/9,
oķumak(ġ): Okumak, ağırmak,	41b/1, 41b/13, 42b/13, 45a/9,
söylemek, anmak, demek.(7)	45b/5, 48a/1, 48a/10, 48a/14,
101a/8, 34a/7, 39b/8, 47a/15,	48a/2, 48b/10, 48b/14, 48b/5,
47b/1, 68a/6, 98b/1	48b/8, 50a/5, 50a/7, 50b/1,
o.(ġ)-a (5) 104a/8, 39b/9,	50b/11, 50b/3, 50b/4, 50b/5,
45b/12, 46b/15, 47a/12	50b/6, 51a/11, 51a/13, 51a/14,
o.-dur (1) 17b/12	51a/3, 51a/7, 52a/13, 52b/6,
oķumuŗca: Okumuŗ gibi, okumuŗca.	52b/7, 53a/15, 53b/1, 53b/10,
(1) 82a/2	53b/13, 53b/2, 53b/3, 54a/13,
oķun-: Söylenmek, denilmek,	55a/12, 55a/9, 55b/14, 55b/2,
denilmek, ağrılmak, okunmak.	56a/11, 56a/13, 57a/14, 57a/3,
o.-acaķ (1) 2a/6	57a/6, 57b/1, 57b/10, 57b/3,
o.-ur (1) 45b/2	58b/8, 60a/9, 60b/2, 60b/9,
ol: O, öbür, diğer. (329) 2b/8, 3a/1,	61a/1, 63a/10, 63b/10, 63b/7,
3b/10, 3b/13, 4a/15, 4b/1, 4b/4,	63b/9, 64a/13, 64b/3, 65a/11,
6a/7, 7b/10, 7b/12, 7b/6, 8a/6,	65a/12, 65a/15, 65a/9, 65b/6,
8a/7, 11a/13, 11a/6, 11a/7,	66a/13, 66b/12, 66b/13,
11b/12, 11b/2, 11b/4, 11b/5,	66b/14, 66b/15, 66b/2, 66b/5,
11b/8, 12b/5, 13a/8, 14a/4,	66b/7, 67b/1, 67b/14, 67b/3,
14a/5, 16a/1, 16b/15, 17a/11,	68a/1, 68a/4, 68b/14, 68b/3,
18a/13, 18a/6, 18a/7, 18b/10,	68b/6, 69a/2, 69a/5, 70a/12,
18b/11, 18b/13, 18b/8, 19b/10,	72a/15, 72b/13, 72b/5, 72b/6,
19b/9, 20a/1, 20a/15, 20a/9,	72b/9, 73a/4, 75a/15, 75a/4,
20b/12, 20b/13, 20b/15, 20b/3,	75a/7, 76b/13, 77a/10, 77a/11,
20b/7, 21a/11, 21a/9, 22a/2,	77a/14, 77a/15, 77a/3, 77a/4,
22a/4, 22b/2, 22b/8, 23a/2,	77a/5, 77a/8, 77b/15, 77b/4,
23b/13, 24b/3, 24b/4, 25a/10,	78a/11, 78a/14, 78a/15, 78b/10,
26b/5, 27b/11, 28a/10, 28a/11,	78b/11, 78b/13, 78b/3, 78b/4,
28a/6, 30a/4, 30a/9, 31a/14,	78b/7, 78b/8, 78b/9, 79a/10,

79a/11, 79a/2, 79a/3, 79a/5,
79b/14, 80b/4, 81a/1, 81a/12,
81a/14, 81a/4, 81b/9, 82b/10,
82b/12, 82b/13, 82b/6, 82b/7,
83a/11, 83a/12, 83a/8, 83b/10,
84b/8, 84b/9, 85a/5, 85a/6,
85a/8, 85a/9, 85b/10, 85b/14,
86a/2, 86a/5, 86a/8, 86b/11,
86b/9, 87a/7, 87a/9, 87b/13,
88a/12, 88a/14, 88a/7, 89b/11,
89b/15, 90a/12, 90a/15, 90a/4,
90a/9, 90b/5, 90b/8, 91a/12,
91a/13, 91a/15, 91a/3, 91b/10,
91b/11, 91b/13, 92a/11,
92a/15, 93a/15, 93a/15, 93a/6,
93a/8, 93b/10, 93b/12, 93b/3,
93b/4, 93b/8, 94a/1, 94a/12,
94a/4, 94a/6, 94a/8, 94b/10,
94b/11, 94b/13, 94b/4, 94b/5,
94b/6, 94b/7, 94b/8, 94b/9,
95a/1, 95a/10, 95a/12, 95b/12,
96a/13, 96a/2, 96b/11, 96b/14,
96b/15, 96b/8, 98a/9, 98b/14,
98b/9, 99a/14, 99b/1, 99b/4,
100b/6, 100b/9, 101a/7,
102b/4, 102b/5, 102b/7,
103b/10, 103b/12, 103b/3,
103b/7, 104a/7, 104b/13,
104b/9, 105b/10, 105b/12,
105b/13, 106a/13, 106a/14,
106b/6, 107b/5, 107b/6,
108a/13, 108a/5, 109b/2

krş. şol bk. an

o.-mı (1) 86a/11

ol-: Yaratılmak, vücut bulmak,
bulunmak, ikamet etmek,
eğlenmek, kalmak.

o.-a (114) 2b/3, 2b/4, 2b/8,
3b/6, 6a/1, 6a/13, 6a/14,
6b/7, 7a/14, 8b/4, 12a/5,
12a/10, 12b/10, 12b/4,
14a/12, 14a/13, 14b/1,
15a/8, 15a/9, 16b/10,
17a/1, 17a/10, 18b/13,
18b/5, 18b/7, 22b/4,
22b/5, 23a/14, 23a/9,
24b/5, 25b/3, 26b/10,
26b/11, 26b/13, 26b/9,
28a/1, 28b/8, 29b/10,
31a/5, 35a/7, 36a/15,
37a/2, 37b/13, 38a/6,
38a/8, 38a/9, 39b/9,
44b/11, 44b/12, 45a/14,
45a/8, 45b/4, 45b/6,
47a/13, 52a/12, 52b/1,
53a/14, 57a/7, 59a/9,
61b/12, 62a/3, 62b/8,
66b/6, 69b/14, 72a/2,
74b/10, 74b/8, 75b/8,
76a/2, 77a/3, 79b/15,
81a/8, 83b/12, 83b/9,
84a/4, 88b/6, 88b/9,
90b/2, 90b/3, 92a/13,
92a/9, 93b/10, 93b/9,
94a/10, 94a/11, 94a/9,
99b/11, 99b/12,

- 100a/10, 100b/11,
100b/2, 101a/9, 102b/8,
103b/10, 103b/8,
104b/10, 104b/2,
105a/2, 105a/3, 105a/5,
105a/6, 107b/6, 107b/8,
108a/6, 108b/14,
109b/3, 108a/6
- o.-acağ (2) 6b/15, 7a/1
- o.-alar (6) 4a/13, 6a/2, 6a/12,
100a/6, 103b/4, 62a/3
- o.-alım (1) 92b/10
- o.-am (20) 7a/10, 7a/12, 7a/6,
7b/11, 7b/4, 7b/7, 7b/9,
8a/1, 8a/14, 8a/5, 8a/7,
9a/7, 106a/11, 61b/4,
61b/6, 61b/7, 65a/13,
81a/4, 81a/5, 95b/5
- o.-an (17) 1b/11, 3a/5, 3b/12,
3b/3, 3b/9, 109b/8,
11b/15, 11b/3, 12a/1,
12a/5, 42b/1, 47a/1,
65a/6, 75b/13, 89b/5,
94b/9, 98a/13
- o.-ana (1) 4a/7
- o.-anlar (1) 19b/12
- o.-anlara (2) 3a/7, 28b/1
- o.-anları (1) 7b/15
- o.-anlarıñ (1) 29b/14
- o.-asın (1) 44a/7
- o.-aydı (1) 48a/15
- o.-aydıñ (1) 80a/8
- o.-ayım (2) 18a/7, 52a/14
- o.-ayın (1) 19b/10
- o.-dı (36) 7a/2, 12a/11, 21b/2,
23b/11, 28a/4, 40a/6,
48a/9, 48b/2, 63b/1,
64b/15, 66a/10, 66a/14,
66b/8, 68a/2, 69b/7,
77b/9, 80a/11, 80b/11,
80b/3, 80b/4, 84a/14,
84a/8, 85b/13, 86a/12,
86a/3, 90a/13, 91b/12,
91b/4, 91b/9, 93b/6,
96b/5, 101a/3, 104a/15,
104b/1, 104b/14,
107b/14,
- o.-dığı (1) 72a/9
- o.-dığım (1) 87b/4
- o.-dığına (1) 87a/14
- o.-dılar (4) 12b/2, 80b/13,
96b/6, 58a/6
- o.-diñ (1) 77a/2
- o.-dır (1) 66a/2
- o.-dıyısı (1) 97a/11
- o.-duğı (9) 2b/14, 3a/4, 6a/4,
6b/13, 23a/14, 47b/4,
52a/5, 108a/11,
108a/12
- o.-duğı (2) 35a/6, 108a/2
- o.-duğıdır (1) 2a/11
- o.-duğın (5) 3b/14, 41b/7,
41b/9, 67b/10, 69a/7
- o.-duğından (1) 61b/5
- o.-duğum (1) 13a/14
- o.-duğun (1) 60a/13

o.-duğ (1) 84a/14, 92b/8
o.-duğda (4) 1a/13, 35a/6,
76b/6, 89b/8
o.-duğdan (1) 82b/11
o.-duğlarıyçün (1) 5b/4
o.-dular (1) 55b/12
o.-dum (6) 108b/14, 24a/9,
25b/13, 80a/11, 80a/12,
85a/2
o.-duñ (2) 32a/5, 82b/14
o.-duñız (2) 17a/3, 17a/6
o.-dur (8) 12b/3, 12b/7, 49b/9,
60a/1, 60b/6, 66b/9,
74b/7, 92b/1
o.-ıcağ (6) 103b/6, 32a/3,
57a/5, 63a/14, 71a/1,
90a/14
o.-ma (3) 7b/11, 8a/8, 106b/7
o.-madan (2) 27a/14, 84a/14
o.-madı (2) 40b/9, 60b/6
o.-madığından (1) 2a/11
o.-madu (1) 32b/9
o.-masa (4) 18a/15, 56a/15,
56b/1, 79a/10
o.-masun (2) 7b/1, 97b/1
o.-maya (17) 1b/10, 7a/13,
12a/13, 16b/10, 31b/4,
39a/6, 42b/8, 44a/1,
45b/4, 51b/5, 100b/1,
100b/10, 103b/8,
103b/9, 106a/4, 106b/5,
106b/7,
o.-mayam (2) 7b/12, 8b/6,

49a/1
o.-mayasın (1) 65b/15
o.-mayaydı (1) 62a/5
o.-mayıcağ (1) 11a/13
o.-mayınca (1) 55b/9
o.-maz (11) 2b/10, 3b/15,
11b/1, 22b/4, 73b/6,
79b/8, 90a/10, 105b/7,
107b/15, 107b/3,
108a/12,
o.-maz-idi (1) 72a/13
o.-mazlar (1) 2a/12
o.-mış-idi (1) 67a/14
o.-mış (4) 77b/2, 81a/3,
84b/14, 86a/9
o.-mışdır (3) 49a/8, 50a/9,
82b/5
o.-mışdurur (1) 60b/9
o.-muş (3) 16b/9, 77a/10, 90b/3
o.-muşdır (4) 24a/3, 38a/14,
38b/1, 107a/14,
o.-muşlar-idi (1) 66a/10
o.-sa (16) 1b/7, 3b/13, 6a/3,
16a/1, 31a/2, 31b/3,
36a/12, 38a/12, 38b/4,
48a/7, 58b/13, 58b/14,
90a/2, 94a/15, 94a/7,
103a/9
o.-sa-da (1) 28b/9
o.-sañ (1) 62a/9
o.-sın (1) 23a/1
o.-sun (14) 2a/13, 7a/15, 8a/4,
51a/15, 51b/3, 56a/6,

68a/10, 34a/5, 79a/9, 82b/6, 83a/7, 95b/13, 95b/14, 108a/4	68b/9, 70a/13, 70a/9, 71a/9, 71b/10, 71b/5, 79a/10, 79b/9, 85b/1, 87b/13, 87b/6, 90b/6, 94b/9, 97a/10, 99b/14, 102a/8, 103b/12, 103b/7, 108a/10, 108a/9
o.-sunlar (1) 84a/12	o.-ur-imiş (1) 67a/3
o.-uñ (2) 18a/9, 19b/12	o.-ur-mı (1) 60a/14
o.-unca (3) 4a/10, 6a/1, 24a/14	o.-uram (2) 87b/14, 90b/4
o.-up (29) 1b/6, 2b/5, 4a/11, 5a/14, 5b/14, 6a/2, 6b/7, 7b/2, 8b/6, 9a/7, 9b/11, 9b/15, 16a/5, 20a/1, 20a/6, 37a/12, 41a/11, 42b/6, 48a/11, 50b/2, 52a/2, 67b/12, 72b/11, 81a/5, 84a/7, 84a/8, 85a/10, 90b/15, 95a/9	o.-urdu (1) 105a/15
o.-ur (73) 4a/3, 5b/2, 6b/13, 8b/14, 13b/2, 11a/5, 11b/13, 11b/5, 12a/4, 13a/3, 14b/6, 15a/3, 16a/8, 21a/9, 22b/1, 22b/10, 22b/2, 22b/3, 27a/15, 27b/15, 30a/1, 30a/3, 30a/9, 34a/2, 34a/6, 34a/8, 34b/15, 35a/5, 35a/7, 35a/9, 35b/1, 35b/2, 35b/7, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 37a/13, 37b/7, 50b/11, 50b/12, 51a/5, 51b/4, 52b/6, 57a/3, 58a/10, 60a/12, 60b/2, 63b/14, 64a/11, 64a/2, 64b/11,	o.-urım (1) 61a/15
	o.-urlar (10) 1b/7, 10b/15, 10b/15, 49b/2, 51b/10, 52a/3, 52a/5, 58a/14, 103a/11, 103a/12
	o.-ursa (5) 13a/1, 30b/4, 43a/13, 70a/12, 100b/2
	o.-ursa-da (2) 58a/1, 80a/1
	o.-ursan (1) 87a/6
	o.-ursañ (3) 5b/7, 11a/13, 100b/7
	o.-ursız (2) 5b/3, 92b/12
	o.-urum (1) 92b/12
	o.-uruz (1) 39b/14
	olın-: Yaradılmak, meydana getirilmek, yapılmak, olunmak.
	krş. olun-
	o.-a (1) 55a/4
	olmak(ğ): Yaratılmak, vücut bulmak, bulunmak, ikamet etmek, eğlenmek, kalmak.(12) 1b/13,

3b/11, 8b/13, 106b/1, 12a/13,
21a/2, 42b/7, 47a/2, 47a/4,
87a/15, 87b/1, 90a/3
o.(ğ)-a (4) 2b/9, 31b/14, 84a/8,
91b/14

olun-: Yaradılmak, meydana
getirilmek, yapılmak, olunmak.

krş. alın-

o.-a (6) 105b/1, 106b/2, 47a/1,
51b/12, 64b/7, 65b/11

o.-an (8) 2b/9, 109a/6, 24a/11,
27b/12, 64a/4, 70a/3,
73b/7, 74a/15

o.-dı (12) 20a/7, 24b/14,
38b/11, 55a/7, 63b/12,
64b/3, 65a/8, 74b/1,
87b/10, 87b/9, 101a/5,
101a/8

o.-dığından (1) 2a/8

o.-dıysa (1) 2a/10

o.-duğ (1) 93b/13

o.-maniñ (1) 50b/13

o.-maya (4) 100a/14, 45a/12,
61b/1, 81b/11

o.-miş (3) 39b/5, 52b/14,
53a/11

o.-mişdir (16) 4b/13, 16b/12,
45b/1, 23a/7, 52b/9,
60a/8, 64b/2, 69a/5,
70a/10, 71b/6, 73a/9,
84b/4, 86a/1, 100a/13,
101a/7, 104a/10,

o.-mişdur (5) 2a/7, 21b/12,

47b/6, 50b/8, 51a/6

o.-sa (1) 21a/8

o.-sun (1) 93a/9

o.-ur (58) 7a/3, 16b/1, 16b/6,
22b/15, 25b/6, 26a/11,

26b/1, 26b/7, 27b/3,

30b/4, 34a/14, 34b/3,

34b/5, 34b/8, 35a/13,

37b/11, 39a/12, 47b/5,

48b/12, 50b/13, 52a/6,

53a/6, 53a/9, 53b/12,

54a/1, 54b/8, 55a/2,

56b/14, 57a/10, 59b/11,

59b/12, 66a/9, 80a/2,

85a/15, 89a/4, 100a/11,

100b/2, 101a/6, 17a/1,

19b/3, 23a/5, 26a/10,

44a/8, 44b/4, 52a/1,

52b/2, 58a/11, 62b/1,

70a/1, 75b/15, 77b/5,

79b/2, 82b/4, 89b/6,

103a/4, 103b/1, 105a/8,

106b/3,

o.-urdu (1) 62a/7

o.-urken (1) 103b/4

o.-uyoru (1) 67b/9

on: On, dokuzdan sonra gelen

sayı.(60) 9b/10, 22b/1, 33b/7,

36b/4, 47b/10, 47b/11, 48a/15,

48a/5, 48b/1, 49a/10, 49a/15,

49a/5, 49a/6, 49a/7, 49a/9,

50b/10, 50b/12, 51b/14, 52a/5,

52b/1, 52b/12, 52b/8, 53a/5,

53a/9, 53b/11, 53b/3, 60a/15,
60b/2, 61a/4, 61a/5, 61a/6,
63b/14, 68b/2, 73a/14, 75a/14,
76b/13, 81b/9, 85b/1, 87a/4,
98a/8, 98b/12, 98b/13, 98b/14,
99a/1, 99b/10, 99b/9, 102a/9,
102b/15, 103a/1, 103a/8,
103b/5, 103b/6, 105a/3,

onar: On sayısının üleştirme sayı
sıfatı. (1) 103b/2

onuncı: On sayısının sıra sıfatı. (2)
51b/5, 64a/3

ortak: Ortak, birlikte iş yapan.(2)
66a/2
o.- kat- ‘eş koşmak’

oruc: Far. İbadet amacıyla yeme içme
vb. şeylerden bir süre veya
biçimlerde kendini alıkoyma.
(4) 3a/11, 9a/2, 9a/3, 16a/15
o.-ını (1) 108a/11

ot: Ateş. **krş. od**
o.-dan (1) 16a/11

otlamak: Yayılmak.
o.-dan (1) 67a/11

otlatmak(ğ): Yayılmasını sağlamak.
o.(ğ)-a (1) 40b/7
o.-dan (1) 40b/12

otur-: Oturmak, durmak, kalmak,
yaşamak, tahta çıkmak,
sakinleşmek.
o.-dı (3) 80b/1, 90a/1, 90a/11
o.-dılar (1) 51a/10
o.-duğda (1) 39b/15

o.-madan (1) 54b/1
o.-sa (1) 13b/6
o.-up (1) 84b/10
o.-ur (3) 20b/7, 60b/1, 94b/7
o.-urdu (1) 58a/12
o.-urdık (1) 34a/15
o.-urdum (1) 85a/1
o.-urken (1) 93b/12
o.-urlar (1) 60a/11
o.-ursa (1) 54b/2

oturma: Oturma, durma, kalma.
o.-nın (2) 9b/11, 10a/1

oturmak(ğ): Oturmak, durmak,
kalmak, yaşamak, tahta
çıkılmak, sakinleşmek.
o.(ğ)-ın (2) 9b/12, 9b/14

otuz: Yirmi dokuzdan sonra gelen
sayı. (15) 57b/12, 58a/1,
58a/10, 58b/15, 59a/1, 59a/10,
59b/12, 60a/7, 60b/3, 61a/8,
99b/14, 99b/7, 100a/7, 103b/6,
o.-ı (1) 53a/14
o.-u (1) 83b/5

otuzuncı: Otuz sayısının sıra sıfatı. (1)
57b/5

Ö

öde-: Borcu alacaklıya vermek, bir
şeyin karşılığını alacaklıya
vermek. (2) 42b/15, 43a/14 **bk.**

ödeyi ver-, ödeyivir-
ödemek: Borcu alacaklıya vermek, bir şeyin karşılığını alacaklıya vermek.(1) 42b/8
öden-: Ödeme işi yapılmak.
ö.-miş (2) 4a/11, 4a/12
ödenmek(g): Ödeme işine konu olmak.
ö.(g)-içün(1) 44b/6
ödeyiver-: Çabucak ödemek, kolayca ödemek.**bk. öde-, krş.**
ödeyivir-
ö.-e (1) 42b/15
ödeyivir-: Çabucak ödemek, kolayca ödemek.**bk. öde-, krş.**
ödeyiver-
ö.-e (1) 43a/14
ög-: Övmek. (1) 28a/6
ö.-em (1) 19a/7
öğren-: Öğrenmek, bellemek.
ö.-üp (2) 3a/7, 107b/13
öğrenmek(g): Bilgi edinmek, bellemek.
ö.(g)-e (1) 66a/8
öğret(d)-: Beceri, yetenek kazandırmak, bilgi sahibi olmasını sağlamak.(4) 19a/6, 19a/11, 32a/1, 36a/15
ö.-di (1) 44b/5
ö.-dügüñ (1) 41a/4
ö.(d)-esin (1) 33a/7
ö.(d)-eyim (4) 32b/15, 36a/14, 43a/11, 44b/1
öğretmek: Öğretmek. (1) 39b/13

öl-: Ölmek, yaşamaz olmak.
ö.-dügi (2) 5a/11, 66b/5
ö.-dükden (3) 54a/13, 85b/12, 85b/3
ö.-enler (1) 94b/15
ö.-meden (1) 102b/10
ö.-meye (1) 53b/11
ö.-meyince (1) 105b/7
ö.-mezler (1) 63a/11
ö.-miş (1) 3b/8
ö.-müş (1) 43a/3
ö.-se (1) 23a/8
ö.-ürem (1) 100b/7
ölmek(g): Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak.
ö.(g)-i (1) 7b/8
ölü: Ölü, yaşamıyor olan.
ö.-lere (1) 77b/14
ölüm: Ebedi uyku, vefat. (5) 102a/4, 103a/13, 21a/10, 21b/2, 23b/11
ö.-i (1) 8a/14 şehid ö. olam
‘ömr: Ar. Ömür, hayat.
‘ö.-i (3) 4a/10, 8b/15, 37a/13
‘ö.-iñ (1) 36a/12
‘ö.-ince (1) 36a/12
‘ö.-inde (5) 15a/4, 64a/6, 64b/5, 72a/2, 72a/4
‘ö.-üm (1) 8a/9
‘ö.-ünde (1) 13b/6
‘ö.-üne (1) 105a/6
‘ö.-üni (1) 97a/5
öñ: Ön, önce, ileri.
ö.-ince (1) 78b/11

ö.-ünde (3) 20b/1, 20b/4, 87a/6
ö.-ünden (2) 74b/14, 77a/10
öner-: Öne sürmek, teklif etmek.
ö.-dügi (1) 30b/12
öp-: Öpmek.
ö.-di (1) 96a/13
ört-: Örtmek, bir örtüyle kapatmak.
ö.-düm (1) 80a/13
ö.-er (1) 104b/6
örtülü: Örtülü, örtülmüş, bir örtüyle
kapatılmış.(1) 8b/6
örü: Kalkık, dik, yükseklik, irtifa.(1)
74b/13
ötürü: Ötürü, sebebiyle, dolayısıyla.(2)
13b/3, 77b/12 **krş. ötürü**
ötürü: Ötürü, sebebiyle, dolayısıyla.
(1) 63b/2 **krş. ötürü**
öyle: Öyle, o şekilde.(5) 8a/4, 13b/14,
59b/1, 59b/3, 66a/3 **krş. eyile**
‘öz(ü)r: Ar. Özür.(2) 3b/15, 107b/13
‘ö.-i nezîrlerini (1) 69b/5

P

pādişāh: Far. Sultan, hükümdar. (4)
6a/3, 30a/2, 30a/5, 106a/9
p.-a (1) 35a/9
p.-iñ (1) 106a/13
p.-lar (1) 17a/2
pāk: Far.Temiz. (3) 8b/8, 100a/15,
64a/2

pāl > bāl: Far. Kanat.
p.-i peri (1) 84b/14
pārisā: Far. Doğru, temiz kişi, dindar.
p.-lardan (1) 8a/1
parmak(ğ): Parmak.
p.(ğ)-ın (1) 75b/14
pas: Pas, küf.
p.-ımı (1) 21a/6
pāyān: Far. Son, sonuç, nihayet. (1)
38b/14
peder: Far. Baba.
p.-im (1) 80a/8
p.-imiñ (1) 81a/1
p.-üm (2) 80a/11, 80a/9
pek: Sert, katı, sağlam, çok. (1)
100b/12
per: Far. Kanat. (1) 84b/14
perde: Far. Perde, örtü.
p.-si (2) 91b/6, 91b/8
p.-yi (1) 80b/2
pervāz: Far. Uçma, uçuş. (1) 78b/9
perverd-gār: Far. Besleyici,
rızklandırıcı; Allah.
p.-ım (1) 71b/14
pes: Far. İmdi, o hâlde, öyle ise, öyle
iken, sonra, ondan sonra,
ardınca, nihayet, hasılı, ne
zaman ki, işte. (17) 12a/11,
14a/10, 14a/13, 14a/8, 19a/8,
26a/2, 30a/11, 30b/5, 31b/13,
35a/5, 56a/12, 66a/3, 92a/6,
97a/10, 104a/2, 104a/3,
106a/15

peşimān: Far. Pişman.(1) 12b/4
peşimānlık: Far.+T. Pişman olma durumu. (2) 14a/1, 17a/15
p.-dır (1) 12b/13
peydā: Far. Belli, açık, peydah. (1) 67a/8
peygamber: Far. Allah'ın emirlerini getiren haberci, yalvaç, elçi. (41) 100a/6, 105b/2, 26b/12, 26b/13, 33b/8, 35b/12, 36a/15, 36b/6, 44b/5, 54a/14, 54a/6, 56a/9, 59b/8, 61b/14, 61b/3, 62a/10, 62b/11, 62b/13, 62b/14, 62b/15, 70a/6, 72b/2, 76b/11, 78a/4, 79b/3, 79b/9, 81b/12, 81b/4, 83a/12, 83a/15, 86a/1, 86a/11, 86a/6, 87a/11, 87a/7, 87b/10, 92a/13, 92a/6, 95a/7, 96b/6, 99b/2 **bk.**
peygānber
p.-dir (1) 79b/12
p.-e (2) 41a/12, 90a/4
p.-i (2) 36a/10, 69b/12
p.-imiñ (1) 52a/13
p.-iñ (2) 103b/9, 56a/10
p.-ler (1) 106a/3
peygānber: Far. Allah'ın emirlerini getiren haberci, yalvaç, elçi. (10) 7a/8, 8b/9, 10a/8, 15a/1, 15a/6, 19a/10, 19a/5, 19b/4, 32a/12, 34a/3 **bk. peygamber**
p.-den (1) 21b/3
p.-i (1) 9a/6

p.-iñdür (1) 20b/11

pīnar: Kaynak, çeşme.

p.-lar (1) 13b/15

pīr: Far. Yaşlı, koca, ihtiyar kimse.

p.-ler (1) 10b/14

R

rāciḥ: Ar. Değerli, üstün.

r.-dür (1) 85a/12

ra' d: Ar. Gök gürlemesi. (1) 52a/10

raḍiyallāh : Ar. Allah ondan razı

olsun. (1) 6a/8

raḥ: Far. Kaygı, keder, sanma, zan.

r.-ında (1) 50b/12

rāḥat: Ar. Sıkıntısı olmama, huzur. (1)

2b/8

r- ı ebediyye (1) 6b/7

rāḥatlık(ğ): Ar.+T. Huzurlu olma

durumu.

r.(ğ)-ıla (1) 3b/5

raḥim-allāh: Ar. Allah merhamet

eylesin. (1) 30a/10

raḥm: Ar. Acıma, esirgeme. (2) 7b/15,

61b/14

raḥmān: Ar. Herkese, her canlıya

merhamet eden. (1) 30a/9

raḥmet: Ar.Bağışlama, yarlıgama,

merhamet etme. (21) 7b/14,

13a/8, 13b/10, 14a/3, 14a/4,

25b/4, 27a/8, 32a/2, 49a/6,

- 68a/2, 76b/13, 76b/15, 93b/4,
94b/10, 94b/11, 94b/13, 95a/2,
102a/3, 103b/2, 104b/7
r.-den (1) 94b/13
r.-e (1) 95b/5
r.-i (1) 104b/6
r.-im (1) 96a/6
r.-ine (1) 2b/2
r.-iyle (1) 97a/7
- rahmetullāh:** Ar. Allah'ın rahmeti
üzerine olsun. (1) 105b/5
r.-ı (1) 71b/1
- ra' iyyet:** Ar. Bir hükümdar idaresinde
bulunan ve vergi veren halk.
(1) 6a/3
- rāki':** Ar. Ruku eden.
r.-lerden (1) 76b/3
- ramazān:** Ar. Ramazan, oruç tutulan
ay.
r.-ı şerīfe (1) 51b/4
- rāst:** Far. Doğru, düzgün, tesadüf. (3)
56a/5, 73a/2, 86b/6
- rāvi:** Ar. Rivayet eden, anlatan.
r.-leri (1) 44b/13
- rāyiha:** Ar. Koku, güzel koku.
r.-ñ (1) 56a/8
r.-sı (2) 70a/7, 81a/3
r.-yı laṭīfe (1) 80a/15
- rāzi:** Ar. Uygun bulan, benimseyen,
isteyen, kabul eden. (2) 13a/5,
49a/8, 67b/12
- rāzılık(ġ):** Ar.+T. Uygun bulma,
kabul etme durumu. (1) 4b/12
- r.(ġ)-ın (1) 97a/12
r.(ġ)-ını (1) 94a/14
- red(d):** Ar. Uygun bulmama, geri
çevirme, kabul etmeme. (1)
4b/5, 60a/4
- ref:** Ar. Yüceltme, yukarı kaldırma,
hükümünü kaldırma. (3) 13a/11,
47b/11, 49a/7, 54a/10
- refīk:** Ar. Arkadaş, dost, eş, koca,
zevç.
r.-lerinden (1) 102a/7
- rek' at:** Ar. Namazda bir kıyam, bir
rükû ve iki secdeden oluşan
bölüm. (13) 5b/12, 9a/12,
9a/14, 9a/15, 9b/10, 9b/3, 9b/4,
9b/6, 9b/7, 35a/4, 35a/8,
52b/12, 75a/11
r.-da (1) 75a/12
- resûl:** Ar. Kendisine kitap indirilmiş
peygamber.
r.-ı (1) 86b/15
r.-ıdur (1) 109a/3
r.-ına (1) 86b/14
- revā:** Far. Yakışır, yerinde, uygun. (5)
8b/4, 104b/7, 53a/13, 75b/8,
84a/3
- riḍvān:** Ar. Cennetin kapıcısı olan
büyük melek (1) 23a/3
- rızā:** Ar. Razı olma, isteme, istek.
r.-lar (1) 51b/2
r.-sın (1) 8a/9
r.-sıyıçün (1) 6a/15
r.-yı şerīfine (2) 2a/2, 3a/4

rız(ı)k: Ar. Yiyecek, içecek şey, azık.
(12) 31b/5, 44a/12, 76b/10,
45a/15, 45a/9, 45b/6, 86b/13,
90a/3, 90a/6, 90a/8, 91a/15
r.-ı (1) 83b/9
r.-ım (1) 8a/12
r.-ın (1) 102b/9
r.-ına (1) 5a/13
r.-ını (1) 43a/3
r.-ları (1) 32b/6

rızıklandır-: Ar.+T. Azıklandırmak,
yiyecek içecek vermek.
r.-maz-mı (1) 41b/3

ri'āyet: Ar. Sayma, saygı, uyma,
boyun eğme (4) 35a/10,
50a/15, 69a/2, 85a/1

ricā: Ar. Dileyiş, dileme, dilek. (5)
39b/5, 71a/4, 95b/15, 95b/9,
96a/14

riḥ: Ar. Yel, rüzgâr. (1) 38a/10

risāle(t): Ar. Elçilik, peygamberlik. (1)
63a/15
r.-i celīle (1) 6a/6

riše: Far. Saçak, püskül.
r.-dir (1) 60b/11
r.-niñ (1) 60b/11

rivāyet: Ar. Söylenti, nakletme,
anlatma. (83) 4b/13, 4b/8, 7a/3,
16a/12, 16a/2, 16b/1, 16b/12,
16b/6, 17a/1, 17a/15, 18b/3,
19b/1, 19b/3, 19b/4, 21b/13,
22a/6, 23a/6, 24b/12, 24b/13,
25a/2, 25a/3, 25b/5, 26a/10,

26a/6, 26b/7, 27b/3, 31b/2,
32a/9, 34a/14, 34b/7, 35b/8,
37a/5, 37b/10, 38b/6, 43a/9,
43b/10, 44a/8, 44b/10, 44b/4,
47b/13, 48b/12, 50b/15, 50b/8,
51a/7, 51b/15, 51b/6, 52a/6,
52b/14, 52b/2, 53a/6, 53b/12,
54a/1, 54a/6, 54b/8, 55a/1,
56b/14, 56b/4, 57a/10, 58a/11,
59a/11, 59a/2, 60a/8, 68b/11,
69a/6, 69b/11, 70a/1, 70b/9,
71b/2, 75b/12, 79b/2, 83b/13,
83b/6, 86b/3, 88b/13, 99a/3,
101a/7, 102b/13, 104a/10,
104b/10, 104b/15, 104b/4,
104b/8, 109b/4
r.-de (6) 102b/6, 13b/3, 24b/14,
33b/11, 43b/8, 80b/12
r.-dir (1) 91b/15
r.-inde (1) 49a/7
r.-iyle (1) 71b/7

rūḥ: Ar. Öz, tin, can kuşu.

r.-ı (1) 66b/2
r.-ına (1) 4a/10
r.-ına (1) 6a/10
r.-larına (1) 6a/11
r.-işerīfine (1) 47b/2
r.-uşerīfine (1) 2a/4, 68a/6
r.-umı (4) 100b/4, 100b/7,
60a/3, 66a/15

rūcū': Ar. Dönme, geri dönme,
sözünden cayma. (5) 107b/15,
108a/7, 52b/8, 86b/6, 108a/1

rüsvāy: Far. Rezil, rezil olmak. (1)
8b/6

rütbet: Ar. Sıra, derece. (1) 19a/9

S

sa' ādet: Ar. Mutluluk. (3) 12a/3,
31b/13, 34b/5
s.-e (1) 85a/8
s.-ile (1) 69b/1
s.-i sermediyyeye (2) 1b/12,
6b/7

s.-le (1) 101a/10

sa' ādetlü: Ar.+T. Mutlu, mutluluğu
olan. (1) 51a/10
s.-si (1) 21a/13

sā' at: Ar. Saat, zaman. (1) 95a/1

şabāh: Ar. Sabah, sabahleyin. (14)
42b/11, 84a/4, 4b/9, 6a/1,
17a/1, 34b/15, 35b/15, 36b/12,
36b/9, 45b/2, 72a/7, 98a/8,
106b/10, 106b/7
ş.-a (1) 35a/5
ş.-da (1) 43a/1

sābık: Ar. Geçen, önceki, eski. (1)
95b/5

şābī: Ar. Küçük çocuk. (1) 11b/13

şābit: Ar. Durağan, gerçekliği tespit
edilmiş, kanıtlanmış olan,
değişmeyen. (4) 106a/9,
107a/1, 29b/10, 38a/14

şabr: Ar. Dayanç. (3) 8b/10, 40a/8,
55a/7

sāced > sācid: Ar. Secde eden.
s.-lerden (1) 76b/4

şaç-: Bir şeyi ortalığa dağıtmak,
dökmek.

ş.-ar (1) 94b/13

ş.-dı (1) 93b/6

ş.-uñ (1) 96a/6

şaçıl-: Saçma işi yapılmak, etrafa
dağılmak.

ş.-sa (1) 94b/14

şadaqa: Ar. Yardım amacıyla
karşılıksız verilen şey. (29)
3b/9, 4a/5, 5a/4, 5b/7, 8b/13,
9a/11, 9a/13, 10a/3, 10a/5,
16a/14, 17b/15, 18a/1, 25a/6,
33a/13, 33a/14, 33a/15, 33a/8,
33a/9, 33b/15, 33b/4, 33b/7,
34b/15, 35a/6, 73a/10, 73a/9,
77b/5, 79b/1
ş.-dan (1) 5b/1
ş.-dır (4) 35a/1, 35a/2, 35a/3,
35a/4

ş.-dur (2) 35a/1

ş.-larıñ (1) 5a/8

ş.-sı (1) 73a/10

ş.-ya (2) 5a/8, 5b/11

şādık: Ar. Doğru, gerçek, sadakatli. (1)
94a/6

ş.-a (2) 10b/1, 54b/12

ş.-lara (1) 30b/6

şadr: Ar. Göğüs, sine, yürek. (2)

68b/8, 108a/12
şafā: Ar. Gönül rahatlığı, rahatlık,
zevk, neşe (3) 2b/8, 6a/7,
14a/10
ş.-yı hātır(1) 3b/5
şaf(f): Ar. Dizi, sıra. (4) 84b/11,
103a/11, 103b/3
şağ: Sağ. (1) 3b/14, 60a/10
ş.-ında (1) 78b/11
şağış: Sayı, adet, miktar, hesap. **krş.**
şağış
s.-inca (1) 99b/13
şağış: Sayı, adet, miktar, hesap. **krş.**
şağış
ş.-inca (1) 4b/10
şahābe: Ar. Hz. Muhammed'i görmüş
ve onun sohbetinde bulunmuş
Müslümanlar, ashap. (2) 7a/8,
78a/10
ş.- i kirām (1) 51a/11
ş.-ler (1) 96b/5
ş.-lerine (1) 33a/8
ş.-si (1) 95a/13
şahāvet: Ar. Yiğitlet. (1) 8a/7
şāhib: Ar. İye, malik. (1) 70a/13
ş.-i (2) 4a/7, 67b/10
ş.-i-çün (1) 4a/8
ş.-inden (2) 12b/15, 86b/8
ş.-ine (2) 3b/10, 13a/4
ş.- i ni' met (2) 104b/14, 80b/4
ş.-isi (1) 90b/4
ş.-isini (1) 3b/14
ş.-iyle (1) 3b/8

ş.-leri (1) 5a/12
ş.-süz (1) 90b/15
ş.-üm (1) 67b/13
şahīfe: Ar. Sayfa.(1) 56a/11
ş.-de (1) 53b/3
ş.-yi sübhān (1) 53b/1
şahīh: Ar. Gerçek, doğru, sağın,
hakiki. (4) 35a/6, 42b/5, 81a/6,
37a/4
ş.-dir (1) 38a/13
ş.-dür (1) 28a/14
ş.-inde (2) 45a/6, 68a/14
ş.-iyle (1) 98a/6
şahīha: Ar. halis, kusursuz, ayıpsız;
gerçek.
ş.-da (1) 47b/4
ş.-lardan (1) 1b/14
şahrā: Ar. Kır, çöl.
ş.-lar (1) 58a/1
sā'ir: Ar. Başka, öteki, diğer. (4)
56b/1, 70a/10, 83a/6, 108a/6,
şakın-: Esirgemek, uzaklaşmak,
saklamak. (1) 7b/13
sāk: Ar. Sap.
s.-a (1) 32a/7
s.-ında (2) 104a/1, 86a/2
şakınmak: Esirgemek, uzak durmak,
saklamak.(2) 3a/15, 6b/15
sākin: Ar. Hareketsiz, durgun, sessiz.
(12) 5b/3, 8b/2, 18a/7, 19b/10,
19b/11, 24b/5, 52a/13, 52a/14,
84a/14, 86a/12
şakla-: Muhafaza etmek, sakınmak,

himaye etmek, korumak,
esirgemek. 106a/10
ş.-ma (1) 87a/6
ş.-r-imiş (1) 67a/15
ş.-rlar (1) 98a/10
ş.-ya (2) 43a/3, 99a/2
ş.-yup (1) 3a/8

sakm: (1) 37b/3

şalât: Ar. Namaz.

ş.-iñ (1) 24b/2

şalavât: Ar. Hz. Muhammed'e saygı

bildirmek için okunan dua.

(207) 2a/5, 12b/10, 45b/9,
47b/10, 47b/3, 47b/9, 48a/12,
48a/3, 48a/6, 49a/14, 49a/15,
49a/4, 49a/5, 49a/9, 49b/11,
49b/2, 49b/3, 49b/5, 49b/6,
49b/7, 50a/10, 50a/11, 50a/6,
50a/8, 50a/9, 50a/14, 50b/10,
50b/12, 50b/4, 50b/5, 50b/7,
51b/12, 52a/2, 52b/10, 52b/5,
52b/7, 53a/7, 53b/13, 53b/6,
53b/8, 54a/12, 54a/13, 54a/8,
54a/9, 54b/15, 56b/10, 57a/2,
57a/4, 57a/6, 57b/1, 57b/10,
57b/11, 57b/15, 57b/4, 58a/8,
58b/6, 58b/7, 58b/8, 59a/14,
59b/2, 59b/5, 59b/8, 60a/1,
60a/15, 60a/3, 60a/5, 60b/13,
60b/15, 60b/7, 61a/11, 61a/12,
61a/13, 61a/14, 61a/15, 61a/3,
61a/5, 61a/6, 62a/3, 62a/8,
62b/9, 63a/13, 63a/7, 63b/10,

63b/13, 63b/14, 63b/7, 64a/10,
64a/14, 64a/5, 64a/7, 64b/10,
64b/4, 64b/7, 65a/1, 65a/7,
65a/8, 65b/13, 65b/4, 65b/5,
66b/5, 68a/6, 68a/9, 68b/2,
68b/9, 69a/14, 69a/7, 69b/12,
69b/6, 70a/11, 70a/12, 70a/2,
70a/8, 71b/12, 71b/9, 72a/2,
72b/11, 72b/15, 72b/5, 73a/15,
73a/3, 73a/4, 73b/3, 73b/6,
74b/11, 74b/4, 74b/7, 74b/9,
75a/1, 75b/5, 75b/7, 76b/12,
76b/14, 76b/15, 77a/9, 77b/1,
77b/13, 77b/15, 77b/4, 78a/13,
78a/5, 78a/6, 78b/6, 78b/7,
79a/15, 79a/9, 79b/15, 79b/9,
80a/4, 80b/10, 81a/12, 81a/14,
81b/13, 81b/4, 82a/5, 82a/7,
83a/10, 83a/13, 83b/1, 83b/10,
83b/12, 83b/4, 84a/1, 84a/12,
85a/10, 85a/15, 85b/11,
87b/13, 87b/9, 88a/12, 88a/13,
88a/14, 89a/3, 92b/14, 92b/9,
93a/14, 93a/3, 93b/7, 94a/13,
94a/15, 94a/2, 94b/2, 94b/7,
94b/8, 94b/15, 95a/10, 95a/2,
95a/4, 95a/6, 95a/9, 95b/10,
96a/1, 96a/2, 96b/13, 96b/14,
96b/3, 97a/2, 97a/6, 97b/4,
103a/11, 109b/1
ş.-a (6) 64a/15, 68b/6, 69b/2,
71a/11, 72a/9, 90a/12
ş.-dan (5) 48a/15, 50b/1,

53a/11, 81b/10, 93b/13
ş.-dır (3) 56a/12, 58b/8, 94b/8
ş.-ı (27) 48a/1, 48b/10, 48b/4,
51b/14, 52b/15, 53a/15,
53a/4, 53b/1, 59a/13,
59a/6, 61a/7, 61b/11,
63a/9, 65b/4, 69b/3,
69b/6, 72a/3, 75a/14,
75a/3, 75b/9, 79a/2,
81a/8, 82a/15, 84a/4,
88b/14, 89b/4, 93b/12
ş.-ı kāmīle (1) 48b/1,
ş.-ıla (1) 50b/11
ş.-ım (1) 56b/1
ş.-ı mefrūza (1) 104a/5,
ş.-ın (3) 52b/11, 61a/2, 80b/14
ş.-iñ (8) 48a/6, 48b/5, 52a/4,
58b/11, 58b/15, 65b/8,
72a/8, 73a/14
ş.-ına (1) 81a/4
ş.-ımı (1) 49b/1
ş.-ışerīf (1) 46b/7, 47b/15,
48a/14, 49b/4, 49b/8,
51a/2, 53a/12, 53b/10,
54a/3, 54b/4, 64b/6,
65a/2, 66b/7, 73b/7,
75a/7, 81b/7, 82a/7,
83b/8, 85a/8, 85b/14,
85b/7, 90a/5, 91b/15,
96b/1, 97b/6, 99b/7
ş.-ıyile (1) 79a/1
ş.-ı zikrullāh (1) 85a/11,
ş.-ile (2) 79a/4, 79a/5

ş.-lardan (1) 78b/5
ş.-ü kāmīle (1) 48a/10

şalavātullāh: Ar. Hz. Muhammet ve
onun soyundan gelenlere
okunan dua. (1) 48b/14
ş.-a (1) 57a/4

şāliḥ: Ar. Dinin emrettiği şeylere
uygun hareket eden. (4) 3b/11,
10b/9, 11a/5, 13a/7

şāliḥa: Ar. Dinin emrettiği şeylere
uygun hareket eden(kadın). (1)
6b/14

şallallāhü: Ar. Allah onun şanını
yüceltsin. (1) 84a/2

şāmit: Ar. Susan, sessiz; sağır, cansız.
(2) 4b/7, 22b/6

şan-:İstemek, dilemek, düşünmek,
tasavvur etmek, şüphelenmek.
(1) 7b/3

ş.-arsañ (1) 7b/3, 8a/2

ş.-maduḡı (2) 31b/4, 76b/10

ş.-mañız (1) 12a/4

ş.-up (1) 91a/6

şaña: Sana. (52) 32a/14, 32b/15, 33a/6,
33b/4, 35b/6, 36a/14, 37a/9,
39b/13, 40a/12, 43a/11, 44a/12,
44a/15, 48a/3, 49a/8, 49b/2,
49b/6, 50a/8, 52b/15, 56a/15,
56a/6, 58a/8, 59b/2, 59b/3,
59b/5, 59b/7, 61b/4, 62a/2,
66b/3, 67b/4, 67b/9, 68a/2,
68a/10, 72b/10, 79a/8, 80a/8,
81a/11, 85b/4, 86b/11, 86b/13,
87a/5, 87b/6, 88a/9, 92a/11,

- 92a/5, 95a/4, 95b/13, 95b/14,
97b/3, 100b/13, 104a/3,
108b/1, **bk. sen**
- şanaf:** (?) (1) 61a/4
- şānī:** Ar. İkinci. (1) 62b/6
- sarāy:** Far. Saray, görkemli ve
gösterişli yapı.
s.-ın (1) 26a/2
s.-lar (1) 2b/6
- şarf:** Ar. Harcama, tüketme, kullanma.
(1) 37a/15
- şataş-:**Rastlamak, tesadüf etmek.
ş.-a (1) 77a/5
- şatun:** Bedelini ödeyerek bir şey
almak.
ş.- al-(1) 5b/4
- şav-:** Geçıştirmek, bastırmak,
atlatmak, uzaklaştırmak,
gidermek.
ş.-ar (1) 9a/5
- şavm:** Ar. Oruç. (1) 12b/10
- şavul-:** Savuşturulmak, atlatılmak,
dağılmak, çağı, vakti geçmek
ş.-up (1) 77a/11
- şay-:** Sayısını tutmak, tutmak.
ş.-ardı (1) 88b/14
ş.-ğil (1) 94a/5
- sa' y:** Ar. Çalışma, emek. (1) 6b/5
- şayıl-:**Tutmak, addetmek.
ş.-ur (1) 73a/15
- şayyād:** Ar. Avcı. (1) 57a/5
- sebeb:** Ar. Sebep, neden, bahane,
vasıta. (3) 6b/15, 34a/8, 80a/5
- s.-den (1) 85b/5
s.-dir (1) 34a/9
s.-ile (2) 77b/4, 81a/11
s.-iledür (1) 91b/15
s.-in (2) 48b/15, 87a/9
s.-yile (6) 2b/2, 14b/6, 19a/7,
51b/2, 77a/9, 81a/13
- secde:** Ar.Genellikle namaz kılarken
alnı, el ayalarını, dizleri ve
ayak parmaklarını yere
getirerek alınan durum. (4)
36b/6, 55b/11, 78b/14, 85a/5
- şefā:** Ar. Gönül rahatlığı, eğlence,
zevk, neşe.
ş.-yı hātır (1) 2a/15 'gönül
rahatlığı'
- sefer:** Ar. Yolculuk.
s.-den (1) 69b/1
- seher:** Ar. Sabahın güneş doğmadan
önceki zamanı, seher vakti.(1)
69a/14
- sehv:** Ar. Yanıltı. (1) 38b/11
- sekenāt:** Ar. Durmalar, duruşlar.
s.-dan (1) 37b/1
- sekerātü'l-mevt:** Ar. Can çekişirken
gelen baygınlık, dalgınlık. (3)
45a/10, 66a/10, 66b/6
- sekīnet:** Ar. Karar; dinlenme, gönül
rahatlığı. (1) 104b/5
- sekizinci:**Sekiz sayısının sıra sıfatı.(6)
50b/14, 53b/3, 56b/12, 56b/8,
60b/3, 64a/2
- seksen:**Yetmiş dokuzdan sonra gelen

sayının adı.(9) 102a/1, 102a/3,
53b/7, 60b/10, 60b/11, 74b/9,
99b/6

selām: Ar. Esenleme, merhaba. (17)
104b/12, 25b/13, 34b/12,
42b/12, 49a/10, 54b/5, 58a/13,
60a/3, 64b/15, 69a/1, 75a/13,
92a/3, 92a/5, 96a/8, 97b/3
s.-a (1) 57a/4
s.-dan (1) 106a/2
s.-ın (1) 60a/4
s.-um (1) 72b/3
s.-uñ (1) 72b/13

selāmet: Ar. Esen olma durumu,
esenlik, güvende olma durumu.
(3) 109a/8, 56b/12, 56b/7

selbiyye: Ar. Kapma, zorla alma; inkar
etme.
s.-i cümle (1) 29b/15

selef: Ar. Bir görevde, bir makamda
kendinden önce bulunmuş olan
kimse, öncel.
s.-den (2) 83b/13, 84a/6

semā: (2) 52b/4, 62a/6
s.-dan (1) 52b/6

semāvāt: Ar. Gökler. (1) 15b/6

semerāt: Ar. Yemişler, meyveler;
faydalar.
s.-da (1) 86a/5

sen: Teklik ikinci kişiyi gösteren söz.
(32) 4a/15, 4b/6, 7b/14,
29b/12, 33a/13, 35b/6, 49a/8,
56a/6, 65b/3, 67b/9, 68a/2,

68a/8, 71a/3, 77a/6, 78b/15,
80a/7, 80b/6, 80b/7, 87a/2,
92b/13, 93a/13, 93a/15, 93b/7,
94a/1, 94b/8, 100b/12,
100b/13, 106a/10, 106b/15,
108b/2 **bk. saña**
s.-den (2) 10a/14, 68a/4
s.-i (21) 19a/7, 29b/15, 39b/7,
40a/2, 48a/15, 52b/1,
62a/9, 65a/15, 65b/7,
68a/11, 68a/9, 77b/10,
79a/1, 79a/3, 85a/13,
86b/1, 86b/12, 87a/6,
87b/14, 100b/15
s.-in (1) 19a/7
s.-iñ (22) 20a/6, 43a/12,
56a/10, 60a/13, 62a/12,
62b/5, 65a/13, 65b/1,
67a/3, 67a/6, 68a/3,
68a/6, 79b/11, 80b/9,
86b/1, 87b/11, 87b/12,
94a/14, 95a/4, 97b/5,
101a/15, 106a/9
s.-iñdir (1) 87b/5
s.-iñle (1) 40a/12
s.-sin (1) 107a/1
s.-üñ (2) 87a/12, 93a/2
s.-üñ (1) 88a/11

şenā: Ar. Övme. (7) 14a/8, 30a/12,
35b/3, 35b/6, 35b/7, 48b/10,
101a/15
ş.-şından (1) 63a/12
ş.-yı (1) 28a/8

sermāye: Far. Anamal, varlık, servet. s.-sin (1) 37a/13	49b/9, 58a/10, 65b/9, 73b/7, 76a/2, 81b/14,
sermediyye: Ar. Sürerlik, süreklilik. (1) 6b/7 s.-ye (1) 1b/12	82a/2, 82a/8, 88b/8, 98a/5, 101b/13, 101b/2, 104b/2
server: Far. Baş, başkan, reis, ulu. s.-i (1) 14b/2 s.-i enbiyā (1) 78a/11 s.-i kā'ināt (1) 56b/13	ş.-mı (13) 9a/12, 9b/1, 9b/12, 9b/13, 9b/2, 9b/4, 9b/5, 9b/8, 9b/9, 9a/11, 10a/2, 10a/3, 10a/6, 10a/7
sev-: Sevmek, bağlılık duymak, gönül vermek, hoşlanmak. s.-digi (1) 30b/14 s.-dügi (1) 87b/3 s.-e (1) 30b/15 s.-er (3) 10b/11, 45a/9 s.-eren (1) 105b/5 s.-ersin (1) 105b/4 s.-medügi (1) 87b/3 s.-medügimdendir (1) 87b/14	ş.-iñ (1) 71a/15 ş.-ın (15) 3b/10, 4a/9, 5b/12, 6a/10, 105b/13, 106a/3, 106a/5, 19a/15, 26b/5, 31a/7, 52a/4, 58a/9, 58b/15, 98b/1 ş.-ından (3) 9b/3, 10a/1, 58b/12 ş.-ını (2) 77b/14, 78b/3 ş.-ları (1) 8b/11
sevāb: Ar. Hayırlı bir davranış karşısında Tanrı tarafından verileceğine inanılan ödül, Tanrı tarafından ödüllendirileceğine inanılan davranış. (14) 3b/12, 9a/2, 89b/6, 102b/11, 102b/9, 103a/9, 106a/1, 109b/3, 22b/1, 30a/5, 33b/6, 34a/2, 59a/7, 88b/7, ş.-a (2) 6a/12, 33b/8 ş.-ı (25) 2a/5, 9a/14, 9b/10, 9b/14, 9b/3, 9b/6, 10a/4, 10a/9, 14b/13, 19b/1, 31b/12, 48b/10,	sevāblı: Ar.+T. Sevabı olan. (1) 1b/13 sevās: (?) (1) 11a/11 sevgüli: Sevgi ve bağlılık duyulan, sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan. (3) 7b/4, 24b/15, 29b/9 krş. sevgülü s.-si (1) 25a/1 s.-yem (1) 62a/12 sevgülü: Sevgi ve bağlılık duyulan, sevilen veâşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan. (2) 4b/15, 34a/6 krş. sevgüli s.-dür (2) 27a/15, 62b/1

s.-si (1) 30b/11
s.-sidir (1) 10b/14
seyr: Ar. Gidiş, yürüyüş, ilerleyiş,
bakma, temaşa. (1) 77b/8
seyyāh: Ar. Gezgin.
s.-lardır (1) 59b/15
seyyi 'āt: Ar. Kötülükler.
s.-ı (1) 55b/15
s.-iñ (1) 59b/12
s.-tından (1) 56a/2
s.-iñdan (1) 56a/11
şiddīk: Ar. Doğru konuşan, sözünün
eri, yalan söylemeyen. (5)
54b/3, 58b/1, 58b/11, 58b/2,
70b/14
ş.-iñdur (1) 20b/11
şidk: Ar. Doğruluk, gerçeklik, içten
bağlılık (1) 14a/10
ş.-ıla (7) 15a/5, 15b/5, 18b/5,
20b/15, 25a/15, 27a/2, 33b/5
şifat: Ar. Yüz, kılık, dış görünüş;
özellik, hal. **bk. şifāt**
ş.-dır (2) 28a/10, 28a/11
ş.-ımdır (1) 101b/13
şifāt: Ar. Sıfatlar, vasıflar. **bk. şifāt**
ş.-ı selbiyye-i cümleyi (1)
29b/15
ş.-ı kāmīle-i subūtiyye (1)
30a/2
şıg-: Yeri olmak.
ş.-dım (1) 14a/15
ş.-madım (1) 14a/14
şıgın-: Sığınmak, güvenmek, yardım

istemek, yardım ummak.
ş.-dım (1) 108b/1
şıgınmak(ğ): Güvenilir bir yere
çekilmek, güvenmek, yardım
istemek.
ş.(ğ)-a (1) 26a/8
şıgır: Geviş getirenlerden, boynuzlu
büyükbaş evcil hayvanların
genel adı. (1) 40b/2, 41a/6
şihhat: Ar. Sağlık, esenlik. (6) 23a/8,
24a/14, 35a/5, 35a/8, 37b/3,
99b/4
ş.-de (1) 13a/14
ş.-ı (3) 13a/15, 35a/7, 83a/14
şın-: Kırılmak, parçalanmak.
ş.-a (1) 58b/15
şına-: Denemek, imtihan etmek.
ş.-rdım (1) 94a/1
şınıklı: Kırık, mahzun, kırılmış. (1)
14a/15
şirāt: Ar. Sırat köprüsü, yol. (3) 2b/15,
56b/9, 102a/6
ş.-dan (2) 3a/1, 61b/1
ş.-ı (8) 15a/2, 15a/3, 15a/5,
56b/12, 56b/7, 77a/13,
77a/7
şırça: Cam, billur. (1) 20b/7
şır(r): Ar. Gizli kalan, gizli tutulan,
gizem. (1) 14a/10
s.-ı (1) 80a/8
s.-ım (1) 8b/6
s.-ın (1) 63b/4
sıtma: Sıtma hastalığı, ısıtma. (1)

100a/11	31a/2, 32a/10, 42b/12, 42b/13,
s.-dan (1) 100a/13	43b/5, 45b/12, 45b/3, 45b/8,
sil-: Silmek, temizlemek.	48b/2, 48b/5, 52a/7, 54a/13,
s.-e (1) 78a/6	58a/4, 63a/12, 65a/6, 69a/10,
silk-: Sallamak, sarsmak.	70b/11, 75a/13, 76a/7, 78a/2,
s.-er (1) 26a/15	78a/9, 78b/13, 81a/10, 81a/3,
sīn: Ar. Sin harfi	81b/13, 82b/11, 85b/12, 85b/3,
s.-üñ (1) 34b/12	86a/13, 90a/1, 105b/15,
siyāh: Far. Kara. (1) 80a/10	102b/5, 104b/13, 105b/10,
siz: Çokluk ikinci kişi zamiri. (10)	106a/2, 106a/7, 106b/15,
5b/14, 16a/8, 18a/8, 19b/12,	106b/2
34b/1, 40b/7, 63a/9, 64a/14,	ş.-sı (1) 90a/2
93a/11, 95a/6	şor-: Sormak, soruşturmak. (1) 66a/6
s.-den (3) 5b/1, 11b/7, 93a/12	ş.-dı (3) 40a/11, 66a/12, 83a/3
s.-e (3) 109b/6, 25a/7, 53a/15	ş.-dum (1) 41b/7
s.-i (2) 12a/10, 85a/13	ş.-ğül (1) 67b/9
s.-iñ (2) 5a/13, 5a/15	ş.-umaysar (1) 88a/2
s.-iñdür (1) 5b/13	şorı: Soru, hesap.(2) 77a/3, 77a/6
s.-leri (2) 104a/4, 94a/1	ş.-ırlar (1) 109b/6
şoḥbet: Ar. Söyleşi, yârenlik, hasbihâl.	sög-: Onur kırıcı, çoğu basmakalıp
ş.-ine (1) 12a/2	kaba sözler söylemek,
şoḳ-: İçine girmesini sağlamak,	küfretmek.
takmak.	s.-e s.-e (2) 5b/8
ş.-up (1) 91a/7	söyle-: Söylemek, konuşmak. (4) 7a/7,
şol: Sol taraf.	39a/2, 67b/13, 87a/5
ş.-unda (1) 60a/12, 78b/12	s.-yecek (1) 87a/6
şoñ: Son, sonra.	s.-diler (1) 96b/9
ş.-ı (1) 1b/1	s.-dügi (1) 108a/1
ş.-unda (3) 106a/1, 28a/4,	s.-dügüñ (1) 87a/12
71b/9	s.-me (1) 9a/10
şoñra: Sonra. (49) 1a/13, 3a/10, 3b/3,	s.-medin (1) 76b/7
5b/14, 11b/8, 17a/15, 22a/1,	s.-mezdi (1) 69a/15
25a/11, 25a/9, 27b/7, 31a/15,	s.-r (3) 48b/8, 73a/2, 86b/11

s.-rsin (1) 81a/6
s.-yeler (1) 5b/11
s.-yen (1) 108a/10
s.-yeni (2) 52a/14, 52b/1
söylemek(g): Söyleme, konuşma. (1)
8b/12
s.(g)-i (2) 102b/1, 69a/15
s.-den (1) 8b/7
söylememek(g): Konuşmamak,
söylememek.
s.(g)-in (2) 9b/8, 9b/9
söz: Söz. (3) 108a/1, 68b/8, 87a/13
s.-den (1) 108a/12
s.-dür (1) 25a/1
s.-e (1) 67b/12
s.-leri (1) 79a/7
s.-leriñ (1) 24b/15
s.-ü (1) 99b/3
s.-üm (1) 7b/1
s.-ünde (1) 15b/15
şu: Su.(3) 24a/12, 24b/2, 54b/5
ş.-lar (1) 13b/12
ş.-ya (1) 103b/8
ş.-yı (3) 14a/1, 14a/2, 14a/4
ş.-yıla (1) 24a/8
ş.-yıyla (1) 13b/15
su'âl: Ar. Soru. (19) 2b/12, 7a/9,
11a/9, 14b/14, 34b/2, 49a/1,
53a/11, 53a/2, 60a/13, 62b/2,
63b/5, 80a/4, 80a/6, 81a/11,
84b/15, 85b/13, 86a/12, 87a/5,
87a/9
s.-im (1) 7a/5

s.-iñ (1) 7a/6
şubh: Ar. Sabah. (3) 107b/5, 108a/4,
68b/1
subūtiyye: Ar. Allah'ın sıfatları. (1)
30a/3
sultān: Ar. Sultan, hükümdar. (1)
14a/13
s.-iñ (2) 56a/13, 85b/14
şulu: Suyu olan, içinde su bulunan (1)
14a/5
şun-: Sunmak, uzatmak, el uzatmak,
uzanmak.
ş.-u vire (1) 77a/15
surçalı: Camlı, billurlu. (1) 24a/11
süre: Ar. Kur'an'ın yüz on dört
bölümünden her biri. (24)
14b/10, 14b/11, 14b/9, 42b/3,
69a/1, 98b/4, 102b/3, 102a/14,
102a/10, 102a/11, 102a/12,
102a/13, 102a/15, 102b/2,
102b/4, 103a/10, 103a/9,
103b/1, 103b/11, 103b/4,
81b/15, 105b/2
s.-sindir (1) 103a/7
s.-sin (7) 44a/6, 44a/7,
102b/11, 102b/14,
102b/8, 103a/3, 103a/4,
s.-sinde (1) 42b/4
s.-sini (1) 78a/14
s.-siniñ (1) 105b/4
s.-yi (2) 103a/7, 105b/4
şüret: Ar. Yüz, biçim, görünüş, yazı
veya resim.

ş.-idir (1) 47a/1
ş.-inde (4) 7a/8, 18b/6, 52a/8,
78a/15
şüretli: Ar.+T. Yüzlü, görünüşlü.(1)
7b/10
şusuz: Susamış, su olmadan, su
içmeden. (1) 13b/13
şusuzlık(ğ): Susuz olma durumu,
kuraklık, susamış olma
durumu.
ş.(ğ)-ı (1) 102a/12
şuvar-: Sulamak, su vermek.
ş.-ılır (2) 14a/1, 14a/2
ş.-ır (1) 13b/13
ş.-ırlarsa (1) 13b/15
ş.-urun (1) 98b/10
sübhān: Ar. Allah.
s.-da (1) 53b/1
sübhanallāh : Ar. Allah'ın her türlü
eksiklerden tenzih ederim,
anlamında. (4) 26b/7, 27b/14,
29b/12, 94a/11
s.-ı (1) 26a/11
sücūd: Ar. Secdeye varma, secde
etme.
s.-u melā'ike(1) 62b/13
sünnet: Ar. Hz. Muhammed'in
Müslümanlarca ,uyulması
gerekli sayılan davranışları ve
herhangi bir konuda söylemiş
olduğu söz.(1) 70a/5
s.-dir (1) 64b/13
s.-inde (1) 97a/6

s.-iyle (2) 72a/8, 73a/2
sür-: Yürümek, ilerlemek, yürütmek,
ovmak, dokundurmak,
değdirmek,önüne katıp
götürmek.
s.-di (1) 80b/2
s.-düm (1) 40b/15
s.-er (1) 13b/11
s.-erdim (1) 40b/7
s.-müş (2) 40b/3, 41a/6
s.-üp (3) 40b/12, 40b/8, 70b/15
sür' at: Ar. Hızlılık, çabukluk, ivinti.
(1) 55b/4
sürü-: Çekerek, iterek götürmek,
sürüklemek.
s.-yü s.-yü (1) 61b/15,
sürür: Ar. Sevinç. (1) 49a/1
s.-a (1) 80b/3
s.-da (1) 48b/15
s.-ı (2) 96b/7, 100a/10
süt(d): Süt. (1) 12b/5
s.(d)-den (1) 71a/10

Ş

şād: Far. Sevimli, neşeli. (1) 9a/6
şādān: Far. Sevinçli, keyifli, hoşnut.
(1) 63a/15
şādıman: Far. mesut; mutlu; şad. (1)
77a/14
şāfi: Ar. İyileştiren, şifa veren. (1)

108a/3
şāhid: Ar. Tanık.
ş.-iñ (1) 67a/6
ş.-ler (1) 67a/8
ş.-lerdir (1) 67b/14
şakī: Ar. Haydut.(1) 106b/1, 106b/2
şākird: Far. Öğrenci, çırak.
ş.-ler (1) 106a/3
ş.-leri (1) 81a/6
şām: Far. Akşam. (1) 108a/4
şāmil: Ar. İçine alan, kaplayan,
kapsayan. (1) 35b/14
şarāb: Ar. İçki, mey.
ş.-ın (2) 1b/8, 103b/7
ş.-ından (1) 103a/14
şart: Ar. Şart, koşul.
ş.-ı (1) 45b/7
şefā'at: Ar. Birinin suçunun
bağışlanması veya dileğinin
yerine getirilmesi için o
kimseyle Tanrı arasında
peygamberin yaptığı aracılık.
(8) 26b/14, 61b/15, 65b/8,
71b/15, 82b/1, 83a/4, 85a/4,
103b/13
ş.-ı (1) 63b/15
ş.-im (4) 68b/3, 71b/5, 84a/5,
95b/14
ş.-iñ (1) 56a/15
ş.-ine (2) 2b/4, 81a/4
ş.-iyle (1) 97a/7
ş.-üm (1) 71b/10
ş.-üme (1) 48a/9

ş.- ü Muhammed (1) 76a/1
şefī': Ar. Şefa'at eden, bağışlama için
aracı olan. (5) 26b/10, 26b/11,
26b/12, 26b/9, 103b/10
ş.-iyim (1) 54b/15
şefkat: Ar. Sevecenlik. (1) 9a/8
şehādet: Ar. Tanıklık, şahitlik, yüksek
bir ülkü uğrunda ölme, şehit
olma. (2) 62a/11, 64a/8 **bk.**
şihādet
ş.-i (2) 107b/14, 108a/9
ş.-iñ (1) 108b/15
şehid: Ar. Kutsal bir ülkü veya inanç
uğrunda ölen kimse. (2) 8a/14,
33b/13
şehidlik(g): Ar.+T.Şehit olma
durumu.
ş.(g)-ine (1) 82b/1
şehr: Far. Şehir, kent, ülke. (2) 17a/8,
20a/13
ş.-i (1) 82b/10
ş.-iñ (3) 20a/15, 82b/5, 82b/6
şek: Ar. Şüph. (1) 42b/5
şems: Ar. Güneş. (1) 92b/11
şerh: Ar. Açıklama, açıkça anlatma,
yorumlama.
ş.-inde (2) 27b/3, 85b/15
şerīf: Ar. Kutsal, şerefli, Soylu, temiz.
(49) 4a/9, 6a/9, 6b/4, 11b/6,
11b/9, 16b/12, 26a/10, 28a/14,
33a/7, 39a/6, 44b/15, 46b/7,
47b/12, 47b/5, 48a/12, 48a/14,
49a/10, 49b/4, 49b/8, 51a/2,

- 53a/12, 53b/10, 54a/3, 54b/4,
54b/6, 58a/1, 64b/6, 74a/15,
75a/8, 80a/9, 83b/8, 85a/8,
85b/7, 85b/8, 87a/10, 87a/13,
90a/5, 91b/15, 96b/1, 97b/6,
99a/5, 99b/12, 99b/7, 101a/7,
101a/8, 103b/12, 104a/10,
105a/8, 106b/13
ş.-de (4) 100a/1, 39b/1, 43a/4,
82b/3
ş.-den (1) 11b/3
ş.-e (5) 103a/3, 29b/11, 47b/15,
51b/4, 66b/8
ş.-i (10) 19b/1, 24a/11, 41a/12,
51a/14, 64b/7, 65a/2,
73b/7, 82a/7, 83b/6,
85b/11, 85b/14
ş.-im (1) 64b/10
ş.-in (3) 62b/3, 64a/10, 64a/3
ş.-iñ (1) 79b/10
ş.-inde (2) 40a/5, 66b/10
ş.-ine (8) 2a/2, 2a/4, 3a/4,
47b/3, 48a/2, 48b/14,
84b/6, 87a/8
ş.-iñe (1) 68a/6
ş.-ini (3) 85b/14, 85b/7, 86a/6
ş.-leri (1) 86a/9
ş.-ü (1) 34b/7
ş.-üñ (1) 98a/5, 105a/14
şerife: Ar. Şerefli, kutsal, soylu, temiz.
ş.-ye (1) 31b/14
ş.-yi (1) 81b/7
şerik: Ar. Ortak. (2) 3a/9, 11a/3
- şer(r):** Ar. Kötülük, fenalık, kötü, fena.
(1) 37b/3
ş.-(r)inden (3) 6a/13, 106b/12,
99b/11
şevk: Ar. İstek, heves.
ş.-ı hayā (1) 14a/10
şey’: Ar. Madde, eşya, söz, olay, iş,
durum vb.nin yerine kullanılan,
belirsiz anlamda bir söz; nesne,
madde. (2) 15b/4, 102a/9
ş.-i (3) 32a/13, 35b/14, 2a/12,
4a/3, 62b/12, 102a/10,
ş.-iñ (1) 98b/2
ş.-ler (3) 1b/13, 2a/7, 87b/2
şeyh: Ar. Yaşlı, ihtiyar, bir topluluğun
reisi.
ş.-den (1) 41b/5
ş.-i (1) 89b/15
ş.-in (1) 91a/14
ş.-iñ (3) 90a/10, 90a/15, 90b/1
şeytān: Ar. Şeytan. (3) 6a/13, 106b/12,
87b/11
ş.-dan (2) 22b/3, 98a/10
ş.-ı (1) 21a/5
ş.-iñ (2) 21a/4, 21a/5
ş.-ları (1) 9a/5
ş.-ü'l-la’ın (1) 87a/14
şeytāniye: Ar. Şeytana ait, şeytanla
ilgili.
ş.-dendir (1) 11a/11
şiddet: Ar. Yeğlilik, sertlik, hız, bir
hareketten doğan güç. (3) 3b/4,
41b/1, 68a/10

şiddetli: Ar.+T. Yeğlinliği, sertliği
olan. (1) 2b/13

şifâ: Ar. Hastalıktan kurtulma, onma.
(6)100a/13, 24a/1, 24a/12,
24a/8, 24b/4, 75b/15

şihâdet: Ar. Tanıklık, şahitlik, yüksek
bir ülkü uğrunda ölme, şehit
olma. (2) 48a/8, 67a/10 **bk.**
şehâdet
ş.-i (1) 109a/6

şikâyet: Ar. Hoşnutsuzluk belirten söz
veya yazı, sızlanma, sızıltı,
yakınma. (5) 5b/9, 23b/15,
31a/10, 44a/9, 68b/13

şimdi: Şimdi, şu anda. (6) 17a/12,
105b/7, 59a/13, 65b/7, 67a/15,
91b/4 **krş.şimdik**

şimdik: Şimdi. (1) 5a/14 **krş. şimdi**

şimşek:Şimşek. (1) 102a/6

şirk: Ar. Eş koşma. (2) 108b/1, 11a/4
ş.-den (1) 32a/14

şol: Şu, o.(15) 6a/2, 108b/2, 10b/8,
11b/1, 12b/5, 15b/15, 21a/13,
28a/3, 41a/15, 41b/3, 51b/1,
51b/3, 69a/3, 71a/11,104a/3,
krş. o, ol bk. an

şom: Far. Uğursuz. (1) 11a/10

şomlık(ğ): Far.+T. Uğursuzluk.
ş.(ğ)-ından (1) 11b/14

şöyle: Şöyle, öyle, onun gibi, olduğu
gibi. (4) 27a/6, 31a/15, 75b/9,
84b/10
ş.-dir (1) 33b/9

şu: Şu. (1) 94a/15
ş.-nı (1) 17a/9
ş.-nlar (1) 12a/8
ş.-nlardan (1) 10b/15

şübhe: Ar. Kuşku. (1) 42b/5

şükr: Ar. Şükür, teşekkür,
minnettarlık.(3) 8b/11, 35a/7,
35a/10
ş.-in (4) 36b/10, 36b/12,
36b/14, 37a/2

şükri: Ar. Şükre ait, şükürle ilgili. (1)
14a/8

T

tâ: Far. Ta, ta ki, -e kadar, -e dek. (37)
1b/10, 2b/7, 4a/10, 4a/11, 5a/6,
6a/1, 102b/6, 105a/7, 105b/11,
14b/8, 18b/11, 18b/12, 18b/8,
19a/7, 24a/14, 26b/5, 30b/15,
32b/2, 44a/11, 48b/9, 50b/5,
52a/11, 55b/9, 57b/11, 57b/4,
60a/4, 61a/12, 61a/14, 61a/2,
61a/5, 61b/11, 70a/7, 78a/7,
79a/15, 81a/4, 81a/7, 85a/8

ta' accüb: Ar. Şaşma, şaşakalma. (1)
40b/11,97a/3
t.-de (1) 40b/4

ta' alluk: Ar.İlgisi olma, ilgisi
bulunma, ilgi, ilinti.
(1) 104a/1

- ta'ām:** Ar. Yemek, yiyecek. (2)
44a/10, 94b/7
t.-ı (1) 69a/10
- tā'at:** Ar. Allah'ın buyruklarını yerine
getirme, ibadet etme.(10)
2b/10, 4a/6, 8a/9, 109b/3,
10a/7, 14a/9, 37b/6, 63a/11,
65b/10, 68a/5, 79a/14
t.-e (1) 11b/14
t.-leri (1) 97a/8
- tabak:** Ar. Tabak, kap.
t.-larıyla (1) 53b/1
- tabaka:** Ar. Katman, derece.
t.-ya (1) 96a/4
- tābi':** Ar. Bağımlı. (5) 62b/8, 79b/15,
87b/2, 87b/4, 87b/6
- tāc:** Ar. Taç, süslü başlık.
t.-ı (1) 102a/5
t.-ını (1) 97a/3
- tāclan-:** Ar.+T.Taç giymek, Değerli
bir duruma gelmek.
t.-ur (1) 102a/5
- tafşıl:** Ar. Bir şeyi ayrıntılarıyla
anlatma, açıklama.
t.-i (1) 64b/2
- tağ:** Dağ.
t.-larınca (1) 102b/9
- tağıl-:** Ayrılıp uzaklaşmak, düzeni
bozulmak.
t.-madan (1) 40b/10
- taḥammül:** Ar. Dayanması, koyabilme
gücü, kaldırma, katlanma. (1)
55a/10
- taḥāret:** Ar. Temizlik, temiz olma,
İslâm dini inanışlarına uygun
olarak yapılan temizlik.
t.-le (1) 7b/12
- taḥfif:** Ar. Hafifletme, yükünü
azaltma.
t.-iyle (1) 34b/13
- taḥkik:** Ar. Doğru, gerçek. (5) 100b/7,
16b/15, 27b/6, 67a/5, 90b/2
- taḥkikā:** Ar. Gerçekten. (3) 5a/12,
23a/7,43a/9,107b/6, 108b/2,
- taḥlil:** Ar. Çözümleme. (2) 2a/3, 35a/1
- taḥmid:** Ar. Hamdetme, şükretme. (6)
2a/2, 22b/12, 24b/6, 28a/7,
35a/1, 60b/13
t.-den (1) 34b/6
- taḥrīr:** Ar. Yazma, kitabet. (2) 2a/1,
10b/1
- taḥşil:** Ar. Ele geçirme; ilim öğrenme;
gelir toplama. (3) 2b/1, 6b/12,
10a/11
- taht:** Far. Hükümdarlık makamı,taht.
(2) 20b/5, 84b/10
t.-dan (1) 17a/3
t.-ımda (1) 85a/1
t.-iñ (1) 20b/5
- tāk:** Ar. Süslü kemer.
t.-da (1) 86a/4
- taḥdīm:** Ar. ileri sürme, huzura bir şey
götürme; sunma; tanıtma. (1)
58b/1, 58b/4
- taḥdīr:** Ar. Beğenme, değerini anlama;
ezelden Allah'ın olmasını

istediği şeyler.
t.-ce (1) 59b/10
t.-i (1) 103b/1
taḳdīs: Ar. Kutsal sayma, kutsama. (2)
2a/3, 29b/15
t.-ine (1) 37a/14
taḳṣīrāt: Ar. Kusurlar, suçlar. (1) 91b/5
taḳvā: Ar. Allah'tan korkma, züht. (2)
3b/11, 97a/4
ṭal-: İçine girmek, dalmak.
ṭ.-ar (2) 26a/12, 57b/2
ṭaleb: Ar. Dileme, istem, istek. (12)
4a/14, 4b/1, 4b/4, 22b/13,
45a/15, 50a/1, 50a/2, 57b/5,
80b/11, 85a/7, 90a/7, 96b/11
ṭ.-in (1) 50a/1
ta' līm: Ar. Öğretim, alıştırma. (7)
100a/4, 28b/1, 35b/14, 44b/1,
65a/1, 65a/2, 69b/6
tām: Ar. Eksiksiz, kesintisiz. (1) 60b/8
tamām: Ar. Bütün, tüm, eksiksiz,
yanlış ve yalan olmayan,
doğru, tamamlanmış, bitmiş.
(6) 20a/11, 58b/15, 69b/3,
73a/15, 73b/6, 98a/13
t.-ca (1) 76b/12
ṭamla: Damla. (1) 26a/15
ṭ.-sından (1) 26a/15
ṭamla-: Damlamak.
ṭ.-r (1) 26a/15
ṭamu: Soğd. Cehennem. (4) 25b/3,
72a/3, 93b/9, 94b/15
ṭanīḳ: Şahit, delil, burhan, hüccet. (3)

18a/9, 19b/12, 93a/15
ṭ.-ız (1) 93b/11
ṭanīḳlık: Şahitlik, tanık olma durumu.
(4) 108b/15, 109a/2, 82b/1,
93b/11
ṭaraf: Ar. Ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb.
yanların her biri, yön, yan,
doğrultu.
ṭ.-a (2) 32b/4, 89b/11
ṭ.-dan (1) 103a/1
ṭ.-ına (1) 84b/8
ṭ.-ında (1) 91b/10
ṭ.-ından (2) 41a/10, 97a/15
ṭarīḳ: Ar. yol.
ṭ.-ıla (7) 35a/14, 22b/11, 48a/8,
70b/5, 70b/6, 70b/7,
87b/7
ṭ.-i (1) 51b/10
ṭarlık(ğ): Darlık, yokluk, sıkıntı.
ṭ.(ğ)-a (1) 38b/8
ṭ.-dan (1) 41b/1
ṭ.(ğ)-ı (1) 45a/11
ṭ.(ğ)-ından (1) 68b/13
ṭart-: Tartmak, çekmek, çekip
çıkarmak.
ṭ.-arlarsa (1) 32b/11
ṭartıl-: Tartma işi yapılmak. **krş. ṭartıl-**
ṭ.-acaḳ (1) 15b/4
ṭ.-madan (1) 77a/6
ṭ.-ur (1) 15b/2
ṭartıl-: Tartma işi yapılmak. **krş. ṭartıl-**
ṭ.-up (1) 77a/13
ṭaşadduḳ: Ar. Sadaka olarak verme.

- (1) 27a/15
- taş:** Taş. (1) 57a/3
- t.-a (1) 90a/14
- taşra:** Dışarı.(6) 13b/11, 14a/13,
26a/13, 56b/5, 69b/3, 98b/11
- taşu-:** Taşımak, götürmek.
- t.-ram (1) 67a/3
- tatlı:** Tatlı, hoş. **krş. tatlu**
- t.-dur (1) 25b/14
- tatlu:** Tatlı, hoş.(1) 71a/10 **krş. tatlı**
- tavāf:** Ar. Kabenin çevresini yedi defa
dönmek. (1) 80a/3
- tavk:** Ar. Gerdanlık.
- t.-ı (1) 102a/5
- tayyibe:** Ar. İyi, güzel, hoş, temiz. (1)
109a/4
- t.-niñ (1) 38b/13
- t.-yi (1) 86b/13
- ta' yin:** Ar. Ne olduğunu anlama,
belirtme, karşılaştırma. (1)
48a/1
- ţayrān:** Ar. Kuşlar. (1) 85a/11
- tażarru':** Ar. Yakarma.(3) 5b/10,
83a/6, 85a/5
- t.-larda (1) 5b/15
- t.-u (1) 13a/3
- tāze:** Far. Bozulmamış, yeni. (2) 14a/5,
98a/3
- ta' zīm:** Ar. Ululama.(4) 13a/12,
48b/4, 50a/15, 93a/13
- ta' zīmen:** Ar. Ululama, büyük sayma;
saygı gösterme. (1) 85a/2
- tebāreke:** Ar. Mübarek etsin. (5)
77b/15, 78b/15, 96b/2, 98a/15,
105a/3
- tebdīl:** Ar. Değiştirme. (4) 11a/1,
11a/6, 59b/12, 80b/3
- te'cīl:** Ar. Erteleme. (1) 12a/6
- tecribe:** Ar. Deneyim. (1) 100a/13
- tebdīr:** Ar. Önlem, hazırlık.
- t.-ini (1) 21a/5
- te'eħħid:** (?)
- t.-i (1) 104b/14
- tefaħħuş:** Ar. İnceden inceye
araştırma. (1) 55b/7
- tefekür:** Ar. Düşünme, düşünüş.
- t.-e (1) 96b/9
- tefsīr:** Ar. Yorumlama, yorum,
Kur'an'ın sürelerini
açıklayarak yorumlama,
Kur'an sürelerini yorumlayan
bilim, eser.
- t.-de (2) 41b/8, 41b/9
- t.-inde (6) 42b/9, 64b/14,
81b/11, 103a/15,
103a/4
- tehlīl:** Ar. Kelimeyi tevhidi tekrar
etme. (7) 22b/12, 24b/7, 26b/5,
31a/7, 37a/14, 63a/11, 78b/3
- tekbīr:** Ar. Müslümanlıkta Tanrının
büyüklüğünü anlatmak için
söylenen söz.(1) 35a/3
- tekrār:** Ar. Aynı olayın durumun yine
olması, bir daha, yine, yeniden.
(7) 24a/13, 29b/10, 30b/14,
52a/15, 55b/6, 64a/9

- tekrīm:** Ar. Saygı gösterme, ululama.
(1) 93a/13
- tekrīr:** Ar. Tekrar etme, yeniden söyleme.
t.-e (1) 87b/9
- telkīn:** Ar. Bir duygu veya düşünceyi aşılama. (3) 21a/11, 49b/14, 91b/11
- ten:** Far. Ten, gövde, vücut.
t.-i (3) 11b/15, 12a/1, 83b/12
t.-im (1) 95b/13
t.-inde (2) 93b/8, 94a/5
- tenhā:** Far. Issız, yalnız, tek. (1) 90a/11
- tepe:** Baş, baş ucu.
t.-sinde (1) 26a/13
- ter:** Ter, arak.
t.-inden (1) 70a/10
- terāzī:** Far. Terazi, mizan.
t.-niñ (1) 15a/11
t.-nüñ (3) 15b/5, 19a/14, 82a/3
- tercūme:** Ar. Çeviri. (1) 101a/8
t.-sinde (1) 69a/9
- tereyāğı:** Sütten çıkarılan yemeklik yağ, sarı yağ.
t.-ndan (1) 71a/10
- terk:** Ar. Bırakma, ayrılma, bakmama.
(8) 12b/9, 51b/14, 100b/15, 103a/5, 104a/9, 106b/10, 107b/10, 109a/6
- tertīb:** Ar. Sıralama, sıralanış. (1) 13b/12
- tesbīh:** Ar. Süphanallah sözünü söyleme. (17) 2a/2, 22b/12, 24b/6, 26b/4, 27b/11, 28a/7, 31a/7, 34b/6, 34b/4, 35a/1, 37a/14, 60b/12, 63a/11, 78b/3, 79a/4, 79a/6, 104b/6
t.-de (1) 104b/2
t.-e (4) 7b/6, 27b/11, 30b/6, 80a/5
t.-i (7) 27a/1, 31a/5, 33b/11, 33b/6, 34a/5, 36b/12, 80a/6
- tesbīhāt:** Ar. Süphanallah, diyerek Allah'ı kutsallaştırma.
t.-ı (3) 26a/3, 35b/14, 36a/2
- teslīm:** Ar. Bırakma, devretme, sahibine verme. (8) 103b/8, 55b/6, 55b/13, 66a/11, 66a/15, 66b/2, 66b/8, 72b/9
- tesmiye:** Ar. Adlandırma, ad koyma.
(2) 2a/9, 98b/11
- teşehhüd:** Ar. Namazda oturarak ettehiyyatü duasını okumak.
t.-den (1) 65a/6
- teṭavvuʿ:** Ar. Farz olmayan ibadette bulunma. (1) 9a/14
- tevbe:** Ar. Pişman olarak bir daha yapmamaya karar vermek. (27) 4a/8, 10b/1, 10b/11, 10b/13, 10b/14, 10b/2, 10b/4, 10b/5, 10b/9, 11a/9, 11b/11, 11b/8, 12a/11, 12a/9, 12b/2, 12b/7, 12b/8, 13a/12, 13a/14, 13a/7, 13b/4, 14a/1, 23a/4, 23a/9,

- 45b/8, 79b/7
t.-den (2) 11a/12, 12a/12
t.-i naşüh (1) 12a/12
t.-si (4) 12a/9, 12b/11, 12b/15,
12b/3
t.-sin (2) 11b/11, 11b/9
t.-sini (1) 10b/6
t.-yi 12a/6
- tevekkel:** Ar. Her şeyi oluruna bırakan.
(5) 8a/5, 41b/4, 95b/15, 95b/9,
96a/13
- tevfik:** Ar. Allah'ın yardımına
kavuşma. (1) 11b/15
- tevhid:** Ar. Allah'ın birliğine inanma.
(2) 2a/3, 15b/3
t.-i (1) 15b/4
- tez:** Far. Çabuk olan, süratli. (2) 5b/2,
77a/12 **bk. tiz**
- tezkir:** Ar. Hatırlatma, vaaz ve nasihat
etme.
t.-ine (1) 37a/15
- ticaret:** Ar. Ürün, mal alım satımı, alım
satım etkinliği.
t.-in (1) 30b/5
- tiryak:** Ar. Macun, panzehir.(3)
17b/15, 17b/6, 17b/9
- tiz:** Far. Çabukolan, süratli. (5)
12a/10, 92a/14, 92a/3, 93a/6,
94a/3 **bk. tez**
- tizcek:** Far.+T. Çabucak. (1) 69b/2
- tılısım:** Ar. Doğüstü işler
yapabileceğine inanılan güç.
(1) 100a/15
- tırnak:** İnsan ve bazı hayvanlarda
parmak uçlarının üstünü örten
boynuzsu tabaka.
t.-larını (1) 70b/5
- toptolu:** Çok dolu, bütünüyle.(1)
91a/2 **krş. toptolu**
- toğ-:** Doğmak, dünyaya gelmek.
t.-miş (2) 11b/13, 32b/8
- toğrı:** Doğru, gerçek, yanlışsız. (3)
40b/10, 87a/5, 87b/1 **krş. doğru**
- toksan:** Seksen dokuzdan sonra gelen
sayı. (5) 15a/11, 15a/7, 37b/12,
87b/5, 103b/6
- toğun-:** Değmek, el sürmek.
t.-maz (1) 50a/12
- toğuz:** Dokuz sayısı. (11) 103b/5,
15a/11, 15a/8, 37b/13, 87b/5,
98b/12, 98b/15, 99a/1, 99b/10,
99b/9
t.-dır (1) 98b/13
t.-ı (1) 87b/5
- toğuzuncı:** Dokuz sayısının sıra sıfatı.
(5) 51a/5, 53b/11, 57a/8, 61a/8,
64a/2
- tol-:** Dolmak.
t.-a (1) 52a/10
t.-dı (1) 80b/1
t.-unca (1) 34a/1
- tolaş-:** Gezmek, gezinmek.
t.-up (1) 91b/9
- tolu:** Dolu, dolmuş, boş olmayan.
t.-sı (2) 90a/15, 90b/14
- toñuz:** Domuz. (1) 95a/8

toprak(ğ): Toprak. **krş. toprak**

t.(ğ)-a (1) 102b/14

toprak(ğ): Toprak. **krş. toprak**

t.(ğ)-a (1) 93b/3

t.-da (1) 17a/6

t.-dan (1) 17b/4

t.(ğ)-ı (1) 93b/3

topçolu: Çok dolu, bütünüyle.(1)

94b/9 **krş. toboçolu**

toy-: Doymak, tatmin olmak, kanmak.

t.-ar (1) 94b/11

toyumluk: Ganimet, ziyafet, bahşiş. (1)

41b/2 **krş. doyumluk**

toz: Çok küçük ve hafifparçalara

bölünmüş toprak veya madde.

(1) 40b/14

t.-un (1) 13b/11

tudak(ğ): Dudak. (1) 32b/14 **krş.**

dudak

t.(ğ)-ıñ (1) 33a/13

tuhfe: Ar. Hediye, armağan.

t.-dür (1) 53a/4

t.-mdür (1) 53a/5

tulū' : Ar. Doğma, doğuş.

t.-ı fecr (1) 31a/11

tur-: Durmak, ayağa kalkmak,

toplanmak.

t.-a (3) 102b/15, 103a/1

t.-acağına (1) 91a/1

t.-asın (1) 23a/4

t.-ı gel-: (2) 98a/8, 72b/7

t.-madın (1) 106a/2

t.-maz (1) 105b/11

t.-mazın (1) 105b/12

t.-up (1) 67a/4

t.-ur (1) 91a/13

turp: Far. Turp. (1) 70a/5

tut-: Tutmak, yakalamak, kabul etmek,

alıkoymak, karşısına veya

üstüne koymak.

t.-a (1) 18b/13

t.-am (1) 86b/9

t.-arım (1) 93a/11

t.-aydı (1) 20b/8

t.-miş (1) 40b/6

t.-maz (1) 22a/2

t.-uñ (1) 26a/7

tutmak: Tutma, yakalama, kabul etme,

alıkoyma, karşısına veya

üstüne koyma (1) 3a/11

t.-dan (1) 16a/15

tüken-: Tükenmek, bitmek.

t.-e (1) 58b/14

tüne-: Tünemek, uyumak için bir dala

veya sırtına konmak.

t.-r (1) 26a/14

türbe: Ar. Ünlü biri için yapılan ve

içinde o kimsenin mezarı

bulunan yapı.

t.-leri (1) 9a/8

tüy: Deri üzerinde bulunan kısa,

yumuşak ve sık uzantılar. (1)

60b/12

t.-ler (1) 60b/12

t.-leri (1) 57a/15

t.-üsi (2) 94a/9, 94b/5

U

uç(c): Son, nihayet, sınır, sebep, vesile.

u.(c)-ı (2) 19b/6, 41a/1

u.(c)-unda (3) 36a/6, 80b/1, 80b/5

uç-: Havada düşmeden durmak, yüksekten düşmek, ruhu göğe yükselmek, uçmak.

u.-a (1) 18b/8

u.-am (1) 83a/6

u.-sa (1) 78b/10

u.-up (1) 79a/1

uçmak(ğ): Cennet. (7) 14b/4, 25b/3, 39a/15, 75a/2, 92b/6, 97b/5, 103a/14

u.(ğ)-a (12) 18b/13, 19b/14, 21a/12, 21a/15, 21b/4, 23a/2, 76a/13, 88a/3, 96b/12, 96b/15, 97a/2, 97a/9

u.-da (3) 102b/10, 105a/4, 75b/6

u.-dır (1) 21b/1

u.(ğ)-ıñ (2) 103a/14, 14b/4

uğra-: Uğramak, kısa bir süre kalmak, uzaklaşmak, tesadüf etmek.

u.-dı (4) 28a/3, 82b/7, 83a/3, 89b/12

u.-r (1) 41a/1

u.-r-imiş (1) 41a/2

uğrı: Hırsız.(1) 67b/5

uğurla-: Çalmak.

u.-dı (1) 66b/15

u.-mı (1) 67a/15

uğdiyyet: Ar. Birlik.

u.-e (1) 61a/2

uğrevî: Ar. Ahiretle ilgili.

u.-ye: (1) 1b/12

uğreviye: Ar. Ahiretle ilgili.

u.-ye (1) 1b/5

ulaşdır-: Ulaşmasını sağlamak. (1) 50a/3

ulaşmak: Ulaşmasını sağlama. (1) 105b/4

‘ulemā: Ar. Bilginler. (6) 13a/1, 28a/14, 37b/4, 46b/14, 51b/13, 64a/6

‘u.-dan (1) 65b/1

‘u.-nıñ (1) 66b/3

ulu: Ulu, büyük, yüce, saygıdeğer, şerefli. (5) 107b/3, 17a/5, 18a/9, 36b/5, 78a/15

u.-sı (1) 8a/6

ululuk(ğ): Büyüklük, yücelik, saygıdeğerlik.

u.(ğ)-ın (1) 27a/6

‘ulūm: Ar. Bilimler, ilimler.

‘u.-u şerīfe (1) 29b/11

um-: Ummak, beklemek, temenni etmek.

u.-arım (1) 55a/13

u.-madığı (1) 45b/6

u.-mazdık (1) 5b/2

unut(d)-: Unutmak, hatırlamamak,

önemsememek, gönülden
çıkarmak.
u.(d)-a (1) 12b/7
u.(d)-asın (1) 70a/2
u.-dı (1) 75a/2
u.-dîñiz (1) 5b/2
u.-mañ (1) 5b/1
u.-sa (1) 75a/2
ur-: Vurmak, değdirmek.
u.-am (1) 96a/4
u.-dı (2) 93b/5, 96b/4
u.-up (3) 3b/15, 78b/10, 97a/4
urüc: Ar. Yukarı çıkmak, yükselmek.
(1) 51a/8
utan-: Utanmak, mahcup olmak.
u.-up (1) 13a/13
uyan-: Uyanmak.
u.-dım (4) 24a/1, 65b/5, 81a/1,
84a/13
u.-duğda (1) 22b/11
u.-up (1) 22b/8
uyhu: Uyku.
u.-sında (1) 22b/10
u.-ya (2) 72b/12, 80a/13
uyu-: Uyumak.
u.-mazdı (1) 102b/12
uyüb: Ar. Ayıplar, kusurlar.
u.-dan (1) 29b/12
uyuş-: Uyuşmak işi.
u.-dığ (1) 69b/14
uzun: Uzun, uzunluk. (1) 8a/8
uzunluk(ğ): Bir şeyin bir uçtan öbür
uca uzaklığı.

u.(ğ)-ı (1) 15a/8
uzuv: Ar.Organ. (2) 34b/13, 34b/15
u.-ı (1) 35a/6

Ü

ü: Far. Ve.(11) 15b/6, 26a/4, 24b/6,
30a/12, 35b/3, 37b/13, 57a/12,
57a/13, 64a/2, 66a/13, 100a/13
bk. ve, vü
üç: Üç sayısı. (62) 4a/9, 6a/9, 12b/9,
13b/10, 28a/9, 35a/6, 35b/15,
36a/1, 45b/10, 45b/8, 45b/9,
46b/7, 47a/8, 48b/6, 48b/7,
48b/8, 49b/14, 49b/4, 51a/1,
52a/15, 52b/5, 59a/14, 59a/3,
59b/4, 61a/14, 65b/14, 66a/7,
75a/12, 75a/13, 76a/9, 78a/4,
78a/6, 81b/8, 82a/7, 84a/1,
84a/13, 85a/2, 86a/12, 96a/15,
96b/13, 96b/15, 96b/3, 97a/1,
97b/4, 97b/5, 99b/14, 99b/2,
28a/11, 101b/10, 101b/11,
103a/11, 103b/5, 105a/2,
106b/2, 107a/3, 108b/4, 109b/9
üçer: Üç sayısının üleştirme say sıfatı.
(6) 28a/10, 32a/3, 32b/10,
36b/9, 78b/7, 78b/8
üçünci: Üç sayısının sıra sıfatı.(11)
12b/13, 17b/3, 48b/11, 49b/3,
50a/5, 51b/3, 52b/1, 54a/14,

- 58a/10, 63b/15, 76b/3
 ü.-de (2) 51a/9, 52a/15
ümid: Far. Ümit, beklenti. **bk. ümiz,**
ümüž
 ü.-ini (1) 6b/3
ümiz: Far. Ümit, beklenti. (1) 84a/8
bk. ümid, ümüz
 ü.-dir (2) 13a/4, 99a/1
 ü.-im (1) 55a/11
 ü.-in (1) 55a/12
ümmet: Ar. Bir peygambere inanan
 cemaat.
 ü.-i Muḥammed (2) 4a/13,
 55a/10
 ü.-i (5) 94b/13, 97a/12, 97a/3,
 97a/9, 97b/1
 ü.-imden (12) 49b/15, 55a/3,
 56b/6, 57a/15, 57b/14,
 60a/1, 60a/15, 60a/2,
 61a/10, 61a/3, 65b/15,
 88a/13
 ü.-ime (1) 60b/6
 ü.-imi (4) 101a/14, 65b/2,
 65b/4, 97a/14
 ü.-imiñ (3) 13a/11, 55b/12,
 92a/9
 ü.-iñ (1) 93a/4
 ü.-iñden (5) 20a/6, 58a/8,
 65a/13, 65b/1, 97b/4
 ü.-iñe (2) 25b/13, 94a/14
 ü.-iñi (1) 101a/15
 ü.-iñiñ (1) 52b/15
 ü.-leri (1) 94a/11
 ü.-leriñ (1) 93a/3
 ü.-lerüñe (1) 95a/4
 ü.-lerüñüñ (1) 95a/5
 ü.-üm (1) 54b/10
ümmî: Ar. okuma yazma bilmeyen.
 (1) 2a/11
ümüž: Far. Ümit, beklenti. **bk.ümid,**
ümüž
 ü.-dir (1) 11a/14
üründüle-: İyisini seçmek.
 ü.-yüp (1) 2a/1
üslüb: Ar. Biçim, tarz. (1) 64a/14
üst: Üst, beden,yüzey.
 ü.-ünde (2) 20b/5, 20b/6
 ü.-ündedir (1) 18a/4
 ü.-üne (7) 101a/11, 103a/9,
 104b/3, 82b/6, 94b/13,
 96a/6,82b/10
üşen-: Üzülme, sıkılmak, rahatı
 kaçmak, usanmak,
 bıkmak,çekinmek.
 ü.-irsiz (1) 95a/7
üz(e)re: Üzerine, üzerinde, -den sonra.
 (17)2b/8, 23a/5, 35a/5, 41b/13,
 47b/4, 50a/15, 51a/4, 54b/1,
 61b/15, 64a/15, 64b/5, 67a/4,
 100b/1, 103b/1, 107b/8,
 108a/8, 109a/8
üzeri: Bir şeyin yukarı yanı, görülen
 yanı, yüzü, varlık, kimlik.
 ü.-me (2) 103b/15, 58b/4
 ü.-nde (8) 3b/7, 24b/2, 28b/6,
 56a/1, 84b/10, 94b/5,

101a/1, 101b/9
ü.-ñde (2) 43a/12, 93a/15
ü.-nden (1) 13a/11
ü.-ne (31) 10b/4, 11a/12,
13b/1,13b/10, 14a/2,
14a/6, 14a/7, 34a/5,
45a/10, 45a/12, 52b/7,
56b/9, 58b/1, 60a/11,
65a/7, 70b/3, 70b/6,
83a/10, 87b/1, 91a/10,
93b/5, 94a/4, 94b/14,
104a/3, 101b/4, 102a/6,
106a/9, 106b/15,
107b/13, 107b/14
ü.-ñe (1) 87b/12
ü.-nedür (1) 64b/1
ü.-ñize (1) 108a/4

V

vācib: Ar. İslâm'a göre yapılması
gerekli olan.(8) 35a/10, 51a/4,
64a/11, 71b/5, 76a/2, 95b/14,
104a/15, 104b/1
v.-dir (6) 10b/4, 22b/11,
30b/14, 64a/7, 64b/6,
64b/7
va' de: Ar. Süre, mühlet, söz verme.
(1) 30a/5
v.-si (1) 1b/4
vaḥy: Ar. Buyruk ve düşüncelerin

Tanrı tarafından peygamberlere
bildirilmesi. (5) 35b/15, 56a/3,
58a/7, 61b/3, 61b/6
vaḥşet: Ar. Yabani olma durumu,
korku, yalnızlık.
v.-inden (1) 44b/12
vā' iz: Ar. Öğütçü. (4) 39b/4, 39b/5,
39b/12, 89b/14
v.-iñ (2) 39b/11, 40a/3
vaḳār: Ar. Ağırbaşlılık. (1) 80b/1
v.-ıyla (1) 102a/5
vāḳı' : Ar. Olan, olmuş. (2) 3b/3, 24a/2
vāḳı' a: Ar. Gerçek, olmuş bir iş; rüya,
düş; cenk, savaş; gerçek, gerçi,
her ne kadar; (5) 3a/7, 38a/15,
49a/7, 85b/1, 84a/6
v.-da (8) 65b/7, 72b/1, 72b/12,
80a/13, 81a/9, 84a/10,
85b/3, 85b/12
v.-lar (1) 65b/10
v.-mda (1) 23b/13
v.-sında (4) 65a/10, 77b/6,
77b/7, 83b/10
v.-yı (1) 90b/7 (iyelik)
v.-yı laṭīfesi (3) 65a/8, 80a/2,
81a/8
vāḳıf: Ar. Bilen, farkında olan. (1)
49b/2
vaḳ(ı)t: Ar. vakit, zaman. (11) 3a/10,
3b/11, 13b/2, 13a/14, 17a/11,
36a/10, 64b/4, 69b/14,
100a/12, 103a/10, 106a/7
v.-da (5) 6a/7, 10b/4, 41b/2,

- 66b/6, 106b/8,
v.-dır (1) 16a/6
v.-a (2) 57b/12, 77a/3
v.-ı farzīyeniñ (1) 81b/8
v.-ı şalātūñ (1) 24b/2
v.-ın (4) 11a/6, 19b/13, 20a/8,
104b/9
v.-ında (10) 21a/10, 27a/7,
31a/11, 32a/13, 68b/1,
95b/2, 102a/4, 102b/1,
107b/5, 107b/7
vaktā: Ar. Ne zaman ki.(1) 103b/14
vallāhi: Ar. Tanrı'yı tanık tutarım,
anlamında yemin sözü. (1)
26b/11 **bk. vallāhū**
vallāhū: Ar. Tanrı'yı tanık tutarım,
anlamında yemin sözü. (1)
88a/11 **bk. vallāhi**
v. ekber (1) 26a/13
var: Var, varlığı, hepsi, olancası, mal,
varlık. (34) 19b/15, 20b/2,
20b/3, 26b/2, 26b/3, 40a/9,
40b/5, 41a/9, 47b/4, 48b/6,
48b/7, 48b/8, 56a/8, 66b/10,
68b/15, 72b/3, 78b/2, 79a/3,
82b/5, 85b/9, 87a/5, 89b/12,
89b/13, 89b/9, 90b/11, 90b/12,
90b/15, 92a/13, 95a/13, 99b/3,
109a/1
v.-dır (50) 2b/12, 7a/5, 8b/15,
9a/2, 17b/6, 22a/2,
20b/1, 20b/14, 20b/2,
20b/5, 20b/6, 26b/4,
52b/5, 56b/9, 57a/1,
57a/10, 57a/15, 57b/2,
57b/7, 57b/8, 59a/12,
59b/15, 60b/10, 60b/12,
60b/15, 67a/7, 68b/8,
71a/8, 73a/9, 78b/1,
80a/6, 81b/14, 82a/2,
82a/8, 82b/9, 87b/8,
94b/4, 94b/5, 98b/3,
100b/8, 101b/7, 101b/8,
101b/9, 102a/3, 102a/9,
103a/7, 104a/12,
109a/2
v.-ıdı (1) 17a/12
v.-ından (1) 33a/9
v.-idi (4) 20a/15, 40b/6,
72a/12, 89b/7
v.-imiş (1) 91a/4
v.-ise (13) 3b/7, 3b/9, 3a/11,
3a/12, 4a/3, 8a/3, 15b/2,
15b/6, 19a/14, 67a/6,
75b/1, 93b/9, 94a/5
v.-mıdır (2) 17a/7, 28a/6, 66b/1
var-: Varmak, gitmek.
v.-a (3) 18b/9, 77a/11, 78b/14
v.-am (2) 9a/10, 67a/7
v.-asın (2) 23a/3, 68b/15
v.-ayın (1) 91a/1
v.-dı (4) 23b/11, 72b/12, 72b/6,
91a/1
v.-dım (5) 24a/1, 72b/13,
77b/8, 80a/13, 84b/7
v.-duğda (2) 2b/1, 83a/8

v.-duklarında (1) 5b/8	2a/2, 2a/3, 2a/4, 2a/5, 2a/6,
v.-ğıl (2) 96a/7, 97a/15	2a/7, 2a/9, 2b/1, 2b/10, 2b/12,
v.-ınca (3) 57b/12, 60b/14,	2b/13, 2b/14, 2b/15, 2b/2, 2b/3,
92a/12	2b/4, 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/8,
v.-mişca (1) 97b/5	3a/1, 3a/10, 3a/11, 3a/12,
v.-salar (1) 44b/14	3a/13, 3a/14, 3a/15, 3a/3, 3a/4,
v.-up (2) 82b/7, 91a/6	3a/5, 3a/7, 3a/8, 3a/9, 3b/1,
v.-ur (1) 106a/4	3b/11, 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/7,
varak: Ar. Yaprak, yazılı kağıt. (1)	4a/1, 4a/11, 4a/12, 4a/2, 4a/6,
101a/1	4a/7, 4a/8, 4a/9, 4b/10, 4b/11,
vārid: Ar. Olabileceği akla gelen. (2)	4b/12, 4b/14, 4b/5, 4b/6, 4b/9,
52b/1, 107a/14	5a/13, 5a/3, 5a/5, 5a/7, 5a/8,
varlu: Varlıklı. (1) 33a/9	5b/1, 5b/11, 5b/15, 5b/3, 5b/6,
vasatī: Ar. Ortalama. (1) 48a/8	5b/9, 6a/10, 6a/11, 6a/12,
vaşf: Ar. Vasıf, nitelik, ayırıcı özellik.	6a/13, 6a/15, 6a/4, 6a/7, 6a/8,
v.-ı (1) 28a/7	6a/9, 6b/1, 6b/11, 6b/12, 6b/14,
vāşıl: Ar. Ulaşan, varan. (5) 1b/12,	6b/4, 6b/5, 6b/6, 6b/7, 6b/8,
6a/13, 48b/2, 63b/14, 81a/4	7a/1, 7b/13, 7b/6, 8a/2, 8a/3,
vāsi': Ar. Geniş, engin. (1) 20b/15	8a/7, 8a/9, 8b/10, 8b/4, 8b/7,
vaşiyyet: Ar. Bir kimsenin ölümünden	9a/4, 9a/5, 9a/6, 9a/8, 10a/14,
sonra yapılmasını istediği şey.	10a/7, 10b/11, 10b/14, 10b/15,
(2) 32a/13, 33a/6	10b/2, 10b/9, 11a/4, 11a/5,
vaż': Ar. Konma, konulma. (2)	11a/6, 11b/11, 11b/15, 11b/8,
56b/11, 60a/12	12a/1, 12a/10, 12a/12, 12a/14,
v.-ı (1) 70b/6	12a/2, 12a/3, 12b/10, 12b/12,
vażīfe: Ar. Ödev, görev.	12b/13, 12b/14, 12b/4, 12b/5,
v.-de (2) 47b/4, 50b/13	12b/8, 13a/11, 13a/12, 13a/13,
v.-si (1) 104b/2	13a/15, 13a/3, 13a/6, 13a/9,
ve: Ar. Ve.(1232) 1a/12, 1a/13, 1a/3,	13b/11, 13b/15, 13b/3, 13b/4,
1a/6, 1a/7, 1a/8, 1b/10, 1b/11,	13b/6, 13b/8, 14a/1, 14a/10,
1b/12, 1b/13, 1b/14, 1b/15,	14a/11, 14a/4, 14a/6, 14a/7,
1b/3, 1b/8, 1b/9, 2a/1, 2a/10,	14a/8, 14a/9, 14b/11, 14b/12,
2a/11, 2a/13, 2a/14, 2a/15,	14b/15, 14b/4, 14b/5, 14b/6,

15a/1, 15b/2, 15b/6, 16a/15,
16a/5, 16a/6, 17a/12, 17a/13,
17a/2, 17a/3, 17a/4, 17a/5,
17a/6, 17a/8, 17a/9, 17b/12,
17b/13, 17b/14, 17b/15, 17b/6,
17b/8, 17b/9, 18a/1, 18a/10,
18a/11, 18a/12, 18a/4, 18a/6,
18a/9, 18b/2, 18b/5, 18b/8,
19a/12, 19a/13, 19a/14, 19a/15,
19a/7, 19a/8, 19a/9, 19b/15,
19b/2, 19b/5, 19b/8, 19b/9,
20a/15, 20a/4, 20b/1, 20b/11,
20b/12, 20b/13, 20b/14,
20b/15, 20b/2, 20b/3, 20b/5,
20b/6, 20b/8, 20b/9, 21a/2,
21a/3, 21a/4, 21a/5, 21a/6,
21a/7, 21b/12, 21b/5, 22a/3,
22b/1, 22b/12, 22b/13, 22b/14,
22b/2, 22b/3, 22b/5, 22b/8,
23a/12, 23a/3, 23a/4, 23a/8,
23a/9, 23b/14, 24a/11, 24a/12,
24a/13, 24a/8, 24b/14, 24b/2,
24b/6, 24b/7, 25a/1, 25a/10,
25a/5, 25a/9, 25b/14, 25b/3,
25b/4, 26a/12, 26a/4, 26b/1,
26b/10, 26b/3, 26b/4, 26b/5,
27a/3, 27b/10, 27b/11, 27b/13,
27b/15, 28a/10, 28a/15, 28a/4,
28a/7, 28b/1, 28b/10, 28b/15,
28b/9, 29a/6, 29b/11, 29b/12,
29b/13, 29b/14, 29b/8, 29b/9,
30a/1, 30a/10, 30a/12, 30a/3,
30b/5, 31a/5, 31b/12, 31b/4,

32a/11, 32a/12, 32a/15, 32a/2,
32a/5, 32b/1, 32b/15, 32b/3,
32b/4, 32b/5, 33a/5, 33a/6,
33a/7, 33b/11, 33b/14, 33b/15,
33b/5, 33b/6, 33b/8, 34a/1,
34a/4, 34a/7, 34a/8, 34b/6,
35a/11, 35a/3, 35b/1, 35b/14,
35b/2, 36a/1, 36a/10, 36a/11,
36a/14, 36a/2, 36a/4, 36b/10,
36b/13, 36b/2, 36b/3, 36b/5,
36b/7, 36b/9, 37a/14, 37a/15,
37a/4, 37b/1, 37b/14, 37b/3,
37b/4, 37b/5, 37b/6, 38a/10,
38a/13, 38a/15, 38a/6, 38a/8,
38a/9, 38b/1, 38b/12, 38b/13,
38b/4, 38b/5, 38b/6, 39b/10,
39b/12, 39b/3, 39b/7, 40a/1,
40a/2, 40a/9, 40b/1, 40b/10,
40b/14, 40b/2, 40b/3, 40b/8,
41a/15, 41a/5, 41a/6, 41b/1,
41b/10, 41b/11, 41b/12, 41b/2,
41b/3, 41b/4, 42a/15, 42a/4,
42b/1, 42b/14, 42b/5, 42b/6,
42b/7, 42b/8, 42b/9, 43a/1,
43a/13, 43a/2, 43a/3, 43a/4,
43b/14, 43b/15, 44a/12, 44a/6,
44b/11, 44b/12, 45a/11,
45a/12, 45a/13, 45a/15, 45a/9,
45b/1, 45b/10, 45b/2, 45b/4,
45b/5, 45b/6, 45b/8, 45b/9,
46b/7, 46b/8, 46b/9, 47a/13,
47a/8, 47b/10, 47b/11, 47b/15,
48a/13, 48a/4, 48a/6, 48a/9,

48b/4, 48b/9, 49a/11, 49a/15,
49a/3, 49a/5, 49a/6, 49a/7,
49a/9, 49b/10, 49b/14, 49b/15,
49b/9, 50a/1, 50a/10, 50a/11,
50a/13, 50a/15, 50a/7, 50a/8,
50a/9, 50b/12, 50b/2, 50b/3,
51a/2, 51a/3, 51a/4, 51a/6,
51b/12, 51b/8, 52a/10, 52a/12,
52a/13, 52b/11, 52b/3, 53a/13,
53a/14, 53a/4, 53b/1, 53b/3,
53b/6, 53b/7, 53b/9, 54a/10,
54a/2, 54a/9, 54b/1, 54b/11,
54b/14, 54b/5, 54b/9, 55a/10,
55a/13, 55a/2, 55a/5, 55b/1,
55b/11, 55b/4, 55b/9, 56a/11,
56a/14, 56a/8, 56b/10, 56b/12,
56b/5, 57a/10, 57a/11, 57a/12,
57a/13, 57a/14, 57a/3, 57a/4,
57a/9, 57b/1, 57b/15, 57b/4,
58a/14, 58a/3, 58a/6, 58a/7,
58b/14, 59a/10, 59a/12, 59a/3,
59a/7, 59a/8, 59a/9, 59b/11,
59b/12, 60a/12, 60a/13, 60a/2,
60a/3, 60a/5, 60a/8, 60b/1,
60b/13, 60b/15, 60b/2, 60b/7,
61a/1, 61a/13, 61a/14, 61a/3,
61a/4, 61a/6, 61a/7, 61a/8,
61b/1, 61b/11, 61b/13, 61b/14,
61b/15, 61b/2, 61b/3, 61b/5,
61b/6, 61b/9, 62a/1, 62a/11,
62a/13, 62a/3, 62a/4, 62a/5,
62a/6, 62a/7, 62a/8, 62b/1,
62b/11, 62b/12, 62b/15, 62b/7,

62b/9, 63a/10, 63a/11, 63a/12,
63a/15, 63a/2, 63a/3, 63a/4,
63a/5, 63b/1, 63b/10, 63b/11,
63b/3, 63b/6, 63b/8, 64a/3,
64a/4, 64a/8, 64b/1, 64b/11,
64b/3, 64b/8, 65b/1, 65b/10,
65b/13, 65b/14, 65b/15, 65b/8,
65b/9, 66a/1, 66b/1, 66b/13,
66b/6, 66b/8, 67a/1, 67a/11,
67a/15, 67a/2, 67a/3, 67b/1,
67b/10, 67b/14, 67b/15, 67b/5,
67b/6, 67b/8, 68a/10, 68a/11,
68a/2, 68a/3, 68a/4, 68a/5,
68a/6, 68b/2, 68b/3, 68b/6,
69a/1, 69a/15, 69a/2, 69b/13,
69b/15, 70a/10, 70a/11, 70a/7,
70a/9, 70b/5, 70b/7, 71a/3,
71a/4, 71a/5, 71a/7, 71b/15,
71b/6, 71b/9, 72a/3, 72a/4,
72a/7, 72b/1, 72b/10, 72b/11,
72b/13, 72b/14, 72b/15, 72b/2,
72b/3, 72b/4, 72b/8, 73a/9,
73b/4, 73b/5, 73b/6, 73b/7,
74a/10, 74b/10, 74b/11, 74b/5,
74b/8, 75a/1, 75a/11, 75a/12,
75a/13, 75a/15, 75a/4, 75a/5,
75a/6, 75b/1, 75b/14, 75b/6,
76a/13, 76a/2, 76a/8, 76b/10,
76b/12, 76b/13, 76b/9, 77a/4,
77a/6, 77a/7, 77b/15, 77b/5,
77b/6, 77b/8, 78a/13, 78a/15,
78a/2, 78a/7, 78a/9, 78b/1,
78b/11, 78b/12, 78b/14,

78b/15, 78b/2, 78b/3, 78b/4,
78b/5, 78b/6, 79a/13, 79a/14,
79a/5, 79a/8, 79a/9, 79b/1,
79b/13, 79b/14, 79b/7, 80a/10,
80a/11, 80a/12, 80a/13, 80b/11,
80b/12, 80b/2, 80b/3, 80b/6,
81a/10, 81a/11, 81a/2, 81a/3,
81a/7, 81b/14, 81b/15, 82a/1,
82a/3, 82a/4, 82a/5, 82a/6,
82b/1, 82b/10, 82b/12, 82b/15,
82b/8, 82b/9, 83a/1, 83a/14,
83a/5, 83a/9, 83b/10, 83b/15,
83b/2, 83b/3, 83b/4, 83b/5,
83b/9, 84a/1, 84a/13, 84a/14,
84a/3, 84a/4, 84b/12, 84b/14,
84b/6, 84b/9, 85a/12, 85a/14,
85a/2, 85a/3, 85a/4, 85a/5,
85a/6, 85a/9, 85b/4, 85b/9,
86a/10, 86a/4, 86a/5, 86a/6,
86a/9, 86b/1, 86b/12, 86b/14,
86b/4, 87a/10, 87a/15, 87a/3,
87a/4, 87b/1, 87b/3, 87b/4,
87b/7, 87b/9, 88a/1, 88a/3,
89b/14, 89b/5, 89b/7, 89b/8,
90a/3, 90a/5, 90b/11, 90b/15,
91a/2, 91a/4, 91b/13, 91b/3,
91b/9, 92a/2, 92a/4, 92a/7,
92a/8, 92b/10, 92b/11, 92b/14,
92b/15, 92b/3, 92b/4, 92b/5,
92b/6, 92b/7, 92b/8, 92b/9,
93a/1, 93a/10, 93a/13, 93a/14,
93a/4, 93a/5, 93b/2, 94a/10,
94a/12, 94a/13, 94a/14, 94a/3,

94a/9, 94b/14, 94b/2, 94b/3,
94b/5, 94b/7, 94b/9, 95a/10,
95a/15, 95a/3, 95a/5, 95b/2,
95b/4, 95b/6, 95b/8, 96a/13,
96a/15, 96a/6, 96a/8, 96b/15,
96b/2, 96b/3, 96b/5, 96b/6,
96b/7, 97a/15, 97a/2, 97a/5,
97a/6, 97a/7, 97a/8, 97a/9,
97b/3, 97b/5, 98a/11, 98a/12,
98a/15, 98a/3, 98a/4, 98a/5,
98b/1, 98b/11, 98b/8, 99a/13,
99a/2, 99a/8, 99b/1, 99b/11,
99b/12, 99b/13, 99b/15, 99b/5,
99b/7, 99b/9, 32b/11, 27b/14,
26a/11, 26b/9, 12b/12, 92b/7,
44a/6, 37a/2, 47b/1, 68a/11,
45a/14, 92b/7, 100a/10, 100a/5,
100a/8, 100a/9, 100b/15,
100b/8, 101a/13, 101b/11,
101b/12, 101b/3, 102a/1,
102a/10, 102a/11, 102a/12,
102a/14, 102a/15, 102a/5,
102a/6, 102a/9, 102b/1,
102b/2, 102b/4, 102b/9,
103a/1, 103a/12, 103a/13,
103a/2, 103a/8, 103b/11,
103b/12, 103b/15, 103b/4,
103b/7, 103b/8, 103b/9,
104a/1, 104a/4, 104a/6, 104b/1,
104b/10, 104b/12, 104b/2,
104b/5, 104b/8, 105a/2,
105a/3, 105b/13, 105b/14,
105b/3, 105b/6, 105b/7,

- 105b/9, 106a/15, 106a/3,
106a/5, 106b/11, 107a/1,
107a/2, 107b/14, 107b/6,
108a/4, 108a/6, 108a/8,
108b/12, 108b/2, 108b/3,
109a/2, 109a/6, 109a/8, 109b/1,
109b/2, 109b/8 **bk. ü, vü**
- vebāl:** Ar. Günah.
v.-dir (1) 39b/13
v.-dür (1) 3b/12
- vecebet:** Ar. Vacip oldu. (1) 104a/15
- vech:** Ar. Yüz, çehre; üst, sırt, düz;
yön.
v.-i (2) 50a/15, 65a/7
v.-i arz (1) 58b/3
v.-ile (14) 4a/1, 6a/4, 13a/1,
58a/13, 58b/6, 65a/2,
65b/9, 66a/15, 69a/7,
71b/12, 72a/8, 73a/3,
74b/4, 81b/4
- vefāt:** Ar. Ölüm. (9) 107b/6, 107b/7,
21a/11, 22a/1, 22a/5, 23a/2,
32a/13, 80a/10, 81a/10
- velāyet:** Ar. Velilik, yetke.
v.-imizden (1) 80a/9
v.-inde (1) 7a/3
- veled:** Ar. Oğul, çocuk.
v.-i (1) 23b/11
- velī:** Ar. Ermiş, eren. (1) 100b/6
v.-dür (1) 75b/12
v.-lerden (1) 100b/3
- ver-:** Vermek. **krş. vir-**
v.-di (1) 72b/15
- v.-e (1) 63b/13
v.-en (1) 35a/9
v.-eyim (1) 25a/8
v.-irim (1) 61a/4
- veril-:** Verme işine konu olmak. **krş.**
viril-, virül-
v.-üp (1) 6b/11
- ve's-selām:** Ar. İşte o kadar, son söz
bu. (3) 109b/3, 101a/2, 10a/15
- vesvās:** Ar. Şeytan
v.-i (1) 102b/4
- vesvese:** Ar. Kuruntu.
v.-lerini (1) 21a/4
- veyā:** Ar.+Far. Veya, yahut. (2) 51b/1,
13a/13
- veyāhūd:** Ar.+Far.Veya, yahut.(2)
51b/1, 73a/14
- vezn:** Ar. Tartı, ölçü. (1) 55b/7
v.-e (1) 15b/3
- vidā':** Ar. Ayrılırken birbirine selam
ve esenlik dileme.
v.-ında (1) 54b/10
- vir-:** Virmek. (8) 7a/5, 50b/4, 58b/12,
61b/11, 69a/1, 72a/14, 95b/4,
99b/4 **krş. ver-**
v.-di (19) 101a/2, 24a/8,
39b/11, 44a/10, 48a/12,
58a/13, 58b/6, 58b/7,
69a/3, 83b/14, 87a/10,
87a/4, 92a/11, 95b/11,
95b/8, 96a/1, 96a/12,
96b/14, 99b/5
v.-digi (1) 49b/11

v.-dikçe (1) 84b/12	93b/11
v.-dikden (1) 104b/12	v.-elim (2) 60a/5, 92b/9
v.-diler (2) 77b/4, 80b/15	v.-em (3) 82b/1, 83a/9, 97b/6
v.-dim (3) 108b/15, 72b/10, 94a/15	v.-en (5) 48b/11, 56b/10, 60b/13, 61a/1, 109b/1,
v.-diñ-mi (1) 77a/13	v.-ene (1) 69b/5
v.-dügi (8) 48b/4, 50b/5, 57b/12, 61a/1, 64a/8, 77b/2, 88a/12, 93b/13	v.-enler (1) 62a/3
v.-dügin (1) 56a/12	v.-enler-içün (1) 60b/7
v.-dükden (1) 42b/12	v.-eydim (1) 33a/15
v.-düm (2) 81a/13, 84a/13	v.-eyin (1) 33b/2
v.-e (53) 4a/1, 6b/6, 18b/10, 18b/11, 26a/4, 33b/6, 44a/12, 45b/5, 45b/6, 49a/4, 49a/9, 50a/10, 50a/14, 50b/10, 50b/6, 50b/7, 50b/10, 51a/2, 53a/12, 53b/10, 53b/13, 53b/14, 53b/6, 53b/8, 54a/10, 54a/12, 54a/3, 54a/8, 57a/6, 57b/10, 57b/15, 58a/9, 60a/15, 61a/11, 61a/13, 61a/15, 61a/4, 62b/9, 68b/2, 69b/13, 70a/11, 71b/9, 75a/13, 75b/15, 75b/5, 76a/12, 76b/10, 83b/5, 95a/12, 102b/9, 106a/3, 109b/1,	v.-iç (1) 70a/3
v.-eçeği (1) 4a/12	v.-ir (9) 47b/10, 49a/15, 49a/6, 54b/15, 80b/10, 85b/8, 103a/9, 104b/7, 106a/1
v.-eler (6) 103a/2, 49b/2, 54a/13, 54a/9, 77a/4,	v.-irim (2) 101b/8, 49b/9
	v.-iriz (1) 11a/11
	v.-irler (13) 33a/14, 49b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 49b/8, 57b/4, 61a/12, 61a/14, 61a/5, 61a/6, 103a/12
	v.-irsin (1) 72b/5
	v.-meden (1) 77a/6
	v.-medi (1) 72a/14
	v.-memişdir (1) 58b/7
	v.-meye (5) 51a/15, 51b/12, 52b/7, 64b/10, 70a/8
	v.-meyecek (1) 70a/12
	v.-meyeler (2) 3b/12, 52a/3
	v.-mez (6) 39b/3, 47b/15, 50a/7, 53a/8, 63b/10,

88a/13
v.-mezdim (1) 80a/8
v.-mezem (1) 72b/15
v.-mezseñ (1) 62a/9
v.-mezsın (1) 65b/4
v.-miş (2) 74b/8, 95a/15
v.-mişdir (1) 50a/3
v.-se (20) 6a/15, 47b/10,
49a/14, 52b/11, 57b/1,
60a/2, 63b/7, 71b/12,
73a/3, 74b/11, 74b/4,
74b/9, 75b/7, 81b/4,
83b/1, 83b/10, 83b/12,
84a/2, 97a/7, 97b/4
v.-seler (1) 53b/15
v.-señ (4) 92b/14, 93b/7, 94a/2,
94b/8
v.-señiz (1) 93a/14
v.-sün (6) 67b/9, 69a/7, 83a/10,
83a/5, 85a/8, 96a/9
v.-sünler (1) 95a/4
v.-üp (5) 13a/5, 39b/4, 60a/4,
85a/10, 106b/14
v.-ür (2) 68a/7, 80a/4
v.-ürem (1) 109a/2
v.-ürin (1) 36b/5
v.-ürler (1) 63a/13
vird: Ar. Dini bir sözü tekrarlama, çok
tekrarlama, diline dolama. (4)
100b/14, 106b/7, 42b/13, 45b/2
viril-: Verme işine konu olmak. **krş.**
veril-, virül-
v.-e (1) 102b/11
v.-ecek (1) 90b/5

v.-endür (1) 5a/9
v.-mez (2) 11b/15, 12a/3
v.-üp (1) 2b/7
v.-ür (3) 4a/4, 6b/11, 102a/5
virül-: Verme işine konu olmak. **krş.**
veril-, viril-
v.-üp (1) 83a/14
virmek(g): Verme. (9) 9a/11, 17b/15,
54b/4, 54b/5, 64a/7, 64b/6,
64b/7, 65a/1, 75b/9
v.-den (2) 8b/13, 10a/5
v.-dir (3) 3a/12, 16a/14, 18a/1
v.(g)-e (7) 30a/5, 33a/9, 57a/2,
65a/8, 65b/5, 72a/12
v.(g)-i (4) 64a/5, 64b/15, 75a/2,
79b/15
v.(g)-içün (1) 20a/7
v.(g)-ile (3) 57a/5, 68a/9, 79b/9
v.(g)-in (1) 47b/3
v.(g)-iñ (2) 2a/5, 9a/14, 10a/2,
10a/3, 10a/4
virmemek: Vermeme.(1) 75a/1
virmişçe: Vermiş gibi. (2) 33b/14,
33b/15
vü: Far. Ve.(2) 8a/9, 80b/6 **bk. ü, ve**
vücüb: Ar. Vacip ve lüzumlu olma.
v.-da (1) 64a/6
v.-a (2) 64a/5, 64a/9
vücüd: Ar. Gövde, beden.
v.-a (1) 108a/7
v.-in (1) 104b/6
vüs'at: Ar. genişlik, uzam. (3) 47a/3,
47a/4, 69a/3

Y

yā: Ar. Ey hey anlamlarında bir seslenme sözü. (162) 4b/1, 5b/1, 7a/10, 7a/4, 8b/8, 9a/2, 10a/13, 14b/15, 15a/3, 15a/4, 16a/6, 17b/8, 18a/14, 18a/7, 19a/6, 19a/9, 19b/10, 19b/9, 20a/3, 20a/5, 20b/10, 21a/12, 22a/4, 23a/11, 23b/14, 25a/15, 25a/4, 25b/13, 26a/8, 27a/1, 28a/5, 28a/8, 30a/10, 30a/8, 31a/10, 31a/15, 32a/1, 33a/13, 33a/14, 33a/5, 33b/3, 34a/4, 34b/2, 35b/13, 35b/15, 36a/12, 36a/15, 36a/8, 36b/1, 37a/10, 38b/8, 40a/6, 40b/7, 41a/15, 41a/4, 43a/11, 43a/14, 43a/15, 44a/1, 44a/5, 49a/1, 49a/8, 50a/7, 51b/10, 52a/13, 52b/14, 53a/3, 55a/12, 55a/5, 55b/11, 55b/5, 55b/6, 58a/8, 58b/11, 58b/2, 58b/8, 59a/12, 59b/4, 60a/13, 60a/5, 61b/10, 61b/8, 62a/11, 62a/14, 62a/2, 62a/4, 62a/8, 62b/3, 63b/4, 64b/15, 65a/13, 65b/1, 65b/11, 66a/5, 66b/14, 67a/10, 67b/12, 67b/13, 67b/4, 67b/8, 68a/1, 68a/5, 68b/4, 68b/8, 69b/14, 69b/4, 71a/2, 72a/14, 72b/1, 72b/13, 77b/9, 78a/10, 78b/15,

79a/9, 79b/10, 79b/11, 81a/1, 81b/9, 84b/6, 85a/3, 85a/4, 85a/6, 85a/9, 86a/13, 87a/12, 87b/11, 87b/12, 88a/10, 88a/13, 92a/10, 92a/14, 92a/4, 92a/5, 92b/3, 92b/8, 93a/15, 94a/14, 94b/15, 94b/2, 94b/3, 95a/3, 95b/13, 95b/4, 96a/4, 96a/7, 96b/11, 97a/15, 97b/2, 98b/9, 99b/1, 99b/4, 101a/13, 101b/1, 101b/10, 101b/12, 101b/3, 101b/6, 105b/1, 106a/10, 106a/11

yābān: Far. Yaban, ıssız, kır, dışarı, başka ülke.
y.-dan (1) 66a/12

yād: Far. Anma, hatırlama, hatır.
y.- it- (3) 69b/12, 70a/6, 84a/6

yağ-: Yağmak.
y.-an (1) 14a/8
y.-andan (2) 14a/10, 14a/9
y.-ar (1) 104b/5

yağdır-: Yağmasını sağlamak. **krş.**
yağdur-
y.-ır (2) 14a/6, 14a/8
y.-ur (1) 14a/3

yağdur-: Yağmasını sağlamak. **krş.**
yağdır-
y.-ur (1) 14a/7

yağmur: Yağmur, yağış. (1) 57a/13
y.-dan (1) 14a/8
y.-ı (1) 14a/4
y.-un (3) 14a/3, 14a/7

- y.-undan (3) 14a/10, 14a/11,
14a/6
- yāhūd:** Far. Veya, ya da. (12) 3b/13,
5b/7, 22a/3, 22a/4, 27a/15,
34b/4, 40a/15, 48a/3, 62a/13,
78a/12, 78a/3, 90b/14
- yağ-:** Yakmak.
y.-aram (1) 87a/7
y.-ma (1) 8b/3
- yakın:** Yakın. (5) 7b/11, 14b/12,
61b/4, 61b/5, 89b/12
y.-ı (1) 74b/7
- yakınlık(ğ):** Yakın olma durumu.
y.(ğ)-ı (1) 98b/7
- yakīn:** Ar. Sağlam, kesin bilgi. (1)
12a/1
- yākūt:** Ar. Değişik renklerde değerli
bir süs taşı.
y.-dan (4) 18a/3, 19b/6, 94a/10,
101a/12
- yalan:** Yalan, asılsız uydurma. (3)
9a/10, 67a/10, 87a/6
y.-ını (1) 95a/5
- yalancı:** Yalancı, yalan söyleyen. (2)
67a/8, 67b/14
- yalıncağ:** Çıplak. (1) 33b/13
- yalñız:** Yalnız, tek başına. **krş. yalıñuz**
y.-ca (1) 78b/13
- yalñuz:** Yalnız, tek başına. (2) 2b/9,
106a/5 **krş. yalıñuz**
y.-lar (1) 17b/2
- yalvar-:** Yalvarmak, bir şeyi ısrarla
istemek.
- y.-dı (1) 83a/4
- yan:** Yan, yakın, taraf.
y.-ıma (1) 49a/2
y.-ımdan (1) 85a/1
y.-ına (2) 58b/1, 77b/8
y.-ında (5) 9b/14, 34a/15,
51a/14, 71b/14, 86b/4
y.-ından (2) 101a/1, 77b/13
y.-umda (1) 53b/3
- yan-:** Yanmak, çok sevmek, acı
çekmek.
y.-ar (1) 77b/7
y.-ardım (1) 77b/12
y.-mış (1) 84b/14
- yaña:** Yana, tarafa, yanda. (6) 102b/15,
103a/1, 12b/5, 15b/6, 82a/4
- ya' nī:** Ar. Yani, sözün kıtası. (77)
6b/8, 10b/10, 10b/13, 10b/8,
11a/3, 11b/1, 11b/10, 11b/7,
12a/8, 12b/1, 13a/11, 15b/14,
15b/2, 16a/10, 16a/14, 16a/4,
16b/14, 16b/5, 19a/5, 21a/14,
21a/15, 21b/12, 22a/12, 23a/6,
24b/11, 24b/15, 25b/10, 27b/6,
28b/4, 29b/7, 30a/15, 30b/10,
30b/9, 31b/9, 34a/13, 34b/13,
35a/2, 35a/15, 35b/12, 35b/5,
37a/7, 37b/10, 37b/6, 38a/4,
39a/2, 39a/3, 39a/9, 41b/5,
43a/8, 45a/5, 47b/9, 48b/3,
49a/5, 50a/2, 50a/5, 51a/5,
53a/4, 58a/14, 64a/12, 64b/13,
64b/9, 69b/12, 70b/7, 79b/7,

- 83b/9, 86b/1, 87b/4, 93b/1,
94a/13, 94a/15, 97a/14, 102a/4,
104a/12, 104a/15, 104a/5,
106a/12, 106a/8
- yap-:** Yapmak, üretmek, imal etmek.
y.-arlar (1) 20a/9
y.-u vir- (1) 105a/4
- yapış-:** Tutmak, sıkıca yakalamak.
y.-up (2) 46b/10, 59a/9
- yaprak:** Yaprak. (1) 27a/7
y.-ları (1) 57a/14
- yapucu:** İnşaat ustası, duvarcı.
y.-lar (2) 20a/4, 20a/8
y.-ları (1) 20a/1
- yapuk:** Eyerde üzerine oturulacak,
beşikte içine yatılacak yer;
çukal, belleme; baş örtüsü.(1)
77a/11
- yapul-:** Yapma işine konu olmak.
y.-a (1) 20a/11
- yār:** Far. Eş sevgili, dost. (1) 45b/6
- yarak:** Hazırlık. (1) 30b/5
- yaramaz:** Faydasız, boş, uygunsuz,
zararlı.(2) 8b/12, 12a/2
- yarat(d)-:** Yaratmak.
y.(d)-a (3) 109b/3, 31a/6, 78b/5
y.(d)-acağımıñ (1) 36b/2
y.-dı (2) 36a/11, 86b/12
y.-dım (1) 94b/3
y.-duğumuñ (1) 36b/2
y.(d)-ır (2) 78b/7, 78b/8
y.-mışdır (1) 19b/5
y.(d)-updur (1) 18a/3
- y.(d)-ur (1) 78a/15
- yardım:** İyilik, bağış. (1) 80b/11
- yarın:** Yarın, ahiret günü. (4) 7b/7,
15a/7, 82a/15, 93b/9
y.-a (1) 105b/13
- yarındası:** Yarın,ertesesi gün. (1) 77b/7
- yarlığa-:** Bağışlamak, affetmek. (1)
36a/11
y.-dı (4) 36b/7, 81a/11, 85b/13,
85b/5
y.-dım (4) 49b/10, 52b/1,
93a/3, 18a/11
y.-dum (1) 19b/12
y.-ğıl (1) 97a/14
y.-madıñ (2) 18a/8, 52a/15
y.-mayınca (1) 105b/12
y.-mazsın (1) 19b/11
y.-r (9) 103a/8, 22a/5, 28b/10,
51a/4, 53b/7, 54b/13,
57b/15, 74b/5, 99a/7
y.-rın (1) 36b/5
y.-ya (8) 12a/10, 22b/13,
23b/10, 32a/12, 53b/9,
54a/4, 54b/2
y.-yup (1) 50b/11
- yarlıgacı:** Bağışlayıcı, affedici.
y.-yım (1) 10b/8
- yarlığan-:** Bağışlanmak, affedilmek.
y.-a (2) 25b/4, 97a/7
y.-dım (2) 85b/15, 85b/8
y.-mişlardan (1) 76b/5
y.-ur (1) 59b/11
- yarlığanmak:** Bağışlanma, affedilme.

- (1) 54b/13
- yaş:** Yaş, ıslaklık. (1) 93a/8
- yat-:** Yatmak, uyumak, yerde uzanmak. (1) 8a/15
y.-a (2) 103a/5, 75a/15
y.-an (2) 22b/10, 77b/14
y.-asın (1) 34a/4
y.-ıcağ (1) 102b/10
y.-urken (1) 103b/7
- yay:** Ok atmaya yarayan, eğilmiş çubuk.
y.-ısına (3) 95b/10, 95b/15, 96a/14
- yayıl-:** Serilmek, dağılmak.
y.-miş (1) 91a/12
- yaz-:** Yazmak, resmetmek.
y.-a (8) 4b/10, 24a/12, 27a/4, 34a/2, 75a/6, 77a/2, 100a/4
y.-alar (5) 25b/2, 32a/7, 53b/3, 76b/3, 81a/7
y.-ar (3) 105b/13, 85b/12, 98b/2
y.-aram (1) 58a/9
y.-ayım (1) 100b/14
y.-dı (1) 39b/11
y.-dım (2) 24a/7, 41b/6
y.-duğum (1) 85b/15
y.-maz (1) 39b/2
y.-mışdır (2) 42b/9, 43a/5
y.-mişlardır (2) 38b/3, 41b/8
y.-sa (1) 24b/2
y.-up (6) 22b/14, 24a/14, 39b/3, 100a/12, 101a/2, 100a/15
- yazıklı:** Suçlu, günahkar, suç yada günah işlemiş. (2) 94a/15, 97a/14
- yazıl-:** Yazma işi yapılmak, kaydolmak.
y.-a (3) 27a/5, 76b/6, 89b/6
y.-acağ (1) 38b/11
y.-maz (1) 3b/13
y.-miş (4) 41b/12, 56a/2, 79b/5, 86a/2
y.-mişdir (4) 57b/9, 84a/1, 101a/12, 101a/13,
y.-saydı (1) 105a/15
y.-ur (4) 22b/2, 34b/4, 48b/11, 58a/5
- yazılı:** Yazılı, yazılmış, yazılmış olarak.
y.-ydi (1) 47a/14
- yazmak:** Yazma, yazıyla anlatma. (1) 65b/9
- yazu:** Yazı, yazılmış olan. (1) 56a/2
- yazuk(ğ):** Suç, günah.
y.(ğ)-ın (1) 94b/1
- ye-:** Yemek. (1) 41a/10 **krş. yi-**
y.-dükden (1) 69a/10
y.-me (1) 8b/5
y.-mez (1) 71a/10
y.-r (1) 71a/11
y.-ye (1) 70a/7
- yedi:** Altıdan sonra gelen sayının adı.
(29) 2b/13, 19a/13, 24a/14,

- 32b/2, 32b/3, 32b/4, 46b/15,
49b/8, 57a/11, 60b/9, 61a/11,
61a/13, 75b/14, 76a/1, 78a/15,
78a/8, 78b/1, 78b/12, 78b/2,
78b/3, 79a/13, 81b/9, 99b/6,
99b/7, 101b/3, 101b/5
- yedinci:** Yedi sayısının sıra sıfatı. (4)
49b/7, 53a/9, 60a/7, 64a/1
y.-de (1) 76b/5
y.-si (1) 50b/7
- yedişer:** Yedi sayısının üleştirme sayı
sıfatı. (3) 106b/11, 45b/3, 94a/8
- yegrek:** Daha iyi, üstün. (1) 90a/10
y.-dir (3) 33b/4, 42b/1, 63b/3
- yel:** Yel, rüzgar.
y.-in (1) 13b/10
- yemek:** Yeme, yiyiş. **krş. yimek**
y.-de (1) 70a/5
y.-memek (1) 9b/5
- yemin:** Ar. Ant. (1) 35a/12
- yemiş:** Meyve.
y.-i (5) 14a/10, 14a/11, 14a/8,
14a/9
- yene:** Yine, tekrar tekrar. (7) 8a/6,
47a/2, 77a/1, 96a/13, 105b/14,
105b/2, 105b/3, **krş. yine**
- yeñi:** Yeni. (1) 71a/5
y.-den (1) 40b/14
- yeñile-:** Bir kimse veya bir şeyin
yerine yenisini koymak.
y.-ye (1) 108b/6
- yer:** Yer, mekân, makam, kısım,
toprak, yurt. (4) 60b/14,
- 61a/13, 93a/15, 94a/3 **krş. yir**
y.-de (6) 3b/13, 42b/2, 52a/2,
69a/2, 89b/5, 90b/15
y.-den (7) 76b/10, 90a/7, 90a/8,
90b/13, 90b/2, 92a/12,
96b/11
y.-e (8) 11a/4, 53a/7, 67b/6,
67b/8, 68a/3, 82b/11,
90a/14, 93a/14
y.-i (1) 32b/4
y.-idür (1) 101b/12
y.-in (2) 102b/10, 75b/6
y.-iñ (1) 60b/9
y.-inden (2) 106a/2, 72b/7
y.-ine (10) 3a/12, 7a/12, 8a/10,
35a/4, 52b/12, 69b/6,
72b/14, 72b/8, 75b/14,
82b/14
- yerli:** Tam olarak, eksiksiz.
y. yerine (1) 3a/12
- yeşil:** Yeşil, yeşil renginde olan. (1)
24a/11 **krş. yişil**
- yetim:** Babası ölmüş olan (çocuk),
babasız. (1) 5b/4
y.-lere (1) 9a/8
- yetiş-:** Ulaşmak, varmak; vaktinde
varmak, bulunmak. **krş. yitiş-**
y.-düm (1) 80b/11
y.-e (1) 51b/4
y.-esin (1) 61b/11
y.-ir (1) 78a/9
y.-se (2) 10b/5, 23a/13
- yetmiş:** Altmış dokuzdan sonra gelen

sayının adı.(20) 6b/1, 11b/2,
13b/3, 18b/10, 18b/11, 20b/2,
20b/5, 38a/5, 38a/9, 38b/5,
43b/12, 71a/15, 76b/9, 83b/5,
84b/10, 88b/6, 94b/12, 100a/9,
104a/7
y.-i (1) 53a/13

yevm: Ar. Gün.
y.-i (1) 72b/5
y.-i kıyâmetde (3) 57a/6,
70b/10, 74b/7

yeycek: Yiyecek, yenebilen.
y.-den (1) 89b/10
y.-leri (1) 89b/9

yık-: Yıkmak, bozmak.
y.-diyise (1) 4a/1

yıl: Sene. (7) 9b/15, 10a/9, 14b/7,
81b/14, 83a/1, 83a/12, 97a/5
y.-da (1) 3a/11
y.-dır (1) 67a/1

yılan: Yılan.(1) 91a/2
y.-lar (3) 17a/6, 17b/15, 17b/5

yıldız: Yıldız.
y.-ları (1) 57a/14

yıllık: Bir yıl için, senelik, üzerinden
bir yıl geçmiş olan. (5) 105a/5,
53b/7, 53b/8, 74b/10, 99a/7

yımşak: Yumuşak, katı, sert karşıtı.(1)
9a/7 **krş. yumuşak**

yırt-: Yırtmak, parçalamak.
y.-ar (1) 105b/10

yırtuk(ğ): Yırtık, yırtılmış.
y.(ğ)-ı (1) 105b/14

yi-: Yemek. **krş. ye-**
y.-rsün (1) 86b/13

yigirmi: Yirmi sayısı. (11) 54a/10,
54a/14, 54a/5, 54b/6, 55a/1,
56b/12, 56b/2, 56b/8, 57a/8,
82a/2, 105a/5
y.-si (3) 102a/3, 102a/4

yigirminci: Yirmi sayısının sıra sıfatı.
(1) 53b/15

yigit: Yiğit, genç. (3) 88a/12, 88a/5,
88a/7
y.-ler (1) 10b/13

yigitlik(g): Yiğit olma durumu, yiğitçe
davranış.
y.(g)-i (1) 13a/15

yimek: Yeme, yiyiş. (2) 12b/14, 41a/8
krş. yemek

yine: Yine, tekrar tekrar.(44)1a/8,
7a/12, 7a/14, 7b/11, 7b/13,
7b/15, 7b/3, 7b/9, 8a/11, 8a/13,
8a/15, 8a/4, 8a/8, 8b/11, 8b/13,
8b/3, 8b/5, 8b/8, 9a/10, 9a/15,
9a/2, 9a/6, 9a/9, 9b/10, 9b/4,
9b/7, 10a/1, 10a/10, 10a/5,
36b/13, 40a/3, 41b/5, 44a/10,
51a/9, 74b/11, 74b/8, 77b/7,
78a/6, 94b/1, 94b/3, 95a/3,
95b/15, 105b/6, 107b/7 **krş.**
yene

yir: Yer, Yer, mekan, makam, kısım,
toprak, yurt. (12) 11b/8, 13b/9,
16a/5, 28b/6, 31b/12, 34a/1,
57a/12, 88a/10, 88a/7, 88a/9,

- 94b/10, 97b/6 **krş. yer**
y.-de (1) 14b/9
y.-den (2) 31b/4, 45b/6
y.-e (2) 53b/10, 67a/10
y.-ine geç- (2) 5a/5, 99b/8
y.-lere (1) 14a/14
y.-leri (1) 19a/13
- yirder:** (?) (1) 52b/4
- yişil:** Yeşil, yeşil renginde olan. (1)
18b/6 **krş. yeşil**
- yitiş-:** Ulaşmak, varmak; vaktinde
varmak, bulunmak. **krş. yetiş-**
y.-e (1) 51b/1
- yohsa:** Yoksa, aksi takdirde. (8) 9a/12,
9b/1, 9b/12, 9b/5, 9b/8, 10a/2,
10a/6, 93a/12
- yok(ğ):** Yok, var olmayan,
bulunmayan. (4)
40b/15, 57b/14, 58a/7, 67b/8
y.-dır (8) 4b/15, 11a/10, 25a/6,
33a/15, 41b/9, 58a/8,
68a/5, 103a/2
y.-dur (22) 1b/4, 16b/7, 12b/11,
16a/11, 28b/6, 38b/14,
40a/7, 52a/2, 52b/4,
57b/9, 58b/3, 60a/2,
60b/14, 66b/3, 67b/5,
68a/7, 73a/10, 89b/9,
101b/9, 106b/1,
107b/13, 109a/1,
y.(ğ)-ısa (2) 18b/2, 69a/1
y.(ğ)-ıdı (1) 72a/12
y.(ğ)-umuş (1) 90b/14
- yohsıllık:** Yoksul olma durumu,
yoksuzluk, sefillik, fakirlik. (3)
39a/14, 72a/4, 104b/9
y.-dan (1) 104b/11
- yol:** Yol. (3) 40b/13, 77b/3
y.-a (3) 40b/10, 40b/15, 80a/9
y.-da (2) 77a/5, 80a/10
y.-dan (2) 40b/12, 87b/2
y.-ı (2) 4a/4, 100b/8
y.-ıdır (1) 100b/9
y.-ın (1) 77a/7
y.-ına (5) 10a/3, 10a/5, 10a/7,
33b/7, 100b/10
y.-larıñ (1) 100b/9
y.-um (1) 100b/8
y.-uñ (1) 41a/1
y.-unı (1) 75a/2
- yoldaş:** Arkadaş, eşlik eden. (3)
17b/12, 17b/3, 17b/8
y.-larıñ (1) 8a/10
- yu-:** Yıkamak, temizlemek.
y.-yar (2) 105b/13, 18a/14
y.-yup (1) 24b/2
- yukaru:** Yukarı. (2) 46b/8, 52b/6
y.-dan (1) 14a/3
- yumuşak:** Yumuşak, katı, sert karşıtı.
(1) 71a/10 **krş. yımşak**
- yüce:** Yüce, ulu, yüksek. (3) 83b/3,
93b/7, 95a/11
- yücel-:** Yükselmek, yüce bir duruma
gelmek.
y.-e (1) 100a/1
- yükāfi:** (?) (1) 35b/2

yüklen-: Yüklenmek, üstlenmek.

y.-di (1) 91a/10

y.-eyim (1) 91a/9

yüri-: Gezmek, dolaşmak, hareket

etmek.(1) 68b/6

y.-me (1) 8a/13

yüz: Yüz sayısı.(88) 2b/11, 9a/14,

9a/15, 13b/10, 13b/4, 14b/7,

16b/7, 20a/15, 20b/3, 22a/14,

22b/1, 22b/2, 26a/15, 26b/2,

30b/3, 31a/12, 32a/10, 33b/11,

33b/12, 33b/13, 33b/14,

33b/15, 34b/3, 35a/6, 39a/10,

39a/14, 39a/5, 39b/5, 39b/7,

39b/8, 40b/1, 40b/2, 41a/5,

41a/6, 45a/13, 45a/7, 48b/6,

48b/8, 49b/1, 53a/12, 53a/13,

53b/13, 53b/8, 54a/3, 54a/4,

58a/10, 58a/5, 58a/9, 59a/3,

65b/13, 65b/5, 71b/11, 72b/14,

72b/8, 73a/14, 74b/10, 75a/3,

75b/7, 76b/14, 78a/15, 78b/1,

78b/2, 78b/3, 81b/13, 81b/14,

82a/2, 83b/3, 83b/4, 83b/8,

84a/13, 84a/3, 87b/5, 99b/13,

99b/14, 99b/6, 99b/7, 100a/7,

103b/5, 103b/6, 105a/4,

105a/5

yüz: Yüz, çehre, sima.

y.-den (3) 16b/10, 87b/7,

89b/15

y.-i (8) 16b/8, 26b/2, 60b/2,

48b/7, 61b/15, 80a/10,

80b/3, 81a/2

y.-ile (1) 9b/13

y.-in (3) 55b/10, 65a/12, 83b/9

y.-üme (1) 101b/15

y.-ün (1) 81a/2

y.-ünde (4) 1b/9, 13b/9, 26b/3,

48b/7

y.-ünden (1) 80b/2

y.-üne (2) 78a/6, 80b/2

y.-üni (2) 80a/13, 86b/9

y. çevir- (1) 31a/10

y. gör- (1) 53b/10

yüzlü: Yüzü herhangi bir nitelikte

olan. (1) 7b/10

Z

zabt: Ar. Tutanak. (1) 61a/8

zâhir: Ar. Açık, belli, görünüş. (3)

13a/3, 64a/2, 91b/3

zahmet: Ar. Güçlük. (2) 2a/14, 71b/1

z.-e (2) 38b/3, 88b/6

za'îf: Ar. Sıska, zayıf. (4) 1a/3,

66a/13, 66b/7, 89b/8

zâ'îl: Ar. Yok olan, ortadan kalkan,

sürekli olmayan. (2) 106b/4,

106b/7

zam: Ar. Bindirim. (1) 36b/8

z.-e (1) 48a/8

zamân: Ar. Süre, vakit. (5) 1b/4,

5a/13, 27a/1, 68b/7, 90b/5

- z.-a (1) 40a/15
z.-da (2) 23b/11,104b/14,
89b/6
z.-dan (1) 31a/14
z.-dır (3) 41b/7, 66a/14, 67a/1
z-ı şerîf (2) 40a/5, 66b/10
- zâmin:** Ar. Kefil olan. (1) 61a/15
- zamme:** Ar. Ötre.
z.-siyle (1) 34b/13
- zarar:** Ar. Kötü sonuç, dokunca,
ziyan. (3) 25a/2,
37b/3, 39b/3
- zârîlık:** Far.+T. Ağlama, feryat. (1)
93a/9
- zarûret:** Ar. Zorunluluk, yoksulluk.
z.-imiz (1) 90b/10
- zât:** Ar. Kişi, kendi, öz.
z.-iña (1) 35b/6
- zâyi':** Ar. Kaybolma, yitme, kayıp,
yok olmuş. (4) 12a/4, 37a/13,
66b/11, 67a/14
- zebânî:** Ar. Cehennem bekçisi.
z.-ler (1) 57a/7
z.-leri (1) 98b/13
z.-lerin (1) 61b/13
z.-sinden (1) 99a/2
- zeberced:** Ar. Sarı renkte ve cam
parlaklığında, doğal demir ve
magnezyum silikat.
z.-den (1) 94a/10
- zebûn:** Far. Güçsüz, zayıf, âciz (4)
5a/14, 5b/14, 5b/4, 23b/14
- zekât:** Ar. Zenginlerin sahip olduğu
mal ve paranın kırkta birinin
dağıtılmasını öngören, İslâm'ın
beş şartından biri. (3) 3a/12,
18a/1, 73a/9
z.-ı (1) 73a/10
- zekevet > zekevât:** Ar. Zekatlar. (1)
12b/10
- zencîr:** Far. Zincir. (1) 20a/14
- zerre:** Ar. Çok küçük parçacık. (2)
37b/2, 74b/5
- zevâl:** Ar. Yok olma, yok edilme,
bozulma.
z.-i imândan (1) 102b/8
- zevķ:** Ar. hoş duygu, haz. (1) 6a/7
z.-ı (1) 2b/7
- zihî:** Far. Ne güzel, ne hoş; aferin. (2)
31b/13, 34b/5
- zîkr:** Ar. Anma, söyleme, sözünü
etme; bir tarikata bağlı
olanların Tanrı'nın adını art
arda söylemesi. (52)2b/9, 2a/9,
7a/2, 7b/5, 27b/12, 27b/7,
51b/11, 52b/8, 53b/2, 63b/12,
64b/2, 64b/3, 64b/7, 65a/7,
70a/3, 73a/9, 73b/7, 74a/15,
84b/4, 85a/13, 85a/14, 85a/15,
85b/15, 89a/4, 98b/9, 20a/6,
20a/7, 21a/8, 22b/12, 22b/15,
23a/5, 24a/11, 24b/14, 26a/3,
27a/5, 30a/1, 36a/13, 39a/12,
41b/13, 50b/13, 51a/6, 62b/1,
62b/10, 64a/4, 80a/2, 100a/11,
103a/4, 103b/1, 105a/8,

106b/3, 109a/5
z.-e (1) 20a/8
z.-i (1) 32b/15
z.-in (1) 33b/2
z.-ine (1) 27a/4
zıkrullāh: Ar. Allah'ı anma. (3)
16a/11, 16a/14, 20b/13
z.-dan (1) 85a/12
z.-dur (1) 2a/3
z.-ı (2) 20b/13, 21a/1
zillet: Ar. Hor görülme, aşağılanma.
z.-den (1) 43a/3
zinā: Ar. Aralarında evlilik bağı
olmayan kişiler arasındaki
cinsel ilişki.
z.-dan (1) 8b/8
zīrā: Far. Çünkü. (28) 2b/11, 5a/7,
10b/5, 12a/13, 13a/3, 13a/5,
14b/2, 15b/3, 21b/3, 28a/14,
29b/10, 29b/11, 36b/2, 34a/7,
38b/10, 39a/2, 39a/14, 64a/11,
64a/9, 73b/5, 85a/12, 90b/10,
100a/14, 103a/5, 106b/1,
105b/5, 107b/12, 108b/13
ziyāde: Ar. Çok, daha çok, daha fazla.
(10) 8b/15, 16b/10, 20b/14,
24b/3, 58b/3, 88b/9, 90b/10,

99a/7, 99a/8, 100a/10 bk.
ziyāde
z.-siniñ (1) 35b/1
ziyāde: Ar. Çok, daha çok, daha fazla.
(7) 54b/14, 56a/11, 59b/1,
59b/3, 59b/7, 61b/5, 65b/3 bk.
ziyāde.
ziyān: Far. Zarar.
z.-iñ (1) 7b/1
ziyāret: Ar. Ziyaret, görüşme (2) 9a/8,
66a/7
zuhūr: Ar. Ortaya çıkma, görünme,
belirme, baş gösterme,
meydana çıkma. (1) 39b/8
z.-a (1) 3b/3
zulmāt: Ar. Karanlıklar.
z.-ı (1) 45a/11
zulmet: Ar. Karanlık. (2) 80b/3, 91b/5
zulüm: Ar. Kıyğı, eziyet, cefa. (1)
67b/8
zücāc: Ar. Cam şişe.
z.-iñ (1) 24b/1
zünüb: Ar. Günahlar.
z.-dan (1) 38a/8

II.ÖZEL ADLAR DİZİNİ

- ‘**Abdullāh**: Ebû Abdillāh Cābir bin Abdillāh bin Amr bin Harām el-Ensārî (ö. 78/697)En çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (8) 102b/13, 104b/8, 28b/15,31a/8, 31b/1, 42a/4, 69b/14
- ‘**Abdullāh bin Ebî Evfâ**: Ebû Muâviye Abdullah bin Ebî Evfâ el-Eslemî (ö. 86/705) Kûfe’de en son vefat eden sahâbî. (1) 29a/6
- ‘**Abdullāh bin ‘Ömer**:Ebû Abdurrahmân Abdullah bin Ömer bin el-Hattâb el-Kureşî El-Adevî (ö. 73/692) Hz. Ömer’in oğlu, en çok hadis rivayet eden, en çok fetva veren yedi sâhâbîden ve abadilerden biri.
‘A. b. ‘Ö.-den (1) 31a/8
- ‘**Abdurrahmân bin Semere**: Ebû Saîd Abdurrahmân bin Semüre b. Habîb el-Kureşî (ö. 50/670) Muâviye’nin Sîstan valisi, kumandan sahâbî. (1)56b/4
- Âdem**: Semavî kitaplara göre ilk insan ve ilk peygamber.(16)kim 26b/9, 35b/12, 35b/15, 36a/10, 36a/11, 36a/12, 36a/15, 36b/1, 36b/6, 36b/7, 62b/12, 79b/11, 79b/3, 79b/9, 86a/1, 86a/11
- Ahad**: İhlas suresi (1) 104a/4
- ‘**Â’işe** Ümmü’l-mü’minîn Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk el-Kureşîyye (ö. 58/678) Hz. Ebû Bekir’in kızı ve Hz. Peygamber’in hanımı. (6) 106a/6, 106a/11, 44a/14, 69a/13, 69b/2, 69b/4
- ‘**Alî**: Ebü’l-Hasen Alî b. Ebî Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 40/661) Hz. Peygamber’in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn’in dördüncüsü.(16) 101a/6, 19b/4, 34a/4, 36a/4, 36a/6, 36a/8, 38b/6, 38b/8, 44b/9, 47b/12, 51a/7, 53b/11, 59a/2, 76a/6, 88b/12
‘A.-de (1) 23a/4
‘A.-den (1) 104a/10
- Alî**: Ebü’l-Hasen Alî b. Ebî Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 40/661) Hz. Peygamber’in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn’in dördüncüsü. (1) 52b/2
- ‘**Alî İbni Ebî Talib**: Ebü’l-Hasen Alî b. Ebî Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 40/661) Hz. Peygamber’in damadı, Hulefâ-yi Râşidîn’in dördüncüsü. (1) 58a/2
- Allah**: Kâinatı yaratan ve idare eden en yüce varlık. (4) 2b/15, 17a/6, 26a/4, 99a/1
- Allāh** : Kâinatı yaratan ve idare eden en yüce varlık. (61) 6a/11, 6a/15, 7b/11, 7b/13, 7b/4, 8b/1, 8b/10, 8b/3, 9a/4, 10a/7, 10b/13, 10b/14, 10b/15, 11a/3, 12b/12,

14a/2, 14b/12, 21a/3, 21a/8, 24b/15, 27a/4, 27a/6, 28a/6, 34a/1, 34a/5,
35a/12, 35a/15, 35b/3, 54a/4, 66a/3, 66a/7, 68a/1, 76b/13, 81b/9, 93b/5,
97a/5, 5a/5, 103a/8, 109a/1, 109a/7, 24a/14, 24a/8, 28a/10, 28a/11, 30b/10,
30b/12, 38a/5, 41a/10, 41b/9, 47a/13, 53b/8, 54a/8, 67b/3, 73a/15, 78a/14,
92a/5, 96b/2, 98a/15, 98a/9, 99b/8

A.-a (1)13a/6

A.-dan (1) 17a/11, 12a/9, 66a/2

A.-iñ (3) 3b/6, 6a/14, 100a/12

A.-indan(1) 28a/6

A.-uñ (1) 109a/3

Allâhümme: “Allahım!” mânasına gelen Arapça bir dua sözü. (1) 36b/1

A.-deki(1) 36a/8

‘**Amelü’l-Eyyâm:** Hz. Peygamber’in günlük dua ve zikirleri ile bu konudaki tavsiyelerini ihtiva eden bir hadis kitabı türü. (1) 70a/4

‘**Amme:** Kur’ân-ı Kerîm’in yetmiş sekizinci suresi. (1) 102b/8

‘A.-yi (1) 102b/4

‘**Amr:** Ebû Arûbe Hüseyin b. Muhammed b. Mevdûd el-Harrânî (ö. 318/931) Muhaddis. (1)104b/8

‘**Arabî:** Çölde yaşayan göçebe Arap. (10) 2a/11, 7a/3, 7a/7, 10a/12, 44a/9, 46b/9, 58a/13, 58b/4, 58b/6, 68b/7

‘**Araşât:** Ar. Müslüman inancına göre, kıyamet günü bütün ölülerin toplanacakları yer.

‘A.-da (1) 51b/9

Aşhâb-ı Kirâm: Hz. Peygamber’in sohbetine katılanlar anlamında bir terim. (1) 58a/12

‘**Avârif:** Sünnî sûfliğin tanınmış temsilcilerinden Şehâbeddin es-Sühreverdi’nin (ö. 632/1234) tasavvufa dair eseri.(1) 69a/9

Âyete’l-Kürsî: Bakara suresinin son iki ayetine verilen isim. (2) 105b/3, 105b/6

Â.-niñ (4) 106a/5, 98a/4,101b/11, 101b/13

Â.-yi (3) 105b/10, 105b/15, 106a/2

‘**Azrâ’îl:** Dört büyük melekten can almakla görevli olanı.(4) 100b/11, 100b/3, 100b/5, 92b/5

Bakara: Kur'ân-ı Kerîm'in ikinci ve en uzun suresi. (1) 105b/4

Bârî: Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.

B.-dendür(1) 63a/11

Bâri Hüdâ: Allah'ın isimlerinden (3) 85a/4, 97a/14, 101a/14,

Beduri Münîr: el-Bedrü'l-münîr fî tahrîci eĥâdîŝi'ş-Şerĥi'l-kebîr. Abdülkerîm b. Muhammed er-Râfî'nin İmam Gazzâlî'ye ait el-Vecîz'e yazdığı Fetĥu'l-'azîz (eş-Şerĥu'l-kebîr) adlı şerhteki hadislerin tahrîcine dair bir eser. (1) 42b/9

Begavîde: Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mes'ûd b. Muhammed el-Ferrâ' el-Begavî (ö. 516/1122) Muhaddis, müfessir ve Şâfîi fakihî. (1) 104a/9

Benî İsrâ'îl: Tevrat ve Kur'an'da Hz. Ya'kub'un (İsrâîl) çocuklarına ve onların soyundan gelenlere verilen ad. (3) 61b/11, 62a/7, 63b/15

Bilâl: Ebû Abdillâh (Ebû Abdilkerîm veya Ebû Amr) Bilâl b. Rebâh (ö. 20/641) Hz. Peygamber'in ilk müezzini olan sahâbî. (2) 71a/1, 70b/12

Bizeyd bin Rufâ'î: Seyyid Ahmed b. Alî el-Mekkî b. Yahyâ er-Rifâî (ö. 578/1182) Rifâiyye tarikatının kurucusu. (?)
B. b. R.-den (1) 54a/1

Câbir: Ebû Abdillâh Câbir b. Abdillâh b. Amr b. Harâm el-Ensârî (ö. 78/697) En çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (2) 102b/13, 83b/6

Câfer bin Muhammed: Mecâmi-ü'l-Ezkâr adlı eserin yazarı. (1) 1a/4

Câmi'ü'l-Fetvâ: (1) Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkandî (ö. 373/983) tarafından yazılan fetva kitabı. (1) 103b/1

Cebbâr: Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.(1) 95a/2

Cebel-iUĥud: Uhut dağı. (1) 43a/12

Cebrâ'îl: İlähî emirleri meleklerle ve peygamberlere ulaştıran vahiy meleği. (36) 7a/7, 20a/3, 20a/5, 25a/13, 26b/8, 41a/11, 49a/2, 51a/13, 56b/14, 58b/5, 83a/2, 83a/3, 83a/7, 83a/10, 83b/14, 83b/15, 84b/4, 85a/3, 85a/6, 92a/10, 92a/14, 92a/15, 92a/2, 92a/4, 92b/5, 93a/2, 93a/5, 93b/2, 93b/8, 94a/2, 96a/10, 96a/6, 96a/7, 96b/10, 97a/15, 97b/2
C.-in (1) 93b/4

Celâl: Allah'ın kahr ve gazabına delâlet eden isim ve sıfatları için kullanılan bir

- tasavvuf terimi. (1) 61a/2
- Cüdebe:** Ebû Saîd Semüre b. Cüdebe b. Hilâl el-Fezârî (ö. 60/680) Sahâbî. (1) 24b/7, 24b/12
- Cüneyd Bağdâdî:** Ebü'l-Kâsım Cüneyd b. Muhammed el-Hazzâz el-Kavârîrî (ö. 297/909) İlk devir sûfilîğinin en güçlü temsilcilerinden olan meşhur sûfî. (1) 12b/6
- Cühûd:** Yahudi. Hz. Mûsâ'nın dinine mensup kimse. (1) 67a/7
- Çalab:** Tanrı, Allah.
Ç.-um (1) 108a/15
- Çîn:** Asya'nın doğusunda bir ülke. (1) 44b/14
- Dāvūd:** İsrâiloğulları'na gönderilen ve kendisine Zebur verilen peygamber. (5) 15a/1, 15a/3, 15a/4, 54b/7, 63a/3
- Duhân:** İslâmî literatüre göre kıyametin büyük alâmetlerinden biri.
D.-dır (1) 102a/13
- Ebâ Hüreyre:** Ebû Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî (ö. 58/678) Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahâbî. (2) 65b/11, 66a/5
- Ebâ Talhâ:** Ebû Muhammed Talha b. Ubeydillâh b. Osmân et-Teymî el-Kureşî (ö. 36/656) Aşere-i mübeşşereden olan sahâbî. (1) 49a/1
- Ebî Şâlih:** Ebû Sâlih Zekvân b. Abdillâh et-Teymî (ö. 101/719-20) Hadis hâfızı, tâbiî.
E. Ş.-den (1) 68b/10
- Ebî Talib:** Ebû Tâlib Abdümenâf b. Abdilmuttalib b. Hâşim el-Kureşî el-Hâşimî (ö. 619 m.) Hz. Peygamber'in amcası.
E. T.-den (1) 53b/12
- Ebû Ahmed Tizeyn bin Ahmed Ziyduru:** Metne göre hadis rivayet eden biri. (?) (1) 49b/12
- Ebû Bekir (Şiddîk):** Ebû Bekr Abdullâh b. Ebî Kuhâfe Osmân b. Âmir el-Kureşî et-Teymî (ö. 13/634) İlk Müslümanlardan, Hulefâ-yi Râşidîn'in birincisi. (15) 14b/13, 23a/11, 54b/3, 54b/8, 54b/8, 58b/1, 58b/10, 58b/2, 70b/11, 70b/14, 71a/2, 88a/13, 88a/7, 88a/9, 88a/13
B.-e (1) 88a/9
- Ebû Derdâ:** Ebü'd-Derdâ' Uveymir b. Kays b. Zeyd el-Hazrecî (ö. 32/652) Dımaşk kadılığı ve Kur'an muallimliği yapan sahâbî. (2) 16b/5, 68a/12 **bk. Derde**

Ebū Derde: Ebū'd-Derdâ' Uveymir b. Kays b. Zeyd el-Hazrecî (ö. 32/652) Dımaşk kadılığı ve Kur'an muallimliği yapan sahâbî. (4) 108a/3, 16a/15, 18b/3, 68a/15 **bk. Derda**

Ebū Ḥanîfe: Ebū Hanîfe Nu'mân b. Sâbit b. Zûtâ b. Mâh (ö. 150/767) Hanefî mezhebinin imamı, büyük müctehid. (1) 64b/4 **bk. İmām-ı A'zam**

Ebî Hüreyre: Ebū Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî (ö. 58/678) Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahâbî. (6) 104b/3, 21b/5, 21b/12, 37b/8, 37b/14, 47b/13 **bk. Ebū Hüreyre**

Ebū Hüreyre: Ebū Hüreyre Abdurrahmân b. Sahr ed-Devsî (ö. 58/678) Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahâbî. (18) 4b/13, 16a/11, 21a/12, 22a/13, 22a/6, 23a/1, 23a/11, 25a/2, 26a/5, 29b/3, 30a/13, 37b/10, 79b/1, 82a/14, 88b/7, 30b/1, 38b/15, 47b/13 **bk. Ebî Hüreyre**

Ebū Huylî Mevsulî: (?) Ebū'l-Fazl Mecdüddîn Abdullâh b. Mahmûd b. Mevdûd el-Mevsilî (ö. 683/1284) Hanefî fakihî.
E. H. M.-den (1) 69a/4

Ebū İmāmetü'l-Bāhî(lî): Ebū Ümāme Sudey b. Aclân b. Vehb el-Bāhilî (ö. 86/705) Sahâbî. (1) 32b/13, 33a/5, 33a/10, 33a/13, 33a/14

Ebū Kāhil: Ebū Ümeyye Süveyd b. Gafele b. Avsece el-Cu'fî el-Kûfî (ö. 80/699) Muhadramûndan olan muhaddis. (1) 50b/14, getürülmüşdür Ebū Kāhil

Ebū Mâlik NaşrAllâh-ı Bene'l-Dār: Ebū Abdillâh Mâlik b. Enes b. Mâlik b. Ebî Âmir el-Asbahî el-Yemenî (ö. 179/795) Mâlikî mezhebinin imamı, büyük müctehid ve muhaddis. (1) 49a/12

Ebū Mūsā Eş'arî: Ebū Mūsâ Abdullah b. Kays b. Süleym el-Eş'arî (ö. 42/662-63) Hakem Vak'ası'nda Hz. Ali'yi temsil eden fakih sahâbî. (3) 31b/6, 31b/9, 37a/4

Ebū Râfî': Ebū Râfî' İbrâhîm (Eslem) el-Kıbtî (ö. 40/660 [?]) Hz. Peygamber'in âzatlı kölesi. (1) 69b/11

Ebū Sa'îd Ḥarrâz: Ebū Sa'îd Ahmed b. İsâ el-Harrâz (ö. 277/890 [?]) Fenâ ve bekâ nazariyesinin kurucusu olarak bilinen mutasavvîf. (1) 13b/7-8

Ebū Sa'îd Ḥazîrî: Ebū Sa'îd Sa'd b. Mâlik b. Sinân el-Hudrî (ö. 74/693-94) Çok hadis rivayet eden yedi sahâbîden biri.
E. S. H.-den (1) 51b/15

- Ebū Süfyān bin Harb:** Ebū Süfyān Sahr b. Harb b. Ümeyye (ö. 31/651-52) Kureyş kabilesinin reislerinden, sahâbî. (1) 86b/3 rivâyet iderki Ebū Süfyān b. H.
- Ebū Ṭalḥa-yı Ensârî:** Ebū Talha Zeyd b. Sehl b. el-Esved el-Ensârî (ö. 34/654-55) Sahâbî. (1) 48b/12
- Ebū Ṭalib:** Ebū Tâlib Muhammed b. Alî b. Atıyye el-Mekkî el-Acemî (ö. 386/996) Kutü'l-kulûb adlı eseriyle tanınan mutasavvıf. (1) 70b/7, 70a/13
- Ebū Vede'u:** Metne göre hadis rivayet eden biri. (?) (1) 39a/3
- Ebu'l-Leys:** Ebū'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkandî (ö. 373/983) Fakih, müfessir ve sûfî. (5) 10b/3, 27b/9, 41b/12, 103a/15, 103a/3
- Ebussu'üd Efendi:** (ö. 982/1574) Osmanlı şeyhülislâmı, hukukçu ve müfessir. (1) 82a/6
- Ebūzer:** Ebū Zer Cündeb b. Cünâde b. Süfyān el-Gıfârî (ö. 32/653) Servet terâkümü konusundaki görüş ve mücadelesiyle tanınan sahâbî. (3) 30b/7, 30b/10, 34b/7
- Ehyā-i'Ulûm:** Gazzâlî'nin (ö. 505/1111) başta tasavvuf ve ahlâk olmak üzere fıkıh, kelâm gibi ilimlere bilhassa amaçları bakımından yeni yaklaşımlar getiren önemli eseri.
E.-1 'U.-da (1) 59b/12
- Elemneşrahleke:** İnşirah suresi, Kur'ân-ı Kerîm'in doksan dördüncü suresi. (1) 44a/6
- Emîri'l-Mü'minîn:** İslâm tarihinde Hz. Ömer'den itibaren devlet başkanlarına verilen unvan. (3) 52b/13, 58a/2, 88b/12
- Enbiyâ:** Hz. Muhammed. Nebiler, kendilerine kitap indirilmemiş peygamberler. Metinde Hz. Muhammed yerine kullanılmıştır. (4) 63a/6, 66b/9, 72a/15, 78a/11, 84b/5
- Enes bin Mâlik:** Ebū Hamza Enes b. Mâlik b. Nadr el-Ensârî (ö. 93/711-12) Hz. Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (11) 103b/13, 104a/13, 104b/15, 105a/11, 16a/1, 16b/12, 44b/12, 48b/12, 51a/6, 63b/12, 69b/15, 85a/11, 99a/2bk. **Enis b. Mâlik, İnis b. Mâlik**
- Enisbin Mâlik:** Ebū Hamza Enes b. Mâlik b. Nadr el-Ensârî (ö. 93/711-12) Hz. Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. (2) 53a/6, 54a/5bk. **Enes b. Mâlik, İnis b. Mâlik**
- Envârü'l-Āşîkîn:** Ahmed Bîcan'ın (ö. 870/1466'dan sonra) Anadolu'da Müslüman

Türk kimliğinin şekillenmesinde etkili olmuş dinî - didaktik eseri. (4) 36a/2, 36a/3, 39a/12,99a/13

Erhâd: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı. (?) (1) 71b/11

Esrârü'l-Ebrâr: Ahmed b. Muhammed et-Tûsî'nin yazdığı bir eserdir.

E.-da (2) 50b/7, 61a/9

Evs: Medine'de ensarı teşkil eden Kahtânî asıllı iki Arap kabilesinden biri. (1)

107a/13

Faḥr-ı 'Ālem: Hz. Muhammet. (2) 14b/2, 53a/10

Faḥrı Kā'ināt: Hz. Muhammet.

F. K.-iñ (1) 48b/13

Fātiḥa (-yı Şerîf): Kur'ân-ı Kerîm'in ilk suresi. (12) 28a/10, 45b/9, 75a/12, 78a/14,

78a/5, 78b/3, 81b/15, 82a/4, 101a/12,101b/2, 103b/15

F.-aya (1) 79a/5

F.-da (1) 98a/12

F.-dır (1) 98b/4

F.-niñ (6) 78a/13, 78b/4, 78b/6, 79a/9, 98a/3, 98b/4

F.-Ş. (4) 4a/9, 6a/9, 102a/10, 102a/11, 24a/10

F.-yı (1) 96a/15

Fâtıma(-tü'z-Zehrâ): Ümmü'l-Haseneyn Fâtıma bint Muhammed ez-Zehrâ (ö.

11/632) Hz. Peygamber'in, soyunu devam ettiren kızı. (2) 36a/4, 92a/7

F.-niñ (1) 36a/6

Felaḫ: Kur'ân-ı Kerîm'in 113. suresi.

F.-dır (1) 102b/3

Fetevâ-yı Zehrî: (?)

F.-de (1) 107b/11

Feth: Kur'ân-ı Kerîm'in kırk sekizinci suresi.

F.-iñ (1)14b/11

Firdevs:Şîrûye b. Şehredâr ed-Deylemî'nin (ö. 509/1115) kısa metinli hadisleri bir araya getirdiği eseri.

F.-den (8) 4b/12, 109b/4, 30b/15, 32a/8, 43b/10, 69b/10, 75b/4, 88a/5

Furḳân: Hakla bâtulı ayırma, bu ayrılmayı sağlayan Allah'ın koyduğu ölçü, gönderdiği kitap; kurtuluş ve zafer gibi anlamlara gelen bir Kur'an terimi. (1)

98b/1

Fusûl-Seb'în: Sûfî filozof Ebû Muhammed Kutbüddîn Abdülhak b. İbrâhîm b.

Muhammed b. Nasr b. Muhammed el-Akkî el-Gâfikî el-Mürsî er-Rakûtî ait
bir eser (?) (ö. 669/1270) (1) 60a/8

Ḥaḳ(k) Sübhānehü ve Te'ālā: Ar. Allah. (238) 1a/6, 2b/15, 4a/15, 4b/1, 4b/9, 4b/14,
5a/10, 5a/5, 5a/6, 6a/11, 6b/1, 6b/5, 7b/13, 8b/3, 10b/11, 10b/15, 10b/5, 11a/1,
11a/14, 11a/6, 11a/7, 11a/8, 11b/11, 11b/9, 12a/13, 12a/6, 13a/12, 13a/4,
13a/5, 13a/7, 13b/9, 14a/2, 14b/6, 15a/2, 15a/4, 16a/6, 17a/6, 18a/13, 18a/3,
18a/6, 18a/8, 18b/11, 19a/12, 19a/8, 19b/11, 19b/5, 19b/9, 20b/12, 21a/7,
22a/5, 22b/11, 22b/13, 22b/8, 23a/8, 24a/14, 24a/8, 24b/5, 25b/4, 26a/3,
26a/4, 27a/3, 27a/6, 27a/8, 28b/9, 30b/12, 30b/15, 31a/6, 32a/11, 32a/2,
33b/6, 34a/1, 35b/15, 36a/10, 36a/12, 36b/1, 36b/3, 36b/7, 38a/5, 38b/12,
38b/5, 39b/7, 39b/9, 40a/2, 40a/9, 41a/10, 41a/15, 41b/4, 42b/14, 43a/13,
43a/2, 43b/14, 44a/12, 47b/10, 47b/15, 48a/13, 48b/9, 49a/15, 49a/5, 49b/14,
49b/9, 50a/10, 50a/15, 50a/9, 50b/10, 50b/3, 51a/2, 51b/8, 52a/12, 52a/8,
52b/11, 52b/15, 53a/13, 53a/14, 53b/13, 53b/6, 53b/8, 54a/4, 54a/8, 54b/1,
54b/11, 54b/13, 55b/12, 56a/3, 57b/1, 57b/15, 57b/3, 58a/7, 60a/3, 60b/15,
60b/4, 61b/3, 61b/9, 62a/13, 62a/4, 62b/11, 62b/4, 63b/11, 63b/6, 63b/8,
64a/12, 64a/4, 66a/3, 68a/9, 69a/2, 70a/3, 72a/3, 74b/5, 75a/4, 75b/15,
76a/11, 76b/15, 76b/9, 76b/13, 77a/1, 77a/4, 77b/15, 78a/10, 78a/14, 78a/7,
78a/9, 78b/14, 78b/15, 78b/2, 79a/14, 81a/11, 82b/12, 82b/4, 83a/5, 83a/9,
83b/2, 83b/4, 84a/3, 84b/12, 85a/12, 85b/13, 85b/4, 86b/12, 87a/3, 88a/1,
90a/5, 92a/11, 92a/2, 92a/5, 92b/10, 92b/12, 92b/2, 93a/1, 93a/10, 93a/14,
93a/5, 93b/15, 93b/2, 93b/7, 94a/12, 94a/2, 94b/2, 95a/11, 95a/3, 95b/4,
96a/12, 96a/3, 96b/14, 96b/2, 97a/13, 97a/14, 97a/5, 97b/3, 98a/11, 98a/15,
98a/9, 98b/13, 98b/8, 99a/1, 99a/13, 99a/6, 99a/8, 99b/1, 99b/5, 99b/8,
100a/4, 101b/3, 100b/10, 100b/15, 101b/11, 102b/8, 103a/8, 103b/15, 104a/3,
104b/6, 105a/3, 105b/12, 105b/15, 106a/3, 106b/11, 109a/1, 109a/7, 109b/2
Ḥ.S. T.-dan (11) 7a/11, 8b/10, 10b/4, 21a/3, 46b/9, 49b/15, 55a/11, 55b/9,
71a/4, 85a/14, 85a/4

Ḥ.S. T.-niñ (25) 2a/2, 2b/2, 3a/4, 3b/1, 7b/4, 8b/1, 9a/4, 10b/14, 13b/8, 26b/1,
30b/14, 33b/7, 37a/14, 37b/5, 49b/1, 56b/8, 57a/10, 57b/7, 59b/14,

81b/9, 83a/7, 93b/5, 98b/6, 102a/11

Ḥ.S. T -nuñ (1) 3a/13

Ḥ.S. T.-ya (14) 7b/11, 8a/5, 11a/3, 24b/15, 28a/10, 28a/11, 30b/10,
35a/12, 35a/15, 35a/8, 35b/3, 60b/12, 66a/2, 67b/3

Ḥ.S. T.-y1 (2) 3a/9, 21a/8, 28a/6

Ḥālīdbin Velīd: Ebû Süleymân Seyfullāh ve Fârisü'l-İslâm Hâlid b. el-Velīd b. el-Mugire el-Mahzûmî el-Kureşî (ö. 21/642) Hz. Peygamber'in seyfullah unvanı verdiği meşhur kumandan sahâbî. (1) 7a/2

Ḥatâî: Metinde kaynak olarak gösterilen, tefsir türünde eseri olan biri. (?) (1) 42b/9

Hediyetü'l-Ahyâ: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı. (?)

H.-A.-dan (1) 76a/6

Heyzam: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsiler'in ünlü kumandanlarından.**bk. Heyzem, Heyzım**

H.-dan (1) 32a/5

Heyzem: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsiler'in ünlü kumandanlarından.**bk. Heyzam, Heyzım**

H.-den (1) 75b/8

Heyzım: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsiler'in ünlü kumandanlarından.**bk. Heyzam, Heyzem**

H.-dan (1) 44b/4

Ḥıṣn-ı Ḥaşî: Ebû Hasîn Osmân b. Âsım b. Hasîn el-Esedî el-Kûfî (ö. 128/745-46) Hadis hâfızı, tâbiî.

Ḥ. Ḥ.-de (3) 22a/5, 69a/4, 71b/5

Ḥorâsân: Kuzeydoğu İran'da bir eyalet.

Ḥ.-îñ (1) 35a/11

Ḥuzeym: Huzeyme b. Hâzim b. Huzeyme en-Nehşelî (ö. 203/819) Abbâsiler'in ünlü kumandanlarından.

Ḥ.-den (1) 32b/6

Ḥüdâ: Tanrı. (1) 77b/1

Ḥ.-ya (1) 30a/12

İblîs: Şeytan. İnsana musallat olup onu saptırmaya çalışan ruhanî varlık. (1) 87a/3

İbn-i 'Abbâs: Ebü'l-Fazl el-Abbâs b. Abdilmuttalib b. Hâşim el-Kureşî el-Hâşimî

(ö. 32/653)Hz. Peygamber'in amcası.12b/2, 18b/14, 19b/2, 25a/12, 31b/1, 32a/6, 32a/8, 38a/11, 42a/4, 44a/5, 63a/13, 71a/12, 86b/3, 88a/5, 88b/4, 98b/2
İ. 'A.-a(1) 44a/5

İbni Beneâni İsfihânî: Ebû Bekr Muhammed b. İbrâhîm b. Alî el-İsfahânî (ö. 381/991) Hadis hâfızı. (1) 87b/15

İbn-i Mes'ûd: Ebû Abdirrahmân Abdullah b. Mes'ûd b. Gafil b. Habîb el-Hüzelî (ö. 32/652-53)İlk Müslümanlardan ve aşere-i mübeşşere*den biri, Kûfe tefsir ve fıkıh mekteplerinin kurucusu. (4) 25b/10, 25b/5, 51b/6, 83b/13

İbn-i 'Ömer: Ebû Hafs Ömer b. el-Hattâb b. Nüfeyl b. Abdiluzzâ el-Kureşî el-Adevî (ö. 23/644) Hulefâ-yi Râşidîn'in ikincisi. (634-644). (1) 109b/4, 28b/1, 27a/11, 30b/15, 28b/10, 52b/13

İbrâhim (Halîlullâh): Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslâm'ın müştereken kabul ettiği büyük peygamber.(7) 60a/10, 62a/9, 62b/15, 25b/12, 26b/12, 60a/10, 92a/7

İhlâş (-ı Şerîf): Kur'ân-ı Kerîm'in yüz on ikinci suresi. (7) 4a/9, 6a/9, 105b/2, 28a/10, 45b/9, 81b/15, 69a/2

İ.-dır (1) 102b/2

İ. Ş.-üñ (1) 105a/14

İ.-uñ (1) 98a/5

İmam Ahmed: Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855) Hanbelî mezhebinin imamı, muhaddis, fakih.
İ. A.-dün (1) 71b/6

İmâm Hasan Başrî: Ebû Saîd el-Hasen b. Yesâr el-Basrî (ö. 110/728) Basralı meşhur tâbiî, âlim ve zâhid. (1) 85b/2

İmâm Buḥârî: Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm el-Cu'fî el-Buhârî (ö. 256/870) Kur'ân-ı Kerîm'den sonra en güvenilir kitap kabul edilen el-Câmi' u's-şâḫîh adlı eseriyle tanınmış büyük muhaddis. (1)1b/14

İmâm Ğazâlî: Hüccetü'l-İslâm Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-Gazzâlî et-Tûsî (ö.505/1111)Eş'arî kelâmcısı, Şafîî fakihî, mutasavvıf, filozoflara yönelttiği eleştirilerle tanınan İslâm düşünürü.
(2) 11b/14,108a/10
İ. Ğ.-den (1) 59b/13

İmâm Muhammed Hekîm Tirmidî: Ebû İsâ Muhammed b. İsâ b. Sevre (Yezîd) et-

Tirmizî (ö. 279/892) Kütüb-i Sitte'den el-Câmi' u'ş-şahîh'in müellifi,
muhaddis. (1) 56b/3

İmâm Müslim: bk. Müslim Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî
(ö. 261/875) el-Câmi' u'ş-şahîh adlı eseriyle tanınan muhaddis. (1) 1b/14

İmâm-ı A'zam: Ebû Hanîfe Nu'mân b. Sâbit b. Zûtâ b. Mâh (ö. 150/767)
Hanefî mezhebinin imamı, büyük müctehid. (1) 64b/3bk. **Ebû Hanîfe**

İmâm Sehî (Sehâvî): Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân b.
Muhammed es-Sehâvî (ö. 902/1497) Hadis âlimi ve tarihçi. (1) 22b/5

İmâm Şâfi: Ebû Abdillâh Muhammed b. İdrîs b. Abbâs eş-Şâfiî (ö. 204/820) Şâfiî
mezhebinin imamı, büyük müctehid. (1) 64b/11, 81a/9

İ. Ş.-ye (1) 88a/2

İmâm Şeyh Sa'îdu: (?) Ebû Muhammed Saîd b. Abdilazîz et-Tenûhî ed-Dımaşkî (ö.
167/783)Hadis imamı ve fakih. (1) 24a/9

İmâm Taberânî: Ebü'l-Kâsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-
Taberânî (ö. 360/971) Mu'cemleriyle tanınan hadis hâfızı. (2) 43a/8, 68a/14

İmâm Tahâvî: Ebû Ca'fer Ahmed b. Muhammed b. Selâme el-Ezdî el-Hacrî el-Mısırî
et-Tahâvî (ö. 321/933) Hanefî fakih ve muhaddis. (1) 64b/6

İmâm Zâhid Fahrüddin: Ebu Abdillâh (Ebü'l-Fazl) Fahrüddîn Muhammed b. Ömer
b. Hüseyin er-Râzî et-Taberistânî (ö.606/1210) Kelâm, felsefe, tefsir ve usûl-i
fıkıh alanındaki çalışmalarıyla tanınan Eş'arî âlimi. (2) 64b/14, 98a/6,

İncil: Hz. İsa'ya verilen ilâhî kitabın Kur'an'daki adı. (1) 98b/1

İ.-de (1) 98a/12

İ.-i (2) 82a/1, 82a/3

İnis bin Mâlik: Ebû Hamza Enes b. Mâlik b. Nadr el-Ensârî (ö. 93/711-12) Hz.

Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden
biri. (2) 38a/6, 43b/10bk. **Enes bin Mâlik, Enis bin Mâlik**

İsâ: Kur'an'da adı geçen ve kendisine kutsal kitap İncil verilen peygamber. (2)
44b/4, 63a/4

İslâm: Son ilâhî din. (6) 3a/10, 3a/6, 6a/11, 79b/14, 106b/14, 91b/11

İ.-a (3) 62b/7, 62b/8, 91b/13

İ.-da (2) 107b/12, 70a/5

İ.-dan (1) 79b/13

‘İşmet İbn-i Nūha: Metinde adı geçen bir kişi.

İ. N.-y1 (1) 85b/3

İsrāfīl: Dört büyük melekten biri olup kıyamet gününde sūra üfleme görevlidir.

(3) 26b/14, 83b/15, 92b/5

İ.-den (1) 83b/15

Ka‘be: İslâm inancına göre yeryüzünde yapılan ilk mâbed, Müslümanların kiblesi.

(1) 46b/10

K.-den (1) 59a/11

K-yi M.-yi (1) 80a/3

Ḳabīzatu bin Meḥārak: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?) (1) 31b/15

Ḳaḍı Raḥmetullāhı Şefāde Zīdü'l-Ḥabāb: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?)

K. R. Ş. Z. (1) 71b/1

Ḳadir Gicesi: Kur‘ân-ı Kerîm’in indirildiği mübarek gece.

Ḳ. G.-sinde (3) 5a/10, 51a/8, 102b/11

Ḳāf Dağı: Klasik kozmos anlayışlarında arzı çevrelediği kabul edilen efsanevî dağ.

(1) 33b/15 bk. Kūf-i Ḳāf, Kūhu Ḳāf

Ḳayşar-ı Rūm: Araplar’ın Roma ve Bizans imparatorları için kullandıkları unvan. (1)

86b/4

Ḳ.-dan (1) 86b/5

Ḳāzīü'l-Ḥacāt: Bütün ihtiyaçları yerine getiren Allah’ın katı, huzuru.

Ḳ.-Ḥ.-da (1) 30a/7

Kehif: Kur‘ân-ı Kerîm’in on sekizinci suresi. (1) 42b/4

Kelāmu Kadīm: Kur‘anı Kerim. İslâm dininin kutsal kitabı.

K. K.-inde (1) 1a/6

Kenzi'l-‘Ayār: Ebü'l-Berekât en-Nesefî’nin (ö. 710/1310) Hanefî fikhına dair eseri.

(1) 70a/13

Ke‘ubül- Aḥbār: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı. (1) 82a/2

Kevşer: Kur‘ân-ı Kerîm’in yüz sekizinci suresi.

K.-dir (1) 102a/15

Kitāb-ı Tirmizī: Tirmizî’nin (ö. 279/892) yazdığı Kütüb-i Sitte’den el-Câmi‘ u’ş-şahîhadlı kitaplar.

K.-ı T.-de (3) 22b/5, 25b/5, 30b/7

Kitāb-u Tebşır:Mâtürîdî âlimlerinden Ebü'l-Muîn en-Neseffî'nin (ö. 508/1115)

kelâma dair eseri.

K. Tebşır (1) 26a/5

Kitābü's-Sa'āde: (?)Bazı kaynaklarda Neylü's-sa'ādât şeklinde de anılan eserde

filozofun içtimaî, siyasî ve ahlâkî problemleri bir arada işlediği görülen

Farabî'ye ait bir eser.

K.- S.-den (1) 70a/14

Kudretü'l-Müfessirîn: Metinde kaynak olarak gösterilen bir eser adı.

K. M.-e (1) 49a/11

Küfe:Güney Irak'ta Hz. Ömer'in emriyle Sa'd b. Ebû Vakkās tarafından kurulan

şehir.

K.-de (1) 85b/8

Kūf-i Kāf: Klasik kozmos anlayışlarında arzı çevrelediği kabul edilen efsanevî dağ.

(1) 56b/15bk. **Kāf Dağı, Kūhu Kāf**

Kūhu Kāf: Klasik kozmos anlayışlarında arzı çevrelediği kabul edilen efsanevî dağ.

(1) 84b/7,84b/13 bk. **Kāf Dağı, Kūf-i Kāf**

Ḳulhüvellāhūahad: İhlas suresinin adlarından biri. (7) 75a/13, 101b/12, 104a/14,

104b/13,104b/2, 104b/9, 105a/1

Ḳ.-ü (1) 104b/4

Ḳ.-dür (1) 104a/13

Ḳuli'l-lāhümme: Âl-i İmrân suresinin 26-27. ayetleri.(1) 104a/1

Ḳ.-niñ (1) 98a/4

Ḳulyāeyyühe'l-kāfirün: Kāfirün suresi, Kur'ân-ı Kerîm'in yüz dokuzuncu suresi. (1)

75a/12

Ḳ.-dır (1) 102b/1

Ḳur'ân: İslâm dininin kutsal kitabı. (3) 45a/15, 105b/1, 17b/12,98a/3, 101a/13

Ḳ-ı' Aẓîm (10) 7b/5, 14b/8, 27b/7, 42b/1, 42b/5, 98a/3, 2a/6, 101a/6,

103b/10, 98b/13

Ḳ.-da (3) 21a/7, 98a/12 105b/2

Ḳ.-dır (1) 98b/3

Ḳ.-ı (4) 101b/6, 103a/8, 105b/8, 82a/1

- Ḳ.-îñ (4) 102a/1, 103a/7, 104a/12, 98b/3
- Ḳût:**Metne göre hadis rivayet eden biri. (?)
- Ḳ.-dan (4) 31b/15, 75a/3, 75b/15, 76b/6
- Ḳuvvetü'l-Ḳulûb:**Ebû Muhammed Mekkî b. Ebî Tâlib Hammûş b. Muhammed el-Kaysî (ö. 437/1045) ye atfedilen bir eser.
- Ḳ.-de (1) 70b/8
- Lâhavelvelâḳuvveteillâbillâh:** Sabrın tükendiğini belirtmek için söylenen bir dua. (1) 26b/13
- L.-iniñ (1) 37a/3
- Ma'cem-i Ṭaberâni:**Ebû'l-Kâsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî (ö. 360/971) Mu'cemleriyle tanınan hadis hâfızı veya hadis hâfızına ait eser.
- M. Ṭ.-den (1) 71b/6
- Me'âz İbni Cebel:** Ebû Abdurrahmân Muâz b. Cebel b. Amr el-Ensârî (ö. 17/638) Sahâbî. (5) 21b/1, 43a/10, 43a/11, 43a/15
- Mecâmi'ü'l-Ezkâr:** (1) 2a/8 Câfer bin Muḥammed tarafından yazılan bir eser.
- Mekhûl:**Ebû Amr Abdurrahmân b. Amr b. Yuhmid el-Evzâî (ö. 157/774) Evzâiyye mezhebinin kurucusu, fıkıh ve hadis âlimi. (?)
- M.-den (1) 38a/4
- Meşâbiḥ (s-Sünne):** Ferrâ el-Begavî'nin (ö. 516/1122) güvenilir hadis kaynaklarından derlediği hadisleri ihtiva eden eseri. (5) 1b/14, 21b/11, 27b/3, 49a/7, 74b/1, 105a/7
- M.-de (4) 105a/8, 106b/3, 36b/10, 47b/5
- M.-den (1) 74b/1
- Mevlâ Cerîrî bin 'Abdullâh:** Ebû Muhammed Ahmed b. Muhammed b. el-Hüseyn el-Cerîrî (ö. 321/933) İlk dönem sûfilerinden. (1) 104b/8
- Mevlâ:** Kur'an'da geçen Allah'ın isimlerinden biri. (4) 95b/11, 96a/1, 96a/14, 97a/7
- Mikâ'il:** Kur'an'da adı geçen dört büyük melekten biri. (1) 92b/5
- M.-den (1) 83b/15
- Mu'cem:**Dokuz hadis kitabında yer alan rivayetlerin bu kitaplardaki yerini göstermek için hazırlanan alfabetik kelime fihristi.

M.-den (1) 109a/13

Muhammed: (ö. 11/632) Son peygamber.(56)2a/4, 101b/3, 102a/7, 14b/3,14b/11, 14b/8, 25a/15, 25b/13, 27a/1, 35b/8, 41a/15, 49a/8, 51b/7, 55a/14, 56b/3, 58a/8, 62a/11, 62a/13, 62a/15, 62a/2, 62a/4, 62b/3, 66b/14, 67a/10, 67b/13, 69b/14, 76a/1, 79b/10, 84b/15, 85a/7, 86b/1, 86b/15, 86b/4, 87b/12, 92a/10, 92a/4, 92a/5, 93a/13, 93b/6, 94a/11, 94a/14, 94b/1, 94b/13, 94b/2, 94b/3, 95a/3, 95b/10, 95b/8, 96b/11, 96b/12, 96b/15, 96b/3, 97a/3, 97a/9, 97b/2, 98b/9

M.-den (1) 4a/14

M.-denem (1) 55a/11

M.-e (5) 14b/9, 61b/10, 87a/5, 92a/3, 93a/2

M.-i (3) 93a/10, 93a/11, 99a/13

M.-in (1) 84a/2

M.-iñ (1) 83a/10

Muhammed bin Naşır: Ebü'l-Fazl Muhammed b. Nâsır (Tekin) b. Muhammed el-Fârisî es-Selâmî el-Bağdâdî (ö. 550/1155) Hadis hâfızı.

M. b. N.-dan (1) 35b/8

Muhammed Muştafâ: (ö. 11/632) Son peygamber.(10) 2a/4, 14b/3, 50b/8, 56a/5, 51b/7, 77b/1, 78a/11, 109a/2, 95a/10, 96a/2

M. M.-ya (1) 62a/11

M.-M.-yım (1) 56a/10

Muķātilbin Süleymān: Ebü'l-Mutarriif Süleymān b. Surad b. el-Cevn el-Huzâî (ö. 65/685) Sahâbî.

M.b. S.-dan(1) 57b/6

Mūsā: İsrâiloğulları'na gönderilen ve kendisine Tevrat indirilen peygamber. (20) 19a/10, 19a/5, 19a/9, 31b/5, 37a/4, 37a/8, 61b/10, 61b/3, 61b/7, 62a/10, 62a/14, 62a/15, 62a/2, 62a/4, 62a/8, 63a/2, 68b/10, 99a/13, 99a/15, 99b/2

Muvattâ:İmam Mâlik'in (ö. 179/795) sahih rivayetleri derlediği eseri.

M.-dan (1) 71b/6

Münker: Ölümünden sonra insanları sorguya çekeceği belirtilen iki melekten biri. (1) 103a/1

Müsilman: Ar. İslâm dininden olan, İslâmın kurallarını yerine getiren, müslim,

mümin. **krş. Müslimān, Müslümān**

M.-ın (1) 9b/1

M.-iñ (1) 9b/2

M.-lar (1) 81a/8

M.-larıñ (1) 8a/3

Müslim: Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî (ö. 261/875) el-Câmi' u'ş-şâhîh adlı eseriyle tanınan muhaddis. **bk. İmām Müslim**

M.-de (6) 22a/6, 30a/12, 31b/5, 34a/9, 34b/7, 37a/4

M.-dür (1) 25a/2

Müslimān: Ar. İslâm dininden olan, İslâmın kurallarını yerine getiren, müslim, mümin.(10) 107b/15, 108a/9, 53a/7, 77b/13, 90b/13, 91a/13, 91a/3, 91b/11, 91b/12, 91b/13 **krş. Müsilmān, Müslümān**

M.-iñ (4) 91a/12, 91b/10, 91b/3, 91b/7

M.-lar (3) 5a/3, 65b/15, 95b/8

M.-ları (1) 5a/6

Müslümān: Ar. İslâm dininden olan, İslâmın kurallarını yerine getiren, müslim, mümin.(1) 4b/11 **krş. Müsilmān, Müslimān**

Müzemmil: Kur'ân-ı Kerîm'in yetmiş üçüncü suresi. (1) 44a/6

Naşrānî:İslâm kaynaklarında Hristiyanları ifade etmek için kullanılan kelime.

N.-yle (1) 55a/13

Natrusu: (1) 60b/8 natru mu natrus mu özel mi cins mi bakılacak.

Necātü'z-Zākirîn: Ebû Bekir b. Muhammed es-Seylânî'nin dua ve evrâdın faziletlerine dair eseridir.

N.-Z.-de (2) 23a/10, 72a/9

Nekîr: Ölümden sonra insanları sorguya çekeceği belirtilen iki melekten biri. (1) 103a/1

Nevâdır-ı Usûl: Ebû Abdillâh Muhammed b. Alî b. Hasen et-Tirmizî (ö. 320/932) tarafından yazılan bir eser.

N. U.-de (1) 56b/3

Nüh: Büyük peygamberler arasında sayılan, kendisine inanmayan kavmi tûfan ile helâk edilen peygamber. (3) 26b/11, 32a/12, 62b/14

Ömer: Ebû Hafs Ömer b. el-Hattâb b. Nüfeyl b. Abdiluzzâ el-Kureşî el-Adevî (ö.

23/644)Hulefâ-yi Râşidîn'in ikincisi (634-644). (7) 28b/15, 28b/5, 52b/13, 52b/14, 53a/3, 55a/1, 69b/15

Rab(b): Allah'ın isimlerinden biri. (7) 15a/3, 19b/10, 62b/3, 67b/4,101b/1, 101b/12, 101b/6

R.-i (14) 4b/1, 19a/6, 20b/10, 35b/13, 36a/15, 44a/1, 62a/2, 78b/15, 79b/10, 92b/8, 101a/13, 101b/10, 99b/4, 99b/1

R.-im (2) 61b/8, 62a/11

R.-imden (1) 55a/13

R.-iñiz (1) 12a/10

R.-isine (1) 41b/4

R.-isiniñ (1) 55a/15

R.-üm (1) 87a/3

R.-ümüz (1) 106b/13

Rahmân: Allah'ın isimlerinden (esmâ-i hüsnâ) biri.

R.-a (2) 29b/9, 52a/11

Ravza-yı Mezkûr: Gazzâlî'nin el-Vecîz adlı eserine Abdülkerîm b. Muhammed er-

Râfîî'nin Fetḥu'l-azîz adıyla yazdığı şerhin Nevevî (ö. 676/1277) tarafından yapılan özeti. (?)

R. M.-de (1)53b/15

Ravza-yı Muṭahhara: Mescid-i Nebevî içinde Hz. Peygamber'in kabri ile minberi arasındaki bölüm.

R. M.-dan (1) 48a/10

Ravzatü'l-Müttekîn: Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî (ö. 676/1277) tarafından yazılan hadis konulu bir eser.

R.-M.-de (1) 102a/8

Ravzatü'l-Ulemâ: Alaaddin Zündüsî (öl.400/1009)'nin yazdığı bir eser.

R.-da (3) 47b/12, 53b/11, 73a/6, 85b/2

R.-dan (5) 48b/11, 50b/14, 51a/5, 52b/1, 72a/11

Resûl: (ö. 11/632) Son peygamber. Hz. Muhammet. (58) 2b/3, 7b/12, 7b/14, 9a/13, 9b/15, 10a/12, 11a/15, 19b/3, 26a/5, 32b/7, 33b/2, 36a/6, 39a/4, 40a/4, 47b/6, 49b/13, 50a/13, 54a/11, 55b/10, 55b/14, 58a/11, 58b/12, 59a/15, 59a/9, 59b/6, 64b/8, 64a/13, 65a/14, 67a/9, 67b/11, 68b/12, 68b/4, 69b/11, 69b/3, 70a/9,

72b/7, 72b/9, 73a/1, 73a/7, 73b/3, 75a/15, 75b/13, 75b/4, 75b/8, 85b/10,
86a/5, 87b/15, 88a/8, 88b/7, 95a/12, 102b/7, 103a/6, 103b/14, 104a/13,
104b/1, 104b/11, 107b/9, 108b/3, 109b/4

R.-den (1) 82a/14

R.-e (1) 96a/11

R.-uñ (1) 95a/12

R.-ü Ekrem (1) 4b/7, 25a/14, 47b/6, 50a/13, 55a/2, 56a/4, 65b/6, 67b/15,
67b/2, 71b/8, 72b/12

R.-üme (1) 96a/8

R.-ü Seyyidi'l-Kevneyn (1) 65a/9

Resülullâh: (ö. 11/632) Son peygamber. Hz. Muhammet. (231) 4b/13, 6b/2, 6b/8,
7a/10, 7a/11, 7a/13, 7a/15, 7a/4, 7a/6, 7b/2, 7b/5, 7b/8, 7b/9, 8a/1, 8a/12,
8a/14, 8a/5, 8a/7, 8a/9, 8b/1, 105b/1, 95b/408b/12, 8b/14, 8b/4, 8b/7, 8b/8,
9a/10, 9a/2, 9a/3, 9a/8, 9b/13, 9b/2, 9b/5, 9b/9, 10a/10, 10a/13, 10a/15, 10a/3,
10b/12, 12a/15, 13a/9, 13b/1, 13b/5, 14b/11, 14b/14, 14b/15, 14b/8, 16a/12,
16b/13, 16b/6, 17b/10, 17b/7, 17b/8, 18a/11, 18a/14, 18a/2, 18b/1, 18b/3,
19b/13, 20a/11, 20a/2, 20a/5, 20b/9, 21a/10, 21a/12, 21b/13, 22a/13, 22b/15,
22b/6, 23a/10, 23b/13, 23b/14, 24b/12, 25a/3, 25a/4, 25a/7, 25b/11, 26a/8,
26b/15, 27a/12, 27b/6, 28a/2, 28a/4, 28a/8, 28a/9, 28b/5, 29b/7, 30b/1,
30b/11, 31a/1, 31a/10, 31a/11, 31a/15, 31a/9, 31b/10, 31b/15, 31b/2, 32a/1,
32a/9, 32b/13, 32b/9, 33a/11, 33a/12, 33a/14, 33a/8, 33b/10, 34a/15, 34b/14,
34b/2, 36a/3, 36a/8, 36a/9, 36b/11, 37a/10, 37a/8, 37b/11, 38b/14, 38b/7,
39a/12, 39a/9, 40a/11, 40a/6, 40a/8, 41a/3, 41a/4, 41a/9, 43a/14, 43a/9,
43b/11, 44a/10, 44a/15, 44a/8, 45a/6, 47a/13, 47b/14, 47b/2, 50a/7, 50b/15,
51b/10, 52a/1, 52b/14, 53a/2, 56b/5, 58a/15, 58b/11, 58b/2, 58b/8, 59a/12,
59b/14, 59b/4, 60a/13, 60a/5, 60a/9, 63b/4, 64b/15, 65a/13, 65b/1, 65b/11,
66a/5, 66b/14, 67a/5, 67b/7, 67b/8, 68a/12, 68a/15, 68a/5, 68a/8, 68b/4,
68b/8, 69a/15, 70a/1, 70b/9, 71a/2, 71b/2, 72b/1, 72b/13, 74b/6, 76a/13,
77b/5, 78a/10, 79a/10, 79a/7, 79a/9, 79b/1, 79b/8, 83b/14, 83b/6, 84a/10,
84a/2, 84b/6, 85a/9, 85b/6, 85a/4, 88a/10, 88a/6, 88a/13, 88b/12, 88b/13,
88b/4, 91b/14, 92a/1, 95a/14, 95b/12, 95b/3, 95b/7, 96a/12, 96b/1, 96b/9,
97a/11, 97a/5, 98a/6, 98b/5, 99a/3, 99a/9, 100a/2, 101a/9, 102a/8, 102b/12,
103b/9, 104a/11, 104a/15, 105b/14, 105b/4, 105b/9, 106a/10, 106a/7, 106b/5,

107b/4, 108a/3, 109a/14

R.-a (3) 7a/4, 104b/11, 57a/4

R.-dan (4) 102b/13, 104b/4, 104b/8, 105a/1

R.-üm (1) 96a/5

R.-üme (1) 97a/15

R.-üñ (1) 97a/7

Resülü's-Şakaleyn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (7) 48a/4, 52b/3, 54a/2, 54b/9, 55b/4, 57a/9, 59a/8, 71a/7

Risālet-i Penāh: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 49a/13, 57b/13

Riyāzü'l- Mezkurīn: Nevevî'nin (ö. 676/1277) bir Müslümanın günlük hayatında ihtiyaç duyacağı âyet ve hadisleri derlediği eseri.

R.-M.-de (12) 49b/11, 79b/1, 50a/12, 51b/15, 52b/8, 53a/5, 53a/10, 53b/4, 57b/13,59a/1, 60b/3, 62b/1

Sa' d bin Ebî Vakkās: Ebû İshâk Sa' d b. Ebî Vakkās Mâlik b. Vüheyb (Üheyb/Vehb) el-Kureşî ez-Zührî (ö. 55/675) Aşere-i mübeşşereden olan sahâbî, kumandan.

(6) 29a/11, 34a/13, 34a/9, 95a/14, 95b/2, 96b/7

S.-de (3) 104b/10, 68b/11, 96a/12,

Şahih: Sağlam kabul edilmesi için gerekli şartları taşıyan ve dinî konularda delil olarak kullanılan hadis, bu hadisleri toplayan kitap türü. Burada sahih hadis kitapları kastedilmiştir.

Ş.-de (1)26b/6

Şahih-i Buhârî: Buhârî'nin (ö. 256/870) Kur'ân-ı Kerîm'den sonra en güvenilir kitap olarak kabul edilen, sahih hadisleri toplayan eseri.

Ş. B.-de (2) 30a/12, 37a/4

Şahih-i Müslîm:Müslim'in (ö. 261/875) sahih hadislerden meydana gelen eseri.

Ş. M.-de(1) 29b/3, 30a/12, 31b/5, 34a/9, 34b/7

Şahih-i Nacârî: Ebû Abdillâh el-Hüseyn b. Muhammed b. Abdillâh en-Neccâr er-Râzî (ö. 230/845 civarı) tarafından yazılan (?) bir eser.

Ş. N.-de (1) 26b/6

Şahihü'l-Câriye: Ebû Eyyûb Câriye b. Kudâme b. Züheyr (Mâlik) es-Sa'dî (ö. 64/683 [?])Hz. Ali taraftarlığı ile tanınan sahâbî.

Ş.- C.-den (1) 25a/2

Sa' id: Ebû Osmân Saîd b. el-Âs b. Saîd el-Ümevî (ö. 59/679) Sahâbî, vali ve kumandan. (5) 95b/13, 96a/4, 96a/8, 96b/12, 97a/1**bk. Sa' id**
S.-e (1) 96b/11

Sa' id: Ebû Osmân Saîd b. el-Âs b. Saîd el-Ümevî (ö. 59/679) Sahâbî, vali ve kumandan. (6) 13b/7, 19b/2, 21b/12, 21b/5, 51b/15**bk. Sa' id**

Sâm: Hz. Nûh'un oğlu. (1) 32a/13

Sehelbin Sa' d: Ebû Sâbit (Ebû Kays) Sa'd b. Ubâde b. Düleyim b. Hârise el-Ensârî (ö. 14/635 [?]) Ensarın önde gelenlerinden, sahâbî.**bk. Sehel b. Sa' d**
S. b. S.-e (1) 104b/10

Sehel b. Sa' d: Ebû Sâbit (Ebû Kays) Sa'd b. Ubâde b. Düleyim b. Hârise el-Ensârî (ö. 14/635 [?]) Ensarın önde gelenlerinden, sahâbî.**bk. Sehel b. Sa' d**
S. b. S.-e (1) 68b/11

Sehümüllâh: (1) 95b/1 Metne göre Saad bin Ebi Vakkasa verilen isim.

SelmânFârisî: Ebû Abdillâh Selmân el-Fârisî (ö. 36/656 [?]) İslâmiyet'i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî.
S. F.-ye (3) 28a/3, 28a/5, 28a/8

Semerete bin Cündeb: Ebû Saîd Semüre b. Cündeb b. Hilâl el-Fezârî (ö. 60/680) Sahâbî. (2) 24b/7, 24b/11

Seyfullâh: Ebû Süleymân Seyfullâh ve Fârisü'l-İslâm Hâlid b. el-Velîd b. el-Mugire el-Mahzûmî el-Kureşî (ö. 21/642) Hz. Peygamber'in seyfullah unvanı verdiği meşhur kumandan sahâbî. Ancak metinde Saad bin Ebi Vakkas yerine kullanılmış. (1) 95a/15

Seyyid' Alî: Alî b. Şihâbiddîn b. Muhammed Hemedânî (ö. 786/1385) Kübreviyye tarikatının Hemedâniyye kolunun kurucusu, Keşmir'in İslâmlaşmasında önemli tesiri bulunan sûfî. (?)
S. 'A.-de (1) 23a/4

Seyyidi'l 'Âlem: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 50b/8, 59b/3

Seyyid-iKâ'inât: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (1) 53b/4

Seyyidi'l- Kevneyn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (6) 52b/3, 54a/2, 57a/8, 65a/9, 58a/3, 71a/7
S. K.-i (1) 75a/6

Seyyidi'l-Mürselîn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 52b/9, 79b/3

Seyyidü's- Sādāt: Hz. Muhammedin unvanlarından biri.

S. S.-a (1) 55b/2

Sultān-ı Kevneyn: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (2) 48a/4, 54b/9, 55b/3, 59a/8, 61a/9, 68b/14

Sultān-ı Enbiyā: Hz. Muhammedin unvanlarından biri. (5) 63a/6, 66b/4, 66b/9, 72a/15, 84b/5

Süre-i Meryem: Kur'ân-ı Kerîm'in on dokuzuncu suresi.

S. M.-de (1) 42b/3

Şüfuyān-i Şevrî: Ebû Abdillâh Süfyân b. Saîd b. Mesrûk es-Sevrî el-Kûfî (ö. 161/778) Kendi adıyla anılan fıkıh mezhebinin imamı, müfessir, muhaddis ve zâhid. (3) 80a/3, 80a/781a/5

Şü'lebi: Ebû Abdirrahmân Muhammed b. el-Hüseyn b. Muhammed es-Sülemî (ö. 412/1021) Horasanlı sûfî, müfessir ve muhaddis. (?) (1) 81b/11

Süleymân: Hz. Dâvûd'un oğlu, İsrâiloğulları'na gönderilen hükümdar-peygamber. (2) 100a/6, 54b/7

Şâfi'i: Dört büyük Sünnî fıkıh mezhebinden biri.

Ş.-ler (1) 106a/1

Şâmil: İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî'nin (ö. 478/1085) kelâma dair eseri.

Ş.-den (4) 4b/6, 32b/13, 44a/8, 88b/11

Şedâdîn-i Evs: Ebû Ya'lâ (Ebû Abdirrahmân) Şeddâd b. Evs b. Sâbit el-Ensârî (ö. 58/678) Sahâbî. (1) 107a/13

Şefâde Zîdü'l-Ĥabâb: Metne göre hadis rivayet eden biri. (?)

Ş. Z. Ĥ-dan (1) 71b/1

ŞehidAllâh ü: Kur'ân-ı Kerîm'in üçüncü suresinin 18. ayeti. (2) 103b/15, 98a/4

Şeyh: Şeyh Ebü'l-Ĥâsım Ĥ. yerine kullanılmış. (1) 23b/12 **bk.Şeyh Ebü'l-Ĥâsım Ĥasrî**

Şeyh İmâm Ebü Tâlib Muhammed bin 'Ale'l-Mekkî: Ebü Tâlib Muhammed b. Alî b.

Atıyye el-Mekkî el-Acemî (ö. 386/996) Kutü'l-kulûb adlı eseriyle tanınan mutasavvıf. (1) 70b/8

Şeyh Sa'adeddîn Ĥamûdî: Sa'düddîn Muhammed b. Müeyyed b. Abdillâh b. Alî Hammûye Bahrâbâdî Cüveynî (ö. 671/1272-73'ten sonra [?]) Kübrevî şeyhi.

Ş. S. Ĥ.-den (1) 81b/3

Şeyh Ebû Hafş :Ebû Hafş Amr b. Seleme el-Haddâd en-Nisâbûrî (ö. 260/874)

Melâmet ve fütüvvete dair fikirleriyle tanınan Nişâburlu sûfî. (1) 98a/10

Şeyh Ebü'l-Kâsım Kaşrî: hicrî 3. asrın sonları ile 4. asrın başlarında yaşamış,

Cüneyd-i Bağdadî'nin talebelerinin önde gelenlerinden biri.**bk. Şeyh**

Ş. E.-K. K.-den (2) 23b/10

Şemsü'l-Ma'ârif:Ebü'l-Abbâs Ahmed b. Alî b. Yûsuf el-Kureşî el-Bûnî (ö.

622/1225) Sihir ve tılsım konusundaki eserleriyle tanınan âlim. (1) 98b/5

Şere'atî'l-İslâm: İslâm'a ait dinî, ahlâkî ve hukukî hükümler bütünü anlamında bir

terim. (1) 70a/4

Şu'ayb: Kur'an'da Medyen halkına gönderildiği bildirilen peygamber. (2) 30a/10,

30a/6

Taberânî:Ebü'l-Kâsım Müsnidü'd-dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb et-Taberânî

(ö. 360/971)Mu'cemleriyle tanınan hadis hâfızı. (1) 43a/5

Tâcü'l-Mezkûrîn: Metne göre hadis kitabı. (?)

T.-M.-de (2) 49a/11, 57b/5,62b/10, 51b/6, 52a/6, 52b/13, 59a/10

Taîrî: Kâinatta var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık, Yaradan,

Allah, Rab, İlah, Mevla, Halik, Hüda, Hu, Oğan. (19) 2a/2, 105a/3, 19a/8,

33b/7, 79a/11, 82b/4, 92a/10, 92b/12, 92b/2, 93b/15, 93b/7, 94a/2, 95a/11,

95b/4, 95b/5, 96a/12, 96a/3, 96b/14, 97a/12

T.-niñ (1) 104b/6

Ta'rifŞerhi: Seyyid Şerîf el-Cürcânî'nin (ö. 816/1413) İslâmî ilimlere dair terimler

Sözlüğü. (?) (1) 85b/15

Tebâreke: Kur'ân-ı Kerîm'in altmış yedinci suresi. (6) 102b/10, 102b/12, 102b/14,

103a/3, 103a/4, 94a/12

T.-niñ (1) 102b/14

Tefsîr-i Begavî:Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mes'ûd b. Muhammed

el-Ferrâ' el-Begavî (ö. 516/1122) tarafından yazılan eser.(1)104a/9

Tefsîr-ü Ebu'l-Leys: Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b.

İbrâhîm es-Semerkindî (ö. 373/983) tarafından yazılan tefsir. (1) 41b/11

Tefsîr-i Hatfî: Metinde zikredilen bir tefsir kitabı.

T. H.-de (1) 5a/9

Tefsîr-i Kebîr:Ebü'l-Fidâ İbn Kesîr'in (ö. 774/1373) Kur'ân-ı Kerîm tefsiri.

T. K.-de (4) 38b/3, 100a/10, 42b/15, 99b/5

Tefsîr-i Nişâburî: Ebü'l-Kâsım Mahmûd b. Ebi'l-Hasen b. el-Hüseyn el-Gaznevî en-Nisâbûrî (ö. 553/1158'den sonra) tarafından yazılan tefsir.

T. N.-de (1) 41b/10

Tefsîr-i 'Ömer Neseî: Ebû Hafs Necmüddîn Ömer b. Muhammed b. Ahmed en-Neseî es-Semerkindî (ö. 537/1142) tarafından yazılan tefsir.

'Ö. N.-de (1) 41b/10, 98a/10

Tenbihî'l-Ġāfilîn: Ebü'l-Leys İmâmü'l-hüdâ Nasr b. Muhammed b. Ahmed b. İbrâhîm es-Semerkindî (ö. 373/983) tarafından yazılan tasavvuf konulu eser.

T.-Ġ.-de (3) 25a/12, 28a/1, 80a/2

Tevrât: Kur'ân-ı Kerîm'de Yahudilerin kutsal kitabına verilen ad. (1) 98b/1

T.-da (1) 98a/11

T.-ı (2) 82a/1, 82a/3

Tirmizî: Ebû İsâ Muhammed b. İsâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî (ö. 279/892) Kütüb-i Sitte'den el-Câmi' u's-şâhîh'in müellifi, muhaddis. (1) 56b/3

T.-de (1) 30b/7

Tuhfe: Mübârekpûrî'nin (ö. 1935) Tirmizî'nin el-Câmi' u's-şâhîh'ine yazdığı şerh.

T.-den (7) 39a/343b/14, 46b/9, 75a/10, 75b/12, 87b/14, 88b/3

Türki: Türkle ilgili, Türkçe. (1) 2a/12

T.-ye (1) 101a/8

'UbâdetbinŞâmit: Ebü'l-Velîd Ubâde b. es-Sâmit b. Kays el-Ensârî el-Hazrecî (ö. 34/654) Sahâbî. (1) 22b/6

'Ulemâ-yı Ĥorâsân: Kuzeydoğu İran'da bir eyalet ve burada yetişen ilim insanları.

'U.-yı Ĥ.-iñ (1) 35a/11

Ümmü Seleme: Ümmü Seleme Hind bint Ebî Ümeyye Süheyl (Huzeyfe) b. Mugîre el-Kureşîyye el-Mahzûmiyye (ö. 62/681) Hz. Peygamber'in hanımı. (1) 13b/5

Vâhibü'l-'Atâ: Allah yerine kullanılan bir söz grubu. (2) 30a/8

V.-'A.-a (1) 49a/3

Vâkı'a: Kur'ân-ı Kerîm'in elli altıncı suresi. (4) 44a/6, 56b/6, 72b/7, 83b/13

V.-dur (1) 102a/13

Vakkâs: Ebû Amr Âmir b. Ebî Vakkas (Mâlik) b. Uheyb el-Kureşî ez-Zührî (ö. 15/636) İslâmiyet'i ilk kabul eden sahâbîlerden. (6) 29a/11, 95a/14, 95b/2,

95b/15, 96b/7, 97a/1

V.-dan (2) 34a/10, 34a/14

Ve'sşāffāt: Kur'ân-ı Kerîm'in otuz yedinci suresi.

V.-da(1)14b/10

Yahūdî: Hz. Mûsâ'nın dinine mensup kimse. (3) 55a/13, 66b/11, 66b/13

Yāsîn (-i Şerîf): Kur'ân-ı Kerîm'in otuz altıncı suresi. (8) 101b/12, 102a/1, 103a/10, 103a/13, 103a/6, 103a/7, 103b/11, 103b/4

Y.-iñ (2) 103a/10, 103b/2

Y.-i Ş.-dir (3) 102a/11, 103b/12

Y.-ü Ş.-ün (1) 98a/5

Yemen: Arap yarımadasının güneybatısında ülke. (1) 7a/3

Zādü'l Fūkehā: İbn Kayyim el-Cevziyye'nin (ö. 751/1350) Hz. Peygamber'in hayatına, yaşayış ve uygulamalarına dair bilgileri derlediği eseri. Hanefi fıkıh kitaplarının geneline verilen bir isim. (1) 64b/3

Zebūr: Kur'an'da Hz. Dâvûd'a indirilen kutsal kitaba verilen ad. (1) 98b/1

Z.-da (1) 98a/12

Z.-ı (2) 82a/1, 82a/3

Zühretü'r-Riyâz: Ebu Ali Hamid b. İdris el Bulgari tarafından yazılan (?) bir eser.

Z.- R.-da (5) 54b/7, 56b/13, 56b/8, 57a/8, 84b/4

KAYNAKÇA

- ALTUNTAŞ Halil, *Duayı Anlamak*, DİB Yayınları, Ankara: 2010.
- BAYDAR Ahmet, *Din ve Dua*, Beyan Yayınları, İstanbul: 2009.
- BAYRAKLI Bayraktar, *Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri* Bayraklı Yay., C.I, İstanbul: 2009.
- BEBEK Adil, *Din ve Düşünce Açısından Dua*, Rağbet Yayınları, İstanbul: 1998.
- CLAUSON Sir Gerard, *An Etimological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*, The Clarendon Press, Oxford: 1972.
- CİLACI Osman, "Dua mad.", DİA, TDV Yay., İstanbul, C.IX , s.529
- CİLACI Osman, *Psiko-Sosyal Açından İlahi Dinlerde Dualar*, Arı Matbaası, Konya: 1982.
- COŞAR A. Mevhibe, "Eski Anadolu Türkçesi Üzerinde Düşünce ve Yorumlar", *Turkish Studies*, Volüm 5/1 Winter. 2010. s. 246-262.
- ÇAĞBAYIR Yaşar, *Ötüken Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ötüken Yay., İstanbul: 2017
- Derleme Sözlüğü III*, TDK Yayınları, Ankara: 1993.
- DEVELLİOĞLU Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, 8. Baskı, Ankara: 1988.
- EMİNOĞLU Emin, *Şeyyad Hamza Destân-ı Yusuf*, IQ Kültür Sanat Yay., İstanbul: 2008
- ERAYDIN Selçuk, *Tasavvuf ve Tarikatlar*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul: 2004.
- ERCİLASUN Ahmet Bican, *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Akçağ Yay. Ankara: 2011.
- GÜLLE Sıtkı, "Kur'an-ı Kerimde Dua Kavramı", *EKEV Akademi Dergisi*, C. 8, S. 18, 2004, ss. 115-130.
- GÜLSEVİN Gürer, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. TDK Yayınları, Ankara: 2011.

- KARA Mustafa, *Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi*, Erkam Yayınları, İstanbul, 1995.
- KARAAĞAÇ Günay, *Türkçenin Dil Bilgisi*. Akçağ Yay. Ankara: 2012.
- KARAGÖZ İsmail, *Kur'ân'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara: 2006.
- Komisyon, “*Türkçe Sözlük*”, Türk Tarih Kurumu Basımevi, C.I, Ankara, 1988.
- KORKMAZ Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri*. TDK Yay. Ankara: 2009
- KORKMAZ Zeynep, *Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi*. TDK Yay. Ankara: 2013
- NAZİMA Ali, REŞAT Faik, *Mükemmel Osmanlı Lügati*, (Haz. Necat BİRİNCİ ve ark.) TDK Yayınları, Ankara: 2002.
- ÖNGÖREN Reşat, “Dua mad.”, DİA, C.IX , TDV Yay., İstanbul, s.409.
- ÖZMEN M. Nihat, *Büyük Osmanlıca/Türkçe Sözlük*, İnkılap ve Aka Kitapevleri, İstanbul: 1973.
- PAÇACIOĞLU Burhan, *VIII.-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı*, Bizim Büro Basımevi, Ankara: 2006.
- REDHOUSE Sir James William, *Turkish and English Lexicon New Addition*, Çağrı Yayınları, İstanbul: 2006.
- SARI Mevlüt, *El-Mevârid-Arapça-Türkçe Lügat*, Bahar Yay., İstanbul, 1982,
- ŞEMSEDDİN Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul: 2010.
- SOYSALDI H. Mehmet, *Kur'an'da Dua*, Şule Yay., İstanbul, 2005.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yayınları, C 6, İstanbul: 1983.
- Tarama Sözlüğü II, TDK Yayınları, Ankara: 1996.
- TEKİN, Şinasi. (1974), “1343 Tarihli Bir Eski Anadolu Türkçesi Metni ve Türk Dili Tarihinde ‘olga-bolga’ Sorunu”, *TDAY-B* 1973-1974, s. 59-157.
- TEKİN Talat ve ÖLMEZ Mehmet, *Türk Dilleri Giriş*. Simurg Yay. İstanbul: 2003.
- TEKİNEŞ Ayhan, *Dua Nedir*, Ensar Neşriyat, İstanbul: 2007.
- TİMURTAŞ F. Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi*. Akçağ Yay. Ankara: 2005.

Türkçe Sözlük. Türk Dil Kurumu Yay. Ankara: 2011.

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ankara:
2000.

ULUDAĞ Süleyman, “Dua mad.” DİA, Cilt: IX, Yıl: 1994, s. 538-539.

YILMAZ Hasan Kâmil, *Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar*, Ensar Neşriyat,
İstanbul: 1994.

YURTSEVEN Hüseyin, *Kitâbü'l-Mülhime*, Sosyâl Bilimler Enstitüsü, Yüksek
Lisans Tezi, Sivas: 2013.

İNTERNET KAYNAKÇASI

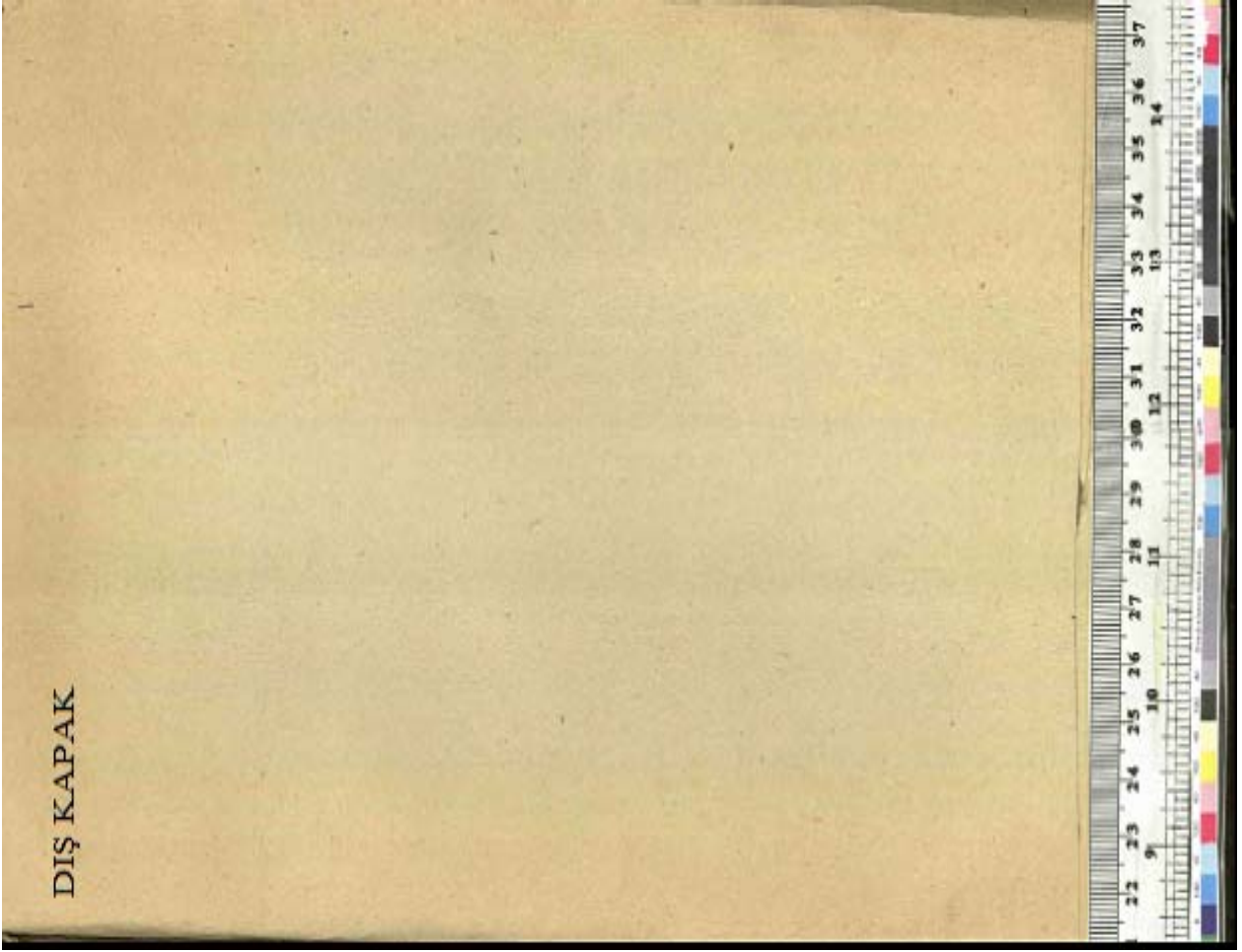
<http://www.tdk.gov.tr>.

<http://www.yazmalar.gov.tr>.

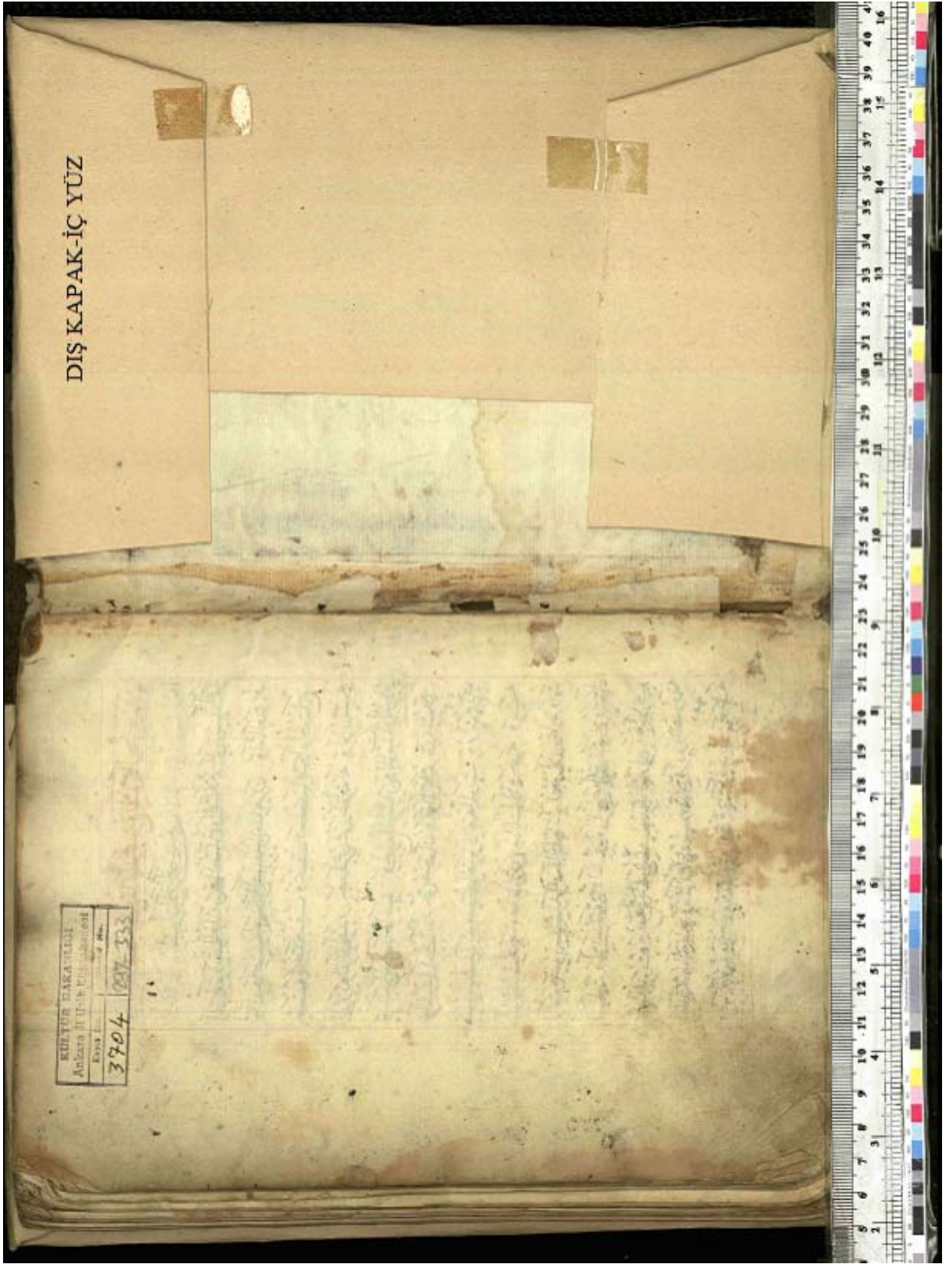
<http://www.yok.gov.tr>.

TIPKIBASIM

DIŞ KAPAK

KİMLİK TAKAĞI
Ankara U. B. P. K. Kütüphanesi
Kıs. L. No. 3704
S. No. 1007/33

وَدِي وَنَحْوَيْهِ بِرَيْحِهِ كَيْسَبِيهِ قَائِلُهُ وَمَقْرُونَةُ الْوَالِدِ
 مَسْأَلُ الْوَالِدِ وَنَحْوَيْهِ كَيْسَبِيهِ قَائِلُهُ وَمَقْرُونَةُ الْوَالِدِ
 رَوَيْتُ أَوْ نَحْوَيْهِ بِرَيْحِهِ كَيْسَبِيهِ قَائِلُهُ وَمَقْرُونَةُ الْوَالِدِ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلِمَاتُ الْبَيْتِ الْكَلِمَاتُ
 فَرَحِيهِ سَوْالُهُ وَارْوَرُ حَضْرَتِكَ حَرْبٍ وَرَبِّكَ الْوَالِدِ
 مَنفَعُهُ وَالْمُ دِي دِي حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ أَيُّدِي كَذَلِكَ الْوَالِدِ
 سَوْالُهُ دِي دِي بَعْضُهُ أَيْدِي جَبْرَالْتَامُ الْوَالِدِ
 صَوْرَتُهُ كَذَلِكَ كَلِمَاتُ حَضْرَتِكَ بَعْضُهُ عَلَيْهِ
 الصَّلَاةُ وَالصَّلَاةُ سَوْالُ أَيُّدِي بِرَبِّكَ الْوَالِدِ
 يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَلِمَاتُ عَالِ الْوَالِدِ تَقْسِيمُهُ جَمَاعَاتُ
 كَلِمَاتِهِمْ رَسُولُ اللَّهِ أَيُّدِي حَضْرَتِكَ فَرَحِيهِ سَوْالُ
 بَيْتِهِ كَتُورُ بَيْتِي دِي دِي حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ كَيْسَبِيهِ
 أَيُّدِي حَضْرَتِكَ رَسُولُ اللَّهِ أَيُّدِي كَذَلِكَ الْوَالِدِ
 دِي دِي بَيْتِهِ أَيُّدِي كَلِمَاتُ حَضْرَتِكَ حَضْرَتِكَ
 وَرَسُولُ اللَّهِ أَيُّدِي أَيْدِي حَضْرَتِكَ قَائِلُهُ وَالْوَالِدِ

بَيْتُهُ

يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّدِي دِي دِي حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ كَيْسَبِيهِ
 مَقْرُونَةُ الْوَالِدِ كَيْسَبِيهِ رَسُولُ اللَّهِ أَيُّدِي كَذَلِكَ الْوَالِدِ
 حَضْرَتِكَ عَالِدُ حَضْرَتِكَ دِي دِي بَيْتِهِ أَيُّدِي
 دِي دِي كَذَلِكَ الْوَالِدِ حَضْرَتِكَ سَوْالُهُ الْوَالِدِ
 رَسُولُ اللَّهِ أَيُّدِي دِي دِي حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ
 وَبَيْتِهِ مَسْأَلُ الْوَالِدِ أَيُّدِي بَيْتِهِ
 مَسْأَلُ الْوَالِدِ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَلِمَاتُ حَضْرَتِكَ
 فَرَحِيهِ رَسُولُ اللَّهِ أَيُّدِي دِي دِي حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ
 بَيْتِهِ أَيُّدِي وَكَلِمَاتُ حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ
 أَيُّدِي حَضْرَتِكَ حَضْرَتِكَ سَوْالُهُ الْوَالِدِ
 أَيْدِي بَيْتِهِ أَيُّدِي كَلِمَاتُ حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ
 وَبَيْتِهِ مَسْأَلُ الْوَالِدِ أَيُّدِي بَيْتِهِ
 كَلِمَاتُ حَضْرَتِكَ أَيُّدِي حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ
 الْوَالِدِ أَيُّدِي أَيُّدِي حَضْرَتِكَ الْوَالِدِ

مغلب

صياد به بطنه قائل است سوزن در دهنش زایل شود و آفتاب بوی
 و استغفار کرده در وقت کوه و استغفار کرده از آسمان
 آید که **قوله اولادك** **تخفف عليك** این را در جمع اینک
 در ریه و قلب در که هر وقت که بوی این **خفاصه**
 تا که موت تیرش از ریه بوی زهره خالی شود
 این سخن را در توبه سنی قبول باید کرد که هر روز غشاید
 وهو الذي يقبل التوبة عن عباده و يعفو عن السيئات
 یعنی توبه سنی از آن بوی غشاید که در کتاب
و بادین ایام که در وی و غشاید عمل از آن بوی در کبر
حکایت که در کتاب **الله** **الذی یغفر الذنوب** **الظالمین** یعنی
 خود که توبه ای بر وی و در وی سوزن و در وی و در وی
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم ایضا تا شب
 حیات و الشیخ **اناب** عن رسول الله یعنی توبه ای که
 الله نما اینک شوکت سید و توبه ای بر آن که توبه ای
 کرد و سوزن و توبه ای و توبه ای سوزن و توبه ای که توبه ای

در وقت که از آنکه از وقت دیدی **بما** **اینها** **توبه**
 کنوی شبانه نغمه و برتک سوسه بوی بود
 خورسته سکه و برتک توبه بود رسول الله
 کنیدی شبانه بوی نغمه و برتک توبه بود
 خورسته و در وقت که سکه و برتک توبه بود
 کنیدی آنکه آنکه توبه ای که توبه ای که توبه ای
 الله توبه و در وقت طاعت و عبادت توبه بوی
 بود **مغرب** **عنه** **لله** **اینها** **توبه**
 خورسته توبه ای که توبه ای که توبه ای که توبه ای
 به این توبه ای که توبه ای که توبه ای که توبه ای
 جمع عبادت که توبه ای که توبه ای که توبه ای
 بود حضرت ای که حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 سید خاتم النبیین **بارسوا** **الله** **علم** **الاولی** **والآخر**
 بود آن که توبه ای که توبه ای که توبه ای که توبه ای
 و آنکه توبه ای که توبه ای که توبه ای که توبه ای

۱۰/ا

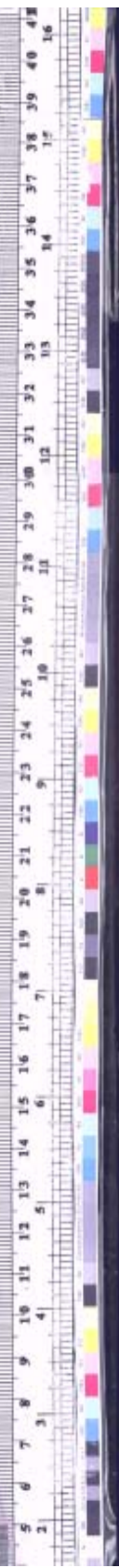

وكل ما يجدي حيايته مهور اوله كما قاله الله محمد رسول الله
 عليه بين جوف ايشكل زيل كجيان سزوري قجوي عالم
 محمد نطق صلاه عليه وسكر نبوزد مخ مفصل طبع
 اوجاع قوسينيك كلز زحجي لاله الاله وراه واه
 تاسا لاله الاله در ونخلص كره توخله درجه
 بواه سيبكه ايلون توكلار و سوز اولوز و دره
 اندي اي جسم بوزيل برفوزوف لاله الاله ويسه
 قبول التوبه ناك محمد رسول الله ديبجه و كليمه قرآن عظيمه
 اي سرور كلور يرسي سوه عمنه فاعلان لاله الاله
 بي دق سوره والها فاقايت اوقيل لكم لاله الاله
 نسته كبرون وعقد رسوله كلمه بي سوره فيا طربه
 يقين كلوز وكلمه لاله فاينه اعظمين وخله سنك
 وانك نولي غايب حوقدر حضرت ابا كورضه الله عنه
 حضرت رسوله صلاه الله عليه وسلم سوره النبي
 يا رسوله جنته يتلكم يملون و جنتهم نيله كما نوز

توبه واستغفار صوي لاله صول بوزور كذا في شيمه الوف
 صوي ايله صول اولوز انكه الله تعال ايمان بحريف اولوز
 سنت اولوز نك رخت موزن يعذير بوقارون
 رخت موزوي وكشفك خدمه صوي اول ايمان
 بجن فوروان صلوات اول بولسكده فوري تاه نفس
 و دريه هرات موزنك يعذير وكوكل اولوز
 عظمت موزون باعدوز و دل اولز به كلاف موزون
 يعذير كبروله يان موزون شكوي و نشا عيشي
 ونفسه يعذون خدمت وطاعت موشيت وكوكه
 يعذون صيد وصفا موشيت بس موزونك شوق
 ميا موشيت جان موزونك دوزار و يقايشي
 بويكده بايجه نوبله كسته اوله كجه لته موزونك
 نجه كستر بوش اوله و كلفن سقايتي ايكوزون
 بوزور كم بوزورون وكسكه صغراوم الامون
 قولوا لينا صفا كور توكلنه ضيفه ابيكده كور سلك

اوله

السموات والارض السبع واليحيى كالهاله لا اله الا الله
 يعني تكلموا بحال وسبادت وارشيه قومي حاريلو
 قانت كونه اما تكلم وصد صدا ورتة وقلنا ارب
 الحكر حاريلو شوق بولمن قبان ركسنة بومجيد
 صديقله ويسه كرا وركهه سيدون وولسه
 ورتكنا ارض سموات وتكلم واليه فوسكر
 بركه ريكليدي فالعليه العاصق والسكاه
 خواله كاه شهاده لاله لا اله الا الله لا اله الا الله
 العاصق والسكاه من قال لاله لا اله الا الله فاصاب قلبه
 بخل الجنة في العيشة **على نرس بزمالك رمتقا غنة**
 كما ان من يصدق ان لاله الا الله ومن لا يصدقك وان
 غير من لاله صاده قام قريب الا صرمة الله على الشاكر
 في **حاريلو** من قال لاله الا الله محمد من الله فوكان
 اخر كلامه عند الموت هاتوا الحاريلو حاريلو
 شو كسنة باخر فيدين بضموزوزة بولكو وكلمه

ديدي وقلدرك يا اوز عليه المسك والسكاه كايدي
 لحي كيك صرطي كوزة خواله كاطر كوسندرد
 داوز عليه السكاه كايدي باب كيم قاز اولو بولكو
 بجمكه خواله كايدي كاه وركهه شي غورون بركي
 صديقله لاله الا الله محمد رسول الله ويسه صرحي
 بركهه كيه حضرت بيقنا رعليه الصابق والسكاه
 كايدي اربن قلمت كوزونه كوي كونه ركفنا
 طغوز منغوز وولكو حرسيريك اوز وولكو خوراز سرجه
 واله هجر برتة خدر مستات بوليه اما ابا ارمي
 فكله بني بوليه ايضه برصيكي كالهاله الا الله ودي
 بوليه بوطقسا ان طغوز ري كرا وركهه رتقه سين
 فولكو وكلمه اركهه كالهاله الا الله صلى الله عليه وسلم
 كالهاله الا الله انك سكتة كغصا نوزون كوه القمه
 الا شقادة ان لاله الا الله قانما لا وضع في ميزان
 لا تها لوهيمنت في ميزان من قانها صلوا كاه ووصيت

خوار

نبور سين رسول الله صلى الله عليه وسلم ايدي
 ايك بويسه اهلينا كوكتيش انا غنازوردي
 اوردو **خوشه شانه** روايت ايدي حضرت رسول الله
 صلى الله عليه وسلم ايد خزموز فوسلج موم
 اوله عتيق وصيد فياه وياه نرسكز لاله الله محمد
 رسول الله صلى الله عليه وسلم ايد نرسكز فوسلج موم
 بر قوشته جيه كوكتيش اوله كسكز فاد نرسكز
 شيد فدان ومغويه دكويه ودر اول قوشته اوله
 عرش كينه كين وان كايرو عرش موزن قوشته
 ايه كيم ارام وكنز اول نرسكز ايه كه كوشه
 كه ايجره نرسكز اول قوشته بنوسكز اول وسين
 بوهدين فونجون ناوجسته دكين شيفنا ايد جون
 قنات كوكتيش اوله اول كيشيك الرطويه اوجانه ايه
عن اهل عتاش خوشه عني قال رسول الله صلى الله عليه
 وسلم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ايه
 كوشه عني

وما لئلا نكاث ورونگر كوكتيشي دوتورمغه صدق
 رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت رسول الله صلى الله عليه
 وسلم ايد خوشه سوزدرك برده ويدر قول يا فونكز
 باغي نرسكز در وويي كالمغوك اوسنده ورجز
 برصه شيفنا ايه كه لاله الله محمد رسول الله صلى الله عليه
 اول مغوه ديسر ووزر ديسر واوله نرسكز
 ايد نرسكز كس اول عرش ايد رجه سايي وليم
 بوكتيشه دكيز انعامده خوشه ايد اري قوشته
 مانق اوله بوكتيشه ديسك اوله كالمغوك وكونيك
 ايشك ايد وكي وكنز ايد وكي كالمغوك وكونيك
 وكنز ايه ايد وكنز كليه نرسكز ايد ورسول الله
 صلى الله عليه وسلم ايد ايد هر كيه خامسا وكنز
 لاله الله محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم ايد
 دوزت بيك كوشه ايد ايد ايد ايد ايد ايد ايد
 بوكتيشيك دوزت بيك كوشه ايد ايد ايد ايد ايد ايد

والذلف والذلف يجي ويبيث وهو في الجوارح
 ريب اليكاد وريب اليكاد ولعلهم قد سمعوا
 عينا كما كانا ربه على كماله والله اكبر كبر كماله
 وكيهنا في حقهم وقدرة بصل كماله
 الكنت فميت على لربك فانظروا رحمي واخرني
 من ذوي اهلها واسكني حنة عذبة حنين حنينه
 فقلده كما يقولون من لا تذكرك لاله الا انت سبحانك
 اني كنت من الظالمين اربعين مرة فكانت فريضة
 اضلني اجمعين وان براني كره وقد غفله جميع كماله
 زليعة شيخ كماله فمزيد رحمة الله عليه منقلبه كره
 برأه كره ولدي فريضة اولدي اوله تراكبه سيكرادي
 كندي هي نون في ايات مضطرب ابي شيخ رضة الله
 عليه ابراهيم رسول الله صلى الله عليه وسلم واقصد
 كورده وايقوه لارسل الله وعلم في يومه وحسنه
 فوجده فاني لم مضطرب دوني حننت ابيم ابراهيم

والله

وتكلم بوهن فوجده سنة ابراهيم فاني سمعته والسين
 بركمايات ايت اوله سمعته لبعاله وكانت ايت اوله سمعته
 رضوان قانية وانه سين وانك برفوف كماله
 ذير راله طوره سيد بن يمينه ودي حنين عليه
 وبنو ال اوهو ذكرك اوله تراكبه ايت من حنينه كماله
 نصح وان مات يحالفه وان تار بغير العوز وابت
 اوله سمعته حنونا رايسته حننه لبعده ووا
 اله دعا الهه حنونا حنين منسركه والكر
 حنن راله وانك تراكبه بقول اوله ورض
 حنات الاكزيه كور شيدك حضرت رسول الله
 صلاه عليه وسلم ابوهريرة به بوز شيدك يا ابراهيم
 فان دوشك دوشك بوز شيدك بوز شيدك وكوند
 وبقا حنين بوز شيدك اكل شيدك حنن
 عبد البذل ابراهيم حننه اوله كوني اوله
 حنات ابراهيم اوله الله وامن لا شيدك كره

والله

والله

والله وانه الله والله كبير ولا حول ولا قوة الا بالله
 عند دية ما اعلم الله وسئل عما علم الله انا ذكرنا ان احصاه دون
 بما اذن بينك اوجا وانما والله وما هو كما ذكرنا انه في سماحي
 بالبعثة هي سنين اربع وثلاثون نظيره نظيره
في كتاب زمزيد بن ابي اسود **عن ابي رافع**
الطوسي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لعنت
 الريحم عليه الصلوة والسكامة والسكامة السريبي فقال
 بالحمد اولا انك في كلامك واخبرهم ان الجنة حبيبة
 للربة عدو للناي وانها فيعانة وان كل ستمنا ستمنا لله
 وللجنة ولله الهة والله كبير في **ابن مسعود** **رضي الله**
عنه انه حضر في رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم ركب
 بكاه موهبة الرب عليه الصلوة والسكامة اليه
 ملاقي اوله كما انك به بالحمد وانك بتك سلك به
 ويذكر في حديث دور في طيفيد طالوت لكونه كسعين
 اجنان خالصة كما قد ذكره كسوتن في قوله **سبحان الله**

سويدي ورت سوز در ووزكرك قديمي اوله اعلانه
 كثر وكثر رويات ايدان من بعد **سبحان الله** **ابن ابي عمير**
رضي الله عنه يروي ان ايدان حضرت رسول الله صلى الله عليه
 وسلم حضوره بزجاة مكلوب ايدان كان رسول الله
 نال ما اريد له وحيات يولد بكر نزل الله ودر رويته
 صدقه انما ايدان يروي في ايدان في ايدان
 حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ايدان يروي
 يروي خبر يروي في ايدان في ايدان يروي في ايدان
 والقرآن اول ومنك في ايدان في ايدان يروي في ايدان
 يروي في ايدان يروي في ايدان يروي في ايدان
 كبر ولا حول ولا قوة الا بالله في ايدان في ايدان
رضي الله عنه انه حضر في ايدان في ايدان في ايدان
 رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت في ايدان
 ايدان في ايدان يروي في ايدان في ايدان في ايدان

القول

ائمة ايرى سجد لله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 كبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
 حويليد **سبح** سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم
 عليه وسلم قال افض الله منكم من القرآن سبحان الله
 والحمد لله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 لبي خيف حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 بوزيكم قرا عظيم الشان اذن صكنا افضا لير
 سبحان الله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
 اركبني في فدينا اركبني في فدينا اركبني في فدينا
 كما لو سجد لله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 ذكر اولنا سبحان الله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 اكر لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
 يار ديني اركبني في فدينا اركبني في فدينا
 الله دينه اسر الله اولادك وطولك وموتك

وسلكه ايرى بالحمد لله والحمد لله والحمد لله
 خصوصا اوصياك في عديك كما يركب من ضيقه
 دينه سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم
 ياره اول اذ لك من الله والحمد لله والحمد لله
 كندوزي وكر الكبر لاربه دور في حنته برع بك
 اول اذ لك من الله والحمد لله والحمد لله
 ذكلكم حان وفينه براء وكد وكرك
 صحت خفت رحمت نظيره نقل ليه اير
 غدا ليه سبحان الله والحمد لله والحمد لله
 لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
 ومثله ما علم الله **سبح** سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم
 رسول الله صلى الله عليه وسلم بوزيكم بركت
 سبحان الله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
 سجد لله والحمد لله والحمد لله والحمد لله
 سجد لله والحمد لله والحمد لله والحمد لله

نور

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الشَّيْخُ ضَعُفَ اللَّيْلُونَ فَلَمَّا دَرَوْا
 وَلَمَّا لَمَّ اللَّهُ نَسِيلَهَا حَتَّى دَوَّلَهُ عَمَى تَخْلُصَ إِلَيْهِ
 رَوَاهُ الذَّيْلِيُّ وَغَيْرُهُ مِنْ مَعْنَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا كَانَ بَعْدَ سَبْعِينَ لَيْلَةً وَرَمَاهُ وَرَأَى آيَةَ اللَّهِ
 كُنْزًا كُنْزًا مِمَّا هَلَّتْ عَلَيْكَ السَّمْسُ وَالْوَهْمُ
 وَغَيْرُهُ لَيْلًا أَوْ قَوْلَهُ قَالَ جَابِرُ بْنُ الْأَنْصَارِيِّ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ وَقَالَ فِي مَا سَمِعْتُهُ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ
 مَا خَرَفَ قَائِلٌ فَلَمَّا سَمِعْتُهُ وَرَأَيْتُهُ وَرَأَيْتُ اللَّهَ وَرَأَيْتُ
 الْبَيْتَ وَرَأَيْتُ الْوَلَدَ وَالْجِبَالِ الْعَالِيَةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَسْتُ بِمَنْزِلِ الْوَالِدِ وَرَأَيْتُ
 وَمَا خَرَفَ وَأَنْدَفَعِي بِكَلِمَاتٍ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** وَخَرَفَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَافَتِ وَيَزِيدُ بِأَنْوَاعِ
 وَأَخَصِي بِشَيْءٍ فَقَالَ لَعَنَهُ لِي بِمَا هُوَ بِسَمِيكَ
 مِنْهُدَى أَوْ لَعَنَهُ سَبَّحَ اللَّهُ وَتَعَدَّ عَدَدَهُ مَا نَفَى السَّهْمَ
 وَسَبَّحَ اللَّهُ عَدَدَهُ مَا نَفَى الرَّضَّ وَسَبَّحَ اللَّهُ عَدَدَهُ مَا

٢٩

مَا نَفَى ذَلِكَ وَسَبَّحَ اللَّهُ عَدَدَهُ مَا نَفَى الرَّضَّ وَاللَّهُ كَسْبَرُ
 بِشَاءَ ذَلِكَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
 وَرَأَى آيَةَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
رَوَاهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَسَبَّحَ كُلَّ مَا حَفَّتْ عَلَيْهِ عِلَالِيَانِ تَمِيْنَا تَارَةً وَطَبْرًا
 حَيْثُ بَاتَ الْوَهْمُ مَسْبُوحًا لَهُ وَبَعْدَهُ سَبَّحَ آرَاءَ اللَّهِ
 الْعَلِيمِ بِمَنْ حَضَرَتْ رَسُوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 يَزِيدُ بِكَلِمَةٍ أَيْ كَلِمَةٍ وَبِهِ حَفِيْفٌ وَيَزِيدُ بِرُكْنَةٍ
 وَخَفَضَتْ رَحْمَةً شَوْكَلِي لِمَنْ يُوَكِّلُكُمْ كَلِمَةً لِأَبِيهِ
 مَرْفُوعِيكَ بِمَنْ كَوَّرَ قَدْرَهُ ثَابِتٌ أَوْ لَهُ رَسِيْلٌ
 عَظِيمٌ سَبَّحَهُ وَمَعَانِي كَثِيرَةٌ مِنْ كَثَرَتِهِ
 سَبَّحَ اللَّهُ بِهَيْكَلِ سَبَّحَ اللَّهُ بِهَيْكَلِ سَبَّحَ اللَّهُ وَجَسَلَهُ
 قَبْلَ صَدَقَةٍ وَعَلَى مَا تَعَدَّدْتَنِي بِرُوسِيْنٍ وَقَالِيْنِي
 أَعْتَقَادًا لِي وَبَعْدَ مَا يَفِيْلُ أَوْ لَكَلِكُ أَوْ صَفَا وَدُونَ
 سَبَّحَ اللَّهُ بِهَيْكَلِ سَبَّحَ اللَّهُ بِهَيْكَلِ سَبَّحَ اللَّهُ بِهَيْكَلِ

ذكرا ليس الورد ويجده في حياك فكله غير ان شاء الله
 يدون جمعان في حياك ليدان باوكا صغار مجاملة
 بسوية اليه موصوف يدوي غير ان ليدان لورد
 ميولك بركه سري دنيا ككي قدركي اول كسيم الشك
 بادوكا اكله ذوليس في ثواب وركمة وسد انيله
 فيكم **حضر سب** **شعاب عليه الصلاه والسلام**
شكرا شدة فاشق لنا لانه سيدان كور لم يستدرب
 بين الورد صيني كور عيف ديكه باوكا معكاه بوني
 ذولدر منه كيم قادر الورد اول كسيم زخان
 ورحيم كه بيور يكي باشينت بزندان ايديكم قولد يركي
 سنجاله ويجده رسي به يدولي ماله مالابو بسك
 ائدي خذله خذنا ايولم **صح بخاربه حج سنبله**
بوفرون **وح الله عنده** **ان مؤيد** قال رسوله
 سنجاله عليه وسلم ثم قال سنجاله ويجده في ورميه
 مريه حطه حطاه وان كانت شال ريليه يني ابو

١٠٠

كور يرضي له كنهه دن مؤيد حضر سب رسول الله
 سنجاله سنجاله وسك بيور يكي بركه سبه سكره
 بركه سب سنجاله ويجده وركه اناكنا هاروب
 عنوا اولورد كور كور كور كور في وورد
 بسك كغيرت سنجاله ليدان مؤيد سكر كغيرت لوردان
 سكرن صادق لورد كور كور سكرن لورد
 مالاوت ابوه **كنا شير ميه** **ابو زر** **رضي الله عنه**
 مؤيد قال فلنك باسوله انما علم كور الى الله
 قال ما اضبط له سنجاله سنجاله بركه في
بني ابو زر رضي الله عنه **بركه ايدانه** سنجاله كانه
 سوكوي في سب سنجاله سنجاله سنجاله سنجاله
 بيور سكره كنه سنجاله سكره او سكره
 كلام وركه سنجاله ويجده ائدي مؤيد
 وليب بركه سنجاله سكره كور كور
 باكره **رضي الله عنه** **ابو زر رضي الله عنه**

ايدي حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ايدي عبيدكم يقبلوا لست اراته ثم اذ صرحت
 سبحانه الله ويجوز سبحانه الله العليم المستغفر لكل
 ذنب وانوب اليه دينه وكرسه وكرسه
 فيقول اوله وجميع فرسخك لا يسبحون وذكرك
 كما يسبحون فقال فرسخه بوجهه فانه يكون
 في الدنيا والدين كوازل كسنته في الدنيا وكر
 على كل ذي ذنب رجوع الله تعالى له من ربه
 حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم كل
 شيكاته ايدي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع فجر وقتها
 يؤتى عن اوقافه في يؤتى عن اوقافه في
 ويجوز سبحانه الله العليم المستغفر لكل
 وانوب اليه اولا كشي في ايدي عبيدكم
 صلى الله عليه وسلم كذا في رسول الله صلى الله عليه وسلم

عنه

في ايدي النبي قدوة في ايدي عبيدكم
 وايضا ايدي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 كريم استغفر الله ويكفر عن ذنوبه
 فيقول سألوا وعلموا ان اولى حادته في يوم
 بزوال ليله في سعة حديد صح من اهل
 اشهر رسول الله صلى الله عليه وسلم قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم الطهور شرط اليان والذات
 بلاه البهتان وسخا الله والذات بما لا يكون
 والارض من اموالكم في رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يدكم حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يؤتى عنكم ان سبب ابا الفضل في يوم
 يؤتى عنكم في اوله في رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ما يتبعه ولد اوله في رسول الله صلى الله عليه وسلم
 اليه اوله في اوله في رسول الله صلى الله عليه وسلم
 كما في رسول الله صلى الله عليه وسلم

سيدنا وكيه ي بود ربي سي كايه لاله
 محمد رسول الله بوي ريكنه ديسه بوي كو كجز نايست
 قنسه كبد و كسك مبرزايك بر خاينه فوسك ربي
 قات يدي و نيا قانت كوي رطقه فوسك
 بوي طمه غالب كوز و كنجسي سجا الله و محمد
 كاز قنات زرفاري عفا خيزد خيزد **عبد** حضرت
 رسول الله الصلوة والسلام بر يه بنش كارت
 نماز و كوز ي كون طومش ايدي ايدي موز نماز بان
 فوط اولد وكي ايدي موز فودله حضرت رسول الله
 صلواته عليه وسلم ايدي او خوصكن بوكلما في كيه
 كز طومش به بن السجده والارضه انكه سجا
 دعيه عدد خلفه ورضا غنيمه ورنه عرشه وبنده
 سجا ايدي بكر **سائلك** بولما ي حضرت رسول الله
 صلواته عليه وسلم بوي كوز يكي طوي او ذوق در
 سجا ايدي سجا بوي كوري او كن ديمكه جي و وند

وكنه كيد فوسك لاله بولما بكار سلمات او كيه
 سجا سجا و سجا انكه بكار سجا ايدي كيه
 نماز كن قانع بوي او خوصكن سجا الله و سجا
 الوصم و كاحول و كاحول الهه جون بوي ايدي نماز
 و كوسو و كده و قبا ايدي امين اولد حضرت
ايضا **سجده** بوي فودله سجا الله و سجا
 سجا الله و سجا الله او نايست بان كز سجا
 نماز ايدي كز فودله و سجا **ايضا** **سجده**
 رسول الله صلواته عليه وسلم رويت ايدي
 كدي موز جمعه نماز انكه صصكن بوزكه سجا
 الوصم و كده ديسه سجا الله و سجا الله
 بوليمه و حضرت بوي سجا الله الصلوة
 و قات و فنده سجا الله اولد دوزت سجا
 نيسكه اي او علم سجا الله سسته كن عفا ايدي
 و سجا بولما سجا ايدي بوي و كيه سجا كيه سجا

بوي

ابن سينا الله عدو ما خلفك وسبحنا الله صلاة
 مباحق وسبحنا الله عدو ما في السموات والارض
 وسبحنا الله عدو ما احضرتنا وسبحنا الله ملكه
 ما احضرتنا وسبحنا الله عدو كل شيء وسبحنا الله
 ملكه كل شيء ولله الشكر والثناء والثناء
 سكا وصيبت اية ربك بولي اوقه سينا والثناء
 وفيرتك اكون دسين ديدني **ديك حيرت** حضرت
 رسوله صلى الله عليه وسلم صلنا بصدقة
 ورسك فاندري وازاو وازدك صدقه ورسك
بشكرا اوابا انا انا انا انا انا انا حضرت
 رسوله صلى الله عليه وسلمك فرسنته دونك
 دون دوردي رسوله صلى الله عليه وسلم ايدني
 بالانما غلوصك كوز سن طولك دونك
 اوابا انا ايدني كوزك حيا وصدقه وور
 بم نسته بكم فودركه صدقه ووليم وكنيت

رسوله ولله الشكر والثناء والله اعلم
 قول الله اعلم بكرين انا ودين ديد حضرت رسول
 عليه الصلوة والسلام ايدني يا اوابا انا بكنيت
 ديدك سكا كذا برون سونا سينا كذا صدقه
 قلدت ديدني وبيان بوقير بركه صدقه وبيان
 بوسجوسيب سوسجنا وكذا اول ذلك فاعلم
 باكيتي كونا كيناك بوليكه انا بعلاب صدقه قلبك
 فوله بوسجوسيب حضرت بيمعركه الصلوة والسلام
 قمبرك ذلك سالي سوليه ذر ديدني **ديك حيرت**
 حضرت رسوله صلى الله عليه وسلم بوزك بركته
 بوسجوسيب بوزك اوقه وور كذا بوزك
 كونا بون اوقه بوزك انا بوسجوسيب بوز
 انا بوز سجا بوزك بوزك بوزك بوزك بوزك
 نما بوزك بوزك بوزك بوزك بوزك بوزك
 نما بوزك بوزك بوزك بوزك بوزك بوزك

بوز و بلکه سزاوارتر هر کس که بدین صفت
 کسب آنکه برکتش ستوارانیکه یا رسول الله
 حضرت عیسی که سزاوارتر بود و بزرگ
 شیخ ایوب که سزاوارتر بود یا خدیجه که سزاوارتر
 شد و اولاد زهره و اذن اولاد هر کس که
 و هر کس که شیخ و کزادان کنیدی تا فوت
 دیگر **عبد شریف صحیح مسلمه** **بومرعی علیه** **و ابی**
 اولاد آن رسول الله صلی الله علیه و سلم قال یصح علی
 کسب آنرا تمام صدقه که سزاوارتر است صدقه
 و کل خیر صدقه و کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 و آنرا با هر صدقه و کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
سزاوارتر که کسب آنرا با هر صدقه و کسب آن صدقه
 صدقه سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 حضرت سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 صلاح و حال اولاد هر کس که سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه

از اینجه و بگو که سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 نواب بومرعی که سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 حضرت عیسی که سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 یا خدیجه که سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 اولاد آن رسول الله صلی الله علیه و سلم قال یصح علی
 و کسب آن صدقه و کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 حضرت سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 و کسب آن صدقه و کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
وفاصدان و کسب آن صدقه **و کسب آن صدقه**
سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 علیه و سلم الخیر که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 حضرت سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه
 حضرت سزاوارتر است که کسب آن صدقه و کسب آن صدقه

بومرعی
 و ابی

ولتسليم اربع كس من الله محمد بن ابي بكر
 جملته ايدي وجميع شيخان مشيخا لدودي واولاد
 العاشقين تغذركم بكون حضرت رسول الله
 عليه وسلم حضرت علي رضي الله عنه وفاضله افرغ
 رضي الله عنهما بويكسناك قائمه كليلي كوز وكيو
 على قاطعتك باشي اوجن دوزر حضرت رسول
 عليه الصلوة والسلام ايدي اللهم صلح بيننا وينا
 حضرت علي رضي الله عنه ايدي بارسواله اللهم
 لكيه مني نه ميهد رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ايدي اول وقتك فرسنا ووقته اده بيمبري
 برندي وميزلني اكا كرسدري وانه ايندو لطيفي برينه
 فرسخا ايدي ادم اكونيا فرسخه غرطا ولسه بي
 بوبله ذكرك لاسك فرسخه كويي بوسه سين
 اوت كاي عرف اكره بيم اقولك واخر لك
 لسوي جمع اوله اكم بيمبر ايدي اديت اكرت حق

دوزر

خوتك ايدي فغان دنا ولسك اادم اللهم وكيه
 السيه اعظمه بوزر بركه جمع براند وعاك وركه فرك
 منم اذك اسيدبر خوشجانه وقتا ايدي كرف
 بركس اللهم الكذ ديسه هرزونه اوز حسنه
 بربوبوزر وكا ملون بريلعارن وديجه سوز الوالدين
 ادم بيمبر عليه السلام خوناي شيندي خايلديون شيخ
 فدي خوشجانه وقتا ادم علكه السلام برليف
 برخريله كوميهد ايدي اوكه دغاي بوعايه صم
 اينم خوصاج وكسنا اوجر كسنا ملا وركه بركو
 جميع غيبر شصيرين ادا افر اولوز ومطابجه
 حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بوزر كره
 ركيشته بوشوي صباچ اوقسه كزدا زشكسين
 ادا ايش اولوز تاكسنا اوقسه بيله كجه
 شصيرين ادا ايش اولوز اللهم ما اجمع في ريشي
 بوبله برخريله وقتك وعلكه ليد بريلعارن فاك

انكساركم فمرسوس سوز و بركيد اوغلي بويك كلامي و ايجوز
 جون و بوزد كه دهه و بيمقدار سرفيدور و نيلله بوزدي
 يله سوزش كوزدي انايي و اناسي بوزدي
 نوز بيجك نجهت فالديك ايندي بوزد و فقه بوزدي
 ديديك اوغلي بوزدي بيم كمال اقديم و ارايدونك
 فيونلدي و ارايدونك جومان طوم شيد صكوه
 اولمعه تين سوزديم دي انسي ايندي بوزدي
 دشما اذن خاكر بوزديك و بوزديك سوزدي
 كوزد و لك دي بوزديك صكوه مانغ اولديك
 و طغليدن طوزدي بوله جيم و بوزديك سوزديك
 اوغلي ايندي بيم بيم صكوه كوزدم بوزديك
 اولمعه صكوه اويك سوزديك صكوه بوزديك
 جندم بوزول باشنه كلام مكر سكيدين بوزديك
 بيم كينه بيجان باق و بوزديك و بوزديك
 يله لوزدي بيمان بوزديك اول بوزديك سوزدم كالبه

و كوزديك لاجول و لوزديك لاله انايي
 جوق ديه سين بوزديك و لوزديك
 بيم بوزديك بوزديك بوزديك بوزديك
 اوغلي بوزديك بوزديك بوزديك
 عليه الصلوة و السلام و بوزديك بوزديك
 ايندي بوزديك بوزديك بوزديك
 انسي بوزديك بوزديك بوزديك
 ديديك سوزديك بوزديك بوزديك
 انايي بوزديك بوزديك بوزديك
 اولمعه صكوه اويك سوزديك صكوه بوزديك
 جندم بوزول باشنه كلام مكر سكيدين بوزديك
 بيم كينه بيجان باق و بوزديك و بوزديك
 يله لوزدي بيمان بوزديك اول بوزديك سوزدم كالبه

في ذلك التوكيد ووقوع قوله في قوله فان عظيم الشكر
 الكون بولادكم بونكونر لاولادهم بوزة كالمون
 سون مريم ده كلور حوالهم بوجع لادوة الاله
 كصف سون سينك كلور مات الله لافوق الاله
 اصادك وشبهه قادي صبح قرا بضمه نون كرا
 ذرا اني جون وكنتك بغير نون كخالص اولين باي
 وغناون جون هركون بونجون جوزناون
 انم كان كاولية وكج بوج اولاد الخون
 ندر مش بفسير نون وخطا بفسير نون بامشير
 ومرتوقه بحاله بوزة استانو قدر
 بواريه بظنه بركسته بوج آس جون هر صبا نون
 فيلوب سلام ووزة كان صكوه وكج بفسير
 نماز نون صكوه ووق بركته اول كج ووزة بول
 اوسه خون كرا وخطا بفسير بامشير نون
 بلف بوزة بوزة بفسير بركته بوزة

اجرت اصدا فاصات ابته بتمته بامها فتملك
 خيرا فاعلمه الصلوة والشكر بتمون الاله ووقوع
 بحاله بوجع بوزة بفسير بامشير بون
 بونك الاله فهو بفسير بامشير
 عنه كانه جاء عوف بين الاله واليه واليه
 عليه وسئل فقال لا رسول الله اني انا والهدى
 وبجوز الهم فمنا بامشير قال عليه الصلوة والشكر
 واما الاله فتمت بامشير لكونه لافوق الاله
 الاله فمنا الاله بامشير رسول الله صلاه عليه
 وسئل قال بجملة فمنا بامشير بامشير
 والشكر بامشير بامشير بامشير بامشير
 كيت بوزة فقول ومرتوقه بحاله بوجع بوزة
 بامشير بامشير بامشير بامشير بامشير
 والشكر بامشير بامشير بامشير بامشير
 هر بامشير ومرتوقه بامشير بامشير

بوزة

في ليلة من تلك الليالي استبرأ من كل عيبه كجبهه دهه وصباحه
 وقت حوشه وانما وعظا عزته وادواته ابره كبره
 ذلته صفته اولشس كوكبي دري قيله وزوجي
 بول فيلويون كند وفضل يولي وعديش خريه
 دجراي سندر كه بوخر روى القبري ان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم قال كما اذا لا اظلك نكاه تنق
 بوسكان عليك نكاه اهل حد ونا لاله عنك
 فلانما فلانما فلانما فلانما فلانما فلانما
 عليه ورايت لوكه عينا حضرت رسول الله صلى
 الله عليه وسلم مما اذ **بجبل رحمة** عنده حضرت
بوزوجه انما ذكروا عنك نكاه بوزوا وكرم
 اوقا سبوز لكر سنك اوزوكه جمال حد
 شل قدر بوزجاده اوزوشه حوشه خيانه وعتل
 كني حوشه سندن اوزيويون ويلوم يارسي
 ديوي ايندي انما ذكروا فلانما فلانما فلانما

بوزوه

في تلك من تلك الليالي ووزوا المالك من تلك
 وذلته صفته اولشس كوكبي دري قيله وزوجي
 بول فيلويون كند وفضل يولي وعديش خريه
 دجراي سندر كه بوخر روى القبري ان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم قال كما اذا لا اظلك نكاه تنق
 بوسكان عليك نكاه اهل حد ونا لاله عنك
 فلانما فلانما فلانما فلانما فلانما فلانما
 عليه ورايت لوكه عينا حضرت رسول الله صلى
 الله عليه وسلم مما اذ **بجبل رحمة** عنده حضرت
بوزوجه انما ذكروا عنك نكاه بوزوا وكرم
 اوقا سبوز لكر سنك اوزوكه جمال حد
 شل قدر بوزجاده اوزوشه حوشه خيانه وعتل
 كني حوشه سندن اوزيويون ويلوم يارسي
 ديوي ايندي انما ذكروا فلانما فلانما فلانما

برقاخ ابراهيم بكه ليرجع الى المنشد. ويرجع دعا خديجة
 او قنور. كبرك ونزلني ورزق ابي ذؤيب هضاج وخشام
 نماز فليلك كمن يدلي كركن اوفسه بالجه
 مشك الشاري سا ان الله كمنسنة مخناج اوليه
 وكان نسبه بركات وقح ودولنا او كخويه
 بار اوله والمدد خير من مال برق اسباب وبيع
 انما همي بوزركه او فوندك مقدم جوي كاخلاصه
 قوله ايد واستغفار ابيك اذ تصنع الوجوه
 صلوات واخر كمن قايته واخرج من اخلاص
 واوجس كمن سخر الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
 اكبر لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم **السم**
 اذ تصنع بوزري اوفته بنسبه **السم**
 للمنع الا بواب افتح عليك ابواب رحمتك وابواب
 فضلك واوتك برزقك وتستر علي خيرا دنيا
 والخرة اذك على كل مني قور الله **السم**

دفع

كل يوم مائة مرتبة لا اله الا الله الملك الحليم المرحوم
 واستجبال على الرزق والحياة اناس ويزيد عليك شكر
 المرب ويضع عذاب القبر وظلمة وضيقه ولا
 يجازي بالكل باكر. ويضع عليه اواب الجنة ومن
 قال عاوي كسكول مسجرات الدعوة نقل الضمير
حيا **صحيح** **بن** **حضر** **بن** **رسول** **الله** **صلواته** **تعالى** **عليه**
 وسك نور ذكرك من سنة هر ككون فوزك
 لا اله الا الله الملك الحليم ريسه ايد فيعزرك من اوله
 ويؤهلكه رزق رزقك ابيك وناس اوسوز اول
 كسسته اوزر كسكرك الموت انما الله
 وقبر عذابي وظلمة وطرفن الله دفع ابيك وسك ابيك
 حسنا اب والجنة وجنت قور اولك اوزر كيه
 جيله ورتكسته بولكمه اكون كمن طيبه
 ذعاري مستجاب الدعوة اوله والسلام وخرج مال
 ووزر طيب انما يجوز ان يعطيت انما يجزى

سؤل ایذی یوزدکه یا ااطله سیه سزور اولیام که
 ما لا حضرت خبیرا علیه الصلوة والسلام لایله
 که لوب حضرت و اهل مکا با غل و عاده ان بشاک
 که خور و کبر هریم تکا بک که صلوات وین
 خوش آله و قائلان صلوات کلمه کوف
 اوان دعوت و مؤخرت ویزر کاوله کافز لایله
 و اوله دهک سینی ربع ایلر **صباح و نهار و لیل**
اولینده که یا محمد شتر رقی کل سینه که هریم سکا
 بوسکه صلوات وین بئنا اوان صلوات ایدم وین
 سکه کوندکه اوان سلام کوندیم **دو روز** حضرت
تاج الکفرینین **قیبه ايام الهام** **قدرة المشرق** **وعند**
المکرمین ایوا الفضله **والمست** **رحمة الله علیه**
 ایله حضرت رسالت بناه ضاله قلا علیه وسلم
 یوز شیده که هریم تکا بک که صلوات وین
 خوش آله و قائلان صلوات ویزر اولی
 یوسه وینمندان که **خوش آله و قائلان**

سؤل ایذی یوزدکه یا ااطله سیه سزور اولیام که
 ما لا حضرت خبیرا علیه الصلوة والسلام لایله
 که لوب حضرت و اهل مکا با غل و عاده ان بشاک
 که خور و کبر هریم تکا بک که صلوات وین
 خوش آله و قائلان صلوات کلمه کوف
 اوان دعوت و مؤخرت ویزر کاوله کافز لایله
 و اوله دهک سینی ربع ایلر **صباح و نهار و لیل**
اولینده که یا محمد شتر رقی کل سینه که هریم سکا
 بوسکه صلوات وین بئنا اوان صلوات ایدم وین
 سکه کوندکه اوان سلام کوندیم **دو روز** حضرت
تاج الکفرینین **قیبه ايام الهام** **قدرة المشرق** **وعند**
المکرمین ایوا الفضله **والمست** **رحمة الله علیه**
 ایله حضرت رسالت بناه ضاله قلا علیه وسلم
 یوز شیده که هریم تکا بک که صلوات وین
 خوش آله و قائلان صلوات ویزر اولی

صلواتك بركه خال كية رونادي مشرقه ورونا
 مؤمنه واثابه تحت ارضه وبارئ عرش اولوب
 اخلصه وده اذك غنجه وعت اول ككك بونيم
 قوله صلوات وبر اول كسته جيمه صلوات
 وبر دك كسي اولمك تا قامة لك اكا صلوات
 وبن اخبه زونك خال كية اولك سسته يد تا ما
 صلوات وبن بخر **حديث اسرار الاله اوله صلوات**
روايت اولمسنده حضرت سيد العالم محمد مصطفي
 صلاه صلواته وسلم بوزيد كه عرض كيه ككا
 بركته صلوات وبن عتقا اكا اون صلوات وبن
 اول صلواتيه تره عين بجهنمه كاخرا اولون باق
 صلوات رعين اولون اخرهم عاون اولون صلوات
 اولن ككض كسي ايجي ويطقه ده ديك اولون
 كبر بخر **حديث دونه العلماء ده تون سنده** **وكان اول**
صلاه عذر روايت كذ حضرت رسول الله صلاه عليه

تحت ملك لير **الكمه** ملك لير سيناغ اكر واذك
 الكفه سمنه اناي مؤمنه صلوات ايه سته كيكما
 اولمسنده كيجي ورونه ايشناك وروشنديريم كونه سته
 اذك خات وبن اولمسنده تدر كه الكفه سته مؤمنه
 سني اوله في بركه خال كيه اولمسنده سته هم
 قدره مؤمنه كذا جيم بركه سته بكا صلوات
 ورويس الا اولمك ايشدر واذك كيه بار رسول الله فالان
 حوسنه سكا صلوات تونديروم وروشندي
 وكتا سكا صلوات كيه عرض كيه بكا صلوات
 وبن مؤمنه كيه وكتا اكا با صلوات كونه
 ورضي كيه با صلوات كونه كتر اكا جيم
 اوري مؤمنه كيه **التي** با صلوات كونه تونديروم
 حضرت رسول كيه ورضي كيه صلواته
 عليه وسلم بوزيد كيه عرض كيه بكا صلوات وبن
 عليم صلواته ورجي اوله ورجي روايت قميه كيه

37

شوال كشته كه تا سب من وانا ابرو باخوهر سینه
 دخرضا الری سینه كه جسته كز سینه امیر و پدر
 ادرنجی قیده كه ایتر كه خور و نسوز شوال كشته كه
 رهضرا شریقه پیشه دخی اذك سوغز نه موصول بود
 عقال فکری رب مغفوز افا سیه بر دخی امین دیم او بخیر
 حدیث **تاج اللعین** **سینه** **ایر** **سود** **رحمته** **عنه** **ارو**
 اذك خضرت محمد الصلوة صلوات الله تعالی علیه وسلم
 دان ایستد كه بیوز دیا قیامت خواندن خونش خونش
 بزودك و نه جسته كز سینه امیر و عصادك مختبر
 اولوز هر چه جوید و بولانز ایتر كه ابرو سوله اذك
 كیندرد بیوز دیا كه نام اسم بر سینه دخی
 اولنه و اذك صلاوات و بیسه منی الصلوة
 عا خطه طریق الجنة بعض علما اذك كه سوادك
 دخی صله صلاوات اذك این دخی كیند او زید
 و بعضی كیند **بوسعند خدیجه** **بن** **رضی** **الله** **عنه** **و** **ان** **رو**

و سلم بیوز شتر کریم تکما کوندن فتح
 صلاوات بیروز و من عجمه و جلاله ایشیا و خراسان
 اول كشته باف اول كون و اول كجه ایتر و كاشان
 بر لغار البند مقصصای و عده ای اوزن و لب
 اولوز بی ایوب صبی اوزن طلوع و غروب
الملكاة **و** **ملائكة** **ف** **ص** **ر** **ا** **و** **ا** **ن** **ف** **ز** **ك** **س** **ر** **م** **ا** **ل** **ك** **م** **ج** **ر** **م** **ه**
عنه **و** **ر** **و** **ا** **ی** **ت** **ر** **ا** **و** **ا** **ل** **ح** **ض** **ر** **ت** **ع** **ل** **ی** **ر** **ض** **ی** **ل** **ل** **ه** **س** **ن** **ه**
 قدر و كوندن سینه عروج ایوب اولی قاید
 ایتر دیا ایچی قیده یه امیر دیا ایچی
 دخی امین دیا بیوزی اذك سعادته اولوز دیا
 صلاوات كز رحمة الله عنهم اول خضرتان
 ایتر بیوز دیا كه اول قیده قدم بصیریم
خبر **ع** **ا** **ل** **ع** **ل** **ك** **ه** **و** **ا** **ل** **س** **ك** **ه** **و** **ا** **ل** **ك** **س** **ه**
 كه خضرتان ایوب بیوزی اذك اول كشته
 و بیسه ابرو دیا ایچی قیده ایتر كه خور و نسوز

مولا

آواز او نگویند سوسو بولند و زبانه او در
 اندکاه روایت از نورکه حضرت علی **رضی الله عنه** ده
 حضرت سید الکونین و رسول الثغایر **صلی الله علیه و آله**
 یوزنه شکر که هیچ بوزن کینه بوقدر **الحاکم مسأله** اما اینده
 حجاب وارد بجاکوت و بر حجاب اوج کس
 حجاب برقع اووز اول سعادان بوقادو کسید
 اکرم کت و بزوبه کبر و اول کینه ناک باشی اول زبیره
 زبوع کت **اول** و زبیره باطن کس کسند که نصیحت
 او نغزید حضرت سید الشاکر **رضی الله عنه** و م
 یوزنه شکر که یوز کسینه بجاکوت کسینه صلوات
 و نسه خوسجانه و **صلی الله علیه و آله** کسینه صلوات و کس
 کسینه کسینه بولید **اول** و زبیره حضرت
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه و **صلی الله علیه و آله**
 روایت از حضرت عمر رضی الله عنه **صلی الله علیه و آله**
 بکون سکا اول کسک صلوات علیه و بر عیبا کسک

اول نورکه حضرت رسول **صلی الله علیه و آله** و صلوات
 بوزبیره بجاکت بوقدر بزبیره جمع اول بکسک
 و زبیره اول قیاس کسینی آنکه حضرت اول کس
 اکسینه کسینه کسینه کسینه بوقدر بوقدر
 بوزبیره کسینه کسینه کسینه بوقدر بوقدر
 تاخ **صلی الله علیه و آله** و روایت اول نور که حضرت
 اول **صلی الله علیه و آله** و نسه اول کسینه کسینه کسینه کسینه کسینه
 ال محمد کسینه بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر
 کسینه بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر
 ابی مزب و زبیره صلوات علیه ابی
 عالی و نسه تا زبیره کسینه کسینه کسینه کسینه کسینه
 مضطرب اوله کسینه کسینه کسینه کسینه کسینه
 باندگی و منکسینه بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر
 مدی کسینه کسینه کسینه کسینه کسینه کسینه
 بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر بوقدر

برای

لم يردوا وبكده دمان ابن ولا جعفر بن محمد
 كذا قال في نسخة كذا جعفر بن محمد
 عليه افضل الصلوات ووفيه حضرت سلمان
 ورسول الشفاء اوزون لبيدنا واليد ابيته شريف
 اليه اي ملائكة نذ بصحة سنده كوده ايده كذا
 بالملايكة وكهسته نجحنا تسليم لك كذا لوليني
 محمد بن يوسف اثناني ودان ابن لم دبه لكان ملائكة
 الكهسته زوما نور كره وكهسته دن كوهوز قالدور
 تاهه سجاهه وكذا دن اوزونجه ديه حضرت
 رسول عليه الصلوة والسلام يوزونجاب فداش
 ابو يوسف سبحه اليه كوده كه تاهم ملائكة
 وشمس يوزونوب كاهل اولدله كده الكهسته
 اوزونيه اي ملائكة فوسى سببه ستم الكهسته
 حضرت رسول عليه الصلوة والسلام يوزونجه
 ستم الكهسته سببه عليه الصلوة والسلام

ديدى كوي سببه ايده سببه الله عنصم اذ ان يوش
 ونوز حضرت رسول كره ووروش محمد صلوة
 كذا عليه وسببه يوش كره قيامت كونه لبيدنا
 يوشهسته جهته اوزونيه كوي جهه كجم كجم
 كذا افاضته سببه وايه كره ملائكة يوشهسته
 اوزونيه ملائكة ايده كره جهته الكهسته كجم
 اوليني ايده يوشهسته سببه اعلامه
 ملائكة كرايه كره دنياه كره كرايه
 قايه ايده يوشون دقايق الودز وكرا اوليه
 ايده يوشهسته انسه تخاليفه واميه
 محمد كره كره خضا دن اوميدم يوشهسته
 ملائكة كرايه كره يا اوميدك ته ايده كره اول
 ايده كره يوشهسته او اوميدك يوشهسته
 كجم اليه ملائكة وكرايه حضرت محمد عليه
 الصلوة والسلام حاله يوشهسته قنده وري

التي حكيته التوب راويك اغذيتوا ووزنه وزونك
 يادو بالاشر حنايا كهته سبر فويه بوسكنه بيتنا
 ونخ كاهه فوفا يوزوكم فليو جنة الياف جنت
 فوسندن حصرت رسولك وراه الله عليه و
 رانت كاهه **حصرت في الضيق عليه وستر يوزوكم**
 سوزي يلو يوسين واه راويك اقام اقام سكا اذ السنون
 تامس ووجهاك وما اطيب ريحك نه ووجهاك
 واهه سكوزن تخلك ولد يلاك ولامك يكم يوزوكم
 حصرت بيميز علي القلق والتكلام يوزوكم
 سياتك بيميزك **في الضيق يوم** صلاه عليه ولم
 واولي حقه كه اذك اقله حناياك بيتنا يكون زياد
 كايدي تكا ووزوكله كواكوز وذياب
 اولنا كالك ابيته ووسوب تكا يوزوكم
 وذكرك لولائك وصلاويك لهدوت والار
 مع زمهوي اكسرتنا عذابك اولنا بتم سكا

لعلنا

صلاوات اولنا سا اوجمير كير صلي بيدي خصمه
 دسوب اقوام كواكه بيتنا اولوزوم وديس
 البوعصب **وادد اولوزومه ايام محمدك من زيدا ريحنا**
عليه سيد الخريز سحر وحي صمنه ويات ايد رضيت
 سوز الله صلاه عليه وسكرا طر كرايدك وسوزوكم
 كراويك به عياب واقية كوزوم اميدك
 بوسك سفته صراحي صلاوات الله جورد يدي
 بوزي سكر في حوب **زهو الراصنه ايد خوصلا**
 ناغ يوزوكم وادد قيامت توي صراطا وزيه فنا
 اناز وادد كه حبيب حصرت يديه صلاوات ويزن
 قوسك لسون اباغز قناويه وضم يسون
 وصراحي صلاوات الله كلسون واه بوزي سكر في
 حوب **زهو الراصنه** حصرت سوزي صلاوات
 يوزك اولوز بوزمير كاهه **حصرت معبر ايل عليه**
الصلاة والتسليمه ايشيدم كوفي قاف كوزون

صلوات در وقت غروب و سجده و تحمیل اول نماز که از نماز
 شریف است و در وقت زود و آرد آنگاه حال صحت
 هر نفسی که خواند از نماز اول نماز اول
 گشتی تا قیامت و آن صلوات و برتر و آنکه
 بخورد مغز حلیت این که او در وقت حدیث تا
الله عز و جل معانی **سوره فاتحه** بخورد
 گشتی که در وقت نماز خواند از نماز و آنکه
 آنکه ای بسوی او در نماز شریف است
 یا بفرز الآلهه لاله الله محمد رسول الله یا بشهد
 بخون و گشته که از صلوات و برتر اول صلوات
 بر علی قائم آل الله بجز مغز - دیگر تمام صلوات
 و در وقت و آنکه او در وقت حدیث **یا ص**
الله عز و جل کوزه **سوره حضرت رسالت** بنا خدا
 علیه و سلام بر شما که او بخواند و گشته و در وقت
 بخورد و صلوات و برتر **الله عز و جل** کوزه **سوره حضرت رسالت**

و اول

بود با اول و در آن با نماز و در وقت غروب که
 صلوات علیه و سلام صلوات و برتر نماز که در
 اول با نماز و در وقت که بفرز اول یا تو نماز اول
 آنکه با حضرت رسول الله صلوات الله و سلامه
 و برتر که صبا از آن که صلوات و برتر و در
 آنکه او را بیتی صلوات و برتر و قیامت
 در نماز از آن که صلوات و برتر و قیامت
سوره طه حضرت **سوره آیه** حضرت
سوره و در وقت صلوات علیه و سلام
 در وقت اول و در وقت آنکه صلوات و برتر
 بر قادی سوره و در وقت و در وقت و در وقت
 بر آینه و با شیخ شریفه و در وقت و در وقت
 و در وقت و در وقت و در وقت و در وقت
 بر قدری و در وقت و در وقت و در وقت
 صلوات و در وقت و در وقت و در وقت

اني انايته اوتب اويكوسيد ورضي الله عنه اوردته قديم
 ايندي اوبدي كرسيد ورضي الله عنه ايندي يادسواله
 ييلورتيك وچيد ارضه بندن زياده دوستك بؤعدر
 بوجي بخون اوره بيه تقديم ايندي ايندي اونه نوزديلكه
 حضرت جبرائيل عليه الصلوة والسلام كلام ككلاوت
 بجا خبر ووردكي بونوزي بجا بوزيضا صلاوت
 ووردكيه بوندن اول كرسنه بوله صلاوت ووردنه
 وديري اينديك يادسواله اوله صلاوت بجه صلاوت
 وديديك بوزده يلكه اللهم صل على محمد وعلى آل محمد
 والحمد لله رب العالمين بولايه اذنه اوبديك
 صديقي رضي الله عنه ايندي يادسواله بوضلاوتك
 ووردنه بجهله بوزيديم اكون حضرت رسول
 السلام بيه بوزديلكه اكر كرسنه اوتس اولسه
 وعضو قام وجاهه ساكل كسايت اولسه دراز كجه
 فلدي صبه بوضلاوتك ولبين تمام ايه ميكر اوزر

اكر حضرت اوزرني دكلر اوزرسه ده اوزرني بجهله
 ايندي **اينديك** ورضي الله عنه **بجانب** ورضي الله عنه **بجانب**
 حضرت سيد الكرمين وحبيب النصارى رضي الله عنه وسلم
 دن بوزديلكه بركسته خ ايكه ارضه كرسنه
 اينديك عرسنه دورت بوزخ ياديلور قنولوي
 اينديك عرسنه اولايه كرسنه ورسنه قدر ايندي
 بون اونه بوزديلكه عرسنه ورسنه ورسنه
 اينديك اينديك بجهله بوزديلكه بجهله صلاوت
 بون اونه بوزديلكه بجهله بوزديلكه بجهله
 وبع اينديك بجهله دورت بوزرنا ووزرنا
 مرشاد دورت بوزرنا بجهله دورت اوزرني
 رويت اوزرني بجهله بوزرنا بجهله دورت
واستله سيخدره اوزرني اهما بجهله دورت
 بجهله بجهله بجهله بجهله بجهله بجهله
 علكه تا اهل الشايع الشايع بجهله دورت
 الشايع بجهله دورت رسول الله صلى الله عليه وسلم

قبالا وقرینه تدریسه حساب اولینه وصرطظرف
 زوفاطین کیمی وروا لیکه وئم ابله جته بیله کبیره
 ووفیه **وفا موصی بتم بیکله الصلوة والسلامه** وخی
 ایدیکه اگر اولیست کماله اولم کلتم اولسا لیکه
 سز اولدوغندک زاده وقله که کلر صیبر کیکه
 فرید الله وخراف ربکم وکونک ووندن که
 کتور که فریدین لکن وخراف اولم انک منجی
 علیه الصلوة والسلام ایدی بایم حضرت کون مایم
 بخوردن **خوشبختانه** وحقا بوزر که فاکر الصلوة و
 والسلام عامه صلوات علیه وعلی آله و صحبه و
 صلوات جوف ویر تاکه منو که یست سیدن وخر
 اسلامه دیکه هر کم تکوز جیمه منجر اوله
 زاکا صلوات زایدین صلوات ایدوم واکا اولدو صلوات
 محروم ایدوم وخر و صلوات کلام اولم ویر بیهم
 اکا شفاقت دوجا لیکه وایر ویری اولدو سعور

ویرن چون ایستغفار لیکه واولک اولدو کجا ووزو کوی
 صلوات حفظ ایدر تکم حضرت خلل امتیه
 عرض لکر ودر خیر دیکه هر یک لیکه ایستغفار صلوات
 ویرن برک اولدو بیک ویرن وهر زمان کلمه
 تکا اولدو بیک ویردر تکلمه عرض هر یکی کجا اولدو صلوات
 ویردر حضرت جلاله کلام اولدو بیک صلوات
 کوزدر کبر لیکه اولدو کوی نامه سید **ایلا علی**
 حیف و صبط ایدر او زلفین **خوشبختانه**
الافزاده کوزر لکر دیکه حضرت صلوات ایدوم
 صلوات علیه وعلی آله و صحبه لیکه ایستغفار هر کم
 بیک صلوات ویرن بیری فاکر اولدو صلوات
 صلوات ویردر کز قیامت کدک وهر کم ایستغفار
 صلوات ویریدی قات بیز و عرض کوزر اولدو
 اکا صلوات ویردر قیامت کدک وهر کم اولدو صلوات
 صلوات ویرن بیک صلوات اولدو قیامت کوی لیک

بیر

رَحْمَةً إِلَيْكَ أَوْرِدِيهِ ذُرٌّ وَكُنْتُ مَدَاوِلَهُ مَبْسُوطَةً
 ذِكْرًا لِمَنْ يَذُرُّ أَيْلَهُ فَتُصَلِّي بِنُحْبَةٍ مَسَائِبَ كِبَارِهِ
 وَبِالْحِلْمِ أَوْلَى لِمَنْ سَكَبَهُ **بِرُّ الصَّفَاةِ وَكَرَامَةُ أَيَّامِ عَظَمِ**
أَبِيهِ وَرَضَى اللَّهُ عَنْهُ مَذْهَبَهُ هَرَفِيَّةً صَوَاكُوتِ
 لَائِمَةً **كَرِيمَةً رَحْمَةً عَلَيْهِ** قَوْلِي أَوْرِدْهُ عَمْرِي بِرُكْنِ
 صَوَاكُوتِ سَرِيْفِ وَرَيْمِكِ وَبَيْدِزِ **أَيَّامِ حَيَاوِي** هَلَّا لِي
 إِسْرَافِي ذِكْرًا لِمَنْ صَوَاكُوتِ وَرَيْمِكِ وَبَيْدِزِ
 وَخَصْرِيَّةِ رَسُولِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ يُؤَدِّيكَ
 مَشِي ذِكْرِي عِنْدَهُ وَلَمْ يَصَلِّ عَلَيَّ فَذَجِّجَانِي **مَعِي**
 مَكْرَمِي كَيْفَ نَمَّ تَامَ سَرِيْفِ إِسْبِدِ فِي صَوَاكُوتِ وَرَيْمِكِ بِهَيْكَلِي
 حَيَاوِي أَوْرِدْهُ **وَصَحُّ قَوْلِي وَدُودِي كَلَامِي شَافِي رَحْمَةً**
عَلَيَّ وَفَنِيَّةً فَتَدْرِي أَيْمَرَهُ نَمَّ الشَّهْدِ قُضِيَ **أَيَّامِ**
عَظَمِ مَذْهَبِي عَمَّا تَدْرِي مَيُومِنُ الشَّهْدِ نَسْتَدِرْ
 أَيَّامِ تَأْمِنُ مَقْرَبِي كَوْنِي كَيْفَ بِي بِي وَرَيْمِكِ كَرِيْمَةً نَارِي
 أَوْلِي أَيْدِيكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ خَصْرِيَّةِ سَلَامِ وَرَيْمِكِ سَرِيْفِ

مَنَافِقِيَّةً مَعَاوِلَتِي **سَرِيْفِي حَيَاوِي** سَلَامِي **رَحْمَةً**
 حَيَاوِي بِرَيْمِكِ أَيْلَهُ أَوْرِدْ **سَرِيْفِي** حَيَاوِي **رَحْمَةً**
 حَيَاوِي **رَحْمَةً** وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ
لَائِمَةً وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ
 صَوَاكُوتِ وَرَيْمِكِ أَيْمَرِي بِهَيْكَلِي وَرَيْمِكِ
 مَقْدَرِي وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ
 يَرْكُنِي صَوَاكُوتِ وَرَيْمِكِ وَبَيْدِزِ نَائِي صَوَاكُوتِ
 وَرَيْمِكِ مَسْتَجِبِ ذُرٌّ وَمَنْدُوبِي كَيْفَ شَمَائِلِي
سَرِيْفِي وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ وَرَيْمِكِ
 أَيْدِي إِسْمِ سَرِيْفِي سَلَامِي أَيْلَهُ صَوَاكُوتِ كَوْنِي
 وَرَيْمِكِ أَوْرِدْهُ يَضْمُونِ وَرَيْمِكِ أَيْلَهُ وَرَيْمِكِ
 مَضَارِيغُهُ دَوْمِ إِسْرَافِي وَرَيْمِكِ أَيْدِي **رَحْمَةً**
 كَرِيْمَةً عَلَيَّ وَرَيْمِكِ أَوْلَى خَصْرِيَّةِ رَسُولِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
 وَالسَّلَامُ صَوَاكُوتِ أَيْلَهُ أَيْدِي سَرِيْفِي وَرَيْمِكِ
 أَوْرِدْهُ صَوَاكُوتِ أَيْلَهُ سَلَامِي سَلَامِي

مَقْرَبِي

ایزیدی باد سو الله ترسناک اتکاکن روز در مدام و طلالا
 ایشا که یوزن شریف قلم یوزن کمال و وجهه
 زیاده بیوزن و پیشتر بیوزن که گنجد گنجد
 صلوات و برتر بیان بر لیم صلاک کد بیوزن و بیوز
 چو کجا او یانیم هرگز روز که صلوات و برکه بشایم
 کز او ایوب کشم حکم الله علیه و سلم حضرت زینب
 واقعه ده کسوزدم بیوزن بلکه نشسته بشیوه بیوز
 و بیوزنه شفا مش ایوانم ایزدی بوض صلوات و شفا علی
 و قوا قایت جو فزد جمله سید ایزدی بیوز وجهه مکه کلا
 و حکایت کز اولس کوا و فلان واقعه که بوسه کسوز و بی
 اوانه **صیفت رسوله صفة نبيه و تعلقه ایزدی یا ایزدی**
 و بلیه سیکه بن الله و ترسناک سنده مصلیقه ایوه سنی
 و بولش سیز بجاک خنده و نرسه صلوات کسوز
 و بلیه سیکه هم خوشه زینب سیز اویج کوزده
 کوسلو اولیا سون سنل کز لایله و در خویشتن خویشتن

ایزیدی بولش کخی صلوات و برکه سینه ایزدی کسوز
 بیوزنیم صلواتی شریف قلم یوزن کمال و وجهه
الله صلوات علی و علی محمد کما صلوات علی
 ایوبیم و علی آل ایزدی ایزدی **صلوات علی آل محمد**
 محمد و علی آل محمد کما صلوات علی آل محمد و علی
 ایوبیم آل ایزدی محمد شفا حضرت رسول اولان
 صلوات بود مختار و وجهه اوزریه زینب کز
 ایزدی **واقعه لطیفه** رکعتی صلوات و برکه
 کاهل ایزدی بر کجه اول حضرت رسول سید
 الکونین صلوات علی و سلیو بر کجه واقعه سنده
 کوزن اول کسخته و ده ایفات بیوزن ایزدی بلصحه
 مبارک یوزن جانب الحق و وندری اول ایمان
 ایزدی بار سو الله ترسناک ایزدی اول کجا
 غصب ایله بیوزن ایزدی کز و دیدم حضرت رسول
 علیه الصلوة والسلام بیوزن کز بیوزن ایزدی اول کسخته

ایزدی

بجان بمان و در مان و ارميد كه كمال تكليم و اسما لبعلا
 ه و در شين ايدم دوي اول و در ان ايزدي بو حصص
 بدين سخا چاه و قدر الميزانك انجعليه و في
 الشيريم كه بر كسته حضرت سلما و نيز كسته
 عليه و سكه و موصلا كستوزسه اول كسته و اول
 و قدره سكه ان نوزسان اوله و مان ايزدي سكه
 دوي اوله و صف همان نوز شيردي و انال صلاوت
 شيرقه سغول اولدي و حان تسليم ايزدي دغه لله عليه
حكاية اوليك حضرت سلما اينا صلا لله عليه
 و سلم زمانه و صفه بزم ايزدي بزمه سو اول ايزدي
 ضاع ايزدي بزمه و صفه بزمه بزمه اوله ايزدي
 كستوزدي بزمه اوله و صفه بزمه بزمه اوله
 و كستوزدي اوله و صفه بزمه بزمه اوله
 و سكه حكاية اوليك و سكه اوليك ايزدي ايزدي اول
 دوي بمان ايزدي بزمه و صفه بزمه اوله ايزدي اول

بمان و در مان و ارميد كه كمال تكليم و اسما لبعلا
 ه و در شين ايدم دوي اول و در ان ايزدي بو حصص
 بدين سخا چاه و قدر الميزانك انجعليه و في
 الشيريم كه بر كسته حضرت سلما و نيز كسته
 عليه و سكه و موصلا كستوزسه اول كسته و اول
 و قدره سكه ان نوزسان اوله و مان ايزدي سكه
 دوي اوله و صف همان نوز شيردي و انال صلاوت
 شيرقه سغول اولدي و حان تسليم ايزدي دغه لله عليه
حكاية اوليك حضرت سلما اينا صلا لله عليه
 و سلم زمانه و صفه بزم ايزدي بزمه سو اول ايزدي
 ضاع ايزدي بزمه و صفه بزمه بزمه اوله ايزدي
 كستوزدي بزمه اوله و صفه بزمه بزمه اوله
 و كستوزدي اوله و صفه بزمه بزمه اوله
 و سكه حكاية اوليك و سكه اوليك ايزدي ايزدي اول
 دوي بمان ايزدي بزمه و صفه بزمه اوله ايزدي اول

علا

انبیرک و اول نومیندن دوه ایلدی و برکاتسون
 دیو اولدی حضرت رسول ک صلی الله علیه
 وسلم تا امار اول نوم ک کلیندن الله تکابه مناجات
 الیدی **الحلیف** بهم کاوره مسکامو منده که بولند
 تم خیر و قدر بجا افتد و تا که انبیرک بن اوزی
 جعفر یل و تا مین رحیمی ایلدی و اونی کسمه قصد
 این بود که دین حضرت رسول صلی الله علیه و سلمه
 اینی کادرسوله بجا و این حیف و ظلم و حقارت
 اولوبوری سزده دوه ضرور غلکه سکا جواب و رسون
 کندوی کبریا اولد و ضرور جی کبری اولوبوریکان
 ایله انان حضرت رسول علیه الصلوة والسلام
 بوسوره رضی و لب دوه ایندی تا نایقه اوضصله
 دله کل سوله دیدی دوه ایندی بلخدی تم صلح
 کمال کدی سیم و اولدک بلخدی ضرور و
 نویسنده اوترا و نفاطه ایندی و دی حضرت رسول کرم

نومیندی بود و بنمید و قدر تا اورد و بوقدر تا اورد
 بجا خدایت اید و بونکله قوی ایدرم کبریا ایله
 صلوات یخه سینات اولوبیش دیدی و آنکجه
 نایب عتاد اورد و طروب اینه ختم ایوز دیوی
 حضرت رسول صلی الله علیه و سلم ایندی ختم دوه
 سلف ایندی کینه اکیو شامادیک و اریسه کوریدی
 انان جهود اید و اورد و ارم کوریم دیوب کندی
 بلدی کینتاکون بزجاج بلخدی شامادیک بیک ایوب
 حضرت رسول علیه الصلوة والسلام کتایب
 بلان بین رضادت ایندی که بلخدی زید و کله
 بود و بونک هوسینه اسکیمیدی و خردم اولد
 کلوب کید و کوی کور و در حیرت نایه
 کلوری اول بونک فوسینه کلز کید ایندی بزجاج
 کوی ضایع اولدیش ایوی آریوب ولما دی مکر بون
 و نیش و صف کالیش شیندی مینله جعفری دیو افتر

دي يلاول صلى الله عليه اذ كان قارعا يوم حضرته
 رسوله صلى الله عليه وسلم يوزجك بالاباء
 من سائر بني ابي لهب وسرويه وخطب
 فيهم خشيته وقاتلهم بآياتهم
 وانكسرتهم اكرهه بابه واكسرتهم
 جميعا في اهل بيته واولاده **يا اهل بيته**
 حضرت سيدنا كعب بن زهير
 وسائر يوزجك خشيته وقاتلهم
 او شين يوزجك اذ كان يقاتلهم
 سوره دان او بالذات من ان ياخذون
 الا شوا كرسية بيرويه ووضعت
صلى الله عليه وسلم وقاتلهم
 ورضي الله عنه يوزجك
 وحياته عانا ما هو امله
 فيمن لا يركه يوزجك
 فيمن لا يركه يوزجك

بولندنا رحمت جمل قاضي حقه الله شفاعة
 صلى الله عليه روايت ابي بكر
 صلى الله عليه وسلم يوزجك
 محمد واخوانه الموقل العرب
 فيهم شفاعة ابا ولين اولاد دوي
مطافاة وجميع مطافاة
 شديده ووقف نياي المصاري
 رسول كره صلى الله عليه وسلم
 كما صارت وبن وصفتة الله
 يذات يوزجك ديه فيهم شفاعة
ارهاه اولاد يوزجك
 سكون ورسه ووجهه الله
 في المروية وصل الله
 محمد في الشهد ديه كندور
 كما شفاعة ابيهم ووقف
 فيهم شفاعة ابيهم

النسخة التي فيها وبيننا نحن سيدك ورسول الله صلى الله
 وعلى وآله وصحبه وأجمعين والائمة الطاهرة وسيدتنا السيدة
 عمة دكة تاني غلام النبي وصلاواته على رسول الله
 الصلوة والسلامه مخصوص اليك بكلمة اليه واصحها
 وجمع ابياته كما ابيك روي اوصيتم فقولوا بورد سيدك
 ووجهه وسلمت اليها ويخيه صلواته كما افان ان ابي
 بورد اول انان صلواته النبي وبك بورد وقصايات
 ارفيد **ويك حيايت** قال النبي صلى الله عليه
 وسلم من صل على يوفوفه كتابه من عذقه ذوبه
 كما انتم في قبا ابارسوا لك كفا الصلوة عليك قال
 الله صل على من عبدك وبيدك ورسول النبي صلى
 وعلى وآله وصحبه وسلم **الحديث** قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم من صل على صلوة ولعله صل الله
 عليه وسلم من صلواته وحطت عنه غنصايات
 وذنوبه من صلواته رواه الشافعي **والصلاة**

الله حضرت رسول الله الصلوة والسلام بورد
 رست نبوة اما الله كما ربيك سنته فورا سنة
 بورد وجهه تجار صلواته وبره ياصد
 صلواته كرسون افضله كور بورد اول بورد
 الله صل على من عبدك وبيدك ورسول النبي صلى
 وعلى وآله وصحبه وسلم **الحديث** قال قال رسول الله
 حضرت رسول الله الصلوة والسلام بورد سيدك
 بركته صلواته ما كسب اليه الا اظلم
 وارور ركوت وصدقه يانه ذكرك اوله
 كيمه صدقة انبىك بورد اوله ذكرك صلواته
 سي بورد الله صل على من عبدك وبيدك ورسول النبي صلى
 وعلى وآله وصحبه وسلم **الحديث** قال قال رسول الله
 والصلوات وسلمت اليها منه ذكرك ما اظلم الله
 صلواته بورد بوردك وناموه وان كرك بورد
 بركه صلواته الله صلواته بورد

خلاصت محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم عليه وسلم صلوات
 وورد وكي يكون جهنمك ورتوب اجابت اولين
 سلامك على خير قادموا خالدين **دوب بول**
 وورد اوله خصك كرت سبيله جنه كرتي
 صدق رسول الله **و صدق خير الله** **صا اناك لوركه**
 عزز زره تركسته واقعه سندن خطه جنه جنه اوله
 بما كوزدي ياد تو سويجه يته واقعه سندن كوزش
 و علي زكوز ل مقامك سندر لور باينه واردم ويزم
 يا اول غلدي خلك **بدي القوه با تا بايم تا اللور اولدي**
 ده دي **انان ايزدي ده و كجه سوب عدان كوزدم**
 وكجه **وليك كي مقامك كوزدم حكمت نيزه دي**
ايزي كرتا همدان او وري جهنمك ياردم دون
كجه نوسنگان قيزن بايك كوزي يرك صلا كرت
كوزدي ايك نوني انان يكان اولون باغسلدي
خوياراك و صلا اوله سبيله تركه صلوات كوز و خيري

عزرا

خيخا انما ايجرت بر بر و بختنك فؤادك و بوي
 خي خا صنت اوليك و بون **خوي سبيله صه فويه**
 اول وقت و كرتي **قيامت كوي اوله سور عيبت اوله**
خوي خا و صلا اوله كوزي انزاليكه اوكشيده و بر
اول خوي يركوزي كرت جنه كره بوله ملك خا كرت
ايه كرت سوردي حطاب و بر تان و عراف زلتا دان
وصول كرت جنه بي كيدار تان و بون
الكل بويسته اول بركيك عي كرتي عجن
مكارت ايج و روتوب و صفتي صلا كرت سبيله
جهنم كرت اول اولس اوله كرا اول كينيك اوكردن
صوتوب اوله خيخت هويسته و آره كوركه قوبون
ملك نيزه كره بغي صفتي زكلا صرتوب
ايز حساب و روتوب عراف عراف صرتوب
بدي كيم بولك شادمان خلك دهيه اوله خي
رتوب ايج صويوه اوله كرت كوز و كوتوب

طوباي و قادر الله كلوب آياتناط باشي لوجنه اوزوردي
 ووزندك بومه كوزوري مبارك اوزوردي سوردي
 علمت بوزه ونام سزوده سبيل اولوي بوزي اولوي
 بوي بلكه دوز لطيف اولوي بوجكه اول صلاب دوزك
 جهامك باشي ارضه قادي بز سناك اكثر دوزوب
 ايندم سكي بيسكه بوز بايامي بود يا فرزند بولك و كوزندك
 خاص لياك ايندي اوما فرقي سني بل سبيل انا محمد
 زنديلو صليب آقان زندي و جند اللهم فارت
 صاحب سناك بااك قوتك انكار ايندي كسنگ كانون
 صلاكت و برب اولوي بوجكه و وصيتك كسنگ و نادر
 اولوي زند بوزم علم ايندي بونا كيشنه و بوز
 منجهك دن خاكر ايندردوي و بوز و ايت ده خوي ايدر
 بوجكه عذاب ماض اوي بوجكسته به قازل اولدير
 بجا و كسته يك صلاكت بوز كوزون ملكه كلوب
 نو ناط خالندون جتر و بوز بوزون بوز بوز و بوز

دوست دوتك اويتنه اوتقال ايدر خرقه عثمكه اولر
 واقعه لطيفه بود كه بينه الغايبين و كرا اولر
 نفيان وزي ربه الله عليه ايدر كعبه صلاب ايدر
 بركسته كوزدم خرقه صلاكت و بوز نوزال
 حقيقت بوزكه سيري سبيكه اشفال انبياء
 هر مقام خون و بوسه و اودر بجا سوال ايندكه
 سكي بيس نفيان و بزم ايندي كسنگ يكانه كسته
 اولدك سكا اوسري خبر و بوزدم بوزدم اليه
 ولا بجزان بجز شريف بينه و لكه دوشرك بوزدم
 و لكه وفات ايلدي بوزي سياه و كوزوردي ملك
 و بايغ خيزر باشي و بوزي بختين اولدم بوزدم
 بجا و ايشن كوز كوز ايش بوز خوزون اولدم و
 و بوزي سناكه الله اوزدم و بوزيه اوزدم واقعه
 كوزدم بركسته كلوي خرقه ايتك و بوزك كيشي
 و بوزدم بوزي لطيفه سالي و بوزي لطفه كعبه باه عالم

بوزي

82/b

كؤنه شغافن ايلم و ايلك شغيد كينه ساطعا و يوم
 دير اللهم صل على محمد و على اله و بارك على محمد و على
 آل محمد و اقم محمد و على آل محمد **سنة** **سنة** **سنة**
 اولئك و تكسيري سقا حضرتي زينا و سقا به
 خطاب ابو سب ز شغولك و مي سقا عاصي اولين و وار
 اول حضرتي زين و سقا به خور جمله و مي سقا اولين
 دوي اول ملائكة هني و دروب بر و ملائكة او عز
 كؤر و يكيه نؤلك بنملي و حوك تلي خير
 عملة ميل و حكي تلي و درود ديو و ملائكة ايو
 اسر كدي بكون كزي و اول سقوي البز او سيني
 كؤر دي و مي بين كؤن ملائكة اول و ملائكة
 خؤن سقا و هقا اول ملائكة خطاب ايدن سيني
 اول بر نؤلك سقا خؤن ز غو لك ملائكة تلي
 بيرته كؤر و ملائكة سقا اول و ملائكة
 ملائكة شيم و عصب اوي و جمله سقا ارض

82/a

والهي موعود من افق نورك و دروي و اجيل و اولين
 بوز كؤري كؤر و سقا به و اولين و سقا به
 ايو كؤر و اولين و دروي كؤر و سقا به
 و سقا به و اولين و سقا به
ديكر **ديكر** **ديكر**
 و مغفور له اول سقا به و سقا به
 بوسا كؤر و سقا به و سقا به
 كؤر و سقا به و سقا به
 الصلوة و بارك على محمد و سقا به
 محمد ما اديت الرمة اللهم صل على زكري و اولاد
 و صل على روح محمد في الدرع و صل على جسدي محمد
 و لا يشاء و صل على محمد و النبي و صل على زينة
 محمد و النبي و صل على جميع النبياء كالملائكة و النبي
 رب العالمين **ابو مرزة** **سنة** **سنة** حضرت رسول
 الشيم كؤر بوسا كؤر كؤر سقا به زينا اير زينا

كؤن

الافان وفضي جميع الاماني وظهرت اياما
 البسكاف ورفيع ما عندك اعلا الدجانت وبتيدانها
 الفصا الكاوت شرجح المنذرت ورفيع وبعدها كانت
 الرباهة **وصي** ذوقها **وصي** ذوقها **وصي** ذوقها
 عليها الصلوة والسكاف سلكان ايتا عليه العاقبة والسا
 ملك حضور شريسته كاري وابتويك تارسلو الله بر
 قرب شسته مشاهة انبيك كوه قاف ادييه وارفر
 بركيه وراة اشيدم ازاناه مرفينه كينه كوزنكه
 اول مولا اولناك كالاشمت وعتقته كوزن
 ايدم شويك زخت اوزن اوزوب بتعشيف
 قريسته خديسته صف بيبوب دوزنك ادييه
 او كالف نفس ويريك حوشه **وصي** ذوقها
 برتلا خديسته ادييه كرون كوه قاف ادييه تالان
 وكيلان بال ويري بانس ووزا ولس كوزده
 شوال ادييه **وصي** ذوقها **وصي** ذوقها

بال ادييه مرسون وكرهه افح كتن صلوات
 ووزن **وصي** ذوقها **وصي** ذوقها **وصي** ذوقها
 حوشه كاهه **وصي** ذوقها **وصي** ذوقها
 اودان ورتلا واهه وديك كوه بصلوات صباح
 وبيسه رفات تويي بم كفايم اكارسته **انتم** حلال
محمد ووصيه وسرا لا ينقطع باويده واقعه بومس كنه
 شقوا اذركه برضا اعن ذرياه اولوب عظيم شسته
 اولوب عز وواقعه قرب اولوي بما كان اويده
 كنده وكاهه بوشاهه بجا خواب علكه لاديب
 واقعه كورده در حضرت رسول الله صلاه
 عليه وسلم كوزده نور بوز و تارا اهل كيني به ذيراف
 بر كره صلوات اوقوب مشغلا ولسو كوزده
 اواندم و كركشي به خبير ويزدم موز اوج لوز
 لعدان نادن اولوي وجيله كاخض اولاف **انتم**
 صلوات على محمد وآل محمد

نور

بربك يوحى اوان وابع انور كه محو بيت بو معنا و ايضا
 ليد روضة الملاء كونه لار ايام حسن بصيري و حقا عليه
 انور بو عصمت ان بوعه اولد و كان صفت و ايقده
 كوردن ايندركه ابي بو عصمت حرم سخا و تقا سخا
 باري ديم ايندي بولوي ايندو كه سبب دن الله ي
 ايندي هر باري حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم دن
حديث شريف قال سنة اسوي شوي في كعبته صلوات
 شريف وير ايدو ايك بركا تيه بولونم كودن بر
 كسته وار ايدو خلقه كتاب ايوزدي وعادي
 اول ايدو خلكه حضرت رسول الله صلى الله عليه
 والسلام دن اسوي شوي كلسه عقبنده صلوات
 بر ايدو اولكون صخره واقعه كوز ديك طاب
 چه اولدي دوسو آل ايندير ايندي حرم سخا اي بولويك
 اول سالما ايدو اسوي شوي سقبنده صلوات شريف
 بوز غور بون بولويك دوي عرف خلقه ديك

والسلام ايندن كيش بختينه اوورده رعيات
 قدير ايندم بولويك سقا اوانه و اوج فلاكه
 جرمه حاكمه دوشنم باجور لطف و كرم الله ي
 حرم سخا و عقادن سقا الله ي كاسو الله ي
 فديس اليه ده سجد و تصنع اليه اول مخلصه
 مغفرت بيلدو حرم سخا بولويك باجور لطف و ايكه
 ايكه كرم مغفرت طاب اينده محرم الله ي
 عليه وسلكه صلوات شريف و بوسو لطف اول سعادته
 و بيم ضرب حضرت بيارشون قودي ناسو الله اولمك
 حضرت صلوات ويروب قنادري اوكري كرم لوب
 فلاكه سقا ايكه ميران ايوي رباط لاشنه صلوات
 ديك القدر ارحم ذر بولويك و قافل اذو
 اذ كرم بولويك اسوي شوي كلسه بون بولويك
 ديك ايدو بولويك بولويك سقا الله ي حرم سخا
 دن بولويك سوسو انور انا صلوات سقابه سنده

البر

بجمع نسائي سناط الخون خلق ليدوم وسمي حضرت محمد
 صلى الله عليه وسلم كالحجر على اليدم بيان مؤخرات الدين
 بناس رضي الله عنه روايت ابو بكر كوسفنا ان من
 ايد زفيعي روم بائذ ايدوم واذك محمد صلى الله عليه
 والسك كذاتك اوصاف في قصصه ان ملازمين خوف
 السماع اذوم انان ديوخ ايدجيك خزها اورد ورسك كون
 ايدم فيصيح لسائله لاله الا الله محمد رسول الله وروى لويدي
 نكاه راي كوردوم صلحينه بوش تباكه كيش
 مره انجيكه اوطونام اولت بوزي بك ايدوم لاله
 الا الله محمد رسول الله دي بزايتم عجب ذر بوات
 سولردوم اول ايدوي يونان كمت سكا بركه
 عمري بزيتم دي خفت سيني بويدي وزيتم
 عبيدك سكا بوق خزكون بوسون وخطبه
 ابا ايدوم ورسوليه اليك كوردوسين ديوي
 بزايتم سوري كورد اعلي حضرت محمد صلى الله عليه

اولينيدر جو كوردوم بيمبر عليه السلام ورسوله
 سافده لاله الا الله محمد رسول الله يا ايها
 حضرتك صلى الله عليه وسلم اعزوني معلوم اولدي
 بختة وهر عرفت وهر ساقه وهر سجاده و
 سرتك وازم اردو اول حضرت رسول عليه السلام
 والسك كذاتك نام سرتك كوردوي ونيست بيمبر
 عليه الصلاه والسلام ايدك جنته مع يرتسه
 كوردوم ايد اوصافك صلى الله عليه وسلك نام
 سرتك ايد لاله محمد رسول الله ورسوله
 وروح وقلم انك نام بوزيدن خالي كايدي شيت
 بيمبر صلى الله عليه والسلام ايدوي ادم
 عليه الصلاه والسلام سكر اولوي ايدم ده سال
 ايدوم مكره بوزيدك ايدم كجا خطاب
 كايديك لاله يا خلق الافلاك وما خلقت
 الا لادعوا اليي والذيق والباد وولا محمد يا خلقك

تخليف اوردته. سناطه اوق و هر چه سبب بود
 بوند چيزي كه كذبه تا به اهل كجوس و كجوس
 و اهل سوس و سوس و كجوس و كجوس و كجوس
 و تخليف چيزي كه كذبه تا به اهل كجوس و كجوس
 طغوز روز مفسد ان طغوزي به يوز اهل كجوس و كجوس
 كجا تا به اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 نه بوردن و كه طغوز اهل كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اول دي قزوه و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 حضرت چيزي كه كذبه تا به اهل كجوس و كجوس
 السكاه و السكاه و كجوس و كجوس و كجوس
 كسور اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 صلوات كوزه اول هم تا به اهل كجوس و كجوس
 سوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس

والسكاه و السكاه و كجوس و كجوس و كجوس
 القاب و القاب و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 حضرت چيزي كه كذبه تا به اهل كجوس و كجوس
 محمد و اول سناطه اوق و هر چه سبب بود
 صفه اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 عليه الصلاه و السكاه و كجوس و كجوس و كجوس
 اول بولد و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 سناطه اوق و هر چه سبب بود اهل كجوس و كجوس
 كسور اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس
 اهل كجوس و كجوس و كجوس و كجوس و كجوس

مخزن

وروزي جا پاره كلفي ايدي شينخاك وندوكي افسته
 چين چينه مكايد اوله آياوروك جفوي اكر بوئي
 اوب كوزم ايمنالور كه رسيك شينخا چي اولش ارك
 حرا اولش اولورم رقياسه صاحبه كلور بندن حق
 دغوي افسته ككرد اول زمان ويكوشته نولسه
 له توب ايده نيمه مال شينخا اولور بولجا كركم زويا
 سينر و اوبه كلوي كوزوكي حال واقعه ايلسه
 ايه بو يروي اول ايلسي دغوي بو كجه خله سين
 اوب كوزم اوله باري بسراكي له سين اكون
 كلك ليك زيريلور و نكه زاده ضرور سينر
 و ارايي و اوشنقلر ليك ايلور و ارايي بوبله
 ديكن بونكره ريكمان و كشيوي و ارايي و ارايي
 برون و كلوش بوشمان و كشيونك هج سفل
 بوغش ياغور كوشين كوب مولوي لئون بولش
 و ايليج و اركوب كوشين و ايليج و ايليج و ايليج

اكر بو و اويدي همان بولسه دن صمغه كنج ايدي
 بكي اوبه نايك قيدر مال اولسه صمغه يي
 بز و نكلك و نايي اولش مر ا افسته اكليله بز و نكلك
 ايديكه اولسه شي خصرت بيماره ملكه صمغه عليه
 و سله جوز صمگوش شريف كوزسه خوجانه و
 اكا كوشنه دن اوزد اكر عوي امل اولسه ناله
 اكارا يسه بوله من اكر برونه طلب ايدسه نصيب
 كلاند و ذوا همانجي كوكن كلور برونه ككل همان
 اولسه شي بو ايليش جان ايدي بولجا رصمغه اكر
 بونون بولسه و نكلك بوشنيك و ديكر بونون
 كوزيم كلفي زور و بونونك و اويدي
 اولسه كون صمگه بونون بوشنيك اويدي اوبه
 اويدي بوشنه كوزم و اويدي و اويدي و اويدي
 اويدي بونون ايليش و اويدي و اويدي و اويدي
 اويدي بونون ايليش و اويدي و اويدي و اويدي

بوتوري

هر دو يكه اشعه بقوي النون كهور وردی همان
 كوي بيسته بقبدي عنزيب جهان كوروزوب
 اخوله سارن اقصادوي كور و اشعه كيدي عا مرسيد
 اول كور كيدن النون بش خيدي دهر النون اولوي
 قصيرت بكنه بيش يديكه رينس باطوا زلش عا
 برده سي كوز لحي قبا شيدد او كور مشيد
 كوروزر اما بسيلما با دوزي يديكه خور زلش
 كوز ليه يده سي جوقدر الكور ان النون كوز نديب
 و هردو كور النون بسس اولوي هده مولا سوب
 اول سيلما ان كور ي مرفوزه كديري كور لمان
 كوروزر كور بال سارن كلفوز انك اول سيلما ان كور ي
 اشعه كديري كاديرو مرسيلمان اولوي ايديب
 ديوي سارن كلكه كاول سيلمان قيندوز مولا كور انك
 مال اولينه حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 خون سارن كور سارن سارن او ديوي كور

مورا بيسته وراي كور نون وادي بولي ايسته
 بدي كور كور لحي ميطلو عنزيب و جهان بلان
 قينس غوزر اولان عا راندي ماني سيلمان
 كور مولا كور كور ي و مزي و ايش كور كور
 كوز ليش كور اشعه يدي مزي بون كور كور
 اشيد زديكه كور كور النون مارب واروب
 النون بونج جوماروب صغوب مارك اشون
 ديوي اما ايش بوزره كور قضيدانوي كدي ايسته
 كور بونوزره كور مولا كور مولا سارن
 او ترينه اقداوم انك بونك يدي كور ي ادا
 انك اقداوم مياشرت ايدوي و طلان كوزوب
 كور النون در اول قيندوز انك اشعه ايسته
 موزر اول سيلمان كوروزوب مولا النون
 ديوي كور كور اشعه كور يدي كور كور
 كور يدي حضرت يده ردي كور كور اما اول كور

مستغفركم عن ذنوبكم يومئذ يذره كل غصه أو أوكاسون
 ديوي جبرائيل عليه الصلوة والسلام كما ديوي كبري بالحمد
 حويناكاه وقصا سكا كبر فداي وأيندي فالرمان
 أو كوكبان حقيقت أوج كبر صلوات ورسه
 سناو غرنا ليعون وحي أوج أو فو روضه اوفان
 ليعنه يوروم ديوي بوضوات شريف عجايد الصلوة
 صل على سيدنا محمد النبي المختار عدة من صلوات عليه من اللين
 وعدة من صلوات عليه من العسرك وعدة فقراب اللان
 مغاز وعدة أوج الحمار وعدة الزبال والفقار
 وعدة أوقاف الشجار وعدة العايس السخوف والمصا
 وعدة أمه الأرمار وعدة مآكل وما يكون الح
 يوم الميز والفار وصل عليه نقاص السيل والقار
 وصل عليه ما عنتك اللوات وما قلبه صلب وكو
 اللبدة واستغفركم وعدة ونبع دوحه وأوج كمل
 سبه من الجنة والصلوة وعلى جميع الدنيا والذين

ايدي سيد البري وقاص أوج أو اندي بوضوات
 مآلات ايدي صلوات خريته وفوري أوج اندي
 كبري تحت عجلد ايدي محمد النبي إبان اندي
 بالذنه أو روفه فوري كباين كمينه كبري
 النسر بيل عرني الله صفا حنينه ورسو الله صلوات
 قاعليه وسكر سنيه كبريه وآدته صلوات
 ورسه وتولي حنينه ورسو لك شفا عينه بالذنه
 وما عتكري قول اليه وقبالت كوفي مآكل كبري
 وادجانه فسه ورسو كرسه قامو محمد ايدي
 عجب بي أو نور بسير بآخر بوضوات انز مآلات
 أو ليعب رسول الله عليه الصلوة والسلام نفسي
 صبري ايدي نبوسي وشردي راز براني كبري
 صفا حنينه عرض فداي ايدي كلفه ليعر غصات
 افر يضي اي باوي حداز فلومني بار لعاغل ناري صفا
 عروجل طرفون بوضوات كبريه باعتراف صلواته واصل

نور

داهية تورت واينوروز ووقان اوستوزان
 يادار **ايچا اس رخصه عنه بورديك** مرسيا ايتيا دي
 دارديج سالك بيا دي قرانيد ولبني بيا دي
 سورة قايجه در قايجه يك بيا دي سيم الله اوردور
 دهوي **بشم الماروف اوليك تابه** حضرت رسول الله
 صلواته صلواته عليه وسلم نور نبيك حق آياتك اعظمته
بسم الله الرحمن الرحيم بيا في كوزك آيه له
 وليسته **حبيبه** وكون **سبحانه** وحقا حضرت نبي
 ايني ي احمد ركوشته بو اوليكه **بسم الله** به اول
 كسسته **بنتك** دورت برمانتكنه سور وورين
 دهوي **ورضيه** **ديسته** نمازده كهتر وسته ايريمانك
 ككوردك اخربه كسين اوز طغوز حرفوز حيم
 بيا سيري ده **چون** طغوز دور **تلكم** قران عظيمه حق
 بوردي **بسم الله** عشر **فاكم** زبون اول اول
بسم الله الرحمن الرحيم در وديون

خطاب

ولولاه رب العالمين صل على النبي سيدنا محمد
 جبرئيل المكي ورسول الله النبي والي له
 وصيه وسلك **اب عوده** وسمكه وقران عظيمك وفاقه
 يك وايقا كرهينك وشمكه وقرانكهم بك قضا الي
 ويسترسضيك واين اهرك وكي وفضيك ويايانه **قوله**
يا امة محمد خير امة اوتيت للناس حضرت رسول الله
 صلواته عليه وسلم اذن زعميت نقل نبيك مؤمنك
 صباح سوري عياف اوز كره اعوده بابه **الشمعه**
 الهم وليته **الله** قنقوشكوز نور اول كسري
 شمعانه صفا كره **قبر** **ابوحنس** **بسم الله**
 مكنولك وهر تركتكي **سبحانه** وحقا ورتاق
 وايتيكه وديورده **وسنده** **بسم الله** ودي فاقه
 اولان جمله قضا بيا ستمه **وسنده** **بسم الله**
 اخلاصيه **بسم الله الرحمن الرحيم** وديسته
الله تبارك وتعالى قضايدكنه وكرتكنه اولك

دودي

اوق و قد زيرا فلما انما كان سكا و سوا فولي سيد و ولي
 شوي لير ايدوي هر فرض تا اذن حكاه اوج كره من اوست و انه
سعا لجه بكر و نوز شقا بنكره بر حكمته او بنده اندي
 اي او غل بوز نامي كرم كونه و زكرا و قو و بكرت باي الاز نيل
 اوليكه زكرو رسول الله بيوروز سيمكه كونه و قرآن سيمكه
 يا كونه تا اذ اكل و الا كره بالله الاله انت و به و كونه
 اما و زنا و نيكه هر ساج ورد و بكنه تا اهل اقله و سيمكه
 بو كونه سيمكه و قدن نامي قلوب البين قادر و زكرا و نيل
 اوقه زينا اذ فرغ و لوبنا بعدا معدننا و مزين تا اهل و نيل
 و هر سقا و انسه بو ستر كره و خطا كالت زنده ازان
 اي ابي حفظه لي و سيمكه سيمكان شونون تا كرم ليكه اي
 سيمكه سيماسي روز كره او يره زيمر و نوزي بو سيمكه
 باطلا و نه و سيمكه و سيمكه و روف و سيمكه لاله كره
 قلاد من سيمكه بو سيمكه سقا و لوب نيل و زكرا

و انت و بر و هر سيمكه اوقه كره تا اقصيه كرمه
 فلسه سكا كونه حكوه زنده موز و زكرا و نيل
خطا تا سقا كره و زكرا و نيل و زكرا و نيل
 تا اهل اوقه الاله كالت تا اهل و زكرا و نيل
 و سيمكه تا كونه تا كونه تا كونه و سيمكه تا كونه
 بو كونه تا كونه تا كونه تا كونه تا كونه تا كونه
 رسول الله بش و قد تا اذن حكاه اوج كره من اوست و انه
سعا لجه بكر و نوز شقا بنكره بر حكمته او بنده اندي
 اي او غل بوز نامي كرم كونه و زكرا و قو و بكرت باي الاز نيل
 اوليكه زكرو رسول الله بيوروز سيمكه كونه و قرآن سيمكه
 يا كونه تا اذ اكل و الا كره بالله الاله انت و به و كونه
 اما و زنا و نيكه هر ساج ورد و بكنه تا اهل اقله و سيمكه
 بو كونه سيمكه و قدن نامي قلوب البين قادر و زكرا و نيل
 اوقه زينا اذ فرغ و لوبنا بعدا معدننا و مزين تا اهل و نيل
 و هر سقا و انسه بو ستر كره و خطا كالت زنده ازان
 اي ابي حفظه لي و سيمكه سيمكان شونون تا كرم ليكه اي
 سيمكه سيماسي روز كره او يره زيمر و نوزي بو سيمكه
 باطلا و نه و سيمكه و سيمكه و روف و سيمكه لاله كره
 قلاد من سيمكه بو سيمكه سقا و لوب نيل و زكرا

و نيل

وعبدك ما صنعت كقولك من قدامك
 كقولك يمينك على ما وعدتني فاعلمي يوحى والله لا
 يعز الزوب الحانت بونك او ما استغفارا لمت بياك
 بولك انما ككرد خج حضرت رسوله بيور شيريك
 كرسكك شمع وقينه بولك استغفارا لمته اتقوا وكون
 وقا ليهوسه حيقا او كرسكك اعلمينده وله ككر
 احشام و قينه استغفارا ايوب وفا لرسكك يه
 اول عينده وله ويشدر ايدي وكيفيت ارره استغفا
 ايتمار افضل البين حضرت رسولا على السامو حودي
 في البتردي مرمونه لارمدر كك واما و حله استغف
 كوكسه كك في بونك كوكسه برفا لكمة كوكه دينه
 جعله عدد بونك او كروب تلك اورينه قرض
 اولدي ايوي او كرسكك كليمه شعاد بعبادك اورينه
 كوكسه مستمان فلكر حقي كقولك بونك البوع الشيمه

107/a
 كوكبي نيلك قيلوكه عطا فير بسين وودعالي فيهم
 تاراك عينده اوقه مجود ومغفور في السوم حقه الله
 عليه چه مغفردك حيفا انا لجران او كركه اوقه الصم
 سلمه وبتنا و لستك ووقا الترم انا و لستك عينا
 مرلا برجتنا وارزقا حور الدنيا والخرة اناك عا غاشي فاد
اللهم يا غياث الغلوب ثبت كليمي ذنبا وعظا لاهي الوالي
 يله عيالي وست بيتك وعلما الصلاه والسلام اللهم
 احفظنا من زوال الجان ومن شر الشيطان الرجيم لا حول ولا
 قوة الا بالله اللهم اعلمنا بالحق ولا تجعلنا بين
 الاقبياه المردودين **اللهم** اعلمنا بالشمه والصلابين
 اعلمنا من الزمير واليقين والقياسي والكره والناكوت
 ولنا شيعر **اللهم** انما اعلمنا بالحق والصلابين
 رنما قينا رخصا يا اكرم الرمز شيردي **اللهم** رضى الله عنه
 حيدشان واروا المشركه سبل لا يستغفار ريقول
 الهو حقي وويلك الحانت ككفوق انما اعلمنا وانا علم

كما صعدنا وشرنا كوزمان زانسته كانه بزاني بلور
 واستغفارا ابدرد غول نشسته كانه بزاني بلور حقيقا سني
 غلامه البونيين ديكند و بوزعالي دخي حضرت رسول
 عليه الصلوة والسلامك مزويد هرگز ان و هرگز
 اوفيه **الله** اناغود بك ان فزرك باك شيئا اعلا و
 شغفرك بالاعمله دتوب هرگز اين با تو كجاي بر و ما دني
 بود **الله** اناغود بك مز الشريك و الكفر وسوء القبول
 الشرك والشقاق والنعاق وسوء الاحلاق وضيغ
 الاذواق ولسغو وازابه وضاغ الابر وقلبة الخيال
الله اناغود بك من كسر و الفخر و عذاب القدر و شوق
 كلبه سيني به اشغاله لاله الله وهدد كاشي كجه
 ولفضا كجه سنده ورسوله وبعثنا سيني بلك كزاد
 زوكه كغوي نه وديو كز اولي اشتماك كركه بر حزين
 مؤلوا اولوا ناياندم وديو كركه كز اوله ابدري كجه
 قلنا سني بلفظنا سني بود كركه بزنا نيق ويزد و صبا دني

قلنا سوبلوي كوز حطال ايكو نيا بون حجه كرون دهر
 ايكه سني ايفرمال غايش منكل اولو غوجون حضرت
 رسول الله صلاه عليه وعلو بوردده تقار و زان بود
 وديكاه فرسود تقار اوزر كركه لوزر اوسون بود عاي
 جوز اوفيه ستر اول كركه و كوز دك كركه كجه سني
 دني اناغود كركه كركه اوله و توب اولو كركه
 كركه كركه سني كجه كركه كركه كركه كركه
 ايندونه بود بويت اوزره و كركه اوفوب و كركه
 تقار و زان و بليت كركه كركه سني اناغود
 كركه كركه سوبلوي حجه عاي باطل اولو زان عاي
 بوز اوجي كركه اناغود كركه كركه اوله و كركه
 بركه لوزه و كركه سني كركه كركه كركه اوله
 بلي كركه اوله و ما اوزر **الله** اناغود كركه كركه
 اشغاله سني و اناغود كركه كركه كركه كركه
 اناغود كركه كركه كركه كركه كركه كركه

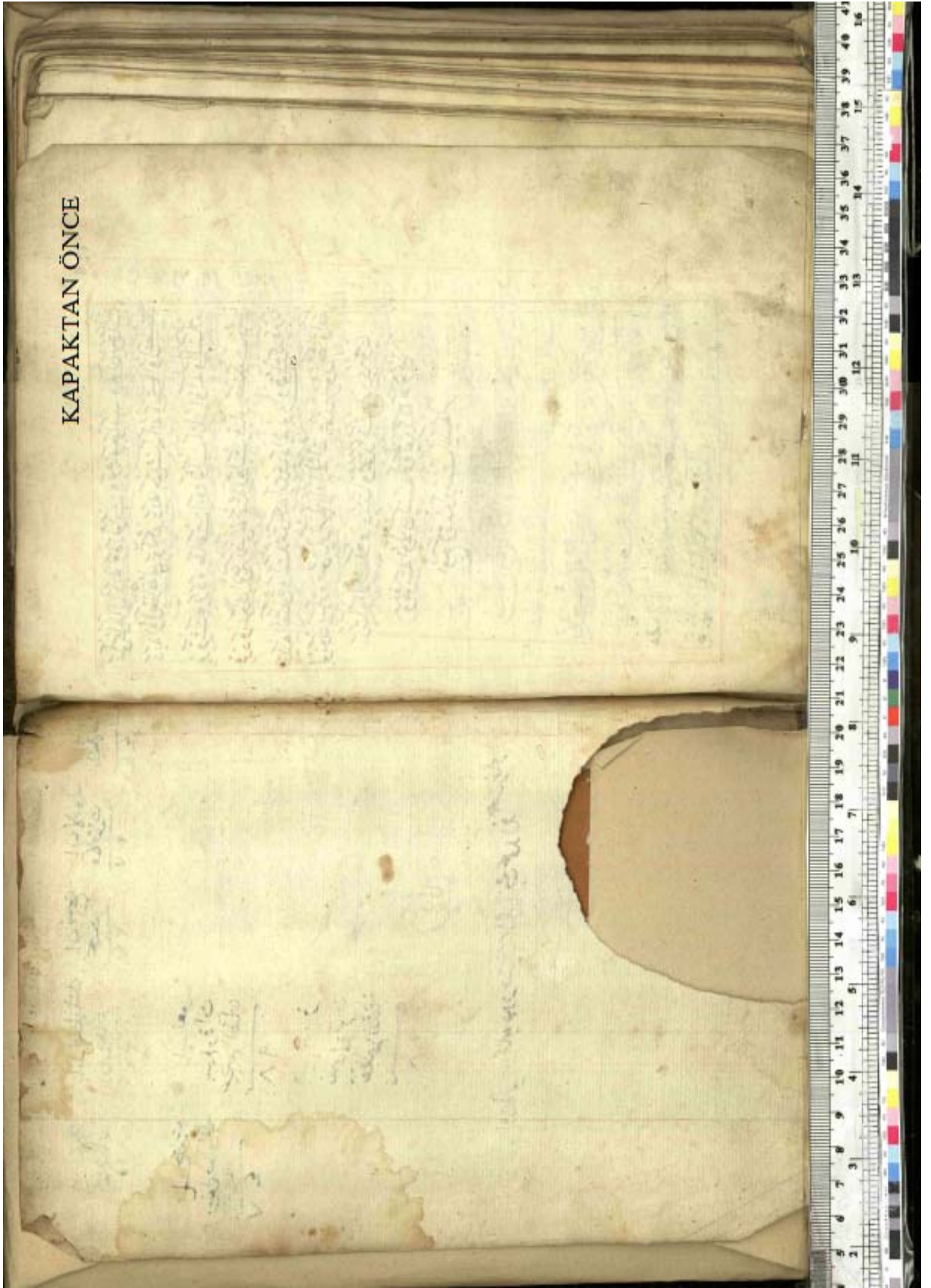
لا

على كل حال ذبه وصلاواته وبن وجوابه وبن بجماله
 ذبه اول بغيره لي وكلمه ذبه حوسبه انه وبعث اول بغيره
 برفسته بوجه طاعت ابيه وكتب اذنا اوله والسلم
 فؤد وسلكه ابيك رضي الله عنه واولت قبله حضرت رسول
 عليه الصلاه والسلام واولت امرتكه ايديك ايم بوز واولت بغيره
 بوقته سبزه صور بوسر لاله لاله محمد رسول الله
 نبيا والواحد من ديننا ومحمد نبينا لا يذري مؤمن
 وموتيه اوله ان كمنسه او يذركه مكرن
 ابيك مذكور منسب اليك سر

واربع ميمونيه لانه حسبه بوقته لاله تعالى
 واولت وكفر كالفان وورور حضرت محمد المصطفى
 صلى الله عليه وسلم اللهم وليد مكرم رسول الله
 طاب عليه طيبه بقر ايمه لاله لاله محمد رسول الله
 حسنا وصالحه على سيدنا محمد وآله وصحبه جميعه وذكر
 اوله ان ذعاليه وكلمه بشهاده قران النبوت مكرن
 مذكور منسب اليك بغيره كمنه ان الله تعالى
 ايمه واذر اوله مكرن اوله قبله اللهم انك
 قائل اليمان وكفر قلبه بنور اليمان مع الجمع الثوبان
 والثوبان برفسته كمنه لاله لاله محمد
الكتاب بخوانه اللهم انك رحمة الله بغيره واولت
 واولت بغيره وكمنه وذي عينا وصل الله على محمد وعلى
 جمع النبيه والرسول واليهم من العالمين محمد
 حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يذري بكمه
 اقصيه ايمه الخواتيم منسب اليك كمنه والي الله

ع

KAPAKTAN ÖNCE

DIŞ KAPAK-İÇ YÜZ

باب اول
بلاغ
۴۴

باب لاهوت
و کلام
۴۷

باب نبی
توحید
۴۴

باب ضلکده
ادفجان
۴۲

باب طریقه
اشرفیاء
۱۱

باب حضرت
رسول صلواتی
الیه
۴۷

باب نعوز
تسبیح و قرآن
عظیم الدخان
۹۸

باب نعوز
تسبیح و قرآن
عظیم الدخان
۹۸

ف نمانو صوا ابتدا کو سوانو داد و دستیزم الی بی محمد رفا همسزیدو بار

ARKA KAPAK

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Üzeyir ÖZEN
Uyruğu : 29413824676
Doğum Tarihi ve Yeri : 1975/Yıldızeli
e-posta : ozen_75@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	İstanbul Üniversitesi	2000
Yüksek Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi	2018

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2000	Kangal MEB	Öğretmen
2003	Sivas MEB	Öğretmen
2015	Ş.Ü.Cemalettin Yılmaz Mes. Tek. A. L.	Müdür Yard.

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı   KPDS ( )   ÜDS ( )   TOEFL ( )   EILTS ( )